

**T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**2017 YILI
TARLA BİTKİLERİ ARAŞTIRMALARI DAİRESİ BAŞKANLIĞI
PROJE DEĞERLENDİRME TOPLANTILARI
AÇILIŞ PROGRAMI**

10.00 – 10:05	Açılış
10:05 – 10:50	Genel Müdürlük Sunusu
10:50 – 11:00	TBAD Başkanlığı Sunusu
11:00 – 12:00	Milli Tarım Politikası Sunusu
12:00 – 12:45	TÜBİTAK Sunusu
12:45 – 14:00	Öğle Yemeği
14:00 –	Proje Değerlendirme Grup Toplantıları

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
TARIMSAL ARAŞTIRMALAR VE POLİTİKALAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ENDÜSTRİ BİTKİLERİ (YAĞLI TOHURLU BİTKİLER, PATATES VE DİĞER ENDÜSTRİ BİTKİLERİ) ARAŞTIRMALARI PROJE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI			
26 Şubat-05 Mart 2017			
27 Şubat 2017 Pazartesi			
9:30-12:30			
Ortak Açılış Programı			
Yemek Arası			
12:30-14:00			
I. OTURUM			
14:00-15:30			
Proje Lideri / Sunan	Proje / Sunum Adı	Kurumu	Projenin Durumu
Başkanlık Divanının Oluşturulması			
Hüseyin AKYOL Grup Sorumlusu	Grup Koordinatörü Sunusu	TAGEM	Sunu
1. Diğer Endüstri Bitkileri			
1.1. Tütün			
Dr. Ali PEKSÜSLÜ	Proje Koordinatörü Sunumu	ETAE	Sunu
Dr. Ali PEKSÜSLÜ	Tütün Ar-Ge Projesi	ETAE	Devam Eden
Prof. Dr. Güngör YILMAZ	Bazı Oriental Tütün (<i>Nicotiana tabacum</i> L.) Melezlerinde Verim ve Kalite Özellikleri		Sunu
1.2. Şeker Pancarı Araştırmaları			
Dr. Canan KAYA	Organik Şeker Pancarı Üretimine Uygun Münavebe Programının Belirlenmesi	DATAE Erzurum	Yeni Teklif
Ara			
15:30-15:50			
II. OTURUM			
15:50-18:00			
Erdem ERTÜRK	Monogerm Hibrit Şekerpancari Geliştirme Islah Projesi	DAGKT AE	Devam Eden
Yrd. Doç. Dr. Aziz ŞATANA	Kuzey Amerika'da Şeker Pancarı Üretim Sistemi ve Üniversite-Sektör İşbirliği		Sunu
1.3. Keten			
Dr. Metin BABAĞLU	Ülkesel Keten Islah Araştırmaları	TTAE	Devam Eden
Serkan YILMAZ	Karadeniz Bölgesi Keten Islahı Araştırmaları	KTAE	Sonuç
1.4. Kinoa			
Dr. M. Durmuş ÇETİN	Akdeniz Bölgesi Kinoa Araştırmaları	BATEM	Yeni Teklif
2. Enerji Tarımı Araştırmaları			
Mustafa ACAR	Proje Koordinatörü Sunumu	KTAE	Sunu

Dr. Reyhan KARAYEL	Ketencik' in (<i>Camelina sativa</i> L. (Crantz)) Adaptasyonu ve Biyoyakıt Kalitesinin Belirlenmesi	KTAE	Devam Eden
28 Şubat 2017 Salı			
I. OTURUM			
09:00-10:30			
Dr. Reyhan KARAYEL	Ketencik' in (<i>Camelina sativa</i> L. (Crantz)) Adaptasyonu ve Biyoyakıt Kalitesinin Belirlenmesi	KTAE	Sonuç
Mahmut DOK	Bazı Tarımsal Atıkların Helezon ve Hidrolik Tip Briket Makinelerinde Briketleme Parametrelerinin Belirlenmesi	KTAE	Devam Eden
Prof. Dr. Mehmet SİNCİK	Farklı Brassica Türlerine Ait Genotiplerin Verim Ve Kalite Özellikleri İle Biyodizel Üretimine Uygunluklarının Belirlenmesi		Sunu
Dr. Banu EFEOĞLU	Bazı Ketencik (<i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz) Genotiplerinin Soğuk Stresine Dayanıklılıklarının Fizyolojik Karakterizasyonu	TBMAE	Devam Eden
Ara			
10:30-10:50			
II. OTURUM			
10:50-12:30			
İlhan SUBAŞI	Bazı Ketencik (<i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz.) Populasyonlarının Tarımsal Özelliklerinin Belirlenmesi ve İslahta Kullanım Olanaklarının Araştırılması	TBMAE	Devam Eden
Cemile ADIYAMAN	Şanlıurfa Koşullarında İkinci Ürün Tatlı Sorgum'un [<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench] Bazı Tarımsal Özelliklerinin, Biyoetanol ve Biyokütle Verimlerinin Belirlenmesi	GAPTAE	Devam Eden
Prof. Dr. Mustafa ACAROĞLU	Enerji Bitkileri, Biyorafinasyon ve Enerji Bitkilerinde LCA (Yaşamsal Döngü Analizi)		Sunu
3. Ülkesel Yağlı Tohumlu Bitkiler Entegre Ürün Yönetimi Araştırma, Uygulama ve Eğitim Projesi			
3.1. Ülkesel Ayçiçeği Entegre Ürün Yönetimi Araştırma Uygulama ve Eğitim Projesi			
Dr. Göksel EVCİ	Proje Koordinatörü Sunumu	TTAE	Sunu
3.1.1-Ülkesel Ayçiçeği İslah Araştırmaları			
Dr. Göksel EVCİ	Yağlık Ayçiçeği İslah Çalışmaları	TTAE	Devam Eden
Dr. Göksel EVCİ	Çerezlik Ayçiçeği İslah Çalışmaları	TTAE	Devam Eden
Yemek Arası			
12:30-14:00			
III. OTURUM			
14:00-15:30			
Dr. Göksel EVCİ	08 TR 003 Hibrit Ayçiçeği Çeşidinin Mildiyö (<i>Plasmopara halstedii</i> (Farl.) Berl. and de Toni) Hastalığına Genetik Olarak Dayanıklı Duruma Getirilmesi	TTAE	Bilgi
Veli PEKCAN	Orobanşa Genetik Dayanıklılık Kaynaklarının Araştırılması ve Orobanşa Dayanıklı Ayçiçeği Hatlarının İslahı	TTAE	Devam Eden
M. İbrahim YILMAZ	Herbisitlere Dayanıklı Ayçiçeği İslah Çalışmaları	TTAE	Devam Eden

Prof. Dr. Özer KOLSARICI	Yağlı Tohumlu Bitkilerin Ülkemizdeki Potansiyeli, Yağlı Tohumlu Bitkilerde Yeni Arayışlar		Sunu
Ara			
15:30-15:50			
IV. OTURUM			
15:50-18:00			
Dr. Oğuz GÜNDÜZ	Orta Anadolu Şartlarına Uygun Yağlık Ayçiçeği Hatları ve Hibrit Çeşitlerinin Geliştirilmesi	BDUTAE	Devam Eden
Dr. A. Şemsettin TAN	Ege Bölgesi Ayçiçeği Araştırmaları Projesi	ETAE	Devam Eden
Ayşegül ALTUNOK	Türkiye Yağlık ve Çerezlik Ayçiçeği (<i>Helianthus annuus</i> L.) Genetik Kaynaklarının Karakterizasyonu ve Değerlendirilmesi	ETAE	Bilgi
Abdullah ÇİL	Doğu Akdeniz Bölgesi Ayçiçeği Islah Çalışmaları	DATAE Adana	Devam Eden
Yard. Doç. Dr. Tamer ERYİĞİT	Doğu Anadolu Bölgesinde Yağ Bitkileri Üretim Sorunları ve Çözüm Önerileri		Sunu
Ayşe Nuran ÇİL	Ayçiçeğinde Mildiyö Hastalığına Dayanıklı Hatların Moleküler Markörler Yardımıyla Geliştirilmesi	DATAE Adana	Ara Sonuç
01 Mart 2016 Çarşamba			
I. OTURUM			
09:00-10:30			
Prof. Dr. Orhan KURT	Samsun Ekolojik Koşullarına Uygun Yağ Bitkilerinin Belirlenmesi		Sunu
Ayşe Nuran ÇİL	Ayçiçeğinde Mildiyö Hastalığına Dayanıklı Hatların Moleküler Markörler Yardımıyla Geliştirilmesi	DATAE Adana	Devam Eden
Ayşe Nuran ÇİL	Ayçiçeğinde Mildiyö Hastalığına Dayanıklı Hatların Moleküler Markörler Yardımıyla Geliştirilmesi	DATAE Adana	Yeni Teklif
Levent YAZICI	Bazı Yerel Çerezlik Ayçiçeği Populasyonlarının Agromorfolojik, Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	OKGKT AE	Devam Eden
Fırat SEFAOĞLU	Doğu Anadolu Bölgesi Ayçiçeği Adaptasyon ve Islah Projesi	DATAE Erzurum	Devam Eden
Ara			
10:30-10:50			
II. OTURUM			
10:50-12:30			
3.1.2- Ayçiçeği Yetiştirme Tekniği Çalışmaları			
Dr. Abdullah ÇİL	Doğu Akdeniz Bölgesinde Farklı Çevre Koşullarının Yağlık Ayçiçeğinde Verim ve Kalite Özelliklerine Etkisinin Araştırılması	DATAE Adana	Devam Eden
Mustafa ACAR	Karadeniz Bölgesi Ayçiçeği Adaptasyon Projesi	KTAE	Devam Eden
Prof. Dr. Yalçın KAYA	Hibrit Islahı		Sunu
3.2.-Ülkesel Kolza Entegre Ürün Yönetimi Araştırma Uygulama ve Eğitim Projesi			
Şahin GİZLENCİ	Proje Koordinatörü Sunumu	KTAE	Sunu

3.2.1-Ülkesel Kolza Islah Araştırmaları			
Şahin GİZLENCİ	Karadeniz Bölgesi Kolza Islahı Çalışmaları	KTAE	Devam Eden
Prof. Dr. Enver ESENDAL	Bitkisel Yağlar ve Beslenmede Palm Yağı		Sunu
Yemek Arası			
12:30-14:00			
III. OTURUM			
14:00-15:30			
Dr. A. Şemsettin TAN	Ege Bölgesi Kolza Araştırmaları Projesi	ETAE	Devam Eden
Dr. Sami SÜZER	Trakya-Marmara Bölgesi Kolza Islah Araştırmaları	TTAE	Devam Eden
3.3. Ülkesel Soya Entegre Ürün Yönetimi Araştırma Uygulama ve Eğitim Projesi			
3.3.1-Ülkesel Soya Islah Araştırmaları			
Mehmet ERDOĞMUŞ	Proje Koordinatörü Sunumu	KTAE	Sunu
Mehmet ERDOĞMUŞ	Karadeniz Bölgesi Soya Islahı Araştırmaları	KTAE	Devam Eden
Prof. Dr. A. Tanju GÖKSOY	Soyada İkinci Ürün Koşullarına Uygun Erkenci, Yüksek Verimli ve Kaliteli Çeşit Islahı Üzerinde Araştırmalar		Sunu
Ara			
15:30-15:50			
IV. OTURUM			
15:50-18:00			
Dr. Pınar ÇUBUKCU	Çukurova Bölgesi Soya Islah Araştırmaları	DATAE Adana	Devam Eden
Dr. Eylem Tuğay KARAGÜL	Ege Bölgesi Soya Islah Araştırmaları	ETAE	Devam Eden
Dr. Metin BABAĞLU	Marmara Bölgesi Soya Islah Araştırmaları	TTAE	Devam Eden
Mehmet KOCATÜRK	Batı Akdeniz Soya Islah Çalışmaları	BATEM	Devam Eden
Prof. Dr. Burhan ARSLAN	Endüstri Bitkilerinde Yetiştiricilik ve Islah Çalışmaları		Sunu
Ramazan KELEŞ	Orta Anadolu Bölgesi Soya Islah Projesi	BDUTAE	Devam Eden
Dr. Şerif KAHRAMAN	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Soya Islah Çalışmaları Projesi	GAPUTA E	Devam Eden
02 Mart 2016 Perşembe			
I. OTURUM			
09:00-10:30			
Dr. Mehmet KARAKUŞ	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Şanlıurfa Yöresi Soya Islah Çalışmaları	GAPTAE	Devam Eden
Yrd.Doç.Dr. Faheem SHEHZAD BALOCH	Bazı Örneklerle Moleküler Markörlerin Bitki Islahında Kullanımı: Yeni Eğilimler ve Gelecekteki Sorunlar		Sunu

3.4. Ülkesel Susam Entegre Ürün Yönetimi Araştırma Uygulama ve Eğitim Projesi Araştırmaları			
Dr. A. Şemsettin TAN	Proje Koordinatörü Sunumu	ETAE	Sunu
Dr. A. Şemsettin TAN	Ege Bölgesi Susam Araştırmaları Projesi	ETAE	Devam Eden
Şeymus FURAT	Batı Akdeniz Susam Araştırmaları Projesi	BATEM	Devam Eden
Ara			
10:30-10:50			
II. OTURUM			
10:50-12:30			
3.5. Ülkesel Aspir Entegre Ürün Yönetimi Araştırmaları			
Dr. Metin BABAĞLU	Proje Koordinatörü Sunumu	TTAE	Sunu
3.5.1. Ülkesel Aspir Islah Araştırmaları			
Dr. Metin BABAĞLU	Marmara Bölgesi Aspir Islah Araştırmaları	TTAE	Devam Eden
İlhan SUBAŞI	Aspir Islah Çalışmaları	TBMAE	Devam Eden
Dr. Hasan KOÇ	Orta Anadolu Bölgesi Aspir Islah Projesi	BDUTAE	Devam Eden
Prof. Dr. Fikret AKINERDEM	Aspir Bitkisinin Enerji Tarımı ve Bitkisel Yağ Açığımızı Kapatmadaki Yeri		Sunu
Dr. Arzu KÖSE	Geçit Bölgesi Aspir Islah Araştırmaları Projesi	GKTAE	Devam Eden
Yemek Arası			
12:30-14:00			
III. OTURUM			
14:00-15:30			
Dr. Şerif KAHRAMAN	Aspir Çeşitlerinin Uygun Ekim Zamanının ve Yetiştirme Tekniklerinin Diyarbakır İli Üreticilerine Yayımlı Projesi	GAPTAE M	Bilgi
Prof. Dr. Özden ÖZTÜRK	S.Ü. Ziraat Fakültesi'nde Yağlı Tohumlu Bitkiler Üzerine Yapılan Çalışmalar		Sunu
Yrd. Doç. Dr. Duran KATAR	Orta Anadolu'da Yağlı Tohumlar Üretim Potansiyeli ve Durumu		Sunu
3.6. Ülkesel Yerfıstığı Entegre Ürün Yönetimi Araştırmaları			
Dr. Abdullah KADİROĞLU	Proje Koordinatörü Sunumu	BATEM	Sunu
Dr. Abdullah KADİROĞLU	Batı Akdeniz Yerfıstığı Islah Çalışmaları	BATEM	Devam Eden
Ara			
15:30-15:50			
IV. OTURUM			
15:50-18:00			
Ayşe Nuran ÇİL	Çukurova Bölgesi Yerfıstığı Islah Çalışmaları	DATAE Adana	Devam Eden
Ayşe Nuran ÇİL	Çukurova Bölgesi Yerfıstığı Islah Çalışmaları	DATAE Adana	Ara Sonuç
Ferrin Ferda AŞIK	Osmaniye Koşullarına Uygun Yeni Yerfıstığı Çeşitleri ile Bunların Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	YTAE	Devam Eden

Ferrin Ferda AŞIK	Osmaniye Koşullarına Uygun Yeni Yerfıstığı Çeşitleri ile Bunların Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	YTAE	Sonuç
Mehmet SEZGİN	Yağlı Tohumlu Bitkilerde 2015 Yılı Tescil Denemelerinin Sunulması	TTSM	Sunu
4. Patates			
	Proje Koordinatörü Sunumu	PAE	Sunu
4.1. Ülkesel Patates Entegre Ürün Yönetimi Araştırma Uygulama ve Eğitim Projesi			
4.1.1. Patates Islah Çalışmaları			
Levent Abdullah ÜNLENEN	Orta Anadolu Patates Islahı	PAE	Devam Eden
03 Mart 2016 Cuma			
I. OTURUM			
09:00-10:30			
Prof. Dr. M.Emin ÇALIŞKAN	Patates Islahında Güncel Eğilimler ve Ömer Halisdemir Üniversitesinde Yapılan Çalışmalar		Sunu
Levent Abdullah ÜNLENEN	Türkiye’de Mevcut Bazı Patates Çeşitleri ile Islah Programında Gelen Klonların Patates Siğil Hastalığına Dayanıklılıklarının Moleküler Belirteçler İle Belirlenmesi	PAE	Devam Eden
Levent Abdullah ÜNLENEN	Türkiye’de Mevcut Bazı Patates Çeşitleri ile Islah Programında Gelen Klonların Patates Siğil Hastalığına Dayanıklılıklarının Moleküler Belirteçler İle Belirlenmesi	PAE	Sonuç
Dr. Gün KIRCALIOĞLU	Patateste Termoterapi ve Kemoterapi ile Virüs Eradikasyonu Üzerine Ön Araştırmalar	ETAE	Devam Eden
Ara			
10:30-10:50			
II. OTURUM			
10:50-12:30			
Dr. Gün KIRCALIOĞLU	Ege Bölgesi Patates Islahı	ETAE	Devam Eden
Abdurrahman CAĞLI	Mutasyon Islahı Yöntemiyle Patates Çeşit Islahı	PAE	Devam Eden
Özge KOYUTÜRK	Melez Patates (<i>Solanum tuberosum</i> L.) Tohumlarından Amaca Uygun Klonların Seçimi ve Erken Yanıklık <i>Alternaria solani</i> (Ell. ve G. Martin Sor.)’ye Dayanıklılıklarının Moleküler Markörler Yardımıyla Tespiti	OKGKT AE	Devam Eden
Dr. Canan KAYA	Doğu Anadolu Bölgesi Patates Islah Projesi	DATAE Erzurum	Devam Eden
Prof. Dr. Sevgi ÇALIŞKAN	Türkiye’de İhmal Edilen Bitki: Tatlıpatates		Sunu
Yemek Arası			
12:30-14:00			
III. OTURUM			
14:00-15:30			
4.1.2. Patates Yetiştirme Tekniği Çalışmaları			
Ömer GÜÇ	Niğde ve Nevşehir Koşullarında Farklı Ekim Nöbeti Sistemlerinin Patateste Verim ve Kalite Özellikleri ile Ürünün Ekonomik Değeri Üzerine Etkileri	PAE	Devam Eden
Prof. Dr. Dilek BAŞALMA	Türkiye’de Organik Tarım		Sunu
Tuğba ÖZKAN		PAE	

	Patates Mini Yumru Üretiminde Aeroponik ve Topraklı Ortam Yöntemlerinin Verim ve Verim Unsurları Yönleriyle Karşılaştırılması		Devam Eden
Ömer GÜÇ	Ana Ürün Patates Üretiminde Azotlu Gübre Uygulamalarının Optimizasyonu Üzerine Araştırmalar	PAE	Devam Eden
Adem TEMUR	Patateste 2015 Yılı Tescil Denemelerinin Sunulması	TTSM	Sunu
Ara			
15:30-16:00			
IV. OTURUM			
16:00-18:00			
Endüstri Bitkileri Araştırma Programlarında Genel Değerlendirme ve Program Hedeflerine Uygun Yeni Araştırma Konularının ve İşbirliği İmkanlarının Görüşülmesi			
Sertifika Töreni			
Dilek ve Temenniler			
Kapanış			

DEVAM EDEN

Proje Numarası	TAGEM/17/A07/P04/04/01
Proje Başlığı	Tütün Ar-Ge Projesi
Proje Lideri	Dr. Ali PEKSÜSLÜ
Proje Yürütücüsü Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Menemen
Proje Başlangıç Yılı	2016
Raporun İlgili Olduğu Dönem	01.01.2016 - 31.12.2016
Proje Özeti:	
<p>Proje ile öncelikli olarak, Ege Bölgesi koşullarına uyumlu, maviküfe dayanıklı, ticari önemi olan yöre tütünlerinden verim ve kalite açısından üstün çeşitler elde etmek amaçlanmıştır. İkincil olarak, uzun yıllar önce ülkemizin değişik yörelerinde izne tabi üretim modeli çerçevesinde tohumluk ithalat izni verilerek deneme üretimlerine alınan, daha sonra da yaygın üretimlerine izin verilen ancak milli çeşit listemizde yer almayan İskeçe Basması, Prileb Basması ve Katarini tütünlerinde intodüksiyon ve survey toplama programları yapılması, elde edilen materyal üzerinde ıslah çalışmaları yürütülmesi, verim , kalite ve adaptasyon yeteneği açısından üstün çeşitler elde edilerek, milli çeşit listesine kazandırılması ve TSE Türk tütünleri standardının oluşturulması amaçlanmıştır.</p> <p>Ege Bölgesi tütünlerinden 6 İleri hat, mildiyöye dayanıklı 2 İleri hat ve Ege Bölgesine ait 7 standart çeşidin içinde yer aldığı 3 tekerrürlü parsel boyu 5 m, parsel eni 0,45m, parsel sırası 4 olan tesadüf blokları deneme desenine uygun verim ve kalite denemesi kurulmuştur.</p> <p>Çiçeklenme süresi (gün), , Bitki Boyu (cm), Yaprak sayısı (adet/bitki), Kuru Yaprak Verimi, (kg/da) gözlem ve ölçümleri alınmıştır. Ekspertiz değerleri TSE Türk Tütünleri Amerikan Grad sistemine göre yapılmıştır. Hatların üretici koşullarında denenmesi amacına uygun olarak Manisa ili Gölarmara ilçesinde deneme kurulmuştur. Çalışmalara 2017 yılında aynı hatlarla devam edilecek ve üretici koşullarında da denenecektir.</p>	

YENİ TEKLİF

Proje No	
Proje adı	Organik Şeker Pancarı Üretimine Uygun Mönavebe Programının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müd.
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	TAGEM
Proje Lideri	Dr. Canan KAYA
Proje Yürütücüleri	Uzm. F. Sefaoğlu, Dr. G. Beşirli, A. Küçüközdemir, Uzm. V. Öksüz, Dr. S. Kadioğlu, Dr. B. Kadioğlu, Uzm. G. Taşgın, Uzm. M. Bayraktutan, Uzm. H. Cengiz
Başlama-Bitiş Tarihleri	2018-2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi (")	2018: 79.495,00 2019: 32.520,00 2020: 33.700,00 2021: 33.320,00 2022: 33.700,00
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı Erzurum koşullarında organik şeker pancarı üretim olanaklarının ve sürdürülebilirliğinin belirlenmesidir. Çalışmalar ekim nöbeti (1), organik ve konvansiyonel üretimin karşılaştırılması (2), şeker pancarı üretiminin mevcut durumun belirlenmesi (3) olmak üzere üç iş paketi kapsamında yürütülecektir.</p> <p>Çalışmada şeker pancarı üretimine uygun 4 yıllık ekim nöbetinde 3 farklı mönavebe sistemi kullanılacaktır. Rotasyon sistemlerinde kullanılacak olan ayçiçeği, buğday, arpa, fiğ-tritikale karışımının şeker pancarının verim ve kalitesine etkisi belirlenecektir. Organik içeriği yüksek şeker pancarı üretimine olanak tanıyan ekim nöbeti alternatifleri ile özel amaçlı gıda üretimlerine uygun organik şeker hammaddesinin ve mönavebe bitkilerinin organik tohumları üretilmesi 1 nolu iş paketinin ana hedeflerindedir.</p> <p>Ekim nöbeti çalışmaları sonuçlarını karşılaştırmak ve doğrulama kanıtı olarak kullanmak amacıyla araştırma sonuçları konvansiyonel üretim yapan çiftçi tarlalarından alınacak örneklerle karşılaştırılacaktır. Şeker pancarı üretiminin mevcut durumunu belirlemek amacıyla Erzurum ve Erzincan illerimizde faaliyet gösteren pancar üreticileri ile yüz yüze görüşülerek anket yapılacaktır.</p> <p>Çalışmada gübreleme, sulama, yabancı ot kontrolü, hastalıklar ve diğer kültürel uygulamalar mönavebe bitkilerinin kendilerine özgü ve "organik tarımın esasları ve uygulanmasına ilişkin yönetmelik hükümleri" kapsamında yapılacaktır. Besin kaynağı olarak sertifikalı organik çiftlik gübresi ve organik preparatlar kullanılacaktır. Çalışmada şeker pancarında verim, polar şeker ve hazmedilebilir şeker oranı, zararlı nitrojen, sodyum ve potasyum oranı belirlenecektir.</p> <p>Bu çalışma 2018-2022 yılları arasında Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Pasinler deneme istasyonunda yürütülecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Şeker Pancar, Mönavebe, Çiftlik Gübresi, Organik Tarım, Organik Tohumluk

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/16/A04/P07/01
Proje Başlığı	Monogerm Hibrit Şeker Pancarı Geliştirme Islah Projesi

Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Erdem ERTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	Muammer TEKATLI, Güven BORZAN, Dr. Mehmet Fatih YILMAZ, Muzaffer ÖZDEMİR, Mehtap KODAZ
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2016-31.12.2020
Projenin Toplam Bütçesi	211.000TL
Proje Özeti:	
<p>Pancar tarımında maliyetleri düşürmek ve üretici gelirlerini yükseltmek amacıyla, pancar ekim alanlarında modern tarım tekniklerinin uygulanması için yapılan çalışmalar yoğunlaştırılmış, toprak işleme, kaliteli tohum kullanma, gübreleme, sulama ve mekanizasyon tedbirleri ile verim ve kalitenin artırılması, üretim masraflarının azaltılarak üretici gelirlerinin artırılmasında büyük mesafeler kaydedilmiştir. Ancak bu üretim için kullanılan tohumluk konusunda Türkiye'nin dışa bağımlılığı sürmektedir.</p> <p>Şekerpancarının ıslahının uzun ve zor almasının önemli bir nedeni de güncel hibrit çeşitler, stoplazmik erkek kısırılığa (CMS) dayalı üretildikleri için sitoplazmaları kısır ve 1960'lı yıllar öncesinde olduğu gibi doğrudan ticari çeşitler içerisinde seçim yapılarak (Seleksiyon) ıslah çalışmasında kullanılamazlar. Çeşitlerdeki bu özellik şekerpancarı ıslah çalışmalarını iyice zorlaştırmıştır. Proje kapsamında dört O-Tip'le; Rhizomania'ya dayanıklı 2 adet monogerm ticari hibrit çeşidi kullanılarak melezlenecek, elde edilen 8 adet melez kombinasyondan tek bitki seçilecektir.</p> <p>4 adet O-Tip ve CMS paralelleri 2015 yılı Ekim Ayı içerisinde ekilmiş ve çıkışlar sağlanmıştır. 2016 Nisan ayı içerisinde toprağa şaşırtılmış ancak vernalize olamadıkları için bu yıl içerisinde tohum alınamamıştır. Çok yıllık bir bitki olan şekerpancarı tarlada bakımı yapılarak bırakılmış 2017 yılı içerisinde kalan bitkilerden tohum alınacaktır.</p> <p>2017 yılı melezleme programında kullanma amaçlı materyal çoğaltımımızda yaşadığımız darboğaz sonucunda planlamada yapacağınız 4 adet O-tip bitki sayımızı 3 düşürmek zorunda kaldık Şekerpancarı iki yıllık bir bitkidir. Projenin yürütüleceği Kahramanmaraş ili ılıman iklim kuşağında olması nedeni ile kış sezonunda fide yetiştirmeye oldukça uygundur. 2016 yılı sonbahar döneminde ekim yapılarak ıslah programında kullanılacak fideler yetiştirilecektir. Sonbahar ve kış sezonunu kapsayan dönemde yetiştirilecek olan fidelerin vernalizasyon ihtiyacı karşılanacağından tek yılda çiçek oluşturmaları sağlanacaktır. Bu amaçla 3 adet O-Tip ve Ticari çeşit 2016 yılı Ekim Ayı içerisinde ekilmiş ve çıkışlar sağlanmıştır. 2017 Nisan ayı içerisinde vernalize olan fideler toprağa şaşırtılarak melezleme programına başlanacaktır.</p>	

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A04/P06/07
Projenin Adı	Ülkesel Keten Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü-EDİRNE
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	-
Proje Yürütücüleri	Dr. Metin BABAOĞLU (Proje Lideri - Islah)
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Turhan KAHRAMAN (Lab.-Yağ Analizi)
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2013 - 31.12.2017

Projenin Yıllara Göre Bütçesi	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>
	6.000	6.500	7.000	7.500	8.000
Proje Özeti :					
<p>Bu yıl, yerli ve yabancı kaynaklı toplam 150 adet materyal, 2 m uzunluğunda 3'er sıraya, sıralar önceden ıslatılarak, elle ekilmişlerdir. Materyaller üzerinde, bölgeye uyumları konusunda yardımcı olacak çiçeklenme tarihi, fizyolojik olum tarihi, bitki boyu, bitkide kapsül sayısı, kapsülde tane sayısı, parsel verimi ve tanede yağ oranı gibi karakterler üzerinde durularak notlar alınmıştır. Çiçeklenme süreleri ekim tarihinden itibaren 48-57 gün, olgunlaşma süreleri ise, 83-92 gün arasında değişmiştir. Bitki boyu 37-75 cm arasında, bitkide kapsül sayısı 17-58 adet arasında, kapsülde tane sayısı 8-10 adet arasında, 1000 Tane Ağırlığı 3.0-6.5 g arasında değişim göstermiştir. Tanede yağ oranları ise, % 11 nem üzerinden % 22.3-35.2 arasında değişim göstermiştir.</p> <p>Bu yıl 10 materyali kapsayan bir adet verim denemesi Edirne Merkezde kurulmuştur. Denemede, ülkemizin ilk ve tek tescilli çeşidi olan Sarı-85 çeşidi standart olarak kullanılmıştır. Yetiştirme dönemi boyunca hava daha önceki yıllara göre çok daha sıcak ve kurak geçmiştir. Tane verimleri, dekara 46-72 kg arasında değişmiştir. En yüksek verim dekara 72 kg ile 2 aday hattından sağlanmıştır. En düşük verim ise, 46 kg/da ile, yine aday hattın alınmıştır. Yağ oranları ise, yine % 11 nem üzerinden % 18.4-30.7 arasında değişim göstermiştir.</p> <p>Islah çalışmaları olarak, bu dönem, toplam 10 kombinasyon melez yapılmıştır. Bütün melez kombinasyonlarından tohum alınabilmiştir. Melezlerden elde edilen tohumlar, 2017 yılında F1 olarak ekileceklerdir. Melezleme sonrası, yine pedigri (tek bitki seleksiyonu) uygulanmıştır. Bu dönem (2016) ekilen 8 adet F1 materyali ise, toplu hasat (bulk) yapılarak kayıt altına alınmıştır. Yine, bu yıl ekimi yapılan 7 adet F2 materyali içerisinde toplam 31 adet; 21 adet F3 popülasyonu içerisinde 25 adet; 27 adet F4 popülasyonu içerisinde 17 adet; 25 adet F5 materyali içerisinde 13 adet; 20 adet F6 popülasyonu içerisinde 11 adet tek bitki seleksiyonu yapılmış olup, bu materyaller bir sonraki yılda bir üst "F" kademesine aktarılacaktır. Ayrıca, ekimi yapılan 13 adet F7 materyallerinden durulma gösteren tüm materyaller bulk hasat yapılmış ancak 7 tanesi seçilerek, bir sonraki yıl (2017) gözlem-melez bahçesine ve ön verim denemesine konmak üzere kayıt altına alınmıştır.</p>					
Anahtar Kelimeler : Ülkesel, keten, ıslah, verim, yağ oranı					

SONUÇ

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A04/P01/01
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Keten Islahı Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Serkan YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Arslan UZUN, Meral ERGİN
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2014 / 31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 8.000 TL 2015: 8.000 TL 2016: 8.000 TL 2017: 9.000 TL 2018: 10.000 TL

Proje Özeti:

İnsan beslenmesi açısından temel gıda maddelerinden biri olan yağlar, bitkisel hayvansal kaynaklardan sağlanmaktadır. Bugün dünyadaki bitkisel yağ üretimi; soya fasülyesi, ayçiçeği, pamuk çiğiti, kolza, zeytinyağı, palm yağı, mısır ve kısmen de olsa son yıllarda keten bitkisinden sağlanmaktadır.

Alternatif yağ bitkisinden biri olan keten bitkisi kışlık olarak ta yetiştirilebilir. Diğer yağ bitkilerinin yetişemediği şartlarda yetişen, yağı boya sanayisinde de kullanılabilen keten bitkisi alternatif yağ bitkisi olabilir.2014 yılında yağlık ve liflik karakterde olmak üzere 2 adet verim denemesi yürütülmüştür. Yağlık verim denemesi 19 adet hat ve 3 adet standarttan oluşmaktadır. Liflik tipteki materyallerden oluşan deneme ise 10 adet hat ve 3 adet standarttan oluşmaktadır.

Yağlık verim denemesi sonuçları değerlendirildiğinde; Hat ve çeşitler arasında en fazla verim 196,9 kg/da ile KK.14-239 nolu hattan elde edilmiştir. En az verim 51kg/da ile KK.14-175 nolu hattan elde edilmiştir. Tane verimi bakımından Sarı – 85 standart keten çeşitini geçen 4 adet hat bulunmaktadır. Liflik verim denemesi sonuçları incelendiğinde; Hatlar içinde en fazla teknik sap uzunluğu 67,5 cm ile KK.14-317 nolu hattan elde edilirken en az teknik sap uzunluğu 26,2 cm ile Sarı-85 keten çeşidinden elde edilmiştir. Verim bakımından değerlendirildiğinde ise en fazla verim 247,5 kg/da ile KK.14-107 nolu hattan, en az verim ise 30,2 kg/da ile Nareum hattından elde edilmiştir. 2015 ve 2016 yılı kış ekim zamanı Samsun lokasyonu sonuçlarına göre toplam 20 adet materyal ve 3 adet standart çeşit ile bölge verim denemesi yürütülmüştür. Deneme sonuçlarına göre ortalama tane verimi 134 kg/da olarak tespit edilmiştir. Standart çeşitleri verim bakımından 13 adet hat geçmiştir. En yüksek tane verimi 174,4 kg/da ile KK.228 nolu hattan elde edilmiştir. En az tane verimi ise 70,5 kg/da ile Sarı-85 keten çeşidinden elde edilmiştir. En yüksek bitki boyu 90,4 cm ile KK.271 nolu hattan elde edilmiştir. 2015 ve 2016 yılı yağlık materyal yaz ekim zamanı bölge verim denemesi Samsun ve Suluova lokasyonu birleştirilmiş analizi sonucuna göre incelenen tüm karakterler arasında önemli derecede farklılıklar tespit edilmiştir. Ortalama tane verimi 37 kg/da olarak gerçekleşmiştir. Bu çalışma kapsamında lif değeri bakımından standart çeşitlerin verim ve verim unsurları değerlerini geçen 3 adet hat bulunmaktadır. Yağlık materyal olarak ise standart çeşitlerin ortalama verim değerlerini geçen 11 adet hat bulunmaktadır. Bu çalışmanın sonucuna göre tesciline aday olarak belirlenecek materyallerin dışında kalan materyal ve hatların Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsüne gönderilerek proje çalışmalarımızı sonlandırıyoruz.

YENİ TEKLİF

Proje No:	
Proje Başlığı	Akdeniz Bölgesi Kinoa (<i>Chenopodium quinoa</i> Willd.) Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü / ANTALYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Metin Durmuş ÇETİN
Yardımcı Araştırmacılar	Ali KOÇ, Mustafa SOYSAL, Mehmet AYDOĞDU, Dr.Fatih Alpay VURAN, Murat ŞİMŞEK, Uzm. Timur TOVGUR, Dr. İhsan Burak ÇAM, Prof. Dr. Faik KANTAR
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2018-31/12/2020
Projenin Toplam Bütçesi:	159.600.00TL.

Proje Özeti:

Kinoa tahıl olmayan ama tahıl gibi kullanılan bir kültür bitkisidir ve hububat grubunda, ülkemiz için kinoa yetiştiriciliği yenidir.

Kinoa danesi glüten içermediği için; çöl yak hastaları için de tavsiye edilmektedir. Tohumları, un, ekme, çorba, kahvaltılık tahıl ve işlenmiş gıda imalatında kullanılmaktadır.

Bu projenin ilk aşamasında, Güney Amerika ülkelerinden toplanmış (USDA GRİN) 260 genotiplik kinoa popülasyonlarından; tane verimi, tarımsal özellikler, kimyasal içerikler yönünden ve genotipik veriler esas alınarak seçim yapılacaktır. Yüksek verimli ve kaliteli adaptasyon kabiliyeti yüksek olan hatlar belirlenecektir.

Bu proje ile Türkiye için tescilli Kinoa çeşitlerinin geliştirilmesi yanında değişik iklim koşulları ve sektörün farklı taleplerine cevap vermek üzere Kinoa ıslah programları oluşturulabilmesi için bilgi birikimi ve özellikleri tanımlanmış birçok materyal temin edilmiş olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kinoa, Verim, Kalite, Adaptasyon

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P10/01
Proje Başlığı	Ketencik' in (<i>Camelina sativa</i> L. (Crantz)) Adaptasyonu ve Biyoyakıt Kalitesinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Reyhan KARAYEL
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa ACAR, Şahin GİZLENCİ, Dr. Ayşegül EFENDİOĞLU ÇELİK
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2014 / 31.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 60.000 TL 2015: 25.000 TL 2016: 26.000 TL
Proje Özeti : 2016 yılı çalışmaları; Samsun Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Amasya Gökhöyük Tarım İşletmesi arazisi olmak üzere iki lokasyonda yürütülmüştür. Materyal olarak USDA gen	

bankasından temin edilen ve Tarla Bitkileri Merkez Araştırma tarafından çoğaltılan *Camelina sativa* türüne ait 47 genotipten 2014 yılında tane ve yağ verimleri dikkate alınarak seçilen 15 ketencik genotipi kullanılmıştır. Adaptasyon denemesinin 2. yılı Ketencik genotipleri ile 28.10.2015’de Amasya’da, 21.10.2015’de Samsun’da 3 tekrarlı tesadüf blokları deneme desenine göre kurulmuştur. Genotipler kuru hasat olgunluğuna geldiğinde bitki boyu, bitkide yan dal ve kapsül sayısı, biyolojik ve tane verimi, hasat indeksi, 1000 tane ağırlığı, yağ ve yağ asidi oranı, yağın iyot sayısı, yağ verimi belirlenmiştir. Kuru hasat edilen tohumlarda her iki lokasyonda her genotipin 3’er tekrarı birleştirilmiştir ve yağları sıkılmıştır. Elde edilen yağlardan Amasya için 15 ve Samsun için 15 olmak üzere 30 adet biyodizel üretilmiştir. Biyodizellerin yakıt özellikleri belirlenerek TSE EN 14214 standartlarına uygunluğu test edilmiştir.

Yapılan varyans analizi sonucunda hem Samsun hem de Amasya lokasyonunda yağın iyot sayısı bakımından genotipler arasında istatistiki olarak fark olmadığı görülmüştür. Samsun’da bitki boyu, bitkide kapsül sayısı, 1000 tane ağırlığı, tane verimi, biyolojik verim, hasat indeksi ve yağ verimi bakımından genotipler arasında çok önemli, bitkide dal sayısı ve yağ oranı bakımından önemli farklılık olduğu tespit edilmiştir. Amasya’da ise bitkide kapsül sayısı, 1000 tane ağırlığı, tane verimi, biyolojik verim, hasat indeksi, yağ oranı ve yağ verimi bakımından genotipler arasında çok önemli, bitki boyu ve bitkide dal sayısı bakımından önemli farklılık olduğu tespit edilmiştir.

Ketencik genotiplerinin Samsun’da bitki boyu 64.7-86.7 cm, bitkide kapsül sayısı 154.3-327.2, bin tane ağırlığı 0.912-1.194 g, tane verimi 28.1-96.2 kg/da, yağ oranı % 38.9-44.5, yağ verimi 11.77-40.90 kg/da arasında değişmiştir. Amasya’da ise bitki boyu 56.4-72.2 cm, bitkide kapsül sayısı 88.6-262.9, bin tane ağırlığı 0.762-1.233 g, tane verimi 10.0-85.4 kg/da, yağ oranı % 29.6-38.2, yağ verimi 2.73-31.85 kg/da arasında değişmiştir.

Hem Samsun hem de Amasya’da ekilen ketencik genotiplerinin yağlarından üretilen biyodizellerin yağ asiti metil ester içeriği, iyot sayısı, karbon kalıntısı özellikleri bakımından TS EN 14214 standardına uymadığı, yoğunluk, kinematik viskozite, parlama noktası, su içeriği, bakır şerit korozyon, asit sayısı, linolenik asit metil esteri ve metanol içeriği bakımından ise uyduğu tespit edilmiştir.

SONUÇ

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P10/01
Proje Başlığı	Ketencik’ in (<i>Camelina sativa</i> L. (Crantz)) Adaptasyonu ve Biyoyakıt Kalitesinin Belirlenmesi
Proje Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Reyhan KARAYEL
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa ACAR, Şahin GİZLENCİ, Dr. Ayşegül EFENDİOĞLU ÇELİK
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2014 / 31.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 60.000 TL 2015: 25.000 TL 2016: 26.000 TL

Proje Özeti :

Bu proje ile; ketencik genotiplerinin adaptasyonu, verim ve kalite özellikleri incelenerek biyodizel üretiminde kullanılabilirliğinin araştırılması ve bu genotiplerden elde edilen biyodizellerin kalite özelliklerinin incelenerek TSE EN 14214 standartlarına uygunluğu test edilmiştir. Bu amaçla, 15 ketencik genotipi ile Amasya ve Samsun’da 2014-2015 ve 2015-2016 yetiştirme sezonunda 3 tekrarlı tesadüf blokları deneme desenine göre adaptasyon denemeleri kurulmuştur.

Çalışmada kullanılan ketencik genotiplerinin iki yıl ve iki lokasyondan elde edilen yağ verimi değerlerinin birleştirilmesiyle yapılan varyans analizi sonucunda genotiplerin yağ

verimleri 20.60 – 41.26 kg/da arasında değiştiği belirlenmiştir. Yağ verimi en yüksek olan genotipler K41 ve K44'dr. Yağlı bitkilerde tohum verimi yağ verimini etkileyen bir özelliktir. Tohum verimi ne kadar yüksekse yağ verimi de buna bağlı olarak artmaktadır. Çalışmada kullanılan ketencik genotiplerinin ortalama olarak tane verimi 48.6 – 110.7 kg/da arasında değişmekte olup en yüksek tane verimine sahip olan genotip K44'dr. K38 ve K41 genotipleri K44 genotipi ile aynı istatistiki grupta yer almıştır. K41 genotipinin tane verimi 105.8 kg/da, yağ verimi 41.26 kg/da, K44 genotipinin ise tane verimi 110.7 kg/da, yağ verimi 40.75 kg/da'dır. Ketencik genotiplerinin tane ve yağ verimi özelliklerine yapılan stabilite analizi sonucunda K41 ve K44 genotipleri kötü çevrelere iyi uyum gösterdiği tespit edilmiştir. Bu genotiplerin aynı zamanda birleştirilmiş analiz sonucunda yağ ve tane verimlerinin en yüksek genotipler olduğu görülmektedir. Stabilite analizi sonucunda tüm çevrelere orta uyum gösteren yani stabil olan genotipler tane verimi bakımından K3 ve K31 olup K3'n tane verimi 80.3 kg/da K31'in 94.6 kg/da'dır. Yağ verimi bakımından stabil olan genotipler ise K4 ve K31'dir. K4'n yağ verimi 31.54 kg/da K31'in 34.352'dir. Bu durumda hem yağ verimi hem de tane verimi bakımından stabil olan genotip K31'dir. Biyodizel özellikleri bakımından K41, K44 ve K31 genotipleri hem Samsun hem de Amasya'da yetiştirildiklerinde yoğunluk, vizkozite, parlama noktası, su içeriği, bakır şerit korozyon, asit sayısı, LAME, metanol içeriği bakımından TS EN 14214 standartlarına uymaktadır. YAME, karbon kalıntısı ve iyot sayısı bakımından standart değerlere uymamaktadır.

Çalışmanın yürütüldüğü Samsun ve Amasya lokasyonları karşılaştırıldığında ketenciğin hem tane hem de yağ verimi bakımından lokasyonlar arasında fark olmadığı grlmştir. Amasya ve Samsun'da tane ve yağ verimi yağışa bağlı olarak artış göstermiştir. Geçit kuşağı ve İç Anadolu Bölgelerinde özellikle ekstrem şartlara sahip, buğday-nadas sisteminin uygulandığı alanlarda ketencik bitkisinin üretim deseni içerisinde yer alabileceği önerilmektedir.

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A04/P09/01
Proje Başlığı	Bazı Tarımsal Atıkların Helezon ve Hidrolik Tip Briket Makinelerinde Briketleme Parametrelerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mahmut DOK
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa ACAR, Dr. Ayşeğl E. ÇELİK, Dr. Gülhan ATAGÜN
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2016 / 31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	2016: 58.000 TL 2017: 21.500 TL

Proje zeti :

Çalışma iki alt başlıktan oluşmaktadır:

- a- Hidrolik tip briket makinesiyle yapılan çalışmalar
- b- Helezon tip briket makinesiyle yapılan çalışmalar.

2016 yılı içerisinde materyaller temin edilerek biyokütle ünitesine getirilmiş ve burada istenilen nem seviyelerine gelinceye kadar kurutulmuştur. Kurutma işlemi tabii şartlarda yapılmış, herhangi bir kurutucu devreye sokulmamıştır. Bu yıl için hidrolik briket makinesi ile ilgili çalışmalar yapılmış olup helezon tip briketleme yapılmamıştır.

Hidrolik tip briket makinesi için 12 adet materyal temin edilerek biyokütle ünitesinde, metotta belirtildiği gibi hazırlanmıştır. Her materyal önce 20 şer kg olacak şekilde 3 parçaya ayrılmıştır. Her bir materyal, ekili değerimde 2, 4 ve 6 mm lik

eleklerden geçirilerek istenilen büyüklükte parçalanmışlardır. Toplam 36 materyal bu şekilde hazırlandıktan sonra biyokütle ünitesinde mevcut olan hidrolik tip briket makinesinde 150 bar basınçta preslenerek briket haline getirilmişlerdir. Elde edilen briketler, hem fiziko-mekanik özellikleri hem de yanma sonucu ortaya çıkan gaz emisyon değerleri (CO, CO₂, NO₂, NO_x ve SO₂) ve ısı değerleri bakımından en uygun briketleme parametrelerini tespit etmek amacıyla en az 2 şer kg. numuneler alınarak aşağıdaki analizlere tabi tutulmuşlardır.

Isıl değer, Nem, Kül, ADL, Yoğunluk, Kırılma Direnci (Shatter), Düşme-Dayanıklılık Direnci (Tumbler), Briketlerin deformasyon kuvveti direnci. Su alma direnci. Briketlerin nem içeriği, Eşdeğer nem içeriği, Baca gazı emisyon değerleri (O₂, CO, CO₂, SO₂, NO_x, NO₂).

Hidrolik tip briket makinesiyle yapılan bu çalışma sonunda, maksimum 150 bar basınç uygulandığında bazı materyallerden kaliteli ürün elde edilmesine rağmen, bazı materyaller için bu basıncın yeterli olmadığı görülmüştür. 2017 yılı içerisinde helezon tip briket makinesinde aynı materyaller farklı kalıp sıcaklıklarında briketlenerek çalışmaya devam edilecektir.

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/17/A07/P04/08/01
Proje Başlığı	Bazı Ketencik (<i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz) Genotiplerinin Soğuk Stresine Dayanıklılıklarının Fizyolojik Karakterizasyonu
Projeyi Yürüten Kuruluş	TARLA BİTKİLERİ MERKEZ ARAŞTIRMA ENST.
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Banu EFEOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Doç. Dr. Özge Çelik; Dr. Hümeysra Yaman Gözde Çelik Özer; İlhan Subaşı Yrd. Doç.Dr. Yusuf Arslan (Danışman)
Başlama ve Bitiş Tarihleri	1.10.2016 – 31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi	1.YIL: 65.000 TL 2.YIL: 5000 TL

Proje Özeti:

Ketencik bitkisi (*Camelina sativa* (L.) Crantz) son yıllarda artan bir ekonomik öneme sahip olan ve ülkemizde de aktif olarak ekimi planlanan diğer yağ bitkilerinin yanı sıra kullanılabilecek tek yıllık bir yağ bitkisidir. Ketenciğin kışlık ekimi, özellikle bitkinin rozet aşamasında düşük sıcaklık derecelerine maruz kalıp, gelişiminin etkilenmesine ve ürünün azalmasına sebep olmaktadır. Dolayısı ile kışlık ekim için soğuğa toleranslı ketencik çeşitlerinin belirlenmesine ve soğuk bölgelerde ketencik üretiminin iyileştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Önerilen proje kapsamında; fizyolojik ve biyokimyasal analizler kullanılarak bazı ketencik genotiplerinin soğuk stresine toleransları değerlendirilecektir. Eş zamanlı olarak ketencik genotiplerinin Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsünün Ankara, Haymana –İkizce deneme arazisinde ekimleri yapılacak ve böylece tarla denemesi ile laboratuvar analizlerinin sonuçları arasındaki paralellik kontrol edilecektir.

Bu amaçla tarla denemesi 2016 yılı ekim ayının ilk haftası, Augmented Deneme Desenine göre Ankara-Haymana lokasyonuna kurulmuştur. Çıktılar olmadığı için sonuç alınmamıştır.

DAR BOĞAZLAR:

Proje 2016 yılı Araştırma Tavsiye Komitesi Kararlarıyla bütçe revizyonu doğrultusunda 70000 TL bütçe ile kabul edilmiştir. Projenin madde, malzeme alımı halen devam etmektedir.

Araştırma Tavsiye Komitesi Kararıyla projeye Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Test Merkezinin dahil edilmesi istenmiştir. Bu karar doğrultusunda bu merkezde görev

yapmakta olan Dr. Ümran Küçüközdemir'in proje ekibine dahil edilmesini teklif etmekteyiz.

Dr. Emine Anayol ve Hasan Keyvanoğlu görevden alınmaları nedeniyle proje ekibinde bulunamayacaklardır. Proje ekibine Yağlı Tohumlar bölümünden Oğuzhan Aydın'ın dahil edilmesini teklif ediyoruz.

Araştırmada kullanılacak ketencik genotiplerinden 11 adedi denemeyi yürütmek için gerekli miktarda bulunmamaktadır. Bu nedenle bu genotiplerin çalışmadan çıkarılmasını teklif ediyoruz.

Anahtar Kelimeler: Ketencik (*Camelina sativa* (L.) Crantz), soğuk stresi, antioksidant enzimler

DEVAM EDEN

Proje Numarası	TAGEM/TBAD/14/A04/P10/02
Proje Başlığı	Bazı Ketencik (<i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz.) Populasyonlarının ve Tarımsal Özelliklerinin Belirlenmesi ve Moleküler Karakterizasyonu
Proje Lideri	Dr. Yusuf ARSLAN
Proje Yürütücüsü Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Raporun İlgili Olduğu Dönem	2013-2014

Proje Özeti:

Doğal yetiştirme alanı Akdeniz ve Orta Asya olan yağlı tohumlu ketencik bitkisi (*Camelina sativa* (L.) Crantz.), yemeklik olarak kullanımı, Omega-3 yağ asidi içermesi ve yağının özellikle biyodizel yakıtı olarak kullanılmaya uygun olması nedeniyle son yıllarda dünyada popüler hale gelmiştir. Türkiye Florasının doğal bitkisi olması, yetiştirme alanındaki diğer bitkilerle rekabet gücünün fazla olması, ayrıca fazla miktarda bitki besin elementi kullanılmadan tarımının yapılabilmesi bu bitkiyi alternatif bir yağ bitkisi olarak öne çıkarmaktadır. Projemizin amacı; 48 farklı ketencik populasyonunun tarımsal özelliklerini ve moleküler belirleyerek ileride yapılacak ıslah çalışmalarında kullanmak üzere tanımlanmasının yapılmasıdır.

Proje kapsamında kurulması planan tarla denemeleri Ankara lokasyonunda Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Araştırma ve Uygulama Çiftliği İkizce/Haymana deneme arazisinde, Eskişehir lokasyonunda Eskişehir Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü arazisinde ve Şanlıurfa lokasyonunda ise Şanlıurfa Gap Tarımsal Araştırma Müdürlüğü arazisinde 1 Ekim 2014 tarihinde Augmented deneme deseninde uygun şekilde ekilmiştir.

Ekimlerden sonra yeterli ve zamanında yağış gerçekleştiğinden çıkış sulaması yapmaya gerek kalmamış olup düzenli çıkışlar gözlenmiştir.

2015 yılı erken ilkbaharda populasyon sıralarının lokasyonlardaki kışı geçirme durumları gözlenecektir. Ayrıca proje kapsamında yapılması planlanan aşağıda belirtilen gözlem, ölçüm ve analizler 2015 yılı içinde alınacaktır.

1. Rozette kalma süresi (gün): Tek bitki sıralarında çıkışların %50'sinin tamamlandığı tarihten bitkilerin %50'sinin sapa kalktığı tarih arasında geçen süredir

2- Bitki boyu (cm): Bitki sıralarından tesadüfen seçilen 20 adet bitkinin, toprak seviyesinden başlayarak bitkinin en üst noktasına kadar olan mesafesi cetvelle ölçülecek, elde edilen değerlerin ortalaması alınacaktır.

3. Olgunlaşma süresi(gün): Tek bitki sıralarının çıkıştan hasad olgunluğuna geldiği tarihe kadar geçen süredir.

4- Bitki başına tohum verimi (g/bitki): Bitki sıralarından tesadüfen seçilen 20 adet bitkinin tohumları birlikte harmanlanarak tartılacak ve bitki sayısına bölünüp tek bitki verimleri belirlenecektir.

5- Bin tohum ağırlığı(g): Bitki sıralarından tesadüfen seçilen 20 adet bitkiden alınan tohumlardan 1000 tohum ağırlığı belirlenecektir.

Yağ Oranı ve Yağ Asidi Kompozisyonu ile İlgili Analizler

1- Sabit yağ oranı (%): Bitki sıralarından tesadüfen seçilen 20 adet bitkinin tohumlarından sabit yağ oranı tespit edilecektir.

2. Yağ asidi kompozisyonu (%): Bitki sıralarından tesadüfen seçilen 20 adet bitkinin tohumlarından elde edilen sabit yağdan yağ asidi kompozisyonu tespit edilecektir.

Yağ oranı tespiti Soxterm 2000 yağ tayin cihazında solvent (hekzan) ekstraksiyonu yöntemi ile yapılacaktır.

DEVAM EDEN

Proje Numarası	TAGEM/TBAD/15/A04/P09/01
Proje Başlığı	Şanlıurfa Koşullarında İkinci Ürün Tatlı Sorgum'un [<i>Sorghum bicolor</i> (L.) Moench] Bazı Tarımsal Özelliklerinin, Biyoetanol ve Biyokütle Verimlerinin Belirlenmesi
Proje Lideri	Cemile ADIYAMAN
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Başlangıç Yılı	2015
Raporun İlgili Olduğu Dönem	01.01.2016 – 31.12.2016
Proje Özeti:	<p>Deneme Koruklu-Talat Demirören Araştırma İstasyonu'nda ikinci ürün olarak kurulmuştur. Ekim kuru toprağa 01.06.2016 tarihinde elle yapılarak ilk su yağmurlama sulama olarak yapılmıştır. Çıkışlar sağlandıktan sonra karıkla sulamaya geçilmiş bitkilerin su ihtiyacına göre sulamaya devam edilmiştir. Denemede taban gübresi olarak dekara 8 kg saf azot 8 kg saf fosfor gelecek şekilde 20-20-0 kompoze gübre, üst gübre olarak 7 kg/da hesabıyla %21'lik AS gübresi kullanılmıştır. Deneme süresince gerek görüldükçe hastalık ve zararlılara karşı mücadele edilmiş ve gerekli diğer bakım işleri yapılmıştır.</p> <p>27.09.2016 tarihinde erkenci olan Dale, PHS 12-10 ve Urja çeşitleri, 12.10.2016 tarihinde ise geriye kalan Theis, M 81E ve Top 76-6 çeşitleri hasat edilmiş ve gerekli gözlemler alınmıştır. Laboratuvar çalışmalarının yapılması için yeterli miktardaki örnekler Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'ne gönderilmiştir. Projede yapılması öngörülen teknolojik özelliklerden; Özsudaki sakkaroz, glikoz früktoz oranları ve Biyoetanol verimi sonuçları Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından henüz tamamlanmadığından gelişme raporuna eklenememiştir.</p> <p>Çıkış gün sayısı 5 ile 6,75 gün arası, Çiçeklenme gün sayısı 85 ile 125 gün arası, Bitki boyu 2,85 ile 426,5 cm arası, Yeşil ot verimi 10969 ile 17740 kg/da arası, Şeker oranı 14,04 ile 16,83 arası şeker verimi 506.14 ile 928,68 kg/da arasında ve özsu verimi ise 3410 ile 6614,8 lt/da arası olduğu tespit edilmiştir.</p> <p>Anahtar Kelimeler: Tatlı Sorgum, biyoetanol, biyokütle, yenilenebilir enerji.</p>

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/02-4
Projenin Adı	Yağlık Ayçiçeği Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müd. EDİRNE
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Göksel EVCİ
Araştırmacılar	Veli PEKCAN (Islahçı) M. İbrahim YILMAZ (Islahçı) Dr. Turhan KAHRAMAN (Teknoloji Analizleri) Tuğba Hilal ÇİFTÇİGİL (Hastalık Testleri)
Başlama - Bitiş tarihleri	Aralık 2014- Aralık 2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014: 25.000 TL, 2015: 26.000 TL, 2016: 27.000 TL, 2017: 28.000 TL, 2018: 29.000 TL TOPLAM: 135.000 TL
Proje Özeti	<p>Projenin amacı; bölge şartlarına uyumlu, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, verimi ve yağ oranı yüksek ayçiçeği ana hatları, restorer hatları ve hibrit çeşitleri geliştirerek ve ülkemiz yağ açığının azaltılmasına katkıda bulunmaktır.</p> <p>Bu çalışmada ana hattı olarak kullanılacak hatları elde etmeye yönelik olarak çeşitli açılma generasyonlarında 145 adet populasyon ekilerek seleksiyon ve geri melezleme (CMS veya A hattını elde etmek için) yapılmıştır. Seleksiyonu (tülbent izolasyonu ile kendileme) yapılan tek bitki sayısı 725 adettir. Geri melezleme yapılan tek bitki sayısı ise 680 adettir.</p> <p>Çeşitli kademelerde oleik tip ana hatlardan 62 adet açılan materyal ekilmiştir. Bu açılan materyallerden tarlada 310 tek bitki seçilmiştir. Yine Mildiyö hastalığına genetik dayanıklılık amacıyla melezlemeler yapılmıştır. 2016 yılında 680 adet ana ıslah materyalinin mildiyöye dayanıklılık testleri yapılmıştır.</p> <p>2016 yılında çeşitli generasyonlarda restorer hat elde etmeye yönelik olarak 346 adet populasyon üzerinde çalışılmıştır. Bu populasyonlarda seleksiyon (tülbent izolasyonu ile kendileme), restorer fertilitate geninin özelliğini belirleme, genel görünüm testleri için de melezlemeler (hibrit oluşturma) yapılmıştır. Bu çalışmada toplam olarak 1730 adet kendileme, yaklaşık 230 adet melezleme yapılmıştır.</p> <p>Oleik tip restorer hatlardan 93 adet açılan materyal ekilmiştir. Bu açılan materyallerden tarlada 465 tek bitki seçilmiştir. 2016 yılında 1480 adet ana ıslah materyalinin mildiyöye dayanıklılık testleri yapılmıştır. 195 adet test hibriti ön verim denemelerinde denenmiştir. 2160 adet ıslah materyalinin orobanş testleri laboratuvarında yapılmıştır.</p> <p>Orobanşa dayanıklı ana 97251 A hattı, orobanşa ve mildiyö hastalığına dayanıklı restorer 9999 R, TT 554 R, TGM-SN-1-12-B2-B5 restorer hatları, orobanş ve mildiyö hastalığına dayanıklı 08 TR 003 MR-1 ve 08 TR 003 MR-2 hibritlerinin tescile verilmesine karar verilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler:	Ayçiçeği, Hibrit, Islah, Seleksiyon, CMS, Restorer, Yağ Oranı, Tane ve Yağ verimi, Dayanıklılık, Oleik asit.

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/02-5
Projenin Adı	Çerezlik Ayçiçeği Islah Çalışmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müd. EDİRNE
Proje Destekleyen Kuruluşlar	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Göksel EVCİ
Yardımcı Araştırmacılar	Veli PEKCAN (Islahçı) M. İbrahim YILMAZ (Islahçı) Dr. Turhan KAHRAMAN (Teknoloji Analizleri) Tuğba Hilal ÇİFTÇİGİL (Hastalık Testleri)
Başlama - Bitiş tarihleri	Aralık 2014- Aralık 2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014: 20.000 TL, 2015: 21.000 TL, 2016: 22.000 TL, 2017: 23.000 TL, 2018: 24.000 TL TOPLAM: 110.000 TL
Proje Özeti	
<p>Ülkemizdeki çerezlik ayçiçeği üretimi ihtiyacın çok altında kalmakta ve bu talepte yağlıkta olduğu gibi ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Projeyle, ülkemizde çerezlik yüksek verimli, orobanşa ve hastalıklara dayanıklı çeşitler üretmek, tüketici zevkine uygun, istenilen tane renginde çeşitler elde etmek, ülkenin çeşit ihtiyacını karşılayarak mevcut ithalatını azaltmaya katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.</p> <p>Herbisitlere dayanıklı çerezlik hibrit çeşitler projenin diğer bir amacı olacaktır. Sulu tarımı yapılan çerezlik ayçiçeği üretim tarlalarında, fazla miktarda ot gelişmekte ve mücadelesi güç yapılmaktadır. Bu nedenle herbisitlere dayanıklılık çalışılacaktır, herbisitlere dayanıklılık orobanşa mücadelede de etkili olacaktır.</p> <p>Bu amaçla, çalışma döneminde pedigri ıslah metodu ve geri melez metodu kullanılarak çerezlik ana ve restorer hat ıslah işleri yürütülmüştür. Yeni kaynak oluşturmada orobanşa, herbisitlere dayanıklı ve yüksek oleik asitli kaynaklar kullanılmış ve ayrıca mutasyon ıslah metodu uygulamaya konmuştur.</p> <p>2016 yılında enstitüde kurulan ıslah bahçesinde çerezlik ana materyalin çeşitli kademelerinde 130 adet açılan materyal, çerezlik restorer ıslah materyalinin çeşitli kademelerinde 122 adet açılan generasyon ekilmiştir. Bu generasyonların tarlada seleksiyonları yapılmış ve çerezlik anaların çeşitli kademelerinden 650 adet tek bitki, çerezlik restorerlerin çeşitli kademelerinden 610 adet tek bitki seçilmiştir.</p> <p>İMİ grubu herbisitlere dayanıklı çerezlik çalışmaları kapsamında ana materyalin çeşitli kademelerinde 44 adet açılan materyal, çerezlik restorer ıslah materyalinin çeşitli kademelerinde 48 adet açılan generasyon ekilmiştir. Bu generasyonların tarlada seleksiyonları yapılmış ve çerezlik anaların çeşitli kademelerinden 220 adet tek bitki, çerezlik restorerlerin çeşitli kademelerinden 240 adet tek bitki seçilmiştir.</p> <p>2016 yılında, 13 TRÇ 018 hibrit çeşidimize üretim izni alınarak tescil başvurusu yapılmıştır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Çerezlik Ayçiçeği, Hibrit, Islah, Seleksiyon, hastalıklara dayanıklılık.	

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/02-7
Proje Başlığı	Orobanşa Genetik Dayanıklılık Kaynaklarının Araştırılması ve Orobanşa Dayanıklı Ayçiçeği Hatlarının Islahı

Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Veli PEKCAN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Göksel EVCİ M. İbrahim YILMAZ T. Hilal ÇİFTÇİGİL
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2014 – 31/12/2018
Projenin Toplam Bütçesi:	2014:20.000 TL 2015:21.000 TL 2016:22.000 TL 2017:23.000 TL 2018:24.000 TL
Proje Özeti:	
<p>Orobanş, ayçiçeği tarımında verimi etkileyen en önemli yabancı parazit ottur. Orobanş yoğun olarak ayçiçeği üretim alanlarında, dolayısıyla Trakya ‘da her 15-20 yılda bir yeni ırklar geliştirmektedir. Bu durum orobanşa karşı sürekli bir ıslah çalışması gerektirmektedir. Ancak orobanşa karşı yeni kaynaklar bulmak kolay olmamakta ve türler arası melezlemeleri, mutasyon yöntemini kullanımını gerektirmektedir.</p> <p>Projenin amacı; türler arası melezlemeler, kimyasal ve ışınlama yoluyla mutasyon yöntemi vb. ile orobanşa dayanıklı yeni ayçiçeği kaynakları geliştirmek ve bunu ayçiçeği ebeveyn hatlarına dolayısıyla hibritlere aktarabilmektir.</p> <p>Projede açılan materyaller orobanş dayanıklılık testlerinde denenmiştir. Orobanş dayanıklılık testleri için ayçiçeği ekilen orobanşla bulaşık alanlardan orobanş tohumları toplanmıştır. Testlerde bu orobanş popülasyon tohumları kullanılmıştır. Ayrıca orobanşa karşı farklı dayanıklılık genleri içeren kaynaklar kullanılarak gen piramitleri oluşturulmuş ve dayanıklılığın daha uzun süreli olmasına çalışılmıştır.</p> <p>2016 yılında 3 adet orobanşa yüksek derecede toleranslı restorer ebeveyn hattı tescile verilmiştir.</p>	
Anahtar Kelimeler: Ayçiçeği, Hibrit, Islah, Orobanşa Dayanıklılık, Mutasyon, Türler Arası Melez.	

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/02-6
Proje Başlığı	Herbisitlere Dayanıklı Ayçiçeği Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	M. İbrahim YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Göksel EVCİ Dr. Veli PEKCAN

	T. Hilal ÇİFTÇİGİL
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2014 – 31/12/2018
Projenin Toplam Bütçesi:	2014:20.000 TL 2015:21.000 TL 2016:22.000 TL 2017:23.000 TL 2018:24.000 TL
<p>Proje Özeti</p> <p>Projenin amacı; bölge şartlarına uyumlu, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, verimi ve yağ oranı yüksek, herbisitlere dayanıklı yağlık ayçiçeği çeşitleri geliştirerek ülkemiz yağ açığının azaltılmasına katkıda bulunmaktır. Proje kapsamında İMI (imidazolinone) ve SU (sulfonylurea) grubu herbisitlere dayanıklı ana hatları, restorer hatları ve hibrit çeşitleri geliştirilmektedir. Hem İMI ve SU grubu herbisitlere dayanıklı, hemde orobanş ve mildiyö hastalığına dayanıklı restorer ve ana (maintanier) genetik materyali gen piramidi oluşturularak elde edilmeye çalışılmaktadır.</p> <p>2016 yılında 1 adet İMİ çeşit verim denemesi, 2 adet İMİ ön verim denemesi, 1 adet İMİ test hibritleri verim denemesi, 1 adet SU test hibritleri verim denemesi ve 3 adet İMİ ve SU çeşit tescil verim denemesi kurulmuştur. Verim denemelerinde toplam 195 adet çeşit yer almıştır.</p> <p>Bu amaçla yürütülen ıslah çalışmalarında, ebeveyn materyalde dayanıklılar iki kat doz ile ilaçlanarak belirlenmiştir. Pedigri ıslah metoduna göre seleksiyon yapılarak tek bitkiler seçilmiştir. İleri kademedeki ıslah materyalinin genel kombinasyonlarını test amacıyla test hibrit oluşturulmuştur.</p>	
Anahtar Kelimeler: Ayçiçeği, Adaptasyon, Herbisit, Orobanş ve Mildiyö	

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/02-2
Proje Başlığı	Orta Anadolu Şartlarına Uygun Yağlık Ayçiçeği Hatları ve Hibrit Çeşitlerinin Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Oğuz GÜNDÜZ
Yardımcı Araştırmacılar	Gönül GÜMÜŞÇÜ, Dr. Hasan KOÇ, Rıza ÜLKER, Berat DEMİR, Murat Nadi TAŞ
Başlama- Bitiş Tarihleri	2016

Projenin Toplam Bütçesi:	2014: 20 000, 2015: 21 000, 2016: 22 000 2017: 23 000, 2018: 24 000, Toplam:130.000
<p>Proje Özeti</p> <p>1.Nursery Çalışmaları; 2016 yılı içerisinde 2015 yılından devredilen 679 çeşitli döl kademesindeki materyal BDUTAE merkez arazisinde Restorer, Sürdürücü ve CMS hat elde etmek mevcut materyalde kademe ilerlemesi ve teksel seleksiyonlar yapılması için ekilmiştir. Ekilen materyallerden 14 adet bitkide yeni sürdürücü hat geliştirilmesi için emascülasyon işlemi yapılarak melezlenmiştir. Ayrıca 344 adet sürdürücü hattın geri melezlemelerine ve kendileme işlemlerine devam edilmiştir. Restorer olan baba hatlarından da ekolojik şartlara uyum sağlayan 135 adet teksel bitki seçilerek kendilenmiş ve hasat edilmiştir. Hasat sonrası ölçümlere göre uygun bitkiler bir üst kademeye aktarılacaktır.</p> <p>2.Verim Denemeleri; 2015 yılı deneysel hibrit üretim bloklarından elde edilen 8 adet deneysel hibrit tescil denemelerinin yer aldığı denemelerde test edilmiştir.</p> <p>3.Üretim Blokları (Kafesler); Denemede bulunan ve deneme sonuçlarına göre beğenilen çeşitlerin gerekli tohumluk miktarının tedarikinin sağlanması amacıyla tohum üretim kafesleri kurulmuştur. 12 adet olarak kurulan kafeslerde, baba hattı çoğaltımı, aday hibrit çoğaltımı ve yeni deneysel hibrit kombinasyonlarının melezlenmesi işlemleri yapılmıştır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Ayçiçeği, Adaptasyon, Herbisit, Orobanş ve Mildiyö	

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/02-3
Proje Başlığı:	Ege Bölgesi Ayçiçeği Araştırmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Menemen-İZMİR
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü (Ortak Çeşit Geliştirme, Yağ Analizleri, Ortak Verim Denemeleri)
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	TAGEM
Proje Lideri:	Dr. A. Şemsettin TAN
Proje Yürütücüleri:	Dr. A. Şemsettin TAN Mehmet ALDEMİR ve Uzm. Ayşegül ALTUNOK
Başlama-Bitiş Tarihleri:	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi:	110000 TL.
Projenin 2016 Yılı Bütçesi:	22000TL

Proje Özeti: Tane ve yağ verimi ile yağın kalitesi yüksek, vegetasyon periyodu üretim alan ve dönemlerine (ana ve ikinci ürün) uygun, önemli hastalıklara, zararlılara ve stres faktörlerine toleranslı ve/veya mukavim, yağlık ve çerezlik germplasm ve çeşit (hibrit veya açık döllen) geliştirmek projenin ana amacını oluşturmaktadır. Ayrıca, agronomik çalışmalar ve yağ kalitesi bakımından önem taşıyan yağ asitleri (oleik, linoleik, palmitik ve stearik) ile ilgili çalışmaların yapılması; araştırmaların ekonomik açıdan da değerlendirilerek, sorunların çözümü ve elde edilen

bulguların Tarımsal Yeniliklerin Yaygınlaştırılması Projesi kapsamında en kısa zamanda üreticilere ulaştırılması hedeflenmektedir. ETAE'de ayçiçeği araştırmaları birinci ve ikinci ürün koşullarında ıslah, genetik, yetiştirme tekniği, teknoloji ve diğer ilgili ana bilim dallarında sürdürülmüştür.

ETAE Ayçiçeği Islah Programında geliştirilen EGE 2001 ayçiçeği çeşidi 2001 yılında tescil ettirilmiştir. Çiftçi şartlarında deneme ve demonstrasyon çalışmaları da sürdürülmüştür. Denizli Çivril'de Tarım İl Müdürlüğü işbirliğiyle çerezlik ayçiçeği çeşit adaylarıyla kurulan demonstrasyonda aday çeşidimiz ETAE - D2 yüksek verimi (294 kg/da) yanında oldukça üniform gelişme durumu, iri tane boyutları, çok uzun olmayan bitki boyu ve erkencilik bakımından çiftçi tarafından beğenilen bir çeşit olarak dikkati çekmiştir. **ETAE Ayçiçeği Islah Programında geliştirilen TURAY yağlık hibrit ayçiçeği çeşidi ile birlikte 2 adet CMS hat ve 2 adet Rf hat 10.04.2013 yılında tescil ettirilmiştir.** Bu çeşidin üretim ve pazarlama izni 30.04.2013 tarihinde ihale ile TEKCAN Tohum firmasına verilmiştir. Firma, 2013 yılında çeşidin üretimine başlamıştır. **ETAE Ayçiçeği Islah Programında TTAE ile ortak olarak geliştirilen SUN 2235 yağlık hibrit ayçiçeği çeşidi 13.04.2016 yılında tescil ettirilmiştir.**

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/02-1
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Bölgesi Ayçiçeği Islah Çalışmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	BDUAEM, TTAEM, Uludağ Üniversitesi
Proje Yürütücüsü	Abdullah ÇİL
Yardımcı Araştırmacılar	Ayşe Nuran ÇİL, Vakas ŞAHİN, Aylin Celile OLUK, Hacer BURUN, Dr. Yıldız DOĞAN Nergiz ÇOBAN, Hanifi BURUN (Yrd. Arş.)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi	110.00,00 TL

Proje Özeti:

Bu proje, başlangıçta geniş varyasyon oluşturmak amacıyla, orobanşa parazitine dayanıklılık, mildiyöye hatalığına dayanıklılık ve yüksek oleik asit kaynakları başlangıç materyali olarak kullanılarak melezlemeler yapılmıştır. Projede, bazı önemli verim öğelerinin genetik kalıtımının belirlenmesi ve bunlar için yeni gen kaynaklarının elde edilmesi gibi hedeflerinin yanında, aynı zamanda yüksek dane verimine, yağ oranına ve istenilen kalite ve agronomik özelliklere sahip, hastalık ve zararlılara dayanıklı, genel ve özel kombinasyon kabiliyeti yüksek A(ana), B (Maintainer) ve Restorer(R) hatlar ve bu hatları kullanarak üstün performansa sahip hibritleri geliştirmektir. Ayçiçeği

yabancı döllenen bir bitki olup, hibrit ve çeşit geliştirme ıslahı, pedigrı yöntemi, fenotipik ve genotipik tekrarlamalı seleksiyon, kendileme, geriye melezleme, CMS gibi birçok ıslah metodunu içermesi planlanmaktadır.

Proje kapsamında 1 yılda 3 generasyon alınmaktadır. Önceki yıldan seçilen hatlar, 1. Generasyonda 4880 restorer hat ekilmiş 1592 adet hat seçilmiştir, 233 adet B hattı ekilmiş 58 adet hat seçilmiştir, çerezlik olarak 178 B hattı ekilmiş 77 adet hat seçilmiştir. Projede 864 adet resorer hat fertilitite testi ve 45 adet B hattı sterilite testi için CMS ile melezlenmiştir. 2. Generasyonda 919 adet restorer ve F1 melezi ekilmiştir. Bu çalışmanın sonunda 144 adet resorer hattın restorer geni taşıdığı tespit edilmiş buna karşın 5 adet B hattının sterilite geni taşıdığı tespit edilerek geriye melezleme yapılmıştır. 3. Generasyonda ise sera çalışmaları yapılmakta 144 R hattı, 144 F1, 5 B ve 5 A hattı ekilmiştir. Ayrıca proje kapsamında embriyo kültürü çalışmaları 2017 yılı itibariyle başlayacaktır.

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A04/P01/01
Proje Başlığı	Ayçiçeğinde Mildiyö Hastalığına Dayanıklı Hatların Moleküler Markörler Yardımıyla Geliştirilmesi
Proje Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TTAE,Çukurova Ünivresitesi
Proje Yürütücüsü	Ayşe Nuran ÇİL
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Abdullah ÇİL, Dr. Göksel EVCİ, Vakkas ŞAHİN, Dr. Yıldız DOĞAN Nergiz ÇOBAN, Hanifi BURUN(Yard. Arş.), Prof. Dr. Hakan ÖZKAN (Danışman)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	77.000 TL

Proje Özeti:

Türkiye ayçiçeği ve yağlı tohum üretimimiz yeterli olmayıp, bu açık yüksek oranda döviz ödeyerek, ayçiçeği tohumu veya ham yağ ithalatı ile giderilmektedir. Bu nedenle Türkiye bitkisel yağ üretimini arttırmak ve döviz açığını azaltmaya yönelik çalışmalar, stratejik ve ekonomik açıdan son derece önemlidir. Proje kapsamında Trakya TAE ve enstitümüz tarafından yürütülen çalışmalarda geliştirilmiş ve tescile sunulmuş üstün verim ve yağ performansına sahip Şems çeşidinin restorer hattına, mildiyö hastalığına dayanıklılık (*Pl8* ve *Pl13*) genlerin aktarılması planlanmaktadır. Bu çalışmada homozigot bireyler bu genlere özgün moleküler markörler (MAS) kullanılarak etkin bir şekilde belirlenecektir. Proje kapsamında Mildiyö kaynakları RHA-436, RHA-437 ve HAR-5 hatları baba olarak kullanılarak 6973-9 R restorer hattımızla melezlenmiş ve geriye melezleme çalışmaları sürmektedir. Laboratuvar çalışmalarında optimasyon çalışmaları sürmektedir.

Proje kapsamında 2016 Yılı Tarla Çalışmalarında BC3F1 bitkilerine ait tohumlar ile ekilerek 6973-R hattı ile geri melezlenerek BC4F1 bitkileri elde edilmiştir.

2016 Yılı DNA Çalışmaları ise BC4F1 bitkilerinden erken dönemde taze yaprak örnekleri alınarak DNA izolasyonu yapıldı.9 SSR primer (STS10D6, hap1, hap2,hap3,hap4,hap5,hap6,ORS 371 ve ORS 959) ile MAS (Marköre Dayalı Seleksiyon) Islahı ile DNA analizleri QAXcell cihazında sonuçların değerlendirilmesi yapıldı.

Projede bu yıl 4 yıllık ara sonuç raporu sunulacaktır.

ARA SONUÇ

Proje Numarası	TAGEM/TBAD/13/A04/P01/01
Proje Başlığı	Ayçiçeğinde Mildiyö Hastalığına Dayanıklı Hatların Marköre Dayalı Seleksiyon Islahı İle Geliştirilmesi
Proje Lideri	Ayşe Nuran ÇİL
Proje Yürütücüsü Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü/ ADANA
Raporun İlgili Olduğu Dönem	01/06/2016 ile 31/12/2016 arası

Proje Özeti:

Türkiye ayçiçeği ve yağlı tohum üretimimiz yeterli olmayıp, bu açık yüksek oranda döviz ödeyerek, ayçiçeği tohumu veya ham yağ ithalatı ile giderilmektedir. Bu nedenle Türkiye bitkisel yağ üretimini arttırmak ve döviz açığını azaltmaya yönelik çalışmalar, stratejik ve ekonomik açıdan son derece önemlidir. Proje kapsamında Trakya TAE ve enstitümüz tarafından yürütülen çalışmalarda geliştirilmiş ve tescile sunulmuş üstün verim ve yağ performansına sahip Şems çeşidinin restorer hattına, mildiyö hastalığına dayanıklılık (*Pl8* ve *Pl13*) genlerin aktarılması planlanmaktadır. Bu çalışmada homozigot bireyler bu genlere özgün moleküler markörler (MAS) kullanılarak etkin bir şekilde belirlenecektir. Proje kapsamında Mildiyö kaynakları RHA-436, RHA-437 ve HAR-5 hatları kullanılmaktadır.

YENİ TEKLİF

Proje No	
Proje Başlığı	Ayçiçeğinde Mildiyö Hastalığına Dayanıklı Hatların Marköre Dayalı Seleksiyon Islahı İle Geliştirilmesi
Proje Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TTAE,Çukurova Ünivresitesi
Proje Yürütücüsü	Ayşe Nuran ÇİL
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Abdullah ÇİL, Vakas ŞAHİN, Hacer BURUN, Dr. Celile Aylin OLUK, Yıldız DOĞAN, Nergiz ÇOBAN, Hanifi BURUN
Başlama-Bitiş Tarihleri	01/01/2018-31/12/2022
Projenin Toplam Bütçesi	121.500 TL
Proje Özeti: <p>Türkiye ayçiçeği yağ üretimi ve ülke içi tüketimi yetersiz olup, bu açık yüksek oranda döviz ödeyerek, ayçiçeği tohumu veya ham yağ ithalatı ile giderilmektedir. Bu nedenle Türkiye bitkisel yağ üretimini arttırmak ve döviz açığını azaltmaya yönelik çalışmalar, stratejik ve ekonomik açıdan son derece önemlidir.</p> <p>Proje kapsamında enstitümüz tarafından yürütülen “Ayçiçeğinde Mildiyö Hastalığına Dayanıklı Hatların Marköre Dayalı Seleksiyon Islahı İle Geliştirilmesi” projesinin 2017-2021 yılları arasında yapılan çalışmalara devam edilecektir. Enstitümüz, “Doğu Akdeniz Bölgesi Ayçiçeği Islah Çalışmaları” projesinde geliştirilmiş mevcut üstün verim ve yağ performansına sahip hatlara, mildiyö hastalığına dayanıklılık (<i>PI8, PI13</i>) genleri aktarılacaktır. Bu çalışmada homozigot bireyler bu genlere özgün moleküler markörler (MAS) kullanılarak etkin bir şekilde belirlenecektir. Böylece hatlar mildiyöye dayanıklı hale getirilecektir.</p> <p>Projede bu şekilde geliştirilecek hat ve hibritler, ülkemizde hem klasik hem de moleküler metotlar kullanılarak daha doğru ve etkin bir seleksiyonla gerçekleştirilecektir. Bu sayede daha kısa zamanda ve istenilen özelliklerde çeşit geliştirme imkânı sağlanacaktır.</p>	

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/13/A04/P07/03
Proje Başlığı	Bazı Yerel Çerezlik Ayçiçeği Populasyonlarının Agro-morfolojik, Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enst. Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Levent YAZICI (Ziraat Yük. Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Sezai GÖKALP (Ziraat Yük. Müh.) Rahime KARATAŞ (Ziraat Yük. Müh.) Özge KOYUTÜRK (Ziraat Yük. Müh.) Halil Dede AKYOL (Tadım Kuruyemiş Ltd. Şti/Satın Alma Müd.) Mustafa ACAR (Karadeniz Tar. Arş. Ens. Müd.9 Dr. Gülhan ATAGÜN (Karadeniz Tar. Arş. Ens. Müd.) Prof. Dr. Güngör YILMAZ (GOP (Danışman)
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2016 – 31/12/2017
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2016: 75.000 TL 2017: 9.000 TL
Proje Özeti :	<p>Ülkemizdeki çerezlik ayçiçeği üretimi, yağlık ayçiçeğinde olduğu gibi ihtiyacımızı karşılamamakta, bu açık ithalatla karşılanmaktadır. Genellikle çerezlik ayçiçeği üretiminde çeşit olarak yerel populasyonların kullanılması nedeniyle birim alandan düşük verim alınmakta ve yeterince üretim sağlanamamaktadır. Birim alandan daha yüksek verim alınabilen ve pazar talepleri doğrultusunda istenilen kalite özelliklerine sahip çerezlik ayçiçeği çeşitlerinin ıslah edilmesi büyük önem taşımaktadır.</p> <p>Projede, Türkiye'nin farklı bölgelerinden toplanan bazı yerli çerezlik ayçiçeği populasyonları hakkında bilgi sahibi olmak, bitki ıslah çalışmalarında başlangıç materyali olarak kullanımını kolaylaştırmak ve çerezlik ayçiçeği sektörü tarafından kullanımını yaygınlaştırmak için Tokat yöresi ekolojik koşullarında agro-morfolojik, verim ve kalite özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Araştırma Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma İstasyonu Müdürlüğü'ne ait deneme arazisinde yapılacaktır. Proje 2016-2017 yıllarında 2 yıl süre ile uygulanacaktır. Projede materyal olarak ülkemizin farklı bölgelerinden toplanmış, kırk adet çerezlik ayçiçeği yerel populasyonu ile iki adet tescilli çeşit kullanılacaktır. Deneme, "dikdörtgen latis deneme desenine" göre, 3 tekerrürlü olacak şekilde kurulacaktır. Araştırmada varyans analizi ve kümeleme analizi ile değerlendirme yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler:	Çerezlik ayçiçeği, karakterizasyon, adaptasyon, verim

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A04/P01/02-002		
Proje Adı	Doğu Anadolu Bölgesi Ayçiçeği Adaptasyon ve Islah Projesi		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü		
Proje Lideri	Zir. Yük. Müh. Fırat SEFAOĞLU		
Proje Yürütücüleri	Dr. Canan KAYA		
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2016		
Projenin Toplam Bütçesi (")	2012: 7500	2013: 10000	2014: 10000
	2015: 10000	2016: 10000	
Proje Özeti :			
Verim Denemesi			
<p>Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından geliştirilen ve ön verim denemelerinden seçilmiş olan 10 adet çeşit adayı 5 adet kontrol çeşit deneme materyalini oluşturmuştur. Çalışmalar Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Pasinler deneme istasyonunda "tesadüf blokları deneme desenine" göre yürütülmüştür. En yüksek verim P4 LL 62 (257,5 kg/da), en düşük verim ise 16 TR 65 (151,2 kg/da) hattından elde edilmiştir. En yüksek ve en düşük yağ verimi ve oranı ise sırasıyla P4 LL 62 (115,4 kg/da --%44,8) ve 16 TR 65 (47,2 kg/da--(%31,2) hatlarından elde edilmiştir. Genotiplerin bin dane ağırlıkları; 54,8-80,4 g, tabla çapı; 20,9- 24,7cm, bitki boyları ise 129,0- 180,1cm arasında değişiklik göstermiştir.</p>			
Bölge Verim Denemeleri			
<p>5 hat ve 2 kontrol çeşitle Pasinler ve Iğdır lokasyonlarında yürütülmüştür. Iğdır bölge verim denemesi yoğun kuş zararı nedeniyle iptal edilmiştir. Pasinler lokasyonunda en yüksek ve en düşük tane ve yağ verimi sırasıyla LG 5580 (219,4 kgda⁻¹ / 84,7 kgda⁻¹) ve TTAE12-12 (152,5 kgda⁻¹ / 52,6 kgda⁻¹) hatlarından elde edilmiştir. En yüksek yağ oranı TTAE 10-24 (%40,0), en düşük yağ oranı ise 10 İMİ 8 (%33,5) hattından elde edilmiştir. Genotiplerin bin dane ağırlıkları; 73,9-80,7 g, tabla çapı; 19,7-29,3 cm, bitki boyları ise 113,2-139,6 cm arasında değişmiştir.</p>			
Anahtar kelimeler: Ayçiçeği, tane verimi, yağ, oranı, yağ verimi			

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A04/P01/02
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Bölgesinde Farklı Çevre Koşullarının Yağlık Ayçiçeğinde Verim ve Kalite Özelliklerine Etkisinin Araştırılması
Proje Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Trakya tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Abdullah ÇİL
Yardımcı Araştırmacılar	Ayşe Nuran ÇİL, Vakas ŞAHİN, Prof. Dr. Sevgi Çalışkan,
Başlama-Bitiş Tarihleri	2013-2015
Projenin Toplam Bütçesi	25.000 TL

Proje Özeti:

Yağ asitleri kompozisyonu bitki türlerine özgü karakteristik farklılıklar göstermektedir. Ayrıca, ayçiçeği bitkisinin kendine özgü yağ asitleri kompozisyonu sabit olmayıp, birçok faktöre bağlı olarak sürekli değişmektedir. Bu yüzden, ayçiçeğinin yağ asitleri kompozisyonunda hangi koşullarda nasıl bir değişim meydana geleceğinin bilinmesi, yağ kalitesi açısından önemli olmaktadır. Aynı zamanda yağ asitlerinin miktarı ve tipi kullanım şeklini belirlemektedir. Yağların, yağ asitleri kompozisyonunun bilinmesi yağların kullanım amaçlarına göre üretim yapılmasını sağlayacaktır. Bu amaçla istenilen tipler uygun bölgelerde yetiştirilerek amaca uygun yağlar üretmek mümkün olabilecektir. Proje kapsamında 2013-2014 yıllarında yürütülen çalışmaların neticesinde linoleik ayçiçeği tiplerinin çevre ve bölge farklılıklarından etkilendiği, buna karşın oleik tip ayçiçeği hatlarının ise etkilenmediği tespit edilmiştir. Bu dönem projenin sonuç raporu sunulacaktır.

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A04/P01/02-001
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Ayçiçeği Adaptasyon Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mustafa ACAR
Yardımcı Araştırmacılar	Şahin GİZLENCİ, Sezai GÖKALP
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2012 / 31.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi	2012: 7.500 TL 2013: 10.000 TL 2014: 10.000 TL 2015: 10.000 TL 2016: 8.000 TL
Proje Özeti:	
<p>2016 yılı çalışmaları Amasya / Suluova ilçesi çiftçi arazisinde ve Tokat Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü arazisinde gerçekleştirilmiştir. Denemelerde TTAE (Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü) tarafından gönderilen 6 ayçiçeği çeşidi (LG 5580, Bosfora, Kaan, 13 TR 002, SY Cadix, ve P 64 LL 62) ile 9 çeşit aday (16 TR 50, 16 TR 51, 16 TR 52, 16 TR 53, 16 TR 54, 16 TR 55, 16 TR 56, 16 TR 57 ve 16 TR 58) kullanılmıştır.</p> <p>Amasya lokasyonunda denemeye alınan 15 materyalin istatistik analizleri sonucunda materyaller arasındaki farklılık istatistiki olarak $P < 0,01$ düzeyinde önemli bulunmuştur. Asgari Önemli Farkın (AÖF) 37,85 olduğu ve DK'nın 9,04 olarak hesaplandığı çalışmada verimler 354,3 kg/da ile 223 kg/da arasında değişmiştir. Verim sonuçları %10 nem düzeltmesine tabi tutulmuştur. En yüksek verim 16 TR 56 hattından, en düşük verim ise 13 TR 002 standart çeşidinden elde edilmiştir. Verim bakımından ilk üç sırayı 16 TR 56, 16 TR 55 ve LG 5580 almıştır. Denemeye alınan 6 standartın verim ortalaması 300,9 kg/da olarak hesaplanmış olup, 16 TR 56, 16 TR 55, 16 TR 58 ve 16 TR 50 hatları standart ortalama verimini geçmiştir. Denemeye alınan tüm aday hatlar ise en düşük verim performansı sergileyen standart çeşit olan 13 TR 002'yi geçmiştir.</p> <p>Tokat lokasyonunda denemeye alınan 15 materyalin istatistik analizleri sonucunda, materyaller arasındaki farklılık istatistiki olarak $P < 0,01$ düzeyinde önemli bulunmuştur. Asgari Önemli Farkın (AÖF) 50,95 olduğu ve DK'nın 12,01 olarak hesaplandığı çalışmada verimler 362,4 kg/da ile 239,3 kg/da arasında değişmiştir. Verim sonuçları %10 nem düzeltmesine tabi tutulmuştur. En yüksek verim Bosfora çeşidinden, en düşük verim ise 16 TR 52 çeşit adayından elde edilmiştir. Verim bakımından ilk üç sırayı Bosfora, 16 TR 56 ve 16 TR 55 almıştır. 16 TR 56 çeşit aday, çeşit adayları arasında, Amasya lokasyonunda olduğu gibi verim bakımından ilk sırada yer almıştır. Denemelerde orobanja rastlanmamıştır. En düşük verim 239,3 kg/da ile 16 TR 52 çeşit adayından elde edilmiştir. Denemedeki standartların tane verimi ortalaması 304,2 kg/da olarak gerçekleşmiştir. Çeşit adaylarımızdan 16 TR 56, 16 TR 55 ve 16 TR 58 standart ortalamasını geçmiştir.</p>	

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A04/P01/02
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Kolza Islahı Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Şahin GİZLENCİ

Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa ACAR, Dr.Hüseyin ÖZÇELİK
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2015 / 31.12.2019
Projenin Toplam Bütçesi	2015: 42.400 TL 2016: 42.400 TL 2017: 42.400 TL 2018: 42.400 TL 2019: 42.400 TL
Proje Özeti:	
<p>Kolza ıslahı projesinin amacı verimli, kaliteli ve hastalıklara zararlılara dayanıklı, yağ oranı yüksek, erüsik asit oranı eser (%2'nin altında) glikosinolat oranı 30 mikromolün altında olan saf hat, sentetik çeşit ve F1 hibrit kolza çeşitleri ile üstün özelliklere sahip (biyotik tolerant veya dayanıklılık özelliğinde olan, kaliteli, heterosis veya heterobeltiosis yönünden pozitif özellik gösteren) hat veya yarı yol materyalleri geliştirmektir. Geliştirilen bu saf hat , sentetik çeşit veya hibrit çeşit adayları özel sektör tohum firmalarının kullanımına açılarak devredilmesi düşünülmektedir.</p> <p>Kendileme işlemine devam edilmiştir. Bu amaçla çeşitli kademelerdeki hatların ekimleri yapılarak, çiçeklenme öncesinde kendileme torbaları ile kapatılacaktır.S1 kademesinde 71 adet, S2 kademesinde 77 adet, S3 kademesinde 27 adet, S4 kademesinde 7 adet, S5 kademesinde 22 adet, S6 kademesinde 10 adet, S7 kademesinde 210 adet ve saf hat seleksiyonunda 143 materyalin ekimi gerçekleştirilmiştir.</p> <p>Sentetik çeşit geliştirmek amacı ile 6 farklı kombinasyon ve 3 standart çeşit (NK Caravel, Artoga ve Süzer) ile 2016-17 üretim sezonunda verim denemesi kurulmuştur. Kombinasyonlar; K1-1: KT2-KT4-KT20-KT28-KT39; K2-1: KT2-KT4-KT20-KT33-KT46; K3-1: KT2-KT4-KT8-KT28-KT33; K4-1: KT3-KT8-KT25-KT33-KT46; K5-1: KT3-KT8-KT25-KT28-KT39; K6-1: KT3-KT20-KT25-KT39-KT46</p> <p>Sentetik çeşit ıslahı ve saf hat seleksiyon çalışmaları kapsamında, S7 kademesine kadar gelmiş morfolojik yönden ön plana çıkmış 20 saf hatta (455, 460, 509, 510, 574, 591, 592, 600, 620, 656, 658, 660, 664, 725, 737, 738, 756, 757, 862 ve 898) tohum çoğaltma işlemi yapılmıştır. Çiçeklenme dönemi öncesinde 20 hattın her birisinin üzeri mermer şah bez ile kapatılarak izole edilmiştir. KTAE1 ve KTAE2 kolza çeşitleri için Bafra ve Çarşamba lokasyonlarında 1'er dekarlık alanda tohumluk çoğaltma işlemi yapılmıştır.</p>	

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/04-1
Proje Başlığı:	Ege Bölgesi Kolza Araştırmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Menemen-İZMİR
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Ondokuz Mayıs Üniv. Zir. Fak. (Yağ Analizleri, Yağ Asitleri ve Protein Analizleri)
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	TAGEM
Proje Lideri:	Dr. A. Şemsettin TAN
Proje Yürütücüleri:	Dr. A. Şemsettin TAN

	Mehmet ALDEMİR ve Uzm. Ayşegül ALTUNOK
Başlama-Bitiş Tarihleri:	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi:	85000 TL.
Projenin 2016 Yılı Bütçesi:	17000 TL.
Proje Özeti:	
<p>Ülkemizde yıllık bir milyon tonu aşan bitkisel yağ açığının kapatılabilmesi için, halen üretimde bulunan yağ bitkilerinin kalite ve kantitelerinin artırılması çalışmalarının yanı sıra, üretimde yeni yağ bitkilerinin yer alması arayışı içine de girilmiştir. Yağ açığımızın kapatılmasına katkıda bulunmak ve kolza üretimini artırmak amacıyla; sorun olan hastalık etmenleri zararlılar ve diğer stres koşullarına dayanıklı ya da toleranslı yüksek verimli çeşitlerin saptanması ve geliştirilmesi; yetiştirme teknikleri ve diğer tüm disiplinlerde çok yönlü olarak araştırmaların yürütülmesi; kolza bitkisinin Ege Bölgesi tarımındaki yerinin araştırılması ve elde edilecek araştırma bulgularının üreticilere hızlı bir şekilde iletilmesini sağlamak projenin ana amacını oluşturmaktadır.</p> <p>Kolza araştırmaları, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünde (ETAE) 1987-88 yılında kurulan çeşit verim, ekim zamanı ve bitki sıklığı denemeleriyle başlatılmıştır. 2012-2013 döneminde ETAE Kolza Araştırmaları Projesi kapsamında geliştirilen 9 çeşit/çeşit adayı (ETAE-K-1.1, ETAE-K-2.1, ETAE-K-3.3, ETAE-K - 4.1, ETAE-K-5.1, ETAE-K-5-2-1, ETAE-K-19.1, ETAE-K-23.1, ETAE-K-25.2) ve standart çeşitler Gladlyator, Heros, Licosmos ve Sary ile kurulan denemenin yağ, yağ asitleri, protein ve glukozinolat analizleri gerçekleştirilmiştir. Çeşit adaylarının Bölge Verim Denemelerine yetecek miktarda tohumluk üretimleri amacıyla, her materyal, 35 cm sıra arası mesafesi ile 4,9 m genişliğinde 12 m uzunluğunda 14 sıralı 60 m² lik parsellerde ekilmiştir. Çeşit adayları (ETAE-K-1.1, ETAE-K-2.1, ETAE-K-3.3, ETAE-K - 4.1, ETAE-K-5.1, ETAE-K-5-2-1, ETAE-K-19.1, ETAE-K-23.1, ETAE-K-25.2) ile 4 standart çeşidin yer aldığı bir verim denemesi 4 tekerrürlü olarak Tesadüf Blokları Deneme Desenine göre 07.11.2014 tarihinde kurulmuştur. 2013-2014 üretim sezonunda çeşit adaylarının Bölge Verim Denemelerine yetecek miktarda tohumluk üretimleri amacıyla, her materyal, 35 cm sıra arası mesafesi ile 4,9 m genişliğinde 12 m uzunluğunda 14 sıralı 60 m² lik parsellerde 19.11.2013 tarihinde ekilerek tohum üretimi gerçekleştirilmiştir. 2014-2015 döneminde 4 standart çeşit (Licord, Okran, Sary ve Süzer) ile çeşit adaylarımızın yer aldığı (ETAE-K-1.1, ETAE-K-2.1, ETAE-K-3.3, ETAE-K - 4.1, ETAE-K-5.1, ETAE-K-5-2-1, ETAE-K-19.1, ETAE-K-23.1, ETAE-K-25.2) Çeşit Verim Denemesi kurulmuştur.</p>	

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A04/P01/03
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Kolza Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Karadeniz ve Merkez Tarımsal Araştırma Enstitüleri, N.K.Ü. ve M.K.Ü. Ziraat Fakülteleri, Trakya'daki Tarım İl Müdürlükleri, Önder Çiftçi Birliği
Proje Yürütücüleri	Dr. Sami SÜZER (Proje Lideri)
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Turhan KAHRAMAN Ebru ÇULHACI M.Sc. (Tayin nedeniyle 22.08.2016'da ayrıldı)
Başlama - Bitiş Tarihi	2015-2019 (2016, projenin 2. yılıdır)
Projenin Toplam Bütçesi	2015: 24.500 TL, 2016: 25.000 TL, 2017: 30.000TL 2018: 31.500 TL, 2019: 37.000 TL Toplam: 148.000 TL
Proje Özeti:	
Projenin amacı; Trakya koşullarına uygun, adaptasyon kabiliyeti yüksek, kışa dayanıklı, tane dökmeyen, verimi ve yağ oranı yüksek, yağında %1'in altında erusik asit, küspesinin her	

gramında 20 mikromolin (mmol) altında glukozinolat içeren kolza (*Brassica napus* L.) hat ve çeşitlerini modifiye bulk ve sentetik çeşit geliştirme gibi ıslah yöntemleriyle geliştirmektedir.

Geçmiş dönemde, başlangıçtan bu yıla kadar yapılan çalışmalarda; kolza gözlem ve ıslah bahçelerinde uygun ebeveynler arasında 2004-2015 yılları arasında toplam başarılı olarak 250 melez kombinasyonu gerçekleştirilmiştir. Bu proje kapsamında Süzer isimli kolza çeşidi 2012 yılında tescil ettirilmiş ve TK-05-14 kod numaralı kışlık kolza hattımız da 2014 yılında tescil denemelerine alınmıştır.

Bu dönemde (2015-2016); ıslah projesi kapsamında 59 çeşitli kolza gözlem bahçesi, ıslah ve melezleme çalışmalarında gen kaynağı olarak kullanılmıştır. Melezleme çalışmalarından elde edilen 4 adet F₇, 4 adet F₆, 6 adet F₅, 8 adet F₄, 14 adet F₃, 12 adet F₂, 20 adet F₁ kademesindeki toplam 68 hatla ıslah bahçesi oluşturulmuş ve 2016 yılı kolza çiçeklenme döneminde başarılı olarak 17 yeni kışlık kolza melez kombinasyonu yapılmıştır. Ayrıca üç adet kolza verim denemesi tesadüf blokları deneme deseninde 4 tekerrür olarak yürütülmüştür. Enstitüde geliştirilen Süzer kolza çeşidinden ve tescilde olan TK-05-14 çeşit adayından tel serada, örtü altında ıslahçı tohumu üretilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kolza, ıslah, melez, hat, kışlık, verim, deneme, yağ

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD14/A04/P01/06-1
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Soya Islahı Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mehmet ERDOĞMUŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Meral ERGİN, Serkan YILMAZ
Başlama – Bitiş Tarihleri	01/01/2016-31/12/2016 (Gelişme III: Yıl)
Projenin Toplam Bütçesi	140.000 TL

Proje Özeti :

Soya bitkisel yağlı tohum üretimi bakımından dünyada önemli bir yere sahiptir. Türkiye uygun iklim özellikleri nedeniyle soya üretimi bakımından önemli bir potansiyele sahip olmasına rağmen üretim istenilen düzeye ulaşamamıştır. Bu nedenle her yıl yurt dışından yaklaşık 2,5 milyon ton soya ve türevleri ithal edilmekte ve 4 milyar \$ ın üzerinde döviz ödenmektedir. Ülkemizde nüfus artışı ve uluslar arası pazarlardaki fiyat artışlarında dikkate alınır, bu açığın ülkemiz açısından gelecekte daha da önemli olacağı ortadadır.

Soya üretimini arttırmak iki yolla mümkündür. Birincisi üretim alanlarının artırılması, ikincisi ise üretime alınacak çeşitlerin çiftçilerin arzuladığı özelliklere ve yüksek verim potansiyeline sahip olmasıdır. Ülkemizin soya ihtiyacını karşılayabilmesi için her iki seçeneğinde ele alınması gerekmektedir. İkinci alternatif yerine getirildiği takdirde soyada maliyetlerde azalma olacağı için bu üründen elde edilecek gelir artacak, dolayısıyla da üretim alanlarını arttırmak kolaylaşacaktır.

Enstitümüzde, 1999 yılından itibaren aralıksız devam eden melezleme ve seleksiyon çalışmaları neticesinde 2016 yılı itibariyle 16 kombinasyonda melezlemeler yapılmış ve 935 tohum elde edilmiştir. F1 aşamasında kendilemeler iptal edildikten sonra toplam 7 kombinasyondan 53 adet melez tek bitki elde edilmiştir. F2 kademesinde 14 kombinasyonda tek bakla nesli seleksiyonu, F3 kademesinde 11 kombinasyonda tek bakla nesli seleksiyonu ve F4-F5 kademesinde 14 ve 8 kombinasyonda Tek Bitki Seleksiyon Metodu uygulanmış sırasıyla 206 ve 140 adet tek bitki seçilmiştir. F6 kademesinde, bu sene iyi özellikteki 28 hat seçilerek bir sonraki yılın ön verim denemelerini oluşturmak üzere sıralar halinde harmanlanarak muhafazaları sağlanmıştır.

2016 yılı itibariyle ön verim denemelerinde 15 hat ve verim denemelerinde 37 hat kontrol çeşitlerle birlikte denemeye alınmış ve bu hatlardan ümitvar görülenler harmanlanarak muhafaza altına alınmıştır. Bölge verim denemesi Samsun(Ambarköprü) ve Bafra lokasyonlarında yürütülmüş ve 10 çeşit adayından ümitvar görülen 5 hat Ülkesel Verim Denemelerinde değerlendirilmek üzere diğer Enstitülere gönderilecektir. Ayrıca Ülkesel verim denemesi ve geçmiş yıllar değerleri incelendiğinde S02-14-11 hattının özellikle dekara verim değerleri bakımından oldukça yüksek değerler verdiği görülmektedir. Bu nedenle çeşit tescile aday olarak değerlendirilecektir.

DEVAM EDEN

Proje No :	TAGEM/ TBAD/ 14/A04/P01/06-6
Proje Başlığı :	Çukurova Bölgesi Soya Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	TAGEM
Proje Yürütücüsü:	Dr. Pınar ÇUBUKCU
Yardımcı Araştırmacılar:	A. Korhan Şahar – Murat Reis Akkaya
Başlama ve Bitiş Tarihi :	2014-2018
Proje Toplam Bütçesi (TL):	80.000

Proje özeti:

Bu proje, soyada ikinci ürün koşullarına uygun, yüksek verimli ve kaliteli çeşit geliştirme amacıyla 2014-2018 yılları arasında yürütülmek üzere planlanmıştır. Projede, aynı zamanda bölgede yaygın olarak görülen hastalıklarla ilgili gözlemler alınarak, hastalık etmeninin şiddeti belirlenmeye çalışılmaktadır. Proje kapsamında melezleme çalışmaları, açılan materyallerin seçimi, çeşit verim

denemeleri, ön verim ve bölge verim denemeleri yürütülmektedir. 2016 yılında, ıslah amacına uygun seçilen ebeveynlerle oluşturulan 5 yeni kombinasyonlarla melezleme yapılmış ve 40 adet melez bakla elde edilmiştir. F3 kademesindeki 4 kombinasyonda tek bitki seleksiyonu yapılmıştır. Herbir kombinasyonda 50 adet tek bitki seçilmiştir. İkinci ürün gözlem bahçesinde 33 adet erkenci yeni çeşitler ile ilgili gözlemler alınmıştır. İkinci ürün koşullarında 20 adet çeşit ve hattan oluşan ülkesel bölge verim denemesi ve ana ürün koşullarında verim denemesi yürütülmüştür. Denemeler, tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekerrürlü, parsel uzunluğu 5 m, sıra arası mesafe 70 cm olacak şekilde kurulmuştur. 2016 yılında Proje kapsamında ana ürün koşullarında 1 , ikinci ürün koşullarında 1 adet çeşit tescil başvurusu yapılmıştır.

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/06-7
Proje Adı:	Ege Bölgesi Soya Islah Araştırmaları
Yürütücü Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi :	2014-2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi (TL):	2014: 14 500 TL 2015: 16 000 TL 2016: 17 500 TL 2017:18 500 TL
Proje Yürütücüleri:	Dr. Eylem TUĞAY KARAGÜL Dr. Damla UNCUER Dr. Firdevs NİKSARLI İNAL

Proje Özeti:

Projenin amacı verimli ve nitelikli, ikinci ürün koşullarına uygun erkenci soya çeşitleri geliştirmektir. Menemen’de ikinci ürün koşullarında gözlem bahçeleri, ön verim ve verim denemeleri yürütülmüştür. İkinci ürün verim denemesi olarak kurulan 11 hat ve çeşitten oluşan verim denemelerinde tane verimleri ortalamada dekara 297 kg (SVD-1) ve dekara 260 kg (SVD-2) olmuştur. Birinci denemede en yüksek verim Altınay’a (368 kg/da) ait olurken, ikinci denemede ETA 92 (344 kg/da) hattına ait olmuştur. Hat ve çeşitlerin

protein oranları birinci denemede %34,7 ile %38,5 arasında; ikinci denemede %35,7 ile %40,6 arasında değişmiştir. Yüz tane ağırlığı yönünden en iri taneli hatlar birinci denemede ETA46 ve ETA48 olmuştur (21,8 g). İkinci verim denemesinde de ETA89 hattı 25,8 g'lık yüz tane ağırlığı değeri ile en yüksek değere sahip olmuştur. Dokuz hat ve çeşitle kurulan Soya Verim Denemesi-3'te Altınay dekara 372 kg tane verimi ile ilk sırada yer almıştır. Tane verimleri dekara 288 kg ile 372 kg arasında değişmiştir. Protein oranları ise %33-33,6 arasında değişmiştir. Melezleme çalışmalarında Umut2002 ve Cinsoy çeşitleri ile erkenci çeşitler melezlenmiştir. Açılan materyalde erkenci, dik gelişen, verimli tek bitkiler seçilmiştir.

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/06-4				
Projenin Adı	Marmara Bölgesi Soya Islah Araştırmaları				
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü				
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	-				
Proje Yürütücüleri	Dr. Metin BABAÖĞLU (Proje Lideri - Islah)				
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Turhan KAHRAMAN (Lab. - Yağ Analizi)				
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2014 - 31.12.2018				
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
	20.000	21.000	22.000	23.000	24.000

Proje Özeti :

Bu yıl, Melez-Gözlem bahçesindeki toplam **146** materyalin üzerinde yapılan gözlemler sonucunda, çiçeklenme sürelerinin **29-71 gün**; olgunlaşma sürelerinin **84-178 gün**; bitki boyunun **40-163 cm**; bakla sayısının **18-107 adet**; ilk bakla yüksekliğinin **5-18 cm**; bin tane ağırlığının **75-233 g**; yağ oranlarının ise, % 13 nem üzerinden **%9.4-22.0** arasında değiştiği belirlenmiştir. Materyallerin protein oranları ise, protein tayin cihazı olmadığı için yapılamamıştır.

Bu yıl (2016) 18 materyali kapsayan bir adet ana ürün verim denemesi Edirne Merkezde kurulmuştur. Denemelerde **İLKSOY, TRAKSOY, MERSOY, ARISOY ve BLAZE** çeşitleri kontrol olarak ekilmişlerdir. Bu yıl havaların çok sıcak ve kurak geçmesi ve ekili alanın kumsal olması nedeniyle Kömürleşme-Kömür çürüklüğü (*Macrophomina phaseolina* Tassi. Goid.) hastalığı yoğun şekilde görülmüş ve tane verimini etkilemiştir. Denemeden alınan verimler, **194-388 kg/da** arasında değişim göstermiştir. En yüksek verimi

388 kg/da ile enstitümüz tarafından geliştirilen ve **MERSOY** ismiyle üretim izni alınan çeşit vermiştir. **TRAKSOY** standart çeşidini (305 kg/da) 3 yeni hat geçmiştir. 10 hat ise bunun altında kalmıştır. Denemede yer alan materyallerde yapılan yağ analiz sonuçları, % 13 nem üzerinden, % **12.7-16.0** arasında değişim göstermiştir. Protein tayin cihazı olmadığı için, protein analizleri yapılamamıştır. **II.ürün verim denemesi**; 24.06.2016 tarihinde 12 çeşitle kurulmuştur. Hasat sonunda, **İLKSOY, 475 kg/da** ile ilk sırayı almıştır. **MERSOY** çeşidimiz **460 kg/da** ile ikinci sırada, **ARISOY** çeşidi ise, **446 kg/da** ile 3. sırada yer almıştır. Ayrıca, 1 adet Ana ürün Soya Çeşit Tescil Verim Denemesi, TTSM adına kurulmuş ve sonuçları gönderilmiştir.

Çeşit geliştirme-İslah çalışmaları olarak, bu yıl Melezleme yapılamamıştır. Bir önceki yıl (2015) melezlemeden alınan tohumlarla, bu yıl 5 adet F1 ekimi yapılmıştır. Sadece 3 tanesi bulk hasat edilerek alınmıştır. Bu yıl, F2 populasyon ekimi yapılmamıştır. 14 adet F3 populasyonundan toplam 15 adet tek bitki seçilmiştir. 22 adet F4 populasyonundan toplam 18 adet tek bitki seleksiyonu yapılmıştır. 14 adet F5 populasyonundan, 14 adet tek bitki seçilmiştir. 12 adet F6 populasyonundan 8 adet tek bitki seçilmiştir. Seçilen bu tek bitkiler bir sonraki yıl bir üst "F" kademesinde ekilmek üzere kayıt altına alınmıştır. 11 adet F7 populasyonundan ise, durulma gözlenen 3 hat bulk hasat yapılmış ve bir sonraki yıl soya ön verim denemesinde ve Gözlem-Melez bahçesinde değerlendirilmek üzere kayıt altına alınmıştır.

Ayrıca, tescilli çeşitlerimiz **İLKSOY, TRAKSOY**'dan ve üretim izinli çeşidimiz **MERSOY**'dan ELİT kademedede tohumluk üretimi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Soya, Trakya-Marmara, İslah

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/06-5
Proje Başlığı	Batı Akdeniz Soya İslah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Mehmet KOCATÜRK
Proje Yürütücüleri	Abdullah KADİROĞLU, Metin Durmuş ÇETİN
Başlama- Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi	110.000 TL (2014:20.000 2015:21.000 2016:22.000 2017:23.000 2018:24.000)

Proje Özeti:

İkinci ürüne uygun olan bölgemizde ikinci ürün ve/veya ana ürün olarak yetiştirilebilen üstün verimli, erkenci, kaliteli ve hastalık-zararlılara dayanıklı soya (Gylcine max) çeşitleri geliştirmek ve bu çeşitlere ait agronomik özellikleri belirlemektir. Ayrıca, çiftçi şartlarında demostrasyon ekimleri yaparak üreticilere ıslah edilen soya çeşitlerini yerinde göstermek ve soya ekilişini arttırmaktır.

2016 yılında, tesadüf blokları deneme desenine göre, 3 tekerrürlü olarak ana ürün ve ikinci ürün çeşit verim denemeleri ve 4 tekerrürlü olarak çeşit tescil denemeleri kurulmuştur. Ana ürün çeşit verim denemelerinde 24, ikinci ürün çeşit verim denemelerinde 26 adet soya hattı değerlendirmeye alınmıştır. Yürütülen denemelerde ATAEM-7, Batem-Erensoy, Arısoy ve Umut-2002 çeşitleri kontrol çeşit olarak kullanılmıştır. Ana ürün çeşit verim denemelerinde çeşitlerin verimleri 260-399 kg/da arasında, İkinci ürün çeşit verim denemelerinde çeşitlerin verimleri 327-465 kg/da arasında değişmiştir. Tohum yenileme ve materyal muhafazası için melez bahçesi ve gözlem bahçesi kurulmuştur. Önceki yılların melezleme çalışmalarından elde edilen açılan materyallerde seleksiyon çalışmaları yürütülmüştür. Elde edilen tohumlar zarflara konularak 2017'de ekilmek üzere muhafaza altına alınmıştır. Ayrıca, tescilli ATAEM-7, Batem-Erensoy ve Mitchell çeşitlerinin elit ve orijinal kademedede tohumluk üretimleri yapılmış ve 2017 yılı elit tohumluk üretimi için 500 adet tek bitki seçilmiştir.

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A/04/P01/06-08
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Soya (<i>Glycine max</i> L.) Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Lideri	Ramazan KELEŞ
Proje Yürütücüleri	Dr. Hasan KOÇ, Rıza ÜLKER, Dr. Oğuz GÜNDÜZ, Berat DEMİR, Murat Nadi TAŞ
Başlama - Bitiş Tarihleri	2014 – 2018
İlgili Olduğu Dönem	2016
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 20.000, 2015: 21.000, 2016: 22.000, 2017: 23.500, 2018: 24.000, Toplam: 110.500

Proje Özeti:

Orta Anadolu Bölgesi koşulları için; erkenci, yatmaya dayanıklı, yüksek verimli, başta protein oranı olmak üzere besin değeri yüksek ve adaptasyon kabiliyeti iyi olan çeşitleri geliştirmek amaçlanmıştır.

Devam eden ıslah projesi statüsündeki üçüncü dönemi olan 2014-2018 yılları çerçevesinde, gerek adaptasyon gerekse ıslah çalışmaları mevcut materyaller ile yürütülürken, materyaller buldukları ıslah kademesine bağlı olarak farklı tekerrür sayısında ve deneme deseninde 15 Mayıs 2016 tarihinde BDUTAE merkez arazilerinde ekilmişlerdir.

Islah çalışmalarında kapsamında; Gözlem Bahçesine, dört farklı populasyondan 74 adet genotip seçilmiş ve aktarılmıştır. Verim denemesi kademesinde mevcut 7 adet genotip ile Bölge verim denemesi kademesindeki 11 adet genotip çeşitli özellikleri bakımından aynen 2017 yılı' na aktarılmıştır.

2010 yılında tescil ettirilen “Çetibey” çeşidi ve 2015 yılında tescil başvurusunda bulunulan 3 adet genotipin 2016 yılında üretimleri yapılmış, 2017 yılı içinde üretim planlaması yapılmaktadır.

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/06-2
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Soya Islah Çalışmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Dr. Şerif KAHRAMAN
Proje Yürütücüsü	Dr. Şerif KAHRAMAN
Başlama-Bitiş Tarihleri	01/01/2014 - 31/12/2018
Projenin Toplam Bütçesi	2014 - 8.600TL 2015 – 9.550TL 2016-11.000 TL 2017 – 12.450 TL 2018 – 13.400 TL Toplam-55.000 TL

Proje Özeti:

Projenin 3.cü yılı olan 2016'da, bir önceki yıl (2015 yılında Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünde) F3 kademesinden bulk edilerek hasadı yapılan 4 kombinasyona ait (KA12-12, KA12-13, KA12-14, KA12-15) tohumlar bu yıl F4 materyali olarak ekilmiştir. Kombinasyonlar içerisinde arzu edilmeyen bitkilerde negatif seleksiyon yapıldıktan sonra bulk halinde hasadı yapılmış ve sonraki yıla F5 materyali olarak aktarılması sağlanmıştır.

Tohum materyali olarak, 2015 yılında kurumumuzda seçilen tek bitkiler F6 kademesinde ekilmiş ve uygun görülerek hasat edilen KA 08-03-1, KA 08-09-1 ve KA 08-09-2 hatları 2017 yılında F7 kademesinde verim denemesine alınacaktır. Ayrıca, ülkesel verim denemesi kapsamında 4 standart çeşit ve 11 hattan oluşan ülkesel ana ürün verim denemesi yürütülmüştür. Tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak yürütülen denemede, parsel uzunlukları 5 metre, her parsel 70 cm sıra arası mesafesinde 4 sıra olacak şekilde yürütülmüştür. Ekim 5 Mayıs 2016 tarihinde yapılmıştır. Ekimle birlikte dekara 15 kg DAP gübresi verilmiştir. Bakteri aşılması yapılmış olup, üst gübre verilmemiştir. Hasat 4 Ekim 2016 tarihinde yapılmıştır. Denemede KSA-19-1, KSUS-157, ÇU-03-75-1 ve ÇU-05-62 hatları yatma gösterdiklerinden değerlendirmeye alınmamıştır. Genotiplerin tane verimleri arasındaki fark istatistiki olarak önemli bulunmamıştır. Genotiplerin verim değerleri 274.8 kg/da (KA04-03-07) ile 337.4 kg/da (KKMA-118) arasında değişmiştir.

DEVAM EDEN

Proje Numarası	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/06-3
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Şanlıurfa Yöresi Soya Islah Çalışmaları
Proje Lideri	Dr. Mehmet KARAKUŞ
Proje Yürütücüsü Kuruluş	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - Ş.URFA
Proje Başlangıç Yılı	2015
Raporun İlgili Olduğu Dönem	01.01.2016 – 31.12.2016

Proje Özeti:

2016 yılı soya ekim sezonunda hem ana ürün hem de ikinci ürün olarak GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Gündoğuş araştırma istasyonunda denemeler kurulmuştur. Her iki denemede F₆ kademesindeki 5 hat (KA08-03, KA08-06, KA08-07, KA08-08, KA08-09) ve 2 kontrol (Türksoy, Ataem-7) çeşit materyal olarak kullanılmıştır.

Ana ürün 2 Mayıs ikinci ürün ise 14 Haziran 2016 tarihinde tavlı toprağa ekilmiştir. Araştırmada yapılan toprak analizi dikkate alınarak dekara 9 kg saf N 'un yarısı AN formunda ekimle kalan diğer yarısı ise AS formunda çiçeklenme ile yine ekimle dekara saf olarak 6 kg/da P₂O₅ TSP formunda tabana ekimle birlikte uygulanmıştır. Hasatlar ana üründe tek bitki seçimleri 7 Ekimde ikinci üründe ise 17 Ekimde tamamlanmıştır.

Hatlar tek sıralara ekilerek fenotipik seleksiyon kriterlerine (bakla çatlatma, yatma, dallanma, fizyolojik olgunluk gün sayısı vb.) göre tek bitki seçimleri yapılmıştır. Her hattan ana ürün ve ikinci üründen ayrı ayrı olmak üzere en az 50 bitki seçimi yapılmıştır. Seçilen bu tek bitkiler gelecek yıl her bitki bir sıraya gelecek şekilde ekilerek seleksiyona devam edilecektir.

Anahtar Kelimeler: GAP Bölgesi, Soya, Çeşit, Verim

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/08-2
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Susam Araştırmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Menemen-İZMİR
İşbirliği Yapılan Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü (Yağ Analizleri)
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Dr. A. Şemsettin TAN
Proje Yürütücüleri	Dr. A. Şemsettin TAN, Mehmet ALDEMİR ve Uzm. Ayşegül ALTUNOK
Başlama-Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi	60000 TL
Projenin 2016 Yılı Bütçesi	12000TL

Proje Özeti:

Proje kapsamında; 1982-1988 yılları arasında adaptasyon çalışmaları yürütülmüştür. BGK susam popülasyonlarında üretim/yenileme yapılarak bazı karakterler bakımından değerlendirilmiştir. Ülkemizde tescilli susam çeşitlerinin sayıca az, verim potansiyeli ve agronomik özellikler bakımından istenilen düzeyde olmaması nedeniyle 1991 yılında Susam Islah Programı yürürlüğe konmuştur. 1999 yılında ETAE Susam Islah Programı'nca geliştirilen beş adet beyaz susam çeşidi (**Kepsut 99, Cumhuriyet 99, Osmanlı 99, Tan 99, Orhangazi 99**) tescil ettirilmiştir. **2012 yılında ETAE susam ıslah programınca geliştirilen bir adet saf sarı tohum renginde SARISU ve bir adet saf açık sarı tohum renginde TANAS susam çeşidimiz tescil ettirilmiştir.** Tescilli çeşitlerin elit ve orijinal tohumluk üretimleri yapılmıştır. Susam üretimini artırmak amacıyla, bölgenin ve ülkemizin değişik ekolojilerin de birinci ve ikinci ürün susam tarımına uygun, sulu ve kuru koşullarda yüksek verim potansiyeline sahip, beyaz ve sarı tane renginde; susam tarımında önemli sorun olan hastalık etmenlerine ve diğer stres koşullarına dayanıklı ya da toleranslı yüksek verimli; tüketici istekleri ve makineli hasada uygun çeşitlerin geliştirilerek üretimde yer alması susam bitkisinin Tarımsal Yeniliklerin Yaygınlaştırılması Projesi kapsamında Ege Bölgesi tarımındaki yerinin araştırılması projenin ana amacını oluşturmaktadır.

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/08-01
Proje Başığı	Batı Akdeniz Bölgesi Susam Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Şeymus FURAT
Proje Yürütücüleri	Dr.Abdullah KADIROĞLU
Başlama- Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi	2014:5.000 2015:6.000 2016:6.000 2017:7.000 2019: 8.000 Toplam: 32.000

Proje Özeti:

Türkiye'nin değişik bölgelerinden toplanan susam populasyonlarından 2005 ve 2006 yıllarında seleksiyonla seçilmiş olan genotipler ile kontrol olarak Muganlı-57, Batem-Uzun ve Betem-Aksu susam çeşitleri ile ana ve ikinci ürün şartlarında çeşit verim denemeleri kurulmuştur. Verim denemeleri Tesadüf Blokları Deneme Deseni'ne göre kurulmuş olup 20 çeşit denemeye alınmıştır. Ayrıca 23 çeşitlik çeşit ön verim denemesi yine ana ve ikinci ürün şartlarında kurulmuştur. Ana ürün şartlarında kurulan denemede 7/10-10-1 en verimli çeşit olurken ikinci ürün şartlarında ise en yüksek verimli aday çeşit Ant33/2 aday çeşidi olmuştur.

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/10-1				
Projenin Adı	Marmara Bölgesi Aspir Islah Araştırmaları				
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü				
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	-				
Proje Yürütücüleri	Dr. Metin BABAÖĞLU (Proje Lideri - Islah)				
Yardımcı Araştırmacılar	Tuğba Hilal ÇİFTÇİĞİL (Zir.Yük.Müh.- Bitki Sağlığı) Dr. Turhan KAHRAMAN (Lab. - Yağ Analizi)				
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2014 - 31.12.2018				
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014	2015	2016	2017	2018
	15.000	16.000	17.000	18.000	19.000

Proje Özeti :

Bu dönem, 70'i Oleik ve 130'u da Linoleik tip olmak üzere toplam 200 adet materyal, gözlem-melez bahçesi olarak ekilmiş ve üzerinde gerekli gözlemler alınmıştır. Yapılan bu gözlemler sonucunda; **Oleik tiplerde**; çiçeklenme sürelerinin **73-79 gün**; olgunlaşma sürelerinin **101-107 gün**; bitki boyunun **50-85 cm**; tabla sayısının **6-14 adet**; bin tane ağırlığının **32-59 g**; yağ oranlarının % 8 nem üzerinden **% 25.1-43.6**; **Linoleik tiplerde ise**; çiçeklenme sürelerinin **73-88 gün**; olgunlaşma sürelerinin **102-121 gün**; bitki boyunun **45-100 cm**; tabla sayısının **5-15 adet**; bin tane ağırlığının **31-70 g**; yağ oranlarının % 8 nem üzerinden **% 23.3-40.5** arasında değiştiği belirlenmiştir. **Verim denemeleri olarak**; 1 adet Ön Verim denemesi kurulmuştur. Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ lokasyonlarında Aspir bölge verim denemeleri kurulmuş ve sonuçları değerlendirilmiştir. Aspir ön verim denemesinde, verimler dekara **253-418 kg** arasında değişmiştir. **LİNAS** çeşidi **418 kg/da** ile ilk sırayı almıştır. Yağ oranları ise, % 8 nem üzerinden **% 28.2-36.7** arasında değişmiştir. En yüksek yağ oranı **% 36.7** ile **OLAS** çeşidinden, en düşük yağ oranı ise, % 28.2 ile **DİNÇER** çeşidinden alınmıştır. Bölge verim denemelerinde ise; 3 lokasyonun birleşik analizlerinde, tane verimleri **234-435 kg/da** arasında değişiklik göstermiştir. Standart çeşit olan **LİNAS**, **435 kg/da** verim ile birinci olmuştur. En düşük verimli standart çeşit olan **OLAS**'ı (**327 kg/da**) 6 hat geçmiştir. 5 hat ise, **OLAS**'ın altında yer almıştır. Yağ oranları, % 8 nem üzerinden **% 28.9-37.4** arasında değişim göstermiştir. En yüksek yağ oranı **% 37.4** ile **OLAS** standart çeşidinden alınırken, en düşük yağ oranı her yıl olduğu gibi yine **DİNÇER** standart çeşidinden **% 28.9** ile alınmıştır. Melezleme ile elde edilen yeni hatlarda ise, yağ oranları yine % 8 nem üzerinden **% 36-37** arasında değişmiştir. Ayrıca, 1 adet Aspir Çeşit Tescil Verim Denemesi, TTSM adına kurulmuş ve sonuçları gönderilmiştir.

Oleik tipte 6 adet ve Linoleik tipte de 9 adet olmak üzere toplam 15 adet melez kombinasyonu gerçekleştirilmiştir. **Oleik tipte** Ekilen 135 adet "F" populasyonlarından ise, toplam 108 adet tek bitki seçilmiştir. Ekimi yapılan 31 adet Oleik tip F7 materyalinden 14 adet hat bulk hasat yapılmıştır. **Linoleik tipte** ekimi yapılan 190 adet "F" populasyonlarından ise, toplam 157 adet tek bitki seçilmiştir. Ekimi yapılan 50 adet F7 populasyonundan durulma gösteren 26 adet hat bulk hasat yapılmıştır. Seçilen tüm tek bitkiler ayrı ayrı hasat ve harman edilmiş, önümüzdeki yıl (2017) bir üst kademe olarak ekilmek üzere kayıtlara geçirilmiştir. Pas hastalığına dayanıklılık çalışmasında, bu yıl pas okuması yapılamamıştır. Bunların yanında, Kış şartlarına dayanıklı aspir ıslah çalışmaları da devam ettirilmektedir. Bu amaçla, 51 adet materyal gözlem bahçesi şeklinde ekilmiş ve sonuçları değerlendirilmiştir.

Ayrıca, tescilli Linoleik tip çeşidimiz olan "**LİNAS**" Oleik tip çeşidimiz olan "**OLAS**" ve üretim iznli olan Oleik tip çeşidimiz "**ASOL**"dan elit kademede tohumluk üretimi de yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler : Aspir, Trakya-Marmara, Islah, Oleik, Linoleik, Yağ

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A04/P01/01
Proje Başlığı	Aspir Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü

Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh. İlhan SUBAŞI
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Yusuf ARSLAN Dr. Fatma KAYAÇETİN Dr. Banu EFEOĞLU Dr. Hümeysra YAMAN Zir. Yük. Müh. Hatice ERMİŞ Zir. Yük. Müh. Oğuzhan AYDIN Gıda Yük.Müh. Asiye SEİS SUBAŞI Kimya Yük.Müh. Seda KÜLEN
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2016 - 2021
Projenin Toplam Bütçesi	1.YIL: 71.781 TL 2.YIL: 7.500 TL 3.YIL: 12.500 TL
Proje Özeti:	
<p>Ülkemizde yetiştiriciliği yapılan aspir çeşitlerinin soğuğa toleransları düşük olduğu için kışları ılıman geçen bölgelerin haricinde kışlık ekimleri yapılamamaktadır. Yapılan birçok araştırma göstermektedir ki kışlık ekimler verim ve kaliteyi olumlu yönde etkilemektedir. Projemizin amacı; bölge şartlarına uygun, adaptasyon kabiliyeti, verim potansiyeli, yağ oranı ve kalitesi yüksek, dikenli-dikensiz, oleik-linoleik tip, erkenci-geçci, soğuğa ve hastalığa toleranslı aspir çeşitleri geliştirmektir.</p> <p>Bu amaçla Denememiz birinci yıl 199 hat ve standart olarak 8 yerli aspir çeşiti ile ilkbaharda nisan ayının ilk haftası, Augmented Deneme Desenine göre Ankara-Haymana lokasyonuna kurulmuştur. Buradan; bitki başına tabla sayısı, yan dal sayısı, bitki boyu, bin tohum ağırlığı, dekara tohum verimi gözlemleri alınarak istatistik analizler yapılmıştır. Bin tohum ağırlığı ve tane verimi açısından önemli farklılıklar ortaya çıkmıştır. Hatlarımızdan tane verimi açısından 78 tanesi, bin tohum ağırlığı açısından 70 tanesi standart çeşitleri geçmiştir. Materyallerin yağ asidi kompozisyonları, yağ oranları ve protein oranları analizleri devam etmektedir. Tüm bu özellikler açısından öne çıkan hatlar arasında farklı kombinasyonlar oluşturularak her yıl melezleme çalışması yapılacak ve ıslah materyalindeki varyasyon artırılacaktır. İlk sene 130 melez kombinasyonu ile melezlemeler yapılmıştır.</p> <p>Soğuğa tolerans çalışmaları için Sivas lokasyonuna Augmented Deneme Desenine göre sonbaharda ekim ayının ilk haftası materyallerin ekimi yapılmıştır. Burada materyallerin kışı geçirme durumları gözlemlenerek elde edilecek soğuğa toleranslı hatlar laboratuvar koşullarında teste tabi tutulacaktır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Aspir, çeşit ıslahı, <i>Carthamus tinctorius L.</i>, soğuk tolerans.	

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/10-2
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Aspir Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Dr. Hasan KOÇ

Proje Yürütücüleri	Rıza ÜLKER, Gönül GÜMÜŞCÜ, Dr. Oğuz GÜNDÜZ, Dr. Ahmet GÜNEŞ, Birol ERCAN, Seydi AYDOĞAN
Başlama- Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi:	2014: 14.000, 2015: 15.000, 2016: 16.000, 2017: 17.000, 2018: 18.000 Toplam:80.000
Proje Özeti:	
1. Melezleme ve Seleksiyon Çalışmaları	
<p>2016 yılında tescilli çeşitler melez bahçesi 3 standart çeşit ve 6 adet yağ oranı yüksek hat ve çeşitlerden melez bahçesi oluşturulmuştur. Toplam 122 adet açılan materyal mevcut olup, bunlardan seçilenler bir sonraki kademeye aktarılacaktır. Ayrıca 27 adet gözlem bahçesindeki materyallerden yağ oranı yüksek olan hatlar ön verim denemesine aktarılacaktır. Bu çalışmalarımız neticesinde GÖKTÜRK aspir çeşidi tescil ettirilmiştir. Yağ Oranı ortalama % 35 olan çeşidimiz orta oleik asit grubunda yer almakta ve yemeklik kalitesi oldukça yüksektir. 2016 yılında daha önceki yıllardan seçilen 15 hat ve 5 standart(Balcı, Dinçer, Linas, Olas, Göktürk) çeşitle verim ve ön verim denemesi kurulmuştur. Ön verim denemesinde tohum verimi açısından ele aldığımızda hem deneme ortalamasını hem de standart ortalamasını geçen hat sayısı 7 dir. Yağ oranı açısından ise 5 adet hattımız deneme ve standart ortalamasını geçebilmiştir.</p> <p>İkisini birlikte ele aldığımız yağ veriminde ise 7 hattımız deneme ortalamasının üzerinde verim vermiştir. Verim denemesinde ise tohum verimi açısından standart ve deneme ortalamasını birlikte geçen hat sayısı 3 adet, yağ oranı açısından 5 adet, yağ verimi açısından 2 adettir.</p>	
2. Soğuğa Tolerans Çalışmaları	
<p>2016 yılında Kışa dayanıklı aspir hatları geliştirme çalışmaları kapsamında elimizde bulunan hatlar kar örtüsüz -17 derecede seleksiyona tabi tutulmuş;26 adet hat 12 ye düşürülmüştür. Bu hatlar 2016 Ekim ayında standart çeşitlerle birlikte dört tekerrürlü olarak ekilmiştir.</p>	

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A04/P01/04
Proje Adı	Geçit Bölgesi Aspir Islah Araştırmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü-ESKİŞEHİR
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Dr. Arzu KÖSE
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Özlem Bilir, Ferda Ç. KOŞAR
Başlama- Bitiş Tarihleri	2015-2019
Projenin Toplam Bütçesi:	88.000 TL
Proje Özeti:	

Bu projenin amacı üretici, tüketici, sanayici isteklerine uygun yeni çeşitler geliştirerek bunları üretim zincirine katmaktır. Araştırmada materyal olarak; kuruluşumuzda geçmiş yıllarda yürütülen aspir ıslah çalışmaları sonrasında elde edilen materyal, yurt dışından gen bankası aracılığı ile temin edilen hat/çeşitler, çiftçi popülasyonları melezleme ve mutasyon çalışmaları sonucunda elde edilen hatlar kullanılmaktadır. 2016 yılı çalışmalarında da seleksiyon işlemine devam edilmiştir. Melezleme (kombinasyon) ıslahı çalışmalarında bir yada birkaç birey ya da genotiplere dağılmış özellikleri bir tek bireyde bir araya getirmek hedeflenmektedir. Bu amaçla özellikleri önceden belirlenmiş ıslah hedeflerine uygun atalar melezleme işlemine alınır ve F₂ generasyonundan itibaren açılmalar takip edilerek elde edilen varyasyondan faydalanılmaya çalışılmaktadır. Kuruluşumuzda, aspir melez çalışmalarına 2005 yılında başlanmıştır. Islah hedefleri doğrultusunda her yıl melezleme işlemleri devam etmektedir. 2016 yılını içine alan dönemde 15 kombinasyonda melezleme işlemlerine devam edilmiştir. Bu yılda F₁, F₂, F₃, F₄, F₅, F₆ generasyonuna ait materyal üzerinde çalışmalar devam etmiştir. 2007 yılında başlayan mutasyon ıslahı çalışmaları ile elde edilen M₈ kademesine getirilmiş materyalin ekimi, seleksiyonu ve hasadı 2014 yılında da gerçekleşmiş olup 2016 yılında seçilen materyal verim denemelerine alınmıştır. Islah araştırmaları sonucunda elde edilen ileri çıkmış hat ve standart çeşitlerden oluşan verim denemeleri kuru şartlarda yürütülmüştür.

BİLGİ

Proje No	
Proje Başlığı	Aspir Çeşitlerinin Uygun Ekim Zamanının ve Yetiştirme Tekniklerinin Diyarbakır İli Üreticilerine Yayımı Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Eğitim Yayım ve Yayınlar Dairesi Başkanlığı
Proje Lideri	Dr. Şerif KAHRAMAN
Proje Yürütücüsü	Dr. Şerif KAHRAMAN, Kudret BEREKATOĞLU
Başlama-Bitiş Tarihleri	01/01/2015 - 31/12/2017
Projenin Toplam Bütçesi	45.000 TL

Proje Özeti: Islah çalışmaları sonucu geliştirilen yeni çeşitlerin ve yetiştirme tekniği çalışmaları sonucunda elde edilen yeni teknolojilerin tarımsal yayım metotları ile üreticiye ulaştırılması, Araştırmacı- Yayımıcı- Üretici arasındaki bağı güçlendirilmesi zorunludur.

Aspirde, araştırma çalışmaları sonucu en uygun ekim zamanı, elde edilen yeni çeşit ve üretim metotlarını, tarımsal yayım metotlarını kullanarak kısa sürede çiftçilere aktarmak, çiftçilerin üretimi konusunda yabancı olduğu aspir bitkisini tanıtmak ve böylece ilimiz çiftçilerinin en uygun zamanda ve yetiştirme tekniklerini kullanarak aspir üretiminde birim alandan daha fazla yağ ve tane verimini almak amacıyla planlanmıştır. Proje, Diyarbakır Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğüyle işbirliği içinde yürütülmektedir.

Proje kapsamında; yayımcıların eğitimi, çiftçi toplantıları, çiftçi inceleme gezileri, tarla günleri ve basılı yayınlar ile çiftçilerin bilgilendirilmesi yapılmaktadır. Ayrıca ülkemizde yürütülen ıslah çalışmaları sonucunda ıslah edilen Balcı, Remzibey 05, Dinçer, Linas ve Olas aspir çeşitleri ile Müdürlüğümüz deneme alanında ve köylerde çiftçilerin tarlalarında toplam beş demostrasyon kurulmuş ve verim değerleri 170 ile 229 kg/da arasında bulunmuştur.

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P01/12-1
Proje Başlığı	Batı Akdeniz Yerfıstığı Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Dr. Abdullah KADİROĞLU
Proje Yürütücüleri	Mehmet KOCATÜRK
Başlama- Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi:	2014:15.000 2015:16.000 2016:17.000 2017:18.000 2019: 19.000 Toplam: 85.000

Proje Özeti

2 adet çeşit verim denemesi (ÇVD-1 ve ÇVD-2) 2 paralelde kurulmuştur. Birinci paraleller ekimden sonra 131 günde, 2. paralel 159 günde hasat edilmiştir. ÇVD-1, uzun yıllardır denenerek öne çıkan 11 hat ve 2 şahitle kurulmuştur. ÇVD-2, geçen yıl ilk kez denenen açılan materyallerden seçilen 6 hat, 1 introduksiyon hattı ve 2 şahitle kurulmuştur. 131 günde hasat edilen ÇVD-1'de, meyve verimi bakımından büyükten küçüğe sırasıyla HALİSBEY, PI-596514, ICGV-88448, PI-420333 öne çıkmışlardır. 159 günde hasat edilen ÇVD-1'de sıralama HALİSBEY, PI-420333, PI-291985, GP-NC-343 şeklinde olmuştur. ÇVD-1'de geç hasatta %31 verim daha fazla olmuştur. PI-420333'in verim farkı en düşük (%11) olmuştur. 131 günde hasat edilen ÇVD-2'de, verimler sırasıyla A.MAT-3-B-2, HALİSBEY, A.MAT-3-B-1, A.MAT-2-A şeklindedir. 159 günde hasat edilen ÇVD-2'de sıralama A.MAT-3-B-1, PI-512274, A.MAT-3-B-2, HALİSBEY şeklindedir. ÇVD-2'de 25 günlük hasat zamanı farkında ortalama %15 verim daha fazla olmuştur. A.MAT-3-B-1 hattının farklı hasat zamanlarındaki verim farkı düşük (%5) olmuştur. PI-512274 hattı, erken hasatta %6 daha verimli olmuştur. 1 adet çeşit ön verim denemesi (ÇÖVD) kurulmuştur. Bu deneme, geçen yılda açılan materyallerden F6 kademesinde seçilen 14 hat, 1 yüksek oleik özellikli introduksiyon hattı ve 1 şahitle kurulmuştur. A.Met. 7-A, A.Met. 4-B, A.Met. 5-B, A.Met. 7-B hatları sırasıyla öne çıkmışlardır. Açılan materyallerde seleksiyonlara devam edilmiştir. 2 kombinasyonda melezlemeler yapılmıştır.

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A04/P01/12-001
Proje Başlığı	Çukurova Bölgesi Yerfıstığı Islah Çalışmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ayşe Nuran ÇİL
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Abdullah ÇİL, Vakas ŞAHİN, Dr. Yıldız DOĞAN, Nergiz ÇOBAN, Hanifi BURUN(Yrd. Arş.), Aylin Celile OLUK(Kalite Analizleri) Hatice YÜCEL(Kalite Analizleri)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2016
Projenin Toplam Bütçesi	38.000,00 TL

Proje Özeti:

Projede gözlem bahçesi ve çeşit verim denemesi ve bölge verim denemeleri kurularak mevcut materyalin performansı test edilmektedir. Yurt içi ve yurtdışı kaynaklardan materyal temin yoluna gidilmekte aynı zamanda melezleme programı başlatılmıştır. Seçimleri yapılmış olan hat ve materyallerin ekimleri yapılarak, ıslah süreci projede öngörüldüğü şekliyle, çalışma takvimine uygun olarak sürdürülmektedir.

Projede, tohumları çoğaltılan bir önceki yıl ön verim denemesine alınan hatlardan 24 adet hat, 2 adet çeşit verim denemesi şeklinde ekilmiştir. Ayrıca daha önceki yıllarda çeşit verim denemesine

alınarak üstün performans gösteren hatlar Adana ve Yumurtalık olmak üzere iki lokasyonda denenmiştir.

Denemeler Eylül ayı içerisinde hasat edilmiş ambar işlemleri devam etmektedir. Ayrıca 5 yıllık sonuç raporu sunulmaktadır.

ARA SONUÇ

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A04/P01/12-001
Proje Başlığı	Çukurova Bölgesi Yerfıstığı Islah Çalışmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ayşe Nuran ÇİL
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Abdullah ÇİL, Vakas ŞAHİN, Dr. Yıldız DOĞAN, Nergiz ÇOBAN, Hanifi BURUN(Yrd. Arş.), Aylin Celile OLUK(Kalite Analizleri) Hatice YÜCEL(Kalite Analizleri)
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2016
Projenin Toplam Bütçesi	38.000,00 TL

Proje Özeti:

Yerfıstığı (*Arachis hypogaea* L.), besin değerinin üstün ve tüketiminin çok değişik şekillerde olabilmesi nedeniyle diğer yağlı tohumlar arasında farklı yer edinmiş olup, insan beslenmesinde gerek enerji ve gerekse protein açıklarının karşılanmasında kullanılabilir gıda maddelerinin en başta gelenlerinden biridir. Yerfıstığı; dünya genelinde bir yağ bitkisi olarak değerlendirilmesine karşın ülkemizde çerezlik olarak tüketilmektedir. Oysaki yerfıstığı, yağ oranının yüksek olması nedeniyle (%40-60) ülkemizdeki yağ üretimini artırabilmek için değerlendirebileceğimiz önemli potansiyel yağ bitkilerinden biridir. Aynı zamanda çerezlik olarak da önemli bir döviz kaynağımız olma şansına sahiptir. Türkiye’de henüz yağ sanayine istenilen seviyede girememiş olan yerfıstığı üretimimiz; ülke ihtiyacını karşılayacak ve bir kısmını da ihraç edebilecek durumdadır.

Türkiye’de yerfıstığı ekim alanları 2004 yılında 260.000 da iken, %28,19’luk artış göstererek 2014 yılında 333.289 da olarak gerçekleşmiştir. Ele alınan dönemde yerfıstığı ekim alanları dalgalı bir seyir izlemesine rağmen son yıllarda ekim alanlarında artış görülmektedir. Türkiye yerfıstığı

üretiminde ilk sırayı Akdeniz Bölgesi almakta ve neredeyse tamamına yakın bir kısmı (%93,69) bu bölgede üretilmektedir. Bunu sırasıyla Ege ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi izlemektedir. Bölgemizde son yıllarda yerfıstığındas ekim alanı hızlı bir şekilde artmasına paralel olarak çerezlik tüketime ve yağ sanayinin kullanımına uygun yüksek yağ oranına sahip verimli çeşitlerin bulunmaması önemlilik arz etmektedir. Yürütülmesi hedeflenen yerfıstığı ıslah projesinde İntrodüksiyon ile temin edilen materyallerin adaptasyon kabiliyetlerinin belirlenmesi, köy popülasyonlarında seleksiyon yapılması ve melezleme yöntemleri ile varyasyon oluşturulacaktır. Melezleme ıslahında açılan generasyonlarda tek bitkilerin seçiminde modifiye bulk seleksiyon yöntemi uygulanmıştır.

Sonuç olarak, 2012-2016 yılları arasında yapılan çalışmalarda bir çok hat test edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre incelenen bitkisel ve tarımsal özellikler bakımından yerfıstığı genotipleri arasında önemli farklılıklar görülmüştür. Bu süre içerisinde kullanılan yerfıstığı genotiplerinde 2015 yılında en yüksek meyve verimi veren DA-2011/335 (511,6 kg/da) genotipi diğer kalite parametreleri göz önüne alındığında tescile aday olarak gösterilmiştir. İslah çalışmaları devam etmektedir.

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/16/A04/P01/03
Proje Başlığı	Osmaniye Koşullarına Uygun Yeni Yerfıstığı Çeşitleri ile Bunların Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Zir. Yük. Müh. Ferrin Ferda AŞIK
Proje Yürütücüleri	Zir. Yük. Müh. Reşat YILDIZ
Başlama- Bitiş Tarihleri	2015-2016
Projenin Toplam Bütçesi:	2015:12.000 TL 2016:17.000 TL Toplam: 29.000 TL

Proje Özeti

Deneme, tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekrarlamalı olarak Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne ait sulanabilir nitelikteki deneme alanında kurulmuştur. Denemede araştırma materyali olarak Halisbey, Sultan, Arıoğlu-2003, Flower-22, Osmaniye-2005, Brandley, Wilson, Georgiya Green, Florispan, Batem-5025, Batem-Cihangir, NC-V 11 yerfıstığı çeşitleri ve standart olarak NC-7 çeşidi kullanılmıştır. Çeşitlerin bitki başına meyve ağırlıklarına bakıldığında Halisbey (56.47 g/bitki), Sultan (55.43 g/bitki), Osmaniye-2005 (53.64 g/bitki), Brantley (52.77 g/bitki) ve Flower-22 (50.46 g/bitki) çeşidi ön plana çıkmıştır. Bitki başına meyve sayısına baktığımızda Georgiya Green (43.55 adet/bitki) en yüksek değeri almıştır. Birinci sınıf meyve sayısı oranı açısından Nc-7 (%85.50), Brantley (%83.61), Batem-5025 (%83.53), Batem Cihangir (%81.63) ve Georgiya Green (%80.56) en yüksek değeri veren çeşitler olmuştur. En düşük değer de %61.01 ile Flower-22 çeşidinden alınmıştır. İkinci sınıf meyve sayısı (fitik meyve) oranına bakıldığında Flower-22 çeşidi %38.99 ile en yüksek değeri vermiştir. 100 meyve ağırlığı açısından Halisbey (327.90 g), Sultan (309.05 g), Batem-5025 (307.61 g) ve Nc V 11 (325.91 g) çeşitleri öne çıkmıştır. 100 tohum ağırlığı açısından da yine Nc V 11 (131.46 g), Batem-5025 (131.36 g), Halisbey (130.52 g) ve Osmaniye-2005 (129.73 g) çeşitleri en yüksek değerleri verirken Florispan (50.82 g) ve Georgiya Green (59.25 g) en düşük değerleri vermişlerdir. İç oranı en yüksek çeşitler Georgiya Green (%75.92), Florispan (%71.56), Nc-7 (%71.09)

ve Brantley (%70.22) olmuştur. Çeşitler arasında protein oranı en yüksek olan çeşit ise Florispan (%30.16)'dır. Halisbey çeşidi 606.74 kg/da ile en yüksek dekara meyve verimi veren çeşit olmuştur.

SONUÇ

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A04/P01/03
Proje Başlığı	Osmaniye Koşullarına Uygun Yeni Yerfıstığı Çeşitleri ile Bunların Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Zir. Yük. Müh. Ferrin Ferda AŞIK
Proje Yürütücüleri	Zir. Yük. Müh. Reşat YILDIZ
Başlama- Bitiş Tarihleri	2015-2016
Projenin Toplam Bütçesi	2015:12.000 TL 2016:17.000 TL Toplam: 29.000 TL

Proje Özeti

Deneme, tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekrarlamalı olarak Yağlı Tohumlar Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne ait sulanabilir nitelikteki deneme alanında kurulmuştur. Denemede araştırma materyali olarak Halisbey, Sultan, Arıoğlu-2003, Flower-22, Osmaniye-2005, Brandley, Wilson, Georgiya Green, Florispan, Batem-5025, Batem-Cihangir, NC-V 11 yerfıstığı çeşitleri ve standart olarak NC-7 çeşidi kullanılmıştır. Çeşit verim denemesinin protein oranı en yüksek olan çeşit Florispan olurken Georgiya Green'de en düşük protein oranı değerine sahip olmuştur. Yağ oranı açısından Georgiya Green, Brantley, Nc-7 ve Batem 5025 çeşitleri ön plana çıkarken Flower-22 en düşük değeri almıştır. Çeşitlerin yağ verimlerine baktığımızda, sırasıyla Brantley, Georgiya Green, Nc-7, Halisbey, Batem-5025 ve Osmaniye-2005 çeşitleri öne çıkmıştır. Bitki başına meyve ağırlığı değeri açısından Osmaniye-2005, Halisbey, Batem 5025, Sultan ve Brantley çeşitleri en yüksek değeri verirken en düşük değeri de Florispan çeşidi vermiştir. I. sınıf meyve sayısı oranı açısından Batem 5025, Nc-7, Georgiya Green ve Brantley çeşitleri öne çıkmıştır. II.sınıf meyve sayısı oranı (fitik) en yüksek çeşit de Flower-22 olmuştur. Halisbey çeşidi 100 meyve ağırlığı açısından en yüksek değeri vermiştir. Çeşitler arasında iç oranı en yüksek olan çeşit ise Georgiya Green olmuştur. Çeşitlerin 100 tohum ağırlığı değerlerine baktığımızda Osmaniye-2005, Halisbey, Nc-V-11 ve Batem 5025 çeşitleri ön plana çıkmıştır. Çeşitler arasında dekara meyve verimi yüksek olan çeşit, Halisbey çeşidi olmuştur.

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A04/P01/02
Proje Başlığı	Orta Anadolu Patates Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Niğde Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Levent Abdullah ÜNLENEN
Yardımcı Araştırmacılar	Murat NAM, Uğur PIRLAK, Abdurrahman CAĞLI, Tuğba ÖZKAN, Ali KARATAŞ, Ömer GÜÇ, N. Arzu GÜRBÜZ, Cem Serdar CERİT, Cansu FERHANOĞLU, N.Oğuz DEMİR
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2016-31.12.2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 253.600,00 TL 2017: 57.250,00 TL 2018: 59.000,00 TL 2019: 52.250,00 TL 2020: 51.750,00 TL

Proje Özeti

Türkiye patates üretim alanı ve üretim miktarı açısından dünyanın önde gelen ülkelerinden birisi olup, yıllık ortalama 140.000 ha alanda patates üretimi yapılmakta ve yaklaşık 500.000-550.000 ton tohumluk kullanılmaktadır. Bununla birlikte sertifikalı tohumluk kullanım oranı ancak %10 civarındadır. Oysa yüksek nitelikli tohumluk kullanımı, verimlilik üzerine diğer tarla bitkilerine göre patateste çok daha etkili olmaktadır. Çünkü patatesin yumru ile vejetatif yolla çoğaltılması, birçok zararlı ve hastalık etmenlerinin daha kolay taşınmasına neden olmakta, yumrular olumsuz koşullara daha dayanıksız olmaktadır. Ülkemizde patates üretiminde sertifikalı tohumluk kullanımının az olmasının en önemli nedeni, sağlıklı işleyen bir tohumluk üretim sisteminin bulunmaması ve tohumluk sektörünün tamamen dışa bağımlı olmasıdır. Dışa bağımlılığın temel nedeni ise üretim programında milli bir patates çeşidimizin bulunmamasıdır. Ülkemizde 1972 yılından itibaren yeni çeşitler tescil edilmeye başlanmıştır. 2014 yılı itibarı ile tescilli 126 çeşitten, Nif hariç diğerlerinin tamamı yurt dışından getirilmiştir. Tescil edilen Nif çeşidi ise tohumluk programında yer almamaktadır. Ülkemizde sanayilik ve yemeklik olarak yetiştirilebilecek, farklı olum gruplarında çeşitlere gereksinim duyulmaktadır.

Bu proje ile ülkemize uyumlu ve yüksek verimli yerli çeşitlerin geliştirilmesi, çeşit geliştirme süresinin doku kültürü yöntemi kullanılarak kısaltılması, geliştirilen yeni çeşitlerin temel tohumluklarının doku kültürü ile çoğaltılarak daha kısa sürede çiftçi kullanımına sunulması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler	Patates ıslahı, klonal seleksiyon, doku kültürü
--------------------------	---

SONUÇ

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A04/P04/01
Proje Başlığı	Türkiye’de Mevcut Bazı Patates Çeşitleri ile Islah Programında Gelen Klonların Patates Siğil Hastalığına Dayanıklılıklarının Moleküler Belirteçler İle Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Niğde Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Niğde Üniv. Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi, Tarımsal Genetik Mühendisliği Bölümü
Proje Yürütücüsü	Levent Abdullah ÜNLENEN
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet Emin ÇALIŞKAN, Murat NAM, Uğur PIRLAK N. Arzu GÜRBÜZ, Ömer GÜÇ, Abdurrahman CAGLI, Tuğba USLU, Ali KARATAŞ
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013-31.12.2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 17.500,00 TL 2014: 8.000,00 TL 2015: 8.500,00 TL 2016: 3.000,00 TL
Proje Özeti	<p>Bu araştırma projesi ile ülkemizde üretim izinli ve tescilli bazı patates çeşitleri ile Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ıslah programından gelen klonların Patates Siğili hastalığının 6 ve 18 ırklarına karşı dayanıklılıkları tarla denemeleri ve moleküler belirteçler yardımıyla belirlenerek, çiftçilerin kısa sürede dayanıklı çeşitlerin tarımını yapmalarına olanak sağlamak amaçlanmıştır.</p> <p>Denemeler siğil hastalığı ile bulaşık tarlalarda 34 patates çeşidi ve 500 genotip kullanılarak yürütülmüştür. Dayanıklılığın belirlenmesinde bazı SSR markörlerinin de etkinlikleri araştırılmıştır. İki yıl yürütülen çeşitlerin bulaşık alan tarla denemesinde en düşük bulaşıklık oranı Lindita, Andante ve Van Gogh çeşitlerinde, en yüksek bulaşıklık oranı ise Lady Olympia, Lady Claire ve Folva çeşitlerinde gözlemlenmiştir. Üç yıl yürütülen genotiplerin bulaşık alan tarla denemesinde ise en düşük bulaşıklık oranları Van Gogh x Megusta ve Megusta x Lindita melez ailelerinde, en yüksek bulaşıklık oranları ise Agria x Granola ve Megusta x Granola melez ailelerinde tespit edilmiştir. STM2030 ve STM3023b SSR belirteçleri ile çeşit ve genotiplerin hastalık belirtileri arasında ilişki saptanamamıştır.</p> <p>Proje sonucunda PAİ-12-11-76, PAİ-12-11-20, PAİ-12-11-143 ve PAİ-12-17-38 genotipleri patates siğil hastalığına dayanıklı hatlar olarak seçilerek tescil ettirilmek üzere tohumluk çoğaltımına alınmışlardır.</p>
Anahtar Kelimeler	Patates, Dayanıklılık Islahı, Siğil Hastalığı, Moleküler Belirteçler

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A04/P04/002
Proje Başlığı	Patateste Termoterapi ve Kemoterapi ile Virüs Eradikasyonu Üzerine Ön Araştırmalar
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Gün KIRCALIOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Uzm. Ahmet KALIN, Kimyager Çağlar YENİYİĞİT
Başlama-Bitiş Tarihleri	2015-2017
Projenin Toplam Bütçesi	45.000 TL
Proje Özeti	
<p>Agria ve 2008062 no'lu klonumuzun PVY, PVS ve PVY+PVS ile bulaşık yumruları belirlenmiş ve tüm materyal üç grup halinde değerlendirilmiştir.</p> <p>Kemoterapi uygulamaları : Agria materyali 22.10.2015 tarihinden itibaren , 2008062 no'lu klonumuz ise 23.12.2015 tarihinden itibaren farklı konsantrasyonlarda ribavirin içeren ortamlara aktarılmıştır. Her alt kültür uygulamasından sonra kültürler PVY ve PVS virüsü ile bulaşıklık bakımından test edilmiştir. İlk alt kültürlerde 35 ve 50 ppm dozlarında yavaş bir gelişme gözlenirken ikinci alt kültürlerde 25 ppm konsantrasyonunda bile yavaş bir gelişme görülmüştür. 3. alt kültür uygulamasından sonra tüm materyal seraya aktarılmış, mini yumrular elde edilmiştir. Mini yumrular saksıya aktarılacak, virüs testi sonuçları in-vitro bulguları ile birlikte değerlendirilecektir.</p> <p>Termoterapi uygulamaları : Üç grup halinde değerlendirilen Agria ve 2008062 no'lu klonumuza ait in-vitro bitkiler 11.10.2016 tarihinde termoterapi kabine aktarılmıştır. 22 0° sıcaklık ve % 90 nem oranı ile başlatılan uygulamada sıcaklık her gün 2 derece artırılmış, 19.10.2016 tarihinde 38 0° ulaştığı andan itibaren sıcaklık 38 0° ve % 70 olacak şekilde sabitlenmiştir. Ancak in-vitro bitkiler bu aşamada gelişmeyi sürdürmekte zorlanmış, uygulama 28.11.2016 tarihinde sona ermiştir. Önümüzdeki günlerde % nem ve sıcaklık artışı tekrar değerlendirilecek, ikinci bir deneme yapılacaktır.</p> <p>Ayrıca termoterapi uygulamalarına mini yumrular ile devam edilecektir.</p> <p>Anahtar kelimeler: Patates, Eliza testi, Termoterapi, Kemoterapi</p>	

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/17/A07/P04/01/03
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Patates Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Gün KIRCALIOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Ali PEKSÜSLÜ, Uzm. Ahmet KALIN, Dr. Ceylan BÜYÜKKİLECI, Uzm. Özge YILDIZ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2016 (Sürekli proje,son yıl)
Projenin Toplam Bütçesi	117.000 TL
Proje Özeti <p>Ülkesel Patates Tohumluk Üretim Sisteminin Geliştirilmesi “ projesi kapsamında 2008 -2009 yıllarında oluşturulan melezler ıslah programına aktarılmış, bu süreçte 30 farklı kombinasyondan yaklaşık 13.000 melez yumru değerlendirilmiştir.</p> <p>2008-2009 melez kombinasyonlarının tarla performanslarını gözleyebilmek için 2012-2013 ve 2014 yılı klon verim denemeleri Gölhisar lokasyonunda, 2015 yılı klon verim denemeleri ise Bozdağ’da yürütülmüştür. Islah programına eklenen yeni melezlerin birinci klonal yıl seleksiyonları ve çeşit adaylarının temel tohumluklarının üretimi Fethiye Bekçiler lokasyonunda yapılmıştır.</p> <p>Fethiye Bekçiler lokasyonunda değerlendirmeye alınan 780 melezden 150 melez seçilmiş, bu melezler 2016 yılında Bozdağ lokasyonunda ikinci klonal yıl değerlendirmesine alınmıştır. 18 melez sadece gözlem bahçesinde , 132 melez ise augmented deneme deseni gözlem bahçesinde değerlendirilmiştir. 2015 yılında Bozdağ lokasyonunda ana ürün koşullarında yürütülen klon verim denemeleri turfanda verim denemesi olarak Menemen lokasyonunda yürütülmüş, klonların erkenci nitelikleri belirlenmiştir.</p> <p>Yürütülen tüm denemelerde yer alan klonların higrometre cihazı ile kuru madde oranları belirlenmiştir. Kuru maddesi % 20 ve üzeri olan klonların teknolojik özellikleri altında kalan klonların ise pişme özellikleri araştırılmıştır.</p> <p>Augmented gözlem bahçesinde değerlendirilen 132 melez kombinasyona ait yumrulara parmak patates ve çips kalitesi özellikleri belirlenmiştir.</p> <p>Tescile önerilen 3 ve önerilmesi düşünülen 5 klon olmak üzere toplam 10 klon çoğaltım aşamasındadır. Islah programında ebeveyn olarak değerlendirilmek üzere CIP klonları (13-15-17-18-19-20-21-24-26-27-28-29-30-31-32-35-38-39-40-41-42-43-4-46-48-49-51-52) ve halen üretimde olan bazı çeşitler doku kültürü ile çoğaltım aşamasındadır.</p>	

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/15/A04/P04/01
------------------	---------------------------------

Proje Başlığı	Mutasyon İslahı Yöntemiyle Patates Çeşit İslahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Niğde Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	1- Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK-SANAEM) 2- Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü
Proje Yürütücüsü	Abdurrahman CAĞLI
Yardımcı Araştırmacılar	Uğur PIRLAK, L. Abdullah ÜNLENEN, Murat NAM, Ali KARATAŞ, Cansu FERHANOĞLU (Niğde Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü) Süreyya ŞEKERCİ, Dr. Zafer SAĞEL, Dr. Hayrettin PEŞKİRCİOĞLU (TAEK-SANAEM) Prof.Dr.Halis ARIOĞLU (Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi)
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2015-31.12.2019
Projenin Toplam Bütçesi	2016-20.000 TL.
Proje Özeti:	
<p>Orta Anadolu Bölgesine uygun, verim kapasitesi yüksek, ekolojik koşullara uyum sağlayan, hastalık ve zararlılar ile taşımaya dayanıklı, muhafaza süresi uzun, ve tüketici isteklerine cevap verebilecek çeşitlere ihtiyaç vardır.</p> <p>Bu çalışma, bölgeye adaptasyonu yüksek, hastalık ve zararlılara toleranslı, verimli patates çeşitleri Mutasyon İslahı yöntemiyle geliştirilerek yöre çiftçisine sunulması amacıyla yürütülmeye başlanmıştır.</p> <p>Proje çalışmalarına 2005 yılında başlanmış ve çalışma 2016 yılında da devamlı proje kapsamında planlandığı gibi yürütülmüştür. Araştırma dönemi içerisinde 5 Mutasyon klonuna ait meristem kültürü yöntemiyle elde edilen mini yumrular 03.05.2016 ile 08.06.2016 tarihlerinde tül seralara dikimleri yapıldı. Dikim elle yapılmıştır. Dikim sırasında tohumluklar crusier ve celest tohum ilacı ile ilaçlanmış, bitkilerin gelişimleri boyunca hastalık ve zararlılara karşı 10-15 gün arayla %20 Mosplan, Propineb 70 WP, Tropper 72 WP, Dursban 4 kimyasal ilaçları kullanılmıştır. Tabana 100 kg/da oranında (15-15-15)gübre atılmış daha sonra 50 kg/da oranında damla sulama ile A.S. gübresi uygulanmıştır (10,5 kg/da N). Bitki gelişimi boyunca ihtiyaç duyulan zamanlarda damla sulama yöntemiyle sulama yapılmıştır. Çıkış sayısı ve bitki gözlemleri alınmış, bu veriler düzenli olarak kaydedilmiştir. Enstitü arazisinde 30.09.2016 ile 17.10.2016 tarihinde hasat yapılmıştır.</p> <p>Tül seralarda elit kademe de PA-MUT-49 klonundan 2.287, PA-MUT-113 klonundan 1.401, PA-MUT-261 klonundan 1.580, PA-MUT-269 klonundan 1.101 ve PA-MUT-655 klonundan 2.731 adet yumru elde edildi. 2017 yılında Niğde ve Nevşehir lokasyonlarına yumruların dikimleri yapılacaktır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Patates ıslahı, mutasyon ıslahı, klon, doku kültürü,.	

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/17/A07/P04/01/02
Proje Başlığı	Bazı Patates (<i>Solanum tuberosum</i> L.) Genotiplerinin Verim, Kalite ve <i>Alternaria</i>'ya Dayanıklılık Bakımından Değerlendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü/TOKAT

Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Zir.Yük.Müh. Özge KOYUTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	Zir.Yük.Müh. Rahime KARATAŞ Dr. Başak ÖZYILMAZ Zir.Yük.Müh. Levent YAZICI Zir.Yük.Müh. İlker POLAT Prof. Dr. Güngör YILMAZ Prof. Dr. Nejdet KANDEMİR Prof. Dr. Yusuf YANAR Dr. Necmettin Oğuz DEMİR
Başlama Bitiş Tarihleri	01.01.2017- 31.12.2020
Proje Bütçesi	2017 – 11.000 TL 2018 – 5.000 TL 2019 – 19.000 TL 2020 – 22.000 TL
Proje Özeti:	
<p>Patateste yeni çeşit geliştirme çalışmalarına katkı sağlamak amacıyla, Tokat ekolojik koşullarında yürütülecek bu araştırmada, 2015 yılında yapılan melezleme çalışmalarında geliştirilen (Yılmaz ve Koyutürk, 2015); A3/15 x Bafana, T5/4 x Bafana, Başçiflik Beyazı x Lady Olimpia kombinasyonlarına ait melez tohumlar kullanılarak sanayilik, çok amaçlı kullanıma uygun, erkenci, orta erkenci, yüksek verimli ümitvar klonlar tespit edilecektir. Bu aşamadan sonra seçilen klonlarda; verim ve kalitede önemli kayıplara neden olan erken yanıklık <i>Alternaria solani</i> (Ell. ve G. Martin) Sor. hastalığına ait gen bölgeleri ve dayanıklılık durumları DNA markörleri kullanılarak moleküler düzeyde belirlenecektir.</p> <p>Bu amaçlar doğrultusunda yürütülecek olan çalışma, 2017 – 2020 yılları arasında dört yıl süre ile Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü deneme alanlarında ve moleküler biyoteknoloji laboratuvarında yürütülecektir.</p> <p>İlk yıl sera koşullarında melez tohumlardan fide ve bu fidelere ait mini yumrular elde edilecektir. İkinci yıl her klondan en az iki yumruyla tarla seleksiyonlarına başlanacak, üçüncü yıl seçilen klonlara ait altı yumrulu seleksiyon parselleri oluşturulacaktır. Dikimler 70 x 50 cm mesafede yapılacaktır. Bu süreçte belirlenen kriterlere göre seleksiyona tabi tutulacak ve ümitvar klonlar belirlenecektir. Araştırmanın son yılında ise erken yanıklık hastalığı (<i>A. Solani</i>) moleküler düzeyde incelenecektir.</p>	
Anahtar Kelimeler: <i>Solanum tuberosum</i> L., DNA markörleri, patates ıslahı, <i>Alternaria solani</i> , seleksiyon, klon	

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/17/A07/P04/01/01		
Proje Adı	Doğu Anadolu Bölgesi Patates Islah Projesi		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müd.		
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	TAGEM		
Proje Lideri	Dr. Canan KAYA		
Proje Yürütücüleri	Uzm. Fırat SEFAOĞLU		
Başlama-Bitiş Tarihleri	2012-2016		
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: 25000	2013: 20000	2014: 22000
	2015: 24000	2016: 25000	
Proje Özeti			

Doğu Anadolu Bölgesi koşullarına uygun, verimli patates çeşitleri geliştirmek projenin temel amacını oluşturmaktadır. Ülkemizde üretim sıralaması bakımından buğday, arpa, şeker pancarı ve domatesten sonra beşinci, birim alanda üretim maliyeti bakımından birinci sırada yer almaktadır. Patates üretiminde sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için ülkemiz ekolojik koşullarına uygun yeni çeşitlerin geliştirilmesi ve sertifikalı tohumluk üretimlerinin yapılması önem arz etmektedir. Patates ıslahı yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan temin edilen genotipler ile yapılan melezlemelerle üretilen gerçek patates tohumları (GPT) ile başlamakta, klonal çoğaltım ve seleksiyon çalışmaları ile devam etmektedir.

Proje çalışmaları; 1 adet bölge verim denemesi (BVD), 2 adet klon verim denemesi (KVD), erken generasyon seleksiyonu (generasyon-2 ve generasyon-3) ile ümitvar klonların tarla, sera ve laboratuvar koşullarında çoğaltımından oluşmuştur. Erken generasyon seleksiyonları kapsamında yaklaşık 200 adet klon generasyon-3, 2000 adet klon ise generasyon-2 seleksiyon çalışmalarına tabi tutulmuştur. Erken generasyon materyaline ait değerlendirmeler devam etmekte olup, seçilecek materyal 2017 yılında ön verim denemeleri ve generasyon-3 seleksiyonları kapsamında değerlendirilecektir.

Doku kültürü çalışmaları kapsamında tescile aday klonların hızlı çoğaltımları ve tohumluk üretimleri yapılmıştır. 2016 yılında 3133 adet K1, 730 adet 07GrS 6, 820 adet 07VaS 59 ve 345 adet 07PaA 26 olmak üzere toplam 5028 adet süper elit kademedeki mini yumru ve yaklaşık 4000 adet mikro yumru üretimi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Patates ıslahı, doku kültürü, klon

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/17/A07/P04/01/04
Proje Adı	Niğde Koşullarında Farklı Ekim Nöbeti Sistemlerinin Patateste Verim ve Kalite Özellikleri ile Ürünün Ekonomik Değeri Üzerine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Niğde Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Niğde Üniversitesi Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi
Proje Yürütücüsü	Ömer GÜÇ
Yardımcı Araştırmacılar	Uğur PIRLAK, L .Abdullah ÜNLENEN, Murat Nam, , M. Emin ÇALIŞKAN,
Başlama-Bitiş Tarihleri	Ocak 2012- Aralık 2021
Projenin Toplam Bütçesi	2016 yılı- 18.000 TL 2017 yılı- 24.000 TL, 2018 yılı- 27.000TL, 2019yılı- 32.000 TL, 2020 yılı- 33.000 TL, 2021 yılı- 37.000 TL
Proje Özeti: <p>Bu araştırma ile Niğde koşullarında, en verimli ve ekonomik ekim nöbeti sistemi ile halen dikim frekansı oldukça yüksek olan patates bitkisi için en uygun dikim frekansının belirlenerek, bölge topraklarının daha dengeli kullanımı yanında, hastalık ve zararlı gelişiminin daha etkin kontrolünün sağlanması amaçlanmaktadır.</p> <p>Araştırma çalışmalarında Niğde bölgesinde uygulanabilecek 18 farklı ekim nöbeti sistemi incelemeye alınmıştır. Niğde Patates Araştırma Enstitüsü deneme alanlarında oluşturulan sabit parseller üzerinde tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekrarlamalı olarak 2002-2016 yıllarında yürütülmüştür.</p> <p>Patatesin üst üste dikimi ile patatesin içinde bulunduğu ekim nöbeti sistemlerindeki Patatesin verim durumu, kalitesi ve ekim nöbeti sistemlerinin ortalama brüt gelirleri ve net gelirleri incelenmiştir.</p> <p>Üst üste patates dikiminin yapıldığı parseller; diğer parsellere göre verim başta olmak üzere; ortalama yumru ağırlığı, kuru madde, ve pazarlanabilir yumru oranı en düşük seviyede gerçekleşmiştir. Iskarta yumru oranında ise, diğer münavebe sistemlerine göre belirgin artış gözlenmiştir.</p> <p>Hastalık ve zararlılar yönünden yapılan gözlemlerde patateste bitki paraziti nematodlar açısından olumsuz bir durumla karşılaşılmamıştır. Toprak altı zararlılarından haziran böceği larvası zararı ile karabacak hastalığı zararı üst üste patates dikim alanında daha yoğun olarak tespit edilmiştir.</p> <p>Proje çalışmalarında döngünün tamamlandığı münavebe sistemlerinden (mısır, soya fasulyesi, patates) (fasulye, sarımsak, patates) ve (patates,patates) sistemlerinde en yüksek net gelirlere ulaşılmıştır.</p> <p>Çalışmada 2002-2016 yılları arası münavebe sistemlerinin toplam gelir ve net gelirleri incelendiğinde; münavebe sistemlerinden (Mısır-soya fasulyesi-patates), (fasulye-sarımsak-patates), (patates-macar fiği-mısır), (patates-buğday-fasulye-mısır) ve (patates,patates) sistemleri ilk 5 sırayı oluşturarak en yüksek net gelirlere ulaşılmıştır.</p> <p>Her ekim nöbeti sistemi içerisinde, ikili, üçlü, dörtlü ve altılı olarak döngüsünü tamamlayan ekim nöbeti sistemlerinde topraktaki değişimleri izlemek açısından, bitki besin elementlerinin durumu ve hastalık zararlıların seyri yönünden toprak analizleri yaptırılmıştır.</p> <p>2016 yılı sonbaharında, 2017 yılı içerisinde hasat edilmek üzere çakılı sabit parsellere buğday, macar fiği, kolza ekimleri yapılmıştır. 2017 yılı içerisinde patates, fasulye, mısır, ayçiçeği, buğday, macar fiği, kolza ekim ve dikimleri yapılarak, münavebe sistemi döngüsünün devam etmesi sağlanacaktır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Patates, ekim nöbeti, dikim frekansı, brüt gelir, net gelir	

DEVAM EDEN

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A04/P01/01
-----------------	---------------------------------

Proje Başlığı	Patates Mini Yumru Üretiminde Aeroponik ve Topraklı Ortam Yöntemlerinin Verim ve Verim Unsurları Yönleriyle Karşılaştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Niğde Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Tuğba ÖZKAN
Yardımcı Araştırmacılar	L. Abdullah ÜNLENEN, Murat NAM, Ömer GÜÇ, Abdurrahman CAGLI
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2016-31.12.2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 84.950 TL 2017: 59.000TL 2018: 43.000 TL
Proje Özeti:	
<p>Patates üretimi, ithal anaç tohumlardan elde edilen tohumların dikimleri ile gerçekleştirilmektedir. Patates bitkisinin verimini belirleyen ana etkenlerden birisi kullanılan tohumluğun kalitesidir. Ülkemizde sertifikalı tohumluk üretimi ithalat yoluyla başta Hollanda ve Almanya'dan getirilen çoğunlukla orijinal kademedeki tohumluklarla yapılmaktadır. Son birkaç yıldır bazı özel sektör kuruluşları doku kültürü yöntemini kullanarak tohumluk üretimi konusunda ciddi yatırımlar yapmış ve üretime başlamışlardır. Bununla birlikte sertifikalı tohumluk kullanım oranı %34 civarına ulaşmıştır</p> <p>Doku kültürü yöntemiyle elde edilen fidelerden tohumluk üretiminde geleneksel topraklı ortam dikim yönteminin yanı sıra sağladığı avantajlar nedeniyle son yıllarda aerofonik yöntem sıklıkla kullanılmaya başlanmıştır. Aerofonik metotla çoğaltım tohum çoğaltmanın en hızlı yöntemlerinden biridir.</p> <p>Bu çalışma ile ülkemizin tohumluk patates ihtiyacını karşılamak amacıyla aeroponik ve topraklı ortamlarda, tohumluk patatesin verim ve verim unsurları belirlenerek mini yumru üretiminde aeroponik yöntemin avantajlarının tespit edilmesi hedeflenmektedir.</p>	
Anahtar Kelimeler	Patates, Mini Yumru Üretimi, Aeroponik, Topraklı Ortam, Doku Kültürü

DEVAM EDEN

Proje No:	TAGEM/TBAD/13/A04P04702
Proje Başlığı	Ana Ürün Patates Üretiminde Azotlu Gübre Uygulamalarının Optimizasyonu Üzerine Araştırmalar
Projeyi Yürüten Kuruluş	Niğde Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

Proje Yürütücüsü	Ömer GÜÇ		
Yardımcı Araştırmacılar	Uğur PIRLAK, N.Arzu GÜRBÜZ, Ali KARATAŞ, Tuğba ÖZKAN, N. Oğuz DEMİR		
Başlama-Bitiş Tarihleri	01 Ocak 2013 – 31 Aralık 2017		
Projenin Toplam Bütçesi	2013 - 10.000,00 TL	2015 - 5.000,00 TL	
	2014 - 5.000,00 TL	2016 - 5.000,00 TL	2017 - 0,00 TL
Proje Özeti:			
<p>Bu proje ile Niğde koşullarında yemeklik ve sanayilik patates üretiminde uygun azotlu gübre miktarı, gübre formu ve uygulama zamanının belirlenerek etkin bir azotlu gübre uygulama programı oluşturulacaktır. Proje çalışmalarında; ana ürün patates üretiminde azot uygulamalarının optimizasyonunu sağlamak amacıyla üç farklı alt proje halinde yürütülen projenin ile farklı azot dozlarının yemeklik ve sanayilik patates çeşitlerinin yumru verimi ve kalitesine etkisinin belirlenmesi amacıyla proje çalışmalarına 2016 yılında da devamlı proje kapsamında planlandığı gibi yürütülmüştür.</p> <p>İki denemede Niğde Patates Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü araştırma parsellerinde yürütülmüştür. Her iki denemde taban gübresi olarak, 10kg P₂O₅ hesabıyla Triple Süper Fosfat gübresi ve 10kg K₂O uygulanmıştır.</p> <p>1. Denemede; 1 nolu alt projenin ilk yılının tamamlanmasından sonra en uygun bulunan 40 azot dozuna yakın 30,50 ve 60 azot dozları kullanılarak üst dozları kullanılarak dört adet patates çeşidi ana parsellere, gübre dozları alt parsellere ve gübre formları (Amonyum nitrat, Amonyum sülfat, Üre ve Yavaş Salınlı Üre) alt-alt parsellere gelecek şekilde tesadüf blokları (Şerit Parseller) deneme desenine göre üç tekerrürlü olarak kurulmuştur. Gübre dozunun ilk kısmı tabana ikinci 1/3' lük kısmı boğaz doldurma ile son kısmı ise, boğaz dolumundan 20 gün sonra verilmiştir.Araştırma dönemi içerisinde, hasat öncesi ve hasat sonrası gözlemler alınmıştır. Alınan gözlemler neticesinde patatesin 40 azot dozunda verim, yemeklik yumru oranı, bitki başına yumru sayısı, bitki başına yumru verimi, ortalama yumru ağırlığı, kuru madde ve ekonomik gelir açısından en yüksek verime ulaşıldığı belirlenmiştir.</p> <p>2. Denemede; Çalışmada tek azot dozu (1 nolu alt projenin sonuçlarına göre) ve bir gübre formu (2 nolu projenin ilk yıl sonuçlarına göre) 40 azot dozu ve Amonyum Sülfat gübresi kullanılmıştır. Uygulama şekli olarak topraktan, yağmurlama sulama suyu ve damla sulama ile birlikte; farklı zamanlarda yapılacak gübre uygulamaları karşılaştırılmıştır. Alınan gözlemler neticesinde patatesin damla sulama sisteminde verim, yemeklik yumru oranı, bitki başına yumru sayısı, bitki başına yumru verimi, ortalama yumru ağırlığı ve ekonomik gelir açısından en yüksek verime ulaşıldığı belirlenmiştir.</p>			
Anahtar Kelimeler	Patates, azot dozu, azotlu gübre formu, uygulama zamanı.		

ENDÜSTRİ BİTKİLERİ (LİF BİTKİLERİ) ARAŞTIRMALARI
PROJE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI
(27 Şubat- 4 Mart 2017)

1 MART ÇARŞAMBA (1. GÜN)

I. OTURUM

09:00-10:30

Proje Lideri / Sunan	Proje / Sunum Adı	Kurum	Projenin Durumu
Başkanlık Divanının Oluşturulması			
M.Koray ŞİMŞEK	Proje Koordinatörü Sunumu	PAEM	SUNU
Ülkesel Pamuk Araştırma, Uygulama Ve Eğitim Projesi			
Prof. Dr. Hüseyin BAŞAL	Türkiye’de Pamuk Tarımı ve Islahında Öncelikli Konular	Adnan Menderes Üni.	SUNU
1.Ülkesel Pamuk Islahı ve Biyoteknoloji Alt Projesi			
1.1.Ege Bölgesi Pamuk Islah Çalışmaları			
Süleyman ÇİÇEK	Lif Kalite Özellikleri Üstün Pamuk Çeşitleri Geliştirilmesinde Diallel Melezleme Yönteminin Kullanılması	PAEM	DEVAM
Süleyman ÇİÇEK	Ege Bölgesi Standart Pamuk Çeşitlerinin Muhafaza Islahı	PAEM	DEVAM
Ara 10:30-10:50			
II. OTURUM 10:50-12.30			
Tülay EMREBAŞ	Pamukta Tuz Stresine Dayanıklı Genotiplerin Geliştirilmesi ve Genetik Karakterizasyonu	PAEM	YENİ
Tülay EMREBAŞ	Bazı Pamuk Çeşitlerinde Gamma Işınlamasının (Cobalt-60) Mutasyon Etkilerinin Saptanması	PAEM	DEVAM
Nazife ÖZKAN	Bazı Pamuk (<i>Gossypium</i> ssp.) Genotiplerinin Çoklu Dizi(LinexTester) Melezlerinde Tarımsal ve Teknolojik Özelliklerin Kalıtımı ve Adaptasyon Çalışmaları	PAEM	DEVAM
ÖĞLE YEMEĞİ 12:30-14:00			
III. OTURUM 14.00- 15.30			
Dr. Nedim ÖZBEK	Ege Bölgesi; Pamuk Üretimin de Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri	ÖZEL SEKTÖR	SUNU
Dr. Volkan SEZENER	Pamukta Genetik Stok ve İntroduksiyon Materyali ile Çeşit Geliştirme Araştırmaları	PAEM	DEVAM

Dr. Volkan SEZENER	Pamuk Islahında, Moleküler Teknolojileri Kullanarak Vertillicium Solgunluğuna Dayanıklı Hatların Geliştirilmesi	PAEM	DEVAM
Şerife BALCI	Pamukta Tohum Kabuğu Nepsi ve Lif Kalite Özelliklerinin Tekrarlamalı Seleksiyon Yöntemi ile İyileştirilmesi	PAEM	DEVAM
Ara			
4.OTURUM 15.50-18.00			
Mehmet ÇOBAN	Pamukta (<i>Gossypium hirsutum L.</i>) In Vitro Kültür Tiplerinin Farklı Eksplant Kaynaklarından Tam Bitki Rejenerasyonlarının Sağlanması Üzerine Etk.	PAEM	DEVAM
Mehmet ÇOBAN	Resiproksuz Diallel Melez Popülasyonlarında Verim, Verim Unsurları ve Lif Kalite Özelliklerinin İncelenmesi	PAEM	DEVAM
Mehmet ÇOBAN	Tür İçi ve Türler Arası Pamuk (<i>Gossypium spp.</i>) Melezlerinde Haploit Bitki Eldesi İçin Anter Kültürü Olanaklarının Araştırılması	PAEM	DEVAM
Prof.Dr. Sema BAŞBAĞ	Milli Tarım Projesi ve Havza Bazlı Destekleme Modelinin Pamuk Tarımına Olası Etkileri	DİCLE Üni.	SUNU
2 MART PERŞEMBE (2. GÜN)			
1. OTURUM 9.00-10.30			
Özlem YILDIRANCAN	Farklı Ekim Alanlarına Uygun Yerli Pamuk Hatlarının Geliştirilmesi	PAEM	DEVAM
Özlem YILDIRANCAN	Kuraklığa Dayanıklı Pamuk Çeşitlerinin Belirlenmesi ve Bu Genotiplerden Kuraklığa Dayanıklı Yerli Pamuk Çeşitlerinin Geliştirilmesi	PAEM	DEVAM
Dr.Volkan SEZENER	Lif Verimi ve Kalitesi Yüksek, Biyotik ve Abiyotik Stres Faktörlerine Tolerant Yerli Pamuk Genotiplerinin, Klasik Islah ve Moleküler Sınıflama Yöntemleri İle Geliştirilmesi	PAEM	BİLGİ TUBİTAK
Ara			
2.OTURUM 10.50-12.30			
1.2.Çukurova-Akdeniz Bölgesi Pamuk Islah Çalışmaları			
Doç.Dr. Emine KARADEMİR	İklim Değişikliği ve Türkiye Pamuk Üretimine Etkileri	Siirt Üni.	SUNU
Dr.Metin Durmuş ÇETİN	Batı Akdeniz Bölgesi Pamuk Islah Çalışmaları Erkenci Pamuk Çeşitlerinin Geliştirilmesi	BATEM	DEVAM
	Doğu Akdeniz Bölgesinde Melezleme ve Mutasyon Islahı ile Lif Kalitesi Yüksek ve	DATAE	DEVAM

Hacer KAYA KOCATÜRK	Verimli Yeni Pamuk Çeşitlerinin Geliştirilmesi		
Adem TEMUR	Pamukta 2016 Yılı Tescil Denemelerinin ve Tohumluk Sertifikasyon Sisteminin Sunulması	T.T.S.M	SUNU
ÖĞLE YEMEĞİ(12.30-14.00)			
3. OTURUM 14.00 - 15.30			
Sedat SÜLLÜ	Çukurova Bölgesi Pamuk Islah Çalışmaları	DATAE	DEVAM
Ayten DOLANÇAY	Melezleme Islahı ile Çeşit Geliştirme ve Adaptasyon Araştırmaları	DATAE	DEVAM
Ayten DOLANÇAY	Türkiye’de Pamuk Tohumculuğu ve Yetiştirilen Çeşitler	DATAE	SUNU
Doğan GÖZCÜ	K.Maraş’ta Bazı Pamuk Çeşitlerinin Solgunluk Hastalığına’na (<i>Verticillium dahliae</i> Kleb.) Duyarlılıklarının Belirlenmesi	DAGKTAM	DEVAM
Ara			
4.OTURUM 15.50-18.00			
Güven BORZAN	Bazı Pamuk (<i>G. Hirsutum L.x G. Barbadosense L.</i>) Genotiplerinin Verim Ve Çırcır Randımanlarının Melezleme Islahı İle İyileştirilmesi	DAGKTAM	DEVAM
Güven BORZAN	Maraş-92 ve Erşan-92 Pamuk Çeşitleri Muhafaza Islahı	DAGKTAM	DEVAM
Zeki NASIRCI	Türkiye’de Pamuk Tohumculuğunda Özel Sektörün Yeri, Önemi ve Gelişim Süreci	ÖZEL SEKTÖR	SUNU
Dr. Batuhan AKGÜL	Özel Sektör ve Arge Çalışmaları	ÖZEL SEKTÖR	SUNU
3.MART CUMA (3.GÜN)			
1. OTURUM 9.00-10.30			
1.3.GAP Bölgesi Pamuk Islah Çalışmaları			
Özlem AVŞAR	Pamukta Bazı Fizyolojik Parametreler ile Verim ve Lif Kalite Özelliklerinin Su Stresi Koşullarında Değerlendirilmesi	GAP UTAEM	YENİ

Özlem AVŞAR	Pamuk Islah Projeleri Sonucunda Elde Edilmiş Olan Ümitvar İleri Hatların <i>Verticillium dahliae</i> Kleb. Solgunluğuna Duyarlıklarının Belirlenmesi	GAP UTAEM	BİLGİ
Betül KOLAY	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Pamuk Islah Araştırmaları: Yüksek Sıcaklık Stresine Tolerant Pamuk Islahı	GAP UTAEM	DEVAM
Yusuf GÜZEL DEMİRAY	GAP Bölgesine Uygun Pamuk Çeşitlerinin Çift Melez Yöntemi ile Geliştirilmesi	GAP UTAEM	DEVAM
Ara			
2.OTURUM 10.50-12:30			
Bülent ÇETİN	GAP Bölgesi Pamuk Islah Çalışmaları	GAP TAE (URFA)	DEVAM SONUÇ
Bülent ÇETİN	GAP Bölgesi Pamuk Islah Çalışmaları	GAP TAE (URFA)	DEVAM YENİ
Betül KOLAY	Lif Verimi ve Kalitesi Yüksek, Biyotik ve Abiyotik Stres Faktörlerine Tolerant Yerli Pamuk Genotiplerinin, Klasik Islah ve Moleküler Sınıflama Yöntemleri İle Geliştirilmesi (Diyarbakır Lokasyonu)	GAP UTAEM	BİLGİ
ÖĞLE YEMEĞİ (12.30-14.00)			
3. OTURUM 14.00- 15.30			
2.Pamuk Yetiştirme ve Lif Teknolojisi Araştırmaları			
Nazan UZUN	Bitki Sıklığının ve Azot Uygulamalarının Pamukta Fotosenteze Etkisi	PAEM	YENİ
Dr. Feride ÖNCAN SÜMER	Ege Bölgesinde Pamuk Üretim Havzalarında Pamuk Lif Kalite Dağılımları ve Havzalar Arasındaki Farklılıkların Araştırılması	PAEM	DEVAM
Dr. Feride ÖNCAN SÜMER	Geç Ekilen Pamukta (<i>Gossypiumhirsutum</i> L.)Düşük Sıcaklıklarda Uygulanan Farklı Hasat Yardımcılarının Uygulama Başarısı ve Lif Kalitesi Üzerine Etkileri	PAEM	SONUÇ
Ara			
4. OTURUM 15.50-18.00			
Dr. Metin Durmuş ÇETİN	Antalya'da İkinci Ürün Pamuk Tarımı Olanaklarının Araştırılması	BATEM	DEVAM

M.Koray ŞİMŞEK	Salisilik Asidin Pamukta (<i>Gossypium hirsutum</i> L.) Kuraklığa Bağlı Fizyolojik Parametreler ve Lif Kalitesi Üzerine Etkisi	PAEM	DEVAM
Şerife BALCI	Pamukta Hasat Zamanında Gerçekleşen Yağışın Verim ve Kalite Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi	PAEM	SONUÇ
4 MART CUMARTESİ (4.GÜN)			
1. OTURUM 9.00 -10.30			
M. KORAY ŞİMŞEK	Türkiye’de Organik Pamuk ve Geleceği	PAEM	SUNU
Niyazi KIVILCIM	B.Menderes ve Menemen Ekolojik Koşullarının Organik Doğal Renkli Bazı Pamuk Çeşitlerinde Verim ve Lif Kalitesi Üzerine Etkilerinin Araştırılması	PAEM	DEVAM
Niyazi KIVILCIM	Hayvansal Sıvı Gübrenin Pamuk Tarımında Kullanım Olanaklarının Araştırılması	PAEM	DEVAM
Ara			
2. OTURUM 10.50: -12.30			
Endüstri Bitkileri Araştırma Projelerinde Genel Değerlendirme ve Program Hedeflerine Uygun Yeni Araştırma Konularının ve İşbirliği İmkânlarının Görüşülmesi			
Sertifika Töreni, Dilek ve Temenniler			
Kapanış			

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A04/P02/05	
Proje Başlığı	Lif Kalite Özellikleri Üstün Pamuk Çeşitleri Geliştirilmesinde Diallel Melezleme Yönteminin Kullanılması	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitü Müdürlüğü -Nazilli/AYDIN	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Süleyman ÇİÇEK-Ziraat Yüksek Mühendisi	
Yardımcı Araştırmacılar		
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2013-31.12.2017	
Projenin Toplam Bütçesi	2013: 5.000 TL	2016: 6.500 TL
	2014: 5.500 TL	2017: 7.000 TL
	2015: 6.000 TL	

Proje Özeti

Çalışmada, Diallel melezleme tekniği ile oluşturulan populasyondan, lif verimi bölge standart çeşitleri ile eşdeğer, lif kalitesi standart çeşitlerden daha yüksek yeni pamuk çeşitleri geliştirilmesi hedeflenmektedir. Proje materyalini bu projenin ilk ayağını oluşturan ve 2007 ile 2011 yılları arasında yürütülmüş olan projeden elde edilen tek bitki ve bulk sıraları oluşturmaktadır.

2016 yılında proje materyalini oluşturan F9 kademesindeki 7 adet Diallel melez hatları, 5 adet Geri melez (GM₁F₈) hatları ve 5 adet geri melez (GM₂F₇) hatları ile bölge standart çeşitleri olarak (Gloria, Carmen, Flash, STV 373 ve SG 125) çeşitleri kontrol olmak üzere 10.05.2016 tarihinde tesadüf blokları deneme deseninde 4 tekrarlamalı ve 4'er sıralı olarak ekilmiştir.

Mevcut üç kombinasyon da yer alan 17 adet hatlar standart çeşitlerin verim ve lif kalite özellikleriyle de kıyaslanarak proje amacına uygun hat seçimi gerçekleştirilmiştir.

2017 yılında düz melez F9, Geri melez (GM₁F₈) ve geri melez (GM₂F₇) kombinasyonların dan seçilen hatlar ve kontrol çeşitler ile tesadüf blokları deneme deseninde 4 tekerrürlü olarak hat denemesi kurulacaktır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TA/00.03.01.03	
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Standart Pamuk Çeşitlerinin Muhafaza Islahı	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitü Müdürlüğü -Nazilli/AYDIN	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Süleyman ÇİÇEK-Ziraat Yüksek Mühendisi	
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet ÇOBAN -Ziraat Yüksek Mühendisi	
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2015-31.12.2019	
Projenin Toplam Bütçesi:	2015: 7.000 TL	2018: 9.000 TL
	2016: 7.500 TL	2019: 10.000 TL
	2017: 8.000 TL	
Proje Özeti	<p>Proje materyalini Pamuk Araştırma Enstitüsü tarafından geliştirilen çeşitlerden, İpek 607 çeşidi oluşturmuştur. Materyalde belirtilen çeşidin morfolojik özelliklerini taşıyan, hastalıklı olmayan bitkiler seçilerek bazı agronomik ve lif teknolojik özellikleri tespit edilmekte ve bu özellikler yönünden iyi durumda olan ve çeşidin özelliklerini temsil eden bitkiler, her bir bitki bir döl sırası oluşturacak şekilde ekilmektedir. Sıralar 12 m uzunluğunda, her 10 sırada bir bu çeşitlerin kontrolleri konularak ve hasat zamanına yakın, döl sıraları içinden ELİT tohumluk üretmek amacıyla, solgunluk (<i>Verticillium dahliae</i> Kleb.) hastalığına yakalanmamış, normal gelişme periyodunu devam ettiren, aşırı boylanmayan ya da çok kısa olmayan, bitki standı iyi, çeşit özelliklerini temsil eden döl sıraları seçilmektedir. Seçilen döl sıraları çırçır randımanı ve lif teknolojik özellikleri yönünden de irdelenerek, bu özellikleri en iyi olan döl sıraları bulk yapılmak üzere tekrar gözden geçirilmektedir.</p> <p>Materyal ve metod kısmında anlatılan işlemler yerine getirilmiş ve yeterli miktarda elit tohumluk üretilmiştir. 2017 yılında döl sıralarını oluşturacak olan tek bitkiler yeterli miktarda ve çeşit özellik belgesindeki değerlerine uygun olarak seçilmiştir. Diğer seçilen döl sıraları ise gelecek yıllar için gerekli olan elit tohumluk üretiminde kullanılmak üzere bulk edilerek hazırlanmıştır. Projenin 2017 yılındaki materyalini oluşturacak olan çeşitler Enstitü kurulunca tohumluk ihtiyacına göre daha sonra belirlenecektir.</p>	

YENİ PROJE

Proje No:	
Proje Başlığı	Pamukta Tuzluluk Stresine Dayanıklı Genotiplerin Geliştirilmesi Ve Genetik Karakterizasyonu
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitü Müdürlüğü -Nazilli/AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Tülay EMREBAŞ -Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Süleyman ÇİÇEK, Mehmet ÇOBAN, Murat ÖZEN Halil DÜNDAR, Nazife ÖZKAN, - PAEM
Başlama- Bitiş Tarihleri	01 /01/2017- 31 /12/2021
Projenin Toplam Bütçesi:	
Proje Özeti	<p>Pamuk, gerek insanlara sağladığı istihdam imkânları ve gerekse insanlığa sunduğu yararlarından dolayı önemli bir endüstri bitkisi olarak değerlendirilmektedir. Bu bitkiden daha etkin bir faydalanma sağlayabilmek ve üstün ekonomik özelliklere sahip çeşitlerin geliştirilmesi çalışmalarında; çeşidin adaptasyon bölgesi, agronomik özellikleri, verim ve kalitesinin yanı sıra bu unsurları temelde etkileyen genetik yapının belirlenmesi ve ıslah programlarında kullanılabilme olanaklarının araştırılması önem arz etmektedir. Bu amaçla: ilk olarak genetik stokta bulunan çeşitlerimizin tuzluluğa hassas ve dayanıklılık bakımından laboratuvar koşullarında denemeye alınacaktır. Deneme laboratuvar ve sera şartlarında, tesadüf bloklarında deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak yürütülecektir. Çalışmada pamuk çeşitlerimizin (<i>Gossypium hirsutum</i> L.), POX, CAT, SOD analizleri yapılacaktır. Klorofil içeriği, bitki sıcaklığı gibi fizyolojik özellikleri ile bitkisel özellikler, Lif kalitesi olarak Lif Uzunluğu, Lif İnceliği, Lif Kopma Dayanıklılığı, Kısa Lif İçeriği Esneklik Olgunluk belirlenecektir. Toprakta ise tekstür, EC (tuzluluk) değerlerine bakılacaktır. Belirlenen hassas ve dayanıklı çeşitler arasında melezleme yapılacaktır. Yapılan melezlerin ve ebeveynlerin F₁ ve F₂ populasyonları üzerinde fenotipik çalışmalar yapıp aynı zamanda F₂ de bitkilerin özellikleri bilinenlerin Dna'sı izole edilerek genotipik çalışmalar yürütülecektir. F₃ Aşamasında tarla denemesiyle bitki seçimine devam edilecektir.</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/13/A04/P02/04
Proje Başlığı	Pamuk Bitkisinde (Gossypium hirsutum L.) Gama Işınının (Cobalt 60) Mutasyon Etkisinin Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitü Müdürlüğü-Nazilli/AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Tülay EMREBAŞ -Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01. 2013 31.12. 2017
Projenin Toplam Bütçesi:	
Proje Özeti	<p>Bu çalışmada Pamuk Bitkisinde (Gossypium hirsutum L.) türüne ait Nazilli 663 ve İpek 607 çeşitlerine farklı dozlarda mutagen Gama Işınını (Cobalt 60) uygulanmıştır. Nazilli 663 ve İpek 607'ye ait tohumlar 8 farklı dozda Akdeniz Üniversitesinde ışınlanmış (0, 150,250,350,450,550,650,750 gray) ve tesadüf parselleri deneme deseninde 3 tekerrürlü olarak kurulan denemede çeşitlere uygun radyasyon dozu belirlenmiştir. Gama ışını uygulanmış (200, 250, 300, 350, 400 gray) tohumlar Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü deneme arazisinde ekilmiştir. Ekilen tohumlardan tek koza hasadı yapılarak bulk popülasyon hazırlanmıştır. Ayrıca tek bitki seçimi yapılarak seleksiyon çalışmalarına devam edilmiştir.</p> <p>2016 yılında, Bir önceki yıl her bitkiden alınan tohumlar M4 olarak ekilmiştir. Bulk olarak ekilen M4 bitkilerde tek çenet hasadı yapılmıştır</p> <p>2016 yılında seçilen tek bitkilerden elde edilen tohumlar 12 şer metrelik sıralara ekilmiştir. Fenolojik gözlemler yapılarak tek bitki hasadı gerçekleştirilmiştir. Hasat edilen tek bitkiler çırçırılarak lif analizleri yapıldıktan sonra seleksiyona tabi tutularak 2017 yılı için M5 tohumlar hazırlanacaktır.</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A04/P02/02
Proje Başlığı	Bazı Pamuk (Gossypium ssp.) Genotiplerinin Çoklu dizi (line x tester) Melezlerinde Tarımsal ve Teknolojik Özelliklerin Kalıtımı ve Adaptasyon Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Nazilli/AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Nazife ÖZKAN-PAEM
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.V. SEZENER, S. ÇİÇEK, T. EMREBAŞ, M.ÇOBAN, Orhan Arpacı Özlem YILDIRANCAN, Sergül ÇOPUL, Ömer KÜÇÜK, Bülent ÇETİN
Başlama-Bitiş Tarihleri	01/01/2015 – 31/12/2020
Projenin Toplam Bütçesi	
<p>Proje Özeti: Bu çalışmada; Ege Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi koşullarına uygun; verimli, lif kalitesi yüksek ve Verticillium solgunluğuna tolerant yerli pamuk çeşitlerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Yerli pamuk çeşitlerinin pamuk ekim bölgelerinde ekim alanı oranının artırılması ve uzun dönemde pamuk tohumculuğunda dışarıya bağımlılığın azaltılması projenin ana hedeflerinden biridir. Bu Proje iki iş paketinden oluşmaktadır.</p> <p>1. İş Paketi: İleri Hatların Çeşit Verim Denemeleri: Daha önce Urfa'da F5'e kadar getirilmiş hatlar, Nazilli ve Şanlıurfa'da tekerrürlü ekilmiştir. Ekilen bu hatlardan, en yüksek verim SCA hattından elde edilmiştir 669,7 kg/da , bu hattı SGM2 hattı takip etmiştir 661kg/da'dır.</p> <p>2. İş Paketi: Melezleme Çalışmaları: İstedığımız amaçlara uygun olarak belirlediğimiz ana ve baba ebeveynlerle melezleme çalışması yapılmıştır. 4 ana (Stonoville-468, Flash, Gloria, TMN199), 7 baba (GW2357, TMD139, TMN177, TMN170, İpek607, ZN1018, UA48 ADN712) olmak üzere 28 kombinasyonda yapılmıştır. Ortalama her kombinasyondan 35'er koza elde edilmiştir. Bu yıl ebeveynleriyle birlikte 3 tekerrürlü ekilmiş, gerekli gözlemler alınmıştır. Yapılan Line*Tester analiz yönteminde verim (kg/da) yönünden anaçlara ilişkin genel uyum yeteneği etkilerinin, ZN1018 (%73,179), İPEK607 (%26,949) çeşitlerinin pozitif yönde önemli olduğu görülmüştür. Özel uyum yeteneklerini incelediğimiz zaman , en iyi uyum değeri GLORİA*İPEK607 %260,381), TMN199*UA48 (%160,601), TMN199*ZN1018 (%149,270), GLORİA*UA48 (%174,320) ve FLASH*GW2357 (%124,511) melezlerinde görülmüş, özel uyum yeteneklerinin pozitif yönde önemli olduğu saptanmıştır.</p>	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/ TA /07/05/02/001
Proje Başlığı	Pamukta Genetik Stok ve İntroduksiyon Materyali ile Çeşit Geliştirme Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Nazilli/AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Volkan Sezener
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet Çoban
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2015-31.12.2015
Projenin Toplam Bütçesi	
Proje Özeti: <p>Projenin 2015 yılı içerisinde; TÜBİTAK'ın 1003 projeleri kapsamında kabul edilen 214O074 Numaralı projesi kapsamındaki 200 adet yeni Genetik Stok materyal olarak kullanılmıştır. Genetik stok canlılık ve yeni genetik stokların kazandırılması kısmında kullanılan yeni Genetik Stok materyallerinin bazı agro-morfolojik özellikleri saptanmıştır. Ekimler 06.05.2016 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Parseller 12 m uzunluğunda ve 2 sıradan oluşmuştur. Sıra arası 70 cm, sıra üzeri 20 cm şeklinde dizayn edilmiştir. Farklı gelişme dönemlerinde fenolojik gözlemler yapılarak, tip dışı bitkilere negatif seleksiyon uygulanmıştır. Hasat 07.11.2016 tarihinde yapılmıştır.</p> <p>2016 yılında kurulan Çeşit Verim Denemesi'nin materyali; Ülkemizde Pamuk Araştırması ile ilgili tüm Araştırma kurumlarından sağlanmıştır. Denemeye alınan ileri hatların karşılaştırılması için ülkemizde yaygın olarak ekimi yapılan ticari çeşitler ve kontrol çeşit olarak seçilmişlerdir. Denemeler 2016 yılında Nazilli ve Koçarlı ve Sarayköy lokasyonlarında, tesadüf blokları deneme deseninde ve 4 tekerrürlü olarak kurulmuştur. Yetiştirme dönemi boyunca kültürel işlemler zamanında ve tekniğine göre yapılmış ve gerekli gözlemler zamanında alınmıştır. Hasat öncesi bitkide koza sayısı (adet), bitki boyu (cm), tek koza kütlü ağırlığı (g), odun dalı sayısı(adet), meyve dalı sayısı (adet) gibi fenolojik gözlemlerin tamamı alınmış, hasat sonrasında Kütlü ve lif verimi (kg/da), ırır randımanı (%), erkencilik oranı (%) ve lif kalite özelliklerinin tamamı saptanmıştır.</p>	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A04/P02/02
Proje Başlığı	Pamuk İslahında, Moleküler Teknolojileri Kullanarak Verticillium Solgunluğuna Dayanıklı Hatların Geliştirilmesi.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Nazilli/AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Volkan SEZENER – Pamuk Araştırma Enstitüsü
Yardımcı Araştırmacılar	Tülay EMREBAŞ, Mehmet ÇOBAN, Sergül ÇOPUL, Orhan ARPACI – PAEM
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2016- 30.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi	300.000

Proje Özeti:

Bu çalışma Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde 2013 yılında başlatılmıştır. Projenin konusu, moleküler pamuk ıslahını verticillium dayanıklılığı için gerçekleştirmektir. Çalışmada seçilen; SSR, SNP ve AFLP işaretleyici sistemlerini kullanılarak Verticilliuma dayanıklılık için belirlenen lokusları saptamak ve bu QTL'ler ile işaretleyiciye dayalı seleksiyon yaparak hedef genomik bölgeleri arzu edilen çeşitlere aktarmak amaçlanmıştır. Bu amaçla 2012 yılında Giza 45 ile Nazilli 84 pamuk çeşitleriyle melezlemeler yapılmıştır.

2012 yılının Kasım ayında F1 tohumları elde edilmiş ve Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin kontrollü sera koşullarına ekilmiştir. Generasyon atlatma tamamlanarak F2 melez tohumları elde edilmiştir. 2013 yılının Mayıs ayında F2 bitkilerine ait tohumlar tek sıra halinde ekilmiştir. Ekilen sıralar çiçeklenme döneminden sonra etiketlenmiş ve DNA analizleri için yaprak örneği alınmıştır. 2013 yılı Ekim ve Kasım aylarında 100 adet F2 sırası ve bu sıralardan 10'ar tek bitki seçilmiştir. 2014 yılı Ocak ayında, F2 tek bitkilerine ait tohumlar, *V.dahliae* Kleb.'e karşı duyarlılıklarının tespiti amacıyla, PAE'nun iklim odasında testlenmeye başlanmıştır. Testleme, tesadüf parselleri deneme tekniğinde 4 tekerrürlü olarak yapılmıştır. F2 tek bitkilerine ait tohumlar 2014 yılının Mayıs ayında PAE'nin *V.dahliae* Kleb etmeninin yoğun olarak bulunduğu Altıntoprak arazisine ekilerek, tek koza yöntemi ile generasyon ilerletme işlemi gerçekleştirilmiştir. Elde edilen materyal 2015 yılında düz sıralar halinde ekilmiş ve gözlenebilen tüm agro-morfolojik veriler saptanarak tek bitki seçimleri gerçekleştirilmiştir.

2015 yılında seçilen tek bitki tohumları, 2016 yılında düz sıralar halinde ekilmiştir. Moleküler kısım sorumlusu ile birlikte tek bitki seçimleri ve yaprak örneklerinin toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Seçilen yaprak örnekleri ile moleküler çalışmalar devam etmektedir.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A04/P02/03
Proje Başlığı	Pamukta (Gossypium hirsutum L.) In Vitro Kültür Tiplerinin Farklı Eksplant Kaynaklarından Tam Bitki Rejenerasyonlarının Sağlanması Üzerine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Nazilli/AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mehmet ÇOBAN- Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Aynur GÜREL, Dr. Volkan SEZENER Tülay EMREBAŞ, Begüm AKYOL Alpaslan Şevket ACAR
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2013-31.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi	2013: 45.000 TL 2015: - 2014: 40.000 TL 2016: 10.000 TL

Proje Özeti:

Laboratuvar çalışmalarına bitki materyali temin etmek amacıyla Nazilli 143 ve Özbek 100 çeşitleri 18.05.2016 tarlaya ekilmiştir. Ege Üniversitesi Biyomühendislik Bölümü laboratuvarında anter ve kallus kültürü çalışmaları yapılmıştır. Anter ve izole mikrospor kültürleri için uygun tarak boyutu 4-6 mm olarak tespit edilmiştir. Tarladan elde ettiğimiz materyal için uygun sterilizasyon protokolleri tespit edilmiştir.

Uygun boyuttaki taraklardan oluşturulan Anter kültürlerinde sağlıklı kallus oluşumları elde edilmiş, hücre süspansiyon kültürleri henüz oluşturulamamıştır. Nazilli 143 ve Özbek 100 çeşitlerinin tohumlarının yüzey sterilizasyonları yapılarak ½ MS ortamında çimlendirilerek kallus teşviki için bir alt kültüre alınabilmektedir.

Kallus kültürleri için laboratuvar şartları optimize edilmiştir. Özbek-100 çeşidinden; Karanlık kültür koşulunda (%95), Fotoperiyot kültür koşulunda (%75), Ön uygulamanın gerçekleştirilmesi koşulunda (%100) kallus rejenerasyonları elde edilirken Nazilli-143 çeşidinden Ön uygulama olması durumunda (%0), Karanlık koşulda (%100) kallus rejenerasyonları elde edilmiştir.

Çalışmamızda elde edilen embriyo rejenerasyonları ise Özbek-100 çeşidinde; Ön uygulamanın gerçekleştirilmemesi (%24), Ön uygulama (%48), Karanlık koşulu (%31,67), Fotoperiyot koşulu (%0), Nazilli-143 çeşidinde; Ön uygulama (etkisiz) ve Fotoperiyot koşulu (%25,33) etkili bulunmuştur.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A04/P02/
Proje Başığı	Resiproksuz Diallel Melez Popülasyonlarında Verim, Verim Unsurları ve Lif Kalite Özelliklerinin İncelenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Nazilli/AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mehmet ÇOBAN
Yardımcı Araştırmacılar	Süleyman ÇİÇEK
Başlama-Bitiş Tarihleri	01/01/2014 – 31/12/2018
Projenin Toplam Bütçesi	39.500 TL

Proje Özeti:

Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde yürütölen bu araştırmaya GSN-12, Şahin 2000, BA 308, Lider ve Delcerro çeşitlerinin resiproksuz Diallel analiz yöntemine uygun olarak 2011 yılında melezlenmesi ile başlanmıştır.

2015 yılında F₅ kademesindeki seçilen bitkiler tek sıralı olarak 18.05.2016 tarihinde ekimi yapılmıştır. F₅ kademesindeki bitkiler 150 m uzunluğunda ikişer sıralı olarak ebeveynler ise birer sıralı olarak ekilmiştir.

Yetiştirme dönemi boyunca kültürel işlemler zamanında ve tekniğine göre yapılmış ve gerekli gözlemler zamanında alınmıştır. Hasat öncesi bitkide koza sayısı (adet), bitki boyu (cm), tek koza kütlü ağırlığı (g) gibi fenolojik gözlemlerin tamamı alınmış, hasat sonrasında Kütlü ve lif pamuk verimi (kg/da), çırçır randımanı (%) ve lif kalite özelliklerinin tamamı saptanmıştır. Her bir genotipten tarla şartlarında ümitvar olarak gözlemlenen; verim, verim unsurları da dikkate alınarak tek bitki ve sıra seleksiyonları yapılmıştır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/15/A04/P02/01
Proje Başlığı	Farklı Ekim Alanlarına Uygun Yerli Pamuk Hatlarının Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü- Nazilli /AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Özlem YILDIRANCAN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Volkan SEZENER – PAİ Mehmet ÇOBAN – PAİ Güven BORZAN- DAGKEM
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2015- 30.12.2019
Projenin Toplam Bütçesi:	61.500,00
Proje Özeti: <p>Bu çalışmada Ege Bölgesi (Nazilli) ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne (Kahramanmaraş) uygun; lif kalitesi iyileştirilmiş ve yüksek verimli yerli pamuk çeşitlerinin geliştirilebilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma 2015-2019 yılları arasında gerçekleştirilecektir. Proje kapsamında ön hazırlık olarak 2013 yılında Nazilli Pamuk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü deneme tarlasında belirlenen 6 ebeveyn ile 6*6 Yarım Diallel Melezleme çalışması gerçekleştirilmiştir.</p> <p>Çalışma kapsamında 2014 yılında F₁ generasyonları Pamuk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü deneme tarlalarına, ebeveyn çeşitleri ile birlikte ekilmiş ve tüm gözlemleri alınmıştır. 2016 ekim sezonunda; F₃ generasyonuna ait 15 adet kombinasyon, ebeveyn çeşitleri ile birlikte Augmented Deneme Dizaynında 2'şer sıra halinde ekilmiştir. Denemeden gerekli gözlemler alınmıştır. Hasat parsellerdeki tüm bitkilerden tek koza alınması şeklinde yapılmıştır. Tek bitki seleksiyonuna F₄ generasyonunda başlanacak 2 yıl süresince tek bitki seçimi yapılacaktır.</p> <p>Çalışmanın son yılında Ege ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde mikro verim denemeleri kurulacaktır. Çalışmanın sonucundan elde edilen veriler ışığında her lokasyona ait lif kalitesi ve verimi bölgenin standart çeşitlerini geçen pamuk ileri hatları elde edilmesi amaçlanmaktadır.</p>	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/15/A04/P02/02
Proje Başığı	Kuraklığa Dayanıklı Pamuk eşitlerinin Belirlenmesi ve Bu Genotiplerden Kuraklığa Dayanıklı Yerli Pamuk eşitlerinin Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma İstasyonu Müdürlüğü- Nazilli /AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Özlem YILDIRANCAN– PAEM
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Volkan SEZENER – PAEM –Yardımcı Araştırmacı Prof.Dr. Hüseyin BAŞAL Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2015- 30.12.2019
Projenin Toplam Bütçesi:	61.500,00
PROJE ÖZETİ: <p>Kuraklık dünyada ve ülkemizde tarımsal üretimi olumsuz etkileme potansiyeli olan bir felakettir. Tarımsal üretim ve verimliliğin sürdürülmesi için suyu etkin kullanan ve kurak koşullara toleransı yüksek çeşitlerin ıslahı, kuraklıkla mücadelenin en etkin yollarından biridir. Sulama giderlerinde gözlenen artışlar, üretim maliyetini de olumsuz etkilemekle birlikte, pamuk üretim alanlarında ciddi azalmalara neden olmaktadır. Bunun sonucu olarak kurağa dayanıklı çeşit geliştirilmesi gerekmektedir.</p> <p>Bu proje ile artan sulama girdilerinin yanında gelecekte olası iklim değişikliği ve su kaynaklarındaki azalmanın da dikkate alınarak ülkemiz şartlarına adapte olacak, su kullanım etkinliği ve kuraklık stresine toleransı yüksek yerli pamuk çeşitlerinin ıslah edilmesi amaçlanmaktadır.</p> <p>Proje kapsamında 2016 yılında, 24 adet melez kombinasyon ebeveynleri ile birlikte Pamuk Araştırma Enstitüsü deneme arazisinde tesadüf blokları deneme deseninde, tam ve kısıntılı sulama koşullarında, 3 tekerrürlü, 6 metre uzunluğunda 1'er sıra olarak denemeye alınmıştır. Yetiştirme dönemi boyunca kültürel işlemler zamanında ve tekniğine uygun olarak yapılmış ve gerekli gözlemler alınmıştır. Hasat öncesi bitkide koza sayısı (adet), bitki boyu (cm), tek koza kütlü ağırlığı (gr), odun dalı sayısı (adet) ve meyve dalı sayısı (adet) gibi fenolojik gözlemler alınmış, hasat sonrasında ırcır randımanı (%), kütlü ve lif verimi (kg/da) ve lif kalite özelliklerinin tamamı saptanmıştır.</p>	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/16/A04/P02/02
Proje Başlığı	Batı Akdeniz Bölgesi Pamuk İslah Çalışmaları Yeni Pamuk Çeşitlerinin Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü / ANTALYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Metin Durmuş ÇETİN
Yardımcı Araştırmacılar	İbrahim ÇELİK, Mehmet KOCATÜRK, Dr. Volkan SEZENER, Sedat SÜLLÜ
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2016-31/12/2020
Projenin Toplam Bütçesi:	2016: 15.000 TL 2017: 20.000 TL 2018: 20.000TL. 2019: 20.000 TL 2020: 20.000 TL.
Proje Özeti	<p>Ülkemizin artan pamuk (<i>Gossypium hirsutum</i> L.) ihtiyacını karşılamak, bitki ürün çeşitliliği sunmak ve üreticilerin maddi kayıplarını azaltmak için pamuk ekiliş alanlarının artmasına, verimli ve kaliteli pamuk çeşitlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Batı Akdeniz bölgesi için hazırlanan pamuk ıslah projesi ile; Akdeniz bölgesine uygun, ana/ikinci ürün olarak yetişebilen, lif kalitesi bakımından istenen değerlere sahip, üstün verimli, hastalıklara dayanımı iyi olan yeni hat/çeşit geliştirilmesi yanında elde edilen çeşitlerin muhafazası ve sertifikalı tohumluk üretimi amaçlanmaktadır. Antalya'da Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünde yapılacak olan bu çalışmada yurtiçi/yurtdışı kaynaklı pamuk hat/çeşitler ile melezlemeler yapılacak ve F2' den itibaren açılan generasyonlarda Pedigri ıslah metoduna göre seleksiyon yapılacaktır. Ayrıca, önceki yılların ıslah programlarından gelen değişik kademelerdeki hatlar da değerlendirmeye alınacaktır. Üstün özelliklere sahip olan ileri kademe hatlar değişik bölgelerde denendikten sonra, ümitvar görülenler tescile sunulacaktır.</p> <p>2016 yılında "LinexTester" yöntemi kullanılarak; 5 adet bölgede yetiştirilen ticari çeşit ana olarak(Elsa, Gloria, SG125, DP396, St373) ve 8 adet çeşidin baba (Özbek 100, GSN12, Antalya hattı, Stonville 468, Fibermax 832, Claudia, Lydia, Carisma) olarak 40 adet kombinasyonu oluşturmak üzere melezleme çalışması yürütülmüştür.</p> <p>2017 yılında bu melez kombinasyonları sıralara ekimi yapılarak seleksiyon için gözlemler yapılacaktır.</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A04/P02/03
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Bölgesinde Melezleme ve Mutasyon Islahı ile Lif Kalitesi Yüksek ve Verimli Yeni Pamuk Çeşitlerinin Geliştirilmesi
Yürütücü Kuruluşlar	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü -ADANA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Hacer KAYA KOCATÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	Ayten DOLANÇAY, Sedat SÜLLÜ, Bekir S.ÖZBEK, Ayşe ANAY
Başlama-Bitiş Tarihleri	2016-2020
Projenin Toplam Bütçesi	100 000 TL
Proje Özeti:	<p>2005 yılında başlamış olan bu çalışma, Doğu Akdeniz Bölgesi için pamuk tohumculuk sektöründe rekabet gücü yüksek, verim ve lif kalitesi yönüyle üstün çeşit geliştirmek amacıyla yürütülmektedir. Sürekli ıslah projesi olarak devam eden projede melezleme ıslahı ve mutasyon ıslahı olmak üzere iki çalışma yürütülmektedir. Melezleme çalışmalarında öncelikle verimli, yüksek lif kalitesine sahip çeşitler elde etmek hedeflenmektedir.</p> <p>Aynı zamanda, çalışmanın sürekliliğinin sağlanması amacıyla her yıl yapılan melezlemelerle yeni kombinasyonlar oluşturulmaktadır. Proje kapsamında yürütülen ıslah çalışmaları sonucunda; iki adet pamuk çeşidi 2014 yılında (ADN 123 ve ADN 811) tescil edilmiş olup, bu çeşitlerden ADN 123'ün tohumluk üretim ve satış hakkı royalti bedeli karşılığında SET Tohumculuk A.Ş'ne devredilmiştir. Ayrıca, 2015 yılında üç adet pamuk hattı (ADN 413, ADN 710 ve ADN 712) tescil edilmiştir.</p> <p>Bu çeşitlerden ADN 712'nin tohumluk üretim ve satış hakkı royalti bedeli karşılığında Ceyhan Tohumculuk Ltd. Şti'ne devredilmiştir. Çalışmada, 2012 yılından itibaren her yıl tescile sunulabilecek hatların mevcut olduğu ıslah döngüsü oluşturulmuş bulunmaktadır. Ayrıca enstitüler arası materyal değişiminin gerekliliği doğrultusunda melezlemelerden elde edilen materyal, diğer bölgelerde de denenmesi amacıyla enstitülere gönderilmektedir. Aynı zamanda proje kapsamında varyasyon elde etmek amacıyla bir mutasyon çalışması sürdürülmektedir. Bu çalışma içinde havsız tohumlu bitkiler elde edilmiş olup havsız tohum özelliğinin kalıtımı ve sürdürülebilmesi ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A04/P02/04
Proje Başlığı	Çukurova Bölgesi Pamuk Islah Çalışmaları
Yürütücü Kuruluşlar	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ADANA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Sedat SÜLLÜ
Yardımcı Araştırmacılar	Hacer KAYA, Ayten DOLANÇAY
Başlama-Bitiş Tarihleri	2015-2019
Projenin Toplam Bütçesi	2016: 11450 2017: 13050 2018: 14650 2019:16450 2020: 17900 TOPLAM: 73500 TL.

Proje Özeti

Denemeler 05-06.04.2016 tarihinde ekilmiş ve 16.09.2016 tarihinde hasat edilmiştir. Buna göre; Bölge Çeşit Verim Denemesinde ; kütlü verimleri 461-623 Kgda⁻¹ , çırçır randımanları % 36-42, lif verimleri 174-256 Kgda⁻¹ arasında değişmiştir. F4 ve F5 kademelerindeki yeni melez soylar ekilerek kademe ilerletilmesi sağlanmıştır.

Muhafaza Programı:

Enstitümüz tarafından geliştirilerek tescili yapılmış ve muhafazası yapılan çeşitlerden her yıl seçilen tek bitkiler, koza lif analizleri yapılmak suretiyle, muhafaza edilen çeşitle aynı özelliklerini gösterenlerden Modifiye Edilmiş Latin Kare Deneme Deseninde deneme oluşturulacaktır. Diğer taraftan bir önceki yıldan oluşturulmuş olan sıralar arasından orijinal çeşitle aynı özellikleri gösterenler karıştırılarak geniş alanlarda üretilip, mevcut çeşidin elit kademedeki tohumluğu elde edilecektir.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TA/09/05/02/002
Proje Başlığı	Pamukta Melezleme Islahı İle Çeşit Geliştirme ve Adaptasyon Araştırmaları
Yürütücü Kuruluşlar	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü -ADANA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Ayten DOLANÇAY
Yardımcı Araştırmacılar	Zeki NASIRCI, Hacer KAYA KOCATÜRK, Sedat SÜLLÜ, Bülent ÇETİN, Ömer KÜÇÜK, Gülşen BUZUK, Yusuf Güzel DEMİRAY
Başlama-Bitiş Tarihleri	2015-2019
Projenin Toplam Bütçesi	428,250

Proje Özeti :

Pamukta Islah çalışmaları yürüten 3 TAGEM enstitüsü Adana DATAEM, Şanlıurfa GAP TAE ve Diyarbakır GAP UTAEM ile AYER Tohumculuk tarafından 2015 ile 2019 yılları arasında yürütülecek projede DATAEM, TAGEM adına proje koordinatörlüğünü yürütmektedir. Bütün pamuk bölgeleri için yerli yeni melez pamuk çeşitleri geliştirmeyi amaçlayan bu proje aynı zamanda pamuk ıslahında kamu özel sektör işbirliği ile yürütülen ilk projelerden biri olma özelliğini de taşımaktadır.

Proje çerçevesinde 1. Aşamada 2010 yılında 100 yeni melez kombinasyon oluşturulmuş, oluşturulan yeni melez popülasyonların F1 ve F4 döl kuşakları kış üretim sezonunda Kosta Rika'da yetiştirilmiştir. Bu ülkelerde zıt sezon üretimlerinin yapılması ile ıslah süresi 2 yıl kısaltılmıştır. Bütün melez popülasyonlarda pedigrisi seleksiyon yöntemi kullanılmıştır. Zıt sezon üretimi sırasında hiçbir popülasyonda teksel bitki, döl sıra ve hatlarda herhangi bir seleksiyon ve değerlendirme yapılmamış sadece popülasyonlarda genarasyon atlatılmıştır. F2, F3 ve F5 döl kuşağındaki teksel bitki , döl sıra ve hat seleksiyonları ile tip dışı temizlikleri 3 farklı lokasyondaki enstitü tarlalarında gerçekleştirilmiştir.

2015 yılında F6 ve F7 generasyonuna kadar adaptasyon ve performans testleri sadece 3 enstitü tarlasında yapılırken, 2016 yılında 157 TYS ve 33 TYD F7 ıslah hatları ile GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsünde 6 set halinde Adaptasyon denemeleri kurulmuş. 36 TYA F8 ıslah hatları ise Ege (Aydın), Akdeniz (Adana) ve GAP (Şanlıurfa) olmak üzere 3 pamuk bölgesinde çiftçi şartlarında Adaptasyon denemelerine alınmıştır.

Projenin ilk 6 yılı sonucunda Ege-Akdeniz Bölgesi için ilk çeşit adayları için tohumluk üretim izni ve tescile başvuruları yapılacaktır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A04/P02/03
Proje Başlığı	Kahramanmaraş Koşullarında Bazı Pamuk Çeşitlerinin Solgunluk Hastalığı (<i>Verticillium dahliae</i> Kleb.)'na Duyarlılıklarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Doğan GÖZCÜ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Hale GÜNAÇTI, Betül GÜRKAN, Güven BORZAN
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01.01.2015 – 31.12.2019
Projenin Toplam Bütçesi	2015 : 5.000 TL 2016 : 5.500 TL 2017 : 6.000 TL 2018 : 6.500 TL 2019 : 7.000 TL TOPLAM:30.000 TL.

Proje Özeti :

Bu çalışma ile bazı pamuk çeşit ve çeşit adayının solgunluk hastalığına karşı duyarlılıklarının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada üçü kontrol olmak üzere 18 pamuk çeşit-çeşit adayı ve Vd11 (yaprak dökmeyen patotip) ile PYDV6 (yaprak döken patotip) izolatları materyal olarak kullanılmıştır. Deneme, hastalıkla bulaşık arazi ve iklim odasında saksıda olmak üzere iki farklı ortamda kurulmuştur. Arazi denemesi tesadüf blokları, saksı denemesi ise tesadüf parselleri deneme deseninde kurulmuştur.

Hastalık şiddeti gözlemleri arazideki denemede yaprak belirtilerine ve gövde kesitine bakılarak, iklim odasında ise bitkinin genel durum ve yeşil aksamın gözlemlenmesiyle belirlenmiştir.

Çalışmanın 2016 yılı verilerine göre pamuk çeşitlerinin yaprak, gövde kesiti ve saksıda hastalık şiddeti ortalama değerlerine göre çeşitler arasındaki farklılığın önemli olduğu, en yüksek hastalık şiddeti değeri Beren çeşidinde, en düşük hastalık şiddetinin ise tolerant kontrol Teks çeşidinde elde edilmiş ve iklim odası çalışmaları da benzer sonuçlar vermiştir. Pamuk çeşit ve hatları kütlü verim değerleri bakımından karşılaştırıldığında ST 468 (504 kg/da) ve Özbek 105 (484 kg/da) çeşitleri en yüksek verim değerleri ile aynı verim grubunda yer almıştır. En düşük kütlü verimi 170 kg/da ile duyarlı kontrol Beren çeşidinden elde edilmiştir. Lif verim değerleri kütlü verim değerleri ile paralellik göstermiştir. Çırcır randımanı % 42,7 ile ST 468 çeşidi en yüksek randıman değeri ile ilk sırada yer almış bunu sırasıyla Gaia (% 42,3) ve PG 2018 (% 42,2) çeşitleri izlemiştir. En düşük randıman değeri ise % 37,2 ile TDV 29 ve % 37,7 ile TDV 89 pamuk hatlarında elde edilmiştir. Çeşit ve hatlar 100 tohum ağırlığı bakımından karşılaştırıldığında, en yüksek 11,7 g ile ST 373 çeşidinden, en düşük değer ise 9,5 gr ve 9,8 gr ile sırasıyla DP 332 ve PG 2018 çeşitlerinden elde edilmiştir.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TA/00-03-01-13
Proje Başlığı	Maraş-92, Erşan-92 ve Furkan Pamuk eşitleri Muhafaza Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğu
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Güven BORZAN
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama- Bitiş Tarihleri	Ocak 2015-Aralık 2019
Projenin Toplam Bütçesi:	2015: 5000 TL 2016: 5000 TL 2017: 5000 TL 2018: 5000 TL 2019: 5000 TL TOPLAM : 25000 TL

Proje Özeti

Furkan eşidinin ise Sertifikalı 2 kademesi oluşmadığından bu çeşitte deneme kurulmamıştır. Maraş-92 ve Erşan-92 eşidinde ise, eşilere ait 36'şar soyla "Augmented" desenine göre 6 tekerrürlü olarak ve çeşidin orijinal, sertifikalı-1 ve sertifikalı-2 kademedeki tohumlukları kontrol olarak kullanılmak suretiyle 24/04/2016 tarihinde ekilmiş ve 12/10/2016 tarihinde hasat edilmiştir. Hasattan önce öncelikle sıra seçimi yapılmış daha sonra da bu sıralar içerisinden tek bitki seçimleri yapılmıştır. Tek bitki seçimlerinde çeşit morfolojisine uygunluk, solgunluğu dayanıklılık, verim v.b. durumları dikkate alınmıştır. Parseller tek sıralı; 70 cm. sıra arası ve 12 m. boyundadır.

Çalışmada;

Erşan-92 eşidinde 15 adet tek bitki sırası ve 88 adet tek bitki; **Maraş-92** eşidinde 14 adet tek bitki sırası ve 82 adet tek bitki seçilmiştir. **Furkan** eşidinde ise tohumluk üretim parselinde 108 adet tek bitki seçilmiştir.

**YENİ TEKLİF PROJE
(DOKTORA)**

Proje No:	
Proje Başlığı:	Pamukta Bazı Fizyolojik Parametreler ile Verim ve Lif Kalite Özelliklerinin Su Stresi Koşullarında Değerlendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş:	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	TAGEM
Proje Yürütücüsü:	ÖZLEM AVŞAR
Yardımcı Araştırmacılar:	
Başlama-Bitiş Tarihleri:	01/01/2018-31/12/2019
Projenin Toplam Bütçesi	45.500 TL

Proje Özeti:

Pamuk bitkisi, yaygın ve zorunlu kullanım alanıyla insanlık açısından, istihdam olanaklarıyla da üretici ülkeler açısından büyük ekonomik öneme sahip bir üründür. Pamuk, işlenmesi açısından çırçır sanayisinin, lifi ile tekstil sanayisinin, çekirdeği ile yağ ve yem sanayisinin, linteri ile de kağıt sanayisinin hammaddesi durumundadır.

Kuraklık pamuk tarımında bitki gelişimini ve verimliliği sınırlayan en önemli faktördür. Sulama suyundaki azalma ve kuraklıktan dolayı pamuk verimi azalmaktadır. Dünya’da iklim değişiminden dolayı problemin şiddeti artmaktadır. Kuraklık stresinin etkisini azaltmak için fizyoloji çalışmaları gereklidir.

Bu çalışma, Diyarbakır ili GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi deneme alanında 2017-2018 yılları arasında 2 yıl süre ile yürütülecektir. Bitki materyali olarak Stoneville 468 ve FiberMax 832 pamuk çeşitleri kullanılacaktır. Deneme, tesadüf bloklarında bölünmüş parseller deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak yürütülecektir. Ana parselleri sulama uygulamaları (I100-I75-I50) alt parselleri ise çeşitler oluşturacaktır.

Bu çalışma ile su stresinin normal ve okra yapraklı iki farklı pamuk çeşidinde bazı fizyolojik parametreler, verim ve lif teknolojik özellikleri üzerine etkisi belirlenerek pamuk ıslah ve fizyoloji çalışmalarına katkı sunulması amaçlanmaktadır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/15/A04/P02/06
Proje Başlığı:	Yüksek Sıcaklık Stresine Tolerant Pamuk Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş:	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	TAGEM
Proje Yürütücüsü:	Betül KOLAY
Yardımcı Araştırmacılar:	Yusuf Güzel DEMİRAY, Gülşen BUZUK
Başlama-Bitiş Tarihleri:	01/01/2015 - 31/12/2017
Projenin Toplam Bütçesi	37500 TL

Proje Özeti:

Projenin amacı, pamuk tarımında küresel ısınma ve yüksek sıcaklığın etkisini azaltabilmenin yolu yüksek sıcaklık stresine tolerant pamuk çeşitlerini geliştirebilmektir. Bu nedenle yüksek sıcaklık stresine tolerant/dayanıklı verim ve lif kalite özellikleri üstün pamuk çeşitlerini geliştirebilmek gelecekteki yüksek sıcaklığın etkisini azaltabilmek için gerekli bir çalışmadır. Proje 3 yıl süre ile yürütülecektir.

2016 yılında elde edilen bulgular şu şekildedir:

2016 yılında; bir önceki yıldan gelen 84 adet hat 5 kontrol çeşit augmented design deneme desenine göre 4 blok şeklinde ile ekilmiştir. Deneme başarı ile yürütülmüştür. Deneme sonucunda 44 adet hat STV 468 standart çeşidinden verim yönünden üstün bulunmuştur. 39 adet hat ise, bu yıl verim yönünden en yüksek standart çeşit olan AGC 208 çeşidini geçmiştir. 2016 yılı sonuçlarına göre verim, fizyolojik özellikler ve kalite parametreleri yönünden öne çıkan hatlar bir sonraki generasyona aktarılmıştır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/15/A04/P02/06
Proje Başlığı:	Yüksek Sıcaklık Stresine Tolerant Pamuk Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş:	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	TAGEM
Proje Yürütücüsü:	Betül KOLAY
Yardımcı Araştırmacılar:	Yusuf Güzel DEMİRAY, Gülşen BUZUK
Başlama-Bitiş Tarihleri:	01/01/2015 - 31/12/2017
Projenin Toplam Bütçesi	37500 TL

Proje Özeti:

Projenin amacı, pamuk tarımında küresel ısınma ve yüksek sıcaklığın etkisini azaltabilmenin yolu yüksek sıcaklık stresine tolerant pamuk çeşitlerini geliştirebilmektir. Bu nedenle yüksek sıcaklık stresine tolerant/dayanıklı verim ve lif kalite özellikleri üstün pamuk çeşitlerini geliştirebilmek gelecekteki yüksek sıcaklığın etkisini azaltabilmek için gerekli bir çalışmadır. Proje 3 yıl süre ile yürütülecektir.

2016 yılında elde edilen bulgular şu şekildedir:

2016 yılında; bir önceki yıldan gelen 84 adet hat 5 kontrol çeşit augmented design deneme desenine göre 4 blok şeklinde ile ekilmiştir. Deneme başarı ile yürütülmüştür. Deneme sonucunda 44 adet hat STV 468 standart çeşidinden verim yönünden üstün bulunmuştur. 39 adet hat ise, bu yıl verim yönünden en yüksek standart çeşit olan AGC 208 çeşidini geçmiştir. 2016 yılı sonuçlarına göre verim, fizyolojik özellikler ve kalite parametreleri yönünden öne çıkan hatlar bir sonraki generasyona aktarılmıştır.

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A04/P02/02-002
Proje Başlığı	GAP Bölgesi Pamuk Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - Şanlıurfa
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Bülent ÇETİN
Yardımcı Araştırmacılar	Ömer KÜÇÜK, Ayçin AKSU ALTUN, Nazife ÖZKAN Abuş YILDIRIM
Başlama - Bitiş Tarihleri	2012-2016 (Ara Sonuç Raporu Özeti)
Projenin Toplam Bütçesi:	55 000 TL

Proje Özeti: Bu çalışma 2010-2016 yılları arasında Koruklu Talat Demirören İstasyonunda yürütülmüştür. 2010 yılında yapılan melezlemeler sonucunda; belli kademelere getirilen hatların ileriki kademelere götürülerek çeşit veya çeşitlerin geliştirilmesi hedefiyle yola çıkmıştır. Yapılan melezlemelerle oluşturulan kombinasyonlar ile 3 melez aşaması programı oluşturulmuştur. Bunlar düz melez, geri melez 1 ve geri melez 2 aşamalarıdır. Çalışmada pamukta yaygın olarak kullanılmakta olan klasik ıslah metodu doğrultusunda, döl kontrollü pedigrî seleksiyon yöntemi kullanılmıştır. 2010 yılında melezleme çalışmaları yapılmıştır. Yapılan melezlerin ana ebeveyni Stoneville-468 olmak üzere; kuraklığa dayanıklı, erkenci ve kaliteli çeşitler baba ebeveyn olarak kullanılmıştır. 2011 yılında elde edilen F₁'ler ekildi ve geri melez bir (GM₁) çalışması yapılmıştır.

✓ 2012 yılında geri melez-1 F₁'ler (GM₁F₁) tarlaya ekildi ve geri melez-2 (GM₂) çalışması yapıldı. F₂ popülasyonu ekilmiş ve F₂'den tek bitki seçimleri yapılmıştır.

✓ 2013 yılında geri melez-1 F₂'ler (GM₁F₂) tarlaya ekildi ve tek bitki seçimleri yapıldı. Geri melez-2 F₁'ler (GM₂F₁) tarlaya ekildi ve sıraları hasad edildi. F₃ popülasyonundan tek bitki ve tek sıra seçimleri yapılmıştır.

✓ 2014 yılında geri melez-1 F₃'ler (GM₁F₃) tarlaya ekildi ve tek bitki seçimleri yapıldı. Geri melez-2 F₂'ler (GM₂F₂) tarlaya ekildi ve sıraları hasat edildi. F₄ popülasyonundan tek bitki ve tek sıra seçimleri yapılmıştır.

✓ 2015 yılında geri melez-1 F₄'ler (GM₁F₄) ekildi; tek bitki, tek sıra seçimleri yapıldı. Geri melez-2 F₃'ler (GM₂F₃) ekildi; tek bitki, tek sıra seçimleri yapıldı. F₅ kademesinde yer alan hatlarla, tekerrürlü verim denemesi kurulmuştur. Ayrıca tek bitkileri ekilerek, tek bitki ve tek sıraları alınmıştır.

✓ 2016 yılında geri melez-1 F₅'ler (GM₁F₅) ekildi; tek bitki, tek sıra seçimleri yapıldı. Geri melez-2 F₄'ler (GM₂F₄) ekildi; tek bitki, tek sıra seçimleri yapıldı. F₆ kademesindeki hatlarla, tekerrürlü verim denemesi kurulmuştur. Tek bitkileri ekilerek, tek bitki ve tek sıraları alınmıştır. Ayrıca F₆ kademesindeki hatlar 8'er sıra ekilip hatların durulmuşluğu gözlemlenmiştir.

YENİ TEKLİF

Proje No	
Proje Başlığı	GAP Bölgesi Pamuk Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - Şanlıurfa
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Bülent ÇETİN
Yardımcı Araştırmacılar	Ömer KÜÇÜK, Ayçin AKSU ALTUN, Nazife ÖZKAN
Başlama - Bitiş Tarihleri	2018-2022
Projenin Toplam Bütçesi:	135 000 TL
Proje Özeti	<p>Türkiye'deki toplam pamuk ekim alanının yaklaşık % 58'i Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde (Şanlıurfa % 44,7: TÜİK) bulunmaktadır. Enstitünün ağırlıklı çalışma alanı olan Harran Ovası ve bölgedeki diğer pamuk ekim alanları düşünüldüğünde, bugüne kadar GAP Bölgesi Pamuk Islah Çalışmaları 3 dilim şeklinde yürütülmüş ve bu çalışmalar sonucunda enstitümüz tarafından ÖZKAN, UĞUR, ZN 243, ve GAPEYAM-1 çeşitleri tescil edilmiştir. Ayrıca diğer enstitülerle birlikte ortaklaşa yürütülen çalışma sonucunda ADN P01 ve May Agro Tohumculuk ortaklığı ile MAY 344 çeşidi tescil edilmiştir.</p> <p>Bu proje değişik ıslah kademelerinde yer alan hatlarla ve 2016'da yapılan melezlerle sürdürülecektir. Yapılacak çalışma iki aşamadan oluşacaktır.</p> <ul style="list-style-type: none">✓ ✓ 2010 yılında yapılan melezlemeler sonucunda; belli kademelere getirilen hatların ileriki kademelere götürülerek çeşit veya çeşitlerin geliştirilmesi,✓ ✓ 2016 yılında yapılan melezleme çalışması ile lif verimi ve lif kalite değerleri yüksek olan çeşitler elde etmek amacı doğrultusunda melezleme kombinasyonları oluşturulmuştur. <p>Çalışmada pamukta yaygın olarak kullanılmakta olan klasik ıslah metodu doğrultusunda, döl kontrollü pedigrı seleksiyon yönteminin kullanılması kararlaştırılmıştır.</p>

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Bitki Sıklığının ve Azot Uygulamalarının Pamukta (<i>Gossypium Hirsutum</i> L.) Fotosenteze Etkisi
Projeyi Teklif Eden Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Nazilli/AYDIN
Proje Yürütücüsü	Dr. Nazan UZUN – Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Yardımcı Araştırmacılar	M. Niyazi KIVILCIM –M Koray ŞİMŞEK–Ali GÜLER – Akın AYVAZ– Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2018- 30.12.2019
Projenin Toplam Bütçesi	

Proje Özeti:

Bitki sıklığı ve azotlu gübreleme pamuk üretiminde verim için önemli uygulamalardandır. Bu çalışmanın amacı pamukta bitki sıklığı ve azot uygulamalarının bitkide fotosenteze etkisini ve fotosentez ile verim arasındaki ilişkiyi inceleyebilmektir.

Çalışmada üç farklı bitki sıklığı (13.000 bitki da⁻²; 18.000 bitki da⁻²; 23.000 bitki da⁻²) ve dört farklı azot dozu (0-7-14-21 kg N da⁻¹) uygulaması planlanmıştır. Pamuk çeşidi olarak bölge iklim şartlarına uygun, orta erkenci ES1 kullanılacaktır.

Deneme 2 yıl ve 3 tekrarlamalı olarak, tesadüf bloklarında bölünmüş parseller deneme desenine göre, her bir parsel alanı 33,6 m² (6m×0,7m×8 sıra) olacak şekilde yürütülecektir.

Çalışmada pamuk bitkisinin (*Gossypium hirsutum* L.) fotosentez, klorofil içeriği, yaprak alan indeksi, bitki sıcaklığı gibi fizyolojik özellikleri ile bitkisel özellikler ve N (azot), P (fosfor), K (potasyum) içerikleri belirlenecektir. Lif kalitesi özelliklerinden ise lif inceliği (mm) ve lif uzunluğu (mic) belirlenecektir.

Toprakta ise tekstür, EC (tuzluluk), toprak reaksiyonu (pH), kireç, organik madde, N,P ve K belirlenecektir. Elde edilen veriler istatistiksel analizlerle değerlendirilecektir.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM-TBAD-14-A04-P02-03-2
Proje Başlığı	Ege Bölgesinde Pamuk Üretim Havzalarında Pamuk Lif Kalite Dağılımları ve Havzalar Arasındaki Farklılıkların Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Nazilli/AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Feride ÖNCAN SÜMER – Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Nedim ÖZBEK – Söke Tohum Sanayi Ticaret Ltd.Şti Şerife BALCI- PAEM
Başlama-Bitiş Tarihleri	01/01/2014-31/12/2016
Projenin Toplam Bütçesi	15000 TL

Proje Özeti:

Ülkemizde Ege, Çukurova, Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu bölgeleri pamuk üretimi yapılan alanları içermektedir. Bu alanlarda bölgeler arasında olduğu gibi bölge içinde de bazı iklimsel ve çevresel farklılıklar bulunmaktadır.

Ayrıca bölgelerde farklı çeşitler üretildiği gibi bölge içindeki havzalarda da lif karakterleri farklı çeşitler üretilmektedir. Bu çeşitlerin genotipik özellikleri havzalarda üretilen ürünlerin farklı kalite değerlerinde olmasına neden olmaktadır. Bu çalışma örnekleme çalışmaları ve çeşit performans denemeleri olmak üzere iki başlık altında yürütülmüştür.

Çeşit performans çalışmalarında bölgede % 5 ve üzerinde ekimi yapılan çeşitler tesadüf blokları deneme deseninde 4 tekrarlamalı olarak ekilecek verim ve kalite karşılaştırmaları yapılmıştır. Örnekleme çalışmalarında ise belirlenen 5 önemli havzadan (Bakırçay, Gediz, Küçük Menderes, Büyük Menderes Havzaları ve Söke Ovası) 50'şer adet pamuk örneği balyalardan alınmıştır.

Alınan örnekler HVI ve AFİS cihazlarında lif analiz testleri yapılmıştır. Bu çalışmada 2016 yılında bölgelerde ekilmekte olan pamuk çeşitlerinin, çırçır randımanı ve fiziksel özellikleri belirlenmiştir. Bunun yanı sıra havzalarda yapılan örnekleme çalışmaları ile bölgenin lif kalite dağılımları belirlenmiştir.

SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM-TBAD-14-A04-P02-
Proje Başlığı	Geç ekilen Pamukta (<i>Gossypium hirsutum</i> L.) Düşük Sıcaklıklarda Uygulanan Hasat Yardımcılarının Uygulama Başarısı ve Lif Kalitesi Üzerine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Nazilli/AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Feride ÖNCAN SÜMER – Pamuk Araştırma Enstitüsü
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Nedim ÖZBEK – Söke Tohum San.A.Ş. Şerife BALCI– Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2013- 30.12.2015
Projenin Toplam Bütçesi	
Proje Özeti:	<p>Makinalı hasadın yaygınlaşması ile birlikte hasada yardımcı kimyasalların kullanımını giderek önem kazanmıştır. Bu kimyasalların bazıları hormonal etkiye sahipken, bazıları herbisidal etki göstermektedirler. Kimyasalların etkili olduğu optimum sıcaklıklar, kimyasalların yapılarına ve etki şekillerine göre değişmektedir.</p> <p>Hormonal etkiye sahip olanlar uygulama sırasında ve uygulama sonrasındaki hava sıcaklıklarına karşı daha hassastır. Ege Bölgesinde, geç ekim yapılan tarlalarda veya normal zamanda ekimi yapılan geççi çeşitlerde hasat yardımcıları Ekim ayının sonlarında uygulanmaktadır.</p> <p>Bunun yanında son yıllarda yaygınlaşmaya başlayan 2. ürün pamuk alanlarında hasat Ekim ayının sonu ile Kasım ayının ilk yarısında yapılmaktadır. Bu tarihlerde hava sıcaklıkları genellikle yaygın olarak kullanılan hormonal etkili hasat yardımcılarının etkinlik sınırlarının oldukça altındadır. Bu nedenle, bu gibi durumlarda daha düşük sıcaklıklarda etkinlik gösteren hasat yardımcıların kullanımına gereksinim bulunmaktadır.</p> <p>Bu çalışmada, daha düşük sıcaklıklarda etkinlik gösterebilen hasat yardımcı kimyasallar, farklı kombinasyonlarda kullanılarak, etkinliklerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla deneme, 2013-2015 yıllarında tesadüf blokları deneme deseninde, 3 tekrarlamalı olarak kurulmuştur. Uygulama sonucu uygulama başarısı yanında uygulamaların lif kalitesi üzerine etkileri saptanmıştır.</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P02/03-3
Proje Başlığı	Antalya'da İkinci Ürün Pamuk Tarımı Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü / ANTALYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Metin Durmuş ÇETİN
Yardımcı Araştırmacılar	İbrahim ÇELİK, Önder KABAS, Mehmet KOCATÜRK, Musa KUZGUN, İmdat KESKİN
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/05/2014- 29/02/2016
Projenin Toplam Bütçesi:	2015: 5.000 TL 2016: 5.000 TL

Proje Özeti

2016 yılı çalışmalarında; denememiz tesadüf bloklarına göre bölünmüş parsel olarak ;12 m uzunluğunda 3 m eninde 4 sıradan oluşan parsellere ve toplam 7 çeşidin (Özbek 105, Gloria, Lydia, Elsa, St 373, Aksu erkenci ve Yenisoym 6) 3 tekerrürlü ekimi iki farklı deneme alanında yapılmıştır. Denememizde ekim işlemi, projemizde yer alan buğday sonrası ikinci ürün pamuğun; hasat sonrası geleneksel işlenmiş alan ve anız üstüne yapılmıştır.

Ekim öncesi alanlar sulanmış, sonrasında tava ekim yapılmış ve çıkışlar gözlenmiştir. Denemeden incelenen özelliklerin gözlemleri yapılmış ve hasat sonrası ham verilerin alınma işlemi tamamlanmıştır. Ancak lif analizi için örneklerin sonuçları elimize henüz ulaşmadığı için istatistiksel analizler grup toplantılarına kadar yapılacak ve şekilsel formatta hazırlanıp sunulacaktır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P02/04-3
Proje Başığı	Salisilik Asidin Pamukta (<i>Gossypium hirsutum</i> L.) Kuraklığa Bağlı Fizyolojik Parametreler ve Lif Kalitesi Üzerine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-Nazilli/AYDIN
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	M.Koray ŞİMŞEK-Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet DEMİRTAŞ- Ziraat Yüksek Mühendisi M. Niyazi KIVILCIM- Ziraat Yüksek Mühendisi Halil DÜNDAR-Ziraat Yüksek Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2014-31.12.2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014: 45.00 TL, 2015: 15.000 TL, 2016:15.000 TL
Proje Özeti	<p>Bu çalışma Büyük Menderes havzası Nazilli Ovasında sulanabilir koşullarda, 70 cm x 15 cm ekim sıklığında, 4 sıralı, 10 m uzunluğundaki parsellerde, tesadüf bloklarında bölünmüş parseller deneme desenine göre 4 tekrarlamalı olarak yürütülmüştür.</p> <p>Çalışmada materyal olarak kullanılacak Nazilli 84-S pamuk çeşidi ana parsellerde A sınıfı (Class A Pan) kaptan ölçülen buharlaşma değerlerinin % 100'ü, % 75'i, % 50'si, %25'i miktarlarında sulama yapılarak ve hiç sulamadan kuraklık stresi oluşturulmuş, alt parsellerde ise çiçeklenme başlangıcından itibaren 2 kez 0 mmol., 0,1 mmol., 0,25 mmol., 0,50 mmol, 0,75 mmol, 1,0 mmol ve 2,0 mmol salisilik asit yapraktan uygulanmıştır.</p> <p>Denemede farklı doz ve kuraklık seviyelerinde salisilik asit uygulaması ile kuraklığa bağlı bazı morfolojik ve fizyolojik parametrelerde ortaya çıkabilecek değişikliklerin belirlenmesi, lif kalitesi üzerine etkisi ve salisilik asidin kuraklığa toleranslık yönünden etkisi belirlenmeye çalışılmıştır.</p>

SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P02/04-4
Projenin Adı	Pamukta Hasat Zamanında Gerçekleşen Yağışın Verim ve Kalite Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
İşbirliği yapılan Kuruluşlar	ADÜ Ziraat Fakültesi
Proje Yürütücüsü	Dr. Şerife BALCI
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Nedim ÖZBEK- Söke Tohum Sanayi Ticaret Ltd.Şti Doç.Dr. Ahmet KILIÇKAN-ADÜ Dr. Feride ÖNCAN SÜMER- Pamuk Araştırma Ens. Özkan TAŞAGİREN- Pamuk Araştırma Ens.
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01/01/2014-31/12/2015
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014 yılı:16.000 2015 yılı:17.000
Proje Özeti:	<p>Ekim zamanındaki yağışlar ekimi geciktirirken, hasat zamanındaki yağışlar ise hasat zamanını geciktirir, maliyeti artırır, verim ve kalite kayıplarına neden olur. Hasat zamandaki yağışların verim ve kalite kayıplarında tohum iriliği, lif uzunluğu vb. ile çeşidin morfolojik özellikleri yağışın miktarı, şiddeti, zamanı gibi birçok önemli etken rol oynar.</p> <p>Bu çalışmada bölgede yaygın olarak ekilmekte olan ve farklı koza ve lif özelliklerine sahip 7 adet pamuk çeşidi (Gloria, Claudia, Carisma, Flash, ST-373, ST-468 ve GSN-12) tesadüf blokları deneme deseninde 4 tekrarlamalı olarak ekilmiştir.</p> <p>Hasat sezonu boyunca hasat yapılmamış, sadece gerçekleşen her yağış sonrası parsellerden 50'şer koza örneği alınmıştır. Denemede çeşitlere ait kütlü verim değerleri alınmıştır.</p> <p>Alınan örneklere ait koza özellikleri ve lif kalite özellikleri, tohum çimlenme yüzdesi belirlenmiş olup, veriler sonuç raporu için istatistiki olarak değerlendirilmeye alınmıştır.</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TBOT - 2011-03
Proje Başlığı:	Büyük Menderes ve Menemen Ekolojik Koşullarının Organik Doğal Renkli Bazı Pamuk Çeşitlerinde Verim ve Lif Kalitesi Üzerine Etkilerinin Araştırılması
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri:	M. Niyazi KIVILCIM
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Nazilli/AYDIN
Projenin Başlama-Bitiş Tarihi :	
ÖZET: <p>Proje kapsamında Sarayköy/Denizli ve Menemen/İzmir lokasyonlarında; Emirel, Akdemir, Nazilli DT-15, Aydın 110 ve Nazilli 84-S pamuk çeşitleri ile tesadüf blokları deneme deseninde 4 tekerrürlü tarla denemeleri kurulmuştur. Parsel alanı ekimde 8sırx0.70mx12m=67,2m²; hasatta 4sırx0.70mx12m=33,6m²'dir. Denemelerde ekim öncesi ve hasat dönemi toprak örnekleri alınmıştır. Denemede pamuk ekiminden önce organik yeşil gübreleme amacıyla 12,5 Kg/da adi fiğ, 4 kg/da arpa karışık olarak; Menemen'de 22.12.2015 Sarayköy'de 12.02.2016 tarihlerinde ekilmiştir.</p> <p>Kış periyodunda yetişen fiğler pamuk ekimi öncesi; Menemen'de 19.04.2016, Sarayköy'de 25.04.2016 tarihlerinde diskaro ile parçalanıp yeşil gübre olarak toprağa karıştırılmıştır. Yeşil gübreleme ile birlikte 350 Kg/da hesabı ile biofarm organik ticari gübre uygulanmıştır. Yeşil gübrelemede toprak rutubeti yeterli olmadığı için sulama yapılmıştır. Ekimde 6-8 kg/da havlı tohum kullanılmıştır. Denemelerde 2 kez el çapası, 1 kez ot kırımı ve 4 kez sulama yapılmıştır.</p> <p>Denemelerde organik tarım yönetmenliğine uygun olarak zararlılara karşı; 1 kez Suhulet 10 EC 200 cc/da dozda ve bir kez de Rebound Bioinsecticide WP 200 g/100 lt su dozda traktör kuyruk milinden hareketli tarla pülverizatörü ile 2 kez mücadele yapılmıştır. Pamuklar elle iki seferde hasat edilmiştir.</p> <p>Denemede yer alan çeşitlerin kütlü pamuk verimi(Kg/da), erkenciliği(%), çırçır randımanı(%) ve lif verimi(Kg/da) saptanmıştır. Lif kalite ve renk analizleri henüz yapılmamıştır. Elde edilen veriler MSTATC istatistik programda değerlendirilmektedir.</p>	

DEVAM EDEN PROJELER

Proje No:	TAGEM/TSKAD/14/A13/ P04/03
Proje Başlığı	Hayvansal Sıvı Gübrenin Pamuk (<i>Gossypium Hirsutum L.</i>) Tarımında Kullanım Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri:	M. Niyazi KIVILCIM
Projeyi Yürüten Kuruluş	Pamuk Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü. Nazilli/AYDIN
Projenin Başlama-Bitiş Tarihi	

ÖZET: Proje Hayvansal Sıvı Gübrenin Pamuk Tarımında Kullanım Olanaklarının Araştırılması amacıyla yürütülmüştür. Materyal olarak GSN 12 pamuk çeşidi ile kimyasal azotlu ve hayvansal sıvı gübre kullanılmıştır.

Deneme Konuları

Konu	Uygulanan Gübre	Uygulama Zamanı ve Doz	
		Ekim Öncesi(Kg/da)	İlk Sulama Öncesi(Kg/da)
A	0	0	0
B	KAG*	8	8
C	HSG**	16	0
D	HSG	0	16
E	HSG	8	8
F	KAG+HSG	8 (KAG)	8 (HSG)
G	HSG+KAG	8 (HSG)	8 (KAG)

KAG*:Kimyasal azotlu gübre

HSG:**Hayvansal sıvı gübre

Deneme tesadüf parselleri deneme deseninde 4 tekerrürlü; parsel alanı ekimde 67,2m²; hasatta 33,6m² alınmıştır. Ekim 13.05.2016, gübre uygulamaları ekim öncesi 12.05.2016, ilk sulama öncesi 15.07.2016 tarihlerinde yapılmıştır. Ekimde 2,5 Kg/da delinte pamuk tohumu kullanılmıştır. Denemede 2 kez el çapası, 1 kez seyreltme, erken fide döneminde 1 kez pamuk yaprak biti, tütün tripsi; koza olgunlaşma döneminde 1 kez de kırmızı örümcek ve yeşil kurda karşı ilaçlama, 4 kez sulama yapılmıştır. Pamuklar 27.10.2016 ve 29.11.2016 tarihlerinde 2 kez hasat edilmiş, hasat sonrası bitki boyu, odun dalı ve meyve dalı sayısı, kütlü pamuk verimi, çırçır randımanı ve lif verimleri ve lif kalite özellikleri saptanmıştır. Yaprak ve hasat dönemi toprak analizleri henüz tamamlanmamıştır. Denemeden alınan veriler MSTATC istatistik programında analiz edilmektedir.

ENDÜSTRİ BİTKİLERİ (TIBBİ VE AROMATİK BİTKİLER) ARAŞTIRMALARI PROJE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI (27 Şubat-3 Mart 2017)			
27 Şubat 2017			
Pazartesi			
Ortak Açılış Programı 09:00-12:30			
Yemek Arası 12:30-14:00			
I. OTURUM 14:00-15:30			
Proje Lideri/Sunan	Proje Sunum Adı	Kurum	Projenin Durumu
Aydın KARAKUŞ	Grup Koordinatörü Sunumu	TAGEM	BİLGİ
Ahmet B. TINMAZ	Proje Koordinatörü Sunusu	ABKMAE	BİLGİ
Prof. Dr. Kudret KEVSEROĞLU	Karadeniz Florasındaki Tıbbi Bitkilerin Tanıtılması	OMÜ	BİLGİ
Prof. Dr. Hakan ÖZER	Doğu Anadolu Bölgesinin Önemli Tıbbi-Aromatik Bitkileri	ATAÜ	BİLGİ
Ara 15:30-15:50			
II. OTURUM 15:50-18:00			
Prof. Dr. Temel ÖZEK	Boya Bitkileri Boyar Madde İzolasyon ve Analiz Yöntemleri	ANADÜ	BİLGİ
Prof. Dr. Murat TUNÇTÜRK	Otlı Peynirde Kullanılan Yabancı Otlar ve Bununla İlgili Bazı Çalışmalar	YYÜ	BİLGİ
Prof. Dr. İsa TELCİ	Türkiye’de Kültürü Yapılan Bazı Tıbbi ve Aromatik Bitkilerde Yerel Popülasyonların Toplanması, Karakterizasyonu ve Seçimi	SDÜ	BİLGİ
Prof. Dr. Murat KARTAL	Bitkisel Ekstrelerin Üretimi ve Kalitesi	BVÜ	BİLGİ
Yard. Doç. Dr. Adem ÇINARLI	Dünden Yarına Doğal Boyar Maddeler	İSTÜ	BİLGİ
28 Şubat 2017			
Salı			
I. OTURUM 09:00-10:30			
Dr. Reyhan B. BAĞDAT	Orta Anadolu Bölgesi Kekik Islah Araştırmaları	TARM	DEVAM
Dr. Reyhan B. BAĞDAT	Orta Anadolu Bölgesi Kekik Islah Araştırmaları	TARM	ARA SONUÇ
Dr. Reyhan B. BAĞDAT	Orta Anadolu Bölgesi Kekik Islah Araştırmaları	TARM	YENİ TEKLİF
Ara 10:30-10:50			
II. OTURUM 10:50-12:30			

Nejla ÇALIŞKAN	Safran (<i>Crocus sativus</i> L.) Bitkisinde Mutasyon Islahı ve Sulamanın Safran ve Soğan Verimine Olan Etkisinin Araştırılması	GKTAE	DEVAM
İsmail KARA	Ülkesel Kimyon Islah Çalışmaları	GKTAE	DEVAM
Ferda Ç. KOŞAR	Ülkesel Haşhaş Islah Projesi	GKTAE	DEVAM
Dr. Ahmet GÜNEŞ	Karabuğday Islah Projesi	BDUTAE	DEVAM
Yemek Arası 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:30			
İsmail KARA	Anason Islah Çalışması	GKTAE	SONUÇ
İslim KOŞAR	GAP Bölgesi Çörek Otu (<i>Nigella sativa</i> L.) Islah Projesi	GAPTAE	DEVAM
Ara 15:30-15:50			
IV. OTURUM 15:50-18:00			
Dr. Fethullah TEKİN	Boya Bitkileri Araştırma Projesi	GAPUTAEM	DEVAM
Dr. Fethullah TEKİN	GAP Yöresi Kapari (<i>Capparis</i> sp.) Geliştirme Projesi	GAPUTAEM	DEVAM
Dr. Fethullah TEKİN	Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Meyan Bitkisinin (<i>Glycyrrhiza glabra</i> L.) Kültüre Alınması ve Değerlendirilmesi	GAPUTAEM	DEVAM
Çağla ÇOLAK	Türkiye Gölsoğanı (<i>Leucojum aestivum</i> L.) Populasyonlarının Karakterizasyonu, Verim ve Tıbbi Özellikleri Yönünden Üstün Klonların Geliştirilmesi	BBGAMM	DEVAM
Dr. Reyhan B. BAĞDAT	Adaçayı (<i>Salvia officinalis</i> L.) Islah Araştırmaları	TARM	DEVAM
1 Mart 2017			
Çarşamba			
I. OTURUM 09:00-10:30			
Dr. Ünal KARİK	Salep Orkidelerinde Yumru Verimini Artırma Olanaklarının Araştırılması	EGETAEM	DEVAM
Fatih ÇİÇEK	Defne (<i>Laurus nobilis</i> L.) Seleksiyon Islahı	EGETAEM	ARA S.
Fatih ÇİÇEK	Defne (<i>Laurus nobilis</i> L.) Seleksiyon Islahı	EGETAEM	YENİ T.
Ara 10:30-10:50			
II. OTURUM 10:50-12:30			
Dr. Ünal KARİK	Şevketi Bostan (<i>Scolymus hispanicus</i> L.)'da Verim ve Kalite Optimizasyonu	EGETAEM	DEVAM
Dr. Ünal KARİK	Ege Bölgesi Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Çeşit Geliştirme Çalışmaları	EGETAEM	DEVAM
Fatih ÇİÇEK	Anadolu Adaçayı (<i>Salvia fruticosa</i> Mill.) Seleksiyon Islahı	EGETAEM	DEVAM

Dr. Mehmet TUTAR	Sakız (<i>Pistacia lentiscus</i> var. Chia Duham.) İçin Uygun <i>Pistacia</i> Anaçlarının Belirlenmesi (2. Dilim)	EGETAEM	DEVAM
Yemek Arası 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:30			
Dr. Mehmet TUTAR	Kuşburnu (<i>Rosa</i> spp.) seleksiyon ıslahı	EGETAEM	SONUÇ
Rafet SARIBAŞ	Farklı Gül Anaçlarının Yağ Gülü (<i>Rosa Damascena</i> Mill.)'nde Kullanılabilirliğinin Araştırılması	MAEM	DEVAM
Ara 15:30-15:50			
IV. OTURUM 15:50-18:00			
Hasan ASLANCAN	<i>Lavandula angustifolia</i> Mill. Çeşit ve Tiplerinin Farklı Bölge Koşullarındaki Performanslarının Belirlenmesi	MAEM	DEVAM
Hasan ASLANCAN	Tıbbi Ve Baharatlık Nane (<i>Mentha</i> Spp.) Çeşit Ve Genotiplerinin Isparta Koşullarında Verim Ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	MAEM	YENİ TEKLİF
Dr. Başak ÖZYILMAZ	Farklı Dikim Normlarının <i>Lippia citriodora</i> (Limon otu)'nın Verim ve Kalite Özelliklerine Etkisi	OKGKTAE	DEVAM
Dr. Başak ÖZYILMAZ	Türkiye'nin Farklı Bölgelerinden Temin Edilen Tatlı Rezene ve Çörekotu Hat ve Populasyonlarının İncelenerek Ümitvar Hatların Belirlenmesi	OKGKTAE	DEVAM
Dr. Başak ÖZYILMAZ	Tokat Koşullarında <i>Stevia rebaudiana</i> Bertoni Bitkisinin Kültüre Alınması ve Adaptasyonu Üzerine Bir Araştırma	OKGKTAE	DEVAM
02 Mart 2017			
Perşembe			
I. OTURUM 09:00-10:30			
Levent YAZICI	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Haşhaş Islah Projesi	OKGKTAE	DEVAM
Rahime KARATAŞ	Karabuğday (<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench)'ın Tokat Şartlarında Farklı Ekim Zamanları ve Sıklıklarının Verim ve Verim Unsurlarına Etkisi	OKGKTAE	DEVAM
Ahmet B. TINMAZ	Salep Üretiminde Kullanılan Orkidelere Alternatif olan Konyak Bitkisinde (<i>Amorphophallus konjac</i>) Adaptasyon Çalışmaları	ABKMAE	DEVAM
Ara 10:30-10:50			
II. OTURUM 10:50-12:30			
Ahmet Bircan TINMAZ	Armutlu Yarımadası Fıstık Çamı Plantasyon Açıklıklarında Bazı Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Organik Olarak Yetiştiriciliğinin Araştırılması	ABKMAE	SONUÇ
Esra BULUNUZ PALAZ	Bazı Salep Orkidelerinin <i>In Vitro</i> Çoğaltımı ve Aklimatizasyonu	DAGKTAE	DEVAM
Yemek Arası 12:30-14:00			

III. OTURUM			
14:00-15:30			
Muzaffer ÖZDEMİR	Farklı Lavanta Çeşitlerinin, Kahramanmaraş Koşullarına Adaptasyonlarının ve Bazı Kalite Kriterlerinin Belirlenmesi	DAGKTAE	DEVAM
Yeşim BÜYÜKÇİNGİL	Sahlep Yapımında Kullanılan Karasal Orkide Türlerinde İn Vitro Kültür Koşullarında Farklı Besin Ortamlarının ve Bitki Büyüme Düzenleyicilerinin Yumru Gelişimi Üzerine Etkisi.	DAGKTAE	YENİ TEKLİF
Ara			
15:30-15:50			
IV. OTURUM			
15:50-18:00			
Dr. Ahu ÇINAR	Antalya Koşullarında <i>Stevia rebaudiana</i> Bertoni Bitkisinin Kültüre Alınması Ve Adaptasyonu Üzerine Bir Araştırma	BATEM	DEVAM
Dr. Ahu ÇINAR	Antalya Koşullarında <i>Stevia rebaudiana</i> Bertoni Bitkisinin Kültüre Alınması Ve Adaptasyonu Üzerine Bir Araştırma	BATEM	SONUÇ
Fulya YÜCEOL	<i>Orthurus heterocarpus</i> (Boiss.) Juz Bitkisinin Bazı Morfolojik ve Kimyasal Özelliklerinin Belirlenmesi, Kültüre Alma Olanaklarının Araştırılması	BATEM	DEVAM
03 Mart 2017			
Cuma			
I. OTURUM			
09:00-10:30			
Dr. Muharrem GÖLÜKCÜ	Kantaron Yağı Üretim Aşamasında Yer Alan Bazı Parametrelerin Optimizasyonu	BATEM	DEVAM
Muslime TANRISEVEN	Antalya Doğal Florasında Yayılış Gösteren Bazı Thymus Ve Origanum Türlerine Ait Uçucu Yağların Antibakteriyal Ve Antifungal Etkilerinin Belirlenmesi	BATEM	DEVAM
Orçun ÇINAR	Farklı Depolama Koşullarının ve Depolama Süresinin Bazı Tıbbi ve Aromatik Bitki Yağlarının Kalite Özellikleri Üzerine Etkisi	BATEM	DEVAM
Ara			
10:30-10:50			
II. OTURUM			
10:50-12:30			
Esra ALIM	Siyah Mersin (<i>Myrtus communis</i> L.)'de Gibberellik Asit (GA3) Uygulamalarının Çekirdeksizlik Üzerine Etkileri ve Uygun Hasat Zamanının Belirlenmesi	BATEM	BİLGİ
Dr. Ahu ÇINAR	Stevya'nın (<i>Stevia rebaudiana</i> Bertoni) Ülkemiz Farklı Bölgelerine Adaptasyonu ve Sentetik Çeşit Geliştirilmesi	BATEM	DEVAM
Yrd.Doç.Dr. Faheem SHEHZAD BALOCH	Bazı Örneklerle Moleküler Markörlerin Bitki Islahında Kullanımı: <i>Yeni Eğilimler Ve Gelecekteki Sorunlar</i>	İBÜ	BİLGİ
Yemek Arası			
12:30-14:00			

III. OTURUM**14:00-16:00****Ensdüstri Bitkileri Araştırma Programlarında Genel Değerlendirme ve Program Hedeflerine Uygun Yeni Araştırma Konularının ve İşbirliği İmkanlarının Görüşülmesi****Sertifika Töreni****Dilek ve Temenniler****Kapanış**

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A04/P06/02
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Kekik Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen K.	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Reyhan BAHTİYARCA BAĞDAT
Yardımcı Araştırmacılar	Gıda Müh. Nurettin ÇİNKAYA, Zir. Yük. Müh. Çiğdem BOZDEMİR, Kimya Müh. Orçun ÇINAR, Biyolog Fatmagül VAN MARAŞLIOĞLU, Biyolog Tuğçe USLU
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2014-31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	40.000TL

Bu proje ile Orta Anadolu Bölgesi'ne adapte olabilecek, yüksek drog verimi ve ucucu yağ oranına sahip timol ve karvakrol kemotipinde kekik hat ve çeşitleri elde etmek hedeflenmektedir.

Projeye 2014 yılında başlanılmış olup, önceki projelerden elde edilen çok sayıda yerel hat ve introduksiyon materyali ön verim denemelerine alınmıştır. Ayriyeten Tubitak 1001-104 O 164 nolu, '*Origanum* Tür ve Türler Arası Melezlerin Farklı Ekolojilerde Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi' isimli projenin melez materyallerinden amaca uygun olanlar ön verim denemelerinde değerlendirilecektir. 2015 yılında Haymana İkizce Araştırma ve Uygulama Çiftliği'nde malç tabakası üzerine tesis edilen ön verim denemesi, Sivas'dan (Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araş. Ens. Mera Bitkileri Lokasyonu, Şarkışla) gelmesi planlanan 20 civarında yerel hattın gönderilmemesi nedeniyle değerlendirilememiştir. 2016 yılında Yalova Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nün kekik ıslah projesi dahilinde topladığı yerel materyallerin bulunduğu çiftçi tarlasından (Çanakkale-Biga) 20 tek bitki seçilerek ön verim denemesine alınmış buradan oluşacak kayıp giderilmiştir. Plantasyonun ilk yılı olması nedeniyle bakım işlemleri yapılmış, ancak bir değerlendirme yapılmamıştır. Ümitvar olarak belirlenen genotiplerde moleküler markör teknikleri kullanılarak populasyonlar arası genetik karakterizasyona, 2017 yılında Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Biyoteknoloji Araştırma Merkezi laboratuvarlarında başlanacaktır. 2016 yılında bu konuda bir ön çalışma yapılmış olup 20 civarında hattın DNA izolasyonları tamamlanarak, ISSR çalışmalarının optimizasyonları yapılmıştır.

2017 ve 2018 yılında 30 civarında hatla yürütülmesi planlanan augmented-design deneme tekniğine uygun olarak kurulan ön verim denemelerinden seçilecek 5-6 amaca uygun hatla, 2019 yılında tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekerrürlü olarak verim denemeleri kurulacaktır. 2020 ve 2021 yılları arasında CV Carva ve halen tescil denemeleri devam eden yerli *O. vulgare* var. *hirtum* hat veya çeşitleri kontrol olarak kullanılacaktır. Hatlara ait uçucu yağ oranları Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Laboratuvarı'ndaki neo-clevenger uçucu yağ aparatı ile tespit edilecek olup, uçucu yağ bileşenleri Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Merkezi'ndeki GC-MS ile tespit edilecektir. Bunun yanında ümitvar olarak belirlenen genotiplerde moleküler markör teknikleri kullanılarak populasyonlar içi ve arası genetik karakterizasyona bakılacaktır. Genetik karakterizasyon çalışmaları Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Biyoteknoloji laboratuvarlarında yürütülecektir. Ülkemizde halen tohumdan tescilli kekik çeşidinin olmaması projenin önemini arttırmaktadır.

YENİ TEKLİF PROJELER

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Kekik Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten K.	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Dest. K.	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Reyhan BAHTİYARCA BAĞDAT
Yardımcı Araştırmacılar	Gıda Müh. Nurettin ÇINKAYA, Zir. Yük. Müh. Çiğdem BOZDEMİR, Kimya Müh. Orçun ÇINAR, Biyolog Fatmagül VAN MARAŞLIOĞLU, Biyolog Tuğçe USLU, Dr. Emel ÇAKIR Zir. Yuk. Muh. Nilufer AKCI
Başlama-Bitiş T.	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 30.000 (TARM)+10.000 (BATEM) 2019: 10.500 (TARM)+10.000 (BATEM) 2020: 27.000 (TARM)+10.000 (BATEM) 2021: 26.000 (TARM)+10.000 (BATEM) 2022:10.000 (TARM)+ 10.000 (BATEM) TOPLAM: 103.500 (TARM)+ 40.000(BATEM) = 143.500 TL

Bu proje ile Orta Anadolu Bölgesi'ne adapte olabilecek, yüksek drog verimi ve ucucu yağ oranına sahip kekik hat ve çeşitleri elde etmek hedeflenmektedir.

Projeye 2014 yılında başlanılmış olup, önceki projelerden elde edilen çok sayıda yerel hat ve introduksiyon materyali ön verim denemelerine alınmıştır. Ayriyeten Tubitak 1001-104 O 164 nolu, 'Origanum Tür ve Türler Arası Melezlerin Farklı Ekolojilerde Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi' isimli projenin melez materyallerinden amaca uygun olanlar ön verim denemelerinde değerlendirilecektir. 2015 yılında Haymana İkizce Araştırma ve Uygulama Çiftliği'nde malç tabakası üzerine tesis edilen ön verim denemesi, Sivas'dan (Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araş. Ens. Mera Bitkileri Lokasyonu, Şarkışla) gelmesi planlanan 20 civarında yerel hattın gönderilmemesi nedeniyle değerlendirilememiştir. 2016 yılında Yalova Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü'nün kekik ıslah projesi dahilinde topladığı yerel materyallerin bulunduğu çiftçi tarlasından (Çanakale-Biga) 20 tek bitki seçilerek ön verim denemesine alınmış buradan oluşacak kayıp giderilmiştir. Plantasyonun ilk yılı olması nedeniyle bakım işlemleri yapılmış, ancak bir değerlendirme yapılmamıştır. 2017 ve 2018 yılında 30 civarında hatla yürütülmesi planlanan augmented-design deneme tekniğine uygun olarak kurulan ön verim denemelerinden seçilecek 5-6 amaca uygun hatla, 2019 yılında tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekerrürlü olarak verim denemeleri kurulacaktır. 2020 ve 2021 yılları arasında CV Carva ve halen tescil denemeleri devam eden yerli *O. vulgare* var. *hirtum* hat veya çeşitleri kontrol olarak kullanılacaktır. Hatlara ait uçucu yağ oranları Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Laboratuvarı'ndaki neo-clevenger uçucu yağ aparatı ile tespit edilecek olup, uçucu yağ bileşenleri Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Merkezi'ndeki GC-MS ile tespit edilecektir. Bunun yanında ümitvar olarak belirlenen genotiplerde moleküler markör teknikleri kullanılarak populasyonlar içi ve arası genetik karakterizasyona bakılacaktır. Genetik karakterizasyon çalışmaları Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Biyoteknoloji laboratuvarlarında yürütülecektir. Ülkemizde halen tohumdan tescilli kekik çeşidinin olmaması projenin önemini arttırmaktadır.

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A04/P06/06				
Proje Başlığı	Safran (<i>Crocus sativus</i> L.) Bitkisinde Mutasyon Islahı ve Sulamanın Safran ve Soğan Verimine Olan Etkisinin Araştırılması				
Proje İngilizce Başlığı	Research the effect of Mutation breeding and irrigation on Saffron and corm yield in saffron (<i>Crocus sativus</i> L.) plant				
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü-ESKİŞEHİR				
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM				
Proje Yürütücüsü	Nejla ÇALIŞKAN				
Yardımcı Araştırmacılar	İsmail KARA Demet UYGAN Muharrem GÖLÜKÇÜ Prof.Dr. Neşet ARSLAN (Danışman)				
Başlama Bitiş Tarihleri	01.01.2016-31.12.2020				
Projenin Toplam Bütçesi	150.000 TL				
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016	2017	2018	2019	2020
	50.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Proje Özeti: Sulama Denemesi: Deneme, KARAARSLAN safran çeşidi materyal olarak kullanılarak Tesadüf Bloklarında Bölünmüş Parseller Deneme Desenine göre 3 tekrarlamalı olarak planlanmış ve 04.09.2015 tarihinde kurulmuştur. Çalışmada 3 sulama dönemi (İlkbahar, Sonbahar ve İlkbahar+Sonbahar) ile 4 sulama gün aralığı (susuz, 15 gün, 30 gün, 45 gün) ele alınmıştır. Sulama uygulaması damla sulama ile gerçekleştirilmiştir. 2015 yılı tesis yılı kabul edilerek, 2016 yılında sulama uygulamaları yapılmış, gözlem ve ölçümler alınmıştır. Sulama Tarihleri: 1 Haziran, 15 Haziran, 30 Haziran, 15 Eylül, 1 Ekim, 15 Ekim Denemede ele alınan komponentlerden çiçek sayısı 310-525 adet/7 m ² , stigma uzunluğu 29,7-32,7 mm, yaş stigma ağırlığı 1330-2252 g/da, kuru stigma ağırlığı 332,6-563,2 g/da arasında değerler almıştır. Mutasyon Çalışması: Safran kormlarına 21.09.2016 tarihinde Türkiye Atom Enerjisi Kurumu tarafından 5, 10, 15, 20, 25 ve 30 Gray dozlarında ⁶⁰ Co γ-ray ışınları uygulanmıştır. 22.09.2016 tarihinde Tesadüf Blokları Deneme Desenine göre 3 tekerrürlü olarak kormların dikimi yapılmıştır. Bitkilerde çiçeklenme görülmediğinden yapılması planlanan gözlem ve ölçümler yapılamamıştır.					

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A04/P06/01					
Proje Başlığı	Ülkesel Kimyon Islah Çalışmaları					
Proje İngilizce Başlığı	National Cumin Breeding Studies					
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü-ESKİŞEHİR					
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM					
Proje Yürütücüsü	İsmail KARA					
Yardımcı Araştırmacılar	Nejla ÇALIŞKAN Aysel YORGANCILAR Prof. Dr. Neşet ARSLAN Doç.Dr.Fikret DEMİRCİ					
Başlama Bitiş Tarihleri	01.01.2013-31.12.2017					
Projenin Toplam Bütçesi	40 000 TL					
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013	2014	2015	2016	2017	
	7 000	7 500	8 000	8 500	9 000	
Proje Özeti:	<p>2016 yılında 34 kimyon hattı ile EGEBİR09 ve TÜRKMEN09 çeşitleri standart olarak kullanılarak,18.02.2016 tarihinde 36 *4 iki yönlü TB deneme deseninde kurulmuş ve yürütülmüştür.</p> <p>Çalışma sonuçları değerlendirildiğinde hatların bitki boyu 18,6-30,7 cm, 1000 tane ağırlığı 2,7-4,2 g, tane verimi ise 32-84 kg/da arasında değişim gösterdiği görülmüştür.</p> <p>Hatların uçucu yağ analizleri devam etmektedir.</p> <p>2017 yılında aynı hatlarla denemeler yürütülecektir.</p>					

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A04/P06/01
Proje Başlığı	Ülkesel Haşhaş Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Eskişehir
Proje Yürütücüsü	Ferda Ç. KOŞAR
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Arzu KÖSE, Özlem BİLİR
Proje Danışmanı	Dr. Hüseyin CAMCI
Başlama-Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi	83.000 TL
Proje Özeti: Enstitümüzde yürütülen haşhaş ıslah çalışmalarının kışlık ekilişler Eylül ve Ekim ayları içerisinde gerçekleştirilmiştir. 2014-2015 döneminde gerçekleştirilmesi planlanan melez programına ait seçilen materyal (30 hat/çeşit) farklı iki ekim zamanında ekilmiştir. Ekimlerde açılan materyal, gözlem bahçesi, mutasyon ıslah çalışması materyali ve verim denemeleri kurulmuştur. Melez döneminde 30 kombinasyon oluşturulmuştur. Bu materyallere ait hasat 20/07-02/08/2016 tarihinde gerçekleştirilmiş olup 34 F ₁ , 33 F ₂ , 140 F ₃ , 135 F ₄ , 105 F ₅ ve 156 adet gözlem bahçesi hasadı yapılmıştır. 88 adet F ₂ materyalinin melezinden şüphe duyulduğundan bir kısmı tarlada iptal edilip sadece 33 adeti hasat edilmiştir. F ₄ , F ₅ ve gözlem bahçesi materyali enstitümüz kalite laboratuvarında bulunan Nir cihazı ile morfin analizleri yapılmış olup, morfin oranı yüksek olan materyal seçilmiştir. 2006-2007 yılında başlayan mutasyon çalışması sonucu 2014-2015 yılının 40 materyal seçilerek bu materyal, gözlem bahçesi materyali ve F ₅ materyalinden gözlem bahçesine geçen materyal ve 3 standart (AAF 3, AAF 2 ve Ofis-96) toplam 156 adet materyal ekilmiştir. Araştırma değerlendirildiğinde; tohum verimi 226-103 kg/da, kapsül verimi 155-65 kg/da ve morfin oranı 1.14-0.30 arasında değişmiştir. Seçilen 25 adet hat 2016-2017 yılında verim denemelerine alınmıştır. Beyaz tohum rengine sahip haşhaş verim denemesi sonucunda; 136-173 kg/da arasında değişen tohum veriminin genotipler bazında ortalaması 158 kg/da'dır. Kapsül verimi bakımından en yüksek 4 (137 kg/da) ve 6 nolu hat (136 kg/da), en düşükte 3 nolu hat(120 kg/da) kapsül verimi vermiştir. Morfin oranı ve morfin verimi bakımından 6 nolu hat(1.04-1412) en yüksek değer verirken, 3 nolu hat (0,69-826) en düşük değerler vermiştir. Sarı tohum rengine sahip haşhaş verim denemesi değerlendirildiğinde; tohum verimi 181-155 kg/da, kapsül verimi 158-128 kg/da arasında değişmiştir. Tohum verimi ve kapsül verimi bakımından en yüksek 4 nolu hat (181-158 kg/da) değer vermişlerdir. Morfin oranı % 0.95-0.74 ve morfin verimi 1335-962 g/da arasında değişmektedir. 2 adet mavi tohum rengindeki haşhaş verim denemesi değerlendirildiğinde; tohum verimi 169-126 kg/da, kapsül verimi 137-93 kg/da, morfin oranı %0,99-0,84, morfin verimi 1356-922 g/da arasında değişmiştir.	

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A04/P06/08
Proje Başlığı	Karabuğday Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Lideri	Dr. Ahmet GÜNEŞ
Proje Yürütücüleri	Dr.Hasan KOÇ, Dr. Şeref AKSOYAK, Şaban IŞIK, Dr. Aysun GÖÇMEN AKÇACIK, Dr. Oğuz GÜNDÜZ, M.Sait KARACA
Başlama - Bitiş Tarihleri	01/01/2016 - 31/12/2020
İlgili Olduğu Dönem	2016
Projenin Toplam Bütçesi	2016-50.000; 2017-25.000; 2018-25.000; 2019-25.000; 2020-25.000 Toplam:150.000

Proje Özeti

Projede 2016 yılı itibariyle, yürütülen ıslah araştırmalarında ABD Tarım Bakanlığı Gen Bankasından temin edilen karabuğday ekotiplerinde seleksiyon ıslah metodu ile elde edilen hatların kullanılmasına devam edilmiştir. Proje ile farklı genotipler arasından kalite ve verim kriterleri bakımından çevreye en iyi uyumu gösteren bireylerden seçilen belirlenen 13 adet *Fagopyrum tataricum* ile 30 adet *Fagopyrum esculentum* hatlarında ekimler nisan ayı içerisinde başarıyla yapılmış ve çıkışlar gayet güzel gerçekleşmiştir. Ancak 22 Mayıs 2016 tarihinde yağın yoğun dolu nedeniyle karabuğday parselleri büyük ölçüde zarar görmüş ve karabuğday dalları kırılmıştır. Dolu zararından sonra toprak yüzeyinde kırılmadan kalan dalın üzerindeki boğumlardan karabuğdaylar tekrar dal vermek suretiyle gelişmesine devam etmiştir. Bu sayede hatlarımızdan az bir miktar tohum alınabilmiştir. Dolu zararından dolayı karabuğday parsellerinden alınan gözlem ve ölçüm verilerinde istatistiki analiz değerlendirilmesi yapılmamıştır. 2017 yılında bu aldığımız tohumlardan tekrar hatlarda tohum çoğaltma işlemi gerçekleştirilecektir. Sonraki yıllarda karabuğday hatları gözlem bahçesine alınacak daha sonra verim denemelerinde değerlendirilecektir. Verim denemeleri mikro, ön verim ve verim denemeleri olarak standart çeşitlerle kurulacaktır. Standartlarımıza göre öne çıkan hatlarımızın tescil işlemleri başlatılacaktır.

Ayrıca proje kapsamında 2016 yılında *Fagopyrum tataricum* ile *Fagopyrum esculentum* hatlarında fenolik (rutin, quercetin vb) bileşenlerin oranları da belirlenme çalışmaları başlamıştır.

Enstitümüzde Güneş ve Aktaş karabuğday çeşitlerinin tohumluk üretimi ve satışları devam etmektedir.

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

PROJE NO:	TAGEM/TBAD/15/A04/P06/07
PROJE BAŞLIĞI	GAP Bölgesi Çörek Otu (<i>Nigella sativa</i> L.) Islah Projesi
PROJE LİDERİ	İslim KOŞAR
PROJEYİ YÜRÜTEN KURULUŞ	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
PROJE BAŞLANGIÇ YILI	2015
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞU DÖNEM	01.01.2016 – 31.12.2016
<p>Denemede, yurt içinden temin edilen Çörek Otu'nun <i>Nigella sativa</i> türü çeşit ve popülasyonları (1 çeşit ve 32 popülasyon) materyal olarak kullanılmıştır. Deneme GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nün Koruklu Talat Demirören Araştırma İstasyonunda, tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekerrürlü olarak 27 Kasım 2015 tarihinde ekilmiştir.</p> <p>Parsel Eni: 1,6 m Parsel Boyu: 5 m Bloklar Arası Mesafe: 3 m Sıra Arası Mesafesi: 40 cm</p> <p>Parsellerdeki bitkilerin izolasyonu için; tülbent kullanılmıştır. Fenotipik tekrarlamalı seleksiyon yöntemi uygulanmıştır. Denemede çörek otu çeşit ve popülasyonlarından elde edilen ortalama tohum verimi değerlerinde en düşük verim 37.09 kg/da ile Ankara 2 popülasyonundan, en yüksek verim ise 136.75 kg/da ile Şanlıurfa 2 popülasyonundan, sabit yağ oranı yönünden en düşük %36.31 ile Burdur popülasyonundan, en yüksek sabit yağ oranı ise %42.69 ile Konya popülasyonundan elde edilmiştir. 30 Mayıs-10 Haziran tarihleri arasında hasatlar yapılmıştır. Seçilen tek bitkilerin ekimleri 16 Kasım 2016 tarihinde tek sıralara yapılmıştır. USDA Tarımsal Araştırma Servisinden temin edilen Ukrayna (PI 506432) Etyopya (W6-18859) Ürdün (W6- 26529, W6-26530, W6-26531) çörekotu hatları çoğaltma parselleri olarak ekimleri yapılmıştır.</p> <p>Anahtar Kelimeler: GAP Bölgesi, çörek Otu, Çeşit, Verim</p>	

DEVAM EDEN PROJE (GELİŞME RAPORU)

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A04/P06/12					
Proje Başlığı	Boya Bitkileri Araştırma Projesi					
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi					
Projeyi Destekleyen K.	TAGEM					
Proje Yürütücüsü	Dr. Fethullah TEKİN					
Yardımcı Araştırmacılar	Ersin KILINÇ, Özlem ÖZBEK, Berin ÇAMUR, Bahar YAMANER					
Başlama ve Bitiş	2016-2019					
Projenin Toplam Bütçesi	2016	2017	2018	2019	2020	Toplam
	15 000	15 000	15 000	15 000	20 000	80 000

2015 -2016 Yılları Arasında Kaydedilen Gelişmelerin Özeti

Boya bitkilerinden *Isatis constricta*, *Rubia tinctoria* L., *Reseda lutea* L. Ve *Datisca cannabina*, boya bitkilerinin tarla koşullarında tekerrürlü olarak plantasyonu gerçekleştirilmiştir. Doğal ve kültür ortamında yetişen bazı boya bitkilerinin boya etken madde analizi yapılmıştır

Tablo 1. *Rubia tinctoria*'dan Elde Edilen 4 Örnek Numunenin Alizarin İçeriği

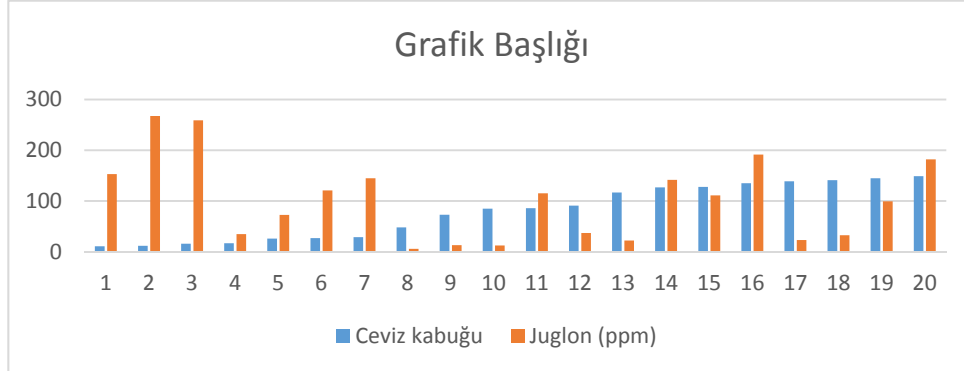
<i>Rubia tinctoria</i> L.	Alizarin İçeriği (%)
Örnek-1	1.04
Örnek-2	0.56
Örnek-3	0.34
Örnek-4	2.24
Ortalama	1.05

Tablo 1'de de görüldüğü gibi *Rubia tinctoria* L. den elde edilen 4 örnek numunenin ortalama alizarin içeriği % 1.05 olarak tespit edilmiştir. Tablo 2. Farklı *Isatis* sp'de indigo içeriği içeriği

Numune	İndigo içeriği (ppm)
Taze Pres Suyu	165,5
Fermente Toz	260
Fermente Toz	225
Fermente Toz	278,68
İsatis demirziana	960
Kuru fermente örnek	388,5

Tablo 13'te de görüldüğü gibi Farklı *Isatis* sp.'in indigo içeriği 225 ppm ile 388,5 ppm arasında değiştiği tespit edilmiştir.

Grafik 1. Bazı Ceviz tiplerinden Elde Edilen Taze Meyve Kabuğundaki Juglon İçeriği

Grafik 1 de de görüldüğü gibi 20 ceviz meyvesi kabuğundan elde edilen numunelerin juglon içeriği 6 ile 267.6 ppm arasında değiştiği görülmektedir.

DEVAM EDEN PROJE (GELİŞME RAPORU)

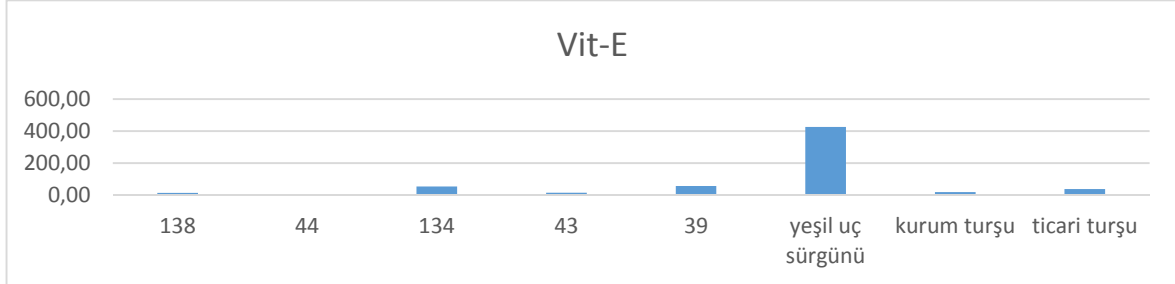
Proje No	TAGEM/TBAD/13/A04/P06/06						
Proje Başlığı	GAP Yöresi Kapari (Capparis sp.) Geliştirme Projesi						
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi						
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM						
Proje Yürütücüsü	Dr. Fethullah TEKİN						
Yardımcı Araştırmacılar	İslim KOŞAR, Ersin KILINÇ, Özlem ÖZBERK						
Başlama ve Bitiş Tarihi	2013-2017						
Yıllara göre proje bütçesi	Yıllar	2013	2014	2015	2016	2017	Top lam
	Bütçe (TL)	14000	5000	5500	6000	6500	37000

2016 Yılında Yapılan Çalışmaların Özeti

Bu proje bir ıslah projesi olduğu için 5 yıllık dilimler halinde yürütülmektedir. Birinci 5 yıllık dilimi bittiği için ikinci 5 yıllık dilimine aynı materyal ve metotla 2013 yılından beri devam etmektedir. 2016 yılında da rutin bakım işlerinden budama, kök boğazı çapası, yabancı ot kontrolü, hastalık ve zararlı Kontrolü uygun zamanlarda gerçekleştirilmiştir. Sıra arası ve sıra üzeri mesafeler ise traktör ile çapalanmıştır. Kültüre alınan 376 adet bitkinin C ve E vitamini içeriğini belirlemek üzere her bitkiden yaklaşık olarak 50 g tomurcuk örneği alınarak - 20 °C muhafaza edilmiştir. Yapılan vitamin analizlerinin sonuçları aşağıdaki Grafik 1 ve 2 de gösterilmiştir.

49 bitkiden elde edilen kapari tomurcuklarının C vitamini içeriği 0.48 ile 23 mg/100g arasında değişmiştir. C vitamini içeriği bakımından numuneler arasında yüksek bir varyasyon gösterdiği görülmektedir. Bunun nedeni ise bekletmeden dolayı vitamin-C de meydana gelen bozulmadan kaynaklanmaktadır. Bunu gidermek için 2017 yılında bütün bitkilerden elde edilecek taze tomurcuklarda C vitamini analizi yapılacaktır.

Grafik. 8 Adet Numuneden Elde Edilen Tomurcukların E vitamini içeriği

Grafik 2 de de görüldüğü gibi kapari tomurcuğunun E vitamini içeriği 3.5 ile 426.62 ppm arasında değiştiği görülmektedir. Vitamin-E içeriği bakımından da numuneler arasında yüksek bir varyasyon gösterdiği görülmektedir. Bunun nedeni de C vitamininde olduğu gibi bekletmeden dolayı E vitamininde meydana gelen bozulmalardan kaynaklanmaktadır. Bunu gidermek için 2017 yılında bütün örneklerde taze olarak E vitamini analizi yapılacaktır.

DEVAM EDEN PROJE (GELİŞME RAPORU)

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A04/P06/05						
Proje Adı	Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Meyan Bitkisinin (<i>Glycyrrhiza glabra</i> L.) Kültüre Alınması ve Değerlendirilmesi						
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi						
Proje Yürütücüsü	Dr. Fethullah TEKİN						
Yardımcı Araştırmacılar	Belgizar Çam, Ersin KILINÇ						
Başlama ve Bitiş Tarihi	2013-2017						
Yıllar itibarı ile bütçe	Yıllar	2013	2014	2015	2016	2017	Toplam
	Bütçe(TL)	14000	5000	5500	6000	6500	37000

2016 Yılına Kadar Yapılan Çalışmaların Özeti

Meyan bitkisine ait kök ve tohum materyali toplam 11 ilden ve 29 lokasyondan toplanmıştır. Materyalin toplandığı iller, toplandığı rakım ve lokalite isimleri kayıt altına alınmıştır. Lokalitelerden toplanan toprak ve bitki örneklerinin mikro ve makro analizleri yapılmıştır. Ayrıca meyan kökü örneklerinin toplam fenolik ve antioksidan analizleri de yaptırılmıştır. Doğadan toplanan kök ve tohumlar tarla koşullarında kültüre alınmıştır. Kök ve tohumla çoğaltmada her parselde iki sıra ve her sırada da 5 bitki olacak şekilde dikim gerçekleştirilmiştir.

2016 yılı yetiştirme sezonunda yapılan çalışmalar

- Her sene olduğu gibi 2016 yılında da denemenin yabancı ot kontrolü, ara çapası ve sulanması yapılmıştır.
- Deneme alanındaki bitkilerden örnek alınacak olanlar belirlenip etiketlenmiştir. Etiketle bitkinin toplandığı lokasyon, büyüme şekli, tüylülük ve boy gibi bazı fenolojik özellikler kaydedilmiştir.
- Meyan kökünden elde edilen çay ve şerbet üzerindeki çalışmalar devam etmektedir.
- Meyan kökündeki ve mayanın yetiştiği topraktaki bazı özellikler arasındaki korelasyon katsayıları belirlenmiştir. Meyan kökündeki bazı metallerin oranı ile diğer bazı ürünlerdeki metal oranları karşılaştırılmıştır. Meyan kökündeki ve mayanın yetiştiği topraktaki bazı metaller arasındaki ilişki belirlenmiştir. Kökten ve tohumdan çoğaltılan köklerin araziden sökümü gerçekleştirilmiştir. Kökle çoğaltılan sökümün gliserizik asit içeriği belirlenecektir. Tohumla çoğaltılan sökümün ise parsel verimi belirlenecektir. Çalışmalar rutin olarak devam etmektedir.

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM TBAD/16/A04/P06/11
Proje Başlığı	Türkiye Gölsoğanı (<i>Leucojum aestivum</i> L.) Populasyonlarının Karakterizasyonu, Verim ve Tıbbi Özellikleri Yönünden Üstün Klonların Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bitkisel Biyoçeşitlilik, Geofit Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Çağla ÇOLAK
Proje Yürütücüleri	Fatih KEBELİ Kamuran Ali TİMURAĞAOĞLU Mehmet YILMAZ Aylin Güçlü ÖZDEMİR Yasemin İzgi SARAÇ Doç. Dr. İrem KAYA
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2016 ile 31/12/2020
Projenin Toplam Bütçesi:	2016: 30.000TL 2017: 20 000 TL 2018: 10.000 TL 2019: 5000 TL 2020: 2000 TL

Projenin 2016 yılı faaliyetleri kapsamında gölsoğanı (*Leucojum aestivum* L.) bitkisinin yayılış gösterdiği alanlarda survey planı oluşturulmuş, 9 ile ait 16 populasyondan toplam 2731 bitki toplanmıştır. Gölsoğanı bitkisi populasyonlarının karakterizasyon özelliklerine ilişkin ortalamalar, en az 40 bitkide ölçüm yapılarak alınmıştır. Toplama yapılan her bölgeden toprak örneklerinin analizi, Atatürk Toprak Su ve Tarımsal Meteoroloji Araştırma Enstitüsü'nde yapılmıştır. Alkaloid analizleri için (galantamin, likorin $\mu\text{g/g}$) Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde YBSK (Yüksek Basınçlı Sıvı Kromatografisi)-DAD (Diode Array Dedektör) kullanılarak populasyonlara ait alkaloid miktar tayinleri belirlenmiştir. İlk seleksiyon denemesi için toplanan bitkilere ait soğanlar, uygun depo şartlarında bekletildikten sonra çevre uzunluklarına göre ayrılmış ve sonbaharda araziye dikilmiştir.

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A04/P06/08
Projenin Adı	Adaçayı (<i>Salvia officinalis</i> L.) Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten K.	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Des. K.	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Reyhan BAHTİYARCA BAĞDAT
Yardımcı Araştırmacılar	Gıda Müh. Nurettin ÇİNKAYA, Zir. Yük. Müh. Çiğdem BOZDEMİR, Zir. Yük. Müh. Emel ÇAKIR, K. Müh. Kadriye YÜKSEL
Başlama-Bitiş T.	01.01.2015-31.12.2019
Projenin Toplam Bütçesi	2015:3000 2016:3000 2017: 3000 2018: 3000 2019:3.000 Toplam:15.000 TL

Proje ile Orta Anadolu Bölgesi'ne adapte olabilecek, *fusarium* ssp.'a toleranslı, farklı sanayi dalları ile eczacılık ve tıpta kullanılmak üzere farklı kemotiplerde çoklu klon ya da hat çeşitlerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla denemede materyal olarak Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü, Haymana Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Birimi tıbbi adaçayı (*S. officinalis*) gözlem bahçesinden seçilen tek bitkilerin klonla çoğaltılmasından elde edilen spontan melez adaçayı hatları kullanılmıştır. Islah metodu olarak klonal hat seleksiyonu izlenmektedir (Hanson et.al.1988).

Ön verim denemesi 2016 yılında 33 hat ve 4 kontrolle Augmented Design Deneme Deseni kullanılarak değerlendirilmiştir. 60x40 cm aralık mesafedeki plantasyondan her hattan tesadüfen seçilen 10 bitkide ölçüm ve analizler kaydedilmiştir. Denemede Kontrol olarak; CV Regula (İsviçre), Almanya, İsrail ve İtalya (USDA 4620659)' ya ait popülasyonlar kullanılmıştır. Hatlara ait uçucu yağlar Enstitümüzün Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Laboratuvarındaki Neo-Clevenger cihazı ile 100 g drog yapragın 3h' sureyle saf suda kaynatılmasıyla elde edilmiştir.

2016 yılında alınan gözlem sonuçlarına göre hatların bitki boyu 50.3-97.5 cm, kanopi çapı 36.0-95.0 cm, yeşil herba verimi 59.9-593.4 g/bitki, drog herba verimi 12.6-183.9 g/bitki, drog yaprak verimi 16.1-74.5 g/bitki, yaprak oranı %53.42-67.01, uçucu yağ oranı ise % 0.88-2.42 arasında değişmiştir. Hatların tüm verim parametreleri arasında istatistiki olarak önemlilik kaydedilmiştir. Drog herba verimi en yüksek hat 184 g/bitki ile 17 nolu hat olmuştur, bunu 155 g/bitki ile 114 nolu hat ve 141 g/bitki ile 12 nolu hat izlemiştir. CV Regula 173 g/bitki drog verimi vermiş, deneme ortalamasının drog herba verimi 87, kontrollerin ortalaması ise 76 g/bitki olarak kaydedilmiştir. Drog yaprak verimi en yüksek hat 116 g ile yine 17 nolu hat olmuştur bunu bitki basına 85 g ile 26 nolu hat ve 61 g ile 1 nolu hat izlemiştir. Kökten yapılan izolasyonlarda *Fusarium oxysporum*, *F. solani*, *Alternaria alternata*, diğer *Alternaria spp.* bulunmuş ancak *Fusarium spp.* nin ön patojenite denemelerinde bitkilerin olumuna neden olan patojen olmadıkları belirlenmiş olup asıl patojenin: yaprak, gövde ve kök izolasyonlarından elde edilen *Phytophthora cryptogea* olduğu moleküler karakterizasyonu yapılarak tespit edilmiştir. Bu hastalık etmenine Ege Tarımsal Araştırmalar Ens. ve BATEM'den gelen örneklerde de rastlanmıştır. 2015 yılı uçucu yağ bileşen tayininde α -thujone oranı en düşük hatlar %12.6 ile 7 nolu hat olmuştur bunu %17 ile 18 ve 26 nolu hatlar izlemiştir. 2016 yılı uçucu yağ bileşenleri izolasyon çalışmaları halen devam etmektedir.

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

PROJE BAŞLIĞI	Salep Orkidelerinde Yumru Verimini Artırma Olanaklarının Araştırılması
PROJE NUMARASI	TAGEM/TBAD/16/A04/P06/03
PROJE LİDERİ	Dr. Ünal KARİK
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
PROJE BAŞLANGIÇ YILI	01.01.2016
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞUDÖNEM	01/01/2016 ile 31/12/2016 arası

Salep ülkemizde uzun yıllardan beri üretilen bir üründür. Batı, Güneybatı, Güney ve Kuzey Anadolu başta olmak üzere beraber Türkiye'nin hemen her yerinde yetişir. Bileşiminde nişasta, sekerler, glukomannan ve azotlu maddeler vardır. Kış aylarında sevilerek tüketilen sıcak içeceği yanında başta dondurma olmak üzere birçok gıda maddesinde kullanılabilir.

Salep gerek iç tüketim, gerekse ihracat açısından oldukça önemli bir ürünümüzdür. Bu bitkilerin üremesi için çok özel şartlar istemesi ve gelişmesinin oldukça yavaş olması bunun yanında doğada yetişen bitkilerin sürekli sökülmesi bu bitkilerin üreme ve çoğalmasını engellemekte ve sayıları giderek azalmaktadır. Hatta bazı türler yok olmanın eşiğine gelmiştir.

Enstitümüzde daha önce yapılan çalışmalar neticesinde salep orkidelerinin tarla şartlarında ekonomik olarak yetiştirilebileceği ortaya konulmuştur. Bu kapsamda iki tür *Orchis sancta* L. ve *Serapias vomeracea* (Burm. Fil.) Briq. fazla sayıda yumru vermeleri nedeniyle tercih edilmiştir.

Bu proje *Orchis sancta* L. ve *Serapias vomeracea* (Burm. Fil.) Briq. salep orkidelerinde tarla üretiminde yumru sayısı ve yumru iriliğini artırmaya yönelik çalışmaları içermekte olup, bu kapsamda farklı yumru iriliklerinin, organik ve inorganik bitki besleme ürünlerinin ve generatif gelişimin önlenmesinin yumru sayısı ve iriliğine etkisi araştırılacaktır.

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

PROJE BAŞLIĞI	Defne (<i>Laurus nobilis</i> L.) Seleksiyon Islahı
PROJE NUMARASI	TAGEM/TBAD/13/A04/PO6/004
PROJE LİDERİ	Fatih ÇİÇEK
PROJE YÜRÜTÜCÜLERİ	Dr. Ünal KARIK, Dr. Erdinç OĞUR, Uzm. Fırat AYAS
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞU DÖNEM	01 / 01 /2016 ile 31 /12 /2016 arası

Bu proje ile ülkemizin Akdeniz, Ege ve Karadeniz kıyılarından defneye ait meyve, yaprak ve tohum örneklerinin toplanması, kalite ve morfolojik karakterlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Toplanan tohumlardan fidanlar yetiştirilerek Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü arazisinde bir defne plantasyonu kurulacaktır. Kurulan bu plantasyonda yaprak ve meyvelerin verim ve kalite özelliklerine göre defne seleksiyonu gerçekleştirilecektir. Bu amaçla 2012 ve 2013 yıllarında Akdeniz, Ege, Karadeniz ve Marmara Bölgelerinde toplam 100 ayrı noktadan yaprak ve meyve örnekleme yapılmıştır. Toplanan meyve örneklerinden elde edilen tohumların ekimleri gerçekleştirilmiştir. 2014 yılında Fidelerin çıkış ve gözlemleri yapılmıştır. 2015 ve 2016 yıllarında fidanların bakımları sağlanmıştır. Kuru yapraklarda uçucu yağ oranı %0,4-4,5 arasında değişim göstermiştir. Uçucu yağlarda örneklere göre 22-25 adet bileşen tanımlanmıştır. Ana bileşenlerin 1,8-cineole ve α -Terpinyl acetate olduğu, 1,8-cineole oranının %36,93-66,90 α -Terpinyl acetate oranının %4,09-22,22 arasında değişim gösterdiği belirlenmiştir. Yaş meyvelerin ağırlığı 0,48-1,72 g arasında değişirken, ortalama meyve ağırlığı 1,06 g olarak bulunmuştur. Kuru meyvelerde yağ oranı %19,37-35,87 arasında değişim göstermiştir. Elde edilen yağlar GC/MS ile analiz edilerek kimyasal içerikleri ortaya konulmuştur. Yağlarda örneklere göre 15-16 adet bileşen tanımlanmıştır. Meyve yağlarında ana bileşenlerin oleik asit, linoleik asit, laurik asit ve palmitik asit olduğu, örneklere göre sırası ile %24,22-64,81, %18,49-28,09, %10,28-33,62 ve %10,15-21,25 arasında değişim gösterdiği belirlenmiştir.

YENİ TEKLİF PROJE FORMU

PROJE ADI	Defne (<i>Laurus nobilis</i> L.) Seleksiyon Islahı
PROJE TÜRÜ	Ülkesel
BAĞLI OLDUĞU PROJE ADI	(Varsa ait olduğu Uluslararası, Ülkesel, Entegre Proje Adı)
ARAŞTIRMA FIRSAT ALANI	Endüstri Bitkileri
ARAŞTIRMA PROGRAMI	Tıbbi ve Aromatik Bitkilerde Üretimin Arttırılması
PROGRAM ÖNCELİĞİ	Düşük
PROJE LİDERİ	Fatih ÇİÇEK
PROJE YÜRÜTÜCÜLERİ	Dr. Ünal KARIK, Dr. Erdinç OĞUR, Dr. İlknur KÖSOĞLU, Orçun ÇINAR

Bu proje ile ülkemizin Akdeniz, Ege ve Karadeniz kıyılarından defneye ait meyve, yaprak ve tohum örneklerinin toplanması, kalite ve morfolojik karakterlerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Toplanan tohumlardan fidanlar yetiştirilerek Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü arazisinde bir defne plantasyonu kurulacaktır. Kurulan bu plantasyonda yaprak ve meyvelerin verim ve kalite özelliklerine göre defne seleksiyonu gerçekleştirilecektir. Bu amaçla 2012 ve 2013 yıllarında Akdeniz, Ege, Karadeniz ve Marmara Bölgelerinde toplam 100 ayrı noktadan yaprak ve meyve örnekleme yapılmıştır. Toplanan meyve örneklerinden elde edilen tohumların ekimleri gerçekleştirilmiştir. 2014 yılında Fidelerin çıkış ve gözlemleri yapılmıştır. 2015 ve 2016 yıllarında fidanların bakımları sağlanmıştır. 2017 yılı içerisinde bu fidanlar ile Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünde bir defne plantasyonu oluşturulacaktır.

Kurulan bu plantasyonda yaprak ve meyve verimi ve kalite özelliklerine göre seleksiyon gerçekleştirilecektir. En öne çıkan tipler defne çeşit adaylarını oluşturacaktır. Diğer yandan proje sonunda seçilen tiplerin seri üretimini sağlamak üzere vejetatif üretim yöntemleri araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Defne, *Laurus nobilis* L., populasyon, meyve yağı, yaprak, uçucu yağ

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

PROJE BAŞLIĞI	Şevketi Bostan (<i>Scolymus hispanicus</i> L.)’da Verim ve Kalite Optimizasyonu
PROJE NUMARASI	TAGEM/TBAD/16/A04/P06/04
PROJE LİDERİ	Dr. Ünal KARİK
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
PROJE BAŞLANGIÇ YILI	01.01.2016
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞUDÖNEM	01/01/2016 ile 31/12/2016 arası
<p>Şevketi bostan (<i>Scolymus hispanicus</i> L.) ülkemizde ruhsatlandırılmış birkaç bitkisel ilaçtan biri olan “Lityazol Cemil”in hammaddesidir. Bitkinin köklerinden hazırlanan sıvı ekstre yaklaşık 60 yıl boyunca ruhsatlı olarak satılmış ve böbrek taşlar ve kumlarını düşürmek için kullanılmıştır. Bitki büyük oranda doğadan toplanmasına karşın, Enstitümüzde yapılan kültüre alma çalışması sonucunda tarla tarımına başlanmış ve başarılı sonuçlar alınmıştır. Seleksiyon yolu ile geliştirilen tohumluk çoğaltılarak üreticilere ulaştırılmıştır. Şu anda yaklaşık 300 da alanda tarımı yapılmaktadır.</p> <p>Şevketi bostan (<i>Scolymus hispanicus</i> L.) hem sebze olarak hem de ilaç hammaddesi olarak önemli bir bitkidir. Bitkiyle ilgili bitki besleme çalışmaları ve farklı dönemlerde hasat edilen bitkilerin köklerinde bulunan etkili maddenin tespiti bugüne kadar çalışılmamıştır. Özellikle ilaç hammaddesi olarak kullanımında köklerdeki etken maddenin en yüksek olduğu dönemin tespiti son derece önemlidir. Diğer taraftan bitkinin son zamanlarda konserve olarak tüketimi de söz konusu olup, sanayici konserveye işleyecek taze materyal bulmakta sorunlar yaşadığını belirtmektedir. Şevketi bostan da hasat döneminin genişletilerek hem taze sebze, hem konserve olarak işlenmeye uygun ürünün geniş bir zaman aralığında üretilmesi gerekmektedir. Bu çalışma ile farklı dönemlerde hasat edilen şevketi bostan (<i>Scolymus hispanicus</i> L.) bitkisinin sebze olarak değeri ve konserve sanayine uygunluğu incelenecek, bunun yanında farklı dönemlerde hasat edilen bitkilerin verim ve etken madde içerikleri belirlenecektir.</p>	

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

PROJE BAŞLIĞI	Ege Bölgesi Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Çeşit Geliştirme Çalışmaları
PROJE NUMARASI	TAGEM/TBAD/15/A04/P06/01
PROJE LİDERİ	Dr. Ünal KARİK
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
PROJE BAŞLANGIÇ YILI	01.01.2015
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞUDÖNEM	01/01/2016 ile 31/12/2016 arası
<p>Bu çalışmanın amacı; daha önce Enstitümüzde adaptasyon, verim, kalite ve seleksiyon çalışmaları yürütülmüş ancak tescil ettirilmemiş bazı tıbbi ve aromatik bitki türlerinde çeşit geliştirmeye yönelik çalışmaların yürütülmesidir. Çalışmada ele alınacak olan türler şevketi bostan (<i>Scolymus hispanicus</i>), dağçayı (<i>Sideritis perfoliata</i>), oğulotu (<i>Melissa officinalis</i>), ekinezya (<i>Echinacea purpurea</i>) ve salep orkideleri (<i>Serapias vomeracea</i>, <i>Orchis sancta</i>)'dir. Çalışma devamlı bir proje şeklinde öngörülmekte olup, yürütmekte olduğumuz diğer adaptasyon ve ıslah çalışmalarında öne çıkan ve ekonomik önemi olan türler de zamanla bu projeye dahil edilecektir. Böylece hem bölge hem de ülke çiftçisine tıbbi ve aromatik bitkilerde tarla üretimi için elzem olan standart üretim materyali sağlanarak, ülkemizin bu konudaki eksiğinin kapanmasına katkı sağlanacaktır.</p>	

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

PROJE BAŞLIĞI	Anadolu Adaçayı (<i>Salvia fruticosa Mill.</i>) Seleksiyon Islahı
PROJE NUMARASI	TAGEM/TBAD/12/A04/PO6/005
PROJE LİDERİ	Fatih ÇİÇEK
PROJE YÜRÜTÜCÜLERİ	Dr. Ünal KARİK, Özge ŞİMŞEK, Çiğdem SÖNMEZ
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞU DÖNEM	01 / 01 /2016 ile 31 /12 /2016 arası
<p>Projenin 1. diliminde Ulusal Gen Bankasından alınan ve gerçekleştirilen bir toplama programından sağlanan tohumlar kullanılarak oluşturulan plantasyondan gerek verim, gerekse uçucu yağ oranı bakımından en iyi bitkiler seçilmiş ve kendi aralarında tozlaştırılmıştır. Buradan alınan tohumlar ise 2. dilimin başlangıç materyalini oluşturmuştur. 2012 yılı içinde bu tohumlar kullanılarak 300 kadar fide üretilmiş olup seleksiyona bu materyal üzerinden devam edilmiştir. 2013 yılı içinde bu fideler araziye dikilerek gerekli bakım ve gözlemlere devam edilmiştir. 2014 yılında diğerlerine göre hastalıklara dayanıklılık ve morfolojik olarak üstün özellik gösteren 35 adet bitki belirlenerek bu bitkilerin tohumları alınmıştır. Alınan tohumlardan 1800 bitkiden oluşan yeni bir plantasyon kurulmuştur. 2016 yılı içerisinde diğerlerine göre hastalıklara dayanıklılık ve morfolojik olarak üstün özellik gösteren 160 bitki seçilmiştir. Bu bitkilerde kalite analizleri devam etmektedir.</p>	

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A04/PO6/006
Proje Başlığı	Sakız (<i>Pistacia lentiscus</i> var. Chia Duham.) İçin Uygun <i>Pistacia</i> Anaçlarının Belirlenmesi (2. Dilim)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Batı Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Bezm-i Alem Vakıf Üniversitesi Eczacılık Fakültesi
Proje Yürütücüsü	Dr. Mehmet TUTAR
Yardımcı Araştırmacılar	Deniz AKSOY, Celal ŞAFAK, Andaç ÇAVDAR, Erol KÜÇÜK, Salih GÖKKÜR, Fatih ÇAGIR, Müge ŞAHİN, Fatih Alpay VURAN, Prof. Dr. Murat KARTAL
Başlama-Bitiş Tarihleri	2016-2020
Projenin Toplam Bütçesi	92.750
<p>Projenin birinci diliminde Ege Bölgesinde doğal yayılış gösteren <i>P. atlantica</i>, <i>P. terabinthus</i> ve <i>P. lentiscus</i> türlerinden çok miktarda tohum toplanmıştır. Ege Bölgesinde bulunmayan <i>P. vera</i> ve <i>P. khinjuk</i> tohumları ise Siirt ilinden temin edilmiştir. Temin edilen bu tohumlardan elde edilen çöğürlere aşılama çalışmalarına devam edilmektedir. İlk verilere göre yapılan değerlendirmede damla sakızı için en uygun anacın <i>P. atlantica</i> olduğu tespit edilmiştir. Kesin sonuçlar projenin ilerleyen dönemlerinde netleşecektir.</p> <p>2016 yılı içerisinde aşılama ve üretim çalışmalarına devam edilmiştir. İzmir Aliğa ve Muğla Ula ilçelerinde iki pilot aşılama uygulaması gerçekleştirilmiştir. Aşı tutma oranı diğer yıllardan düşük olmuştur. Bunda iklim faktörlerinin etkili olduğu düşünülmektedir. İzmir Çeşme’de bir sahanın ağaçlandırılmasında ve diğer adaptasyon faaliyetlerinde kullanmak üzere 1500 kadar fidan üretilmiştir. Diğer taraftan Muğla’nın Ula ve Marmaris ilçeleri ile İzmir Urla’da 50’şer ağaçtan oluşan üç adet adaptasyon parseli kurulmuştur. Fidanlarda yapılan aşılama denemelerinde en iyi tutma oranı ilkbaharda yapılan yama aşı uygulamasından elde edilmiştir. Yabani ve kültür sakızı yaprak örneklerinde uçucu yağların dönemsel değişimi incelenmektedir.</p>	

DEVAM EDEN PROJELER (SONUÇ RAPORU)

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A04/PO6/006
Proje Başlığı	Kuşburnu (<i>Rosa spp.</i>) Seleksiyon Islahi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Yürütücüsü	Dr. Mehmet TUTAR
Yardımcı Araştırmacılar	Nihan Baş ZEYBEKOĞLU, Ramazan TOKER, Fatih ÇİÇEK, Aynur BİLGİÇ, Yasemin AKSU, Ali Osman SARI, Ünal KARI, Tuncer TAŞKIN
Başlama-Bitiş Tarihleri	
Projenin Toplam Bütçesi	
<p>Kuşburnu genellikle, 1,5-2 m boyunda, dikenli, çalı formunda bir bitkidir. Dünyada 100 kadar türü bulunmakla birlikte Türkiye’de 24 taksonu mevcuttur. En yaygın olanı ve tanınanı ise <i>Rosa canina</i> L.’dir. Farklı türler deniz seviyesinden başlayıp 2.500 m yüksekliğe kadar geniş bir yayılış gösterir. Genellikle ilkbaharda çiçek açıp güz aylarında meyvelerini olgunlaştırır. Dünya’da yaygın bir kullanımı vardır. Özellikle çay olarak tüketilir. Bunun yanında reçel, marmelat, pekmez ve meyve suyu yapımında da kullanılmaktadır. İçerdiği yüksek orandaki C vitamini nedeniyle bu ürüne olan ilgi giderek artmaktadır. Ayrıca önemli bir β karoten ve likopen kaynağıdır. Halk arasında ülser ve soğuk algınlığına karşı tedavi edici olarak yararlanılmaktadır. Güller için anaç olarak kullanılmasının yanı sıra erozyonun önlenmesi açısından da önemli bir bitkidir.</p> <p>Ülkemizin tamamına yayılan kuşburnu (<i>Rosa spp.</i>) özellikle Gümüşhane ve Tokat civarlarında doğadan toplanarak buralarda bulunan fabrikalarda işlenmektedir. Toplanması zahmetli olduğundan ve yörede yaşanan göç nedeniyle buralarda yeteri kadar kuşburnu toplanamamakta, zaman zaman yurtdışından ithal edilmektedir. Diğer yerlerde ise yerli halk tarafından küçük çaplı bir kullanım söz konusudur. Batı bölgelerinde toplanması ve değerlendirilmesi yok denecek kadar azdır.</p> <p>Projenin birinci dilimi boyunca Ege ve Marmara Bölgelerinde gerçekleştirilen surveylerle meyve özellikleri bakımından seçilerek toplanan kuşburnu tiplerinin gerek çelikleri, gerekse tohumları ile üretilen fidanlar kullanılarak 850 bitkilik bir kuşburnu plantasyonu kurulmuştur. İkinci dilimde bu plantasyonda meyve, verim ve bitki özellikleri dikkate alınarak yapılan değerlendirmeler sonucunda 10 kadar bitki seçilmiş ve 2 numaralı seleksiyon parseline dikilmiştir.</p>	

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM/TA/10/05/04/002
Proje Başlığı	Farklı Gül Anaçlarının Yağ Gülü (Rosa Damascena Mill.)'nde Kullanılabilirliğinin Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Eğirdir/ISPARTA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Rafet SARIBAŞ
Proje Yürütücüleri	Hasan ASLANCAN, Mesut ALTINDAL
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2010-31.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi:	2010-8.000 TL, 2011-20.000 TL, 2012-6.00 TL, 2013-6.600 TL, 2014-10.000 TL, 2015-Bütçesiz, 2016-Bütçesiz Toplam:50.600 TL
Proje Özeti	<p>Gül, süs bitkisi, kesme çiçek ve yağ gülü olarak yetiştiriciliği yapılan önemli bir kültür bitkisidir. Yağ gülü yetiştiriciliğinde aşılı üretim yerine çelikle üretim kullanılmaktadır. Halbuki çelikle üretim, her ne kadar ana bitkiye benzer nitelikte yeni bitki üretimine imkan tanısa da, bitkinin verim ve kalitesi aşı ile üretime göre düşük kalmaktadır. Kesme gül yetiştiriciliğinde büyük oranda aşı ile üretime geçilmiş olsa da, yağ gülü yetiştiriciliğinde hala geleneksel yöntem olan çelikle üretim kullanılmaktadır. Bu çalışmada, Rosa damascena Mill. gül türünün farklı gül anaçları üzerinde yetiştirilebilirliği ile bu anaçların gülyacağı verim ve kalitesine etkilerinin araştırılması planlanmıştır. 16.02.2016 tarihinde yağ gülü bitkilerinde budama yapılmış devam eden süreçte projede öngörülen ilk gonca devresi, ilk çiçeklenme, hasat başlangıcı ve hasat sonu gibi fenolojik gözlemler ile dekara gül verimi, gonca ağırlığı, dekara yağ verimi ve yüzde yağ oranı gibi morfolojik ölçümler kaydedilmiştir. 10.05.2016 tarihinde yağ gülü hasadına başlanmış ve 13.06.2016 tarihinde hasat sona ermiştir. Elde edilen uçucu yağların kompozisyonu Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü (BATEM) bünyesinde faaliyet gösteren Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Merkezi Laboratuvarında gaz kromatografisi (GC/MS) cihazıyla belirlenmiştir.</p>

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No:											
Proje Başlığı	<i>Lavandula angustifolia</i> Mill. Çeşit ve Tiplerinin Farklı Bölge Koşullarındaki Performanslarının Belirlenmesi										
Projeyi Yürüten Kuruluş	MAREM										
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM										
Proje Lideri	Hasan ASLANCAN										
Proje Yürütücüleri	Rafet SARIBAŞ, Ahmet B. TINMAZ, Başak ÖZYILMAZ, İslim KOŞAR, İbrahim Halil CÖMERT, Ahmet GÜNEŞ, Hasan KOÇ, İsmail KARA, Nejla ÇALIŞKAN, Adnan TÜLEK, Merve GÜZEL, Fatih ÇİÇEK, Ünal KARIK, Kadriye YÜKSEL										
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2015 – 31.12.2019										
Projenin Toplam Bütçesi:	<table border="1"><thead><tr><th><u>2015</u></th><th><u>2016</u></th><th><u>2017</u></th><th><u>2018</u></th><th><u>2019</u></th></tr></thead><tbody><tr><td>40.000</td><td>35.000</td><td>20.000</td><td>20.000</td><td>20.000</td></tr></tbody></table>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	40.000	35.000	20.000	20.000	20.000
<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019</u>							
40.000	35.000	20.000	20.000	20.000							
Proje Özeti	<p>Proje 2008-2013 yılları arasında yürütüp sonuçlandırdığımız, “Lavanta Adaptasyon Çalışmaları” isimli projemizin ikinci kısmıdır. Ülkemizde yetiştirilen Lavantalar içeriğindeki “<i>camphor</i>” maddesinin yüksekliğinden dolayı dünya parfümeri sektöründe rağbet görmeyen <i>Lavandula X intermedia</i> lavanta çeşitleridir. Bu projede dünya piyasalarında aranan ve birim fiyat olarak daha yüksek fiyatlarda alıcı bulabilen, Uçucu yağının bileşeninde çok az miktarda ya da hiç “<i>camphor</i>” bulunmayan, <i>Lavandula angustifolia</i> türü lavantaların performansları belirlenecektir.</p> <p>Deneme parselleri üç tip dört çeşit toplam yedi çeşit/tip ile Eğirdir Meyvecilik Araştırma İstasyonu Müdürlüğü liderliğinde Türkiye’nin farklı bölgelerinde bulunan sekiz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüklerinde eş zamanlı oluşturulacaktır. Deneme Tesadüf bloklarında deneme desenine göre 3 tekerrürlü olarak planlanmış olup, 5 yıl süre ile yürütülecektir (2015-2019).</p> <p>2016 yılı itibariyle deneme alanlarının oluşturulması çalışmaları devam etmektedir. Eğirdir, Şanlıurfa, Tokat ve Edirne lokasyonlarında ilk gözlemler alınmış olup en yüksek uçucu yağ değerleri <i>L.angustifolia var. Zarif</i> çeşidinde elde edilmiştir.</p>										

YENİ TEKLİF PROJELER

Proje No:							
Proje Başlığı	Tıbbi Ve Baharatlık Nane (<i>Mentha Spp.</i>) Çeşit Ve Genotiplerinin Isparta Koşullarında Verim Ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi						
Projeyi Yürüten Kuruluş	MAREM						
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM						
Proje Lideri	Hasan ASLANCAN						
Proje Yürütücüleri	Tanju TURGUT, Rafet SARIBAŞ, Murat CANSU, Prof. Dr. İsa TELCİ, Prof. Dr. İbrahim DEMİRTAŞ, Dr. Fatih Alpay VURAN						
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2018 – 01.01.2021						
Projenin Toplam Bütçesi:	<table><tr><td><u>2018</u></td><td><u>2019</u></td><td><u>2020</u></td></tr><tr><td>9.000</td><td>8.000</td><td>9.000</td></tr></table>	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	9.000	8.000	9.000
<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>					
9.000	8.000	9.000					

Proje Özeti

Türkiye'de kültürü yapılan tıbbi bitkilerde çok az çeşit bulunmakta, üretim yerel popülasyonlarla yapılmaktadır. Bu durum ürünlerin kalite ve standardizasyonunda önemli olumsuzluklara neden olmaktadır. Ticari öneme sahip aromatik bitkilerden olan Nane *Mentha* (Lamiaceae), bazı türleri baharat ve uçucu yağı için üretilmektedir. Baharat yanında kuru yaprağı bitki çayı, uçucu yağı ilaç, gıda ve parfümeri sektörlerinde kullanılmaktadır. Nane türlerinden elde edilen uçucu yağlar (*Mentha arvensis*, *M. piperita*, *M. spicata* vd.) dünya uçucu yağ ticaretinde turunçgillerden sonra ikinci sıradadır. Ülkemiz ihtiyacı olan nane uçucu yağı büyük oranda ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Bu çalışmada daha çok baharat olarak ön plana çıkan Spearmint (*M. spicata*) nane çeşit ve genotipleri ile, tıbbi özeliğe sahip pepermint (*M. piperita*) çeşit ve genotiplerinin Isparta Eğirdir koşullarındaki verim ve kalite özellikleri incelenecektir. Çalışmada kullanılan materyalin 7 çeşidi yurtdışından diğer genotipler yurtiçinden temin edilmiştir. Proje, Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü uygulama arazisinde 3 yıl süresince (2018-2020) yürütülecek ve tesadüf blokları deneme deseninde 3 tekerrürlü olarak dizayn edilecektir. Verimle ilgili özellikler (yeşil herba verimi, kuru herba verimi, kuru yaprak verimi ve uçucu yağ verimi) ile uçucu yağ oranı (%) ve uçucu yağ bileşenleri belirlenecektir.

DEVAM EDEN PROJE (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM/TBAD/15/A04/P06/02		
Proje Başlığı	Farklı Dikim Normlarının <i>Lippia citriodora</i> (Limon otu)'nın Verim ve Kalite Özelliklerine Etkisi		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enst. Müdürlüğü		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM		
Proje Yürütücüsü	Dr. Başak ÖZYILMAZ		
Yardımcı Araştırmacılar	Rahime KARATAŞ (Ziraat Yük. Müh.) Özge KOYUTÜRK (Ziraat Yük. Müh.) Kaya ASTAN (Ziraat Müh.)		
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2015 – 31/12/2017		
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2015: 2 070₺	2016: 9 175₺	2017: 6 325₺
Proje Özeti :	<p>Tıbbi ve aromatik bitkiler grubu içerisinde bulunan <i>Lippia citriodora</i>'nın yaprakları sakinleştirici, spazm giderici olarak ve solunum rahatsızlıklarında uzun yıllardan beri kullanılmaktadır. Özellikle bünyesinde ihtiva ettiği limonen'den kaynaklanan limon benzeri aroması ile bitkisel çay preparatlarında yer alması bitkinin endüstriyel anlamda kullanımını ve bu yönde talebini ve üretimini artıran bir faktördür. Üretimde verimi etkileyen önemli bir husus her bir bitkinin ideal yaşam alanı veya birim alandaki bitki sıklığıdır. Drog verimi ve kalitesinin en yüksek olacağı bitki sıklığının belirlenmesi amacıyla yürütülen bu araştırmada üç lokasyonda farklı dikim sıklıkları incelenecektir. Tokat-Kazova, Tokat-Erbaa ve Samsun olmak üzere üç lokasyonda yürütülecek olan çalışmada <i>Lippia citriodora</i>'nın iki farklı sıra arası (40 ve 60 cm) ile üç farklı sıra üzeri (20, 30 ve 40 cm) olmak üzere altı farklı dikim sıklığı incelenecektir. Samsun, Kazova, Erbaa lokasyonlarında 2016 yılında dikimi yapılan bitkilerde en yüksek kuru yaprak verimlerinin sırasıyla 474,36 kg/da, 641 kg/da ve 241,78 kg/da olduğu belirlenmiştir.</p>		
Anahtar Kelimeler:	Limonotu, <i>Lippia citriodora</i>		

DEVAM EDEN PROJE (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM/TBAD/12/A04/P06/001		
Proje Başlığı	Türkiye'nin Farklı Bölgelerinden Temin Edilen Tatlı Rezene ve Çörekotu Hat ve Populasyonlarının İncelenerek Ümitvar Hatların Belirlenmesi		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enst. Müdürlüğü		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM		
Proje Yürütücüsü	Dr. Başak ÖZYILMAZ		
Yardımcı Araştırmacılar	Rahime KARATAŞ (Ziraat Yük. Müh.) Orçun ÇINAR (Kimya. Müh.) Prof. Dr. Güngör YILMAZ (Danışman)		
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2012 – 31/12/2016		
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2012: 10 000₺	2013: 8 080₺	2014: 6 610₺
	2015: 5 640₺	2016: 4 150₺	
Proje Özeti :	<p>Günümüzde tıbbi ve aromatik bitkilere olan talep her geçen gün artmaktadır. Ülkemiz için önemli bir kaynak durumunda olan tıbbi-aromatik bitkilerde yapılan çalışmalar son yıllarda artış göstermiş olmasına rağmen üretilen bitkisel drogların önemli bir kısmı populasyon, yerel genotip veya doğadan toplama şeklinde temin edilmektedir. Bu şekilde üretimde standardı yakalamak zordur. Dünya pazarları ve ilaç sanayi etken madde miktarı ve kalitesi yüksek ve bu yönleriyle “standart” ürün talep etmektedir. Standartlara uygun, nitelikli, homojen ürün elde edebilmek için seleksiyon ve ıslah çalışmalarının yoğunlaştırılması, istenilen niteliklere ulaştırılmaları gerekmektedir. Bu amaçla ülkemiz florasında doğal olarak bulunan ve gıda, baharat, eczacılık, bitkisel içecekler ve çeşitli droglarda kullanılan rezene ve çörekotu bitkilerinde istenilen özelliklerin geliştirilerek piyasaya sunulması hem verimlilik ve kaliteyi arttıracak hem de ekonomiye katkı sağlayacaktır.</p> <p>Bu bağlamda, Tokat-Kazova şartlarında 2012-2016 yılları arasında yürütülen araştırmada, Türkiye'nin farklı bölgelerinden temin edilen 40 rezene ve 54 çörekotu populasyonları tarla denemelerine alınmıştır. Tesadüf Blokları Deneme Desenine göre yürütülecek olan çalışmada sıra araları her iki bitki için 30 cm olmuştur. Sıra üzeri bitki yoğunluğu belirlenirken, rezene için 250 adet tohum/m², çörekotu için ise 1000 adet tohum/m² esas alınarak ekim yapılmıştır. Yetiştirme dönemi boyunca ve sonrasında bitkilerde fenolojik, morfolojik, verim ve kaliteyle ilgili gözlem ve ölçümler yapılmış, çeşitli ıslah yöntemleri ile bölgeye uyumlu, yağ oranı ve verimi yüksek hatlar belirlenmiştir.</p>		
Anahtar Kelimeler:	Rezene, çörekotu, Foeniculum vulgare, Nigella sativa, Tokat		

DEVAM EDEN PROJE (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	
Proje Başlığı	Tokat Koşullarında <i>Stevia rebaudiana</i> Bertoni Bitkisinin Kültüre Alınması ve Adaptasyonu Üzerine Bir Araştırma
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enst. Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Başak ÖZYILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Özge KOYUTÜRK (Ziraat Yük. Müh.) Rahime KARATAŞ (Ziraat Yük. Müh.)
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2016 – 31/12/2020
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2016:500₺ 2017:500₺ 2018:500₺ 2019:500₺ 2020:500₺
Proje Özeti :	<p>Araştırmaya konu olan Stevia ekstresinin ana bileşenleri steviosid, rebaudiosid-A ve steviol molekülleridir. "Steviosid" maddesi vücuttaki tat duyuları tarafından normal şekerin 200-300 katı daha şekerli olarak algılanmaktadır. Dolayısıyla bir tutam şeker bitkisi tozu, bir litre çay, kahve veya diğer içecekleri tatlandırmaya yeterli olmakta ve diyet gıdası olarak hiç bir şekilde kalori, yağ, sakarin ve toksik maddeler içermemekte ve bal, pekmez ya da meyve şekerlerinin içindeki alkolden ileri gelebilecek ekşimeye kesinlikle yol açmamaktadır. Aynı zamanda sakinleştirici etkisi nedeni ile depresyon hastaları için de alternatif bir gıda takviyesidir. Diyet ve kabızlığa karşı olumlu etkileri olan Stevia, mide ve bağırsak florasını, asit alkali dengesini de korumaktadır.</p> <p>Stevia bitkisinin bahsi geçen özelliklerinden dolayı, çalışılmaya değer bir bitki olduğu kanaatine varılmış ve Tokat bölgesinde yetiştiriciliğinin araştırılması gerekliliği ortaya çıkmıştır. İntrodüksiyon yolu ile temin edilen Stevia popülasyonlarının bölge şartlarına uyumu ve verim ve kalite değerleri incelenecektir. Araştırma sonucunda yöre için uygun çeşit ya da çeşitler belirlenmiş olacaktır. Bu bağlamda 2015 yılında dikimi yapılan bitkilerde kuru yaprak verimleri 327,2-1225,5 kg/da arasında değişim göstermiştir. 2016 yılında üretimi gerçekleşen bitkilerde bu değerler 93,5-503,1 kg/da arasında bulunmuştur.</p>
Anahtar Kelimeler:	Şekerotu, stevia, Tokat

DEVAM EDEN PROJE (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM/TBAD/16/A04/P06/10				
Proje Başlığı	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Haşhaş Islah Projesi				
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enst. Müdürlüğü				
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM				
Proje Yürütücüsü	Levent YAZICI (Ziraat Yük. Müh.)				
Yardımcı Araştırmacılar	Başak ÖZYILMAZ (Ziraat Yük. Müh.) Sezai GÖKALP (Ziraat Yük. Müh.) Prof. Dr. Neşet ARSLAN (Danışman) Prof. Dr. Güngör YILMAZ (Danışman)				
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2016 – 31/12/2020				
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2016	2017	2018	2019	2020
	6000	12000	12000	12000	12000
Proje Özeti :	<p>Türkiye birçok bitki türü için gen merkezi durumunda olup, bitkilerin çeşitliliği bakımından dünyanın en zengin ülkelerinden birisidir.</p> <p>Anavatanı Doğu Akdeniz olan haşhaş, Hindistan ve Anadolu'da çok eskiden beri yetiştiriciliği yapılmaktadır. Ülkemizde 1933 yılına kadar haşhaş ekimi, afyon üretimi ve ticareti serbest olarak yapılmıştır. 1933 yılında kontrollü haşhaş ekimi ve üretimine geçilmiş, daha sonra 1938 yılında Toprak Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) kurulmasıyla uyuşturucu maddelerin tekeli TMO'ya verilmiştir. Üretim 1971 yılına kadar afyon sakızı ve haşhaş tohumu amaçlı olarak gerçekleştirilmiştir. 1974 yılından itibaren, haşhaş kapsülünün çizilmesi ile elde edilen afyon üretimi yasaklanarak daha güvenli bir yöntem olan çizilmemiş haşhaş kapsülü üretimine geçilmiştir.</p> <p>Heterosisin haşhaş bitkisinde birçok verim ögesiyle beraber, morfin, tohum ve kapsül verimi üzerine etkisi belirlenmiştir. Bu çalışmada; farklı özellikteki dokuz haşhaş çeşidinin yarım diallel melezlerinden oluşan populasyonda, Türkiye ortalaması düşük olan kapsüldeki mevcut morfin, tebain ve noskapin oranını yükseltmek. Yaygın iç tüketimi ve ihracatı ile ülkemize döviz girdisi sağlayan haşhaş tohum verimini ve bünyesinde birçok alkaloid bulunduran haşhaş kapsül verimini artırmak amaçlanmıştır.</p> <p>Araştırma Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma İstasyonu Müdürlüğü'ne ait deneme arazisinde yapılacaktır. Proje 2016-2020 yıllarında 5 yıl süre ile uygulanacaktır. Projede materyaller Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü'nden temin edilecektir. Çalışmada, çeşitli fenolojik ve morfolojik karakterler incelenecektir. Araştırmada varyans analizi yapılarak değerlendirme yapılacaktır.</p>				
Anahtar Kelimeler:	Haşhaş, Papaver somniferum L., melezleme, ıslah, heterosis				

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM/TBAD/13/A12/PO5/011
Proje Başlığı	Karabuğday (<i>Fagopyrum esculentuntum</i> Moench)'ın Tokat Şartlarında Farklı Ekim Zamanları ve Sıklıklarının Verim ve Verim Unsurlarına Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enst. Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh. Rahime KARATAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Başak ÖZYILMAZ (Ziraat Yük. Müh.) Özge KOYUTÜRK (Ziraat Yük. Müh.) Levent YAZICI (Ziraat Yük. Müh.) Sezai GÖKALP (Ziraat Yük. Müh.)
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2016-31/12/2017
Projenin yıllara Göre Bütçesi(TL)	2016: 8,000.00 2017:3,00.00TL
Proje Özeti :	<p>Bu amaçla projede Karabuğdayın Tokat-Kazova şartlarında iklim şartlarına bağlı olarak (15 Nisan-15 Mayıs-15 Haziran-15 Temmuz) dört farklı ekim zamanı ve dört farklı ekim sıklığı (200, 250, 300, 350 tohum/m²) ile Tesadüf Blokları Bölünmüş Parseller Deneme Desenine göre üç tekerrürlü olarak yürütülmüştür. 2016 vejetasyon yılında başlamış olan ve iki yıl yürütülecek olan projede; “Aktaş” ve “Güneş” çeşitlerinin gelişme dönemleri içerisinde bitkilerde fenolojik, morfolojik ve verim ilgili gözlem ve ölçümler yapılmıştır.</p> <p>Proje kapsamında 19.04.2016 tarihinde ilk ekimler gerçekleştirilmiştir. Parseller 1,2 m x 5 m= 6 m² ve her parselde 20 cm sıra arası ve 6 sıra olacak şekilde hazırlanmıştır. İkinci ekim; 13.05.2016, üçüncü ekim 15.06.2016 ve dördüncü ekim 15.07.2016 tarihlerinde elle yapılmıştır. Ekim tarihinden itibaren ortalama 8-15 gün sonra çıkışlar gözlenmiştir. Dördüncü ekim zamanı olan 15 Temmuz itibari ile yağış gözlenmemesi çıkışı engellemiş, bu ekim zamanından veri alınamamıştır. Vejetasyon boyunca gerekli gübreleme ve bakım işlemleri yapılmıştır.</p> <p>Güneş çeşidinde bitki boy ortalamalarının 105,0 ile 119,2 cm arasında değiştiği görülmektedir. En kısa bitki boyu 250 tohum/m² ekim sıklığı ve üçüncü ekim zamanında, en uzun bitki boyu ise 350 tohum/m² ekim sıklığı ve ikinci ekim zamanından elde edilmiştir. Aktaş çeşidinde ise bitki boyları 89,9 cm (250 tohum/m² ekim sıklığı üçüncü ekim zamanı) ve 119,6 cm (200 tohum/m² ekim sıklığı birinci ekim zamanı) aralığında değişmiştir. Ana sap çapı (mm); Güneş çeşidinde, 7,1 mm ve 8,5 mm arasında, Aktaş çeşidinde ise 6,2 ile 8,4 mm arasında olduğu görülmektedir. Dal sayısı ölçümler sonucunda; Güneş çeşidinde en fazla dal sayısı 3,7 dal ile 250 tohum/m² ekim sıklığı ve üçüncü ekim zamanında, Aktaş çeşidinde 3,8 dal ile 300 tohum/m² ekim sıklığı ve üçüncü ekim zamanında elde edilmiştir. Tane verimi incelendiğinde, en yüksek verim Güneş çeşidinde 1,333 kg/da, ve Aktaş çeşidinde 1,558 kg/da gözlenmiştir. En düşük verim; Güneş çeşidinden 0,319 kg/da ve Aktaş çeşidinden 0,220 kg/da ile alınmıştır. Bin dane Ağırlığında ise; Güneş çeşidinde 2,21g ile 2,73g, Aktaş çeşidinde 2,32 g ile 2,74 g arasında değişmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler:	Karabuğday, ekim zamanı, ekim sıklığı

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	
Proje Başlığı	Salep Üretiminde Kullanılan Orkidelere Alternatif olan Konyak Bitkisinde (<i>Amorphophallus konjac</i>) Adaptasyon Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / YALOVA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Aksu Vital Ltd.Şti.
Proje Lideri	Ahmet Bircan TINMAZ
Proje Yürütücüleri	Yalçın KAYA Gürsel ÇETİN Zühtü POLAT Erdoğan UYSAL Ekrem SEZİK ¹ Ünal KARİK ² Başak ÖZYILMAZ Muzaffer ÖZDEMİR Kudret KEVSEROĞLU Mehmet S. ODABAŞ
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012-2016
Projenin Toplam Bütçesi:	2016: 10.000 TL
Proje Özeti	<p>Bu proje ile doğadan toplanarak dondurma ve birçok gıda sanayinde kullanılan salep orkidelerinin ülkemiz doğasındaki varlığını koruyabilmek için yapılacaktır. Bu amaçla orkide bitkilerine alternatif olabilecek aynı etken maddeleri taşıyan <i>Amorphophallus konjac</i> bitkisi 5 farklı bölgede (İzmir, Kahramanmaraş, Samsun, Tokat, Yalova;) yetiştiriciliği denenecektir.</p> <p>Proje kapsamında konyak yumruları ve denemede kullanılacak örtüler projenin yürütüldüğü Enstitülere (Samsun, Tokat, İzmir, Kahramanmaraş) gönderildi. Denemelerde ölçüm ve gözlemler tamamlandı.. Bitkinin toprak isteklerini belirlemek üzere Yalova lokasyonunda farklı toprak tiplerinde bitkinin performansını belirlemek üzere yapılan çalışma tamamlandı. Glukomannan analizleri 2017 yılı içerisinde tamamlanacaktır.</p>

SONUÇ RAPORU (ÖZET)

Proje No:	
Proje Başlığı	Armutlu Yarımadası Fıstık Çamı Plantasyon Açıklıklarında Bazı Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Organik Olarak Yetiştiriciliğinin Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü / YALOVA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Ahmet Bircan TINMAZ
Proje Yürütücüleri	Mükremin TEMEL Yalçın KAYA Zühtü POLAT Gürsel ÇETİN Barış ALBAYRAK Mehmet ÖZDEMİR Gökhan YILDIRIMLI
Başlama- Bitiş Tarihleri	2011-2016
Projenin Toplam Bütçesi:	Toplam bütçe: 148.000 TL

Proje Özeti Ülkemizde doğadan toplanarak satışı sunulmakta olan veya ihraç edilen yüzlerce tıbbi ve aromatik bitki mevcuttur. Oluşturulmakta olan Akdeniz model orman ağına adaylık sürecinde Orman-köylü ilişkilerini geliştirmek ve orman dışı ürünlerin orman açıklıklarında yetiştiriciliğini teşvik ve sisteme köylünün daha fazla katılımını sağlamak amaçlı çalışma başlatılmıştır. Bu çalışma ile Armutlu yarımadası fıstık çamı plantasyon açıklıklarında bazı tıbbi ve aromatik bitkilerin (Adaçayı, Biberiye, Kekik, Lavanta ve Defne) organik yetiştiricilik imkanlarını araştırılmıştır. Proje sonunda farklı bakılarda (gölgeli bakı, güneşli bakı, meyilsiz alan) ve farklı zamanlarda (Sonbahar, kış, ilkbahar) dikimi gerçekleştirilecek olan bitkilerin en uygun dikim zamanını ve yeri tespit edilmiştir. Yapılan çalışma ile yeni tesis orman açıklıklarında dikilen Adaçayı, Biberiye, Lavanta yeni oluşan ekosisteme uyum sağlamış ve böyle alanlarda yetiştiriciliğinin yapılabileceği kanısına varılmıştır. Çalışmada kullanılan İstanbul Kekiğinin otsu yapısı nedeni ile diğer orman çalı ve yabancı otlar ile rekabeti zayıf bulunmuştur. Defnenin dikilen bu alanlarda kontrolsüz yetiştiriciliğe uygun olmadığı ve gelişmesinin iyi olmadığı dolayısı ile ekosistemde yerini alamadığı gözlenmiştir. Yapılan çalışma Türkiye için bir ilk ve yetiştiricilik açısından model olma niteliğindedir.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi bitki, organik tarım, lavanta, kekik, biberiye, adaçayı, Yalova

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM/TBAD/15/A04/P06/05
Proje Başlığı	Bazı Salep Orkidelerinin <i>In Vitro</i> Çoğaltımı ve Aklimatizasyonu
Projeyi Yürüten Kuruluş	DAGTEM (Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü) KAHRAMANMARAŞ
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Esra BULUNUZ PALAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Yeşim BÜYÜKÇİNGİL Elif KÖKSALAN Cafer Hakan YILMAZ Alaaddin ÖZDEMİR
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2015- 31/12/2017
Projenin Toplam Bütçesi:	40.000,00TL
Proje Özeti	<p>Doğal flora da bulunan salep orkidelerinin kültüre alınması amacıyla yürütülecek olan çalışmada <i>Dactylorhiza romana</i>, <i>Orchis anatolica</i>, <i>Serapias vomeraceae</i> üzerinde çalışılacak türler olarak belirlenmiştir. Başlangıç materyali olarak kullanılan ve olgunlaşmış embriyo taşıyan tohumlar EBP besi ortamı üzerinde <i>in vitro</i> kültüre alınacaktır.</p> <p><i>In vitro</i> 'da EBP besi ortamı çimlendirme ve bitki gelişim ortamı olarak kullanılacaktır. Bitkiciklerin dış ortama aktarma başarısı belirlenecektir. Dış koşullara aktarmada torf, zeolit, perlit, kızılçam kabuğu, hindistan cevizi torfu ve toprak kullanılacaktır. Kültüre alınan alınan salep orkidelerine ait toprakların analizi yapılacaktır. Salep orkidelerinin toprağa alınması sırasında, doğal floradaki koşullarına uygun bir ortam sağlamak için analiz sonuçlarına göre fideler tam otomasyonlu seralarda kimyasal gübreleme yapılmış uygun saksılara dikilerek gelişimleri izlenecektir. Bu çalışmada hem bu bitkilere olan talepler karşılanmış olacak, hem de ekonomik önemi olan salep orkidelerinin doğadan aşırı sökümleri neticesinde nesillerinin tehlike altına girmesi engellenecektir.</p>

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM/TBAD/16/A04/P06/07
Proje Başlığı	Farklı Lavanta Çeşitlerinin, Kahramanmaraş Koşullarına Adaptasyonlarının ve Bazı Kalite Kriterlerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Ens. Müd.
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Muzaffer ÖZDEMİR
Yardımcı Araştırmacılar	Kerim KARATAŞ, Erdem ERTÜRK
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2016 – 31.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi:	37500
Proje Özeti:	<p>2016 yılı Mart-Nisan aylarında Isparta ve Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitülerinden gelen Lavanta çelikleri köklendirme ortamlarına dikilmişlerdir. Lavanta fideleri çelikten %90 gibi yüksek oranda köklenmişlerdir. Deneme alanı Mayıs ayında proje kesin teklifinde yazıldığı şekliyle derin sürüm, yüzlek işleme ve ardından parselizasyon işlemleri yapılmıştır. Bu işleme sırasında gübreleme işlemleri de yapılmıştır. 10kg/da N ve 5kg/da P hesabıyla, toprak analizi sonucuna göre uygun gübreleme yapılarak eksikler tamamlanmıştır. Deneme deseni tesadüf blokları deneme desenine göre oluşturulmuştur. Deneme iki adet (sulamalı ve sulamasız) aynı materyalden yan yana kurulmuştur. Köklendirilen fideler deneme alanına şaşırtılmış ve sezon boyunca sulama, çapalama gibi kültürel işlemler yapılmıştır. Her iki deneme için de ilk yıl sulama yapılmıştır. Parsellerde yaşanan az sayıdaki bitki kayıpları, her tür için hazırlanan ve tüplerde bekletilen aynı yılın çelikleriyle sonbaharda tamamlanmıştır.</p>

YENİ TEKLİF PROJE

Proje Başlığı	Sahlep Yapımında Kullanılan Karasal Orkide Türlerinde İn Vitro Kültür Koşullarında Farklı Besin Ortamlarının ve Bitki Büyüme Düzenleyicilerinin Yumru Gelişimi Üzerine Etkisi.
Projenin İngilizce Başlığı	The Effect of Different Nutrient Mediums and Plant Growth Regulators on The Tuber Development in In Vitro Cultural Conditions in The Species of Terrestrial Orchids Used in Making Sahlep.
Yürütücü Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma İstasyonu
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Yeşim BÜYÜKÇİNGİL
Yardımcı Araştırmacılar	Yrd. Doç. Dr. Yekta GEZGİNÇ, Esra BULUNUZ PALAZ, Elif KÖKSALAN
Başlama ve Bitiş Tarihi	01/01//2018 - 31/12/2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018 : 48.658,94. - TL 2019 : 6.750. - TL 2020 : 6.750. - TL Genel Toplam : 62,158,94. - TL
Proje Özeti :	<p>Doğal flora da bulunan sahleple orkidelerinin kültüre alınması amacıyla yürütülecek olan çalışmada <i>Dactylorhiza romana</i>, <i>Anacamptis pyramidalis</i>, <i>Orchis morio</i> üzerinde çalışılacak türler olarak belirlenmiştir. Başlangıç materyali olarak kullanılan ve olgunlaşmış embriyo taşıyan tohumlar Knudson C, Malmgren (Malmgren 1996), Orchimax besi ortamı üzerinde <i>in vitro</i> kültüre alınacaktır.</p> <p>Farklı kültür ortamlarında çimlendirilen sahleple türlerinden elde edilen bitkicikler farklı bitki büyüme düzenleyicilerin (6 Benzyl aminopurine, Naphtalene acetic acid, Indole 3 acetic acid, Thidiazuron, Jasmonik acid) besin ortamlarına ilavesi ile yumru gelişimine etkisi araştırılacaktır. İn vitro elde ettiğimiz yumrular ile doğadan topladığımız yumruların glukomannan analizi yapılarak, in vitro mikro yumruların glukomannan içerikleri kıyaslanacaktır. Sahleple orkidelerinin doğadan aşırı sökümlerinin önlenmesi için ekonomik değeri yüksek olan yumrularının çoğaltma çalışmalarının yapılması ile sağlanacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler:	Sahlep, in vitro, glukomannan, yumru

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No	TAGEM / TBAD / 12 / A04 / P06 / 004
Proje Başlığı	Antalya Koşullarında <i>Stevia rebaudiana</i> Bertoni Bitkisinin Kültüre Alınması ve Adaptasyonu Üzerine Bir Araştırma
Projeyi Yürüten Kuruluş	BATEM
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Dr. Ahu ÇINAR
Proje Yürütücüleri	Dr. Saadet TUĞRUL AY, Arzu BAYIR YEĞİN, Kadriye YÜKSEL, Orçun ÇINAR,
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2012 – 31.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi	2012 : 8.000 TL, 2013 : 8.500 TL, 2014 : 5.000 TL, 2015 : -, 2016 : -

Anavatanı Güney Amerika olan *Stevia rebaudiana* (stevya, bal otu, şeker otu) bitkisi, 1887 yılında Güney Amerikalı doğa bilimci Antonio Bertoni tarafından keşfedilmiştir. Asteraceae familyasında yer alan bitki, nemli ortamı sever, ortalama 25 °C sıcaklıkta yetişir ve 60-90 cm kadar boylanmaktadır. Kuzey Amerika’da tespit edilen 80’den, Güney Amerika’da ise 200’den fazla türü olduğu belirtilmektedir.

Stevyanın sahip olduğu steviol glikozitler kurutulmuş yapraklarda tat duyularımız tarafından şekerden 10-15 kat daha tatlı hissedilirken, saflaştırılarak haline getirildiğinde 200-300 kat daha tatlı algılanmaktadır. Stevyaya tatlılık veren steviol glikozitleri 300°C sıcaklığa kadar bozunmamaktadır. Bu nedenle saflaştırılmış toz ekstraktları ve sıvı ekstraktları içeceklerde, tatlılarda ve bisküvilerde kullanılabilir.

Bitki yayılış gösterdiği bölgelerde yerel halk tarafından uzun yıllardır şeker kaynağı olarak tüketilmektedir. Kalorisi olmaması nedeni ile stevyanın kan şekeri düzeyinde artırıcı bir etkisi yoktur. Bununla beraber tedavi edici özelliği olan bir bitki olarak düşünülmemelidir.

Bu araştırma ile dışarıdan introduksiyon materyali olarak getirilen stevya türüne ait üç çeşidin üç farklı bitki sıklığında, bitki boyu, yan dal sayısı, yaş herba verimi, yaş yaprak verimi, kuru yaprak verimi, uçucu yağ verimi, rebaudiosid A miktarı, stevioside miktarı ve rebaudiosidA/stevioside değerleri belirlenerek, bitkinin Antalya ova koşullarına adaptasyonu araştırılmıştır.

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM/TBAD/15/A04/P06/04
Proje Başlığı	<i>Orthurus heterocarpus</i> (Boiss.) Juz Bitkisinin Bazı Morfolojik ve Kimyasal Özelliklerinin Belirlenmesi, Kültüre Alma Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Fulya YÜCEOL
Proje Yürütücüleri	Saadet TUĞRUL AY, Kerem YÜKSEL, Orçun ÇINAR
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2015-31.12.2019
Projenin Toplam Bütçesi:	21000 TL
Proje Özeti	<p>Bu proje ile Güney Anadolu'da bulunan ve halk arasında "karanfil", "karafil kökü" gibi isimlerle tanınan <i>Orthurus heterocarpus</i> (Boiss.) Juz. bitkisi ve toprakaltı kısımlarının morfolojik açıdan incelenmesi, uçucu yağ bileşimi, toplam fenolik madde miktarı ve antioksidant aktivitelerinin belirlenmesi rizom, tohum ve çelikle çoğaltım olanaklarının araştırılarak kültüre alınması amaçlanmaktadır.</p> <p>Proje 2015 Ocak ayında başlamış olup, ikinci yıl için yapılması planlanan faaliyetler gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Materyal temini için nisan ayından itibaren arazi çalışmalarına başlanmıştır ve temmuz ayına kadar devam etmiştir. Çiçeklenme döneminden önce toplanıp getirilen bitkiler saksılara dikilip yeterli büyüklüğe ulaşınca çelik almak üzere tarlaya aktarılmıştır. Tohumlara ise 4 farklı işlem (soğuk su-sıcak su (40 °C)- 50 ppm GA₃-100 ppm GA₃) uygulanarak viyollere 3 tekerrürlü olarak ekilmiştir. Sisleme serasında tutulan viyollerde çimlenme gözlemleri devam etmektedir. Toplanan bitkilerin içerik analizleri çiçeklenme öncesi-çiçekli-meyveli dönem olarak yapılmıştır. Gene bitki toplanan lokasyonlardan alınan toprak örneklerinin analizleri yapılmıştır.</p> <p>2017 yılında çalışma takvimine göre arazi çalışmaları, içerik analizleri ve çoğaltım denemelerine devam edilecektir.</p>

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A04/P06/01
Proje Başlığı	Kantaron Yağı Üretim Aşamasında Yer Alan Bazı Parametrelerin Optimizasyonu
Projeyi Yürütün Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Dr. Muharrem GÖLÜKCÜ
Proje Yürütücüleri	Ramazan TOKER, Orçun ÇINAR, Dr. Arzu BAYIR YEĞİN, Fulya YÜCEOL, Haluk TOKGÖZ, Dr. Fatma UYSAL, Prof. Dr. Emine BAYRAM (Danışman)
Başlama Bitiş Tarihleri	01/05/2016-30/11/2019
Projenin Toplam Bütçesi	21.000 TL
<p>Ülkemizde tıbbi ve aromatik bitkiler, bunlardan üretilen ürünler ile bu ürünlerin kullanım alanları ve etkileri konusuna olan ilgi sürekli olarak artma eğilimindedir. Bu ürünlerden birisi de kantaron yağı olup birçok amaçla kullanımı oldukça yaygındır. Kantaron bitkisi ve bu bitkiden elde edilen ürünler üzerine dünyada da pek çok çalışma bulunmaktadır. Ancak ülkemizde kullanılan şekli olan kantaron yağı üzerine olan çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışmalardan birisi de piyasadan temin edilen kantaron yağı ürünleri üzerine olmuştur. Kantaron yağı maserasyon yöntemi ile elde edilmekte olup bu amaçla zeytinyağından faydalanılmaktadır. Ancak üretimi etkileyen birçok parametre bulunmaktadır. Bu parametreler işletmeden işletmeye farklılık göstermektedir. Elde edilen ürünlerin etken madde analizleri de yapılmadığından piyasada bulunan ürünlerde önemli farklılıklar bulunabilmektedir. Ayrıca bu bitkiden elde edilen ekstraktlarda bulunan etken maddelerin raf stabilitesinin oldukça düşük olduğu bildirilmektedir. Bu çalışma kapsamında kantaron yağı üretiminde yer alan bitki/ zeytinyağı oranı, maserasyon ortam ve süresi parametrelerinin optimize edilmesi amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında ayrıca elde edilen ürünün raf stabilitesinin de yapılacak aylık analizlerle belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışmadan elde edilecek bulguların başta üreticiler olmak üzere, tüketiciler ve ilgili bilim dünyasına veriler oluşturacağı düşünülmektedir. Projenin birinci yılında yapılan optimizasyon çalışma sonuçları etken madde açısından gölgede 30 günlük maserasyon süresinin en başarılı sonucu verdiği tespit edilmiştir.</p>	

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM/TBAD/13/A04/P06/02
Proje Başlığı	Antalya Doğal Florasında Yayılış Gösteren Bazı <i>Thymus</i> Ve <i>Origanum</i> Türlerine Ait Uçucu Yağların Antibakteriyal Ve Antifungal Etkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje yürütücüsü	Muslime Tanriseven
Yardımcı Araştırmacılar	Fırat AYAS Dr. Muharrem GÖLÜKCÜ Dr. Ahu ÇINAR Dr. Saadet TUĞRUL AY Haluk TOKGÖZ Dr. Kübra KASAROĞLU
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2013-31/12/2016
Projenin Toplam Bütçesi	35000 TL

Proje Özeti

Yapılan bu çalışmada Antalya florasında doğal olarak yetişen bazı *Thymus* ve *Origanum* türlerinden elde edilen uçucu yağların antibakteriyal ve antifungal etkinlikleri araştırılmıştır. Bu amaçla altısı endemik, olmak üzere toplam sekiz *Origanum* türü, ikisi endemik olan dört *Thymus* türü, *Thymbra spicata* var. *Spicata* ve *Satureja thymbra* türleri çalışmaya seçilmiştir. Bu bitkiler doğal floradan çiçeklenme dönemi başlangıcında toplanmış ve bitkilerden elde edilen uçucu yağların içerik analizleri GC, GC-MS GC-MS-FID sistemi ile belirlenmiştir. Bu uçucu yağların, meyvelerde hasat sonrası ve depolamada ürün kayıplarına neden olan fungal hastalık etmenlerinden *Penicillium digitatum*, *Penicillium italicum*, *Penicillium expansum* ve mikotoksini ile karaciğer harabiyeti ve kansere neden olan *Aspergillus flavus* üzerine antifungal etkisi, gıdalarda üreme gösteren ve aynı zamanda insan patojeni olan *Proteus vulgaris* ATCC 13315, *Pseudomonas aeruginosa* ATCC 27853, *Staphylococcus aureus* ATCC 43300, *Salmonella typhimurium* ATCC 14028, *Escherichia coli* ATCC 25922, *Escherichia coli* ATCC 35218 bakteri suşları üzerine ise antibakteriyal etkisi araştırılmıştır. Çalışma konusu olarak seçilen bitki türlerinden *Origanum* türlerinin *Thymus* türlerine göre daha geniş spektrumlu ve daha yüksek antibakteriyal ve antifungal etkinlik gösterdiği tespit edilmiş, çalışmaya seçilen *Origanum* türleri içerisinde *O. minutiflorum* O. Schwarz & P. H. Davis'in en yüksek antimikrobiyal etkinliği gösterdiği, *Thymbra spicata* var. *Spicata* ve *Satureja thymbra* türlerinin ise sadece bazı bakteri türleri üzerinde antibakteriyal etki oluşturduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Thymus*, *Origanum*, uçucu yağ, antibakteriyal ve antifungal aktivite

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No:	TAGEM/TBAD/15/A04/P06/03
Proje Başlığı	Farklı Depolama Koşullarının ve Depolama Süresinin Bazı Tıbbi ve Aromatik Bitki Yağlarının Kalite Özellikleri Üzerine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Orçun ÇINAR
Proje Yürütücüleri	Dr. Fatih Alpay VURAN Kadriye YÜKSEL Fırat AYAS Dr. Muharrem GÖLÜKCÜ
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2015-01/10/2017
Projenin Toplam Bütçesi	33.000 TL
Proje Özeti	<p>Tıbbi bitkilerden elde edilen uçucu yağlar başta ilaç sanayi olmak üzere, kozmetik ve gıda endüstrisinde, temizlik endüstrisinde ve diğer endüstrilerde önemli ölçüde kullanılmaya başlanmıştır. Tıbbi ve aromatik bitkilerden elde edilen yağların içerdikleri kimyasal bileşikler sayesinde antioksidan, antifungal ve antimikrobiyal özelliklere sahip olduğu yapılan birçok çalışmayla kanıtlanmıştır. Tıbbi ve aromatik bitki yağlarının içeriğindeki maddelerdeki kompozisyonun depolama sırasında zamanla değiştiği yapılan bazı çalışmalarda gözlemlenmiştir. Tıbbi ve aromatik bitki yağlarının içerisindeki bileşenlerin çok önemli etkilere sahip olmasından dolayı kompozisyonlarındaki değişmelerin oldukça önemli olduğu düşünülmektedir. Kompozisyondaki bu değişimleri minimum seviyeye indirecek optimum depolama koşullarının belirlenmesinin hem üretici hem de tüketici açısından faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu çalışmada farklı depolama koşullarının bazı tıbbi ve aromatik bitki yağlarının kalite özellikleri üzerine etkileri incelenmektedir. Çalışmada, farklı sıcaklıklarda depolama uygulamaları gerçekleştirilmekte ve atmosfer basıncında depolama ve içerisinden azot gazı geçirmek suretiyle yapılmış olan depolama işlemleri ayrı ayrı uygulanmaktadır. Analizler her ay yeni şişe açılarak numune almak suretiyle gerçekleştirilmektedir. Ayrıca açılmış şişelerde 2 ayda bir analizler yapılmak suretiyle ürünlerin kullanıma başlanmasından sonra da ürünlerdeki değişimler incelenmektedir. Tıbbi ve aromatik bitki yağlarında uçucu yağ bileşimi, yağ asitleri bileşimi, kırılma indisi, optik çevirme, peroksit sayısı gibi kalite özellikleri belirlemek için analizlere devam edilmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler:	Tıbbi aromatik bitkiler, uçucu ve sabit yağlar, depolama, kalite parametreleri

DEVAM EDEN PROJELER (GELİŞME RAPORU)

Proje No	TAGEM / TBAD / / / /
Proje Başlığı	Stevya'nın (<i>Stevia rebaudiana</i> Bertoni) Ülkemiz Farklı Bölgelerine Adaptasyonu ve Sentetik Çeşit Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	BATEM
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Dr. Ahu ÇINAR
Proje Yürütücüleri	Dr. Saadet TUĞRUL AY, Kadriye YÜKSEL, Orçun ÇINAR, Fırat AYAS, Ahmet Bircan TINMAZ, Yalçın KAYA, Mükremin TEMEL, Ünal KARİK, Fatih ÇİÇEK, İsmail KARA, Nejla ÇALIŞKAN, Başak ÖZYILMAZ, İslim KOŞAR
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2016 – 31.12.2020
Projenin Toplam Bütçesi	2016 : 50.000 TL, 2017 : 7.000 TL, 2018 : 8.000 TL, 2019 : 7.000 TL, 2020 : 7.000 TL
Proje Özeti	<p>Anavatanı Güney Amerika olan <i>Stevia rebaudiana</i> (stevya, bal otu, şeker otu) bitkisi, 1887 yılında Güney Amerikalı doğa bilimci Antonio Bertoni tarafından keşfedilmiştir. Paraguay ve Brezilya'da yüzyıllardan beri tatlandırıcı ve tedavi edici özellikleri nedeniyle kullanılan stevya Japonya'da da otuz yılı aşkın bir süredir milyonlarca kişi tarafından tatlandırıcı ve gıda katkısı olarak kullanılmaktadır. Kurutulmuş haldeki şeker otu yaprakları normal şekerden 10-15 kat daha tatlıdır. İşlenerek toz haline getirilmiş stevya, normal şekerden 200-300 kat daha tatlıdır. Kalorisi olmayan stevya bitkisi kan şekerini arttırmamaktadır.</p> <p>Stevya, son yıllarda birçok ülkede üreticilerin dikkatini çekerek introduksiyon materyali olarak üretilmeye başlamıştır. Türkiye'de de birçok bölgede meraklı çiftçiler ve firmalar tarafından üretimi yapılmakla beraber adaptasyonu ve ürün kalitesi ile ilgili çalışmalar sınırlıdır.</p> <p>Bu araştırma ile farklı kaynaklardan sağlanan 8 stevya popülasyonunun altı farklı lokasyonda (Antalya, Yalova, İzmir, Eskişehir, Tokat, Şanlıurfa) adaptasyonu araştırılacak, aynı zamanda üretimde kullanılacak standart sentetik çeşit geliştirilmesi hedeflenmektedir.</p> <p>Projenin ilk yılında 8 farklı kaynaktan sağlanan stevya çeşidi ile üç tekerrürlü tesadüf parselleri deneme desenine uygun olacak şekilde deneme kurulmuştur. Daha sonra farklı bir kaynaktan sağlanan popülasyon da tek parselle denemeye eklenmiştir.</p> <p>25 deneme parselinden toplam 1073 bireyde boy ve ağırlık ölçümleri yapılmıştır. Glikozit (RebA ve Steviosid) analizleri için yaprak örnekleri alınarak etüvde 40°C'da kurutulmuştur.</p>

YEMEKLİK DANE BAKLAGİL ARAŞTIRMALARI PROJE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI
27 Şubat-03 Mart 2017

27 Şubat 2017 Pazartesi

I. OTURUM
14: 00 – 15: 40

Proje Lideri / Sunan	Proje/Sunum Adı	Kurum	Projenin Durumu
Başkanlık Divanının Oluşturulması			
Süveyla YILMAZ	Açılış Konuşması	TAGEM	
Dr. Sabri ÇAKIR	Yemelik Tane Baklagiller Koordinasyon Çalışmaları	GKTAE	Bilgi
Prof.Dr.Cemalettin Y.ÇİFTÇİ	Yemelik Baklagillerin Dünya ve Ülkemiz Açısından Önemi	A.Ü.Z.F	Bilgi

ARA
15:40-16:00

II. OTURUM
16:00-18:00

Ülkesel Nohut Islah Araştırmaları

Dr. Abdulkadir AYDOĞAN	Ülkesel Nohut Islah Araştırmaları	TARM	Devam
Dr.Abdulkadir AYDOĞAN	Orta Anadolu Bölgesi Nohut Islahı Araştırmaları	TARM	Devam
Gözde ÇELİK ÖZER (Doktora)	F2 Kademesindeki Nohut Populasyonlarında Double Haploid Bitki Elde Edilebilirliğinin Araştırılması	TARM	Yeni 18-19
Dr.Evren ATMACA	Geçit Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları	GKTAE	Ara sonuç
Dr.Evren ATMACA	Geçit Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları	GKTAE	Devam
Dr.Evren ATMACA	Geçit Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları	GKTAE	Yeni

28 Şubat 2017 Salı

I. OTURUM
09.00 – 10.30

Prof.Dr. Mustafa ÖNDER	Yemelik Tane Baklagillerde Önemli Kalite Kriterleri	S.Ü.Z.F	Bilgi
Dr. Dürdane MART	Doğu Akdeniz Nohut Islah Araştırmaları	DATAE	Ara sonuç
Dr. Dürdane MART	Doğu Akdeniz Nohut Islah Araştırmaları	DATAE	Devam
Dr. Dürdane MART	Doğu Akdeniz Nohut Islah Araştırmaları	DATAE	Yeni

Dr.İrfan ERDEMÇİ	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları	GAP UTAEM	Ara sonuç
Dr.İrfan ERDEMÇİ	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları	GAP UTAEM	Devam
Dr.İrfan ERDEMÇİ	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları	GAP UTAEM	Yeni
ARA 10:30-10:50			
II. OTURUM 10.50 – 12.30			
Prof.Dr.Erkut PEKŞEN	OMÜ Ziraat Fakültesinde Yürütülen Yemelik Tane Baklagil Çalışmaları	O.M.Ü.Z.F	Bilgi
Arslan UZUN	Karadeniz Nohut Islah Araştırmaları	KTAE	Devam
Mahmut GAYBERİ	GAP Bölgesi Nohut Islahı Araştırmaları	GAP TAE	Devam
Dr. Hakan BAYRAK	Orta Güney Anadolu Havzası Nohut Adaptasyonu ve Islahı Projesi	BDUTAE	Devam
Muammer TEKATLI	Güney Geçit Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları	DAGKTAE	Devam
AysemaT. ÇAVUŞOĞLU	Doğu Anadolu Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları	DATAE	Ara Sonuç
AysemaT. ÇAVUŞOĞLU	Doğu Anadolu Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları	DATAE	Devam
YEMEK ARASI 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:40			
Prof.Dr. Canan CAN	Baklagil Patolojisi	G.Ü. F.E.F	Bilgi
Dr. Eylem TUĞAY KARAGÜL	Ege Bölgesinde Nohut Hastalıklarına Dayanıklılık Test Çalışmaları	Ege TAE	Devam
Nilüfer AKÇİ	Orta Anadolu Bölgesi Nohut Islah Materyalinin Nohut Antraknozu (Ascochyta rabiei (Pass) Labr.) Hastalığına Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi	TARM	Devam
Gürkan BAŞBAĞCI	Nohutta (Cicerarietinum L.) Kök Çürüklüğü ve Solgunluğa Neden Olan Fusarium Türlerine Karşı Dayanıklılık Kaynaklarının Geliştirilmesi	GKTAE	Bilgi
Arslan UZUN	Antraknoza Toleranslı Ve Kaliteli Yeni Nohut Çeşitleri Sezenbey Ve Zuhâl'in Bölge Üreticilerine Tanıtılması Ve Tohumluklarının Üretilmesi	KTAE	Bilgi
Çetin SAYILĞAN	Ülkesel Nohut Islah Araştırmaları Batı Akdeniz Bölgesi Nohut Adaptasyon Çalışmaları(Sunum yapmayacak)	BATEM	Yeni 17-18
ARA 15:40 - 16.00			
IV. OTURUM 16.00 – 18.00			

Prof.Dr.Faik KANTAR	Fasulye Genetik Kaynaklarının Soğuk ve Don Stresi Açısından Fenotiplenmesi ve Genotiplenmesi.	A.Ü.Z.F.	Bilgi
Özcan YORGANCILAR	Nohutta Antraknoza Dayanıklılık İçin Moleküler Markörler Yardımıyla Seleksiyon Yapılması	GKTAE	Sonuç
Dr. Dürdane MART	Nohutta Ascochyta Yanıklığı Etmeninin Populasyon Karakterizasyonu ve Moleküler İşaretleyiciler Kullanılarak Bu Etmene Karşı Dayanıklı Genotiplerin Araştırılması	TÜBİTAK	Sonuç
Dr.Abdülkadir AYDOĞAN	Klasik ve Modern Islah Tekniklerinin Birlikte Kullanımı ile Nohut Yanıklığı (Ascochyta rabiei) Etmenine Karşı Toleranslı Germplazmın Geliştirilmesi	TÜBİTAK	Sonuç
İlker ÖZYİĞİT	Yarı Sarılcı Gelişme Formunda Dermason, Barbunya ve Şeker Tane Tiplerinde Kuru Fasulye Çeşitleri Geliştirme Projesi	GKTAE	Bilgi

01 Mart 2017 Çarşamba

**I. OTURUM
09.00 – 10.30**

Ülkesel Nohut Yetiştirme Tekniği Araştırmaları

Prof.Dr. Abdullah KARASU	Ekim zamanının, farklı iklim şartlarında, farklı nohut genotiplerinin verim ve bazı agronomik karakterleri üzerine etkisi	U.Ü.M.YO	Bilgi
Mehmet Akif ÇINKIR	Nohutta Farklı Toprak İşleme Yöntemlerinin Verim ve Verim Unsurlarına Etkisi	DAGKTAE	Devam
Dr. Serpil Gültekin	Orta Anadolu Bölgesinde Doğrudan Ekim Yöntemi Uygulamalarına Nohut Tarımının Kazandırılması	BDUTAE	Devam
Dr. Zafer SAĞEL	Nükleer Teknikler kullanılarak Leblebik Nohut Islahı.	TAEK	Bilgi
Mücahit KOMSER	Yemeklik Tane Baklagil Tescil Denemelerinin sunulması	TTSM	Bilgi

ARA

10:30-10:50

**II. OTURUM
10.50 – 12.30**

Ülkesel Kuru Fasulye Islah Araştırmaları

Prof. Dr. Vahdettin Çiftçi	Sunum	A.İ.B.Ü.Z.F	
Dr. Hüseyin ÖZÇELİK	Ülkesel Kuru Fasulye Islah Araştırmaları	KTAE	Devam
Dr. Hüseyin ÖZÇELİK	Kırgızistan Kuru fasulye adaptasyonu ve yetiştiriciliği Eğitim ve Yayım Projesi	KTAE	Sonuç
Dr. Hüseyin ÖZÇELİK	Karadeniz Bölgesi Kuru Fasulye Islah Araştırmaları	KTAE	Devam
Cevdet KILINÇ	Kuru Fasulye Islah Araştırmaları	DAGKTAE	Ara sonuç

Cevdet KILINÇ	Kuru Fasulye Islah Araştırmaları	DAGKTAE	Devam
Cevdet KILINÇ	Kuru Fasulye Islah Araştırmaları	DAGKTAE	Yeni
YEMEK ARASI			
12:30-14:00			
III. OTURUM			
14:00-15:40			
Yrd. Doç. Haluk KULAZ	Van Gölü Havzasındaki Yemeklik Baklagillerin Durumu	YYÜ	Bilgi
Dr. Evren ATMACA	Geçit Bölgesi Kuru Fasulye Islah Araştırmaları	GKTAE	Ara sonuç
Dr. Evren ATMACA	Geçit Bölgesi Kuru Fasulye Islah Araştırmaları	GKTAE	Devam
Dr. Evren ATMACA	Geçit Bölgesi Kuru Fasulye Islah Araştırmaları	GKTAE	Yeni
Selçuk YILMAZ	Erzincan Yöresi Kuru Fasulye Islah Çalışmaları	EBKAİM	Ara Sonuç
Selçuk YILMAZ	Erzincan Yöresi Kuru Fasulye Islah Çalışmaları	EBKAİM	Devam
ARA			
15:40 - 16.00			
IV. OTURUM			
16.00 – 18.00			
Yrd. Doç. Dr. Faheem Shehzad BALOCH	Bazı Örneklerle Moleküler Markörlerin Bitki Islahında Kullanımı	İBÜ	Bilgi
Ramazan KELEŞ	Orta Güney Anadolu Havzası Kuru Fasulye Adaptasyon ve Islah Araştırmaları	BDUTAE	Devam
M.Melis GÜRSAN	Marmara Bölgesi Kuru Fasulye Islah Araştırmaları	MAE	Devam
Hatice CENGİZ	Doğu Anadolu Bölgesi Kuru Fasulye Islah Projesi	DATAE	Ara sonuç
Hatice CENGİZ	Doğu Anadolu Bölgesi Kuru Fasulye Islah Projesi	DATAE	Devam
Hatice CENGİZ	Doğu Anadolu Bölgesi Kuru Fasulye Islah Projesi	DATAE	Yeni
02 Mart 2017 Perşembe			
I. OTURUM			
09.00 – 10.30			
Diğer Yemeklik Tane Baklagiller			
Prof.Dr. Ercan CEYHAN	Türkiye’de Yapılan Bezelye Islah Çalışmaları	S.Ü.Z.F	Bilgi

Dr. Meltem TÜRKERİ	Çukurova Bölgesi Bezelye (Pisum sativum L.) Islah Araştırmaları	DATAE	Devam
Ülkesel Bakla Islah Araştırmaları			
Dr.Damla UNCUER	Ege Bölgesi Bakla Islah Araştırmaları	EGE TAE	Ara Sonuç
Dr.Damla UNCUER	Ege Bölgesi Bakla Islah Araştırmaları	EGE TAE	Devam
Dr.Damla UNCUER	Ege Bölgesi Bakla Islah Araştırmaları	EGE TAE	Yeni
ARA 10:30-10:50			
II. OTURUM 10.50 – 12.30			
Ülkesel Mercimek Islah Araştırmaları			
Murat KOÇ	Ülkesel Mercimek Islah Araştırmaları	GAP UTAEM	Ara Sonuç
Murat KOÇ	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Mercimek Islah Araştırmaları	GAP UTAEM	Devam
Murat KOÇ	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Mercimek Islah Araştırmaları	GAP UTAEM	Yeni
Dr.Abdülkadir AYDOĞAN	Orta Anadolu Bölgesi Mercimek Islah Araştırmaları	TARM	Devam
YEMEK ARASI 12: 30-14: 00			
III. OTURUM 14: 00-15: 40			
Hasan ARSLAN	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Mercimek Islah Çalışmaları	GAP TAE	Devam
Ramazan AKIN	Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Yemelik Tane Baklagiller (Kuru Fasulye, Nohut ve Mercimek) Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	GKTAE	Devam
Ramazan AKIN	Ülkesel Kuru Fasulye Kalite Araştırmaları	GKTAE	Devam
Ramazan AVCIOĞLU	Ülkesel Yemelik Tane Baklagiller Kalite Araştırmaları	TARM	Devam
Denizli Ticaret Borsası	Denizli ve leblebik nohuttaki problemlerle sunumu	Denizli Ticaret Borsası	Bilgi
ARA 15:40 - 16.00			
IV. OTURUM 16.00 – 18.00			
GENEL DEĞERLENDİRME			
SERTİFİKA TÖRENİ			
ÖNERİLER-TEMENNİLER			
KAPANIŞ			

DEVAM EDEN PROJE**Ülkesel Nohut Islah Araştırmaları**

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P01/002
Proje Başlığı	Ülkesel Nohut Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü	Dr.Abdulkadir AYDOĞAN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Hüseyin ÖZÇELİK, Dr.Dürdane MART, Dr.Evren ATMACA, Dr. İrfan ERDEMCI, Muammer TEKATLI, Ramazan AKIN , Dr. Kadir AKAN, Gürkan BAŞBAĞCI, Arslan UZUN, Medeni YAŞAR,
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi	393 000 TL
Proje Özeti:	Kışlık ve yazlık ekim yapan enstitüler için hazırlanan denemelerin tamamı 2015-2016 nohut yetiştirme döneminde kurulmuştur. Ülkesel nohut denemeleri Kışlık dilimde Adana, Kahramanmaraş, Şanlıurfa ve Diyarbakır'da yazlık dilimde ise Ankara, Konya, Eskişehir ve Samsun lokasyonunda kurulmuştur. Yazlık dilimde kurulan denemelerden Konya lokasyonu kuraklık, Samsun lokasyonu ise yoğun yağış nedeniyle verime ait sonuçlar değerlendirmeye alınmamıştır. Kışlık ve yazlık olarak kurulan diğer lokasyonlara ait veri ve gözlemler alınmış ve analizleri yapılmıştır Kışlık ve yazlık olarak kurulan loksasyonlarda gerek ÜNÇUD, gerekse ÜNBVD denemelerinde farklı enstitülerin farklı çeşit ve hatları ön plana çıkmıştır.

DEVAM EDEN PROJE

Orta Anadolu Bölgesi Nohut Islahı Çalışmaları

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A14/P01/004
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Nohut Islahı Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr.Abdulkadir AYDOĞAN
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama –Bitiş Tarihleri	2015-2019
Projenin Toplam Bütçesi	38 000 TL
Proje Özeti: 2016 yılı için planlanan nohut denemelerinin tamamı 09/03/2016 tarihinde Haymana'ya kurulmuştur. Denemeye giren hat ve çeşitlerde gözlemlerin tamamı alınmıştır. Ayrıca Gökçe, Er 99, Uzunlu 99, Dikbaş ve Akçin 91 çeşitlerinin elit kademedeki tohumluklarının üretimi de yapılmıştır.	

YENİ TEKLİF PROJE

Akademik (Doktora)

Proje No:	
Proje Başlığı	F2 Kademesindeki Nohut Populasyonlarında Double Haploid Bitki Elde Edilebilirliğinin Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Biyoteknoloji Araştırma Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Zir.Yük.Mühendis Gözde ÇELİK ÖZER
Yardımcı Araştırmacılar	Prof.Dr.Cemalettin YAŞAR ÇİTFCİ (Danışman) Dr.Abdulkadir AYDOĞAN
Başlama – Bitiş Tarihleri	01/01/2018 - 31/12/2019
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	1.yıl: 20.000 2.yıl: 10.000 Toplam: 30.000
Proje Özeti	<p>Ülkemizde nohut ıslahı konusunda yapılan çalışmalarda genelde klasik ıslah yöntemleri kullanılmaktadır. Klasik ıslah yöntemleri ile yeni çeşitlerin geliştirilmesi uzun yıllar gerektirmekte ve çok fazla zamana ve emeğe ihtiyaç duyulmaktadır. Günümüzde bu süreyi kısaltmak ve daha kalıcı sonuçlar elde etmek için doku kültürü tekniklerinden faydalanılmaktadır. Bu tekniklerden birisi olan haploid bitki üretimi bitki ıslahında önemli bir yere sahiptir.</p> <p>Ülkemizde nohutta yapılan anter kültürü çalışmalarında kallus gelişimi ve embriyoid benzeri farklılaşmalar elde edilmiştir fakat haploid bitkiye ulaşmak mümkün olamamıştır. Baklagil yetiştiriciliğinde bir takım zorluklar yaşanmaktadır bu sebeple ülkemizde nohutta yapılan klasik ıslah yöntemlerini kolaylaştırmak adına böyle bir çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.</p> <p>Teklif edilen proje ile; Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsünde Baklagil ıslah biriminde yürütülen ıslah çalışmalarından melezleme sonucunda elde edilen F2 kademesindeki 25 farklı populasyonun double haploid bitki elde edilebilirliği araştırılmaya çalışılacaktır.</p> <p>Çalışma sonucunda klasik ıslah metodu ile uzun zaman alan çeşit geliştirme süresinin anter kültürü tekniği kullanarak kısaltılması ve ülkemiz için daha kısa sürede istenilen özellikte nohut hatları geliştirme olanaklarının araştırılması amaçlanmıştır. Aynı zamanda bu çalışmanın yapılacak sonraki çalışmalara bir model oluşturacağı düşünülmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler;	Nohut, populasyon, anter kültürü, double haploid, rejenerasyon.

SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P01/001(Ara Sonuç)
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşacağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Evren ATMACA
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Sabri ÇAKIR, Ramazan AKIN, Gürkan BAŞBAĞCI, A. Taner KILINÇ
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2013 – 31.12. 2016
Projenin Toplam Bütçesi	2013 2014 2015 2016 18000TL 18000TL 20000TL 20000TL
Proje Özeti:	<p>Proje hedeflerimiz doğrultusunda yürütülen çalışmalar sonucunda kalite, renk, tane iriliği T.S.E standartlarına uygun ve Antraknoz hastalığına toleranslı 1 yemeklik koçbaşı nohut hattı 2011 yılında tescile teklif edilmiştir.</p> <p>Bu proje kapsamında; yürütülen çeşit tescil denemeleri sonucunda AKÇA (2004 ÜNAÇM-ENA-7/12E) çeşidi tescil edilmiştir.</p> <p>Ayrıca bu çeşide ait Orijinal kademedeki tohumluk üretimine başlanmıştır.</p> <p>Tescil edilen çeşitlerin tohumluk üretimlerinin ivedilikle yapılarak çeşitlerin üretime katılması, sorunların çözümünde önemli rol oynayacaktır.</p>
Anahtar kelimeler:	Nohut, Islah, Çeşit, Hat, Leblebi, Antraknoz, <i>Ascochyta rabiei</i> , <i>Cicer arietinum</i> L.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P01/001(Devam Eden)
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Evren ATMACA
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Sabri ÇAKIR, Ramazan AKIN, Gürkan BAŞBAĞCI, A. Taner KILINÇ
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2013 – 31.12. 2017
Projenin Toplam Bütçesi	2013 2014 2015 2016 2017 18000TL 18000TL 20000TL 20000TL 21000TL
Proje Özeti:	<p>Nohutta Antraknoza karşı dayanıklılığın melezleme yoluyla iri taneli yemeklik koçbaşı ve leblebik kırmızı nohut hat ve çeşitlerine aktarılması amacıyla 2016 yılında 60 kombinasyonda yürütülmüş ve melezleme çalışmaları sonucunda 236 adet fertil tane elde edilmiştir.</p> <p>Açılan materyal safhasında F₄ kademesinde 10 adet popülasyondan 176 adet, F₅ kademesinde 36 adet popülasyondan 547 adet, yerel materyalden 43 adet ve Hisar M₄ bitkilerinden 35 adet bitki olmak üzere toplam 59 adet popülasyondan 801 adet tek bitki seçilmiştir.</p> <p>Tek bitki sırası olarak ekilen 1239 hat amaçlara uygunluk açısından değerlendirilmiş ve bunlardan 93 hat tarla gözlemlerine göre seçilmiştir. Gözlem bahçesinde yer alan 82 hattan, standartları geçen 28 hat seçilmiştir. 46 hatla yürütülen ön verim denemesinde 20 hat, 15 hatla kurulan verim denemesinde ise verim ve diğer özellikler yönünden standartlardan üstün olan 8 hat bir üst verim kademesine aktarılmıştır.</p> <p>Bölge verim denemesinde standartlarla birlikte 19 hat-çeşit 2 lokasyonda (Eskişehir ve Uşak) test edilmiş ve 2 lokasyonda da standartlara üstünlük gösteren hatlardan 11 hat (16-ESNBVD/1, 2, 3, 4, 7, 10, 11, 12, 13, 14 ve 15) seçilmiştir.</p> <p>Seçilen hatlar 2017 yılında Nohut Bölge Verim Denemesinde ve Ülkesel Nohut Islah Çalışmalarında değerlendirilecektir.</p>
Anahtar kelimeler:	Nohut, Islah, Çeşit, Hat, Leblebi, Antraknoz, <i>Ascochyta rabiei</i> , <i>Cicer arietinum</i> L.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	TAGEM Tarafından Doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Evren ATMACA
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Sabri ÇAKIR, Ramazan AKIN, Gürkan BAŞBAĞCI, A. Taner KILINÇ
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2018 – 31.12. 2022
Projenin Toplam Bütçesi	191.300 TL
Proje Özeti:	<p>Ülkemizin hemen her bölgesinde üretimi yapılmakta olan nohut yemeklik tane baklagiller içerisinde % 55,4 ile birinci sırada yer almaktadır. Ülkemizde üretilen nohudun yaklaşık % 27 si ise bölgemizde üretilmektedir. Bölge ve ülke üreticilerinin ihtiyaç duyduğu çeşitleri geliştirmek ıslah programlarının temel amaçlarındandır. Bu amaçla yürütülen Geçit Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları projesi kapsamında kalite, renk, tane iriliği T.S.E standartlarına uygun, ve Antraknoz hastalığına toleranslı 5 yemeklik koçbaşı (Yaşa-05 (Flıp 89-93C), Işık-05 (Flıp 92-36C), Azkan (Flıp-91-107C), Çakır (Canitez-87/Flıp 91-54 C), Akça (2004-ÜNA-ENA-07/12E)) ile 1 leblebilik nohut çeşidi (Hisar (Kır.Noh./Flıp 91-54C)) tescil ettirilmiş ve bu çeşitlere ait Orijinal kademedeki tohumluk üretimleri yapılmaktadır. Leblebilik nohut Geçit bölgemiz için büyük bir önem taşımakta olup, Enstitümüz Islah programları çerçevesinde yürütülen çalışmalarda melez programının % 50'si, leblebilik nohutta Antraknoza dayanıklılığı, iri taneliği ve makineli hasada elverişliliği amaçlayan kombinasyonlardan oluşmaktadır. Bu kombinasyonların büyük çoğunluğu açılan materyal kademesi ve ön verim denemelerinde olduğu gibi bazı kombinasyonlarda geri melez çalışmalarımız devam etmektedir. Aynı durum yemeklik nohut hatları konusunda da söz konusu olup, yemeklik ve leblebilik hatlar üzerinde iri tanelik, erkencilik, kurağa ve soğuğa dayanıklılık parametreleri üzerinde de çalışılmaktadır. Geçit Bölgesi Nohut Islah çalışmaları kapsamında yürütülen Nohut Islah çalışmalarımız Melezlemeden Bölge Verim Denemelerine kadar Islah programının her kademesinde devam etmekte olup, proje 2017 yılında sona ermektedir. Mevcut çalışmalarımızın aksamadan devam edebilmesi için projemizin 2018 yılından itibaren 5 yıl süreyle uzatılması talep edilmektedir.</p>
Anahtar kelimeler:	Nohut, Islah, Çeşit, Hat, Leblebi, Antraknoz, <i>Ascochyta rabiei</i> , <i>Cicer arietinum</i> L.

ARA SONUÇ RAPORU(ÖZET)

Proje No : TAGEM/TBAD/13/A14/P01/004
Proje Adı: Doğu Akdeniz Bölgesinde Nohut (<i>Cicer arietinum</i> L.) Islahı Araştırmalar
Yürütücü Kuruluş: Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Yok
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi : 2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi (TL): 43.000
Proje Yürütücüleri: Dr. Dürdane MART, Doç. Dr.Derya YÜCEL, Dr. Meltem TÜRKERİ
<p>Proje Özeti: Çukurova Bölgesi için nohut ıslah çalışmaları sonucunda 2003 yılında İNCİ 2011 yılında da Hasanbey ve Seçkin nohut çeşitleri tescil ettirilerek bölgemize kazandırılmıştır. Her üç çeşit için de tohumluk üretimleri yapılarak çiftçinin hizmetine sunulmaktadır.</p> <p>2013-2017 Proje yürütme döneminde; Materyaller Ülkesel ve ICARDA orjinli olup, 2013 öncesinde yapılan çalışmalar sonucunda değişik kademelerde açılan materyaller, ön verim denemeleri, verim denemeleri ve bölge verim denemeleri aşamalarında çalışmalarımızdan aktarılan materyaller oluşturmuştur. Yeni varyasyonlar için de melezleme çalışmaları yapılmış ve materyaller ıslah çalışmaları içinde değerlendirilmiştir.</p> <p>2013-2017 Proje yürütme döneminde; TÜBİTAK Projesi (1003) nolu “Nohutta Ascochyta Yanıklı Etmenlerinin Populasyon Karakterizasyonu ve Moleküler İşaretleyiciler Kullanılarak Bu Etmenlere Karşı Dayanımlı Genotiplerin Araştırılması” isimli proje yürütülerek sonuçlandırmıştır.</p> <p>2013-2017 Proje yürütme döneminde; Islah çalışmaları Proje çalışma takvimine uygun olarak planlanmış nohut denemelerinin ekim, bakım ve gözlemleri tamamlanarak; hasat işlemleri tamamlanmıştır. Ambara alınan materyallerin temizlik işlemleri, hasat sonrası gözlemleri ve ölçümleri neticesinde, ambar seleksiyonları tamamlanarak, elde edilen veriler istatistiki analiz ve değerlendirmeleri yapıp her yıl grup toplantılarına getirilerek sonuçlar görüşülüp tartışılmıştır; grupta alınan kararlar doğrultusunda ıslah çalışmaları yürütülmüştür.</p> <p>2017 yılı grup toplantısında da deneme ve materyallerin 2013-2017 Proje yürütme döneminde değerlendirme sonuçları gruba ayrıntılı olarak sunulacak tartışılacaktır. Ayrıca 2017 yılı sonrası için ıslah çalışmalarının devamlılığı amacıyla; Nohut ıslah çalışmaları yeni teklif projesi de hazırlanarak sunulmuştur; gruba da sunulacak ayrıntılı olarak tartışılacak ve eleştirilerin ışığında olgunlaştırılarak uygulamaya aktarılacaktır.</p> <p>2013-2017 Proje yürütme döneminde; Islah çalışmaları sonucunda üç çeşit tescile verilmiştir. Çeşitler 2017 yılı itibariyle tescil denemelerine alınmıştır.</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No : TAGEM/TBAD/13/A14/P01/004
Proje Adı: Doğu Akdeniz Bölgesinde Nohut (<i>Cicer arietinum</i> L.) Islahı Araştırmalar
Yürütücü Kuruluş: DOĞU AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Yok
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi : 2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi (TL): 43.000
Proje Yürütücüleri: Dr. Dürdane MART, Doç. Dr.Derya Yücel, Dr. Meltem Türkeri

Proje Özeti:

Çukurova Bölgesi için nohut ıslah çalışmaları sonucunda 2003 yılında "İNCİ" nohut çeşidi; 2011 yılında da "Hasanbey" ve "Seçkin" nohut çeşitleri tescil ettirilerek bölgemize kazandırılmıştır. Her üç çeşit için de tohumluk üretimleri yapılarak çiftçinin hizmetine sunulmaktadır. Bunlara ilave olarak İNCİ nohut çeşidimiz 2011 yılında %2 royalti karşılığında Konya ve Yozgat bölgelerinde iki tohumluk firmasına satışları yapılmıştır. 2012 yılında da HASANBEY ve SEÇKİN çeşitleri de %2 royalti karşılığında Konya ve Yozgat bölgelerinden iki tohumluk firmasına satışları yapılmıştır. Bölgede ve müessesede yapılan çalışmalar ile bölgeye çeşit kazandırılmaya ve yetiştirme teknikleri hakkında çiftçiye bilgi aktarılmaya çalışılmaktadır.

Materyallerimiz Ülkesel ve ICARDA orjinli olup şimdiye kadar yapılan çalışmalar sonucunda değişik kademelerde açılan materyaller, ön verim denemeleri, verim denemeleri ve bölge verim denemeleri aşamalarında çalışmalarımız vardır.Yeni varyasyonlar için de melezleme çalışmalarımız devam etmektedir.

2015 üretim dönemi için seçimleri yapılmış olan hat ve materyallerin ekimleri ıslah süreci projede öngörüldüğü şekliyle, çalışma takvimine uygun olarak, farklı kademelerdeki hatlar ve çeşitlerin 2016 üretim sezonu için 14-15 Aralık 2015 tarihlerinde materyallerin ekimleri yapılmıştır.

Proje çalışma takvimine uygun olarak planlanmış olan nohut denemelerinin ekim, bakım ve gözlemleri tamamlanarak 15.07.2015 tarihinde hasat işlemleri tamamlanmıştır. Ambara alınan materyalin temizlik işlemleri yapılarak hasat edilen değişik kademedeki deneme materyallerinin tarla gözlemleri ve ölçümleri neticesinde, elde edilen verilerin istatistiki analiz ve değerlendirmeleri yapılarak ambar seleksiyonları tamamlanmıştır. Bu yetiştirme sezonunda bitkilerde yağış miktarının yoğun olması, bitkilerde antraknoz hastalığına ve strese neden olmuştur. 2016 yılı deneme ve materyallerin değerlendirme sonuçları grupta ayrıntılı olarak sunulacaklardır.

2017 yılı yetiştirme sezonuna ait denemelerin ekimleri 10-11 Aralık 2016 tarihinde tamamlanmıştır.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No : TAGEM/TBAD/13/A14/P01/004
Proje Adı: Doğu Akdeniz Bölgesinde Nohut (<i>Cicer arietinum</i> L.) Islahı Araştırmalar
Yürütücü Kuruluş: DOĞU AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Yok
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi : 2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi (TL): 43.000
Proje Yürütücüleri: Dr. Dürdane MART, Doç. Dr.Derya Yücel, Dr. Meltem Türkeri
Proje Özeti: <p>Çukurova Bölgesi için nohut ıslah çalışmaları sonucunda 2003 yılında “İNCİ” nohut çeşidi; 2011 yılında da “Hasanbey” ve “Seçkin” nohut çeşitleri tescil ettirilerek bölgemize kazandırılmıştır. Her üç çeşit için de tohumluk üretimleri yapılarak çiftçinin hizmetine sunulmaktadır. Bunlara ilave olarak İNCİ nohut çeşidimiz 2011 yılında %2 royalti karşılığında Konya ve Yozgat bölgelerinde iki tohumluk firmasına satışları yapılmıştır. 2012 yılında da HASANBEY ve SEÇKİN çeşitleri de %2 royalti karşılığında Konya ve Yozgat bölgelerinden iki tohumluk firmasına satışları yapılmıştır. Bölgede ve müessesede yapılan çalışmalar ile bölgeye çeşit kazandırılmaya ve yetiştirme teknikleri hakkında çiftçiye bilgi aktarılmaya çalışılmaktadır.</p> <p>Materyallerimiz Ülkesel ve ICARDA orjinli olup şimdiye kadar yapılan çalışmalar sonucunda değişik kademelerde açılan materyaller, ön verim denemeleri, verim denemeleri ve bölge verim denemeleri aşamalarında çalışmalarımız vardır.Yeni varyasyonlar için de melezleme çalışmalarımız devam etmektedir.</p> <p>2015 üretim dönemi için seçimleri yapılmış olan hat ve materyallerin ekimleri ıslah süreci projede öngörüldüğü şekliyle, çalışma takvimine uygun olarak, farklı kademelerdeki hatlar ve çeşitlerin 2016 üretim sezonu için 14-15 Aralık 2015 tarihlerinde materyallerin ekimleri yapılmıştır.</p> <p>2017 yılı yetiştirme sezonuna ait denemelerin ekimleri 10-11 Aralık 2016 tarihinde tamamlanmıştır. Proje çalışma takvimine uygun olarak planlanmış olan nohut denemelerinin ekim, bakım ve gözlemleri 2017 yetiştirme yılında materyallerin seleksiyon ve değerlendirmeleri sonucunda bir sonraki ekim sezonuna aktarılan materyaller ile verim denemeleri planlanıp, ıslah süreci projede öngörüldüğü şekliyle, çalışmalar belirlenen hedefler doğrultusunda takvimine uygun olarak devam edecektir.</p>

SONUÇLANAN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P01/002
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ERDEMCİ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Murat KOÇ, Medeni YAŞAR
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01.01.2013 / 31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	78.000 TL
<p>Proje Özeti: Başta Güneydoğu Anadolu Bölgesi olmak üzere ülkemizde biotik ve abiotik streslere karşı dayanıklı, tane ve teknolojik özellikleri bakımında üstün, yüksek verimli, makinalı hasada ve kışlık ekime uygun çeşitler geliştirmek projenin temel amacını oluşturmuştur. Projenin materyali; kurumun nohut ıslah programında yer alan hat ve çeşitler ile yurt içi ve yurt dışı araştırma kurumlarında (ICARDA) temin edilen materyal ve yapılan melezlemelerden elde edilen melez popülasyonları oluşturmuştur. Proje Diyarbakır ve Adıyaman lokasyonlarda yürütülmüştür. Projenin ilk dört yılında (2014-2016); Açılan materyal kademesinde (F1+F2.....F5) toplam 158 adet farklı melez kombinasyonu ile çalışılmıştır. Tek bit sıraları aşamasında bulunan 588 hattın birçok özellikler bakımından öne çıkan 193 hat gözlem bahçelerine aktarılmıştır.</p> <p>Farklı biotik ve abiotik gözlem bahçeleri (Kışlık Nohut Nohut Gözlem Bahçesi, Antraknoz (Ascochyta Blight) Hastalık Gözlem Bahçesi, Soğuğa Dayanıklılık Gözlem Bahçesi, Kurağa Dayanıklılık Gözlem Bahçesi ve Fusarium Gözlem Bahçesi) nde toplam 730 hat ve çeşit değerlendirilmiş ve bu 132 hat seçilerek ön verim ve verim denemelerine aktarılmıştır. Ön verim denemelerine 173 hat alınmış ve bunlardan üstün özellikler gösteren 71 hat Verim denemelerine aktarılmıştır.</p> <p>Bölge verim denemelerinde toplam 70 hat iki lokasyonda ve birden fazla yılda denenmiştir. Bu denemeler sonucunda 2013 yılında yüksek verimli ve kışlık ekime uygun Arda çeşidi geliştirilmiş ve 2015 yılında yine bölgede kışlık ekime uygun FLİP09-51C hattı tescile teklif edilmiştir. Enstitünün geliştirmiş olduğu çeşitler (Diyar 95, ILC 482 ve Arda)2 den toplam 23400 tek bitki elit üretimi yapılmıştır.</p>	
Anahtar kelimeler: Nohut, ıslah, hat, verim	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P01/002
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ERDEMCİ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Murat KOÇ, Medeni YAŞAR
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01.01.2013 / 31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	78.000 TL

Proje Özeti: Başta Güneydoğu Anadolu Bölgesi olmak üzere ülkemizde biyotik ve abiyotik streslere karşı dayanıklı, tane ve teknolojik özellikleri bakımında üstün, yüksek verimli, makinalı hasada ve kışlık ekime uygun çeşitler geliştirmektir.

Proje materyali; Kurumun nohut ıslah programında yer alan hat ve çeşitler ile yurt içi ve yurt dışı araştırma kurumlarında temin edilen materyalden oluşmaktadır.

Dönem Bulguları: Yapılan gözlemler sonucunda: Açılan materyal kademesinden (F3+F4+F5 + tek bitki sıralarından) toplam 191 hat ve popülasyon seçilerek bir ileri kademeye aktarılmıştır.

44 hat ve standartla kurulan ÖVD denemesinde öne çıkan 15 genotip seçilerek verim denemelerine aktarılmıştır. Diyarbakır lokasyonunda kurulan VD1’de yer alan genotiplerin verimleri 434 ile 499 kg/da, VD2’deki genotiplerin verimleri 312 ile 496 kg/da ve Kışlık BVD’de yer alan genotiplerin verimleri 425-527 kg/da arasında değişirken, yazlık ekimdeki verimler 213 ile 299 kg/da arasında değişmiştir.

Adıyaman lokasyonunda yürütülen denemedeki ortalama verimler ise 190 ile 249 kg/da arasında değişmiştir. Bölge verim denemesi aşamasında bulunan genotiplerin üç çevredeki ortalama verimleri üzerinde yapılan stabilite analizinde FLİP09-51C hattı ortalamanın üzerinde verim verdiği ve en stabil genotip olduğu belirlenmiştir.

Bu hat çeşit adayı olarak belirlenmiş ve tescile teklif edilmiştir. Bölgede özellikle nisan ayının kurak geçmesinden dolayı deneme alanlarında antraknoz hastalık çıkışları çok düşük değerlerde gerçekleşmiştir.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P01/002
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ERDEMCİ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Murat KOÇ, Medeni YAŞAR
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01.01.2013 / 31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	78.000 TL

Proje Özeti: Başta Güneydoğu Anadolu Bölgesi olmak üzere ülkemizde biyotik ve abiyotik streslere karşı dayanıklı, tane ve teknolojik özellikleri bakımında üstün, yüksek verimli, makinalı hasada ve kışlık ekime uygun çeşitler geliştirmektedir.

Proje materyali; Kurumun nohut ıslah programında yer alan hat ve çeşitler ile yurt içi ve yurt dışı araştırma kurumlarında temin edilen materyalden oluşmaktadır.

Dönem Bulguları: Yapılan gözlemler sonucunda: Açılan materyal kademesinden (F3+F4+F5 + tek bitki sıralarından) toplam 191 hat ve popülasyon seçilerek bir ileri kademeye aktarılmıştır.

44 hat ve standartla kurulan ÖVD denemesinde öne çıkan 15 genotip seçilerek verim denemelerine aktarılmıştır. Diyarbakır lokasyonunda kurulan VD1’de yer alan genotiplerin verimleri 434 ile 499 kg/da, VD2’deki genotiplerin verimleri 312 ile 496 kg/da ve Kışlık BVD’de yer alan genotiplerin verimleri 425-527 kg/da arasında değişirken, yazlık ekimdeki verimler 213 ile 299 kg/da arasında değişmiştir.

Adıyaman lokasyonunda yürütülen denemedeki ortalama verimler ise 190 ile 249 kg/da arasında değişmiştir. Bölge verim denemesi aşamasında bulunan genotiplerin üç çevredeki ortalama verimleri üzerinde yapılan stabilite analizinde FLİP09-51C hattı ortalamanın üzerinde verim verdiği ve en stabil genotip olduğu belirlenmiştir.

Bu hat çeşit adayı olarak belirlenmiş ve tescile teklif edilmiştir. Bölgede özellikle nisan ayının kurak geçmesinden dolayı deneme alanlarında antraknoz hastalık çıkışları çok düşük değerlerde gerçekleşmiştir.

DEVAM EDEN PROJELER

Proje No	TAGEM /TA/09/12/01/003
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü

Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Arslan UZUN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Hüseyin ÖZÇELİK, Serkan YILMAZ
Raporun ilgili olduğu tarih	01.01.2016 / 31.12.2016
Projenin Bütçesi	2014 Yılı : 16.000 TL 2015 Yılı : 16.000 TL2016 Yılı : 16.000 TL 2017 Yılı : 16.000 TL 2018 Yılı : 16.000 TL TOPLAM (5 Yıllık) : 80.000TL

Proje Özeti:

2016 yılı nohut ıslah çalışmaları kışlık ve yazlık olarak yürütülmüştür. Kışlık çalışmaların tamamı Tokat'ta 22 Ekimde ekilmiştir. Yazlık çalışmalardan Tokat bölge verim denemesi ile Gelemen şartlarında yürütülen Melez Bahçesi ve F1 açılan materyalleri Mart ayının sonunda ekilmiştir. Geri kalan tüm çalışmalar Amasya Gökhöyük şartlarında 22 Mart'da gerçekleştirilmiştir.

Mezleme çalışmalarında 19 ebeveyn kullanılarak 39 melez kombinasyonu elde edilmiştir. Açılan generasyonlarda F1 kademesinde 27 kombinasyondan 27 bulk ve 1586 tohum, F2 kademesinde 13 kombinasyondan 24 bulk ve 2261 tohum, F3 kademesinde 18 kombinasyonda 24 bulk ve 4521 tohum, F4 kademesinde 12 kombinasyonda 22 bulk ve 4635 tohum, F5 kademesinde 13 kombinasyonda 215 tek bitki ve tek bitki sıralarında (F6 kademesinde) 11 kombinasyonda 135 hat seçilmiştir. Ayrıca yazlık nohut ıslah çalışmaları kapsamında gözlem bahçesi (2 adet), ön verim, verim, bölge verim (2 adet) denemeleri yürütülmüştür. Deneme ortalamalarının 17,12 ile 95,27 kg/da aralığında olduğu çalışmalarda 2 gözlem bahçesinden 37, Ön verim denemesinden 18, hat seçilerek bir sonraki kademeye ilerletilmiştir. 2016 yılı iklim şartlarından dolayı denemelerin hassasiyeti azaldığından, hastalık değeri yüksek materyaller çıkarıldıktan sonra denemelere tekrar devam edilecektir.

Kışlık denemeler Ekim'de ekilmiş olup çıkışların Aralık ayında gerçekleştiği görülmüştür. Bu çalışmalarda yürütülen verim denemesinde verim ortalaması 66,02 Kg/da olduğu, çalışmada hiçbir hattın standartları geçemediği belirlenmiştir. 968 hattın değerlendirildiği kışlık gözlem bahçesinde ise 34 hat seçilerek bir sonraki yıla aktarılmıştır. 42 hattın değerlendirildiği ön verim denemesinde ise 7 hat seçilerek bir sonraki kademeye aktarılmıştır.

DEVAM EDEN PROJE

PROJE NO:	TAGEM/TBAD/14/A14/P01/002
PROJE BAŞLIĞI	Ülkesel Nohut Islah Araştırmaları GAP Nohut Islah Projesi
PROJE LİDERİ	Mahmut GAYBERİ
PROJEYİ YÜRÜTEN KURULUŞ	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
PROJE BAŞLANGIÇ YILI	2014

**RAPORUN İLGİLİ
OLDUĞU DÖNEM**

01.01.2016 – 31.12.2016

Proje Özeti**Ülkesel Nohut Çeşit Uyum Denemesi:**

2016 yılı Ülkesel Nohut Çeşit Uyum Denemesinde, Koordinatör enstitü tarafından gönderilen 9 çeşitten oluşan deneme seti 16.11.2015 tarihinde ekimi yapılmıştır. Tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak yürütülen denemede sıra sayısı 4 sıra arası 0.45m sıra boyu 5m olacak şekilde planlanmıştır. Deneme Talat DEMİRÖREN /Şanlıurfa istasyonunda yürütülmüştür.

Ülkesel Nohut Bölge Verim Denemesi:

2016 yılı Ülkesel Nohut Bölge Verim Denemesinde, Koordinatör enstitü tarafından 15+4 Hat ve standarttan oluşan deneme seti 16.11.2015 tarihinde ekimi yapılmıştır. Tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak yürütülen denemede sıra sayısı 4 sıra arası 0.45m sıra boyu 5m olacak şekilde planlanmıştır. Deneme Talat DEMİRÖREN /Şanlıurfa istasyonunda yürütülmüştür.

GAP Nohut Ön Verim Denemesi:

2016 yılı GAP Nohut Ön Verim Denemesinde yurt içinden ve enstitü tarafından geliştirilen 30+2 (İNCİ ÇAĞATAY) hatlar ve çeşitler 16.11.2015 tarihinde ekimi yapılmıştır. Tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak yürütülen denemede sıra sayısı 2 sıra arası 0.45m sıra boyu 5m olacak şekilde planlanmıştır. Deneme Talat DEMİRÖREN /Şanlıurfa istasyonunda yürütülmüştür.

GAP Nohut Verim Denemesi:

2016 yılı GAP Nohut Verim Denemesinde yurt içinden temin edilen ve enstitü tarafından geliştirilen 5+3 (İNCİ, ARDA, AKSU) hatlar ve çeşitler 16.11.2015 tarihinde ekimi yapılmıştır. Tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak yürütülen denemede sıra sayısı 4 sıra arası 0.45m sıra boyu 5m olacak şekilde planlanmıştır. Deneme Talat DEMİRÖREN /Şanlıurfa istasyonunda yürütülmüştür.

Ülkesel Nohut Gözlem Bahçesi:

2016 yılı Ülkesel Nohut Gözlem Bahçesi, Koordinatör enstitü tarafından gönderilen 8+1 hat ve kontrolden oluşan deneme seti 16.11.2015 tarihinde ekimi yapılmıştır. Tekerrürsüz olarak yürütülen denemede sıra sayısı 1 sıra arası 0.45m sıra boyu 5m olacak şekilde planlanmıştır. Gözlem kriterlerine göre seçilen 1 hat ileri kademeye aktarılmıştır.

GAP Gözlem Bahçesi:

2016 yılı Gap Gözlem Bahçesi Denemesinde yurt içinden temin edilen ve enstitü tarafından geliştirilen 255+4 (İNCİ, ARDA, AKSU, ÇAĞATAY) hatlar ve çeşitler 16.11.2015 tarihinde ekimi yapılmıştır. Augmented Deneme Desenine göre her birinde 55 parsel bulunan 5 Blokta yürütülmüştür. Parseller, sıra sayısı 1 sıra arası 0.45m sıra boyu 5m olacak şekilde planlanmıştır. Yapılan varyans analizine ve gözlem kriterlerine göre 25 hat ileri kademeye aktarılmıştır.

Açılan materyal:

2016 yılı Açılan materyal yurt içinden temin edilen ve enstitü melez bahçesinden gelen popülasyonlar bulk edildi.

Anahtar Kelimeler: Nohut, Baklagil, Çeşit, Verim ve Verim Unsurları

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A14/P01/01
Proje Başlığı	Orta Güney Anadolu Havzası Nohut Adaptasyonu ve Islahı Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Dr. Hakan BAYRAK
Proje Yürütücüleri	Ramazan KELEŞ, Dr. Gül ÜLKE, Seydi AYDOĞAN
Başlama - Bitiş Tarihleri	2012 – 2016
Projenin Toplam Bütçesi	2012 : 5.000, 2014 : 5.000, 2016 : 5.000, 2016 : 5.000 2016 : 5.000, Toplam : 25000
Proje Özeti:	<p>Orta Anadolu Bölgesi koşulları için; Yüksek verimli, antraknoz ve kök çürüklüğü başta olmak üzere hastalık ve zararlılara dayanıklı/toleranslı, dik gelişen, makinalı hasada uygun, erkenci, iri taneli erkenci, kuraklığa dayanıklı adaptasyon kabiliyeti yüksek, başta protein oranı olmak üzere besin değeri yüksek çeşitleri geliştirmek, var olan çeşitler ile ilgili sorunlara çözüm aramak amaçlanmıştır.</p> <p>Sürekli ıslah projesi statüsündeki çalışmanın 2012-2016 yılları çerçevesinde, gerek adaptasyon gerekse ıslah çalışmalarında ilgili materyaller buldukları ıslah kademesine bağlı olarak farklı tekerrür sayısında ve deneme deseniyle uygun ekim tarihlerinde BDUTAE merkez arazilerinde ekilmişlerdir.</p> <p>2012 çalışmalarında; 12 F₄ popülasyonundan 20 tek bitki, 128 tek bitki sırasından 42 tek bitki, gözlem bahçesinden 13 hattın 6 genotip seçilmiştir. 2013 yılında 34 F₄ popülasyonundan 40 tekbitki, 40 tek bitki sırasından 24 hat ve gözlem bahçesinden 19/10 genotip seçilmiştir. 2014 yılında 24 F₄ popülasyonundan 28 tek bitki, 42 tek bitki sırasından 11, gözlem bahçesinden 18/11 genotip seçilmiştir. Ön verim kademesinde değerlendirme yapılamamıştır. 2015 yılında 12 F₄ ten 55 tek bitki, 44 tek bitki sırasından 18 genotip , gözlem bahçesinden 19/13 genotip seçilmiştir. 80+4 hat ile ön verim denemesi kurularak değerlendirilmiştir. 2016 yılında F₄ 'ten 8/60, tek bitki saralarından 112/48, gözlem bahçesinden 24/28 genotip seçilmiştir. 20+4 genotip ile verim ve ön verim denemeleri kurularak gerekli değerlendirmeler yapılmıştır.</p> <p>Ülkesel ıslah çalışmaları çerçevesinde yürütülen Ülkesel Bölge verim denemeleri ile çeşit uyum denemelerinden elde edilen sonuçlar ve kalite numuneleri Ankara TARM 'a gönderilmiştir.</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A14/P01/003
Proje Başlığı	Güney Geçit Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Ens. Müd.
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Muammer TEKATLI
Yardımcı Araştırmacılar	Cevdet KILINÇ, Erdem ERTÜRK, Nedim ACAR
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2014 – 31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi:	2014: 10.000.TL 2015: 11.000.TL 2016: 10.000.TL 2017: 12.000.TL 2018: 12.000.TL TOPLAM: 55.000. TL

Proje Özeti: 2016 yılında ıslah araştırmaları kapsamında melez bahçesi, açılan populasyonlar, tek bitki sıraları, önverim, verim ve bölge verim denemeleri kurulmuş ve yürütülmüştür. Bunun yanında tescilli çeşitlerin kademeli tohumluk üretimleri de gerçekleştirilmiştir.

24 melez kombinasyonundan, yapılan melezlemeler ile 75 fertil tane elde edilmiştir. F1'de 17, F2'de 2 ve F4'de 3 populasyon ekilmiş ve tamamı ayrı ayrı bulk yapılmıştır.

Tek bitki sıralarına 285 tek bitki ekilmiş ve gözlem kriterlerine göre 111 hat seçilmiştir. Önverim denemesi 12 hat ve 2 kontrol çeşidi ile tesadüf blokları deneme deseninde 3 tekerrürlü olarak kurulmuştur. Kontrol olarak Aslanbey ve Tavas çeşitleri kullanılmıştır. Verim yönünden 6 hat, kontrol çeşitlerini geçmiştir. Verimler 226,4-307,7 kgda⁻¹ arasında değişmiştir.

Verim denemesi 4 hat ve 4 standart çeşit ile tesadüf bloklarında 4 tekerrürlü olarak kurulmuştur. Aksu, Azkan, Hasanbey ve Arda çeşitleri standart olarak kullanılmıştır. Çeşit ve hatlar arasındaki fark verim bakımından istatistiksel olarak önemsiz çıkmakla birlikte, 2 hat standartları geçmiştir. Verimler 157,0-196,7 kgda⁻¹ arasında değişmiştir.

Bölge Verim Denemeleri 10 hat ve 4 standart çeşit ile tesadüf bloklarında 4 tekerrürlü olarak kurulmuştur. Standartlar Aksu, Azkan, Hasanbey ve Arda çeşitleridir. Çeşit ve hatlar arasındaki fark verim bakımından istatistiksel olarak önemsiz çıkmakla birlikte, 2 hat standartları geçmiştir. Verimler 191,0-245,8 kgda⁻¹ arasında değişmiştir.

2 yıldır tescil denemeleri devam eden KMN 08-55 nohut çeşit adayının tarla denemeleri tamamlanmış ve 12.04.2016 tarihinde Tescil Komitesinde ASLANBEY adı ile tescil edilmiştir.

Ayrıca Ülkesel Nohut Islah Projesinden gelen denemeler ile TTSM'den gelen kışlık nohut ve yeşil mercimek çeşit tescil denemeleri kurulmuş ve yürütülmüştür.

2016 yılında Aksu çeşidinin tohumluk üretimi için 641 elit tek bitki seçilmiş ve 380 kg elit kademe tohumluk üretilmiştir. Aslanbey çeşidinden ise 672 elit tek bitki seçilmiştir.

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No:	TAGEM/TBAD/13/A14/P03/004
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Bölgesi Kuru Fasulye Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Kevser KARAGÖZ
Yardımcı Araştırmacılar	Zir. Yük. Müh. Aysema TAZEGÜL ÇAVUŞOĞLU
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	2013: 10.000 TL 2014: 10.000 TL 2015: 12.000 TL 2016: 12.000 TL 2017: 13.000 TL
<p>Proje Özeti: 2013 yılında 9 adet denemenin ekimi gerçekleştirilmiştir. Verim denemesinde tüm verim ve verim unsurları kaydedilmiş ve 4 hat bir ileri kademeye aktarılmıştır. Ön verim denemesinde gerekli bütün gözlemler alınmış ve 13 hat bir ileri kademeye aktarılmıştır. Ülkesel kuru gözlem bahçesinden 13 hat bir ileri kademeye aktarılmıştır.</p> <p>2014 yılında denemeler Pasinler lokasyonuna, bölge verim denemeleri de hem Pasinler hem de Erzincan lokasyonuna kurulmuş olup geç ekimden dolayı Pasinler lokasyonunda bitkiler çıkış yapamamış ve denemeler iptal edilmiştir. Erzincan lokasyonunda 9 hattan oluşan bölge verim denemesinde ümitvar görülen 4 hat ileri kademeye aktarılmıştır.</p> <p>2015 yılında personel yetersizliği nedeniyle çalışma yapılmamıştır.</p> <p>2016 yılında denemeler 17-18 Mayıs tarihlerinde Pasinler lokasyonuna ekilmiştir. Erkenci olmayan çeşitler Eylül ayının ortalarında meydana gelen düşük sıcaklıklardan etkilenmiş ve zarar görmüştür. Gözlem bahçesinde 25 hat üzerinde çalışılmış ve bunlardan 8 tanesi seçilerek Ön verim denemesine çıkarılmıştır. 14 hat ve çeşitten oluşan verim denemesinde ümitvar görülen 5 genotip Verim denemesi-2 olarak bir sonraki sene kurulacaktır. Deneme ortalaması 42,87 kg/da'dır. 15 hat ve çeşitten oluşan ön verim denemesi ve 9 hat ve çeşitten oluşan bölge verim denemesinde bulunan genotipler ümitvar görülmediği için deneme dışı bırakılmıştır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Kuru fasulye, ıslah	

DEVAM EDEN PROJE

PROJE BAŞLIĞI	Doğu Anadolu Bölgesi Nohut Islah Projesi- Eastern Anatolia Region Chickpea Breeding Project
PROJE NUMARASI	TAGEM/TBAD/12/A14/P01/02
PROJE LİDERİ	Zir. Yük. Müh. Aysema TAZEGÜL ÇAVUŞOĞLU
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü/ Erzurum
PROJE BAŞLANGIÇ YILI	2012
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞU DÖNEM	01.01.2016 ile 31.12.2016 arası
<p>Projenin amacı; Nohut ıslah çalışmalarında materyal olarak yerel populasyonlar ile ülkesel projeler kapsamında elimize geçen materyaller kullanılmaktadır. Temin edilen çeşit ve hatlarla açılan materyal, gözlem bahçesi, ön verim, verim ve bölge verim denemeleri yürütölmektedir. Çalışmalarda metot olarak tek bitki seleksiyon ıslahı kullanılmış, hatlar tesadüf blokları deneme deseninde sıra aralığı 45 cm, sıra üzeri 10 cm ve sıra sayısı 4 adet olacak şekilde ekilip standartlarla mukayese edilmiştir. Bütün denemelerde dekara saf olarak 3 kg N ve 6 kg P₂O₅ gübresi ekimle birlikte uygulanmıştır. Ekimler erken ilkbaharda yazlık olarak yapılmıştır. Bitkilerin yetişme mevsimi boyunca çıkış, çiçeklenme ve olgunlaşma süreleri; bitki boyu ve ilk bakla yüksekliği; bitki başına dal sayısı, bakla sayısı ve baklada tane sayıları; tarlada hastalık okumaları; hasadı müteakiben de parsel verimi ve 100 tane ağırlıkları tartımları yapıldıktan sonra istatistikî analize tabii tutulmuşlardır. Değerlendirmelere göre ümit var hatlar bir ileri kademeye alınırken, diğerleri deneme dışı bırakılmıştır.</p> <p>Projenin asıl hedefi bölgede kaliteli ve verim potansiyeli düşük olan yerel populasyonlar yerine, yüksek verime sahip yeni ıslah çeşitlerinin geliştirilmesidir. Birim alandan daha yüksek verim elde etmek, özellikle makineli hasada uygun çeşit geliştirmek için ıslah kademeleri kapsamındaki bölge verimin tüm aşamalarında araştırma çalışmaları yürütölmektedir. Geçmiş yıllardaki çalışmalarla bu hedefe varılmış ve AZİZİYE nohut çeşidi elde edilmiştir. Son yıllarda yapılan çalışmalardan elde edilen veriler sonucunda ise YAZICI ve AĞSAKALLI olmak üzere 2 yeni çeşit tescil ettirilmiştir.</p>	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No : TAGEM / TBAD/13/A14/P01/003
Proje Adı: Ege Bölgesi Nohutta Hastalıklara Dayanıklılık Test Çalışmaları
Yürütücü Kuruluş: Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: -
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi : 2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi (TL): 2013: 7 600 TL 2014: 8 400 TL 2015: 9 300 TL 2016: 9 900 TL 2017: 11 300
Proje Yürütücüleri: Dr. Eylem Tuğay Karagül Dr. Hakan Hekimhan Dr. Damla Uncuer Dr. Firdevs Niksarlı İnal
Proje Özeti: Projenin amacı hastalıklara dayanıklı hatlar elde etmek için hastalık testlemeleri yaparak dayanıklı hatları belirlemektir. Türkiye tarımında önemli bir yere sahip olan nohut bitkisinde verimi kısıtlayıcı etmenler yanıklık (<i>Ascochyta rabiei</i> (Pass) Labr. ve solgunluk (<i>Fusarium oxysporum</i> f.sp. ciceris) hastalıklarıdır. Bu proje ile hatlar doğal ve yapay epidemik koşullarında test edilerek dayanıklı bulunanlar melezleme ebeveyni ve ıslah başlangıç materyali olarak kullanılacaktır. Bu amaçla Ege Bölgesi nohut yetiştirme alanlarından solgunluk hastalığı etmenini içeren bitkiler toplanmıştır. Bölgeden toplanan örneklerde kökçürüklüğüne ait izolasyonlar ve teşhisler yapılmıştır. Yapılan izolasyonlarda <i>Fusarium oxysporum</i> , <i>Fusarium solani</i> , <i>Pythium</i> sp., <i>Alternaria</i> sp., <i>Helminthosporium solani</i> etmenleri tespit edilmiş olup ILC 482 hassas çeşidi üzerinde patojenisite testlemeleri yapılmıştır. Virülens bulunan <i>Fusarium oxysporum</i> izolatları laboratuarda PDA ortamında üretilmiştir. Daha sonra izolatların hepsi karıştırılarak sıvı inokulumları hazırlanmış, inokulum konsantrasyonu ayarlanmış ve denemede kullanılan genotiplerin tohumlarına bulaştırılmıştır. Bulaştırma yapılmadan önce tohumlar 3 gün süre ile nemli ortamda çimlenmeleri sağlanmıştır. Her çeşitten 5'er bitki olacak şekilde içerisinde steril torf bulunan saksılara ekimleri yapılmış ve sera ortamında gelişmeye bırakılmıştır.

DEVAM EDEN PROJE

PROJE BAŞLIĞI	Orta Anadolu Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları Materyalinin Nohut Antraknozu (<i>Ascochyta rabiei</i> (Pass) Labr.) Hastalığına karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi
PROJE NUMARASI	TAGEM/TBAD/16/A14/P01/001
PROJE LİDERİ	Dr. Zafer Mert
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
PROJE BAŞLANGIÇ YILI	01.01.2016
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞU DÖNEM	01/01/2016 ile 31/ 12 /2016 arası

Proje Özeti:

Antraknoz hastalığı nohut üretim alanlarında görülen en önemli hastalıktır. Dayanıklı çeşitlerin kullanımı hastalıkla mücadelede öne çıkan yöntemlerden biridir.

Projenin materyalini, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Yemeklik Tane Baklagil Islah Birimi tarafından yürütülen ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından desteklenen Orta Anadolu Nohut Islah projesi (TAGEM/TBAD/13/A12/P05/001 - 01.01.2013-31.12.2018) farklı kademedeki ıslah materyali oluşturmaktadır.

Bu kapsamda araştırma grubundan gelen materyal en önemli fungal hastalık olan nohut antraknozu (*Ascochyta rabiei* (Pass) Labr.) hastalığına karşı sera (Ankara-Yenimahalle) ve tarla (Ankara-İkizce) şartlarında yapay epidemiyi koşulları altında ve materyalin test edildiği tüm lokasyonlarda doğal epidemiyi altında test edilerek reaksiyonları belirlenmiştir.

Proje sonucunda test materyalinin hastalıklara karşı reaksiyonlarının belirlenmesi ile tescil edilmesi planlanan genotipin üreticinin eline ulaşmadan hastalığa karşı reaksiyonu hakkında bilgi sahibi olunacaktır. Kabul edilebilir düzeyde dayanıklılık özelliği gösteren genotiplerin materyaller içerisinden seçilmesine imkan sağlanacak ve materyal geliştirilebilmesi durumunda hastalığa karşı genetik dayanıklılığa sahip materyal/materyaller elde edilmiş olacaktır.

Geliştirilebilmesi durumunda hastalıklara dayanıklılık kaynakları oluşturularak diğer aşamalarda kullanıma sunulacaktır. Entegre bir yaklaşımla yönetilmesi gereken ıslah programları kapsamında materyalin hastalık reaksiyonları belirlenerek çalışmalara katkı sağlanacaktır.

Bu şekilde sürdürülebilir bir yaklaşımla, çevreye saygılı ve üreticinin isteklerine mümkün olduğunca uygun bir şekilde hastalık kontrol edilerek entegre ürün yönetimi çerçevesinde ıslah strateji ve uygulamaları yürütülecektir.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM-BS-14/14-01/02-03 (BİLGİ AMAÇLI SUNULACAKTIR)	
Proje Başlığı	Nohutta (<i>Cicerarietinum</i> L.) Kök Çürüklüğü ve Solgunluğa Neden Olan <i>Fusarium</i> Türlerine Karşı Dayanıklılık Kaynaklarının Geliştirilmesi	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM	
Proje Yürütücüsü	Gürkan BAŞBAĞCI	
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Evren ATMACA, Ramazan AKIN, A. Taner KILINÇ, Aysel YORGANCILAR, Özcan YORGANCILAR, Prof. Dr. F. Sara DOLAR (Danışman)	
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2015 – 31.12. 2018	
Projenin Toplam Bütçesi	2015: 15.000 TL 2016: 5.000 TL	2017: 15.000 TL 2018: 5.000 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin bu döneminde, 2015 yılında izole edilen 756 adet fungusun petri kaplarında ön patojenisite testleri yapılmıştır. Bunun için, ilk olarak tohumların yüzeysel dezenfeksiyonu için en uygun süre ve NaOCl yüzdesini belirlemek amacıyla petri kaplarında çimlenme testi yapılmıştır.</p> <p>Daha sonra her bir fungus için ayrı ayrı patojenisite testleri uygulanarak sonrasında hastalık şiddetleri hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre %1-100 arasında değişen hastalık şiddeti oranları elde edilmiştir.</p> <p>40 tane fungus <i>Fusarium</i> cinsine ait olmadığı için patojenisite testlemesi yapılmamıştır. İzolat sayısı oldukça fazla olduğundan dolayı, bir sonraki aşamaya geçmeden önce fungusların kültür gelişmeleri, spor yapıları, patojenisiteleri ve hastalık şiddetleri gibi kriterler ele alınarak eleme yapılacaktır.</p> <p>Projenin 2017 yılı çalışmalarında, fungus izolatlarının saksılarda patojenisite testlerine geçilecektir. Bu testler sonucunda patojen olduğu tespit edilen izolatların tür düzeyinde teşhisleri klasik ve moleküler yöntemler kullanılarak yapılacaktır.</p>	

BİLGİ AMACIYLA SUNULAN PROJELER
E. Y.Y.D. BAŞKANLIĞI PROJELERİ (GELİŞME-SONUÇ RAPORU ÖZETİ)

Proje No	
Proje Başlığı	Antraknoza Toleranslı Ve Kaliteli Yeni Nohut Çeşitleri Sezenbey Ve Zuhal'in Bölge Üreticilerine Tanıtılması Ve Tohumluklarının Üretilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü, Yayınlar Dairesi Başkanlığı
Proje Yürütücüsü	Arslan UZUN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Hüseyin ÖZÇELİK, Serkan YILMAZ
Raporun ilgili olduğu tarih	01.01.2014 / 31.12.2016
Projenin Bütçesi	2014 Yılı : 13.000 TL 2015 Yılı : 15.000 TL 2016 Yılı : 14.000 TL TOLPLAM (3 Yıllık) : 42.000 TL

Proje Özeti:

Bu çalışmanın amacı nohut konusunda çalışan Araştırmacı-Yayımcı-Üretici arasındaki koordinasyon sağlamak, Bölgedeki üreticilerle anket ve doğrudan görüşmeler yapılarak, üreticilerin nohut yetiştiricilik bilgileri, yöresel uygulamaları ve problemleri tesbit edilerek, araştırmalara yön vermektir. Bunun yanısıra Demostrasyon denemeleri kurarak Yeni tescilli Sezenbey ve Zuhal çeşitlerinin, köy popolasyonlarına ve diğer çeşitlere göre performansları uygulamalı olarak göstermeye çalışarak yeni çeşitlerin üretimlerinin artırılmasına katkıda bulunmaktadır.

Bu amaçla 2014 yılında yapılan anket çalışmaları sonucunda nohut üretim alanlarında belli başlı 16 problem saptanmıştır. Bu problemlerin nohut üretimini sekteye uğrattığı anlaşılmaktadır. Ayrıca bu problemlerden illere göre yapılan tartılı derecelendirmeye göre Amasya'da hastalık, değişen iklim şartları, yaban hayvanı zararı, Samsun'da hastalık, Yaban hayvan zararı, Girdi fiyatları, Tokat ilinde Hastalık, yeşilkurt ve pazarlama problemleri daha öne çıktığı görülmüştür.

Çalışmanın yürütüldüğü 3 yıl içerisinde 21 adet demostrasyon, 3 adet tarla günü, 22 adet çiftçi eğitim toplantısı, 15 adet çiftçi inceleme gezisi, 9 adet hizmet içi eğitimi, 6 adet görüntülü (gazete haberi), yayın, 4 adet liflet yayını yapılmıştır. Demostrasyon çalışmasında nohut verimleri 98 ile 172 Kg/da arasında değiştiği görülürken, yayını yapılan çeşitlerde verim değerleri Sezenbey'de 110 – 170 kg/da, Zuhal çeşidinde 110,33 kg/da ile 150 kg/da aralığında değiştiği görülmüştür.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/17/A07/P03/001
Proje Başlığı	Ülkesel Nohut Islah Araştırmaları Batı Akdeniz Bölgesi Nohut Adaptasyon Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Zir. Yük. Müh. Çetin SAYILĖAN
Proje Yürütücüleri	Zir. Yük. Müh. Mehmet KOCATÜRK Zir. Yük. Müh. Murat ÇALIŞKAN
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2017 - 31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi:	2017 yılı Bütçesi: 15.000 TL, 2018 yılı Bütçesi: 12.000 TL Toplam Bütçe: 27.000 TL

Proje Özeti:

Nohut (*Cicer arietinum* L.), içerdiği yüksek protein oranı ile bitkisel protein ihtiyacının karşılanmasında, bileşimindeki nişasta ile enerji sağlama bakımından insan beslenmesinde önemli bir besin kaynağı, yapısında yer alan lif düzeyinin yüksekliği ile de sağlık ve beslenme bakımından önemli bir baklagil bitkisidir.

Milli çeşit listemizde tescilli 31 nohut çeşidi mevcuttur. Antalya, Burdur ve Isparta illerini kapsayan Batı Akdeniz bölgesi şartlarında geliştirilmiş nohut çeşidimiz yoktur. Bölge Nohut üretiminde ilk sıradadır.

Bölgede nohut üretiminde çok farklı yerel populasyonlar ve tescilli çeşitler kullanılmaktadır. Bu farklı tohumluk kullanımı nedeni ile birim alanda alınan verim gerçek potansiyelin altında kalmaktadır.

Geliştirilmiş olan yeni nohut çeşitlerinin bölgede yaygınlaştırılması ve verim kayıplarının azaltılması gerekmektedir.

Projede materyal olarak milli çeşit listesinde bulunan nohut çeşitleri, Batı Akdeniz yerel populasyonları kullanılacaktır. Sahil ve geçit kuşağında, iki lokasyonda tesadüf blokları deneme deseninde dört tekerrürlü olarak denemeler kurulacaktır.

Bölgeye uyum yeteneği yüksek çeşitlerimiz tespit edilerek sonuçları yayınlanacaktır.

Elde edilecek bu sonuçlar nohut ıslahında çalışan enstitülerimize bölgeye uygun çeşit geliştirirken kullanacakları nohut materyallerinin sahip olması gereken özellikleri hakkında ilk ve özgün veriler sunacaktır, ayrıca Ülkesel Nohut Islah Programına Batı Akdeniz çalışmaları ile katkı sağlanacaktır.

SONUÇLANAN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A14/P01/04
Proje Başlığı	Nohutta Antraknoza (<i>Ascochyta rabiei</i> (Pass.) Labr.) Dayanıklılık İçin Moleküler Markörler Yardımıyla Seleksiyon Yapılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Özcan YORGANCILAR
Yardımcı Araştırmacılar	Zeynep SİREL, Aysel YORGANCILAR, A.Taner KILINÇ, Evren ATMACA, Ramazan AKIN, Özlem BİLİR, Pervin UZUN
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2012- 31.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi	2012: 35.000 TL 2013: 17.000 TL 2014: 12.000 TL 2015: 12.000 TL 2016: 12.000 TL TOPLAM: 88.000 TL

Proje Özeti: Projenin amacı, erken generasyonda markör yardımıyla seleksiyonu rutin olarak yapabilmektir. Antraknoza dayanıklılığa bağlı olduğu belirlenen moleküler markörlerle Türkiye nohut genotiplerini test etmek, antraknoza dayanıklılığı belirlenen markörleri kullanarak yapılacak seleksiyonun etkinliğini artırmaktır. Bugün için ülkemizde yürütülmekte olan nohut ıslah programlarının birinci hedefi antraknoza dayanıklı çeşit geliştirmektir. Bu çalışmada antraknoz hastalığına bağlılığı bilinen markörlerle çeşit ve hatları test etmektir.

Antraknoz hastalığını (STMS markörü) dayanıklılık ve hassaslığı ayırt etmede 21 bazlık TA-2 primeri kullanılarak PCR yapılmıştır. Elde edilen ürünler agaroz jelde koşturulduktan sonra ethidium bromide ile boyanmış ve çıkan sonuçlar jel dükümantasyon sisteminde görüntülenerek değerlendirilmiştir.

Ulusal Nohut Islah Programındaki 2011-2016 yılları arasında 397 ileri çıkmış nohut hatları ile çeşitlerde, moleküler markör yöntemleri (RAPD, STMS) kullanılarak seleksiyon yapılmıştır. RAPD yönteminde 10 bazlık UBC 733 primeri kullanılırken STMS' de ise 21 bazlık TA-2 primeri kullanılmıştır. UBC733 primeri çalışmamıştır. STMS yöntemine ait TA-2 primeri hastalık ayırt etmede en iyi sonucu vermiştir. Sonuç olarak 278 ileri çıkmış nohut ve çeşidi dayanıklı bulunurken, 119 hat ve çeşit hassas bulunmuştur. TA-2 primerine göre Azkan, Seçkin, Hasanbey, İnci, Aksu, Diyar, Yaşa, Sarı 98 ve Gökçe çeşitleri dayanıklı olarak belirlenmiştir. Çakır, Işık ve Gökçe çeşitleri hassas olarak belirlenmiştir.

Bundan sonraki nohut ıslah çalışmalarında bu yöntem güvenilir bir şekilde kullanılabilir. Yapılan çalışmalar sonucunda oluşturulan dayanıklı genotipler kullanılarak dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesine katkıda bulunulacaktır.

SONUÇLANAN PROJE

Proje No : TÜBİTAK/1003
Proje Adı: Nohutta <i>Ascochyta</i> Yanıklığı Etmeninin Populasyon Karakterizasyonu ve Moleküler İşaretleyiciler Kullanılarak Bu Etmene Karşı Dayanıklı Genotiplerin Araştırılması
Yürütücü Kuruluş: Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Gaziantep Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Marmara Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, İstanbul
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi : 2014-2016
Projenin Toplam Bütçesi (TL):
Proje Yürütücüleri Dr. Dürdane MART Prof Dr Canan CAN ve Doç.Dr. İlker ÖZYİĞİT
Proje Özeti: İslah çalışmaları sonucu tescil ettirilen çeşitlerin toleranslılığının zaman içerisinde kırılma ihtimalleri göz önüne alınarak ıslah çalışmalarının hastalıklara dayanıklı/toleranslı, yüksek verimli ve kaliteli, ticari değeri yüksek çeşitlerin ekonomiye kazandırılması yönünde devam etmesi gerekmektedir. Aynı zamanda da hastalık etmeni patojen populasyon yapılarının bilinmesi toleranslı/dayanıklı çeşit geliştirmede önemli ve gereklidir. Bunun için farklı disiplinlerin bir araya gelmesi gerekliliği açıktır ve önerdiğimiz proje ekibi bu gerekliliği sağlamaktadır. Projenin amaç ve hedefleri şöyle sıralanabilir: Ülkemiz nohut yetiştiriciliği alanlarında mevcut <i>A. rabiei</i> populasyonları moleküler, patolojik ve epidemiyolojik yöntemler ile belirlenecektir. Bu amaçla, ülkemiz nohut yetiştiriciliği yapılan alanlardan <i>A. rabiei</i> izolatlarının elde edilmesi, izolatlarda eşleşme tipi analizleri, <i>A. rabiei</i> populasyonlarında mevcut patotiplerin belirlenmesi, STMS markırları kullanılarak yapılacak genotipleme çalışmaları ile <i>A. rabiei</i> populasyonlarındaki populasyon genetik yapılarının çıkarılması, gen/genotip göçlerinin hesaplanması, filogenetik açıdan bilgilendirici DNA bölgelerinin baz dizilim analizleri ile nukletotid polimorfizmlerinin araştırılması, tohumda <i>A. rabiei</i> 'nin belirlenmesi, tohum kaynaklı hastalık gelişiminin ve patojen genotiplerin takibi yapılacaktır. Tescilli çeşitler ve ileri çıkmış hatlar moleküler yöntemlerle (RAPD, ISSR STMS) laboratuvarında ve farklı lokasyonlarda arazi koşullarında test edilip, çeşitlerin bölgelere göre tavsiye listeleri belirlenecektir. Konuyla ilgili çalışan ıslahçıların daha önceden bölgelerindeki <i>Ascochyta</i> yanıklığı etmeni patotiplerini/ırklarını biliyor olması sağlanacak ve ellerindeki çeşitlerin ve hatların daha önce bu patotiplere karşı laboratuvar koşullarında ve hastalık bahçelerinde test edilmiş olması avantaj sağlayacaktır. Bu proje sonucunda Türkiye nohut üretim alanlarındaki <i>Ascochyta</i> yanıklığı patojen populasyonlarındaki patotipler belirlenmiş olacak ve bunlar saklanarak daha sonraki ıslah çalışmalarında kullanılabilir. Türkiye'deki tescilli nohut çeşitleri, ileri çıkmış hatlar ve populasyonlar <i>Ascochyta</i> yanıklığına karşı test edilmiş olacaktır. Bu proje sonuçları elde edilen bilginin nohut üreticileri ve kamuya yayılımı sağlanacaktır. Tescilli çeşitlerde ve ileri çıkmış hatlarda, etmenin patotiplerine dayanıklılık/toleranslılık durumu tespit edilip, farklı bölgelere göre tavsiye listeleri oluşturulacaktır. İleri çıkmış hatlarda da dayanıklılık/toleranslılık belirlenerek bu hatlar tescile hazırlanacaktır. Bu proje ile melezlemeler başlatılarak yeni populasyonlar elde edilecek ve proje çıktılarına göre değerlendirilecektir.

SONUÇLANAN PROJE

Proje Başlığı	Klasik ve Modern İslah Tekniklerinin Birlikte Kullanımı ile Nohut Yanıklığı (<i>Ascochyta rabiei</i>) Etmenine Karşı Toleranslı Germplazmın Geliştirilmesi TÜBİTAK/1003
Proje Lideri	Dr. Abdulkadir AYDOĞAN

Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Proje Yürütücüleri	Dr. Abdulkadir AYDOĞAN (Yürütücü, Yönetici) Doç. Dr. Harun BAYRAKTAR (Yürütücü)
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2016
Projenin Toplam Bütçesi	803 597 TL
<p>Proje özeti: Islah çalışmalarında yanıklık hastalığı dayanıklılık kaynakları ile yapılan melezlemelerle dayanıklı popülasyonlar oluşturulmuş ve ilerletilmiştir. Projenin son yılına gelindiğinde 40 F1, 35 F2, 125 F3, 78,F4, 49 F5 popülasyonu ve 2458 hat geliştirilmiştir.</p> <p>Halen mevcut bulunmaktadır. Anter kültürü çalışmalarında embriyo/kallus aşamaları optimize edilmiş ve 10 adet eksplantta sürgün başlangıcı gözlemlenmiştir. Patoloji çalışmaları kapsamında sörvey çalışmaları yapılmış ve toplanan izolatların % 60'nın Patotip 1 olduğu tespit edilmiştir.</p> <p>Materyallerde sera ve tarlada yapay inokulasyon koşullarında yapılan testler neticesinde 27 genotipin toleranslı olduğu belirlenmiştir. Marker destekli seleksiyon çalışmalarında; 9 markör ile yapılan taramada 10 materyalin dayanıklılık alleline sahip genotipler olduğu belirlenmiştir.</p> <p>Real Time PCR konusunda yapılan ön çalışmada yanıklık hastalığı için en uygun yöntemin koparılmış yaprak metodu olduğu belirlenmiştir.</p> <p>Bu yönetme göre yapılan 301 çalışmada en düşük patojen miktarı ve hastalık şiddeti ile uyumlu olan 7 genotip tespit edilmiştir.</p> <p>Çalışmalar neticesinde TÜB 18, TÜB 81 ve TÜB 83 kot numaralı proje hatları Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Enstitüsüne çeşit adayları olarak teklif edilmiştir.</p> <p>Proje tamamlandıktan sonrada materyal ile çalışmalar sürdürülecek olup, yeni çeşit adayları tescile teklif edilecektir.</p>	

BİLGİ AMAÇLI
DİĞER PROJELER

Proje Başlığı	Yarı Sarılıcı Gelişme Formunda Dermason, Barbunya ve Şeker Tane Tiplerinde Kuru Fasulye Çeşitleri Geliştirme Projesi
Proje Lideri	İlker ERYİĞİT
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşığı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Yürütücüleri	Dr. Evren ATMACA, Dr. Sabri ÇAKIR, Ramazan AKIN, Recai İSPAHA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	MTB (Mersin Ticaret Borsası Tohumculuk Araştırma Sanayi ve Ticaret A.Ş)
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.12.2016 – 31.12. 2018
Projenin Toplam Bütçesi	52.750 TL

Proje Özeti: Araştırmanın temel amacı, yarı sarılıcı gelişme formunda, dermason, barbunya ve şeker tanetiplerinde kuru fasulye çeşitleri geliştirmektir.

Geçit Kuşığı Tarımsal Araştırma Enstitüsünde Kuru Fasulye yetiştiriciliği yapılan il ve ilçelerin iklim ve toprak koşulları ile tane isteklerine uygun, hastalık ve zararlılara dayanıklı, geniş tarla tarımı ve küçük aile işletmelerine uygun çeşitler ıslah etmek amacıyla yürütülen Kuru Fasulye Islah çalışmaları sonucunda 11 kuru fasulye çeşidi geliştirilerek tescil ettirilmiştir.

1998 yılından bu yana İTAŞ ile işbirliği yapılarak kuru fasulye ihracatı yapılan ülkelerin tane ve kalite isteklerine uygun çeşit geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmiştir.

İTAŞ tarafından sağlanan kuru fasulye populasyon, hat ve çeşitlerin özellikleri ve verim kapasiteleri, Geçit Kuşığı Tarımsal Araştırma Enstitüsü koşullarında ve diğer lokasyonlarda yürütülen denemelerle belirlenmiştir.

Bu çalışmada 2007-2014 yılları arasında yürütülen “Bodur Gelişme Formunda Dermason, Barbunya ve Şeker Tane Tipinde Kuru Fasulye Yarıyol Materyali Geliştirme Projesi” kapsamında, geliştirilen hatlar kullanılarak, yarı sarılıcı gelişme formunda ve gerek yurt içi gerekse ithalatçı ülkelerin isteklere uygun dermason, barbunya ve şeker tane tiplerinde kuru fasulye çeşitleri geliştirilmeye çalışılacaktır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/16/A14/P01/002
Proje Başlığı	Nohutta Farklı Toprak İşleme Yöntemlerinin Verim ve Verim Unsurlarına Etkisi
Yürütücü Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mehmet Akif ÇINKIR
Yardımcı Araştırmacılar	Cevdet KILINÇ, Serhan CANDEMİR, Muammer TEKATLI
Başlama ve Bitiş Tarihi	01/01//2016 - 31/12 /2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 35.000 TL 2017: 7.500 TL 2018: 10.000 TL 2019: 7.500 TL 2020: 12.500 TL Genel Toplam: 72.500 TL
Proje Özeti :	<p>Deneme, kışlık ekim olarak, Şerit Parseller Deneme Deseni metodunda, üç tekerrürlü olarak, 29 ocak 2016 tarihinde kurulmuştur. Denemede materyal olarak aksu ve azkan nohut çeşitleri kullanılmıştır. Parseller; 20 sıralı, sıra boyu 30 m, sıralar arası 45 cm olarak ekilmiştir. Deneme materyallerinin ekimi öncesi deneme alanının toprak analizi yapılmış olup analiz sonucuna göre 20 kg/da amonyum sülfat, 13 kg/da DAP gübresi uygulanmıştır. Yabancı ot kontrolü çapayla yapılmıştır. Denemenin hasadı, biçerdöverle, 25 haziran 2016 tarihinde tamamlanmıştır. Denemede 3 farklı toprak işleme metodu kullanılmıştır; 1-Doğrudan Ekim: Toprağı hiç işleme yapmadan direkt olarak anıza ekim mibzeri vasıtasıyla ekimi gerçekleştirilmiştir. 2-Azaltılmış toprak işleme: yatay milli freze + Ekim (Kombine hububat ekim makinesiyle) uygulanmıştır. 3-Geleneksel toprak işleme: Pullukla sürüm + (Kültivatör + Dişlirtirmik kombinasyonu) + Ekim (Kombine hububat ekim makinesiyle) uygulanmıştır. Bitki Boyu ve ilk Bakla yüksekliği bakımından; Toprak işleme yöntemleri arasında(a) ve Toprak İşleme Yöntemleri x Çeşit interaksiyonları (axb) istatistiki anlamda önemli bulunmamıştır. Çeşitler(b) arasındaki farklılık ise 0.01 düzeyinde önemli bulunmuştur. Bitkide Bakla Sayısı ve Baklada Tane sayısı bakımından; Toprak işleme yöntemleri(a) ; Çeşit(b) ve Toprak İşleme Yöntemleri x Çeşit interaksiyonları(axb) arasındaki farklar istatistiki anlamda önemli bulunmamıştır. 100 Tane Ağırlığı bakımından; Toprak işleme yöntemleri(a) ve Çeşitler(b) arasındaki farklılıklar 0.01 önem düzeyinde ; Toprak İşleme Yöntemleri x Çeşit interaksiyonları (axb) arasındaki farklar ise 0.05 önem düzeyinde istatistiki anlamda önemli bulunmuştur. Verim bakımından; Toprak işleme yöntemleri(a) ve Çeşitler(b) arasındaki farklılıklar 0.01 önem düzeyinde istatistiki anlamda önemli bulunmuştur; Toprak İşleme Yöntemleri x Çeşit interaksiyonları(axb) arasındaki farklar ise istatistiki anlamda önemli bulunmamıştır. Toplam dekara aksu verimi olarak; doğrudan ekim yönteminde 232 kg/da, azaltılmış toprak işleme yönteminde 237kg/da, geleneksel toprak işleme yönteminde ise 283 kg/da olarak bulunmuştur.</p> <p>Ekonomik analizler, Kısmi Bütçe Metodu ile yapılmıştır. Kısmi bütçe oluşturulduktan sonra baskınlık analizi yapılarak uygulamaların marjinal kârlılık analizleri yapılmıştır. olmuştur. Yapılan ekonomik analiz sonucunda en karlı olarak sırasıyla geleneksel, azaltılmış ve doğrudan ekim yöntemleri olarak bulunmuştur.</p>

DEVAM EDEN PROJELER

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A14/P01/003
Proje Başlığı	Orta Anadolu'da Doğrudan Ekim Yönteminin Nohut Tarımına Uyarlanması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Lideri	Dr. Serpil Gültekin
Proje Yürütücüleri	Rifat Zafer Arısoy, İrfan Gültekin, Yasin Kaya, Fevzi Partigöç, Kazım Gür, Dr. Hakan Bayrak, Dr. Şeref Aksoyak
Başlama - Bitiş Tarihleri	2016-2018
İlgili Olduğu Dönem	2016
Projenin Toplam Bütçesi	2016:3.000, 2017:3.000, 2018:2.000
Proje Özeti:	<p>Orta Anadolu Bölgesinde başlangıç aşamasında olan doğrudan ekimin başarılı bir şekilde yönetilmesi için toprakların işlenmemesi, uygun ekim nöbeti ve tarlada anız bırakılması gerektiği bilinmektedir. Bu çalışma ile anız yönetiminin yabancı ot gelişimine olan etkisi, ekim öncesi dönemde kimyasal yabancı ot kontrolünün en uygun zamanı ve nohut ekim zamanı belirlenerek, nohudun doğrudan ekim sistemi içerisinde başarılı bir şekilde yer alması hedeflenmiştir.</p> <p>2016 Yılı itibarıyla 2015 yılında hasat edilen buğday anızları proje planına göre ilgili parsellerde bırakılarak ya da toplanarak ekim öncesi gerekli alanlar oluşturulmuştur. Ekim zamanlarına uygun olarak ekimlerden 2-3 gün önce ekilecek parsellerde yabancı ot sayımları yapılmıştır. Sayımları takiben total herbisit uygulanmış ve tüm ekimler planlanan zamanda yapılmıştır. Fakat bölgede sonbahardan itibaren yağışlar mevsim normallerinin önemli derecede altında gerçekleşmiştir. Nohut ekimi yapılan Mart, Nisan ve Mayıs ayı yağış toplamı 59,4 mm'dir. Bundan dolayıdır ki, Mart ayı içinde yapılan ekimlerin çıkışı gerçekleşmiş fakat Nisan ve Mayıs ayında yapılan ekimlerde çıkış gözlenmemiştir. Çıkış yapan bitkiler daha sonraki süreçte dane bağlamadan ölüme gitmiştir. Nohut yanında münavebede yer alan buğday bitkisinden de verim alınamamıştır. Çalışmada ekim öncesi dönemde yapılan yabancı ot sayımlarına ait veriler mevcuttur. Buna göre anızın tarladan toplanması yabancı ot sayısının artışına neden olmakta, aynı şekilde ekimde geç kalınması da benzer sonuçlar vermektedir.</p>

DEVAM EDEN PROJELER

Proje No:	TAGEM /TA/03/10/02/006
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Kuru Fasulye Islahı Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Hüseyin ÖZÇELİK
Yardımcı Araştırmacılar	Aslan UZUN, Cengiz ARTIK
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2014-31/12/2018
Projenin Toplam Bütçesi:	124.600 TL

Proje Özeti

2016 yılı Karadeniz Bölgesi Kuru Fasulye Islah Çalışmaları 3 lokasyonda yürütülmüştür.

Enstitü Yerleşkesi

17 ebeveyn ve 25 adet kombinasyondan oluşan melezleme çalışmaları ve F₁ Melez Bahçesi,

Ambarköprü Lokasyonu

F₂, F₃, F₄ ve F₅ kademelerindeki açılan materyallerde seleksiyon, tek bitki sıraları

Bafra Lokasyonu

Ön Verim I, çeşit verim I, Çeşit verim II ve Çeşit Verim III denemeleri, Bölge verim denemeleri ile Çeşit Tescil Denemesi

2016 yılı melezleme programına alınmasına karar verilen 16 adet ebeveynin sera ekimleri 02.08.2016, Bafra lokasyonunda yer alan denemelerin ekimleri 01-04.05.2016, Ambarköprü lokasyonundaki denemelerinin ekimleri ise 08-10.05.2016 tarihleri arasında yapılmıştır.

Ambarköprü lokasyonunda; F₂, F₃, F₄, F₅ tek bitki sırasında toplam 4816 adet tek bitki sırası, yer alan ıslah parsellerinde ekimle beraber dekara 5 kg saf N verilmiş olup yabancı ot ilacı olarak Linuron terkipli ilaçlardan dekara 200 cc uygulanmıştır. Tüm vejetasyon süresince yağmurlama yöntemi ile ihtiyaca göre sulama yapılmıştır.

Bafra lokasyonunda yer alan **Ön Verim I** 10 hatlı ve 4 adet standart çeşit (Zülbiye, Önceler, Akdağ ve Akman) ile ve ayrıca Çeşit Verim-I, Çeşit verim-II ve Çeşit Verim-III 3'er tekerrürlü olarak parsel boyu 5 m ve her parselde 4 sıra olacak şekilde tesadüf blokları deneme desenine göre kurulmuşlardır.

BİLGİ AMACIYLA SUNULAN PROJELER
(SONUÇ RAPORU)

Proje No:	
Proje Başlığı	Kırgızistan Kuru fasulye adaptasyonu ve yetiştiriciliği Eğitim ve Yayım Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TİKA
Proje Yürütücüsü	Dr. Hüseyin ÖZÇELİK
Yardımcı Araştırmacılar	Aslan UZUN
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2016-31/12/2016
Projenin Toplam Bütçesi:	176.000 TL

Proje Özeti

Proje, Kırgızistanda kuru fasulye üretiminin yağınlaştırılmasıdır. Fakat kuru fasulye bitkisinin bazı yıllar verim potansiyeli azalmaktadır. Bunun başlıca nedeni her yıl aynı araziye fasulye tarımının yapılması abiyotik (yüksek sıcaklıkta döllenememe) ve biyotik (virüs ve kök çürüklüğü) hastalığına karşı hassas olmasıdır. Yeni geliştirilen çeşitlerle bu problem ortadan kalkmaktadır.

Gerçekten Kırgızistan, kuru fasulye üretim sahası olarak uygun bir alandır. Baklagil bitkisi olması nedeniyle toprağı azot bakımından zenginleştirmesi amaçlanmaktadır. Ayrıca üretim desenine yeni kuru fasulye çeşitlerinin girmesiyle hem üretimdeki çeşitlilik artacak ve hem de yurt dışına ihraç edebileceklerdir. Ürettikleri fasulyenin % 90'ını ihraç etmektedirler. Ekili alan miktarları 49 000 ha.dır.

Proje şu aşamaları öngörmektedir:

15 Çiftçinin Kuru fasulye üretim teknikleri konusunda Kırgızistan'da eğitimi

Eğitime tabi tutulan Çiftçilerin Türkiye'ye getirilerek üretim sahalarının gösterilmesi ve kullanılan alet ve ekipmanların tanıtımı

Köylülere üretim için gerekli girdilerin (tohum ve gübre) sağlanması

Köylülerin kooperatif şeklinde örgütlendirilmesi

Kuru fasulye ürünlerinin stoklanması.

PROJE ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P03/002
Proje Başlığı	Kuru Fasulye Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Cevdet KILINÇ
Proje Yürütücüleri	Muammer TEKATLI, M. Akif ÇINKIR
Başlama ve Bitiş Tarihi	01/01/2013 – 31/12/2017
Raporun Dönemi	01/01/2013 ile 31/12/2016 arası
Projenin Toplam Bütçesi	80.000.-TL.

Proje Özeti : Proje; sürekli bir ıslah projesi olup bu bölümü 2013-2017 yıllarında Kahramanmaraş İli Göksun İlçesinde yürütülmektedir. Araştırmanın amacı; Bölgemiz Kuru Fasulye yetiştiriciliği yapılan alanların tane isteklerine ve makineli tarıma uygun, üstün verimli, hastalık ve zararlılara dayanıklı çeşitler elde edilip üretime aktarılmasıdır. Bölgemiz ve benzer iklim koşulları çiftçisinin kuru fasulye tohum ihtiyacını karşılamak amacıyla Kuruluşumuzca kuru fasulye ıslah çalışmalarına başlanılmıştır. Bu çalışmalar neticesinde 2006 yılında Güngör, 2012 yılında Göksun kuru fasulye çeşidi tescil ettirilmiştir. Yeni çeşitlerin çiftçilerimize kazandırılması amacıyla Kuru fasulye ıslah çalışmalarımız devam etmektedir.

Materyal olarak; Ülkesel Kuru Fasulye Islah projesinden gelen materyal ile ÜKF. Islah projesi Açılan Materyallerden ilerletilerek elde edilen hatlar, Uyum çalışmalarında ise standart çeşitler kullanılmıştır. Metot olarak; Islah çalışmalarımızda seleksiyon ıslahı kullanılmaktadır. Proje çalışmalarımızda ise; Tek Bitki Sıraları, Gözlem Bahçesi, Önverim, Verim, Bölge Verim, Ülkesel Denemeler (Çeşit Uyum, Bölge Verim, Gözlem Bahçesi, Açılan Materyal) ve Tescil Denemeleri yer almaktadır.

Yıllar itibarı ile Ülkesel Proje kapsamında F4 kademesinde gelen Açılan Materyallerden toplam 81 kombinasyon ekimi yapılmış. Bu Açılan Materyallerden toplam 325 adet tek bitki seçimi yapılmıştır. Yine toplam 353 adet tek bitki ekimi yapılmış. Bunlardan da 87 tek bitki sırası seçilip gözlem bahçesine aktarılmıştır.

Yıllar itibarı ile Tek Bitki Sıralarından seçilen 92 adet tek bitki sırası Gözlem Bahçesi – I denemelerine ekimi yapılmış olup bu Gözlem Bahçeleri-I' den 46 materyalin parselin seçimi yapılmıştır. Gözlem Bahçeleri-II denemelerine 45 materyalin ekimi yapılmış ve 26 hattın seçimi yapılarak önverim denemesine aktarılmıştır.

Önverim denemeleri; Tesadüf blokları deneme deseninde, 3 veya 4 tekerrürlü, parseller 4 sıralı, parselde sıra boyu 5 m, sıra araları 45 cm olarak kurulmuştur.

Yıllar itibarı ile Gözlem Bahçesi-II seçilen 25 adet hat önverim denemelerine alınmış ve 17 hattın seçimi yapılarak verim denemelerine aktarılmıştır. Verim denemelerinde ise 31 hat ekilmiş ve toplam olarak 21 hat seçilmiştir. 2013 ve 2014 yıllarında Bölge verim denemeleri (3 hat, 4 std. çeşit ve 1 polulasyon ile) kurulmuştur. 2013 ve 2014 yıllarında verim durumlarına bakıldığında ilk sırada KMF-05-45 hattı ve son sırada cihan çeşidi yer almıştır. Proje 2017 çalışmaları ile devam edilecektir.

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P03/002
Proje Başlığı	Kuru Fasulye Islah Araştırmaları

Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Cevdet KILINÇ
Proje Yürütücüleri	Muammer TEKATLI, M. Akif ÇINKIR
Başlama ve Bitiş Tarihi	01/01/2013 – 31/12/2017
Raporun Dönemi	01/01/2016 ile 31/12/2016 arası
Projenin Toplam Bütçesi	80.000.-TL.

Proje Özeti :Bölgemizde kuru fasulye yetiştiriciliği yapılan alanların tane isteklerine ve makineli tarıma uygun, üstün verimli, kalitesi yüksek, hastalık ve zararlılara dayanıklı çeşitler elde edip üretime aktarılması amacıyla Kuru Fasulye Islah Araştırmalarımız devam etmektedir. Kuru Fasulye Islah Araştırmalarında yer alan 2016 yılı denemeleri Kahramanmaraş İli Göksun İlçesi Çiftçi tarlasında kurulup yürütülmüştür. Ülkesel Kuru Fasulye Islah projesinden gelen materyal ile ÜKF. Islah projesi Açılan Materyallerden ilerletilerek elde edilen hatlar, Uyum çalışmalarında ise standart çeşitler kullanılmaktadır. Metot olarak; Islah çalışmalarımızda seleksiyon ıslahı kullanılmaktadır.2016 yılında; Tek Bitki Sıraları, Gözlem Bahçesi-I ve II, Önverim Denemesi-I ve II (4'er hat; 2'şer Std. çeşit), Verim Denemesi (11 hat, 4 std. çeşit), Ülkesel Denemeler (Açılan Materyal, Bodur Bölge Verim, Sırik Bölge Verim ve Çeşit Uyum denemesi) ve Çeşit Tescil Denemesi kurulmuştur. Ülkesel Projede yer alan Açılan Materyal, Bölge Verim Denemeleri ve Çeşit Uyum Denemesi ile Kuru Fasulye Çeşit Tescil Denemesinin sonuçları alınarak Ülkesel denemelerin verileri koordinatör enstitüye, Tescil Denemesinin sonucu ise TTSM'ye gönderilmiştir. Ülkesel Islah Projesinden gelen materyalden ilerletilerek elde edilen hatlar Önverim-I ve II, Verim denemelerine alınmıştır. Anılan denemeler; tesadüf bloklarında, 3 tekerrürlü, her parsel 4 sıralı, sıra uzunluğu 5 m ve sıra araları 45 cm olarak kurulmuştur. Denemelerde verim sıralamasına bakıldığında; Önverim-I Denemesinde ilk üç sırada KMF-12-41 (259.7 kg/da.), KMF-12-59 (257 kg/da.), KMF-12-81 (246 kg/da) hatları ile son sırada Mecidiye (180 kg/da.) çeşidi, Önverim-II Denemesinde ilk üç sırada Göksun (301.7 kg/da.) çeşidi, KMF-12-04 (267.3 kg/da.), KMF-12-05 (263.3 kg/da) hatları ile son sırada KMF-12-75 (173.7 kg/da.) hattı, Verim denemesinde ise ilk üç sıra da KMF-10-16 (250.7 kg/da), KMF-11-08 (233.7 kg/da.), KMF-07-42 (226.7 kg/da.), son sırada KMF-11-34 (144.7 kg/da.) hattı yer almıştır. 2015 yılında ÜKF-Açılan Materyalden seçilen 49 adet tek bitki; 2016 yılında tek bitki sıralarına ekildi. Yine 2015 yılında seçilen 20 adet tek bitki sırası ve gözlem bahçesinden seçilen 12 tek bitki parselden 2016 yılında gözlem bahçesi-I ve gözlem bahçesi-II oluşturulmuştur. Tek bitki sıralarından; yapılan gözlem ve değerlendirmeler sonucunda 20 tek bitki sırası, gözlem bahçesi-I'den 12 adet tek bitki parseli ve gözlem bahçesi-II'den 5 hat seçilmiştir. Bu seçilen tek bitki sıraları ve tek bitki parsellerinden 2017 yılında gözlem bahçeleri oluşturulacaktır. Ayrıca gözlem bahçesi-II'den seçilen 5 hat ise 2017 yılında önverim denemesine alınacak. ÜKF-Açılan materyal denemesinden 106 adet tek bitki seçilmiş ve 2017 yılında tek bitki sıralarına ekilecektir.

SONUÇLANAN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P03/001(Ara Sonuç)
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Kuru Fasulye Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM

Proje Yürütücüsü	Evren ATMACA
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Sabri ÇAKIR, Ramazan AKIN, Gürkan BAŞBAĞCI, A. Taner KILINÇ
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2013 – 31.12. 2016
Projenin Toplam Bütçesi	2013 2014 2015 2016 18000TL 20000TL 20000TL 21000TL
Proje Özeti:	Proje hedeflerimiz doğrultusunda yürütülen çalışmalar sonucunda kalite, renk, tane iriliği T.S.E standartlarına uygun, Bakteriyel ve viral hastalıklara toleranslı 3 adet kuru fasulye hattı 2013 ve 2014 yıllarında tescile teklif edilmiş ve yürütülen çeşit tescil denemeleri sonucunda ES-855/4F-2834-39//4F-2832/3/4F-2832/4/ES-855/4F-2834-22//4F-2805/3/4F-2805(TOPÇU) ve 4F-675-1/4F2833-5//Weihing (KARAMAN-2016) çeşitleri tescil edilmiştir. Tescil edilen ve edilecek olan çeşitlerin tohumluk üretimlerinin ivedilikle yapılarak çeşitlerin üretime katılması, sorunların çözümünde önemli rol oynayacaktır.
Anahtar kelimeler:	Kuru Fasulye, Islah, Çeşit, Hat, Bakteriyel yağ lekesi, <i>Phaseolus vulgaris</i>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P03/001(Devam Eden)
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Kuru Fasulye Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Evren ATMACA
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Sabri ÇAKIR, Ramazan AKIN, Gürkan BAŞBAĞCI, A. Taner KILINÇ
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2013 – 31.12. 2017
Projenin Toplam Bütçesi	2013 2014 2015 2016 2017 18000TL 20000TL 20000TL 21000TL 22000TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amaçlarının gerçekleştirilmesine yönelik olarak kurulan melez bahçesinde 32 kombinasyonda yürütülen melez programı sonucu 212 adet melez tane elde edilmiştir. F₄, F₅ kademesindeki ile ülkesel kuru fasulye açılan materyal ve yerel popülasyonlar olmak üzere toplam 131 popülulasyondan 1269 tek bitki seçilmiştir. 3618 Tek Bitki Sırasından 120 hat tarla ve ambar gözlemlerine göre seçilmiştir. 24 adet Bodur, 100 adet Sarılıcı Kuru Fasulye ve 19 adet Barbunya hattı ile ayrı ayrı oluşturulan Gözlem Bahçelerinden Bodurdan 14 hat, Sırıktan 44 hat ve Barbunya Gözlem Bahçesinden 13 hat verim değerleri ve diğer özellikler yönünden standartlara üstünlük gösterdikleri için seçilmiştir. Bodur Ön Verim Denemesinden 9 hat, Sırık Ön Verim Denemesinde de 14 hat, Bodur Barbunya ön verim denemesinden 5 hat ve Sırık Barbunya Ön Verim Denemesinden ise 7 hat verim ve diğer seleksiyon kıstasları açısından standartlara üstünlük göstermiştir. Bodur Verim denemesinden 8 hat, Sırık Verim Denemesinden 11 hat, Sırık Barbunya Verim Denemesinden 8 hat ve Bodur Barbunya Verim Denemesi' den 3 hat standartlara göre daha iyi bulunmuştur. Bodur ve Sırık Kuru Fasulye ile Sırık ve Bodur Barbunya Bölge Verim Denemeleri Enstitüsü Merkez Deneme arazisinde kurulmuştur. Bölge Verim Denemelerinden, Bodur Kuru Fasulyede 6 hat (16-BBVD-1, 3, 5, 6 ve 8), Sırık Kuru Fasulyede 12 hat (16-SBVD-1, 3, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 13, 16, 17 ve 21), Bodur Barbunyada 3 hat (16-BBarBVD-1, 2 ve 3) ve Sırık Barbunyada ise 5 hat (16-SBarVD-1, 2, 4, 5 ve 8) standartlara üstünlük göstermiştir. Bu üstünlük gösteren hatlar 2017 yılında tekrar Bölge Verim Denemelerinde ve Ülkesel Kuru Fasulye Islah Denemelerinde değerlendirilmeleri düşünülmektedir.</p>
Anahtar kelimeler:	Kuru Fasulye, Islah, Çeşit, Hat, Bakteriyel yağ lekesi, <i>Phaseolus vulgaris</i>

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	TAGEM Tarafından Doldurulacaktır.
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Kuru Fasulye Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Evren ATMACA
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Sabri ÇAKIR, Ramazan AKIN, Gürkan BAŞBAĞCI, A. Taner KILINÇ
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2018 – 31.12. 2022
Projenin Toplam Bütçesi	228.300 TL
Proje Özeti:	<p>Araştırmanın amacı, Ülkemizde verim düşmelerine neden olan hastalıklara dayanıklı, tane özellikleri standartlara uygun, teknolojik özellikleri iyi, yüksek verimli çeşit/çeşitler geliştirmek ve bunların tohumluk üretimlerini yaparak üreticinin hizmetine sunmaktır. Kuru Fasulye Islah çalışmaları Enstitü bazında 1965 yılında başlamış, 1976 yılında uygulanmaya başlayan Ülkesel Yemeklik Tane Baklagil Araştırmaları Projesi altında birleştirilerek çeşit geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmiştir. Projeli Dönemin başlamasına kadar geçen dönemde genetik stok materyali oluşturmaya özen gösterilmiştir. Genetik stokumuzda gerek yurt içi gerekse yurt dışından temin edilen 3300 <i>Phaseolus vulgaris</i> L., 200 kadar <i>Phaseolus cocineus</i> L., materyali bulunmaktadır. Kuru fasulye ıslah çalışmaları kapsamında günümüze kadar 11 kuru fasulye çeşidi tescil ettirilmiş ve bu çeşitler çiftçi tarafından beğenilerek kullanılmaktadır. Mevcut çeşitler, farklı bölgelerimizde yetiştirilen farklı tane tiplerini ve bitki tiplerini karşılamaya yeterli olamadıkları gibi çeşitlerimiz, bazı hastalıkların yeni ırklarına karşı hassasiyet göstermeye başlamışlardır. Bu proje çerçevesinde yürütülen Kuru Fasulye Islah çalışmalarımızda, farklı bölgelerimizde yetiştirilen farklı tane ve bitki tipindeki talepleri karşılamak, mevcut çeşitlerimizin bazı hastalıkların yeni ırklarına karşı gösterdikleri hassasiyeti gidermek amaçlarıyla geliştirilen kombinasyonlar ve yerel çeşitlerden seçilen tek bitkiler Açılan materyal'den Verim denemelerine kadar ıslah programımızın her aşamasında yer almakta olup, proje 2017 yılında sona ermektedir. Mevcut çalışmalarımızın aksamadan devam edebilmesi için projemizin 2018 yılından itibaren 5 yıl süreyle uzatılması talep edilmektedir.</p>
Anahtar kelimeler:	Kuru Fasulye, Islah, Çeşit, Hat, Bakteriyel yağ lekesi, <i>Phaseolus vulgaris</i>

SONUÇLANAN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/A14/P03/01
Proje Adı	Erzincan Yöresi Kuru Fasulye Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü- Erzincan
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Selçuk YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Yılmaz KARABIÇAK, Harun ALICI
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012-2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	1.Yıl: 15.500TL 2.Yıl: 4.900TL 3.Yıl: 2.900TL 4.Yıl: 3.205TL 5.Yıl: 3.650TL
Proje Özeti	<p>Bu çalışma 2012-2016 yıllarında Erzincan Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünde yapılmıştır. Araştırma Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünden gelen F5 kademesindeki açılan kuru fasulye materyalleri kullanılarak adaptasyon kabiliyeti yüksek, hastalıklara dayanıklı, vejetasyon süresi kısa, yüksek verimli, tarla tipi yeni çeşitler ıslah etmek amacı ile kurulmuştur. Açılan materyaller 75cm X 5 metre boyundaki ve 5 sıra seklinde parsellerle ekilmiştir. Buradan 25 genotip seçilerek tek bitki sıraları oluşturulmuş buradan da 10 genotip seçilerek gözlem bahçesine aktarılmıştır. Seçilen genotipler ön verim denemesine alınmış tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekrarlamalı ekilmiş ve gözlem ve veriler alınarak 6 hat verim denemesine aktarılmıştır. Seçilen bu 6 hat 2015 ve 2016 yıllarında iki lokasyonda(merkez bahçeliköy) ve iki standart çeşit(Göynük-98 Önceler-98) ile yarıştırmak üzere ekilmiş, gözlem ve verim değerleri alınmıştır.</p> <p>Denemelerde hat ve çeşitlere ait bitki boyu, ilk bakla yüksekliği, bitkide bakla sayısı, baklada tane sayısı, 100 tane ağırlığı ve tane verimi özellikleri incelenmiştir. Bu araştırma sonuçlarına göre kontrol çeşitlerinden horoz çeşidinin tane verimleri 2015-2016 yılı Bahçeliköy lokasyonunda 257,63-277,29 kg/da, Merkez lokasyonda 168,40-208,07kg/da arasında olurken, horoz hatlarının tane verimleri Bahçeliköy lokasyonunda 174,04-350,57 kg/da, Merkez lokasyonda 131,27-229,07 kg/da arasında olmuştur. Çalışmada 3 numaralı hat her iki lokasyonda ve 2015 2016 yıllarında a gurubunda yer almıştır. 19 numaralı hat ise 2016 yılında bahçeliköy lokasyonunda standardı geçmiş b gurubunda yer almış, 32 numaralı hat 2016 yılı merkez lokasyonda a grubuna girerek standardı geçmiştir. Barbunya çeşidinin tane verimleri 2015-2016 yılı Bahçeliköy lokasyonunda 311,03-359,69 kg/da, Merkez lokasyonda 213,23-234,89kg/da arasında olurken, barbunya hatlarının tane verimleri Bahçeliköy lokasyonunda 138,03-274,35 kg/da, Merkez lokasyonda 111,91-208,76 kg/da arasında olmuştur. Barbunya hatları kontrol çeşidini geçememiştir. Yine kontrol çeşitlerinin 100 tane ağırlıkları Bahçeliköy lokasyonunda 38,18-46,13 g, Merkez lokasyonda 36,29-45,64 g arasında olurken, hatların 100 tane ağırlıkları Bahçeliköy lokasyonunda 44,28-55,79 g, Merkez lokasyonda 42,74-55,65 g arasında olmuştur. Her iki lokasyondada hatlar çeşitleri geçerek üst guruplarda yer almıştır.</p> <p>Çalışmada incelenen özellikler dikkate alınarak yapılan değerlendirmeler sonucu 3 hat (3, 19, 32 nolu hatlar) çeşit adayı olarak belirlenmiştir. Bu çeşit adayları önce bölge verim denemesine gönderilecek verimli bulunan hatlar tescile sunulacaktır.</p> <p>Anahtar Kelimeler: Kuru Fasulye, <i>Phaseolus vulgaris</i> L., Seleksiyon, Verim, Erzincan</p>

Department of Field crops, Faculty of agricultural and natural sciences, Abant izzet Baysal University, Bolu, Turkey

balochfaheem13@gmail.com

Plant Breeding is a dynamic and integrated area of many applied science. Recognizing the enormous potential of DNA markers in plant breeding, world is rapidly adopting the capacity for marker-assisted selection (MAS) and more recently genomic selection. A shift from uniplex to multiplex assays will allow the simultaneous analysis of multiple linked/functional markers and increase MAS efficiency. Different diagnostic markers have been cloned and more recently multiplex assay for different diagnostic/linked markers have been developed in main crops particularly in wheat. Recent developments in molecular marker technology gain momentum with advancements in next generation sequencing and high throughput phenotyping and lead towards the genomic selection. In Turkey, use of DNA molecular markers in plant breeding is limited particularly in tagging the QTL/gene of important traits of economic interest due to lack of population development using Turkish genetic resources. Therefore I will give some brief examples about the some uses of molecular markers in plant breeding such as in identifying dwarfing genes, vernalization and photoperiod genes, grain hardness genes, genetic diversity assessments in some important crops and identifying QTLs/genomic regions through biparental mapping population and genome wide association mapping (GWAS) for some traits of interest in some crops of economic importance. I will also highlights the recent trends of marker technology in world for increasing the MAS efficiency through multiplex marker protocol and in genomic selection.

Keywords: DNA molecular markers, QTL mapping, marker assisted selection, genomic selection

**BAZI ÖRNEKLERLE MOLEKÜLER MARKÖRLERİN BİTKİ ISLAHINDA KULLANIMI:
YENİ EĞİLİMLER VE GELECEKTEKİ SORUNLAR**

Yrd.Doç.Dr. Faheem SHEHZAD BALOCH

İzzet Baysal Üniversitesi, Tarım ve Doğa Bilimleri Fakültesi, Tarla Bitkileri Bölümü, Bolu

balochfaheem13@gmail.com

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A14/P03/02
Proje Başlığı	Orta Güney Anadolu Havzası Kuru Fasulye Adaptasyonu ve Islahı Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Lideri	Ramazan KELEŞ
Proje Yürütücüleri	Dr. Hakan BAYRAK, Dr. Gül İMRİZ, Dr. Aysun GÖÇMEN AKÇACIK
Başlama - Bitiş Tarihleri	2012-2016
İlgili Olduğu Dönem	2016
Projenin Toplam Bütçesi	2012: 5.000, 2013: 4.000, 2014: 3.000, 2015: 2.500, 2016: 2.000 Toplam: 16.500

Proje Özeti:

Orta Anadolu Bölgesi koşulları için; hastalık ve zararlılara dayanıklı/toleranslı ve yüksek verimli, tüketici isteklerine uygun tane tipinde, erkenci, başta protein oranı olmak üzere besin değeri yüksek ve adaptasyon kabiliyeti iyi olan çeşitleri geliştirmek, var olan çeşitler ile ilgili sorunlara çözüm aramak amaçlanmıştır.

Proje dahilinde ülkesel adaptasyon çalışmaları ve enstitü ıslah çalışmaları birlikte yürütülmektedir. Gerek adaptasyon gerekse ıslah çalışmaları mevcut materyaller ile yürütülürken, materyaller buldukları ıslah kademesine bağlı olarak farklı tekerrür sayısında ve deneme deseninde 24 Mayıs 2016 tarihinde BDUTAE merkez arazilerinde ekilmişlerdir.

Enstitü ıslah çalışmalarında; Gözlem Bahçesine 49 adet genotip, Ön verim Kademesine 22 adet genotip, Verim Denemesine 17 adet genotip, bölge verim denemesi kademesine ise 13 adet genotip çeşitli özellikleri bakımından ümitvar görülmüş ve aktarılmıştır.

Ülkesel adaptasyon denemeleri kapsamında yürütülen Ülkesel Sırık ve Bodur kuru fasulye bölge verim denemeleri ile ülkesel çeşit uyum denemelerinden elde edilen gözlem ve ölçüm sonuçları Ülkesel koordinatöre, materyaller ise kalite analizleri yapılmak üzere Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsüne gönderilmiştir.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/ TBAD / 14/A/14/P03/001
Proje Başlığı	Ülkesel Yemelik Tane Baklagiller Entegre Ürün Yönetimi Araştırmaları Marmara Bölgesi Kuru Fasulye Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Sakarya Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar Ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	M. Melis GÜRSAN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. M. Erkan BAYRAM
Başlama-Bitiş Tarihleri	2014–2018
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 12.000 TL 2015: 13.000 TL 2016: 13.000 TL 2017: 14.000 TL 2018: 15.000 TL TOPLAM: 67.000 TL
Proje Özeti:	<p>2016 yılı itibari ile Açılan Materyal kademesinde 17 adet materyal ekilerek 320 adet tek bitki ve 45 adet tek bitki sıra seçimi yapılmıştır.</p> <p>2016 yılında kurulan gözlem bahçesi 38 hat ve 3 adet standart çeşitle Augmented deneme desenine göre kurulmuştur. Seçilen hatlar 2017 yılında Ön Verim denemesine alınacaktır.</p> <p>2016 yılı itibari ile Marmara Bölgesi Bodur Ön Verim Denemesi 11 adet hat, 3 adet standart çeşit, Marmara Bölgesi Barbunya Ön Verim Denemesi 12 hat, 3 standart çeşit ile birlikte kurulmuştur.</p> <p>Marmara Bölgesi Bodur Kuru Fasulye Verim Denemesi 7 hat, 3 standart çeşit ile kurulmuştur. Verim değerleri bakımından 2011ADA1-9 hattı 421,0kg/da verim ile ilk sırada yer alırken, ZÜLBİYE standart çeşidi 240,5 kg/da değeri ile en son sırada yer almıştır. Deneme ortalaması; 362,4 kg/da olmuştur.</p> <p>2016 yılı itibariyle Bölge Verim Denemesi, 3 hat 3 standart çeşitle birlikte Kirazca, Pamukova ve Taraklı olmak üzere 3 lokasyonda kurulmuştur. Deneme sonuçlarına göre; Kirazca lokasyonunda en yüksek verim değeri 281,7 kg/da ile 2010ADA13-6 hattı vermiş ve onu 2010ADA16-5 hattı 260,9 kg/da ile takip etmiştir. Pamukova lokasyonunda en yüksek verimi 2010ADA13-6 hattı (261,8 kg/da) vermiştir. Taraklı lokasyonunda da verim yönünden yine en yüksek değeri 348,2 kg/da ile 2010ADA13-6 hattı almıştır. Onu 279,5 kg/da ile 2010ADA16-5 hattı takip etmiştir.</p>

ARA SONUÇ RAPORU ÖZET

Proje No:	TAGEM/TBAD/13/A14/P03/004
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Bölgesi Kuru Fasulye Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Kevser KARAGÖZ
Yardımcı Araştırmacılar	Zir. Yük. Müh. Aysema TAZEGÜL ÇAVUŞOĞLU
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	2013: 10.000 TL 2014: 10.000 TL 2015: 12.000 TL 2016: 12.000 TL 2017: 13.000 TL
<p>Proje Özeti: 2013 yılında 9 adet denemenin ekimi gerçekleştirilmiştir. Verim denemesinde tüm verim ve verim unsurları kaydedilmiş ve 4 hat bir ileri kademeye aktarılmıştır. Ön verim denemesinde gerekli bütün gözlemler alınmış ve 13 hat bir ileri kademeye aktarılmıştır. Ülkesel kuru gözlem bahçesinden 13 hat bir ileri kademeye aktarılmıştır.</p> <p>2014 yılında denemeler Pasinler lokasyonuna, bölge verim denemeleri de hem Pasinler hem de Erzincan lokasyonuna kurulmuş olup geç ekimden dolayı Pasinler lokasyonunda bitkiler çıkış yapamamış ve denemeler iptal edilmiştir. Erzincan lokasyonunda 9 hattan oluşan bölge verim denemesinde ümitvar görülen 4 hat ileri kademeye aktarılmıştır.</p> <p>2015 yılında personel yetersizliği nedeniyle çalışma yapılmamıştır.</p> <p>2016 yılında denemeler 17-18 Mayıs tarihlerinde Pasinler lokasyonuna ekilmiştir. Erkenci olmayan çeşitler Eylül ayının ortalarında meydana gelen düşük sıcaklıklardan etkilenmiş ve zarar görmüştür. Gözlem bahçesinde 25 hat üzerinde çalışılmış ve bunlardan 8 tanesi seçilerek Ön verim denemesine çıkarılmıştır. 14 hat ve çeşitten oluşan verim denemesinde ümitvar görülen 5 genotip Verim denemesi-2 olarak bir sonraki sene kurulacaktır. Deneme ortalaması 42,87 kg/da'dır. 15 hat ve çeşitten oluşan ön verim denemesi ve 9 hat ve çeşitten oluşan bölge verim denemesinde bulunan genotipler ümitvar görülmediği için deneme dışı bırakılmıştır.</p>	
Anahtar Kelimeler: Kuru fasulye, ıslah	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No : TAGEM/TBAD/16/A14/P07/001
Proje Adı: Çukurova Bölgesi Bezelye (<i>Pisum sativum</i> L.)İslah Çalışmaları
Yürütücü Kuruluş: DOĞU AKDENİZ TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Yok
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi : 2016-2020
Projenin Toplam Bütçesi (TL): 30.200
Proje Yürütücüleri: Dr. Meltem Türker, Dr. Dürdane Mart, Doç. Dr. Derya Yücel
<p>Proje Özeti: İçeriğinde bulunan zengin besin maddeleri ile insan ve hayvan beslenmesinde önemli bir yere sahip olan bezelye, Türkiye’de ekim alanı ve üretim bakımından nohut, mercimek ve fasulyeden sonra dördüncü sırada yer almaktadır. Ülkemizde 2014 yılı istatistiklerine göre toplam bezelye ekim alanı yaklaşık 111.759 dekadır (TÜİK, 2014). Ülkemizde bezelye tarımı daha çok kıyı bölgelerimizde Marmara ve Ege bölgeleri başta olmak üzere ve küçük alanlarda taze bezelye üretimi şeklinde yürütülmektedir. Dünya geneline göre ülkemizde bezelye ekim alanı ve üretim miktarı diğer baklagillere kıyasla düşük seviyelerdedir.</p> <p>Bezelye dünya üzerindeki pek çok ülkede taze sofralık ve işlenmiş gıda olarak tüketim amacı ile geniş çapta üretilmektedir.</p> <p>Türkiye orijinli bezelye gen kaynakları farklı araştırmalar ile agronomik ve kalite özellikleri açısından incelenmesi ve ıslah programlarında değerlendirilmesi önem taşımaktadır. Bezelye gen kaynakları bakımından oldukça zengin olan ülkemizdeki bu gen kaynaklarının farklı ekolojilere uyabilme yetenekleri ile agronomik ve kalite özellikleri yönünden incelenmesi ve bu materyalin hızlı bir şekilde bezelye ıslahı programlarına entegre edilmesi, farklı ekolojik bölgelere uygun Türkiye orijinli yeni çeşitlerin geliştirilmesi açısından oldukça önemli olmaktadır.</p> <p>Bezelye ıslah projesi için yürütülen (ICARDA gen bankasından ve Menemen gen bankasından temin edilen materyaller ile) farklı kademedeki Verim Denemeleri, Gözlem Bahçesi ve tek bitki sıralarının gerekli gözlem ve bakım işlemleri tamamlanarak bölgemiz için ıslah amacına uygun hatların seçimi yapılmak üzere hasatları yapılarak ambar ve istatistiki değerlendirmeler için çalışmalar devam etmektedir.</p> <p>Bölgemiz ıslah süreci projede öngörüldüğü şekliyle, çalışma takvimine uygun olarak devam etmiştir. Proje çalışma takvimine uygun olarak planlanmış denemelerin bakım ve gözlemleri tamamlanarak 18.05.2016 tarihinde hasat işlemi tamamlanmış olup, gözlem ve değerlendirmeler yapılmak üzere hasat edilen deneme materyali ambara alınarak temizlik işlemleri tamamlanmıştır. Tarla gözlemleri ve ölçümleri neticesinde, elde edilen verilerin istatistiki değerlendirmeleri tamamlanmıştır. Kalite analizleri devam etmektedir. Materyallerin seleksiyon ve değerlendirmeleri sonucunda bir sonraki ekim sezonuna aktarılan materyaller ile verim denemeleri planlanıp, ıslah süreci projede öngörüldüğü şekliyle, çalışmalar belirlenen hedefler doğrultusunda takvimine uygun olarak devam etmektedir.</p>

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No : TAGEM / IY / 96 / 02 / 04 / 005
Proje Adı: Ege Bölgesi Bakla Islah Araştırmaları
Yürütücü Kuruluş: Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü

İşbirliği Yapılan Kuruluş:**Proje Başlama ve Bitiş Tarihi:** 2013-2017**Projenin Toplam Bütçesi (TL):** 39 000 TL**Proje Yürütücüleri:**

Dr. Eylem Tuğay Karagül

Dr. Damla Uncuer

Dr. Firdevs Niksarlı İnal

Proje özeti: Projenin amacı verimli, iri ve küçük taneli, taze bakla tüketimine uygun bakla çeşidi geliştirmektir. Bu amaçla yerel bakla populasyonları ve ICARDA kökenli hatlar kullanılmıştır. Bu kaynaklardan seçilen tek bitkilerin izole koşullarda çoğaltılmasıyla elde edilen genotiplerin ön değerlendirmesi yapılarak taze ve kuru bakla tüketimine uygun hatlar belirlenmiştir. Bu hatlarla Menemen'de gözlem bahçesi, ön verim ve verim denemeleri kurulmuştur. Denemeler 45 cm sıra arası mesafesinde 4-5 sıralı olarak 4 m uzunluğundaki parsellerde taze ve kuru bakla tüketimine yönelik olarak ayrı ayrı kurulmuştur. Kuru bakla verim denemelerinde bitki boyu (cm), ilk bakla yüksekliği (cm), dal sayısı (adet), bitkide bakla sayısı ve tane sayısı (adet), baklada tane sayısı (adet); taze bakla verim denemelerinde bakla uzunluğu (cm), bakla eni (mm), bakla kalınlığı (mm), et kalınlığı (mm), baklada tane sayısı (adet), bitkide bakla sayısı (adet), tek bitki verimi (g), taze bakla verimi (ton/da) özellikleri incelenmiştir. Taze bakla verim denemelerinde her parselde tesadüfi olarak belirlenmiş 5 bitkide hasat edilen baklalarda bakla uzunluğu (cm), bakla eni (mm), bakla kalınlığı (mm), et kalınlığı (mm), baklada tane sayısı (adet), bitkide bakla sayısı (adet), tek bitki verimi (g) ölçüm ve gözlemleri alınmıştır. Tesadüf blokları deneme deseninde kurulan taze bakla verim denemelerinde hat ve çeşitlerin verimleri 13 ton/ha ile 23 ton/ha arasında değişmiştir. Taze bakla tüketimine uygun verimli hatlar belirlenmiştir ve çeşit tescili için teklif edilecektir. Kuru bakla tüketimine yönelik kurulan verim denemesinde hatların tane verimleri dekara 283 kg ile 511 kg arasında değişmiştir. İri ve küçük taneli hatlar belirlenmiş olup, bu hatlar da kuru tane tüketimine yönelik olarak çeşit tescili için teklif edilecektir.

Proje No : TAGEM/IY/96/02/04/005
Proje Adı: Ege Bölgesi Bakla Islah Araştırmaları
Yürütücü Kuruluş: Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluş: Uluslar arası Hayvancılık Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi : 2018-2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi (TL): 2018: 25000 TL 2019: 22700 TL 2020: 25900 TL 2021: 29500 TL 2022: 32700
Proje Yürütücüleri: Dr. Damla Uncuer , Dr. Eylem Tuğay Karagül, Dr. Firdevs Niksarlı İnal Pınar ÖZDEMİR
Proje Özeti: Kışlık olarak yetiştirilebilen, zorlu birçok iklim koşullarına dayanıklı, yüksek verimli ve endüstriyel değeri olan bitkilerle rotasyon şansı yüksek olan bakla, tanelerindeki yüksek protein oranı ile hem insan gıdası hem de hayvan yemi olarak değer taşımaktadır. Geniş bir genetik varyasyona sahip olması dolayısıyla, besicilikte ve insan beslenmesinde istenmeyen bazı kimyasal bileşenleri içermeyen hatların geliştirilmesi mümkündür. Değişen iklim koşulları ve nüfus artışı da dikkate alındığında, bu çalışma kapsamında, ileriye dönük olarak, hem gıda hem de hayvan yemi olarak, farklı kullanım taleplerini birebir karşılayacak çeşitler geliştirmek amaçlanmıştır. Sanayiye yönelik tarım ürünleri ile rekabet edebilir, insan ve hayvan beslenmesinde istenmeyen fitokimyasalları içermeyen yüksek verimli ve farklı kullanım alanı taleplerini tam anlamda karşılayacak bakla çeşitlerini geliştirmek, genotipik varyasyonu çok yönlü değerlendirmekle mümkün olacaktır. Bu kapsamda; hayvan besleme için, küçük taneli, tanen gibi kimyasalları içermeyen, yüksek protein içerikli ve verimli; insan beslenmesi için de, vicin ve convicin içeriği sıfır veya düşük, protein oranı yüksek, fonksiyonel gıda endüstrisinde ileriye dönük olarak kullanılabilir, protein ve nişasta oranı uygun çeşit geliştirmek araştırmanın çıktıları olarak değerlendirilmektedir. Yurt içi ve yurt dışı (izole koşullarda tohumluk üretimi yapılmış Icarda materyali) küçük ve büyük taneli bakla hat ve genotipleri kullanılacaktır. Denemede incelenecek özellikler, bitki boyu (cm) , ilk bakla yüksekliği (cm), dal sayısı (cm), bitkide bakla ve tane sayıları, tek bitki verimi (g), parsel verimi (g), yüz tane ağırlığı (g), protein oranı (%), nişasta oranı (%) ve tanen miktarı olacaktır. Altyapısı oluşturulduğu takdirde, vicin ve convicin analizlerinin yapılması öngörülmektedir.

ARA SONUÇ PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/13/A14/P02/001
Proje Başlığı:	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Mercimek Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş:	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü:	Dr.Murat KOÇ
Yardımcı Araştırmacılar:	Medeni YAŞAR, Dr. İrfan ERDEMÇİ
Başlama-Bitiş Tarihi:	01.01.2013 - 31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi :	83.000 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı Güneydoğu Anadolu koşullarına uygun, erkenci, makinalı hasada uygun ve tane özellikleri yönünden üretici ve tüketici isteklerine cevap veren, yüksek verimli mercimek çeşitlerini geliştirmektir.</p> <p>Projede materyal olarak enstitüde daha önce yürütülen ıslah programındaki mevcut materyal, Ülkesel Mercimek Islah Araştırmalarından ve ICARDA'dan temin edilen materyal kullanılmıştır.</p> <p>Proje 5 yıllık (01.01.2013-31.12.2017) planlanmıştır. 4 yıllık süreçte (2013-2016) Diyarbakır, Adıyaman ve Ceylanpınar'da yürütülmüştür. Yurtiçi ve yurt dışından temin edilen açılan materyalden 354, gözlem bahçelerinden 802 genotip ekilip değerlendirilmiştir. Açılan materyalin F 5 kademesinde her yıl 100-200 tek bitki seçilip ekilmiştir. Tek bitkilerden seçilenler ön verim denemesine alınmıştır. Her yıl verim ve bölge verim denemelerinde 60-75 hat denenmiştir.</p> <p>2013 yılında Tigris mercimek çeşidi tescil edilmiştir.</p>
Anahtar kelimeler:	Mercimek, ıslah, çeşit

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/13/A14/P02/001
Proje Başlığı:	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Mercimek Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş:	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü:	Dr.Murat KOÇ
Yardımcı Araştırmacılar:	Medeni YAŞAR, Dr. İrfan ERDEMÇİ
Başlama-Bitiş Tarihi:	01.01.2013 - 31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi :	83.000 TL
Proje Özeti:	<p>2015-2016 yetiştirme sezonunda denemeler Diyarbakır ve Ceylanpınar lokasyonlarında yürütülmüştür. Diyarbakır lokasyonunda Açılan Materyal, Tek Bitki Sıraları, Gözlem Bahçeleri, Ön Verim Denemesi, Verim Denemeleri, Bölge Verim Denemeleri, Ceylanpınar lokasyonunda ise Bölge Verim Denemeleri kurulmuştur. Diyarbakır lokasyonu uzun yıllar yağış ortalaması 481,7mm iken 2015-2016 yetiştirme sezonunda 417,2 mm yağış ile uzun yıllar yağış ortalamasının altında seyretmiştir. 2015-2016 yetiştirme sezonunda Ekim ayında uzun yıllar ortalamasının çok üstünde yağış alınırken Kasım, Aralık ve Nisan ayında daha düşük yağış alınmıştır. Ortalama sıcaklık değerleri açısından uzun yıllar ve 2015-2016 yetiştirme sezonunda büyük farklılıklar oluşmamıştır. Denemelerde gerekli gözlemler (çiçeklenme gün sayısı, olgunlaşma gün sayısı, bitki boyu, ilk bakla yüksekliği, 100 tane ağırlığı, vs.) alınmış ve verim açısından değerlendirmeler yapılmıştır. İleri çıkan hatlar bir ileri kademeye aktarılmıştır.</p>
Anahtar kelimeler:	Mercimek, ıslah, çeşit

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No:	
Proje Başlığı:	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Mercimek Islah Araştırmaları

Projeyi Yürüten Kuruluş:	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü:	Dr.Murat KOÇ
Yardımcı Araştırmacılar:	Medeni YAŞAR, Dr. İrfan ERDEMCI
Başlama-Bitiş Tarihi:	01.01.2018 - 31.12.2022
Projenin Toplam Bütçesi :	139.600 TL
Proje Özeti:	<p>Üretimin artırılması artık ekim alanlarının artırılması ile mümkün olmamaktadır. Üretimin arttırılması için birim alan tane verimini arttırmak gerekmektedir. Bu ise yüksek verim potansiyeline sahip iyi bir çeşit ve uygun yetiştirme tekniklerinin geliştirilmesi ile mümkün olacaktır. İyi bir çeşit olmadan sadece uygun yetiştirme teknikleri verimi arttırmada yetersiz kalacaktır.</p> <p>Projenin amacı Güneydoğu Anadolu koşullarına uygun, erkenci, makinalı hasada uygun ve tane özellikleri yönünden üretici ve tüketici isteklerine cevap veren, yüksek verimli mercimek çeşitlerini geliştirmektir.</p> <p>Projede materyal olarak halen enstitüde yürütülmekte olan ıslah programındaki mevcut materyal, Ülkesel Mercimek Islah Araştırmalarından ve ICARDA'dan temin edilecek çeşit/hatlar oluşturacaktır. Seleksiyonda modifiye bulk metodu kullanılacaktır.</p> <p>Proje sonuçlarından elde edilecek çıktılar ülke genelinde kırmızı mercimek yetiştiriciliği yapan üreticiler, sanayiciler ve özel sektöre yönelik olacak, devamlı olarak düzenlenecek hizmet içi eğitimlerle, tarla günleri ve çiftçi şartlarında kurulacak olan demonstrasyonlarla, hedef kitleye proje bulguları aktarılacaktır.</p> <p>Bu projeye oluşturulacak altyapı ve elde edilen sonuçlar yeni teknoloji geliştirme çalışmalarına temel teşkil edecek ve ülkemiz kırmızı mercimek yetiştiriciliğine olumlu katkıda bulunulacaktır.</p>
Anahtar kelimeler:	Mercimek, ıslah, çeşit

DEVAM EDEN PROJE

Orta Anadolu Bölgesi Mercimek Islahı Çalışmaları

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A14/P02/001
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Mercimek Islahı Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü

Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr.Abdulkadir AYDOĞAN
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama –Bitiş Tarihleri	2015-2019
Projenin Toplam Bütçesi	17 000 TL
Proje Özeti: 2015-2016 yetiştirme döneminde planlanan kışlık ve yazlık denemelerin tamamı kurulmuştur. Kışlık mercimek denemelerinde planlanan gözlemler alınmış ve hatlarda seleksiyon yapılarak 2016-17 yetiştirme dönemi için ekimleri gerçekleştirilmiştir. Yazlık mercimek denemelerinde ise seleksiyon yapılmış kurulacak denemeler planlanmıştır. Kurulan denemelere ilaveten Çiftçi, Kafkas, Özbek, Ceren, Ankarayemiş, Yusufhan, Meyveci 2001, Bozok, Karagül, Gümrah mercimek çeşitlerinin elit kademedede tohumluk üretimi yapılmıştır.	

DEVAM EDEN PROJE

PROJE NO:	TAGEM/TBAD/15/A14/P02/002
PROJE BAŞLIĞI	GAP Mercimek Islah Projesi
PROJE LİDERİ	Hasan ASLAN
PROJEYİ YÜRÜTEN KURULUŞ	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
PROJE BAŞLANGIÇ YILI	2015
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞU DÖNEM	01.01.2016 – 31.12.2016

Bölgede kırmızı ve yeşil mercimeğin verimliliğinin ve karlılığının artırılması amacıyla Güneydoğu Anadolu Bölgesinde kırmızı ve yeşil mercimek ekimini ve üretimini sınırlayan faktörlerden genotip kaynaklı olanları elemine etmek için, ayrıca bölgeye uygun, yüksek verimli, erkenci, kuraklığa dayanıklı, makinalı hasada uygun mercimek çeşitleri geliştirmek amacıyla proje yürütülmektedir.

Projede materyal olarak ICARDA'dan temin edilen açılan ve durulmuş çeşitli kademelerde bulunan hat ve populasyonlar kullanılmaktadır. Ayrıca Ülkesel mercimek Islah Projesi kapsamında diğer enstitüler tarafından çalışılmakta olan hat ve çeşitler kullanılmaktadır.

2016 yılı yetiştirme sezonunda mercimek GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Talat Demirören Araştırma İstasyonunda denemeler kurulmuştur.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A14/P01/002
Proje Başlığı	Geçit Kuşacağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Yemelik Tane Baklagiller (Kuru Fasulye, Nohut ve Mercimek) Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşacağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Ramazan AKIN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Evren ATMACA, Dr. Sabri ÇAKIR
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2015 – 31.12. 2019
Projenin Toplam Bütçesi	77.800 TL

Proje Özeti: 2016 yılı Geçit Bölgesi Nohut Islah Araştırmaları Projesi ile Geçit Bölgesi Kuru Fasulye Islah Araştırmaları Projesi çerçevesinde, nohut ve kuru fasulye ıslah programlarının değişik verim kademelerinde yer alan hat/çeşitlerin kalite derecelerini belirlemek amacıyla Ön Verim, Verim ve Bölge Verim Denemeleri'nde yer alan nohutta toplam 102 hat/ çeşitte kuru fasulyede 227 hat/çeşitte 100 Tane Ağırlığı (g), Elek Analizi(ort) (nohutta), Kuru Ağırlık(g), Yaş Ağırlık (g), Su Alma Kapasitesi (g/tane), Su Alma İndeksi (%), Kuru Hacim (ml), Islak Hacim (ml), Şişme Kapasitesi (ml/tane), Şişme İndeksi (%), Pişme Süresi (dak), Protein Oranı (%) ile Yağ Oranı(%) (nohutta)'nı içeren nohutta 1326, kuru fasulyede 2442 adet toplamda 3768 adet analiz yapılacaktır.

Nohutta Pişme Süresi (dak) ile Yağ Oranı(%) dışındaki analizler yapılmış olup; kuru fasulyede çalışmalar devam etmektedir.

Bütün çalışmalar tek tekerrür üzerinden yapılmaktadır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A14/P03/001(Devam Eden)
Proje Başlığı	Ülkesel Kuru Fasulye Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Ramazan AKIN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Evren ATMACA, Dr. Sabri ÇAKIR
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2016 – 31.12.2020
Projenin Toplam Bütçesi	2016: 19500 TL 2017: 13000 TL 2018: 14500 TL 2019: 14000 TL 2020: 17000 TL

Proje Özeti: Ülkesel Kuru Fasulye Kalite Araştırmaları Projesi çerçevesinde, kuru fasulye ıslah programlarında çalışan enstitüler tarafından gönderilen kuru fasulye hat/ çeşitleri, enstitümüz kalite laboratuvarında farklı kalite testlerine tabi tutularak, kalite dereceleri belirlenmeye çalışılmaktadır.

2016 yılı Ülkesel Bodur Kuru Fasulye Bölge Verim Denemesi 9 hat/ çeşit, Ülkesel Sırik Kuru Fasulye Bölge Verim Denemesi 7 hat/ çeşit, Ülkesel Kuru Fasulye Çeşit Uyum Denemesi 5 çeşit ve denemeler 3 tekrarlamalı olarak yürütülmüştür.

İlgili enstitüler: Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü (Eskişehir), Mısır Araştırma Enstitüsü (Sakarya), Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü (Konya), Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü (K.Maraş), Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü (Samsun), Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü (Erzincan) tarafından enstitümüz kalite laboratuvarına 100 Tane Ağırlığı (g), Kuru Ağırlık(g), Yaş Ağırlık (g), Su Alma Kapasitesi (g/tane), Su Alma İndeksi (%), Kuru Hacim (ml), Islak Hacim (ml), Şişme Kapasitesi (ml/tane), Şişme İndeksi (%), Pişme Süresi (dak.), Protein Oranı (%)’ni belirlenmek amacıyla toplam 126 adet hat/ çeşit gelmesi beklenmektedir.

Henüz bu proje ile hiçbir çalışma yapılmamıştır.

Çalışma sonunda 1386 adet analiz yapılacak; böylece projenin amacı olan seleksiyon çalışmalarına katkıda bulunulacaktır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A14/P01/001
Proje Başlığı	Ülkesel Yemelik Tane Baklagiller Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi, Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Yürütücüsü	Ramazan Avcıoğlu
Yardımcı Araştırmacılar	Kazım KARACA, Turgay ŞANAL, Aliye PEHLİVAN, Asuman Kaplan EVLİCE, Buket ÇETİNER, Dr. Safure GÜLER, Dönüş ERMİŞER, Dr. Tülin ÖZDEREN, Oğuz ACAR, Dr. Alaettin KEÇELİ, Asiye Seis SUBAŞI, Seda KÜLEN, Ferda ÜNSAL, Arzu ÖZER, Dr. Abdulkadir AYDOĞAN.
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01.01.2014 – 31.12.2018
Proje Toplam Bütçesi	25,000 TL

Proje Özeti: Ülkesel Nohut Çeşit Uyum denemesi yazlıkta 12, kışıkta 9 çeşitten oluşmakta olup , yazlık ve kışık olarak kurulmuş 9 lokasyonda ekilmiş, numuneler 8 lokasyondan gelmiş yazlık-kışık ekilenlerin sonuçları ayrı değerlendirilmiştir. Kışık Ülkesel Nohut Çeşit Uyum Denemesinde lokasyonlar Ortalamalarına göre 45,1 g ile Azkan çeşidi 100 TA. en yüksek çeşit iken ortalama 42.8 g. dır. Su alma kapasitesi ortalaması denemede 0,439 g/tane iken İnci çeşidi 0,388 g/tane ile en düşük, Aksu ve Azkan çeşitleri en yüksek değerlere sahip çeşitler olmuştur. Yazlık Ülkesel Nohut Bölge Verim Denemesi Lokasyonlar ortalamalarına göre su alma kapasitesi denemede ortalama 0,427 g/tane olarak bulunmuşken Sarı çeşidi 0,509 g/tane ile denemenin ve standartların en iyi değerine sahip olmuş, 2016/17 hattı 0,474 g/tane ile en iyi hat olmuştur. Ülkesel Mercimek Çeşit Uyum Denemesi: 11 çeşit ile kurulmuştur. Analizleri yapılan numuneler GAP UTAEM' den ve Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsünden birer lokasyonlu olarak gelmiştir. Ülkesel Mercimek Çeşit Uyum Denemesinden elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde : Şişme indeksi ortalama 1,81 iken, Tigris 1.87 ve Çağıl 1,86 ile en yüksek değerlere sahip olmuşlardır. Elek değeri bakımından bakıldığında ortalama 4,2 mm iken Şakar 4,5 mm ile en iri çeşit, Kafkas ve Özbek 3,9 mm ile en cılız çeşitler olmuşlardır. Protein analizleri devam etmektedir.

SERİN İKLİM TAHİLLARİ ARAŞTIRMALARI PROJE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI
27 ŞUBAT-04 MART 2017

27 ŞUBAT 2017 PAZARTESİ

I. OTURUM
14.00 – 15.30

Ayfer ŞAHİN

Açılış Konuşması

TAGEM

Başkanlık Divanının Oluşturulması ve Gündem Hakkında Görüşmeler

Proje Lideri/ Sunan	Proje /Sunum Adı	Kurum	Projenin Durumu
Ayten SALANTUR	Sanayici, Çiftçi ve Tüketici İstekleri Doğrultusunda Yeni Ekmeklik ve Makarnalık Buğday Hat ve Çeşitlerinin Geliştirilmesi	TARM	Bilgi (TÜBİTAK)
Mustafa AKAL	2016 yılı Serin İklim Tahılları Çeşit Tescil Denemeleri	TTSM	Bilgi

ARA
15.30-15.50

II. OTURUM
15.50-18.00

Ülkesel Serin İklim Tahılları Entegre Ürün Yönetimi Araştırmaları

Ülkesel Yazlık Dilim Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları

Prof. Dr. Ahmet YILDIRIM	Buğdayda Markör Destekli Islah Uygulamaları	Karamanoğlu Mehmetbey Üni. Mh. Fak.	Bilgi
Dr. M. Nazım DİNÇER	Doğu Akdeniz Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	DATAE	Devam Ara Sonuç
Dr. M. Nazım DİNÇER	Doğu Akdeniz Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	DATAE	Yeni
Rıza ÜNSAL	Ege Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	ETAE	Devam Ara Sonuç
Rıza ÜNSAL	Ege Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	ETAE	Yeni
Hasan Orhan BAYRAMOĞLU	Karadeniz Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	KTAE	Devam Ara Sonuç
Hasan Orhan BAYRAMOĞLU	Karadeniz Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	KTAE	Yeni
Rukiye KARA	Güneydoğu Geçit Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	DAGKAE	Devam Ara Sonuç

28 ŞUBAT 2017 SALI

I. OTURUM
09.00-10.30

Yrd. Doç. Dr. Faheem Shahzad BALOCH

Bazı Örneklerle Moleküler Markörlerin Bitki Islahında Kullanımı: Yeni Eğilimler ve Gelecekteki Sorunlar

Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Bilgi

Cemal ŞERMET	Karadeniz Bölgesinden Toplanan Yerel Ekmeklik Buğday Çeşitlerinin Karakterizasyonu, Saf Hatlar Elde Edilerek Islah Programında Değerlendirilmesi	KTAE	Yeni
Mehmet KARAMAN	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	GAP UTAE	Devam Ara Sonuç
Mehmet KARAMAN	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	GAP UTAE	Yeni
Dr. İrfan ERDEMCİ	Güneydoğu Anadolu Geçit Bölgesi Fakültatif Buğday Islah Çalışmaları	GAP UTAE	Devam Ara Sonuç
Dr. İrfan ERDEMCİ	Güneydoğu Anadolu Geçit Bölgesi Fakültatif Buğday Islah Çalışmaları	GAP UTAE	Yeni
Lütfü DEMİR	Güney Marmara Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	MAE	Devam
ARA 10.30-10.50			
II. OTURUM 10.50-12.30			
Aliye PEHLIVAN	Ülkesel Yazlık Dilim Makarnalık Buğday Ortak Bölge Kalite Araştırmaları	ETAE	Devam Ara Sonuç
Nihan BAŞ ZEYBEKOĞLU	Ülkesel Yazlık Dilim Makarnalık Buğday Ortak Bölge Kalite Araştırmaları	ETAE	Yeni
Nihan BAŞ ZEYBEKOĞLU	Ege Sahil Kuşağı Yufka Üretimine Uygun Buğday Çeşit ve Hatlarının Saptanması ve Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi (Doktora)	ETAE	Devam
Memduh Serdar POLAT	GAP Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Çalışmaları	GAP TAE	Devam
Ülkesel Çavdar Islah Araştırmaları			
Şah İSMAİL CERİT	Çavdar Çeşit Geliştirme Projesi	BDUTAE	Devam Ara Sonuç
Şah İSMAİL CERİT	Çavdar Çeşit Geliştirme Projesi	BDUTAE	Yeni
YEMEK ARASI 12.30-14.00			
III. OTURUM 14.00-15.30			
Prof. Dr. Mehmet Ali SAKİN	Bazı Ekmeklik Buğday Çeşitlerinin Farklı Lokasyonlarda (Niksar, Erbaa, Pazar) Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	GOP Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Ülkesel Kışlık Dilim Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları			
Selami YAZAR	Ülkesel Kışlık Buğday Islah Çalışmaları Koordinasyonu	TARM	Devam Ara Sonuç
Selami YAZAR	Ülkesel Kışlık Buğday Islah Çalışmaları Koordinasyonu	TARM	Yeni
Selami YAZAR	Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	TARM	Devam Ara Sonuç
Ayten SALANTUR	Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	TARM	Yeni

Dr. İrfan ÖZTÜRK	Trakya-Marmara Bölgesi Buğday Islah Araştırmaları	TTAE	Devam Ara Sonuç
Dr. İrfan ÖZTÜRK	Trakya-Marmara Bölgesi Buğday Islah Araştırmaları	TTAE	Yeni
ARA 15.30-15.50			
IV. OTURUM 15.50-18.00			
Savaş BELEN	Geçit Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	GKTAE	Devam Ara Sonuç
Savaş BELEN	Geçit Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	GKTAE	Yeni
Enes YAKIŞIR	Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	BDUTAE	Devam Ara Sonuç
Enes YAKIŞIR	Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	BDUTAE	Yeni
Enes YAKIŞIR	İleri Kademe Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Kuraklığa ve Kök Çürüklüğüne (<i>Fusarium culmorum</i>) Tolerans Düzeylerinin Belirlenmesi	BDUTAE	Yeni
Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR	Doğu Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	DATAE	Devam Ara Sonuç
Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR	Doğu Anadolu Yerel Buğday Çeşitlerinin Erzurum Koşullarındaki Performansının İzlenmesi ve Soğuğa Dayanıklılık Derecelerinin Belirlenmesi	DATAE	Sonuç
01 MART 2017 ÇARŞAMBA			
I. OTURUM 09.00-10.30			
Prof. Dr. Mehmet ÜLKER	Türkiye'de Kinoa Yetiştiriciliği	Yüzüncü Yıl Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Ülkesel Yazlık Dilim Makarnalık Buğday Araştırmaları			
Hatice GEREN	Ege Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	ETAE	Devam Ara Sonuç
Hatice GEREN	Ege Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	ETAE	Yeni
Dr. M. Nazım DİNÇER	Doğu Akdeniz Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	DATAE	Devam Ara Sonuç
Dr. M. Nazım DİNÇER	Doğu Akdeniz Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	DATAE	Yeni
Sertaç TEKDAL	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	GAP UTAE	Devam Ara Sonuç
Sertaç TEKDAL	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	GAP UTAE	Yeni
Ali İLKHAN	GAP Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Çalışmaları	GAP TAE	Devam

ARA 10.30-10.50			
II. OTURUM 10.50-12.30			
Ülkesel Kışlık Dilim Makarnalık Buğday Araştırmaları			
Selami YAZAR	Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	TARM	Devam Ara Sonuç
Ayten SALANTUR	Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	TARM	Yeni
Savaş BELEN	Geçit Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	GKTAE	Devam Ara Sonuç
Savaş BELEN	Geçit Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	GKTAE	Yeni
Musa TÜRKÖZ	Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	BDUTAE	Devam Ara Sonuç
Musa TÜRKÖZ	Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	BDUTAE	Yeni
YEMEK ARASI 12.30-14.00			
III. OTURUM 14.00-15.30			
Doç.Dr. Mustafa YILDIRIM	Ulusal Tescilli Bazı Makarnalık Buğday Çeşitlerinin Sentetik Ekmeklik Buğday Üretiminde Kullanılabilirliği Üzerine Bir Araştırma	KSi Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Ülkesel Serin İklim Tahılları Biyoteknoloji Araştırmaları			
Dr. Gül İMRİZ	ACC-Deaminaz Enzimini Üreten Rizosfer Bakterilerini Kullanarak Buğdayda Kuraklık Toleransının Artırılması	BDUTAE	Yeni
Seda PELİT	Yazlık Dilim Serin İklim Tahıllarında Anter Kültür Yönteminin Uygulanması Çalışmaları	ETAE	Devam
Seda PELİT	Ege Bölgesinde Yetiştirilen Bazı Arpa (<i>Hordeum vulgare L.</i>) Genotiplerinin Anter Kültürüne Yatkınlıkları Üzerine Araştırmaları	ETAE	Yeni
Berrin DURLU	Soğuğa Dayanıklı Buğday Genotipleri Geliştirmek İçin Anter Kültürü (Double Haploidi) Yönteminin Uygulanması	DATAE	Devam
ARA 15.30-15.50			
IV. OTURUM 15.50-18.00			
Ülkesel Serin İklim Tahılları Yetiştirme Tekniği Araştırmaları			
Prof. Dr. Mevlüt AKÇURA	Bazı Bitki Islahı Denemelerinin Analizinde Kullanılan İstatistik Programları	On Sekiz Mart Üniv. Zir. Fak	Bilgi
Esra AKÇELİK	Orta Anadolu Ekim Nöbeti Araştırmaları	TARM	Devam

Oğuz ÖNDER	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Kışlık Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Morfolojik ve Fizyolojik Özelliklerinin Belirlenmesi	GKTAE	Devam
Dr. Erdinç SAVAŞLI	Eskişehir Koşullarında Buğdayda Azotlu Gübre Kalibrasyonu	GKTAE	Devam
Murat ÇALIŞKAN	Batı Akdeniz Bölgesi Sahil Koşullarında Ekmeklik Buğdayın (<i>Triticum aestivum</i> L.) Uygun Ekim Zamanı ve Sıklığının Belirlenmesi	BATEM	Devam
02 MART 2017 PERŞEMBE			
I. OTURUM 09.00-10.30			
Prof. Dr. Saime ÜNVER İKİNCİKARAKAYA	Ekim Nöbetinde Serin İklim Tahıllarının Yeri	Ankara Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Fevzi PARTİGÖÇ	Konya İlinde Kuru Koşullarda Geleneksel ve Doğrudan Ekim Yöntemlerinde Farklı Münavebe Sistemlerinin Karşılaştırılması	BDUTAE	Devam
Recep KODAŞ	Yeni Geliştirilmiş Bazı Buğday Çeşitlerinin Ekim Sıklığı ve Azotlu Gübrelemeye Tepkilerinin Belirlenmesi	TARM	Devam
Recep KODAŞ	Ankara Ekolojik Koşullarında Organik Olarak Yetiştirilen Bazı Ekmeklik Buğday Çeşitlerinin Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	TARM	Devam
Halil İbrahim Fırat KON	Yeni Geliştirilmiş Bazı Arpa Çeşitlerinin Ekim Sıklığı ve Azotlu Gübrelemeye Tepkilerinin Belirlenmesi	TARM	Devam
Mehmet KARAMAN	Makarnalık Buğdayda Fizyolojik ve Morfolojik Parametrelerin Verim ve Kalite İle Olan İlişkisinin Belirlenmesi (Doktora)	GAP UTAEM	Sonuç
Suat ÖZDEMİR	Ekmeklik Buğdayda Kuraklığa Toleransın Belirlenmesinde Kullanılan Bazı Morfolojik ve Fizyolojik Parametreler ile Kök Sistem Özellikleri Arasındaki İlişkilerin Tespiti (2017 yılı başlangıçlı sunum yapılmayacak.)	GKTAE	Devam
ARA 10.30-10.50			
II. OTURUM 10.50-12.30			
Ülkesel Yazlık Dilim Arpa Araştırmaları			
Aydın İMAMOĞLU	Ege Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	ETAE	Devam Ara Sonuç
Aydın İMAMOĞLU	Ege Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	ETAE	Yeni
Sinan BAYRAM	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmalar	GAP UTAEM	Devam Ara Sonuç
Sinan BAYRAM	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmalar	GAP UTAEM	Yeni
Hüseyin AYHAN	GAP Bölgesi Arpa Islah Çalışmaları	GAP TAE	Devam
Dr. Hasan AY	Doğu Akdeniz Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	DATAE	Devam Sonuç

Dr. Hasan AY	Doğu Akdeniz Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	DATAE	Yeni
Reşat DEĞİRMENCI	Kuzey Kıbrıs Koşullarına Uygun Arpa Çeşitlerinin Geliştirilmesi, Yetiştiriciliği ve Kademeli Tohumluk Üretim Sisteminin Oluşturulması	KKTC	Bilgi
YEMEK ARASI 12.30-14.00			
III. OTURUM 14.00-15.30			
Doç. Dr. Taner AKAR	Çağlar Ötesi Bir Bitki Islahçısı: Dr. Mirza GÖKGÖL	Akdeniz Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Ülkesel Kışlık Dilim Arpa Araştırmaları			
İsmail SAYİM	Ülkesel Kışlık Dilim Maltlık ve Yemlik Arpa Islah Çalışmaları Koordinasyon Projesi	TARM	Devam Ara Sonuç
İsmail SAYİM	Ülkesel Kışlık Dilim Maltlık ve Yemlik Arpa Islah Çalışmaları Koordinasyon Projesi	TARM	Yeni
İsmail SAYİM	Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	TARM	Devam Ara Sonuç
Namuk ERGÜN	Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	TARM	Yeni
A. Cevat SÖNMEZ	Geçit Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	GKTAE	Devam Ara Sonuç
Soner YÜKSEL	Geçit Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	GKTAE	Yeni
ARA 15.30-15.50			
IV. OTURUM 15.50-18.00			
Vedat BEDİRHANOĞLU	Doğu Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	DATAE	Devam Ara Sonuç
Dr. İrfan ÖZTÜRK	Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	TTAE	Devam Ara Sonuç
Dr. İrfan ÖZTÜRK	Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	TTAE	Yeni
Dönüş ERMIŞER	Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Materyali Kalite Araştırmaları	TARM	Yeni
İbrahim KARA	Arpa Islah Araştırmaları	BDUTAE	Devam Ara Sonuç
İbrahim KARA	Arpa Islah Araştırmaları	BDUTAE	Yeni
03 MART 2017 CUMA			
I. OTURUM 09.00-10.30			
Prof. Dr. Murat OLGUN	Ülkemizdeki Gıda Üretiminde Yulaf Kullanımının Durumu ve Geleceği	Osmangazi Üni. Zir. Fak..	Bilgi

Ülkesel Yulaf Islah Araştırmaları			
Aydın İMAMOĞLU	Ege Bölgesi Yulaf Islah Araştırmaları	ETAE	Devam
Ali Cevat SÖNMEZ	Geçit Bölgesi Yulaf Islah Araştırmaları	GKTAE	Devam
Dr. Turhan KAHRAMAN	Trakya-Marmara Bölgesi Yulaf Islah Araştırmaları	TTAE	Devam
Sait ÇERİ	Ülkesel Yulaf Islah Araştırmaları	BDUTAE	Devam Ara Sonuç
Sait ÇERİ	Ülkesel Yulaf Islah Araştırmaları	BDUTAE	Yeni
Mehmet ŞAHİN	Yulaf Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	BDUTAE	Devam
ARA 10.30-10.50			
II. OTURUM 10.50-12.30			
Ülkesel Tritikale Islah Araştırmaları			
Dr. Emel ÖZER	Ülkesel Tritikale Islah Araştırmaları	BDUTAE	Devam Ara Sonuç
Dr. Emel ÖZER	Ülkesel Tritikale Islah Araştırmaları	BDUTAE	Yeni
Dr. Aysun GÖÇMEN AKÇACIK	Tritikale Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	BDUTAE	Devam
Dr. Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR	Doğu Anadolu Bölgesi Tritikale Islah Araştırmaları	DATAE	Devam Ara Sonuç
Yılmaz YILDIRIM	Geçit Bölgesi Tritikale Islah Araştırmaları	GKTAE	Devam
YEMEK ARASI 12.30-14.00			
III. OTURUM 14.00-15.30			
Prof. Dr. Hamit KÖKSEL	Hububat Ürünleri ve Sağlığımız	Hacettepe Üni. Müh. Fak.	Bilgi
Ülkesel Serin İklim Hastalık ve Zararlı Araştırmaları			
Birol ERCAN	Buğday ve Arpada İleri Çıkmış Hatların Hastalıklara Karşı Test Edilmesi	BDUTAE	Devam
Dr. Hakan HEKİMHAN	Serin İklim Tahılları Yazlık Dilim Hastalık Araştırmaları: Arpa (<i>Hordeum vulgare</i> L.) Hastalık Araştırmaları	ETAE	Devam
Aysel YORGANCILAR	Geçit Bölgesi Buğdayda Hastalıklara Dayanıklılık Islahı	GKTAE	Devam Ara Sonuç
Aysel YORGANCILAR	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Kışlık Ekmeklik ve Makarnalık Buğday Islah Materyalinin Hastalıklar Yönünden Test Edilmesi	GKTAE	Yeni

ARA 15.30-15.50			
IV. OTURUM 15.50-18.00			
Vesile URİN	Doğu ve Güney Marmara Serin İklim Tahıl Hastalıkları Araştırmaları Projesi	MAE	Devam
Vedat Çağlar GİRGİN	Ekmeklik Buğdayda Kahverengi Pasa (<i>Puccinia recondita Roberge ex Desmaz. f.sp.tritici</i>) Dayanıklılık Genlerinin Kantitatif Özellik Lokus (QTL) Haritalaması	TTAE	Yeni
Nilüfer AKCİ	Ülkesel Serin İklim Tahılları Hastalık Araştırmaları Projesi	TARM	Devam
Nilüfer AKCİ	Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi	TARM	Devam Ara Sonuç
Nilüfer AKCİ	Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi	TARM	Yeni
Nilüfer AKCİ	Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi	TARM	Devam Ara Sonuç
Nilüfer AKCİ	Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi	TARM	Yeni
Nilüfer AKCİ	Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi	TARM	Devam Ara Sonuç
Nilüfer AKCİ	Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi	TARM	Yeni
Nilüfer AKCİ	Mutant Ekmeklik/Makarnalık Buğday Islah Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi ve Dayanıklılık Kaynağının Oluşturulması (2017 yılı başlangıçlı sunum yapılmayacak.)	TARM	Devam
04 MART 2017 CUMARTESİ			
I. OTURUM 09.00-10.30			
Prof. Dr. Ayhan ATLI	Buğday Kalite Islahı ve Gereksinimler	Harran Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Ülkesel Serin İklim Tahılları Kalite Araştırmaları			
Aliye PEHLİVAN	Makarnalık Buğday Genotipleri ile Yabani Makarnalık Buğdaylar Arasındaki Melez Hatlarının Kalite Özelliklerinin ve Gluten Elektroforegramlarının Belirlenmesi	TARM	Devam
Dr. Yaşar KARADUMAN	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Kışlık Ekmeklik Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	GKTAE	Devam Sonuç
Dr. Yaşar KARADUMAN	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Kışlık Makarnalık Buğday Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	GKTAE	Devam Sonuç
Dr. Turhan KAHRAMAN	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	TTAE	Devam Ara Sonuç
Dr. Turhan KAHRAMAN	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	TTAE	Yeni

Dr. Turhan KAHRAMAN	Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Materyalinin Kalite Özellikleri Belirlenmesi	TTAE	Devam Ara Sonuç
Dr. Turhan KAHRAMAN	Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Materyalinin Kalite Özellikleri Belirlenmesi	TTAE	Yeni
ARA 10.30-10.50			
II. OTURUM 10.50-12.30			
Seydi AYDOĞAN	Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	BDUTAE	Devam
Seydi AYDOĞAN	Arpa Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	BDUTAE	Devam
Dr. Safure GÜLER	Ülkesel Kışlık Dilim Arpa Kalite Araştırmaları	TARM	Devam Ara Sonuç
Dr. Safure GÜLER	Ülkesel Kışlık Dilim Maltlık ve Yemlik Arpa Kalite Araştırmaları	TARM	Yeni
Dr. Alaettin KEÇELİ	Ülkesel Kışlık Dilim Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmaları	TARM	Devam Ara Sonuç
Dr. Alaettin KEÇELİ	Ülkesel Kışlık Buğday Kalite Çalışmaları Koordinasyonu Alt proje: Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmaları	TAEM	Yeni
Turgay ŞANAL	Ülkesel Yazlık Dilim Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmaları	ETAE	Devam Ara Sonuç
Özge YILDIZ	Ülkesel Yazlık Dilim Ekmeklik Buğday Ortak Bölge Kalite Araştırmaları	ETAE	Yeni
Dr. Safure GÜLER	Ülkesel Yazlık Dilim Arpa Kalite Araştırmaları	TARM	Devam Ara Sonuç
Özge YILDIZ	Ülkesel Yazlık Dilim Arpa Ortak Bölge Kalite Araştırmaları	ETAE	Yeni
YEMEK ARASI 12.30-14.00			
III. OTURUM 14.00-15.30			
Yrd. Doç Dr. Ziya DURLUPINAR	6K SNP Genotipleme Tamamlanmış Türkiye Orijinli Yerel Yulaf Genotiplerinde Bazı Tarımsal ve Kalite Özellikleri ile Yulaf Taçlı Pasına Dayanıklılıklarının Belirlenmesi ve İlişkili Haritalama Analizleri	KSİ Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Turgay ŞANAL	Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Materyali Kalite Araştırmaları	TARM	Yeni
Dr. Asuman KAPLAN EVLİCE	Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Materyali Kalite Araştırmaları	TARM	Yeni
Dr. Aysun GÖÇMEN AKÇACIK	Makarnalık Buğday Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin	BDUTAE	Devam
Turgay ŞENAL	Ülkesel Kışlık Dilim Makarnalık Buğday Kalite Araştırmaları	TARM	Devam Ara Sonuç
Aliye PEHLİVAN	Ülkesel Kışlık Buğday Islah Çalışmaları Koordinasyonu Alt Proje: Makarnalık Buğday Kalite Araştırmaları	TARM	Yeni
Arzu AKIN	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Arpa Kalite Çalışmaları	GKTAE	Devam Ara Sonuç

Arzu AKIN	Geçit Kuşığı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Arpa Kalite Çalışmaları	GKTAE	Yeni
YENİ ARAŞTIRMA KONULARI VE PROJELERİN BELİRLENMESİ			
DİLEK VE ÖNERİLER			
KAPANIŞ			

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/17
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. M. Nazım DİNÇER
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Şadiye YAKTUBAY, A. Alpaslan EZİCİ Dr. Murat Reis AKKAYA (Kalite)
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	203.700 TL
Proje Özeti:	<p>Her yıl yapılan melezlemelerle sürekli yeni kombinasyonların oluşturulduğu ve gelecekte her yıl yeni çeşit adaylarının elde edilebileceği sürekli bir Klasik Buğday Islah Programı olarak planlanmıştır. Bu çalışmanın öncelikli amacı, Doğu Akdeniz Bölgesi için yüksek verimli, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, kaliteli, hastalıklara dayanıklı, yatmaya dayanıklı ve orta erkenci makarnalık buğday çeşitleri geliştirmek amacıyla yürütülmüştür.</p> <p>Proje kapsamında Melez bahçesinde 150 hat ekilerek 147 melez yapılmıştır. Açılan materyalde ekilen 1450 hattan 1167 hat seçilerek 2016-2017 çalışma yılına aktarılmıştır. Gözlem bahçesi ve F7 kademesinde durulan hatlardan ve Gözlem Bahçelerinden seçilen 125 hat ön verim denemesinde tek tekerrürlü olarak ekilmiş. Verim değerlerine ve tarla gözlemlerine göre seçilen 16 hat verim denemelerine aktarılmıştır. Verim Denemelerinden 4'ü standart çeşit olmak üzere 125 adet hat veya çeşit ekilerek 6 hat seçilmiştir. Doğankent, Ceyhan/ADANA ve Kahramanmaraş lokasyonlarında yürütülen Bölge Verim denemelerinden 25 adet hat veya çeşit ekilerek 12 hat seçilmiştir. Ayrıca CIMMYT'ten Gözlem Bahçelerinden sağlanan materyallerindeki 148 hattan 8 hat seçilerek 2017 yılı çalışma programına aktarılmıştır. Verim Denemelerinden 57 hat ekilip 7 hat seçilmiştir. 2014 yılında bir makarnalık buğday hattının tescil denemelerine ikinci yılı kurularak yürütülmüştür. 2017 yılındaki tescil komitesinde çeşidin tescili yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, paslar, septorya, kalite, Geniş Adaptasyon.

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/17
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. M. Nazım DİNÇER
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Şadiye YAKTUBAY, A. Alpaslan EZİCİ Murat Reis AKKAYA(Kalite)
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	203.700
Proje Özeti:	<p>Proje temel olarak, her yıl yapılan melezlemelerle yeni kombinasyonların oluşturulduğu ve gelecekte her yıl yeni çeşit adaylarının elde edilebileceği sürekli bir Klasik Buğday Islah Programı olarak planlanmıştır. Bu çalışmanın öncelikli amacı, Doğu Akdeniz Bölgesi için yüksek verimli, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, kaliteli, hastalıklara, yatmaya dayanıklı ve orta erkenci ekmeklik buğday çeşitleri geliştirmek amacıyla yürütülmüştür.</p> <p>Melezleme Islahı çalışmalarında sürekliliğin sağlanması amacıyla her yıl yapılan melezlemelerle yeni kombinasyonlar oluşturulmuştur. Melez bahçesinde 155 hat ekilerek 283 melez yapılmıştır. Elde edilmiş olan F1,F2,F3,F4,F5,F6 ve F7 döl kuşağındaki hatlar kendi kademesine uygun yöntemler uyarınca değerlendirilmiştir. Açılan materyalde ekilen 4492 hattın 3837hat seçilerek 2016 çalışma yılına aktarılmıştır. Gözlem bahçesinden 44, ileri hatlardan 7 çeşit ekilip tamamı bir sonraki yıla aktarılmıştır. Gözlem bahçesinden 223 ve F7 kademesinde durulan hatlardan seçilen 183 hat olmak üzere toplam 406 hat ön verim denemesinde tek tekerrürlü olarak ekilmiş, kalite test sonuçları ve tarla gözlemleri yanı sıra verim değerlerine göre seçilen 83 hat verim denemelerine aktarılmıştır. Verim Denemelerinden 2-4'ü standart çeşit olmak üzere 275 adet hat veya çeşit ekilerek 94 hat seçilmiştir. Doğankent, Ceyhan/ADANA ve Hatay lokasyonlarında yürütülen Bölge Verim denemelerinden 25 adet hat veya çeşit ekilerek 10 hat seçilmiştir. Yazlık dilim bölge verim denemelerinden 20 hat ekilerek ikinci yıl denemesi tamamlanmıştır. Ayrıca CIMMYT Gözlem Bahçelerinden değişik amaçlarla ekilen toplam 948 materyalden 71 hat seçilerek 2016 yılı çalışma programına aktarılmıştır. Verim Denemelerinden ise toplam 150 hat ekilip 53 hat seçilmiştir. 2014 yılında iki ekmeklik buğday hattının tescil denemelerine alınması için başvurusu yapılmış olup ikinci yıl denemeleri kurulmuştur. Ayrıca 2015 yılında Altınöz ismiyle yeni bir ekmeklik buğday çeşidi tescil edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, paslar, septorya, kalite, Geniş Adaptasyon.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. M. Nazım DİNÇER
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Şadiye YAKTUBAY, A. Alpaslan EZİCİ, Dr. Hasan AY, Dr. C. Aylin OLUK (Kalite),
Başlama-Bitiş Tarihi	2018-2022
Projenin Toplam Bütçesi	288.500TL
Proje Özeti:	<p>Tarımsal üretim sistemi içerisinde buğday, hem dünyada hem de ülkemizde insanların ve hayvanların doğrudan ya da dolaylı olarak besin ihtiyacını karşılamasında kullanılan ve bundan dolayı da stratejik öneme sahip bir kültür bitkidir. Buğday dünya nüfusunun üçte birinin günlük gereksinim duyduğu proteinin yaklaşık yarısını, günlük kalorinin ise yarıdan fazlasını karşılayan, en stratejik ürünlerden birisidir. Ülkemizde buğday verimi 200-250 kg/da arasında değişirken, bölgemiz buğday verimi, ortalama 407 kg/da'dır. Avrupa Birliği ülkeleri ortalama verimi ise 566 kg/da dolayındadır. Bölgede yetiştirilen buğday çeşitlerinin büyük çoğunluğu Enstitümüzün geliştirdiği çeşitler olup bunlar toplam ekim alanının yaklaşık % 70'inden fazlasını oluşturmaktadır. Adana 99, Ceyhan 99, Pandas, Yüreğir 89, Karatopak, Osmaniyem ve Yakamoz buğday çeşitleri kurumumuzun geliştirdiği çeşitler olup bölgemizde en fazla yetiştirilen buğday çeşitleridir. Yeni tescil ettirilen ve tohumluk üretimine başlanan Seri 2013, Gökkan, Altın Başak ve Altınöz buğday çeşitlerinin önümüzdeki yıllarda bölgemizde geniş ekim alanlarında ekileceği düşünülmektedir. Bölgemizin verim ortalaması ülke veriminin iki katına yakın olsa da bu durum yeterli değildir. Buğday ıslahında yeni gen kaynakları kullanılarak mevcut çeşitlerden daha iyi çeşitler geliştirerek bölge çiftçisine sunmak projenin temel amacıdır.</p> <p>Bu projenin gerekçesi ise; Bölge koşullarına adapte olabilen, yüksek verimli, bölgenin önemli hastalıklarından paslara (kahverengi, sarı ve kara pas) külleme, septorya ve diğer hastalıklara dayanıklı, yatmayan, Türkiye'nin ve dünyanın istediği kalite standartlarına uygun, soğuğa, kurağa ve sıcağa dayanıklı, erken ve geç donlardan kaçan, ikinci ürün tarımına olanak verecek kadar erkenci çeşitler geliştirmektir. Yazlık ve alternatif gelişme tabiatında geliştirilecek olan bu çeşitler ile birim alanda daha yüksek verim ve kaliteli çeşitler elde edilerek buğday ıslah çalışmaları olumlu şekilde etkilenecek bunun sonucunda da Türkiye'nin buğday ihtiyacı karşılanarak dışa bağımlılıktan kurtarılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, paslar, septorya, kalite, Geniş Adaptasyon.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM /TBAD/13/A12/PO1/010
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Uzm. Riza ÜNSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Hatice GEREN, İsmail SEVİM Dr. Ceylan BÜYÜKKİLEÇİ(Kalite)
Başlama-Bitiş Tarihi	20013 – 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013 Yılı: 35.000 TL 2016 Yılı: 23.000 TL 2014 Yılı: 30.000 TL 2017 Yılı: 25.000 TL 2015 Yılı: 23.000 TL
Proje Özeti:	<p>Ege Bölgesi Ekmeklik Buğday Islahı Araştırmaları projesi, her yıl yapılan melezleme çalışmalarını, yurt dışından temin edilen binlerce materyalin yer aldığı gözlem bahçeleri ve açılan materyal üzerinde yapılan hastalık testleri, gözlem ve seleksiyonların yanında, bu seleksiyonlar sonucunda belirlenen çeşit adaylarının Menemen ve bölgenin değişik yerlerinde deneme kurularak bunların test edilmesi çalışmalarını içermektedir. Programın başlangıcından itibaren, 14 adet ekmeklik buğday çeşidi geliştirilmiştir. Bu çeşitler Cumhuriyet 75, Ata 81, İzmir 85, Marmara 86, Kaklıç 88, Kaşifbey 95, Basribey 95, Ziyabey 98, Gönen 98, Meta-2002, Alibey, Menemen, Efe ve Kayra'dır. Ayrıca bu çeşitlere ait elit ve orijinal kademedede üretilen tohumluklar, tohumluk üreten resmi ve özel kuruluşlara royalti karşılığında üretim hakları devredilerek satılmaktadır. Üretimi yapılacak çeşitlerin miktarı gelen talepler doğrultusunda belirlenmektedir.</p> <p>Sürekli proje kapsamında, 2016 yılı hedeflerinin tamamı gerçekleşmiştir. Ekmeklik buğday ıslahı aşamaları olarak; melezleme, F₁-F₇ kademesindeki açılan materyalde seleksiyon, verim denemeleri ve değerlendirilmesi ile 8 çeşitten toplam 127.270 kg tohumluk üretimleri gerçekleştirilmiştir. Kalite ile ilgili çalışmalarda, fiziksel analizler yanı sıra protein oranı, Zeleny sedim, yaş-kuru gluten, gluten indeks, miksoğraf değerleri vb kimyasal analizlerde yapılmıştır.</p> <p>Bu yıl melezleme programında 164 melez kombinasyonu yapılmıştır. Bunların 122 tanesi tekli, 42 tanesi de back cross'tur. Yapılan melez kombinasyonları ekmeklik kalitesinin iyileştirilmesine ve hastalığa dayanıklılık konuları üzerinde durulmuştur.</p> <p>Tesadüf Blokları deneme desenine göre kurulan verim denemeleri Menemen (İzmir), Dalaman (Muğla) ve Denizli lokasyonlarında yürütülmüştür.</p> <p>Kayra çeşit adayı tescil ettirilmiştir. Doruk, Ünsal ve Meltem adlarında 3 adet çeşit adayı tescil denemesinde yer almıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ege Bölgesi, ekmeklik buğday, ıslah, verim, dayanıklılık, kalite.

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM /TBAD/13/A12/PO1/010
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluşlar	Doğu Akdeniz Tarımsal Araşt. Enst., Sakarya Mısır Araşt. Enst, Karadeniz Tarımsal Araşt. Enst. , GAP Tarımsal Araşt. Enst., GAP Uluslararası Tarımsal Araşt. ve Eğitim Merkez Müdürlüğü, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü, CIMMYT-ICARDA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Uzm. Rıza ÜNSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Hatice GEREN, İsmail SEVİM, Ceylan BÜYÜKKİLECI (Kalite)
Başlama-Bitiş Tarihi	20013 – 2017
Projenin Toplam Bütçesi	136.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bölge koşullarına uyumlu, hastalıklara dayanıklı, kaliteli, yüksek verimli ekmeklik buğday çeşitlerini geliştirmek ve bu çeşitlerin elit, orijinal tohumluklarını üretmek bu projenin amaçlarını oluşturmaktadır.</p> <p>Materyal olarak Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünde geliştirilen ekmeklik buğday hat ve çeşitleri, Bitki Genetik Kaynakları materyal, Uluslararası Araştırma Merkezleri ve üniversitelerden temin edilen 10.000' in üzerinde materyal kullanılmıştır. Bunun yanında sahil kuşağı ekmeklik buğday ıslahında kullanılan materyal, işbirliği yapılan enstitülerin ıslah programlarında kullandıkları hat ve çeşitler, köy popülasyonları materyal olarak kullanılmıştır. Çeşit geliştirmek amacıyla yürütülen bu çalışmada modifiye bulk yöntemi kullanılmıştır. Verim denemelerinde yer alan hatlarda verim, hastalık ve bazı kalite özellikleri bakımından standartlara oranla daha iyi durumda olanlar belirlenmiştir. Verim denemelerinde parsel boyutları 1,2x5 m. olup, parsel alanı 6 m²'dir. Denemeler tesadüf blokları deneme deseninde dört tekerrürlü olarak kurulmuştur.</p> <p>2013 yılında melezleme programında 305 adet kombinasyon yapılmıştır. Gözlem bahçelerinde incelenen 639 hat/çeşitten 11 adet seçilmiştir. Açılan materyalde 1686 hat değerlendirilmiş, bunlardan toplam 891 hat ve tek başak seçilerek bir ileri kademeye aktarılmıştır. Verim denemeleri Menemen (İzmir), ve Söke (Aydın) lokasyonlarında yürütülmüştür. Bu yıl EBVD-1, EBVD-2, EVD-2,1, EVD-2,2, EVD-1,1, EVD-1,2, EÖVD-1, EÖVD-2, EÖVD-3, EÖVD-4, EÖVD-4, EÖVD-6 ile 25 hat ve çeşitten oluşan, 2 lokasyonda kurulan YDEBVD yürütülmüştür. Üretim programında yer alan 5 ekmeklik buğday çeşidinden (Cumhuriyet 75, Basribey 95, Kaşifbey 95, Gönen 98, Ziyabey 98) 36.500 kg tohumluk üretilmiştir.</p> <p>2014 yılında melezleme programında 250 adet kombinasyon yapılmıştır. Açılan materyalde 1176 hat değerlendirilmiş, bunlardan toplam 1092 hat ve tek başak seçilerek bir ileri kademeye aktarılmıştır. Tesadüf Blokları deneme desenine göre kurulan verim denemeleri Menemen (İzmir) ve Dalaman (Muğla) lokasyonlarında yürütülmüştür. Bu yıl EBVD-1, EBVD-2, EVD-2,1, EVD-1,1, EVD-1,2, EÖVD-1, EÖVD-2 ile 20 hat ve çeşitten oluşan, 2 lokasyonda kurulan YDEBVD yürütülmüştür. Üretim programında yer alan 6 ekmeklik buğday çeşidinden (Cumhuriyet 75, Basribey 95, Kaşifbey 95, Gönen 98, Ziyabey 98 ve Meta 2002) 36.850 kg tohumluk üretilmiştir.</p> <p>2015 yılında melezleme programında 138 melez kombinasyonu yapılmıştır. Bu yıl EBVD-1, EBVD-2, EVD-2,1, EVD-2,2, EVD-1,1, EVD-1,2, EÖVD-1, EÖVD-2 ve 20 hat ve çeşitten oluşan, 2 lokasyonda kurulan YDEBVD yürütülmüştür. Üretim programında yer alan 8 ekmeklik buğday çeşidinden (Cumhuriyet 75, Basribey 95, Kaşifbey 95, Gönen 98, Ziyabey 98, Meta 2002, Efe ve Kayra) toplam 42.740 kg tohumluk üretilmiştir. 1 ekmeklik buğday hattı Efe adı ile tescil edilmiştir.</p> <p>2016 yılında melezleme programında 138 melez kombinasyonu yapılmıştır. Tesadüf Blokları deneme desenine göre kurulan verim denemeleri Menemen (İzmir) ve Dalaman (Muğla) lokasyonunda yürütülmüştür. Bu yıl EBVD-1, EBVD-2, EVD-2,1, EVD-1,1, EÖVD-1, EÖVD-2, EÖVD-3 ve EKVD yürütülmüştür. Üretim programında yer alan 8 ekmeklik buğday çeşidinden (Cumhuriyet 75, Basribey 95, Kaşifbey 95, Gönen 98, Ziyabey 98, Meta 2002, Efe, Kayra) toplam 127.270 kg tohumluk üretilmiştir. . 1 ekmeklik buğday hattı Kayra adı ile tescil edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Ege Bölgesi, ekmeklik buğday, ıslah, verim, dayanıklılık, kalite.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Uzm. Rıza ÜNSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Hatice GEREN, İsmail SEVİM, Ceylan BÜYÜKKİLECI (Kalite)
Başlama-Bitiş Tarihi	2018-2222
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 94.725 TL 2019: 100.125 TL 2020: 90.575 TL 2021:86.075 TL 2022: 90.025 Toplam: 461.525
Proje Özeti:	<p>Altmışlı yıllarda Ege Bölgesinde 200 kg/da civarında olan verimi, sulu koşullarda 1000 kg'ın üstüne çıkaran bu proje çalışmaları, bölgede genetik çeşitlilik ve verim stabilitesini sağlamıştır. Proje çalışmaları sonucu geliştirilen çeşitler yurdumuzun yazlık buğday üretim alanlarında önemli bir pay almıştır. Bu çalışmalar neticesinde bu güne kadar 14 ekmeklik buğday çeşidi geliştirilmiştir. Bu çeşitler Cumhuriyet 75, Ata 81, İzmir 85, Marmara 86, Kaklıç 88, Gönen 98, Kaşifbey 95, Basribey 95, Ziyabey 98, Meta 2002, Alibey, Menemen, Efe ve Kayra'dır.</p> <p>Ege sahil bölgesinde buğday hastalıkları özel bir öneme sahiptir. Yıllara göre değişmekle birlikte, bölge iklimi hastalık epidemilerine çok elverişlidir. Bölgede çok büyük ekonomik kayıplara neden olan epidemilerin oluşmamasındaki en önemli faktör; üretime verilen çeşitlerdeki pas hastalıklarına dayanıklılık tabanının farklı genetik yapıda olmasıdır. Projeden elde edilecek sonuçlar, yazlık buğday üretim alanlarına önemli katkılar sağlayacaktır.</p> <p>Bölgede verim ve kalitenin yükseltilmesi için çeşit zenginliğinin sürdürülerek, verimli ve kaliteli yeni ekmeklik buğday çeşitlerinin geliştirilmesi gereklidir.</p> <p>Bu projenin amacı; özelde Ege Bölgesi, genelde yurdumuzun yazlık buğday yetiştirilen yörelerine uyumlu, yüksek verimli, hastalıklara dayanıklı ve kaliteli ekmeklik buğday çeşitleri geliştirmektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Ege Bölgesi, ekmeklik buğday, ıslah, verim, dayanıklılık, kalite.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TA/00/01/04/015
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Hasan Orhan BAYRAMOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Cemal ŞERMET
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013- 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	
Proje Özeti:	<p>Serin iklim tahılları ıslah projesinde açılan materyal ve gözlem bahçeleri Gelemen/Samsun lokasyonunda, verim denemeleri Gelemen/Samsun, Çarşamba/Samsun, Bafra/Samsun, Tokat ve Gökhöyük/Amasya lokasyonlarında yürütülmüştür.</p> <p>Yetiştirme periyodu içerisinde meydana gelen en etkili olay Mayıs ayı içerisinde düşen yağışlar olmuştur. Hemen hemen Mayıs ayı boyunca düşen bu yağışlar bitkilerde yatmaya neden olurken yabancı ot kontrolünde de önemli problemler oluşturmuştur. Özellikle Bafra lokasyonunda kanyaş ve tarla sarmaşığı ciddi bir sorun teşkil etmiştir. Diğer yandan yağışlar, sarıpas hastalığını baskılamış, peşinden gelen güneşli ve sıcak havalar kara pas hastalığı için uygun bir zemin oluşturmuştur. Özellikle geçici genotiplerde bu hastalık gözlemlenmiştir. Amasya lokasyonunda ise erken ilkbaharda gerçekleşen dolu yağışı önemli bir zarar oluşturmuş, kalite ve verim açısından ciddi kayıplara neden olmuştur.</p> <p>Melezleme çalışmaları sonucu 29 adet melez kombinasyonu oluşturulmuştur. F1-F6 kademelerinde 2906 kombinasyon yetiştirilmiş ve seleksiyon çalışmaları yürütülmüştür. 2015-16 yetiştirme sezonunda 22 gözlem bahçesi (1936 genotip) ve 16 verim denemesi (572 genotip) kurulmuştur.</p> <p>Tescil denemeleri, IWWIP programı çalışmaları ve Ortak çalışmalar kapsamında yürütülen deneme ve gözlem setlerine ait veriler ilgili kurum ve şahıslara gönderilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Karadeniz Bölgesi, ekmeklik buğday, ıslah, kalite

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TA/00/01/04/015
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Hasan Orhan BAYRAMOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Cemal ŞERMET
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013- 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	
Proje Özeti:	<p>Tarım sektörü, ülkemizin sahip olduğu iklim, toprak, genetik çeşitlilik ve su kaynakları bakımından en önemli sektördür. Nüfusun büyük bölümünün gıda ihtiyacını karşılayan bu sektör aynı zamanda dışa bağımlılığı azaltarak tarıma bağlı diğer sektörlerle hammadde sağlamaktadır. Tarımsal üretim sistemi içerisinde buğday, hem dünyada hem de ülkemizde insan ve hayvan beslenmesinin doğrudan ya da dolaylı ana unsurlarından olması ve depolanabilir olmasından dolayı stratejik öneme sahip bir kültür bitkisidir. Ülkemizin farklı ekolojik bölgelerden oluşması araştırmacıları farklı amaçları konu alan ıslah çalışmalarına sevk etmiştir. Karadeniz sahil bölümü yüksek yağış ve nem değerlerine sahip olduğundan kaliteli buğday ürünü elde etmek zordur. Genetik olarak başarılı kalite kombinasyonları dahi çevresel faktörlerden önemli ölçüde etkilenmektedir. Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünce geliştirilen hatların yüksek verim yanında ekmeklik kalitenin de kabul edilebilir olmasına gayret edilmektedir. Verim ve kaliteye ek olarak bölgemizde üzerinde durulan diğer amaçlar; su kesmesi, kök ve kökboğazı hastalıkları, pas hastalıkları, külleme, embriyo kararması ve başakta çimlenmeye ve yatmaya dayanıklılıktır. Bölgemiz fungal hastalıklar açısından uygun doğal koşullara sahip olması üzerinde çalışılan materyallerin hastalıklara toleranslarının belirlenmesinde oldukça avantajlıdır. Bu nedenlerle Karadeniz Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları Projesini geliştirerek sürdürmek üretim anlamında sınırlayıcı faktörleri barındıran bölgemize başarılı yeni çeşitler kazandıracaktır. Paslara (kahverengi, sarı ve kara pas), külleme, su kesmesi ve başakta çimlenmeye toleranslı, yatmayan, Türkiye'nin ve dünyanın istediği kalite standartlarına uygun, soğuğa ve kurağa dayanıklı, ikinci ürün tarımına olanak verecek kadar erkenci çeşitler geliştirmektir. Geliştirilecek olan bu çeşitler ile kaliteli ve birim alanda daha yüksek verim elde edilerek hem buğday ıslah programının dinamik yapısı daha nitelikli hale getirilecek, hem de Türkiye'nin buğday ihtiyacı karşılanarak yıllık üretim artışına katkı sağlanacaktır. Bu araştırma sonucu geliştirilecek olan ekmeklik buğday çeşitleri, doğrudan veya dolaylı olarak, tarıma dayalı endüstri kollarından ekmek, un ve bisküvi gibi sektörlerde kullanılacaktır. Materyal olarak mevcut gen havuzu kullanılarak oluşturulan melez kombinasyonları, diğer yurtiçi enstitüden gönderilen ve yurtdışı işbirliği yapılan kuruluşlardan gönderilen materyaller kullanılmaktadır. Melezleme çalışmaları ile oluşturulan melez kombinasyonları durulma sağlanıncaya (F6) dek seleksiyona tabi tutulmaktadır. F6 kademesinden seçilen hatlar ile Ön Verim Denemesi oluşturulmakta ve daha sonra seleksiyon çalışmaları sonucu sırasıyla Verim Denemesi ve Bölge Verim Denemesi yürütülmektedir. Bölge Verim Denemeleri 4 lokasyon olarak planlanmaktadır. Denemeler 5m x 6sıra şeklinde m²'ye 500 tohum hesabı ile kurulmakta, sıra arası 20 cm, parsel arası 40 cm ve blok arası mesafe 1 m olacak şekilde ayarlanmaktadır. Hasat işlemi persel biçerdöveri yardımıyla gerçekleştirilmektedir. Ölçüm ve analiz sonucu elde edilen veriler JMP istatistik programı ile analiz edilmektedir. Ümitvar olan hatların tescil ve üretim izni başvuruları yapılmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	Karadeniz Bölgesi, ekmeklik buğday, ıslah

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Hasan Orhan BAYRAMOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Cemal ŞERMET, Türkan DÜNDAR
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2018 31/12/2022
Projenin Toplam Bütçesi	203.000 TL
Proje Özeti:	<p>Tarım sektörü, ülkemizin sahip olduğu iklim, toprak, genetik çeşitlilik ve su kaynakları bakımından en önemli sektördür. Tarımsal üretim sistemi içerisinde buğday, hem dünyada hem de ülkemizde insanların ve hayvanların doğrudan ya da dolaylı olarak besin ihtiyacını karşılama amacıyla kullanılan ve bundan dolayı da stratejik öneme sahip bir kültür bitkisidir. Karadeniz sahil bölümü yüksek yağış ve nem değerlerine sahip olması nedeniyle buğdayda kaliteli ürün elde etmek zor olmaktadır. Genetik faktörlerin yanında çevresel faktörlerde kaliteyi önemli ölçüde etkilemektedir. Ülkemizin çeşitli ekolojik bölümlerden oluşması araştırmacıları kendi bölgelerine yönelik farklı amaçları konu alan ıslah çalışmalarına sevk etmiştir. Bu anlayışla Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü bünyesinde yapılan çalışmalar sonucu geliştirilen bazı hatların ve tescil ettirilen çeşitlerin yüksek kalite değerlerine sahip olması oldukça önemlidir. Verim ve kaliteye ek olarak bölgemizde üzerinde durulan diğer amaçlar; su kesmesi, pas hastalıkları, külleme ve başakta çimlenmeye dayanıklılıktır. Ayrıca bölgemiz fungal hastalıklar açısından uygun doğal koşullara sahip olması hasebiyle üzerinde çalışılan materyallerin hastalık okumaları açısından da oldukça avantajlıdır. Bu nedenlerle Karadeniz Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları Projesinin geliştirilerek sürdürülmesi üretim anlamında sınırlayıcı faktörleri barındıran bölgemize yönelik yüksek verimli, kaliteli ve hastalıklara dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesi için büyük önem arz etmektedir. Projede enstitümüz tarafından bugüne kadar geliştirilmiş olan materyal ile Ülkesel Serin İklim Tahılları Entegre Ürün Yönetimi Projesi kapsamında diğer enstitülerden gelen ve IWWIP programı kapsamında (CIMMYT ve ICARDA) yurt dışından sağlanan materyaller kullanılacaktır. Buğday ıslah amaçlarına uygun çeşit geliştirmede introdüksiyon, melezleme ve seleksiyon ıslah yöntemleri kullanılacaktır. Gerek introdüksiyon yoluyla yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan gelecek gözlem bahçelerinde yer alan gerekse melezleme ve seleksiyon yoluyla elde edilen ve ümitli görülen ıslah materyali bölgenin standart çeşitleri ile birlikte tohum durumuna göre tekerrürlü veya iki tekerrürlü olarak ön verim denemelerine alınacaktır. Verim denemeleri üç tekrarlamalı olarak kurulacak ve gerekli gözlemler yapıldıktan sonra ümitli görülen hatlar bölge verim denemelerine alınacaktır. Bölge verim denemeleri ise 4 tekrarlamalı olarak üç lokasyonda (Samsun/Merkez, Samsun/Bafra ve Tokat/Merkez) kurulacaktır. Bölge verim denemelerinden bölgede yaygın olarak ekimi yapılan standart çeşitleri verim ve kalite olarak geçen ümitvar hatlar seçilecektir. Seçilen hatların tescil amacıyla ilgili kuruma başvuruları yapılacaktır. Bir yandan da bu hatların elit tohumluk üretimi çalışmalarına başlanacaktır. Hatlar başta verim gücü olmak üzere hastalıklar (kahverengi pas, sarı pas, kara pas, külleme), yatmaya dayanıklılık, soğuğa ve kurağa dayanıklılık ve dane kalitesi gibi özellikler bakımından test edilecektir. Değerlendirmeler JUMP istatistik paket programında analiz edilerek yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P01/01-002
Proje Başlığı	Güneydoğu Geçit Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Rukiye KARA
Yardımcı Araştırmacılar	Hasan GEZGİNÇ (2012-2016) Nedim ACAR (2014- 2016) Bayram Ali ARIKAN (2012- 2014)
Başlama-Bitiş Tarihi	2012-2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: 30000 TL 2013: 5000 TL 2014: 5000 TL 2015: 5000 TL 2016: 5000 TL
Proje Özeti:	<p>Verim ve kalitenin yükseltilmesi için çeşit zenginliğinin sürdürülerek, verimli ve kaliteli yeni ekmeklik buğday çeşitlerinin geliştirilmesi gereklidir. Bölge koşullarına uyumlu, hastalıklara dayanıklı, kaliteli, yüksek verimli ekmeklik buğday çeşitlerini geliştirmek ve bu çeşitlerin elit, orijinal tohumluklarını üretmek bu projenin amaçlarını oluşturmaktadır. 2015-16 sezonunda Kahramanmaraş Merkez lokasyonunda F3 generasyonlarında toplam 707 materyalin ekimi yapılmıştır. İstenilen özelliklere göre tercih edilen 175 materyal seçilerek bir üst kademe olan F4 kademesine aktarılmıştır. Ayrıca F4 kademesinde ekilen 62 materyalden de 30 adet materyal seçilerek F5 kademesine aktarılmıştır. 12 adet F5 populasyondan ise 10 başak sırasının seçimi yapılmıştır. Uluslararası araştırma kurumlarından gelen CIMMYT (13 HTWYT, 35 ESWYT, 22 HRWYT, 46 IDYN) ve IWWIP (16 USA-GP) deneme setlerine ait denemeler kurulmuş ve 464 materyalin ekimi yapılmıştır. Değerlendirmeler sonucunda bölge koşullarına uygun özellik gösteren 37 adet materyal seçimi yapılarak değerlendirilmeye alınmıştır. Değerlendirmede bitki boyu, kışa-kurağa dayanma, hastalıklara dayanıklılık, verim ve başak yapısı gibi özellikler göz önünde bulundurularak seçim yapılmıştır. Göksun lokasyonunda F3 generasyonlarında toplam 120 materyalin ekimi yapılmıştır. İstenilen özelliklere göre tercih edilen 20 materyal seçilerek bir üst kademe olan F4 kademesine aktarılmıştır. Ayrıca F4 kademesinde ekilen 46 materyalden de 22 adet materyal seçilerek F5 kademesine aktarılmıştır. Seçilen materyallerde sarı, kahverengi ve kara pas hastalığı görülen hatlar yoğun bir seleksiyona tabi tutulmuştur. Bu şekilde seçilen 33 adet materyal ön verim denemesine alınmıştır. Advanced Yield Trial kapsamında ekimi yapılan 150 genotip içerisinde de sonuçlara göre erken başaklanan, bitki boyu kısa ve tane verimi iyi olan 21 hattın seçimi yapılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, ekmeklik, ıslah, çeşit.

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P01/01-002
Proje Başlığı	Güneydoğu Geçit Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Rukiye KARA
Yardımcı Araştırmacılar	Hasan GEZGİNÇ (2012-2016) Nedim ACAR (2014- 2016) Bayram Ali ARIKAN (2012- 2014)
Başlama-Bitiş Tarihi	2012-2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: 30000 TL 2013: 5000 TL 2014: 5000 TL 2015: 5000 TL 2016: 5000 TL
Proje Özeti:	<p>Kahramanmaraş'ın kuzey ilçeleri, Adana ilinin yüksek kesimlerini, Kayseri ve Malatya illerinin bir bölümünü de içeren Güneydoğu Geçit bölgesi ülkemizin önemli serin iklim tahılları üretim merkezi durumundadır. Bölgede verim ve kalitenin yükseltilmesi için çeşit zenginliğinin artırılarak, verimli ve kaliteli yeni ekmeklik buğday çeşitlerinin geliştirilmesi gereklidir. Bölge koşullarına uyumlu, hastalıklara dayanıklı, kaliteli, yüksek verimli ekmeklik buğday çeşitlerini geliştirmek ve bu çeşitlerin elit, orijinal tohumluklarını üretmek bu projenin amaçlarını oluşturmaktadır. Çeşit geliştirmek amacıyla yürütülen bu çalışmada modifiye bulk yöntemi kullanılmaktadır. Güneydoğu Geçit Bölgesi buğday ıslahı çalışmaları 2006 yılında başlamıştır. Islah programı çerçevesinde Enstitümüze farklı özelliklere sahip, ülkesel yazlık ve kışlık dilimden ve IWWIP ile CIMMYT programlarından gelen materyaller değerlendirilmiş olup gerekli gözlem ve seleksiyonlar yoluyla çeşit geliştirme çalışmaları sürdürülmüştür. Ülkesel Serin İklim Tahılları Programı kapsamında gönderilen toplam 3052 materyal hastalık gözlem bahçelerinde yatmaya dayanıklılık, kök ve kök boğazı hastalıkları, kahverengi pas, külleme ve bazı yaprak hastalıkları yönünden değerlendirilmiştir. Proje başlangıcından günümüze kadar olan aşamada; toplamda 5205 adet F3 materyali incelenmiş, bunlardan 968 adet F4, 227 adet F5, 30 adet F6 seleksiyonu yapılmış ve 380 adet materyal ön verim denemesine, 215 materyal verim denemesine aktarılmış ve üç adet ekmeklik buğday materyali çeşit tesciline alınmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, ekmeklik, ıslah, çeşit.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Yerel Ekmeklik Buğday Genotiplerinin Karakterizasyonu ve Islah Programında Değerlendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Cemal ŞERMET, İsmail SEZER
Yardımcı Araştırmacılar	Hasan Orhan BAYRAMOĞLU Doç.Dr. İsmail SEZER
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2017-31.12.2021
Projenin Toplam Bütçesi	46,900 TL
Proje Özeti:	<p>Buğday, dünya üzerinde geniş alanlarda yetiştirilebilen stratejik bir bitkidir. Dünya nüfusunun temel gıda maddesi olarak büyük önem taşımaktadır. Geçmişten günümüze yapılan çalışmalar ile daha verimli ve daha kaliteli çeşitler geliştirilmiştir. Ancak artan nüfus ve değişen iklimsel parametreler nedeniyle ıslah programlarının güncellenmesi gerekmektedir. Bu yüzden araştırmacılar yeni genetik kaynaklar arayışı içerisine girmektedirler. Ülkemiz genetik çeşitlilik bakımından oldukça zengin bir kaynağa sahip olup bu noktada oldukça avantajlıdır.</p> <p>Bu proje ile Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Ulusal Gen Bankasından temin edilecek olan Karadeniz Bölgesinden (Samsun, Tokat, Amasya, Kastamonu, Sinop, Bolu, Düzce, Zonguldak, Karabük, Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane, Bayburt, Çorum ve Sakarya) toplanmış yerel ekmeklik buğday çeşitlerin agro-morfolojik karakterizasyonu yapılarak bölgemize yönelik ıslah çalışmalarında değerlendirilme olanakları araştırılacaktır.</p> <p>Proje de, 3 standart çeşit ve Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Ulusal Gen Bankasından temin edilecek Karadeniz bölgesinden toplanmış 120 adet yerel ekmeklik buğday çeşidi kullanılacaktır. Çalışma 4 yıl (2017-18, 2018-19, 2019-20 ve 2020-21) olarak planlanmaktadır. Çalışmalar Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsüne ait deneme arazilerinde yürütülecektir. Araştırmada kullanılacak materyallerin bazı verim unsurları, agro-morfolojik ve kalite özellikleri incelenecektir. Ayrıca materyallerin doğal epidemisi altında külleme, sarı pas, kahverengi pas ve kara pasa karşı reaksiyonları araştırılacaktır. Çalışma sonucunda ümitvar olduğu düşünülen genotipler için tescil başvurusu yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Karadeniz bölgesi, ekmeklik buğday, yerel popülasyon, karakterizasyon, ıslah.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P01/011
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mehmet KARAMAN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.İrfan ERDEMCI, Mahir BAŞARAN, Sertaç TEKDAL, Sinan BAYRAM, Bergizar ÇAM, Evrim ŞATANA
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	87000 TL
Proje Özeti:	<p>2015-2016 sezonunda yağış miktarı uzun yıllar ortalamasına göre 67 ml civarında daha az gerçekleşmiş ve sıcaklık ise uzun yıllar ortalamasına yakın olmuştur. Ayrıca 16-21 Mart tarihlerinde 6 gün devam eden don olayından dolayı genotiplerin çoğu soğuk zararından etkilenmiştir. Genotiplerin tane verimi yağışın aylar bazında düzenli olmaması, don olayı, sıcaklık ve kuraklık stresinin yaşanmasından dolayı geçmiş yıllara göre daha düşük olmuştur. Ekilen toplam 625 açılan materyalden(F2, F3, F4, F5) 418 adedi seçilmiş ve bir üst kademeye aktarılmıştır. ÖVD, VD. 1., VD. 2, KBVD, SBVD’de ekilen toplam 180 materyalden 92 adedi seçilerek 2016-2017 yılı verim denemelerine aktarılmıştır. 2015-2016 sezonunda lokasyonlar Diyarbakır, Ceylanpınar ve Adıyamanda kurulmuştur. Dış kaynaklı 800 materyalden(IBWSN, STEMRRSN, BSWON-HT, FAWWON-IRR.vs.) 67 adedi seçilip üst kademeye aktarılmıştır. Elit tohumluk üretimi; Cemre(ekilen sıra: 2000, elit üretimi: 550 kg), Karcadağ-98(ekilen sıra: 300 elit: 50 kg), Dinç(ekilen sıra:2000, elit: 600 kg), Tekin(ekilen sıra: 2000, elit: 550 kg), Kale(ekilen sıra: 1000, elit: 300 kg) yapılmıştır.</p> <p>2016-2017 sezonu için denemeler Diyarbakır, Adıyaman ve Kızıltepe lokasyonlarına kurulmuş olup, ekmeklik buğday ıslah projesi kapsamında ilgili gözlemler dönem içerisinde alınacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, ekmeklik, ıslah, çeşit, hat, lokasyon

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A14/P01/011
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mehmet KARAMAN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.İrfan ERDEMCI, Mahir BAŞARAN, Dr.Sertaç TEKDAL, Sinan BAYRAM, Bergizar ÇAM, Evrim ŞATANA
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	87000 TL
Proje Özeti:	<p>2013-2016 sezonlarında yıllar bazında toplam yağış miktarlarının uzun yıllara göre değişkenlik gösterdiği saptanmıştır. Ekilen toplam 2500 açılan materyalden(F2, F3, F4, F5) 1672 adedi seçilmiş ve bir üst kademeye aktarılmıştır. 2013-2016 sezonlarında ÖVD aşamasında 400, VD.1; 200, VD. 2; 200 KBVD; 200 SBVD'de 200 adet ekilen toplam 1200 materyalden 200 adedi seçilmiştir. Lokasyonlar Diyarbakır, Ceylanpınar, Kızıltepe ve Adıyamanda kurulmuştur. Dış kaynaklı 5000 materyalden(IBWSN, STEMRRSN, BSWON-HT, FAWWON-IRR.,HRWYT, HTWYTvs.) 1250 adedi seçilip üst kademelere aktarılmıştır. Elit tohumluk üretimi; Cemre(ekilen sıra: 8000, elit üretimi: 2200 kg), Karcadağ-98(ekilen sıra: 1200 elit: 200 kg), Dinç(ekilen sıra:4000, elit: 1200 kg), Tekin(ekilen sıra: 3000, elit: 800 kg), Kale(ekilen sıra: 2000, elit: 600 kg) yapılmıştır.</p> <p>2013-2016 sezonlarında Dinç(2013), Tekin(2014) ve Kale(2015) çeşitleri tescil ettirilmiştir. Bu çeşitlerden Dinç ve Tekin çeşitleri çiftçi üretim alanlarında ekilmektedir. Kale çeşidi ise tohumu çoğaltılıp çiftçi şartlarında ekilmek üzere sunulacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, ekmeklik, ıslah, çeşit, hat, lokasyon

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mehmet KARAMAN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.İrfan ERDEMCI, Mahir BAŞARAN, Sertaç TEKDAL, Sinan BAYRAM, Bergizar ÇAM, Cemal HANAZAY
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Toplam Bütçesi	169.400
Proje Özeti:	<p>Buğday (<i>Triticum aestivum</i> L.), dünyada ve ülkemizde gerek ekiliş gerekse üretim bakımından ilk sıralarda yer alan ve insan besini olması yanında hayvan beslenmesinde de kullanılan önemli bir kültür bitkisidir. Araştırma merkezimizde ekmeklik buğday ıslah projesinde kullanılan materyal; melezleme, yurt içi (İzmir/Adana) yurt dışı (CIMMYT/ICARDA) materyalden temin edilmektedir. Bu proje çalışmaları ile özelde bölgemize genelde tüm yazlık alanlara yönelik tescil edilecek yeni çeşitlerle ülkenin ekmeklik buğday üretimini artırmak, bölgede verimi/ kaliteli çeşit sorununu gidermek, aynı zamanda sıcaklık ve kuraklık stresine karşı tolerant çeşit geliştirmek amaçlanmaktadır. Özellikle agro-ekolojik yönden oldukça farklılık gösteren Güneydoğu Anadolu Bölgesine hem sulu hem de kuru şartlara uygun, yazlık ve alternatif büyüme tabiatlı kaliteli, biyotik ve abiyotik stres koşullarına dayanıklı ekmeklik buğday çeşitlerinin geliştirilmesi temel hedef olarak seçilmiştir. Bu hedef doğrultusunda yurt dışından ve ülkesel programdan temin edilen açılan materyal 1m x 2 sıra veya 1m x 1 sıra ve durulmuş hatlar ise ögmented deneme desenine göre veya tesadüf blokları deneme deseninde tekerrürlü olarak her parsel net 3 m² veya 6 m² olacak şekilde ekilecek, seleksiyon metoduyla bölge şartlarına uygun olan en iyi genotipler seçilecek ve ardından tescile sunulacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, ekmeklik, ıslah, çeşit, hat, lokasyon

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islahı Araştırmaları Alt Proje: Güneydoğu Anadolu Geçit Bölgesi Fakültatif Buğday Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslar Arası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ERDEMCİ
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet KARAMAN, Mahir BAŞARAN Kalite: Belgizar ÇAM, Evrim ŞATANA
Başlama-Bitiş Tarihi	2015-217
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	Enstitü imkânları ile yürütülmektedir.
Proje Özeti:	<p>Bu proje ile enstitünün sorumluluk alanına giren ve önemli bir buğday ekiliş alanına sahip olan ova bölgeleriyle dağlık yüksek rakımlı bölgeler arasında kalan geçit alanlarında daha çok orta erkenci, kışa dayanıklı, yüksek verimli ve kaliteli fakültatif buğday çeşitlerine yönelik ıslah çalışmaları başlatmak, biyotik ve abiyotik streslere dayanıklı yeni çeşitler geliştirmek ve bölge çiftçisine sunulmaktadır.</p> <p>Proje materyali; yerel köy populasyonları, ulusal buğday genetik kaynakları materyali, işbirliği yapılan enstitülerin ıslah materyalleri, Uluslararası Araştırma Merkezlerinden temin edilen materyalden oluşturulmuştur. Denemeler Diyarbakır ve Elazığ lokasyonlarında yürütülmüştür.</p> <p>Denemeler Diyarbakır ve Elazığ lokasyonlarında yürütülmüştür. Çalışmaların yürütüldüğü 2015-2016 yetiştirme sezonunun her iki lokasyonda da Ekim ayında düşen yağışlar çıkış için yeterli olmuştur. Ancak daha sonraki aylarda (Ocak, Şubat ve Mayıs hariç) Diyarbakır lokasyonunda düşen yağış miktarları ile toplam yağış miktarı (417 mm) uzun yıllar ortalamasının (481 mm) altında gerçekleşmiştir. Çalışmanın yürütüldüğü Elazığ lokasyonunda yoğun bir şekilde ekin kambur böceği (zabrus) ve ekin bambul böceği zararlıları görülmüştür. Islah çalışmaları kapsamında 25 adet melez kombinasyonu yapılmıştır. Açılan Materyal kademesinde (F2+F3+F4+F5+Tek Başak) toplam 820 hattan 450 adet, gözlem bahçesindeki 322 genotipten 41 adet, ÖVD' sindeki 52 hattan 21 adet seçilerek bir üst generasyona aktarılmıştır. Verim ve Bölge Verim Denemeleri kapsamında alternatif tabiatlı genotiplerin oluşturduğu birer adet 25 genotipli BVD ve VD denemeleri Elazığ ve Diyarbakır lokasyonlarında kurulmuştur. Diyarbakır ve Elazığ lokasyonlarında yürütülen VD' sinde 11 nolu genotip (744 kg/da, 474 kg/da) her iki lokasyonda da verim bakımından öne çıkmıştır. BVD' sinin Diyarbakır lokasyonunda 21 nolu genotip (738 kg/da), Elazığ lokasyonunda ise 22 nolu genotip (482 kg/da) verim bakımından en öne çıkan hatlar olmuştur. VD ve BVD bakımından Diyarbakır lokasyonu verim bakımında, Elazığ lokasyonu kalite parametreleri (protein oranı ve sedimentasyon) yönünden öne çıkmıştır.</p>
ÖNERİ:	Evrım ŞATANA'nın kurumumuzdan ayrılması nedeniyle projeden çıkarılması, Zir. Müh. Cemal HANZAY'ın ise projeye dahil edilmesi önerilmektedir.
Anahtar Kelimeler	Fakültatif buğday, geçit bölgesi, ıslah, lokasyon

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islahı Araştırmaları Alt Proje: Güneydoğu Anadolu Geçit Bölgesi Fakültatif Buğday Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ERDEMCİ
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet KARAMAN, Mahir BAŞARAN Kalite: Belgizar, Evrim ŞATANA
Başlama-Bitiş Tarihi	2015 - 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	Enstitü imkânları ile yürütülmektedir.
Proje Özeti:	<p>Güneydoğu Anadolu Bölgesinin kuzey kesimleri ile komşu geçit illeri (Malatya, Elazığ)'nde içinde bulunduğu ve bölge buğday ekim alanlarının yaklaşık %25-30'unu oluşturan alanlara yönelik daha çok orta erkenci, kışa dayanıklı, yüksek verimli ve kaliteli fakültatif buğday çeşitleri geliştirmek ve bölge çiftçisine sunmak amacı ile bu proje yürütülmüştür. Projeye 2014 yılında ön çalışma ile başlanmış ve 2015-2016 yılları arasında 3 farklı (Diyarbakır, Malatya ve Elazığ) lokasyonda devam edilmiştir. Projede bu üç yıllık süre kapsamında 129 adet kışlık x yazlık melez kombinasyonu yapılmıştır. Farklı açılan materyal (F2+F3...F6) kademesinde toplam 1185 adet melez popülasyonu ve 1417 adet tek bitki sıraları değerlendirilmiştir. Ulusal ve Uluslararası (AYT-IRR, FAWWON-IRR ve IWWYT) materyalden temin edilen 628 adet hat; tane verimi, hektolitire, protein oranı, 1000 tane ağırlığı, soğuk zararı ve pas hastalıklar bakımından gözlem bahçelerinden değerlendirilmiş ve öne çıkan hatlardan her yıl yaklaşık 50-75 hat ÖVD denemelerinde değerlendirilmiştir. ÖVD denemelerinde ileri çıkan toplam 125 adet hat ve çeşit Verim ve Bölge verim denemelerine alınmıştır. Proje süresince yapılan verim ve bölge verim denemelerinde farklı lokasyonlarda tescile aday olabilecek farklı hatların öne çıktığı görülmüştür. Verim ve bölge verim denemeleri bakımında lokasyonların ortalamaları incelendiğinde verim bakımında Diyarbakır, kalite parametreleri (protein oranı ve sedimentasyon) bakımında ise Malatya ve Elazığ lokasyonları öne çıkmıştır. Bölge verim aşamasındaki materyallerin gerçek verim performanslarını ve stabilite durumlarının ortaya çıkarılması için çoklu lakason ve yıllarda denenmesi gerekmektedir. Bu nedenlerden dolayı uzun emek ve zaman gerektiren bu tür ıslah çalışmalarının yürütüldüğü bu projenin devam etmesi gerektiği kanaati oluşmuştur.</p>
Anahtar Kelimeler	Fakültatif buğday, geçit bölgesi, ıslah, lokasyon

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islahı Araştırmaları Alt Proje: Güneydoğu Anadolu Geçit Bölgesi Fakültatif Buğday Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ERDEMCI
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet KARAMAN, Mahir BAŞARAN Kalite: Belgizar ÇAM, Cemal HANAZAY
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018 - 31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 10.000 TL 2019: 11.700 TL 2020: 13.500 TL 2021: 15.500 TL 2022: 18.300 TL Toplam: 69.000 TL
Proje Özeti:	<p>Güneydoğu Anadolu bölgesi ile komşu geçit illerinde içinde bulunduğu alanları 3 agro-ekolojik alt bölgede oluşmaktadır. Birinci alt bölge ile ikinci alt bölgenin bir kısmı yazlık dilim buğday yetiştirme sınırları içerisinde yer alırken, bölgenin kuzey kesimleri ile komşu geçit illeri (Malatya ve Elazığ)'nde içinde bulunduğu ve bölgedeki buğday ekim alanlarının yaklaşık %25'ini oluşturan alan kışa dayanıklı alternatif buğday yetiştirme sınırları içerisinde yer almaktadır. Bul anlara yönelik geliştirilen herhangi bir alternatif buğday çeşidi bulunmadığından, mutlak kışlık veya yazlık buğday çeşitleri yetiştirildiğinde büyük verim kayıplarına neden olmaktadır. Bu nedenlerle bu alanlara yönelik çeşit geliştirmek ve bu alanların kışa dayanıklı alternatif buğday için test merkezi yönünden fırsat alanı niteliğinde olması projenin temel gerekçesini oluşturmaktadır. Proje 2018-2022 yılları arasında, Diyarbakır, Elazığ veya Malatya lokasyonlarında yürütülecektir. Projede materyal olarak işbirliği yapılacak olan enstitülerin ıslah programlarında kullanılan hat ve çeşitler ile yerel köy popülasyonları, ulusal buğday genetik kaynakları ve Uluslararası Araştırma Merkezleri ile yurtdışı kaynaklardan temin edilecek materyalden oluşacaktır. Çeşit geliştirmeye yönelik ıslah çalışmalarında melezleme (kışlık x yazlık), introüksiyon ve seleksiyon yöntemleri kullanılacaktır. Melezleme ile elde edilen açılan materyal modifiye edilmiş bulk metodu ile F5 kadar getirilecek, bu kademedен sonra tek başak seleksiyonuna gidilecektir. Açılan materyalden seçilen tek bitkiler ile yabancı nörselerden seçilen hatlar gözlem bahçesine alınarak daha geniş parsellerde gözlenecek, buradan seçilen hatlar diğer kıstaslar ile birlikte verim yönünden değerlendirmek üzere tekrarlamalı verim denemelerine (Ön Verim, Verim ve Bölge Verim) alınacaktır. Denemelerde, ıslah sürecinin gerektirdiği gözlem, ölçüm ve değerlendirmeler ile fiziksel ve kimyasal tane kalite analizleri ve hastalık testleri yapılacaktır. Elde edilen tüm sonuçların birlikte değerlendirilmesi sonucunda: orta erkenci, kışa dayanıklı, yüksek verimli ve kaliteli alternatif buğday çeşitleri geliştirilip tescil ettirilecek ve tohumlukları üretilerek bölge çiftçisine sunulacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Geçit bölgesi, fakültatif buğday, çeşit, ıslah, lokasyon

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM /TBAD/14/A12/P01/001	
Proje Başlığı	Güney Marmara Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Mısır Araştırma Enstitüsü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Lütfü DEMİR	
Yardımcı Araştırmacılar	İzzet ÖZSEVEN, Şinasi ORHAN, Gamze CANİGENİŞ, Bülent CENGİZ (Kalite), Zekeriya KARABULUT(Kalite)	
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2014-31/12/2018	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014-24000 TL	2017-26000
	2015-25000 TL	2018-28000
	2016-25000 TL	
Proje Özeti:	<p>Bölgemiz, ekolojik özelliklerinin sağladığı yüksek verim potansiyeli yanında hastalıkların doğal olarak gelişmesinden dolayı ıslah çalışmaları açısından da önem arz etmektedir. Projenin amacı Ülkemizin yazlık ve geçit bölgeleri için yüksek kalite ve verimde, hastalıklara ve yatmaya dayanıklı, yetiştirme tekniği karakterleri yönünden üstün çeşitler ve hatlar geliştirmektir.</p> <p>2015-2016 sezonunda ıslah çalışmalarının yürütüldüğü lokasyonlardaki yağış durumu Sakarya’da 800,7 mm, Pamukova’da 557,5 mm ve Bandırma’da 656,6 mm olarak gerçekleşmiştir. Lokasyonlardaki ekilişler 15 Kasım-15 Aralık arası gerçekleşmiştir. Sarı olum ve hasat dönemindeki kuş zararından dolayı Karacabey lokasyonu sonuçları değerlendirilmemiştir. Başaklanma Nisan ayında (12 Nisan) başlayıp 5 Mayıs’a kadar sürmüştür. Sarı pas 10 Mayıs itibariyle maksimum seviyeye ulaşmış ve hassas çeşitlerde önemli verim kayıplarına yol açmıştır. Külleme ve kahverengi pas geç gelmiş ve etkili olmamıştır. Mayıs ve Haziran ayındaki yağışlar başak yanıklığı hastalığı (<i>Fusarium sp.</i>)’nin etkili olmasını sağlamıştır.</p> <p>Gözlem bahçeleri ve açılan materyalden 17685 materyal incelenerek 3850’si bir üst kademeye, 333’ü ise verim denemelerine aktarılmıştır. 7 lokasyonda yürütülen 48 verim denemesinde 853 hat ve çeşit yer almış ve bunlardan 219’ü bir üst denemeye aktarılmıştır. Ülkesel proje kapsamında 482 adet melez gerçekleştirilmiş, 360 adet F2 materyali ise çoğaltılarak, 10 enstitüye gönderilmiştir.</p> <p>ÖVD’den 323,6 kg/da, VD’den 364,4 kg/da, beyaz taneli yazlık BVD’lerden 469,6 kg/da, kırmızı taneli yazlık BVD’lerden 494 kg/da ve kışlık BVD’lerden 465,9 kg/da ortalama verim alınmıştır. Kalite çalışmaları kapsamında ise 2395 numunede Zeleney SDS, Protein, Sertlik, BDA ve Hlt Ağ. Analizleri yapılmıştır.</p>	
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, ıslah, çeşit	

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P02/003
Proje Başlığı	Ülkesel Yazlık Dilim Makarnalık Buğday Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Tülin ÖZDEREN / Özge YILDIZ
Yardımcı Araştırmacılar	Turgay ŞANAL, Kazım KARACA, Aliye PEHLİVAN, Asuman KAPLAN EVLİCE, Alaettin KEÇELİ, Ramazan AVCIOĞLU, Safure GÜLER, Dönüş ERMİŞER, Asiye Seis SUBAŞI, Oğuz ACAR, Seda KÜLEN, Buket ÇETİNER, Ferda ÜNSAL
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 – 31.12.2016

Proje Özeti:

Proje kapsamında 2013-2014 üretim sezonunda; Yazlık Dilim Durum Bölge Verim Denemesi olarak Dalaman ve Menemen lokasyonlarında 3 standart ve 9 hat gönderilmiştir. Hektolitire Analizi sonucuna göre, İki lokasyondan gelen örneklerde yapılan Hektolitire analizine göre, Dalaman lokasyonunda 72,6-80,4 kg/hl arasında değişmiş, ortalama 77,1 kg/hl bulunmuştur. Hiçbir hat standardı geçememiştir. Menemen lokasyonunda 76,5-79,9 kg/hl arasında değişmiş, ortalama 78,9 kg/hl olmuştur. 4, 5 nolu hatlar standardı geçmiştir. Bin Tane Ağırlığı analizinde, İki lokasyondan gelen örneklerde Dalaman lokasyonunda 35,2-50,4 g arasında değişmiş, ortalama 42,3 g bulunmuştur. 10 nolu hat standardı geçmiştir. Menemen lokasyonunda 37,2-46,5 g arasında değişmiş, ortalama 41,9 g saptanmıştır. Hiçbir hat standardı geçememiştir. Protein analizi; Örneklerin protein miktarı, Dalaman lokasyonunda %9,7-14,4 arasında değişmiş, ortalama %12,1 bulunmuştur. Hiçbir hat standardı geçememiştir. Menemen lokasyonunda %10,4-14,0 arasında değişmiş, ortalama %11,9 saptanmıştır. Hiçbir hat standardı geçememiştir. Camsı Tane analizine göre, Dalaman lokasyonunda %6-98 arasında değişmiş, ortalama %55 bulunmuştur. Hiçbir hat standardı geçememiştir. Menemen de %30-100 arasında değişmiş, ortalama %80 saptanmıştır. 4 nolu hat standardı geçmiştir. Renk b Sarılık Değeri; Örneklerin ırmik renk analizine göre, renk b sarılık değeri Dalaman lokasyonunda 19,50- 26,06 arasında değişmiş, ortalama 22,98 bulunmuştur. 4, 5, 6, 8, 9 nolu hatlar standardı geçmiştir. Menemen de 20,70-25,88 arasında değişmiş, ortalama 23,90 saptanmıştır. 4, 5, 8, 9, 10, 12 nolu hatlar standardı geçmiştir. SDS Sedimentasyon Analizi; Dalaman lokasyonunda 9-17 ml arasında değişmiş, ortalama 13 ml, Menemen de 9-15 ml arasında değişmiş, ortalama 13 ml saptanmıştır. Her iki lokasyonda da hiçbir hat standardı geçememiştir.

Proje kapsamında 2014-2015 üretim sezonunda; Yazlık Dilim Makarnalık Bölge Verim Denemesinden (YDMBVD) gelen toplam 24 numunede hektolitire ağırlığı, bin tane ağırlığı, camsı tane oranı, protein oranı, ırmik verimi, unlu ırmik verimi, ırmik rengi (L,a,b), SDS sedimentasyon analizleri yapılmıştır. Denemelerdeki hatların analiz sonuçları aynı denemede ki standart çeşitlerin sonuçları ile karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Dalaman ve Menemen lokasyonlarından gelen numuneler Fuatbey 2000, Zühre ve Alatay olmak üzere 3 standart çeşit ve 9 hattan oluşmaktadır. Deneme Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü (Adana-3, 4), GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi(Diyarbakır-6,7,8) ve Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'ne (İzmir-9,10,11,12) ait hatlardan oluşmaktadır. Menemen lokasyonunda bin tane ağırlığı, protein oranı, SDS sedimentasyon değeri yüksek olurken Dalaman lokasyonunda hektolitire ağırlığı, camsı tane oranı yüksek olmuştur. İrmik rengi her iki lokasyonda yakın değer vermiştir. SDS sedimentasyon protein miktar ve kalitesinin bir göstergesi olup Dalaman lokasyonunda protein oranı 11,7 ve SDS sedimentasyon 16 ml, Menemen lokasyonunda ise protein oranı 13,3 ve SDS sedimentasyon 20 ml olmuştur. Hektolitire ağırlıkları genelde yüksek olup Adana-4 hattı 80,3 kg/hl ile en yüksek değeri almıştır. Bin tane ağırlıkları da yine genelde yüksek olup İzmir-10 numaralı hat 50,4 g ile en yüksek, İzmir-9 (43,3 g)ve Diyarbakır-7 (43,2 g) numaralı hatlar ise en düşük değeri vermiştir. Camsı tane oranında Adana-4, İzmir-10 ve İzmir-12 hatlar yüksek değer göstermiştir. Makarna sanayinin özellikle istediği ırmik rengi ve protein kalitesi bakımından hatları birlikte değerlendirdiğimizde Diyarbakır-8 numaralı hat Zühre çeşidinden bile iyi değerlere sahip olarak bu bakımdan en ümitvar hat olarak bulunmuştur. Hatların tamamı ırmik rengi bakımından Fuatbey 2000 ve Alatay standart çeşitlerinden yüksek, SDS sedimentasyon bakımından ise yakın veya yüksek değer göstermiştir.

Proje kapsamında 2015-2016 üretim sezonunda; proje paydaşlarından materyal gelmemiştir.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ülkesel Yazlık Dilim Makarnalık Buğday Ortak Bölge Kalite Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Nihan BAŞ ZEYBEKOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Özge Yıldız, Dr. Ceylan Büyükkileci, Dr. Asuman Kaplan Evlice, Aliye Pehlivan, Dr. Tülin Özderen, Turgay Şanal, Ferda Ünsal, Ramazan Avcıoğlu
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2222
Projenin Toplam Bütçesi	136.000 TL
Proje Özeti:	<p>Proje Özeti: Bu proje TAGEM tarafından sürekli projeler kapsamında desteklenen Ülkesel Serin İklim Tahılları Yazlık Dilim Makarnalık Buğday Kalite Araştırmaları (ÜSİT-YDMBKA) projesinin devamıdır. Ülkesel Yazlık Dilim Makarnalık Buğday Ortak Bölge Kalite Araştırmaları Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Teknoloji Laboratuvarı ve Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü'nde Kalite ve Teknoloji Bölümü'nde yürütülmektedir. Proje ile TAGEM bünyesinde faaliyet gösteren ve yazlık dilim makarnalık buğday konusunda araştırma yapan tüm araştırma enstitülerinin ileri kademe materyallerinden seçilerek farklı lokasyonlarda yetiştirilen Ortak Bölge Verim Denemeleri'nden gelen ıslah materyalinin kalite özellikleri belirlenecek ve sonuçları değerlendirilecektir.. Özellikle dünyada yaygın olarak kullanılan makarnalık kalite kriterleri (SDS sedimentasyon, gluten kalitesi ve renk) yönü ile seleksiyon yapılacaktır. Makarna sanayinde rekabeti etkileyen yüksek irmik rengi ve gluten kalitesi yönünden ülkemizdeki genetik potansiyel kullanılarak üstün kaliteli çeşit geliştirilmesi sağlanacaktır.</p> <p>Anahtar Kelimeler: Makarnalık buğday, kalite, buğday teknolojisi, irmik rengi</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, kalite, buğday teknolojisi, irmik rengi

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P01/001
Proje Başlığı	Ege sahil kuşağı yufka üretimine uygun buğday genotiplerinin ve yufka kalite parametrelerinin belirlenmesi (Doktora)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Nihan BAŞ ZEYBEKOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2016-31.12.2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	Toplam bütçe:59300 TL 2016 : 27650 TL 2018 : 6000 TL 2017 : 25650 TL
Proje Özeti:	<p>Ülkemizde unlu mamuller içerisinde yufka önemli bir yer tutmaktadır. Ülkemiz yufkanın yıllık toplam tüketimi 1 milyon 200 bin ton, ihracatı da 400 bin tonu bulmaktadır. Ege sahil kuşağı sanayicileri ile yapılan görüşmelerde, geleneksel bir ürünümüz olan ve ihracat potansiyeli bulunan yufkanın, hammaddesi olan yufkalık buğdayın iç piyasadan sağlanması ile ilgili sorunların bulunduğu bildirilmiştir. Yufkalık un üretimine uygun buğday, çok az miktarda diğer bölgelerden sağlanan ve tamamına yakını da ithal edilen buğday çeşitlerinden sağlanmaktadır. Bu durum buğday ve un ihracatında Dünya’da söz sahibi olan ülkemiz açısından döviz kaybına neden olmaktadır. Ayrıca, uygun hammaddenin ülkemizden sağlanamaması ve sürekliliğinin olmaması, yufka vb hamur işi ve geleneksel ürünlerimizi geliştiremeyip Dünya piyasasına da pazarlayamama sorununu da beraberinde getirmektedir. Yufkalık un ve yufka üreten kuruluşlar, Ege sahil kuşağında yufkalık un üretimine uygun buğday çeşitlerinin geliştirilmesinin önemli bir ihtiyaç olduğunu ve bu konuda araştırmalar yapılmasının gerekliliğini belirtmektedir. Bu dönemde 2014-2015 hasadı buğday ununda fiziksel, kimyasal, reolojik özellikleri (partikül iriliği, nem, protein, kül, zedelenmiş nişasta, yaş gluten, kuru gluten, gluten indeks,zel. sed, sds sedimentasyon, düşme sayısı, farinograf, ekstensograf, miksograf, glutograf, alveokonsistograf analizleri) incelenmiştir, protein fraksiyonları incelemeleri ise devam etmekte olup yufkalık aşamaya gidecek buğday seçimleri yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Yufka, buğday, Ege,kalite

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM /TBAD/16/A12/P01/008
Proje Başlığı	GAP Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah alışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Memduh Serdar POLAT
Başlama-Bitiş Tarihi	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	
Proje Özeti:	<p>2015-2016 Ekiliş sezonunda denemeler; 3 adet bölge verim denemesi, 12 adet verim denemesi, 6 adet gözlem bahçesi ve açılan materyal setleri şeklinde kurulmuştur. Yapılan analizler sonunda verim, agronomik ve kalite özellikleri öne çıkan hatlar seçilerek 2017 yılı denemelerine alınmışlardır. Uzun yıllar lokasyon verimleri ve elde edilen kalite analiz sonuçları dikkate alınarak yapılan değerlendirme sonucunda GAP Ekmeklik Aday 1 adı altında 1 adet hattın tesciline başvurulmuştur. Ayrıca kurağa ve yüksek sıcaklığa tolerant hatların sayısı arttırılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik, buğday, ıslah, GAP Bölgesi

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/908/001
Proje Başlığı	Çavdar Islah Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Şah İsmail CERİT
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Emel ÖZER, İbrahim KARA, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Musa TÜRKÖZ, Enes YAKIŞIR, Sait ÇERİ, Dr. Telat YILDIRIM, Meltem YAŞAR, Mehmet Sait KARACA, Mehmet ŞAHİN
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	67.500 TL
Proje Özeti:	<p>Çavdar Islah Araştırmaları projesi 2012 güz döneminde çeşitli kaynaklardan elde edilen toplam 823 adet materyalin Enstitü deneme alanına 1s x 1m olarak ekimlerinin yapılmasıyla başlanmıştır.</p> <p>2015-2016 ekim sezonunda yaşanan kuraklık stresi çalışmaları zorlaştırmıştır. Materyal yedeklerden ekilmiştir. Alman Gen Bankasından seçilen 4 adet genotipin 2 tanesi kardeş melezi yapılmış diğer 2'si yeniden S0 olarak ekilmiştir. Geçen yıl ekilen 114 adet S3 materyali 108 adet olarak hasatta S4 olacak şekilde ekilmiştir. 221 adet olarak ekilen ve S1 olarak hasat yapılan S2 olacak şekilde ekilmiştir. Bunun yanında çeşitli kaynaklardan gelen toplam 14 adet S0 materyali eklenerek 1s x 0.5 m olarak ekimi yapılmıştır.</p> <p>Geçen dönem 3 lokasyon olarak ekilen denemeden 15 adet verim denemesi için seçilip 5 adet standart eklenerek tesadüf blokları deneme deseninde 4 tekerrür olarak İçeri Çumra ve Konya Merkez arazisinde makinalı ekim yapılmıştır. Yine aynı materyal içinde 40 adedi toplamda 7 adet standartla 47 adet olarak 3 tekerrür olarak Latis deneme deseninde İçeri Çumra ve Konya Merkez arazilerinde 2 lokasyon olarak ekim yapılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Çavdar, Islah, Çeşit, Diploid, Tetraploid

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/908/001
Proje Başlığı	Çavdar Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Şah İsmail CERİT
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Emel ÖZER, İbrahim KARA, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Musa TÜRKÖZ, Enes YAKIŞIR, Sait ÇERİ, Dr. Telat YILDIRIM, Meltem YAŞAR Mehmet Sait KARACA, Mehmet ŞAHİN
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	67.500 TL
Proje Özeti:	<p>Çavdar ile en son 1995 yılında çalışılmış ve Aslım 95 çeşidi geliştirilmiş ve bırakılmış, 2012 yılında proje Çavdar Gerplasm Geliştirme projesi olarak yeniden başlamıştır. Bu tarihte Alman, ABD ve Ankara gen bankaları, IWWIP buğday için Landrace Çalışmaları Kapsamında ülkemizden toplanan mahlut örnekleri içinden materyal seçimi yapılmış ve adaptasyon çalışmalarına başlanmıştır. Elde edilen materyalde tohum çoğaltma ve fizyolojik gözlemler alınıp seçimler yapılmıştır. Eldeki materyal üzerinde kendileme ile hat saflaştırma, açık tozlaşma ile tohum çoğaltma işlemleri devam etmiş ve 2015-2016 sezonunda aqmendet deneme desenine göre ve 3 lokasyonda 55 adet açık tozlaşan hattın makinalı ekimi yapılmıştır. Aynı zamanda saflaştırma çalışmaları devam etmiştir. Merkez ve İçeri Çumra değerlendirilmemiş yalnızca Gözlu lokasyonu verilerine göre seçim yapıp tesadüf blokları ile 15 hatta ait verim denemesi oluşturulmuş, geri kalan 40 adet materyal ise latis deneme deseni ile yeniden ön verim denemesi olarak ekilmiştir. Denemeler İçeri Çumra ve Merkez arazilerinde ekilmiştir. Enstitü merkez arazisinde korunaklı etrafı ağaçlarla çevrili bir alanda yabani çavdar bitkilerinden uzak bir alanda çalışmalar devam etmektedir. Kendileme materyali elle ekim yapıp kardeş melezlemesi tekniği kullanılmaktadır. Zira çavdar bitkisi tam kendilemede çok depresyon gösterip 1-2 adet tohum vermektedir. Genel olarak ise onlardan bitki elde edilmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler	Çavdar, Kendileme, açık tozlaşma

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Çavdar Islah Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Türü	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Şah İsmail CERİT
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Emel ÖZER, Musa TÜRKÖZ, İbrahim KARA, Muhammed GÖKALP, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Dr. Telat YILDIRIM, Enes YAKIŞIR, Meltem YAŞAR, Sait ÇERİ, Mehmet Sait KARACA, Mehmet ŞAHİN
Başlama-Bitiş Tarihi	2018-2022
Projenin Toplam Bütçesi	284.500.000 TL
Proje Özeti:	<p>Kuruluşumuz bünyesinde 2012 yılında başlayan çavdar germplasm geliştirme projesi kapsamında elde edilen S1-S3 arası kademelerde bulunan ve populasyon olarak elde edilen genotiplerden bazı gözlem ve ölçümler yapıp eldeki materyalden seçimler yapılacaktır. Bu materyalden diploid ve tetraploid formlarda açık tozlanan çeşit elde edilmeye çalışılacaktır. Kendileme yolu ile saflaştırılmaya çalışılan genotiplerden ise hibrid çeşit elde edilmeye çalışılacaktır. Elde edilen genotipler yıllara göre değişmekle beraber Konya Merkez, İçeri Çumra, Gözlu lokasyonlarında ekilecektir. Buralarda ilerde verim ve bölge verim denemeleri kurulacaktır, ayrıca arazi temin durumuna göre bölgedeki başka il ve ilçelerde de ilerleyen yıllarda verim ve bölge verim denemeleri kurulmasına çalışılacaktır.</p> <p>Enstitümüz tarafından 1995 yılında Aslım-95 çeşidi tescil ettirilmiştir. Ülkemizde çavdarla ilgili ilk çalışma 2012 yılında başlatılmıştır. Son yıllarda çavdarın hayvan yemi olarak kullanılmasından ziyade insan beslemesine girmesi gerekliliği gün geçtikçe önemini arttırmaktadır.</p> <p>Yapılan çalışmalar çavdarın insan beslenmesinde kullanılmasının kalp-damar hastalıkları, obezite ile savaş gibi pek çok durumda faydalı olduğunu bildirmektedir. Bölgemizde kışlık çavdar üretiminde etkili olan biyotik ve abiyotik faktörlere dayanıklı veya toleranslı, verimli, kaliteli, değişik amaçlara uygun kuru şartlar için yeni çeşitler geliştirmek projemizin ana amacını oluşturmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	Çavdar, Islah, Çeşit, Diploid, Tetraploid

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/001		
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Buğday Islah Çalışmaları Koordinasyonu		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü		
Proje Yürütücüsü	Selami YAZAR		
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Emin DÖNMEZ, Dr. Ayten SALANTUR, Bayram ÖZDEMİR, Mehmet Emin ALYAMAÇ, Gökhan Kılıç, Savaş Belen, Mustafa ÇAKMAK, Enes Yakışır, Musa Türköz, Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR, Hasan Orhan BAYRAMOĞLU, İrfan ÖZTÜRK, Lütfü DEMİR, Hasan GEZGİNÇ (TARM, GKTAE, BDUATAE, , KTAE, TTAE, MAİM, DATAE, DAKTAE)		
Başlama-Bitiş Tarihi	2013 – 2017		
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013...10.000	2014....10.000	2015....10.000
	2016 .. 10.000.	2017... 10.000	
Proje Özeti:	<p>Bu proje ile Kışlık ekmeklik ve makarnalık buğday araştırması yapan yeterli işgücü ve alt yapısı olmayan araştırma enstitülerine destek sağlamak, para ve insan işgücünü etkili bir şekilde kullanmak, ulusal seviyede işbirliği ve koordinasyonun kurulması amaçlanmıştır. Ülkesel Kışlık Buğday Islah Çalışmaları Koordinasyonu projesinde 2015-2016 döneminde çalışmalar iki başlıkta “Ülkesel Serin İklim Tahılları Kışlık Dilim Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları” ve “Ülkesel Serin İklim Tahılları Kışlık Dilim Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları” yürütülmüştür. Açılan kademedeki materyal 607 adet ekilmiş ve seçilmiş, verim denemelerinde 60 adet hat ve çeşit bitkisel özellikler, verim, hastalık ve kalite yönüyle değerlendirilmiştir. 2016 yılında TARM, GKTAEM, TTAE ve MAİM’de melezler yapılmıştır. 2016 – 2017 yılında 531 adet açılan kademe yer alan ortak F3’ler TARM tarafından ilgili enstitülere (TARM, GKTAE, BDUATAE, , KTAE, TTAE, MAİM, DATAE, DAKTAE) dağıtımı yapılmıştır. TARM tarafından ilgili enstitülerden gelen hat ve çeşitlerle (12 adet hat ve çeşit) Ortak bölge sulu verim denemesi hazırlanmış ve taraflara ekilmek üzere gönderilmiştir.</p>		
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik ve durum buğdayı, koordinasyon, işbirliği		

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/001		
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Buğday Islah Çalışmaları Koordinasyonu		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü		
Proje Yürütücüsü	Selami Yazar		
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Emin DÖNMEZ, Dr. Ayten SALANTUR, Bayram ÖZDEMİR, Mehmet Emin ALYAMAÇ, Gökhan Kılıç, Savaş Belen, Mustafa ÇAKMAK, Enes Yakışır, Musa Türköz, Ümran		
Başlama-Bitiş Tarihi	2013 – 2017		
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013...10.000	2014....10.000	2015....10.000
	2016 .. 10.000.	2017... 10.000	
Proje Özeti:	<p>Proje Özeti: Bu proje ile Kışlık ekmeklik ve makarnalık buğday araştırması yapan yeterli işgücü ve alt yapısı olmayan araştırma enstitülerine destek sağlamak, para ve insan işgücünü etkili bir şekilde kullanmak, ulusal seviyede işbirliği ve koordinasyonun sağlanması amaçlanmıştır. Ülkesel Kışlık Buğday Islah Çalışmaları Koordinasyonu projesinde 2013-2016 döneminde çalışmalar iki başlıkta “Ülkesel Serin İklim Tahılları Kışlık Dilim Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları” ve “Ülkesel Serin İklim Tahılları Kışlık Dilim Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları” yürütülmüştür. Proje ara sonuç raporu döneminde Melezleme çalışmaları TARM, GKTAEM, TTAE ve MAE’de yapılmıştır. 2013 – 2016 yılında 5865 adet açılan kademe yer alan ortak F3’ler TARM tarafından ilgili enstitülere (TARM, GKTAEM, BDUATAE, , KTAE, TTAE, MAİM, DATAE, DAKTAE) dağıtımı yapılarak materyal değişimi sağlanmıştır. TARM tarafından ilgili enstitüler tarafından geliştirilen hat ve çeşitlerden oluşan Ortak bölge makarnalık, Ekmeklik ve sulu verim denemesi hazırlanmış ve taraflara kendi çalışma bölgelerinde denemek üzere gönderilmiştir.</p> <p>Dönem içinde açılan kademedeki materyal ve verim denemelerinde yer alan hat ve çeşitler bitkisel özellikler, verim, hastalık ve kalite yönüyle ilgili enstitüler tarafından değerlendirilmiştir.</p>		
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik ve makarnalık buğday, koordinasyon, işbirliği ,ıslah		

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Buğday Islah Çalışmaları Koordinasyonu
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Selami YAZAR
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Emin DÖNMEZ, Dr. Ayten SALANTUR, Bayram ÖZDEMİR, Mehmet Emin ALYAMAÇ, Gökhan KILIÇ, Savaş Belen, Mustafa ÇAKMAK, Enes Yakışır, Musa Türköz, Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR, Hasan Orhan BAYRAMOĞLU, İrfan ÖZTÜRK, Lütfü DEMİR, Hasan GEZGİNÇ
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018:15.000TL 2019: 15.000TL 2020: 15.000TL 2021: 15.000TL 2022: 15.000TL Toplam:75.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje TAGEM/TBAD/13/A12/P01/001 numaralı projenin devamı olup, Kışlık ekmeklik ve makarnalık buğday araştırması yapan yeterli işgücü ve alt yapısı olmayan araştırma enstitülerine destek sağlamak, para ve insan işgücünü etkili bir şekilde kullanmak, ulusal seviyede işbirliği ve koordinasyonun kurulması amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda TARM, MAİM, TTAE ve GKTAE tarafından ekmeklik ve makarnalık buğdayda melezlemeler yapılacaktır. F2'ye ulaşan materyalden diğer enstitülere (TARM, GKTAE, BDUATAE, , KTAE, TTAE, MAİM, DATAE, DAKTAE) materyal gönderilecektir. Bunun yanında 8 enstitü (TARM, GKTAE, BDUATAE, , KTAE, TTAE, MAİM, DATAE, DAKTAE) tarafından seçilerek ileri kademeye taşınan hatlardan denemeler oluşturulacaktır. Her enstitü kendi koşullarında açılan kademede ve verim denemesi kademesindeki materyalden verim, hastalık, bitkisel özellikler ve tane kalitesine göre seçim yaparak yürütmekte oldukları ıslah çalışmalarını materyal bakımından zenginleştirilmesi sağlanacak. Seçilmiş olan yeni buğday hatları tecilce sunulacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik ve durum buğdayı, koordinasyon, işbirliği

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/002		
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü		
Proje Yürütücüsü	Selami YAZAR		
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Emin DÖNMEZ, Dr. Ayten SALANTUR, Zir.Yük.Müh. Bayram ÖZDEMİR, Mehmet Emin ALYAMAÇ, Gökhan KILIÇ, Cuma KARAOĞLU		
Başlama-Bitiş Tarihi	2013 – 2017		
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013...35.000	2014....25.000	2015....28.000
	2016 30.000.	2017... 32.000	
Proje Özeti:	<p>Ekmeklik buğday ıslah araştırmalarında 2015-2016 döneminde çalışmalar iki farklı program (kuru şartlarda ve destek sulu koşullarda) yürütülmüştür. Kuru şartlarda yürütülen çalışmalarda 287 adet hat/çeşit ve ileri kademe hatları varyasyon kaynağı olarak kullanılmıştır. Açılan kademedeki materyal 14650 adet tek başak/populasyon ekilmiş ve 445 adet seçilmiş, verim denemelerinde 172 adet hat ve çeşit bitkisel özellikler, verim, hastalık ve kalite yönüyle değerlendirilmiştir. Destek sulu koşullar için yürütülen ıslah çalışmasında varyasyon kaynağı olarak 96 adet hat/çeşit kullanılmıştır. Açılan kademe F1, F2, F3, F4 ve F5 kademeleri populasyon olarak, F5'den tek başak seçilerek F6'da tek başak sıraları şeklinde ekilmiştir. F6'da ekilen başak sıralarından durulmuş ve istenen özelliklere sahip olanlar bitkisel özellikleri dikkate alınarak seçilmiş, bir sonraki ıslah kademesi olan ön verim denemelerine aktarılmıştır. Ekmeklik buğday ıslah çalışmaları neticesinde 2016 yılında 'Şanlı' isminde kırmızı sert daneli çeşit tescil ettirilmiş ve aynı yıl başarı ile Elit tohumluk üretimi gerçekleştirilmiştir. Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Çalışmalarının yürütüldüğü yerler İkizce, Altınova (TİM), Malya (TİM), Gözlü (TİM), Ulaş' da (TİM) ve Edirne olup tüm hasatlar 25 Temmuz – 25 Ağustos 2016 tarihleri arasında başarıyla tamamlanmıştır. Islah çalışması içerisinde yer alan tüm materyalin ekimleri 20 Ekim- 18 Kasım tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Ancak bölge genelinde çıkış ve çimlenme sağlayacak yeterli yağış olmadığı için, denemelerde yer alan materyal çıkış sağlamadan kışa girmiştir.</p>		
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik, orta Anadolu, ıslah, çeşit		

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/002		
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü		
Proje Yürütücüsü	Selami Yazar		
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Emin Dönmez, Dr. Ayten Salantur, Zir.Yük.Müh. Bayram Özdemir, Mehmet Emin Alyamaç, Gökhan Kılıç, Cuma KARAOĞLU (Bioteknoloji bölümü, Bioteknolog)		
Başlama-Bitiş Tarihi	2013 – 2017		
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013...35.000 2016 30.000.	2014....25.000 2017... 32.000	2015....28.000
Proje Özeti:	<p>Ekmeklik buğday ıslah araştırmalarında 2013-2016 döneminde çalışmalar iki farklı program (kuru şartlarda ve destek sulu koşullarda) yürütülmüştür. Kuru şartlarda yürütülen çalışmalarda melez bahçesinde yer alan hat/çeşit ve ileri kademe hatları varyasyon kaynağı olarak kullanılmıştır. Destek sulu koşullar için yürütülen ıslah çalışmasında ülkesel kışlık buğday ıslah çalışmaları kapsamında TTAE ve MAE F3 kademesindeki açılan materyal kullanılmıştır. Açılan kademe F1, F2, F3, F4 ve F5 kademeleri populasyon olarak, F5'den tek başak seçilerek F6'da tek başak sıraları şeklinde ekilmiştir. F6'da ekilen başak sıralarından durulmuş ve istenen özelliklere sahip olanlar bitkisel özellikleri dikkate alınarak seçilmiş, bir sonraki ıslah kademesi olan ön verim denemelerine aktarılmıştır. Ayrıca bu dönemde Ekmeklik buğday ıslah çalışmalarına destek olmak amacıyla gerçekleştirilen özel melezlerde Doubled Haploid Bitki elde etme çalışmalarına devam edilmiştir. Doubled haploid bitki üretimi için, anter kültürü tekniğinin yanında embiryo kurtarma tekniğide kullanılmaya başlanmıştır. Doubled haploid bitki üretimi ile erken kademelerde homozigot bitkiler elde edilmekte, bu da daha kısa sürede durulmuş hatlar elde edilmesini sağlamaktadır. Klasik ıslah metotlarına göre (11-13 yıl süren) ıslah süresini 4-5 yıl kısaltmaktadır. Bu yöntem başarılı bir şekilde ıslah programımıza dahil edilmiştir.</p> <p>Proje döneminde Ekmeklik buğday ıslah çalışmaları neticesinde; 2015 yılında Ank-25, Ank-26 çeşit adayı tescile sunuldu, 2016 yılında da 'Şanlı' isminde kırmızı sert daneli çeşit tescil ettirildi ve aynı yıl başarı ile Elit tohumluk üretimi gerçekleştirilmiştir. Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah çalışmalarının yağmura dayalı yarı kurak alanları için yapılan çalışmalar İkizce, Altınova (TİM), Malya (TİM), Gözlü (TİM), Ulaş' da (TİM) ve sulu koşullara uygun çeşit geliştirme çalışmaları İkizce ve Edirne de yürütülmüştür.</p>		
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, ıslah, kalite, sarı pas, verim		

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Ayten SALANTUR
Yardımcı Araştırmacılar	Selami YAZAR, Dr. Emin DÖNMEZ, Bayram ÖZDEMİR, Mehmet Emin ALYAMAÇ, Gökhan KILIÇ Dr. Cuma KARAOĞLU (Biyoteknoloji)
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018:160.000TL 2019:160.000TL 2020:160.000TL 2021:160.000TL 2022:160.000TL Toplam:760.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje TAGEM/TBAD/13/A12/P01/002 numaralı projenin devamıdır. Buğday Türkiye ve Dünyanın en önemli besin kaynaklarından biridir. Nüfus artışına bağlı olarak buğday üretiminin artırılması gerekmektedir. Buğday üretiminin artırılması iki yolla mümkün olabilir. Bunlar ya buğday ekim alanlarının artırılması ya da birim alandaki buğday veriminin artırılmasıdır. Türkiye’de hâlihazırda işlenen elverişli tarım alanları son noktaya ulaştığı için birinci yolla buğday üretiminin artırılması mümkün değildir. Ancak artış, birim alandan alınan buğday veriminin artırılmasıyla mümkün olabilecektir. Bunun için agronomik uygulamaları iyileştirebilir veya verimi ve kalitesi yüksek, stabil, kurağa, soğuğa ve hastalıklara dayanıklı yeni buğday çeşitleri geliştirilmesi gerekmektedir. Bu proje çerçevesinde; Sivas 111/33, Köse 220/39, Sürak 1593/1, Ankara 093/44, Haymana 79, Gün 91, İkizce 96, Mızrak 98, Türkmen, Uzunyayla, Yakar 99, Aksel 2000, Demir 2000, Bayraktar 2000, Zencirci, Atlı, Eser, Tosunbey, Seval, Kenanbey, Lütfibey ve Şanlı ekmeklik buğday çeşitleri tescil ettirilmiştir. Bu çeşitlerin ıslahıyla; verim, kalite, hastalık (özellikle sarı pas) yanında, diğer bazı özelliklerde (kurağa dayanım, sağlam sap vs.) de iyileştirmeler sağlanmıştır. Islah çalışmalarında başarılı olmanın ön koşulu başlangıçta çok geniş genetik çeşitlilik içeren materyalle işe başlanmasıdır. Projede yapılacak olan ön ıslah çalışmasıyla kurağa dayanım, sıcak toleransı; mikro element içeriği farklı, protein oranı ve protein kalitesi yüksek, hastalıklara dayanıklı yeni ıslah materyalinin geliştirilmesine çalışılacaktır. Ayrıca ıslah programının süresi anter kültürü kullanılarak kısaltılacaktır. Geliştirilecek olan çeşit adaylarıyla özellikle un ve unlu mamuller ile bisküvi sanayinin isteklerine çözüm sunulmaya çalışılacak, sonuç olarak ta ülke ekonomisine katkı sağlanacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, ıslah, verim, kalite, hastalık, ön ıslah, anter kültürü

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/015
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ÖZTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	Remzi AVCI, Vedat Çağlar GİRGİN, Dr. Bülent TUNA
Başlama-Bitiş Tarihi	Ekim 2013- Eylül 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 25.000 TL, 2014: 27.000 TL, 2015: 32.000 TL, 2016: 33.000 TL, 2017: 35.000 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı; ekmeklik buğdayda verimli, kalitesi iyi, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, soğuğa, kurağa ve bölgede yaygın olan hastalıklara dayanıklı yeni çeşitler geliştirmektir. Islah çalışmalarında introüksiyon ve melezleme yöntemleri, açılan materyalde modifiye bulk metodu kullanılmaktadır. Verim denemelerinde tesadüf blokları ve üçlü latis deneme desenleri kullanılmıştır. 2015-2016 yılında ıslah çalışmaları kapsamında 172 genotipten oluşan melez bahçesinde toplam 151 kombinasyon melezleme yapılmıştır. Açılan materyalde farklı kademelerde toplam 5499 popülasyon üzerinde çalışılmıştır. Bu materyalden toplam 663'ü popülasyon, 4836 başak sırası olarak ekilmiştir. Yapılan seleksiyon sonucunda 568 popülasyon bulk edilirken, 4115 başak ve 107 durulmuş hat seçimi yapılmıştır. Toplam 34 verim denemesinde 856 genotip yer almış ve seleksiyon özelliklerine göre değerlendirme sonucunda toplam 234 genotip seçilmiştir.</p> <p>IWWIP programı kapsamında 1858 genotipin yer aldığı 11 farklı nörseriden 142 genotip seçilmiştir. CIMMYT'ten temin edilen 4 gözlem bahçesinde 413 genotip ekilmiş ve 52 genotip ıslah programı için seçilmiştir. Hastalık gözlem bahçesinde 217 genotip, ayrıca ICARDA tarafından gönderilen 270 genotipten oluşan 9 farklı gözlem bahçesinde tarla koşullarında hastalık değerlendirilmesi yapılmıştır. Verim denemeleri ve ıslah materyalinde 472 genotipin kalite analizlerinin yapılmasına devam edilmiştir. Bölgede üretimi yapılan çeşitlerle yeni çeşitlerin tanıtımının yapıldığı demonstrasyon çalışmaları bu dönemde de devam etmiştir. Toplam 11 ekmeklik buğday çeşidinden yaklaşık 121,8 ton tohumluk üretimi yapılmıştır. 2016 yılında pas hastalıklarına dayanıklı Yüksel çeşidi tescil edilirken, hastalıklara toleranslı 1 yeni çeşidin tescil denemeleri başlamıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday ıslahı, genotip, verim, kalite, biyotik abiyotik strese dayanıklılık

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/015
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ÖZTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	Remzi AVCI, Vedat Çağlar GİRGIN, Dr. Bülent TUNA
Başlama-Bitiş Tarihi	Ekim 2013- Eylül 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 25.000 TL, 2014: 27.000 TL, 2015: 32.000 TL, 2016: 33.000 TL, 2017: 35.000 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı; ekmeklik buğdayda verimli, kalitesi iyi, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, soğuğa, kurağa ve bölgede yaygın olan hastalıklara dayanıklı yeni çeşitler geliştirmektir. Islah çalışmalarında introüksiyon ve melezleme yöntemleri, açılan materyalde modifiye bulk metodu kullanılmaktadır. Verim denemelerinde tesadüf blokları ve üçlü latis deneme desenleri kullanılmıştır.</p> <p>2012-2013 yılında 191 melez yapılmış, açılan materyalde (F1-F7) 5559 populasyonda çalışılmıştır. Toplam 31 denemede 844 genotip değerlendirilmiştir. IWWIP programında 26 farklı nörseri (3329 genotip) değerlendirilmiştir. Hastalık testlerinde 582, kalite analizinde 543 materyal üzerinde çalışılırken, 6 çeşitten 332 ton tohumluk üretimi yapılmıştır. Tescil için 2 aday çeşidin başvurusu yapılmıştır. 2013-2014 yılında 172 melez yapılmış, açılan materyalde (F1-F7) 6848 populasyonda çalışılmıştır. Toplam 35 verim denemesinde 805 genotip değerlendirilmiştir. IWWIP programında 21 farklı nörseri (2954 genotip) değerlendirilmiştir. Hastalık testlerinde 589, kalite analizinde 396 materyal üzerinde çalışılmıştır. 9 çeşitten 494 ton tohumluk üretimi yapılmıştır. Saban çeşidi tescil olurken 2 çeşit tescile başvurulmuştur. 2014-2015 yılında 170 melez yapılmış, açılan materyalde (F1-F7) 2568 populasyonda çalışılmıştır. Toplam 33 verim denemesinde 789 genotip değerlendirilmiştir. IWWIP programında 22 farklı nörseri (3825 genotip) değerlendirilmiştir. Hastalık testlerinde 350, kalite analizinde 453 materyal üzerinde çalışılırken 11 çeşitten 661 ton tohumluk üretimi yapılmıştır. Köprü çeşidi tescil olurken 1 çeşit tescile başvurulmuştur. 2015-2016 yılında 150 melezleme yapılmıştır. Açılan materyalde toplam 5499 popülasyon üzerinde çalışılmıştır. Projede 34 verim denemesinde 856 genotip değerlendirilmiştir. IWWIP programında 15 farklı nörseri (2271 genotip) değerlendirilmiştir. Hastalık testlerinde 217 genotip değerlendirilirken, 472 genotipin kalite analizleri tamamlanmıştır. Toplam 11 buğday çeşidinden 121,8 ton tohumluk üretimi yapılmıştır. 2016 yılında Yüksel çeşidi tescil edilirken, 1 yeni aday çeşidin tescil denemeleri başlamıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday ıslahı, genotip, verim, kalite, biyotik abiyotik strese dayanıklılık

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ÖZTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	Remzi AVCI, Vedat Çağlar GİRGIN, Tuğba Hilal ÇİFTÇİGİL, Banu TÜLEK
Başlama-Bitiş Tarihi	1 Ekim 2017- 1 Ekim 2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 43.800 TL, 2019: 48.950 TL, 2020: 54.650 TL, 2021: 59.300 TL, 2022: 65.400 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı; ekmeklik buğdayda yüksek verimli, ekmeklik kalitesi iyi, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, soğuğa ve kurağa dayanıklı, bölgede yaygın olan yaprak ve kök hastalıklarına dayanıklı yeni çeşitler geliştirmektir. Araştırmada introdüksiyon ve melezleme olmak üzere iki ıslah metodu kullanılacaktır. Melezleme yönteminde istenen özelliklere sahip ebeveyn arasında ikili ve üçlü melezler yapılacak, açılan materyal kademelerinde modifiye bulk metodu kullanılacaktır. Açılan materyalde bulk edilen hatlar gözlem bahçelerinden sonra verim denemelerinde değerlendirilecektir. Introdüksiyon metodunda, özellikle IWWIP (Uluslararası Kışlık Buğday Geliştirme Programı) kapsamında gönderilen genotipler ile CIMMYT ve ICARDA'dan temin edilen genotipler tarla koşullarında test edilecek ve seçilen hatlar melezleme çalışmalarında dayanıklılık kaynağı olarak farklı verim denemelerinde değerlendirilecektir. Denemelerde değerlendirme sonucunda uygun karakterlere sahip çeşitlerin tescil işlemleri yapılacaktır.</p> <p>Verim denemelerinde tesadüf blokları, üçlü latis veya bölünmüş parseller deneme desenleri kullanılacak ve parseller 6 sıralı, sıra arası 17 cm, hasatta parsel alanı 6m² olacak şekilde düzenlenecektir. Araştırma Trakya Bölgesi'nde 5 yıl süre ile yürütülecektir. Araştırmada ön verim, verim ve bölge verim denemeleri olmak üzere farklı denemeler yürütülecektir. Melezleme çalışmaları, açılan materyal, gözlem bahçeleri ve verim denemeleri enstitüde tek lokasyonda, bölge verim denemeleri 4 lokasyonda (Edirne, Lüleburgaz, Tekirdağ ve Keşan) kurulacaktır. Araştırmada verim denemeleri ve gözlem bahçesinde; tane verimi, biyolojik verim ve bazı verim unsurları ile bazı fizyolojik ölçümlerde yapılacaktır. Kardeş sayısı, bitki boyu, başak uzunluğu, bayrak yaprak alanı gibi morfolojik özellikler incelenecektir. Ayrıca, başaklanma ve olgunlaşma gün sayıları, tane dolum süresi gibi fizyolojik karakterler değerlendirilecektir. Araştırmada kahverengi pas, sarı pas, septoriya yaprak leke hastalığı, külleme ile bazı kök hastalıkları tarla koşullarında gözlenecektir. Araştırmada genotipler bin tane ağırlığı, hektolitre ağırlığı, ham protein oranı, tane sertliği, sedimentasyon değeri, gluten miktarı ve gluten indeksi gibi karakterlere göre de değerlendirilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, Buğday ıslahı, genotip, verim, kalite, biyotik abiyotik strese dayanıklılık

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P02/004(Devam Eden)
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Ekmeklik Buğday Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Savaş BELEN
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa ÇAKMAK (ıslah), Soner YÜKSEL (ıslah), Yılmaz YILDIRIM(ıslah), A.Cevat Sönmez (ıslah), Agronomi Birimi, Hastalık Birimi, Kalite ve Teknoloji Birimi, Biyoteknoloji Birimi
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 - 31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	128.000 TL
Proje Özeti:	<p>Çalışmaların yürütüldüğü 2015-2016 yılı bitki gelişme sezonu sonbaharında Ekim ayında alınan yağışlar çıkış için yeterli olmuştur. Kış ayları normal sıcaklıklar görülmüş ve ocak ayından itibaren yağışın düzenli ve uzun yıllar ortalaması civarında gerçekleşmesine bağlı olarak bitki gelişiminde herhangi bir sıkıntıya rastlanılmamıştır. Ancak Hamidiye lokasyonu dolu, Konya ve İçeri Çumra lokasyonları kuraklık zararından dolayı değerlendirilememiştir. Yağmura bağlı koşullarda bölge denemeleri verim ortalamaları Eskişehir’de 500 kg/da, Emirdağ’da 225 kg/da, Uşak’ta 430 kg/da, Altıntaş’ta 330 kg/da arasında gerçekleşmiştir. Eskişehir’de suluda ortalama verim 750 kg/da olurken, Toprak - Su lokasyonunda 700 kg/da olarak gerçekleşmiştir.</p> <p>Yürütülen melezleme çalışmalarında 287 kombinasyon elde edilmiştir. Açılan kademedede (F1-F3) toplam 875 kombinasyon değerlendirilmiştir. Diğer ıslah programlarından gelen F2 materyali ile beraber F1-F4 kademesinde toplam 2103 popülasyon bu yıl ekilmiştir. F4 kademesindeki 510 popülasyondan yaklaşık 18000 başak seçilerek başak sırası olarak ekilmiştir. F5 başak sıralarından seçilen hatlardan 500 tanesi kuru, 500 tanesi ise sulu gözlem bahçesine alınmıştır. Kuru gözlem bahçesindeki 500 hattan 150 tanesi ön verim denemesine alınmıştır. Sulu gözlem bahçesindeki 500 hattan, 75 hat sulu verim denemesine, kuru ön verim denemesindeki 256 hattan, 63 hat kuru verim denemesine alınmıştır. Kuru ve sulu verim denemelerindeki hatlar ve IWWIP den seçilen hatlar ile kırmızı-beyaz taneli ve sulu-kuru şartlarda 4 ayrı bölge verim denemesi oluşturulmuş, sulular 3, kurular ise 7 lokasyonda ekilmiştir. Bölge verim denemelerindeki 20 şer hattan iyi özelliklere sahip olan hatlar tekrar denemek üzere bölgeverim denemesine alınmıştır. Çeşit adayları verim denemelerinden seçilen 4 hattın tohum çoğaltması tescile gönderilmek üzere yapılmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, ekmeklik, geçit bölgesi, ıslah, çeşit, hat, lokasyon

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P02/004
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Ekmeklik Buğday Islahı
Proje Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Savaş BELEN
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa ÇAKMAK (ıslah), Soner YÜKSEL (ıslah), Yılmaz YILDIRIM(ıslah), A.Cevat Sönmez (ıslah), Agronomi Birimi, Hastalık Birimi, Kalite ve Teknoloji Birimi, Biyoteknoloji Birimi
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 - 31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	128.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje 2013-2016 yılları arasında 7 lokasyonda yürütülmüştür. Projede 4 yıllık süreçte toplam 1122 melez yapılmış, bunlardan açılan materyal seviyesinde (F1-F3) 2422 hat elde edilmiş, F4 kademesinde ortak F3'ten gelen hatlarla birlikte 2660 hat değerlendirilmiştir. F4 kademesinden her yıl ortalama 15000 tek başak seçilmiştir. Tek başaklardan 4 yılda yaklaşık 3000 hat kuru, 1700 hat sulu gözlem bahçesine seçilmiş ve bu kademedен itibaren kalite ve fizyoloji testleri de seçim kriteri olarak kullanılmaya başlanmıştır. Her yıl yaklaşık 300-350 hat ön verim, 110 hat ise verim denemelerinde değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucu ileri çıkan hatlar 7 farklı bölgede denenmiştir. Bu projenin sonucu olarak 2016 yılında Reis ekmeklik buğdayı tescil edilmiş, 4 ekmeklik 1 bisküvilik çeşit adayının tohumları tescile verilmek üzere çoğaltılmaya başlanmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, ekmeklik, geçit bölgesi, ıslah, çeşit, hat, lokasyon

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Savaş BELEN
Yardımcı Araştırmacılar	Soner YÜKSEL, Yılmaz YILDIRIM, A. Cevat SÖNMEZ
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018 - 31.12.2022
Projenin Toplam Bütçesi	230.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projede Orta Anadolu ve Geçit Bölgelerinin kuru ve yarı taban, taban ve sulu alanları için iyi uyum gösteren, yüksek verimli ve iyileşen koşullarda verimini arttıran, bölgede görülen önemli hastalıklara ve abiotik streslere dayanıklı veya tolerant, sektörün talep ettiği kalite özelliklerine uygun çeşitler geliştirmek ve geliştirilen bu çeşitlerin elit tohumluk üretimini ve çiftçilere tanıtımını yapmak amaçlanmaktadır. Proje kapsamında geliştirilecek yeni bir çeşit, genetik materyal, materyalle ilgili elde edilen veriler ve bunların yorumlanmasıyla ortaya çıkan bilimsel sonuçlar, bilgi birikimi ve tecrübeler projenin önemli çıktılarındandır. Elde edilen yeni çeşitler hedef bölgede ekmeklik buğday üretimini, yetiştiricilerin gelir düzeylerini arttıracak, sektöre kaliteli hammadde sağlayacaktır.</p> <p>Çalışmada Enstitünün kendi geliştirdiği buğday hat ve çeşitleri, benzer ekolojilerde çalışan diğer kamu araştırma kuruluşlarından ve uluslararası kaynaklardan gelen materyalinden yararlanılacaktır. Islah metodu olarak öncelikle melezleme ıslahı, yöntemi kullanılacaktır. Melezleme çalışmalarında her yıl 400-500 adet melez yapılacak, seleksiyon modeli olarak modifiye edilmiş bulk metodu uygulanacaktır. F1-F3 kademeleri bulk olarak hasat edilecek, her bir F4 popülasyonundan 30-50 arası başak toplanarak başak sıraları olarak elle ekilecek, bu materyalden yapılan seleksiyonla gözlem bahçesi, ilerleyen yıllarda ise verim ve bölge verim denemesi oluşturulacaktır. Bu denemeler sırasıyla augmented, lattice ve tesadüf blokları deneme desenlerinde yürütülecek, denemelerde ıslah sürecinin gerektirdiği gözlem, ölçüm ve değerlendirmeler ile fiziksel ve kimyasal tane kalite testleri, hastalık testleri yapılacaktır. Elde edilen tüm sonuçlar birlikte değerlendirilerek ıslah hedeflerine uygun üstün özelliklere sahip yeni çeşitler geliştirilip tescil ettirilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, ekmeklik, geçit bölgesi, ıslah, çeşit, hat, lokasyon

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM /TBAD/13/A12/P01/009
Proje Başlığı	Ekmeklik Buğday Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Enes YAKIŞIR
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Dr. Telat YILDIRIM, Sait ÇERİ, Dr. Emel ÖZER, Musa TÜRKÖZ, Şah İsmail CERİT, İbrahim KARA, Meltem YAŞAR
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 15.000, 2014: 17.000, 2015: 18.000, 2016: 20.000, 2017: 22.000, Toplam: 92.000
Proje Özeti:	<p>2015-2016'da Melez Bahçesinde 226, F1-F2-F3 ve F4'de toplam 1602 genotip denenmiş 199 melez yapılmış ve F1'de 171, F2'de 48, F3'de 307, F4'de 204 genotip seçilerek bir üst kademeye aktarılmıştır. F5'de denenilen 188 genotipten seçilenler üst kademeye aktarılmıştır.</p> <p>Gözlem Bahçelerinde kuruda 318, suluda 228 genotip Merkez'de Agumented Deneme Deseninde ekilmiş ve kuru için 84 genotip, sulu için 51 genotip seçilerek ön verim denemelerine aktarılmıştır.</p> <p>Ön Verim Denemelerinde kuruda 59, suluda 32 genotip Latis Deneme Deseninde lokasyonlarda denenmiş, sulu için 15 genotip seçilmiş, kuru için seçim yapılmamış ve 59 genotip ön verim denemesi olarak tekrar denemeye alınmıştır.</p> <p>Verim Denemelerinde kuruda 20, suluda 15 genotip Tesadüf Blokları Deneme Deseninde lokasyonlarda denenmiş, sulu için 9 genotip seçilmiş, kuru için seçim yapılmamış ve 20 genotip verim denemesi olarak tekrar denemeye alınmıştır.</p> <p>Bölge Verim Denemelerinde kuruda 20, suluda 20 genotip Tesadüf Blokları Deneme Deseninde lokasyonlarda denenmiş, sulu için 6 genotip, kuru için tamamı yeniden denenmek üzere bölge verim denemesi olarak alınmıştır.</p> <p>Yapılan değerlendirmeler sonucunda Sulu Bölge Verim Denemelerinde yer alan 3 genotip Tuğra, Yavuz ve Hara aday isimleri ile TTSM'ye başvuruları yapılmıştır.</p> <p>Tescilli çeşitlerimizin ıslahçı tohumu ve elit kademede tohumlukları üretilmiş, sertifikaları alınmış ve Üretim Bölümüne gönderilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, Ekmeklik, Islah, Çeşit

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM /TBAD/13/A12/P01/009
Proje Başlığı	Ekmeklik Buğday Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Enes YAKIŞIR
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Dr. Telat YILDIRIM, Sait ÇERİ, Dr. Emel ÖZER, Musa TÜRKÖZ, Şah İsmail CERİT, İbrahim KARA, Meltem YAŞAR, Birol ERCAN, Mehmet ŞAHİN, Dr. Seyfi TANER, Melek BAYRAKTAROĞLU, Dr. Ramazan AYRANCI
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 15.000, 2014: 17.000, 2015: 18.000, 2016: 20.000, 2017: 22.000, Toplam: 92.000
Proje Özeti:	<p>: Bu projede bilhassa Orta Anadolu ve geçit bölgelerine uygun, sulanabilen ve kuru alanlarda yüksek verimli, kaliteli, biyotik ve abiyotik stress faktörlerine karşı toleranslı, tüketici ve sanayicinin talepleri doğrultusunda yeni ekmeklik buğday çeşitleri geliştirmek amaçlanmıştır. Melezleme ve F1 bitkilerinin elde edilmesinden sonra açılan generasyonların seleksiyonunda modifiye bulk (değiştirilmiş toptan seçme) yöntemi uygulanmıştır. Projede; özel amaçlı yapılan melezlemelerden genetik varyasyon oluşturularak elde edilen melez popülasyonlar, Ülkesel Serin İklim Tahılları Projesi kapsamında Enstitümüze gelen F3 kademesindeki popülasyonlar, ve IWWIP kaynaklı çeşit, hat ve açılan materyallerden yapılan gözlemler sonucunda uygun genotipler materyal olarak kullanılmıştır.</p> <p>2012-2013 ekim sezonunda başlayan projenin 2015-2016 sezonunun sonuna kadar geçen sürede F1-F4 generasyonlarında toplam 9.371 hat denenmiştir. F5 generasyonunda F4'den toplanan tek başaklar ile 1.276 popülasyondan 30.624 tek başak denemelere alınmış ve seçilenler bir üst kademeye aktarılmıştır. Gözlem bahçelerinde 2552 genotip denenmiş, 557 genotip (%21) seçilerek bir üst kademeye aktarılmıştır. Ön verim, verim ve bölge verim denemelerinde 868 genotip denenmiş, 330 genotip (%38) seçilerek bir üst kademeye aktarılmıştır. 2014 yılında Bozkır ismiyle 1 adet ekmeklik buğday çeşidi tescil ettirilmiştir. Ayrıca 2014 yılında BDME 14/1K, 2015 yılında Taner, Şehzade ve Akıncı, 2016 yılında Yavuz, Hara ve Tuğra aday isimleri ile toplamda 7 ekmeklik buğday hattı tescil ettirmek üzere TTSM'ye başvurusu yapılmıştır</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, Ekmeklik, Islah, Çeşit

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Enes YAKIŞIR
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Dr. Telat YILDIRIM, Muhammed GÖKALP, Musa TÜRKÖZ, İbrahim KARA, Dr. Emel ÖZER, Şah İsmail CERİT, Meltem YAŞAR, Sait ÇERİ, İlker TOPAL, Mehmet ŞAHİN
Başlama-Bitiş Tarihi	2018-2022
Projenin Toplam Bütçesi	367.000,00 ₺
Proje Özeti:	<p>İnsanlığın var oluşundan beri en fazla besin maddesi olarak kullanılan buğday, günümüzde de bu önemini arttırarak devam ettirmekte olup, gelecekte de bu önemli rolünü sürdürecektir stratejik bir kültür bitkisidir. Ülkemizin ve bölgenin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yüksek verimli, çevresel stres faktörlerine dayanıklı veya toleranslı kaliteli ekmeklik buğday çeşitleri geliştirmek bu projenin başlıca amaçlarıdır.</p> <p>Projede; özel amaçlı yapılacak olan melezlemelerden genetik varyasyon oluşturularak elde edilen melez popülasyonlar, Ülkesel Serin İklim Tahılları Projesi kapsamında Enstitümüze gelen F3 kademesindeki popülasyonlar, Ülkemizin kışlık diliminde yer alan ekmeklik buğday gen kaynaklarının sürveyi, toplanması, karakterizasyonu ile oluşturulan ya da oluşturulacak germplasm ve IWWIP kaynaklı çeşit, hat ve açılan materyallerden yapılacak gözlemler sonucunda uygun genotipler projede materyal olarak kullanılacaktır.</p> <p>Projede ıslah metotlarının tümünden (melezleme, introdüksiyon, seleksiyon, mutasyon, biyoteknoloji, vb.) yeri ve zamanı geldikçe kullanılacaktır. Açılan generasyonların seleksiyonunda modifiye bulk yöntemi uygulanacaktır. Modifiye bulk metodunda F2'den F4'e kadar tek bitki seleksiyonu yapılmayacaktır. Tek bitki seleksiyonu yapılmadan önce (F4 veya F5) açılan popülasyonda uygun olmayan genotipi taşıyan popülasyondan da seçim yapılmayacaktır. Erken generasyonda (F4 veya F5) tek bitki seleksiyonu kalıtım derecesi yüksek karakterlere (tane iriliği vb.) göre yapılacak, kantitatif karakterler (verim, stres koşulları vb.) daha sonraki generasyonlarda ve tekerrürlü denemelerle çoklu lokasyonlarda test edilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, Ekmeklik, Islah, Çeşit

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	İleri Kademe Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Kuraklığa ve Kök Çürüklüğüne (<i>Fusarium culmorum</i>) Tolerans Düzeylerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Enes YAKIŞIR
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Dr. Telat YILDIRIM, Muhammed GÖKALP, Musa TÜRKÖZ, Dr. Emel ÖZER, Dr. Gül İMRİZ, Dr. Fatih ÖZDEMİR, İlker TOPAL, Meltem YAŞAR, İbrahim KARA, Şah İsmail CERİT, Sait ÇERİ
Başlama-Bitiş Tarihi	2018-2022
Projenin Toplam Bütçesi	274.500,00 ₺
Proje Özeti:	<p>Ülkemizde yürütülmekte olan ülkesel ekmeklik buğday ıslah programlarında, kuraklığa toleranslı çeşit geliştirmede kullanılan tarla ve laboratuvar kaynaklı parametrelerle belirli bir genetik ilerleme kaydedilmiştir. Fakat geline nokta, tatmin edici görülmemekte ve yeni yaklaşımların geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çalışma, ekonomik ve stratejik bir öneme sahip olan buğday ıslahında, buğdayın kurak koşullara adaptasyonunu artıran ikincil karakterler üzerinden yapılan seleksiyon ve bu karakterlerin hedef bitkiye kazandırılması yoluyla birincil karakterlerde genetik ilerleme sağlayarak, ekmeklik buğday ıslah programlarına yeni bir dinamizm kazandırmayı amaçlamaktadır.</p> <p>Bu amaçla projede, farklı bitki gelişim dönemlerinde görülebilen kuraklık tipleri modellenerekYük. Kuraklık Test Merkezi yağmur korunağında ileri kademe ıslah materyallerinin verim, fenolojik, morfolojik ve fizyolojik özellikleri yönüyle tepkileri değerlendirilecektir. Kontrollü sera şartlarında ıslah materyalinin kuraklığa hassasiyeti belirlenecek, kuraklık faktörü varlığında kök ve kökboğazı çürüklüğü (<i>Fusarium culmorum</i>) hastalığına dayanıklılık tespit edilecek, Bitki Büyütme Kabininde farklı osmotik basınçlar altında genotiplerin çimlenme döneminde ortalama çimlenme süresi ve oranı ile koleoptil (çim kını) uzunluğu tespit edilerek bu özelliklerin kuraklığa dayanıklılık parametreleri ile ilişkileri incelenecek ve seleksiyon parametreleri ile kurağa dayanıklı buğday ıslahına entegrasyon sağlanacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik Buğday, Kuraklık, Islah

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P01/01-006
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Buğday Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR
Yardımcı Araştırmacılar	Ahmet KÜÇÜKÖZDEMİR Berrin DURLU Vedat BEDİRHANOĞLU Hatice CENGİZ Ramazan SELÇUK
Başlama-Bitiş Tarihi	2012-2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: 20.000 TL 2013: 20.000 TL 2014: 20.000 TL 2015: 25.000 TL 2016: 25.000 TL
Proje Özeti:	<p>2016 yılında Bölge genelinde ekimlerden sonra yağışlar devam etmiş ancak hava sıcaklıkları geceleri (-) 0C'lere düşmüştür. Yağışlardan sonra yapılan ekimlerde sıcaklıkların yeterli olduğu lokasyonlarda tohum yatağında yeterince nem olması bitkilerde çıkış sağlamıştır. Ancak Aziziye lokasyonunda zayıf bir çimlenme ile düşük sıcaklıklara yakalanan bitkiler büyük zarar görmüşlerdir. Kasım ayı boyunca yağışlar istenilen seviyede olmuş, ancak gece sıcaklıkları uzun süre (-) 0C'lerde seyretmiş, -10 0C'ye kadar düşmüştür. Kış aylarında 15-20 cm kar örtüsü oluşmuş ancak ilkbaharda havaların aniden ısınması sonra tekrar (-) 0C'lere düşmesi ve bu sıcaklıkların 2-3 gün devam etmesi kıştan sonra çıkış yapan bitkilerde soğuk zararının meydana gelmesine sebep olmuştur. İlkbahar yağışları yeterli ancak hava sıcaklıkları mevsim normallerinin altında seyrettiğinden vejetasyon süresi uzamış 30 Ağustos'a kadar hasatlar devam etmiştir. Temmuz ayında yüksek nem ve sıcaklıklar yoğun olarak kara pas meydana getirmiştir. Aziziye lokasyonu yukarıda belirtilen olumsuz iklim koşullarından maksimum derecede etkilendiğinden bu lokasyondaki buğday verim ve bölge verim denemeleri değerlendirmeye alınmamıştır. Bu denemeler 2016-2017 ekim yılında tekrar kurulmuştur.</p> <p>2016 yılında 58 melez kombinasyonu yapılmış, açılan materyalde 2337 hat üzerinde çalışılmış 797 hat bulk, 729 hat pedigrisi metoduyla seçilirken gözlem bahçelerinde 1329 genotipten 64 adet genotipin seçimi yapılmıştır. Kuru verim denemeleri Aziziye lokasyonunda kurulduğundan iptal edilmiştir. Sulu denemeler Pasinlerde kurulmuş, yoğun yağışlar nedeniyle sulama yapılmamıştır. Sulu Ön Verim Denemesinin ortalama verimi 631,4 kg/da, Verim denemelerinin ortalama verimleri 533,4 kg/da, Kuru Bölge verim Denemelerinin Pasinler lokasyonu ortalama verimi 574,2 kg/da, Sulu Bölge Verim Denemelerinin ortalama verimi ise 618,8 kg/da olmuştur. İleri çıkmış ıslah materyal kalite açısından değerlendirildiğinde protein oranları %12'nin üzerinde; zeleni sedimantasyon değerleri 35-45 ml arasında, 1000 tane ağırlıkları 35-45 g arasında, hektolitre ağırlıkları ise 80 kg'ın üzerinde değerlere sahip olmuştur. Yine materyalin büyük çoğunluğu -13 0C'ye dayanıklılık gösterirken daha düşük derecelere dayanıklı genotipler de belirlenmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, ıslah, soğuğa dayanıklılık, kalite

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P01/01-006
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Buğday Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR
Yardımcı Araştırmacılar	Ahmet KÜÇÜKÖZDEMİR Berrin DURLU Vedat BEDİRHANOĞLU Hatice CENGİZ Ramazan SELÇUK
Başlama-Bitiş Tarihi	2012-2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: 20.000 TL 2013: 20.000 TL 2014: 20.000 TL 2015: 25.000 TL 2016: 25.000 TL
Proje Özeti:	<p>Enstitümüz tarafından yürütülen bu çalışmada ıslah kendi melezleme çalışmalarımız sonucu ortaya çıkan materyal ve introduksiyon materyali ile çalışılmaktadır. 5 yıllık ıslah çalışmalarında kuru ve sulu şartlarda toplam 9834 açılan materyal üzerinde çalışılmış 4748 genotip, gözlem bahçelerinde 4976 adet genotipten 526 adet seçim yapılmıştır. Kuru şartlarda verim ve bölge verim denemelerinde 488 genotipten 176 adet genotip seçilmiş, bütün yıllarda lokasyonlar, genotipler ve lokasyon x genotip interaksiyonları istatistiksel olarak önemli bulunmuştur. Kuru şartlarda verim ve bölge verim denemelerinden yıllar bazında lokasyon ortalaması olarak 2012'de 175,7 kg/da; 2013'te 401,0 kg/da; 2014'te 232,0 kg/da; 2015'te 447,0 kg/da; 2016'da yalnız Pasinler lokasyonu değerlendirilmiş ve 583,6 kg/da verim elde edilmiştir. Sulu şartlarda ise verim ve bölge verim denemelerinde 444 genotipten 90 adet genotip seçilmiş, 2014 yılında lokasyonlar hariç bütün yıllarda lokasyonlar, genotipler ve lokasyon x genotip interaksiyonları istatistiksel olarak önemli bulunmuştur. Sulu şartlarda verim ve bölge verim denemelerinden yıllar bazında lokasyon ortalaması olarak 2012'de 222,2 kg/da; 2013'te 589,3 kg/da; 2014'te 217,4 kg/da; 2015'te 468,7 kg/da; 2016'da yalnız Pasinler lokasyonu değerlendirilmiş ve 594,9 kg/da verim elde edilmiştir. İleri ıslah kademelerindeki materyalin soğuğa dayanıklılık dereceleri incelendiğinde kuru ve sulu şartlar için geliştirilen materyalin sırasıyla (%35 ve %33'ü 11 °C'ye; %45 ve %35'i -13 °C'ye; %14 ve %1'i -15 °C'ye, %10 ve %0'ı -17 °C'ye, %4 ve %1'i ise -19 °C'ye dayanıklılık göstermiştir. İstenilen değerlere sahip materyalin yıllar ortalaması olarak kalite değerleri incelendiğinde, kuru ve sulu şartlarda sırasıyla % 73,1 ve %61,6 genotipin %12-15 arasında protein oranına; %25,5 ve %33,3 genotipin 40-50 ml arasında zeleny sedimantasyon değerine; %76,1 ve %50,4 genotipin 80-85 kg arasında hektolitre ağırlığına; %23,2 ve %43,4 genotipin 40-45 g 1000 tane ağırlığına sahip oldukları belirlenmiştir.</p> <p>Bu güne kadar yürütülen ıslah çalışmaları sonucunda 9 adet kuru, 3 adet şartlar için ekmeklik buğday çeşitleri geliştirilmiştir. Bunların içerisinde Kırık adlı yerel çeşit gen muhafazası amacıyla tescile sunulmuş, 2010 yılında tescil edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, ıslah, soğuğa dayanıklılık, kalite

SONUÇLANAN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A12/P01/001
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Yerel Buğday Çeşitlerinin Erzurum Koşullarındaki Performansı ve Soğuğa Dayanıklılık Derecelerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR
Yardımcı Araştırmacılar	-
Başlama-Bitiş Tarihi	2015-2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	16 500 TL.
Proje Özeti:	<p>Bu çalışmada Doğu Anadolu Bölgesinden toplanarak saflaştırılmış 180 yerel genotip ve 5 adet tescilli çeşit Erzurum ekolojik koşullarında, kuru şartlarda, 2012-2013 ve 2013-2014 ürün yıllarında augmented deneme deseninde denenmiştir. Denemede yer alan genotiplerin verim ve verim unsurları, bazı kalite özellikleri ve bu özellikler arasındaki ilişkiler belirlenmiş, genotiplerin soğuğa dayanıklılık dereceleri tespit edilmiştir. İncelenen özellikler yönünden iki yıllık ortalama sonuçlara göre yerel genotiplerin (YG) ve tescilli çeşitlerin (TÇ) ortalamaları şu şekilde olmuştur. Bitki boyu 56,25 - 108,75 cm, YG:84,61 cm ve TÇ:89,17 cm; m²'de başak sayısı 87,67 - 489,67 adet, YG:243,41 adet ve TÇ:298,50 adet; başak uzunlukları 4,51 - 13,43 cm, YG:10,07 cm ve TÇ:10,78 cm; başakta tane sayısı 16,51 - 51,35 adet, YG:29,19 adet ve TÇ:43,83 adet; başakta tane ağırlığı 0,73 g - 3,15 g, YG:1,35 g ve TÇ: 2,58 g; tane verimleri 114,99 - 352,49 kg/da, YG:155,65 kg/da ve TÇ: 275,19 kg/da; 1000 tane ağırlığı 28,05 – 55,13g, YG:41,16 g ve TÇ:36,25 g; hektolitre ağırlığı 71,83 – 84,83 kg, YG:81,61 kg ve TÇ:80,53 kg; zeleny sedimantasyon değerleri 21,58 – 56,92 ml, YG: 34,25 ml ve TÇ: 35,33 ml; protein oranı %11,93 – 15,94, YG:%14,27 ve TÇ: %14,23 olarak belirlenmiştir. Tane verimi ile bitki boyu, m²'de başak sayısı, hektolitre ağırlığı arasında pozitif ve çok önemli; 1000 tane ağırlığı, başaklanma gün sayısı ve protein oranı arasında negatif ve çok önemli; tane verimi ile zeleny sedimantasyon değeri arasında negatif ancak önemsiz bir korelasyon olduğu tespit edilmiştir. Genotiplerin soğuğa dayanabilme dereceleri incelendiğinde -13°C'de tüm tescilli çeşitler ve 28 yerel genotip; -15°C'de Gerek 79 çeşidi hariç diğer tescilli çeşitler ve 7 adet yerel genotip; -17°C'de Alparslan ve Doğu 88; -19°C'de ise yalnızca Alparslan çeşidinin canlı kaldığı belirlenmiştir. Soğuğa dayanıklılık, verim ve verim unsurları ve kalite özellikleri açısından bazı genotiplerin yüksek kapasiteye sahip oldukları görülmüş ve bu genotiplerin ıslah hedeflerine göre gen kaynağı olarak kullanılabilmesi sonucuna varılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Yerel buğday, verim, verim unsurları, soğuğa dayanıklılık, kalite

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM /TBAD/13/A12/PO2/007	
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Dr. Hatice GEREN	
Yardımcı Araştırmacılar	Uzm. Riza ÜNSAL İsmail SEVİM Uzm. Nihan BAŞ ZEYBEKOĞLU	
Başlama-Bitiş Tarihi	2013 - 2017	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013 Yılı: 17.000 TL	2016 Yılı: 20.000 TL
	2014 Yılı: 18.000 TL	2017 Yılı: 22.000 TL
	2015 Yılı: 18.000 TL	
Proje Özeti:	<p>Ege Bölgesi Makarnalık Buğday Islahı çalışmaları, her yıl bu programda yapılan melezlerden gelen ve yurt dışından temin edilen çok sayıda materyalin yer aldığı gözlem bahçeleri ve açılan materyal üzerinde yapılan test, gözlem ve seleksiyonların yanında, bu seleksiyonlar sonucunda belirlenen çeşit adaylarını, Menemen ve bölgenin değişik yerlerinde test etmeyi de kapsamaktadır. Bugüne kadar yapılan çalışmalar sonucunda Gediz 75, Ege 88, Salihli 92, Şölen 2002, Tüten 2002, GAP, Turabi, Alatay ve Yaren çeşitleri tescil ettirilerek üretime sunulmuştur.</p> <p>Sürekli proje kapsamında, 2016 yılı hedefleri gerçekleşmiştir. Makarnalık buğday ıslahı aşamaları olarak; melezleme, F₂-F₇ kademesindeki açılan materyalde seleksiyon, verim denemeleri ve değerlendirilmesi ile çeşitlerin tohumluk üretimleri gerçekleştirilmiştir. Kalite ile ilgili çalışmalarda fiziksel ve bazı kimyasal analizler yapılmıştır.</p> <p>Bu yıl melez programında 170 melez kombinasyonu yapılmıştır. Bunların 159 adedi tekli melez, 11 tanesi de back cross' tur. Melez kombinasyonları yapılırken, makarnalık kalitesinin iyileştirilmesi ve hastalığa dayanıklılık konuları dikkate alınmıştır. Gözlem bahçelerinde 253 hat/çeşit incelenmiştir. DF₁ kademesinde 109, DF₂ – DF₇'de 844 popülasyon değerlendirilmiştir. Verim denemeleri Menemen ve Dalaman lokasyonunda yürütülmüştür. Tüm denemeler Tesadüf Blokları deneme deseninde kurulmuştur.</p> <p>Yaren çeşit adayı tescil edilmiştir. 2016 yılında Poyraz adı ile bir adet hat tescile sunulmuştur. Üretim programında yer alan 6 makarnalık buğday (Ege 88, Şölen 2002,Tüten 2002, Gap, Alatay ve Yaren) ve 1 tritikale (Egeyıldızı) çeşidinden toplam 35080 kg tohumluk üretilmiştir.</p>	
Anahtar Kelimeler	Ege Bölgesi, makarnalık buğday, ıslah, verim, dayanıklılık, kalite.	

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM /TBAD/13/A12/PO2/007	
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Dr. Hatice GEREN	
Yardımcı Araştırmacılar	Uzm. Rıza ÜNSAL İsmail SEVİM Uzm. Nihan BAŞ ZEYBEKOĞLU	
Başlama-Bitiş Tarihi	2013 - 2017	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013 Yılı: 17.000 TL	2016 Yılı: 20.000 TL
	2014 Yılı: 18.000 TL	2017 Yılı: 22.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bölge koşullarına uyumlu, hastalıklara dayanıklı, kaliteli, yüksek verimli makarnalık buğday çeşitlerini geliştirmek ve bu çeşitlerin elit, orijinal tohumluklarını üretmek bu projenin amaçlarını oluşturmaktadır.</p> <p>Materyal olarak Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünde geliştirilen makarnalık buğday hat ve çeşitleri, Bitki Genetik Kaynakları materyali, Uluslararası Araştırma Merkezleri ve üniversitelerden temin edilen 10.000' in üzerinde materyal kullanılmıştır. Bunun yanında sahil kuşağı makarnalık buğday ıslahında kullanılan materyal, işbirliği yapılan enstitülerin ıslah programlarında kullandıkları hat ve çeşitler, köy popülasyonları materyal olarak kullanılmıştır. Çeşit geliştirmek amacıyla yürütülen bu çalışmada modifiye bulk yöntemi kullanılmıştır. Verim denemelerinde yer alan hatlarda verim, hastalık ve bazı kalite özellikleri bakımından standartlara oranla daha iyi durumda olanlar belirlenmiştir. Verim denemelerinde parsel boyutları 1,2x5 m. olup, parsel alanı 6 m²'dir. Denemeler tesadüf blokları deneme deseninde dört tekerrürlü olarak kurulmuştur.2013 yılında melezleme programında 229 adet kombinasyon yapılmıştır. Gözlem bahçelerinde 363 hat/çeşit incelenmiştir. Açılan materyalde 646 hat değerlendirilmiş, bunlardan toplam 433 hat ve tek başak seçilerek bir ileri kademede ekilmek için hazırlanmışlardır. Bölge verim denemeleri Menemen (İzmir) ve Söke (Aydın) lokasyonlarında yürütülmüştür. Bu yıl DBVD-1, DBVD-2, DVD-2.1, DVD-1.1, DVD-1.2, DVD-1.3, DVD-1.4, DVD-1.5, DVD-1.6, DÖVD-1, DÖVD-2, DÖVD-3, DÖVD-4, 18 çeşitten oluşan Hist. EXP denemesi ile 12 hat ve çeşitten oluşan, 2 lokasyonda kurulan YDDDBVD yürütülmüştür. Üretim programında yer alan 2 makarnalık buğday ve 1 tritikale çeşidinden (Ege 88, Şölen 2002 ve Egeyıldızı) 22.500 kg tohumluk üretilmiştir.</p> <p>2014 yılında melezleme programında 182 adet kombinasyon yapılmıştır. Gözlem bahçelerinde 301 hat/çeşit incelenmiştir. Açılan materyalde 641 hat değerlendirilmiş, bunlardan toplam 566 hat ve tek başak seçilerek bir ileri kademede ekilmek için hazırlanmışlardır. Verim denemeleri Menemen (İzmir) ve Dalaman (Muğla) lokasyonlarında yürütülmüştür. Bu yıl DBVD-1, DBVD-2, DVD-2.1, DVD-2.2, DVD-1.1, DVD-1.2 ile 12 hat ve çeşitten oluşan, 2 lokasyonda kurulan YDDDBVD yürütülmüştür. Üretim programında yer alan 4 makarnalık buğday (Ege 88, Şölen 2002, Tüten 2002, Gap) çeşitleri ile Egeyıldızı tritikale çeşidinden toplam 29.400 kg tohumluk üretilmiştir.</p> <p>2015 yılında melezleme programında 109 melez kombinasyonu yapılmıştır. Gözlem bahçelerinde 386 hat/çeşit incelenmiştir. Açılan materyalde 871 hat değerlendirilmiş, bunlardan toplam 649 hat ve tek başak seçilerek bir ileri kademede ekilmek için hazırlanmışlardır.. Verim denemeleri Menemen ve Dalaman lokasyonlarında yürütülmüştür. Bu yıl DBVD-1, DBVD-2, DVD-2.1, DVD-2.2, DVD-1.1, DVD-1.2, DÖVD ile 12 hat ve çeşitten oluşan, 2 lokasyonda kurulan YDDDBVD yürütülmüştür. Üretim programında yer alan 4 makarnalık buğday (Ege 88, Şölen 2002, Alatav ve Yaren) çeşitleri ile Egeyıldızı tritikale çeşidinden toplam 22.050 kg tohumluk üretilmiştir.Bu yıl Alatav adı ile bir adet makarnalık buğday tescil ettirilmiştir.</p> <p>2016 yılında melez programında 170 melez kombinasyonu yapılmıştır. Gözlem bahçelerinde 253 hat/çeşit incelenmiştir. DF₁ kademesinde 109, DF₂ – DF₇'de 844, hat değerlendirilmiştir. Verim denemeleri Menemen ve Dalaman lokasyonlarında yürütülmüştür. Bu yıl DBVD-1, DBVD-2, DVD-2.1, DVD-1.1, DÖVD yürütülmüştür. Üretim programında yer alan 6 makarnalık buğday (Ege 88, Şölen 2002,Tüten 2002, Gap, Alatav ve Yaren) ve 1 tritikale (Egeyıldızı) çeşitlerinden toplam 35.080 kg tohumluk üretilmiştir. Bu yıl Yaren adı ile bir adet makarnalık buğday tescil ettirilmiştir.</p>	
Anahtar Kelimeler	Ege Bölgesi, makarnalık buğday, ıslah, verim, dayanıklılık, kalite.	

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Hatice GEREN
Yardımcı Araştırmacılar	Uzm. Rıza ÜNSAL İsmail SEVİM Uzm. Nihan BAŞ ZEYBEKOĞLU (Kalite) Nedim ACAR, Ahmet KALIN (Hastalık)
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 74.825 TL 2019: 79.425 TL 2020: 81.775 TL 2021:72.125 TL 2022: 74.425
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı; bölge koşullarına uyumlu, hastalıklara ve yatmaya dayanıklı, kaliteli ve yüksek verimli makarnalık buğday çeşitleri geliştirmektir.</p> <p>Kısa boylu, yüksek verimli ekmeklik buğday çeşitlerinin üretime girmesiyle bölgede hızla azalan makarnalık buğday üretimini artırmak proje hedeflerinde yer almaktadır. Bu projede geliştirilen makarnalık buğday çeşitleri; Gediz 75, Ege 88, Salihli 92, Şölen 2002, Tüten 2002, Turabi, GAP, Alatay ve Yaren'dir. Bu çeşitler yazlık makarnalık buğday üretim alanlarında önemli bir pay almıştır. Bölgede makarnalık buğday veriminin ve çeşit zenginliğinin artırılması, makarna sanayinin talebini karşılayacak kalitedeki yeni çeşitlerin geliştirilerek, bu çeşitlerin safiyetlerinin korunarak tohumluklarının üretilmesi gerekmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler	Ege Bölgesi, makarnalık buğday, ıslah, verim, dayanıklılık, kalite.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAT/13/A12/P02/006
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. M. Nazım DİNÇER
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Şadiye YAKTUBAY, A. Alpaslan EZİCİ, Dr. Murat Reis AKKAYA
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	161.600 TL.
Proje Özeti:	<p>Her yıl yapılan melezlemelerle sürekli yeni kombinasyonların oluşturulduğu ve gelecekte her yıl yeni çeşit adaylarının elde edilebileceği sürekli bir Klasik Buğday Islah Programı olarak planlanmıştır. Bu çalışmanın öncelikli amacı, Doğu Akdeniz Bölgesi için yüksek verimli, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, kaliteli, hastalıklara dayanıklı, yatmaya dayanıklı ve orta erkenci makarnalık buğday çeşitleri geliştirmek amacıyla yürütülmüştür.</p> <p>Proje kapsamında Melez bahçesinde 150 hat ekilerek 147 melez yapılmıştır. Açılan materyalde ekilen 1450 hattan 1167 hat seçilerek 2016-2017 çalışma yılına aktarılmıştır. Gözlem bahçesi ve F7 kademesinde durulan hatlardan ve Gözlem Bahçelerinden seçilen 125 hat ön verim denemesinde tek tekerrürlü olarak ekilmiş. Verim değerlerine ve tarla gözlemlerine göre seçilen 16 hat verim denemelerine aktarılmıştır. Verim Denemelerinden 4'ü standart çeşit olmak üzere 125 adet hat veya çeşit ekilerek 6 hat seçilmiştir. Doğan kent, Ceyhan/ADANA ve Kahramanmaraş lokasyonlarında yürütülen Bölge Verim denemelerinden 25 adet hat veya çeşit ekilerek 12 hat seçilmiştir. Ayrıca CIMMYT'ten Gözlem Bahçelerinden sağlanan materyallerindeki 148 hattan 8 hat seçilerek 2017 yılı çalışma programına aktarılmıştır. Verim Denemelerinden 57 hat ekilip 7 hat seçilmiştir. 2014 yılında bir makarnalık buğday hattının tescil denemelerine ikinci yılı kurularak yürütülmüştür. 2017 yılındaki tescil komitesinde çeşidin tescili yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, kahverengi pas, seleksiyon, melezleme

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAT/13/A12/P02/006
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. M. Nazım DİNÇER
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Şadiye YAKTUBAY, A. Alpaslan EZİCİ, Dr. Murat Reis AKKAYA
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	161.600 TL.
Proje Özeti:	<p>Ekim-Haziran arasındaki dönemde (Ekim-Haziran) yıllık ortalama yağış toplamı 610 mm'dir. 2013-14 ve 2015-16 buğday yetiştirme sezonlarında yıllık yağış miktarları ise sırasıyla 299 mm ve 378,5 olarak gerçekleşmiştir. Diğer yıllardaki yağışlar ise uzun yıllar ortalamaları seviyesindedir. Sıcaklık ve nispi nem ise uzun yıllar ortalamaları seviyesinde gerçekleşmiştir.</p> <p>Ekilen materyalde gerekli olan tüm tarla gözlemleri ve kalite analizleri sonucu alınan değerlerin değerlendirilmesi sonucunda seleksiyonlar gerçekleştirilmiştir. 2013-2016 yılları arasında yapılan melez sayısı 601 adettir. Açılan materyal kademesinde toplam 6459 hat ekilmiş ve 6074 hat seçilmiştir. Gözlem bahçelerinden ve F7 aşamasında durulmuş hatlar veya çeşit değerlendirilerek ön verim denemelerine aktarılmıştır. Ön verim denemelerinde ekilen hat sayısı 398, seçilen hat sayısı 102'dir. Ön verim denemelerinde en düşük verim 401 kg/da ile 2014 yılında gerçekleşirken, en yüksek verim ise 1020 kg/da ile 2015 yılında gerçekleşmiştir. Standart çeşitlerin verim aralığı 481-1020 kg/da arasında değişmiştir. Verim denemeleri üç tekerrürü olarak Doğankent lokasyonunda ekilmiş olup ekilen hat sayısı 300, seçilen hat sayısı 46'dır. Verim denemelerinde en düşük verim 550 kg/da ile 2016 yılında gerçekleşirken, en yüksek verim ise 976 kg/da ile 2015 yılında gerçekleşmiştir. Standart çeşitlerin verim aralığı 557-878 kg/da arasında değişmiştir. Bölge verim denemeleri ise Doğankent, Ceyhan, Hatay veya Kahramanmaraş lokasyonlarında dört tekerrürlü olarak kurulmuştur. Bölge verim denemelerinde dört yılda kullanılan hat sayısı 100, seçilen hat sayısı ise 48 olmuştur. Denemelerdeki en düşük tane verimi 2016 yılında Ceyhan lokasyonunda 314 kg/da, en yüksekte 2014 yılında Doğankent lokasyonunda 879 kg/da olmuştur. Standart çeşitlerin verim aralığı 333-739 kg/da arasında değişmiştir. CIMMYT'ten gelen 685 hat gözlem bahçesinden 86 hat seçilmiş olup, verim denemelerinden ise 207 hattan 50 tanesi seçilerek bir sonraki yıllara aktarılmışlardır. 2013 yılında sarıbaşak ve 2016 yılında Ayzer ve Eker makarnalık buğday çeşitleri tescil edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, kahverengi pas, seleksiyon, melezleme

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. M. Nazım DİNÇER
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Şadiye YAKTUBAY, A. Alpaslan EZİCİ, Dr. Hasan AY, Dr. C. AylinOLUK , Deniz pehlivan KAHRAMAN
Başlama-Bitiş Tarihi	2018-2022
Projenin Toplam Bütçesi	260.000TL
Proje Özeti:	<p>Doğu Akdeniz Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları Projesi sonucunda bu bölgede yüksek verim potansiyeline sahip yeni buğday çeşitleri geliştirmektir. Enstitümüzün sorumluluk alanlarına giren Adana, İçel, Hatay, Kahramanmaraş, Gaziantep, Osmaniye, Kilis ve Adıyaman illerinde 2015 yılı Tarım İl Müdürlüklerinden alınan en son istatistiklere göre buğday ekim alanı 756 272 hektar, üretimi ise 2,6 milyon tondur. Bu durum ile bölgemiz, ülkemiz buğday ekim alanının yaklaşık %10'unu üretimin ise %20'ni karşılamaktadır. Bölgemiz buğday ekim ve üretim alanının %10'u makarnalık buğday çeşitlerinden oluşmaktadır. Makarnalık buğdaylar genellikle Hatay, Kahramanmaraş ve Gaziantep, Kilis ve Adıyaman illerinde yetiştirilmektedir. Kışlık makarnalık buğday çeşitleri Adana, İçel ve Osmaniye illerinin yamaç arazilerinde yetiştirilmektedir. Bu bölgede geliştirilen makarnalık buğdaylar Türkiye'nin en önemli makarnalık buğday alanına sahip olan Güneydoğu Anadolu Bölgesinde geniş ekim alanları bulacaktır. Bu bölgede yetiştirilen buğday çeşitleri çoğunlukla yazlık gelişme tabiatında olup yaklaşık %10'luk kısmında da alternatif ve kışlık çeşitler yetiştirilmektedir. Doğu Akdeniz Bölgesinde verimi sınırlayan en önemli faktörler erken ve geç donlar, zaman zaman görülen kuraklık ve hastalıklardır (paslar ve septorya). Proje, Doğu Akdeniz Bölgesi için yüksek verimli, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, kaliteli, hastalıklara, sıcağa, kurağa yatmaya dayanıklı ve orta erkenci makarnalık buğday çeşitleri geliştirmek amacıyla yapılmıştır. Yurtiçinde kendi materyalimize ilaveten Serin İklim tahılları Entegre Ürün Yönetimi Projesi kapsamında sağlanan materyal ve yurtdışından (CIMMYT ve ICARDA) getirilen materyallerde tüm tarla gözlemleri (bitki boyu, yatma, erkencilik, genel görüntü, vs) alınacaktır. Bölgemizde sorun olan hastalıklara (paslar, septorya, mildiyo vs) olan durumları doğal veya suni ortamlarda hastalık inakülasyonu yapılarak incelenecektir. Verim denemelerinde kalite değerleri de (protein, sedimantasyon, gluten, hektolitre ve sertlik) belirlenecektir. Amacımıza uygun melezler yapılarak F3 kademesine getirilen materyal yazlık dilimde çalışan tüm enstitülere gönderilecektir. Ön verim, verim, bölge verim ve ortak bölge verim denemeleri kurulup seleksiyonlar yapılacaktır. Çalışmada introüksiyon, melezleme ve seleksiyon metotları kullanılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, Doğu Akdeniz, yazlık, hastalık, kalite, Sıcaklık, kuraklık, erkencilik, melezleme, seleksiyon.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/A12/P02/008
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Sertaç TEKDAL
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet KARAMAN, Sinan BAYRAM, Mahir BAŞARAN, Mehmet DÜZGÜN, Ahmet EFE
Başlama-Bitiş Tarihi	2013 – 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 20.000 2014: 25.000 2015: 28.000 2016: 28.000 2017: 30.000
Proje Özeti:	<p>Araştırmada amaç, makarna ve bulgur sanayisinin istekleri doğrultusunda verimli, kaliteli ve hastalıklara dayanıklı uygun makarnalık buğday çeşitlerin geliştirilmesidir.</p> <p>Farklı kademelerde açılan materyalden (F₁+F₂+F₃+F₄+F₅+Tek Başak) toplam 516 adet üzerinde çalışılmış olup seçilen 403 adet hat, bir üst kademeye aktarılmıştır.</p> <p>Gözlem bahçesi ve dış materyalden oluşan 387 genotipten 84 tanesi Ön verim denemelerine alınmıştır. Ön verim denemesindeki 120 materyalden 40 tanesi seçilerek verim denemesi oluşturulmuştur. Verim denemesi 1, ikinci yıl denemek üzere denemeye aktarılmıştır. İkinci yılında olan verim denemesi 2'den bölge verim denemelerine aktarılmak üzere 8 adet hat seçilmiştir. Bölge verim denemesi ise ikinci yıl denemek üzere yeniden ekilmiştir.</p> <p>Tohumluk üretimi kapsamında, elit ve orijinal kademede 33.200 kg tohumluk üretilmiştir.</p> <p>Ayrıca 9 genotipten oluşan Sulu Çeşit Tescil Denemesi, Diyarbakır, Ceylanpınar ve Adıyaman olmak üzere 3 lokasyonda yürütülmüş ve elde edilen veriler ilgili birime gönderilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, ıslah, verim, kalite, CIMMYT, ICARDA

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/A12/P02/008
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Sertaç TEKDAL
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet KARAMAN, Sinan BAYRAM, Mahir BAŞARAN, Mehmet DÜZGÜN, Ahmet EFE
Başlama-Bitiş Tarihi	2013 – 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 20.000 2014: 25.000 2015: 28.000 2016: 28.000 2017: 30.000
Proje Özeti:	<p>Bu proje 2013-2016 yılları arasında Diyarbakır, Adıyaman, Ceylanpınar, Hazro, Küçükköy ve Kızıltepe olmak üzere 6 lokasyonda yürütülmüştür. Projede 4 yıllık süreçte F kademeleri ve tek başakta toplam 2981 genotip ekilmiş olup, 1918 hat bir üst kademeye aktarılmıştır. Gözlem bahçesi ve dış materyalden oluşan 1690 genotipten 444 tanesi Ön verim denemelerine alınmıştır. Ön verim denemelerindeki toplam 480 materyalden 160 tanesi seçilerek verim denemeleri oluşturulmuştur. Hem ulusal hem de dış materyalden (CMMYT ve ICARDA) temin edilen verim denemelerinde toplam 496 materyal ekilmiş olup, iki yıllık denem sürecinden sonra öne çıkan hatlar bölge verim denemelerine aktarılmıştır. Bölge verim denemelerine aktarılan hatlar da iki yıl denenmek suretiyle araştırılmış, verim ve kalite özellikleri yönünden üstünlük gösteren genotipler belirlenmiş ve dört yıl yürütülen çalışmalar sonucunda Hasanbey çeşidi tescil edilmiş olup, bir aday hattımız da tescil aşamasının ikinci yılında bulunmaktadır.</p> <p>Tohumluk üretimi kapsamında, elit ve orijinal kademede toplam 196.200 kg tohumluk üretilmiştir.</p> <p>Ayrıca farklı sayılardan genotipten oluşan Kuru/Sulu Çeşit Tescil Denemeleri, her yıl 3 lokasyonda yürütülmüş ve elde edilen veriler ilgili birime gönderilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, ıslah, verim, kalite, CIMMYT, ICARDA

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Sertaç TEKDAL
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet KARAMAN, Sinan BAYRAM, Mahir BAŞARAN, Mehmet DÜZGÜN, Ahmet EFE
Başlama-Bitiş Tarihi	2018 - 2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 32.300 2019: 34.300 2020: 36.300 2021: 38.500 2022: 41.000
Proje Özeti:	<p>Makarnalık buğdayın gen kaynağını oluşturan ve uygun iklim koşulları ile tarımsal potansiyele sahip olan Güneydoğu Anadolu Bölgesi, makarnalık kalitesi açısından en uygun bölge olarak bilinmektedir. Bu nedenle makarnalık buğday ıslah çalışmalarının bölgede kesintisiz devam etmesi kaçınılmazdır. Araştırmada amaç, sanayi ve tüketici istekleri doğrultusunda verimli, kaliteli ve biyotik/abiyotik etmenlere dayanlı uygun makarnalık buğday çeşitlerin geliştirilmesidir.</p> <p>Makarnalık buğday ıslah araştırmaları kapsamında kullanılacak genetik materyal, araştırma merkezimizde yapılan melezleme hatları, yurt içi (ETAE ile DATAE) ve yurt dışından (CIMMYT ile ICARDA) sağlanan genotiplerden oluşmaktadır. Denemeler, elle ve makinalı olarak ekilecek olup, makinalı ekimde yer alan ön verim denemeleri yağışa dayalı koşullarda Augmented deneme desenine göre, verim denemeleri de yağışa dayalı koşullarda tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekerrürlü olarak deneme alanımızda; bölge verim denemeleri ise yağışa dayalı ve sulu koşullarda tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak, deneme alanımız, Mardin ve Adıyaman lokasyonlarında beş yıl süreyle yürütülecektir. Bu proje çalışmaları sonucunda, bölgemiz başta olmak üzere tüm yazlık ve alternatif alanlardaki üreticilerimize yönelik arzu edilen makarnalık buğday çeşit beklentisini karşılamak, tüketici ve sanayi açısından da arzu edilen kaliteli çeşitlerin elde edilmesi, böylece ülkenin verimli ve kaliteli makarnalık buğday üretimini artırmak hedeflenmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, kalite, CIMMYT, ICARDA

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM /TBAD/16/A12/P02/004
Proje Başlığı	GAP Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ali İLKHAN
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama-Bitiş Tarihi	2016-2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	
Proje Özeti:	<p>2015-2016 Ekiliş sezonunda denemeler; 3 adet bölge verim denemesi, 5 adet verim denemesi, 1 adet gözlem bahçesi ve açılan materyal setleri şeklinde kurulmuştur. Yapılan analizler sonunda verim, agronomik ve kalite özellikleri öne çıkan hatlar seçilerek 2017 yılı denemelerine alınmışlardır.</p> <p>Uzun yıllar lokasyon verimleri ve elde edilen kalite analiz sonuçları dikkate alınarak yapılan değerlendirme sonucunda, Edessa ve Ruha adı altında 2 adet hattın tesciline başvurulmuştur. Ayrıca kurağa ve yüksek sıcaklığa tolerant hatların sayısı arttırılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, ıslah, çeşit, hat, GAP Bölgesi

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P02/001		
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü		
Proje Yürütücüsü	Selami YAZAR		
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Emin DÖNMEZ, Dr. Ayten SALANTUR, Zir.Yük.Müh. Bayram ÖZDEMİR, Mehmet Emin ALYAMAÇ, Gökhan KILIÇ		
Başlama-Bitiş Tarihi	2013 - 2017		
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013...24.000	2014....24.000	2015....24.000
	2016 24.000.	2017... 24.000	
Proje Özeti:	<p>Makarnalık buğday ıslah programında 2015-2016 döneminde; varyasyon kaynağı olarak durum melez bahçesi (227 adet) ve ileri kademe hatları kullanılmıştır. Ön verim (625 adet), verim denemelerindeki hat ve çeşitler (91 adet) bitkisel özellikler, kalite, hastalık ve verim yönünden değerlendirilmiştir. Açılan kademe 1147 populasyon ekilmiş ve DF6 kademesinde 7350 başak sırası tarımsal özellikler yönüyle değerlendirilip, seçim yapılmıştır.</p> <p>Açılan kademedeki materyal DF1, DF2, DF3, DF4 ve DF5 kademeleri populasyon olarak, DF5'den tek başak seçilerek DF6'da tek başak sıraları şeklinde ekilmiştir. 2016 yılında 7350 adet başak sırasından oluşan DF6'dan sarı pas, standart çeşitlere göre tek sıra verimleri ve diğer bitki boyu, gibi bitkisel özellikler dikkate alınarak seçilen 465 hat DÖVD'ye aktarılarak ekimleri yapılmıştır. Verim denemelerinde yer alan hatlar verim, kalite ve hastalık sonuçlarına göre yapılan değerlendirme neticesinde öne çıkan hatlar bir üst kademeye aktarılmıştır. 2015-2016 Orta Anadolu bölgesinde deneme kurulan ve yürütülen tüm lokasyonlarda sonbahar döneminde (Eylül, Ekim ve Kasım aylarında) alınan yağışlar uzun yıllar ortalamasına altında seyretmiş, bu yağış miktarı düzenli bir çimlenme, çıkış ve kış öncesi gelişme için yeterli olmamıştır. Bu durum bölge genelinde buğday tarımını olumsuz etkilemiştir.</p> <p>Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Çalışmalarının yürütüldüğü yerler İkizce, Altınova (TİM), Malya (TİM), Gözlü (TİM) ve Ulaş (TİM)'de olup tüm hasatlar 25 Temmuz – 25 Ağustos 2015 tarihleri arasında başarıyla tamamlanmıştır.</p> <p>Makarnalık buğday Islah çalışması içerisinde yer alan tüm materyalin ekimleri 20 Ekim- 18 Kasım tarihleri arasında denemelerin yürütüldüğü yerlerde bir sorunla karşılaşılmeden gerçekleştirilmiştir. Ancak bölge genelinde çıkış ve çimlenme sağlayacak yeterli yağış olmadığı için, denemelerde yer alan materyal çıkış sağlamadan kışa girmiştir.</p>		
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, ıslah, verim, kalite, mikro element, ön ıslah, kurağa dayanıklılık		

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P02/001		
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü		
Proje Yürütücüsü	Selami Yazar		
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Emin Dönmez, Dr. Ayten Salantur, Zir.Yük.Müh. Bayram Özdemir, Mehmet Emin Alyamaç, Gökhan Kılıç		
Başlama-Bitiş Tarihi	2013 - 2017		
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013...24.000	2014....24.000	2015....24.000
	2016 24.000.	2017... 24.000	
Proje Özeti:	<p>Enstitümüzün kuruluşu ile birlikte başlayan Makarnalık buğday ıslah programının 2013-2016 döneminde varyasyon oluşturabilmek için melezleme ıslah yönteminden faydalanılmış, seçim aşamalarında değiştirilmiş toptan seçme metodu uygulanmıştır.</p> <p>Varyasyon kaynağı olarak makarnalık melez bahçesi ve ileri kademe verim denemesinde yer alan hatlar kullanılmıştır. Açılan kademedeki materyal DF1, DF2, DF3, DF4 ve DF5 kademeleri populasyon olarak, DF5'den tek başak seçilerek DF6'da tek başak sıraları şeklinde ekilmiştir. DF6 kademesinde bulunan saf hatlar elle başak sırası olarak ekilmiş ve tarımsal özellikler yönüyle bölgede yaygın olarak ekilen çeşitlerle aynı koşullarda karşılaştırılarak değerlendirilip, denk veya daha üstün olan genotiplerin seçimi yapılmıştır. Bu seçimde tarla koşullarında ki sarı pasa gösterdikleri tepki, tek sıra verimleri, bitki boyu, başak tipi, dane dökme ve diğer bitkisel özellikleri dikkate alınarak seçilen hatlar DÖVD' ye aktarılarak ekimleri yapılmıştır.</p> <p>Ön verim ve verim denemelerinde yer alan hatlar verim, kalite ve hastalık sonuçlarına göre yapılan değerlendirme neticesinde öne çıkan hatlar bir üst kademeye aktarılmıştır. Makarnalık buğday ıslah programının 2013-2016 yılı çalışmalarında yer alan denemelerin kalite analizleri ve kalite yönüyle değerlendirilmesi enstitümüzün kalite ve teknolojileri bölümünde, Sürme ve rastık ve yaprak hastalıklarına karşı durumlarının belirlenmesi de Hastalık Ve Zararlılara Dayanıklılık Bölümü tarafından yürütülen ilgili projelerde yapılmıştır. Verim denemelerinde yer alan hatlar verim, hastalık ve kalite özellikleri birlikte değerlendirilerek bir üst kademeye alınmaktadır. Proje döneminde üretimde olan çeşitlerimiz: Kızıltan 91,Ç-1252, Mirzabey 2000, Eminbey çeşitlerimize ait ıslahçı tohumu ve elit üretimi başarı ile gerçekleştirilmiştir. Ayrıca özel sektör tohumculuk kuruluşlarından gelen yoğun talep üzerine imren çeşidimizin elit tohumluk üretimi de gerçekleştirilmiştir</p>		
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, ıslah, seleksiyon, sarı pas, kalite		

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Ayten SALANTUR
Yardımcı Araştırmacılar	Selami YAZAR, Dr. Emin DÖNMEZ, Bayram ÖZDEMİR, Mehmet Emin ALYAMAÇ, Gökhan KILIÇ
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018:100.000TL 2019:100.000TL 2020:100.000TL 2021:100.000TL 2022:100.000TL Toplam:500.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje TAGEM/TBAD/13/A12/P02/001 numaralı projenin devamıdır. Makarnalık buğday ıslah programı Tarla bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü'nde 1926 yılında başlamıştır. Bu araştırma 1696'a kadar projersiz yürütülmüştür. 1969'dan sonra bu araştırmalar Ulusal Kışlık Tahıl Projesi adı altında yapılmıştır. Buğday, Türkiye ve dünyanın önemli besin kaynağıdır. Durum buğdayı makarna, kuskus, bulgur, ekmekek ve ekmekeklik buğdayla yapılması mümkün olmayan diğer bazı besin maddelerinin yapımında kullanılmaktadır. Nüfus artışına bağlı olarak artan ihtiyacın karşılanabilmesi için, durum buğday üretiminin artırılması gerekmektedir. Buğday üretiminin artırılması iki yolla mümkündür. Bunlar ya durum buğdayının ekim alanlarının artırılması ya da birim alandaki veriminin artırılmasıdır. Türkiye'de hâlihazırda işlenen elverişli tarım alanları son noktaya ulaştığı için birinci yolla buğday üretiminin artırılması mümkün değildir. Üretim artışı, birim alandan alınan buğday veriminin artırılmasıyla mümkün olabilir. Bunun için ıslah çalışmaları ile yüksek ve stabil verim, yanında kışa, kurağa ve hastalıklara dayanıklı tüketici ve sanayicinin isteklerine uygun kaliteye sahip yeni buğday çeşitleri geliştirebiliriz. Bu proje çerçevesinde bu güne kadar Kunduru 414/44, Akbaşak 073/44, Berkmen 469, Çakmak 79, Kızıltan 91, Ç-1252, Altın 40/98, Ankara 98, Mirzabey 2000, İmren ve Eminbey makarnalık buğday çeşitleri tescil ettirilmiştir. Bu çeşitlerin ıslahıyla; verimde, kalitede ve diğer özelliklerde iyileştirmeler sağlanmıştır. Projede yapılacak olan ön ıslah çalışmasıyla, kurağa dayanım, sıcak toleransı; mikro element içeriği farklı, protein oranı ve protein kalitesi yüksek, hastalıklara dayanıklı yeni ıslah materyalinin geliştirilmesine çalışılacaktır. Geliştirilecek olan çeşit adaylarıyla özellikle makarna ve bulgur sanayinin isteklerine çözüm sunulmaya çalışılacak, sonuç olarak ta ülke ekonomisine katkı sağlanacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, ıslah, verim, kalite, mikro element, ön ıslah, kurağa dayanıklılık

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P02/004
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Makarnalık Buğday Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Savaş BELEN
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa ÇAKMAK (ıslah), Soner YÜKSEL (ıslah), Yılmaz YILDIRIM(ıslah), A.Cevat Sönmez (ıslah), Agronomi Birimi, Hastalık Birimi, Kalite ve Teknoloji Birimi, Biyoteknoloji Birimi
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 -31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	74.500 TL
Proje Özeti:	<p>Çalışmaların yürütüldüğü 2015-2016 yılı bitki gelişme sezonu sonbaharında Ekim ayında alınan yağışlar çıkış için yeterli olmuştur. Kış ayları normal sıcaklıklar görülmüş ve ocak ayından itibaren yağışın düzenli ve uzun yıllar ortalaması civarında gerçekleşmesine bağlı olarak bitki gelişiminde herhangi bir sıkıntıya rastlanılmamıştır. Ancak Hamidiye lokasyonu dolu, Konya ve İçeri Çumra lokasyonları kuraklık zararından dolayı değerlendirilememiştir. Yağmura bağlı koşullarda bölge denemeleri verim ortalamaları Eskişehir’de 500 kg/da, Emirdağ’da 225 kg/da, Uşak’ta 430 kg/da, Altıntaş’ta 330 kg/da arasında gerçekleşmiştir. Eskişehir’de suluda ortalama verim 750 kg/da olurken, Toprak - Su lokasyonunda 700 kg/da olarak gerçekleşmiştir.</p> <p>Yürütülen melezleme çalışmalarında 170kombinasyon elde edilmiştir. Açılan kademedede (F1-F3) toplam 441kombinasyon değerlendirilmiştir. Diğer ıslah programlarından gelen F2 materyali ile beraber F1-F4 kademesinde toplam 528popülasyon bu yıl ekilmiştir. F4 kademesindeki 87popülasyondan yaklaşık 4020 başak seçilerek başak sırası olarak ekilmiştir. F5 başak sıralarından seçilen hatlardan 265 tanesi kuru, 210 tanesi ise sulu gözlem bahçesinde değerlendirilmiştir. Kuru gözlem bahçesindeki 265 hattın 92tanesi ön verim denemesine alınmıştır. Sulu gözlem bahçesindeki 210hattın, 70 hat sulu verim denemesine, makarnalık ön verim denemesindeki 256 hattın, 73 hat kuru verim denemesine alınmıştır. Kuru ve sulu verim denemelerindeki hatlar ile bölge verim denemesi oluşturulmuş, sulular 3, kurular ise 7 lokasyonda ekilmiştir. Bölge verim denemelerindeki 20 şer hattın iyi özelliklere sahip olan 9 hat tekrar denemek üzere bölge verim denemesine alınmıştır. Makarnalık çeşit adayları verim denemesinden 2 hattın tohum çoğaltması tescile verilmek üzere yapılmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, makarnalık, geçit bölgesi, ıslah, çeşit, hat, lokasyon

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P02/004
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Makarnalık Buğday Islahı
Proje Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Savaş BELEN
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa ÇAKMAK , Soner YÜKSEL , Yılmaz YILDIRIM, A.Cevat SÖNMEZ, Agronomi Birimi, Hastalık Birimi, Kalite ve Teknoloji Birimi, Biyoteknoloji Birimi
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 -31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	74.500 TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje 2013-2016 yılları arasında 7 lokasyonda yürütülmüştür. Projede 4 yıllık süreçte toplam 487 melez yapılmış, bunlardan açılan materyal seviyesinde (F1-F3) 1185 hat elde edilmiş, F4 kademesinde ortak F3'ten gelen hatlarla birlikte 578 hat değerlendirilmiştir. F4 kademesinden her yıl ortalama 3000 tek başak seçilmiştir. Tek başaklardan 4 yılda yaklaşık 1000 hat kuru, 300 hat sulu gözlem bahçesine seçilmiş ve bu kademedeki kalite testleri de seçim kriteri olarak kullanılmaya başlanmıştır. Her yıl yaklaşık 150 hat ön verim, 75 hat ise verim denemelerinde değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler sonucu ileri çıkan hatlar 7 farklı bölgede denenmiştir. Bu projenin sonucu 2 adet makarnalık buğday çeşit adayının tohumları tescile verilmek üzere çoğaltılmaya başlanmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, makarnalık, geçit bölgesi, ıslah, çeşit, hat, lokasyon

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Savaş BELEN
Yardımcı Araştırmacılar	Soner YÜKSEL, Yılmaz YILDIRIM, A. Cevat SÖNMEZ
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018 -31.12.2022
Projenin Toplam Bütçesi	109.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projede Orta Anadolu ve Geçit Bölgelerinin kuru ve taban alanları için iyi uyum gösteren, yüksek verimli ve iyileşen koşullarda verimini arttıran, bölgede görülen önemli hastalıklara ve abiotik streslere dayanıklı veya tolerant, makarnalık kalitesi yüksek çeşitler geliştirmek ve geliştirilen bu çeşitlerin elit tohumluk üretimini ve çiftçilere tanıtımını yapmak amaçlanmaktadır.</p> <p>Proje kapsamında geliştirilecek yeni bir çeşit, genetik materyal, materyalle ilgili elde edilen veriler ve bunların yorumlanmasıyla ortaya çıkan bilimsel sonuçlar, bilgi birikimi ve tecrübeler projenin önemli çıktılarındandır. Elde edilen yeni çeşitler hedef bölgede makarnalık buğday üretimini, yetiştiricilerin gelir düzeylerini artıracak, makarna sektörüne kaliteli hammadde sağlayacaktır.</p> <p>Çalışmada Enstitünün kendi geliştirdiği buğday hat ve çeşitleri, benzer ekolojilerde çalışan diğer kamu araştırma kuruluşlarından ve uluslararası kaynaklardan gelen materyalinden yararlanılacaktır. Islah metodu olarak öncelikle melezleme ıslahı yöntemi kullanılacaktır. Melezleme çalışmalarında her yıl 150-200 adet melez yapılacak, seleksiyon modeli olarak modifiye edilmiş bulk metodu uygulanacaktır. F1-F3 kademeleri bulk olarak hasat edilecek, her bir F4 popülasyonundan 30-50 arası başak toplanarak başak sıraları olarak elle ekilecek, bu materyalden yapılan seleksiyonla gözlem bahçesi, ilerleyen yıllarda ise verim ve bölge verim denemesi oluşturulacaktır. Bu denemeler sırasıyla augmented, lattice ve tesadüf blokları deneme desenlerinde yürütülecek, denemelerde ıslah sürecinin gerektirdiği gözlem, ölçüm ve değerlendirmeler ile fiziksel ve kimyasal tane kalite testleri, hastalık testleri yapılacaktır. Elde edilen tüm sonuçlar birlikte değerlendirilerek ıslah hedeflerine uygun üstün özelliklere sahip yeni çeşitler geliştirilip tescil ettirilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, makarnalık, geçit bölgesi, ıslah, çeşit, hat, lokasyon

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/PO2/005
Proje Başlığı	Makarnalık Buğday Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Musa TÜRKÖZ
Yardımcı Araştırmacılar	Meltem YAŞAR, Enes YAKIŞIR, İbrahim KARA, Dr. Emel ÖZER, Dr. Telat YILDIRIM, Ş. İsmail CERİT, Sait ÇERİ, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 12.000, 2014: 13.000, 2015: 15.000, 2016: 15.000, 2017: 16.000, Toplam:71.000
Proje Özeti:	<p>Kuruluşumuz bünyesinde çeşit geliştirme çalışmaları 1987-88 yetiştirme döneminde başlamıştır. 2002-2003 yetiştirme dönemi sonuna kadar çoğunluğu tek melez olmak üzere, çapraz ve üçlü melez yapılmış olup 2003 yılından sonra Ulusal Çeşit Geliştirme Programı çerçevesinde diğer enstitülerden sağlanan açılan materyaller ile ıslah çalışmalarına devam edilmiştir. 2010-11 döneminde 46 kombinasyonla özel amaçlı melezleme çalışmalarına başlanmıştır.</p> <p>2015-16 deneme yılında melez bahçesi (61 genotip) 1sx1m 3 zaman olarak ekilmiştir. Başak Sırası (3552 adet genotip) 1sx1m olarak makine ile ekilmiştir. Açılan materyaller ve gözlem bahçelerinden; MF4: 300, MF5: 206, SMGB: 171, KMGB: 325 tekerrürsüz olarak 6sx5m olarak parsellere makine ile ekilmiştir. Verim denemelerinden SMÖVD: 110, KMÖVD: 225, SMVD: 20, KMVD: 20, SMBVD: 15, KMBVD: 15, İntroduksiyon Materyali: 176, Ankara ve Eskişehirden gelen BVD: 72, O-KMBVD: 25, KM-Tes: 12, SM-Tes: 16 adet olan genotipler tekerrürlü olarak 6sx7m olarak parsellere makine ile ekilmiştir.</p> <p>Açılan materyaller Konya'da, ÖVD ve VD kademesindeki materyaller Konya, İ. Çumra ve Gözlü lokasyonlarında, BVD'ler ise İçeri Çumra, Gözlü/TİGEM, Aksaray Koçaş/TİGEM, Ankara ve Eskişehir lokasyonlarında ekilmiştir.</p> <p>Konya Merkezde, yaşanan kuraklık nedeniyle yağışa dayalı denemelerde hasat yapılamamış seleksiyon yapılırken lokasyonlar ve tarla gözlemleri dikkate alınmıştır. Bir ileri kademeye aktarılan genotiplerin ekimleri 2016-17 sezonu için proje uygun olarak, sulu ve yağışa dayalı şartlar için ekimleri yapılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, Makarnalık Buğday, Islah, Çeşit

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/PO2/005
Proje Başlığı	Makarnalık Buğday Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Musa TÜRKÖZ
Yardımcı Araştırmacılar	Meltem YAŞAR, Enes YAKIŞIR, İbrahim KARA, Dr. Emel ÖZER, Dr. Telat YILDIRIM, Ş. İsmail CERİT, Sait ÇERİ, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 12.000, 2014: 13.000, 2015: 15.000, 2016: 15.000, 2017: 16.000, Toplam:71.000

Proje Özeti:

Kuruluşumuz bünyesinde 1987-88 yetiştirme döneminde başlayan çeşit geliştirme çalışmaları çerçevesinde 2002-2003 yetiştirme dönemi sonuna kadar çoğunluğu tek melezleme çalışmaları yapılmış,2003 yılından sonra Ulusal Çeşit Geliştirme Programı çerçevesinde diğer enstitülerden sağlanan açılan materyaller ile ıslah çalışmalarına devam edilmekle beraber 2010-11 yıllarında özel melezleme çalışmalarına başlanmıştır.

2013-16 YILLARI ARASINDA EKİMİ YAPILAN DENEMELER

DENEME ADI	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16
F1	153			
F2	99	153		
F3	260	498	196	100
F4	290	335	495	300
F5				206
F5(Başak Sırası) sulu	28 (672s)			
F5(Başak Sırası) kuru	60 (1140s)	67 (1608s)	206 (4944s)	148 (2552s)
F6 (Gözlem Bahçesi) sulu	126	270	190	171
F6 (Gözlem Bahçesi) kuru	117	360	630	325
F7 (ÖVD) sulu	42*3	42*3	56*3	110*3
F7 (ÖVD) kuru	25*3	42*3	64*3	225*3
F8 (VD) sulu		15*4	15*4	20*4
F8 (VD) kuru	25*4	25*4	25*4	20*4
F9 (BVD) sulu	25*4	20*4	25*4	15*4
F9 (BVD) kuru	20*4	25*4	20*4	15*4
TOPLAM	3.338	3.816	7.155	5.939
GENEL TOPLAM				20.248

F1, F2 ve F3 kademesindeki materyaller elle, geri alan açılan materyal ve gözlem bahçeleri makine ile 6s*4m'lik parsellere, başak sırası makine ile 6s*1m'lik parsellere, verim denemeleri ise 6s*5m'lik parsellere ekilmektedir. 4 yılın toplamı olarak 20.248 adet genotip verim kademlerinde yıllara göre farklı lokasyonlara ekilmişlerdir.

Anahtar Kelimeler | Buğday, Makarnalık Buğday, Islah, Çeşit

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Musa TÜRKÖZ
Yardımcı Araştırmacılar	Meltem YAŞAR, İbrahim KARA, Enes YAKIŞIR, Şah İsmail CERİT, Dr. Telat YILDIRIM, Mehmet Ali ÇAYIROZ, Dr. Emel ÖZER, Sait CERİ, Muhammed GÖKALP, Dr. Fatih ÖZDEMİR, Seydi AYDOĞAN
Başlama-Bitiş Tarihi	2018-2022
Projenin Toplam Bütçesi	237.500,00 TL
Proje Özeti:	<p>Türkiye birçok bitkinin olduğu gibi makarnalık buğdayın da anavatanıdır. Bu nedenle dünya da kaliteli makarnalık buğday üretilebilecek en uygun ekolojik bölgelere sahip ülkelerden biridir. Makarnalık buğday yetiştiriciliğinde ülkemizin en büyük eksikliği, istenilen kalitede tescilli makarnalık buğday çeşitlerinin olmamasıdır. Makarnalık buğdayın kalitesini belirleyen temel kriter, makarna üretimine uygunluk derecesi, yani makarnalık kalitesidir.</p> <p>Bu projenin başlıca amacı sanayicinin ve üreticinin istediği kriterlerde ve kalitede, verimi yüksek, hastalıklara ve çevresel stres faktörlerine dayanıklı veya toleranslı makarnalık buğday çeşitleri geliştirmektir. Bu proje kapsamında, karşılıklı işbirliği içinde bulunduğumuz (Ülkesel Serin İklim Tahılları Projesi kapsamında) enstitülerinden açılan kademedede (F3) gelen materyaller enstitümüz arazinde ekilecektir. Ayrıca enstitü içinde yapacağımız özel melezlerle materyal zenginleştirilecektir. Projede Modifiye Bulk metodu uygulanacak olup F5 kademesine kadar kalıtım derecesi yüksek karakterlere göre (dane şekli vb.) seleksiyon yapılacak, F5 kademesinden sonra ise kantitatif karakterler (verim, stres koşulları vb.) dikkate alınarak seleksiyon yapılacaktır.</p> <p>F6 kademesindeki tek bitki seleksiyonundan sonra sulu ve kuru gözlem bahçelerine materyal sağlanacak, buradan seçilenler sulu ve kuru ön verim denemelerine, daha sonra sulu ve kuru verim denemelerine aktarılacaktır. Bu çalışmalar da Konya/Merkez, Konya/İçeri Çumra, Konya/Sarayönü, Eskişehir, Ankara/Haymana, Aksaray/Koçaş lokasyonları (yıllara göre) kullanılacaktır.</p> <p>Verim kademelerindeki hastalık testleri için Konya/Merkez, Kalite analizleri için ise Konya/Merkez, İçeri Çumra veya Gözlü lokasyonları kullanılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, Makarnalık Buğday, Islah, Çeşit

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	ACC-Deaminaz Enzimini Üreten Rizosfer Bakterilerini Kullanarak Buğdayda Kuraklık Toleransının Artırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Gül İMRİZ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Fatih ÖZDEMİR, Birol ERCAN, İlker TOPAL, Murat Nadi TAŞ, Mehmet Sait KARACA
Başlama-Bitiş Tarihi	2018-2022
Projenin Toplam Bütçesi	232.500,00 TL
Proje Özeti:	<p>Bitki Gelişimini Teşvik Eden Rizobakteriler (PGPR) olarak tanımlanan toprakta bitki kök bölgesini çevreleyen bölgeyi habitat edinmiş bakterilerin bitkilere direk ve indirek olan birden fazla faydalı etkisi bulunmaktadır. Yapılan pek çok çalışma PGP rizobakterilerinin ürettikleri ACC-deaminaz enzimi aracılığı ile bitkide aşırı etilen oluşumunu engellediğini ve dolayısıyla su stresinin azaltılabildiğini göstermiştir. Çalışmanın amacını Konya ve Karaman İllerine ait ilçelerdeki farklı bitki kök bölgesinden elde edilen rizosfer bakterilerin buğdayda kuraklık stresine karşı etkinliklerinin belirlenmesi oluşturmaktadır. Projenin bir ön çalışması olarak belirtilen bölgelerde buğday, fiğ, fasulye ve bazı yabancı otların rizosfer toprağından toplam 447 rizobakteriyel izolat elde edilmiştir ve çalışmalarda kullanılmak üzere laboratuvarında uygun koşullarda saklanmaktadır. Bu projede, ön çalışmalardan elde edilmiş rizobakterilerin laboratuvarında yapılacak bazı testler ile biyokimyasal özellikleri belirlenecektir. Laboratuvarında ACC-deaminaz enzim aktivitesi gösteren izolatlar seçilecek ve tanısı 16SrDNA analizleri ile yapılacaktır. Projenin amaçları doğrultusunda seçilecek olan izolatların etkinlikleri serada denemeleri ve tarla denemeleri ile bazı verim, gelişim ve fizyolojik parametreleri üzerinden değerlendirilecektir. Ülkemizde üretimi etkileyen biyotik/abiyotik stres faktörleri ile biyolojik mücadele çalışmaları halen sınırlı sayıdadır. Proje kapsamında yapılacak olan çalışmalar Enstitüde yapılan kuraklık çalışmalarına yeni bir yaklaşım getirecektir. Başarılı sonuçlar elde edildiği takdirde yerel izolatlar ile bir biyoformülasyon çalışmasının önünün açılacağı, bunun hem ülke ve hem bölge açısından önem taşıdığı düşünülmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, rizobakteri, abiyotik, stres, mücadele

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/005
Proje Başlığı	Yazlık Dilim Serin İklim Tahıllarında Anter Kültür Yönteminin Uygulanması Çalışmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Seda PELİT
Yardımcı Araştırmacılar	Aydın İMAMOĞLU , Rıza ÜNSAL
Başlama-Bitiş Tarihi	2014-2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014: 6500 TL 2015: 7000 TL 2017: 8.000 TL 2016: 8000 TL 2018: 9.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu çalışma Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde hâlihazırda devam eden arpa ve buğday ıslah projelerinin melez programında bulunan F₂ kademesindeki arpa (<i>Hordeum vulgare.</i>) ve buğday (<i>Triticum sp.</i>) ıslah materyalinin anter kültür yoluyla saflaştırılması esasına dayanmaktadır. Bu amaçla tarladan seçilen F₂ arpa ve buğday genotiplerinde başaklanma başladığında yapılan kontrollerde arpalarda başak bayrak yapraktan henüz çıkmadan, buğdaylarda ise başak kılıçıkları bayrak yapraktan gözükmeye başlayanlar alınarak laboratuvara götürülmüştür. Başaklar soğuklama muamesi için şeffaf poşetlere sarılarak su dolu kaplar içerisinde +4 C⁰ de bekletilmiştir.</p> <p>Kimyasal temini gerçekleştirilmiş ortamları hazırlamak için gerekli olan stoklar hazırlanmış ve ortamlar hazırlanmıştır. Sterilizasyon işlemine tabi tutulan başaklar ardından hazırlanan ortamlara her petriye 1 başaktaki anterlerin tümü konularak etrafı parafin bantla çevrilmek suretiyle üzerine numara, isim ve tarih yazılmış ve gelişmeleri için inkübatöre konulmuştur. Arpa anterleri herhangi bir gelişme göstermemiş olup, buğdaylarda istenen gelişmeyi gösteren anterler (embroidler) rejenerasyon ortamına aktarılmış ve yeşil aksam oluşturana kadar 16 saat aydınlık/ 8 saat karanlık fotoperiyodunda tutulmuştur. 3-4 yapraklı hale gelen bitkicikler köklenme ortamına aktarılmıştır. Köklenmelerini tamamlayan bitkicikler torf bulunan saksılara aktarılmıştır. İklim alıştırmaları yapılmıştır. Bitkilerin ploidi seviyelerini belirleme çalışmaları yapılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	anter kültürü, arpa (<i>Hordeum vulgare.</i>), doubled haploid

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ege Bölgesinde Yetiştirilen Bazı Arpa (<i>Hordeum vulgare</i> L.) Genotiplerinde Anter Kültürü Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Seda PELİT
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2019
Projenin Toplam Bütçesi	20.100 TL
Proje Özeti:	<p>Bu çalışma Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde bulunan F2 kademedeki arpa (<i>Hordeum vulgare</i>) ıslah materyalinin anter kültür yoluyla durultulması esasına dayanmaktadır. Mısır, buğday, arpa, çavdar, yulaf gibi tahıllarda yapılan haploid çalışmalarında en çok kullanılan biyoteknolojik yöntemlerden biri anter kültür çalışmalarıdır. Bitkilerden melezleme sonrası elde etmek istediğimiz verim, kalite, dayanıklılık özelliklerinin saflaştırılması amacı için klasik ıslah yöntemine göre 6-7 ekim sezonu beklemek gerekirken, anter kültürü yöntemi ile üretilen doubled haploid bitkiler sayesinde bu süreyi 4-5 yıl kısaltmak mümkündür. Çalışmada Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünce geliştirilmiş olan F2 kademesindeki 20 adet arpa genotipi ve 5 adet çeşit(Sancak, Bayrak, Akhisar98, Hilal ve Troya) ile birlikte toplam 25 genotip kullanılacaktır. Bu 25 genotipten 5'ine uygun anter alım evresinin belirlenmesi amacıyla 3 farklı başak alım zamanı işlemi uygulanacaktır. Balkan 96 ve Tarm92 kışlık arpa çeşitleri çalışmada kontrol grubu olarak yer alacaktır. BAC3, FHG katı, FHG sıvı, C3 ve modifiye MS kültür ortamları kullanılırken aynı zamanda ön muamelesinin etkilerini gözlemleyebilmek için genotipler her ortam için farklı ön muameleye tabi tutulacaktır. İstenen gelişmeyi gösteren genotiplerden elde edilen haploid bitkilerde kolkisin uygulaması yapılacak ve meydana gelen tohumlar tahıl ıslah programına dâhil edilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	anter kültürü, arpa, doubled haploid, <i>Hordeum vulgare</i>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A12/P01/003
Proje Başlığı	Soğuğa Dayanıklı Buğday Genotipleri Geliştirmek İçin Anter Kültürü (Double Haploidi) Yönteminin Uygulanması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Berin DUMLU
Yardımcı Araştırmacılar	Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR Canan KAYA Vedat BEDİRHANOĞLU Ramazan SELÇUK Hatice CENGİZ
Başlama-Bitiş Tarihi	2015-2019
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2015: 4.000 TL 2016: 3.000 TL 2017: 3.000 TL 2018: 3.000 TL 2019: 3.000 TL
Proje Özeti:	<p>Doğu Anadolu Bölgesi buğday ıslah projesi kapsamında 30 adet F2 kombinasyonunun ekimi ılıca lokasyonuna yapılmıştır. Erken tek çekirdekli dönemde mikrosporlara sahip anterleri içeren başaklar alınmıştır. Tarladan toplam 208 başak alınmıştır.</p> <p>Başaklar, alındığı gün itibariyle 12 ile 15 gün arasında +4 derece karanlık ortamda soğuk uygulamasına tabi tutulmuştur. MN6 sıvı besi ortamı için stok solüsyonları hazırlanmıştır. Besi ortamı, otoklavlanıp plastik petrilere aktarılmıştır.</p> <p>Başaklarda yüzey sterilizasyonu yapıp, steril kabin altında anter ekimi yapılmıştır. 183 adet petriye 15411 adet anter ekimi yapılmıştır. Ekimi tamamlanan petriler, 29 °C' de karanlık inkübatörde 40 gün süreyle bırakılıp, kallus oluşumu gözlenmiştir.</p> <p>Kallus ortamı (2.ortam) olan 190-2 regenerasyon ortamı hazırlanıp petrilere dağıtılmış, kalluslar aktarılmıştır. Tarladan alınan başaklardan toplam 684 adet kallus elde edilmiştir.</p> <p>3. ortam olan 190-2 köklendirme ortamı hazırlanmıştır. Hazırlanan ortam cam tüplere dağıtılmıştır. Yeşil bitki oluşturan kalluslar tüplere aktarılmıştır. 120 adet cam tüpe yeşil bitki aktarımı yapılmıştır. Diğer kallusların yeşil bitki oluşturduğu gözlemlenmiş ve tekrar köklendirme ortamı hazırlanmıştır. 114 adet cam tüpe yeşil bitki aktarılmıştır. Böylece toplam 234 adet yeşil bitki ve albino bitki elde edilmiştir. Cam tüpteki yeşil bitkiler 28 °C' de, 16 saat ışık 8 saat karanlık şartlara ayarlanan iklim odasına alınmıştır. Halen 28 °C'de büyütme kabini içinde olan bitkiler, 2, 3 yapraklı olunca +4 °C'ye alınarak vernalizasyon ihtiyaçları karşılanmaya başlanacaktır. 6 hafta süresince bu şartlarda vernalizasyon ihtiyaçları karşılanacaktır. Daha sonra da, saksılara nâkilin peşine haploid bitkilerde kromozom katlamasına geçilecektir.</p> <p>F2 kademesinde incelenen 30 hattın anter kültürüne yanıtına bakıldığında; 15 no' lu hattın yeşil bitki rejenerasyon oranı en yüksektir. 15, 22, 25 ve 28, no' lu hatların en yüksek cevap verdiği, 4, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 16, 17, 21, 23, 24 ve 29 no' lu hatlarda yeşil bitki rejenerasyonu oluşmadığı gözlemlenmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, Anter, Kallus, Haploid

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu'da Ekim Nöbeti Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Musa KARAÇAM
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Muzaffer AVCI, Esra AKÇELİK, Recep KODAŞ, H.İ. Fırat KON
Başlama-Bitiş Tarihi	1986-Sürekli
Projenin Toplam Bütçesi	92.624 TL
Proje Özeti:	<p>Nadası kaldırmaya yönelik ikili ekim nöbetlerinde iki tarla (blok) kullanılmaktadır. Biri alternatif ürünlere diğeri buğdaya ayrılmaktadır ve her yıl bu ürünler yer değiştirmektedir. Böylece her yıl ekim nöbetlerinden bütün ürünlere ait verimler elde edilmektedir. İkili Ekim Nöbetinde dokuz farklı uygulama bulunmaktadır. Bunlar, nadas-buğday, arpa-buğday, yulaf-buğday, pelemir-buğday, yaygın fiğ-buğday, yazlık mercimek-buğday, nohut-buğday, ayçiçeği-buğday ve aspir-buğday ekim nöbetleridir. Bu yılki verim değerleri ekim nöbetlerine göre farklılık arz etmiştir ($p<0.05$). Buna göre yazlık mercimek ve nadastan sonraki buğday verimleri en yüksektir.</p> <p>Nadası dört yılda bire düşüren dörtlü ekim nöbeti araştırmasında ise dört tarla(blok) kullanılmakta biri nadasa, diğeri alternatif ürünlere, diğer ikisi de nadası ve alternatif bitkileri izleyen buğdaya ayrılmıştır. Böylece her yıl alternatif ürünlerden ve buğdaydan veriler alınmaktadır. Her bir bloğun içinde beş farklı ekim nöbeti bulunmaktadır. Bunlar; 1. Nadas-buğday-nadas-buğday, 2. Nadas-buğday-ayçiçeği-buğday, 3. Nadas-buğday-yazlık mercimek-buğday, 4. Nadas-buğday-arpa-buğday, 5. Nadas-buğday- pelemir-buğday'dır. Bu yıl da nadası izleyen buğday bloğunda verim değerleri çoğu yılda olduğu gibi ekim nöbetlerine göre istatistiksel açıdan farklılık bulunmamıştır. Ön bitkiyi izleyen buğday bloğu verimleri ekim nöbetlerine göre istatistiksel açıdan fark çıkmıştır ($p<0.05$). Buna göre; en yüksek verim çoğu yıllarda olduğu gibi yine Nadas-buğday-yazlık mercimek-buğday ve Nadas-buğday-ayçiçeği-buğday ekim nöbetlerinden alınmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekim nöbeti, nadas, buğday, yazlık mercimek, pelemir, ayçiçeği, nohut,

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A12/P01/004
Proje Başlığı	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Kışlık Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Morfolojik ve Fizyolojik Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Oğuz ÖNDER
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Erdinç SAVAŞLI, Zir.Müh. Ramis DAYIOĞLU, Zir.Yük.Müh.Didem ÖZEN, Zir.Yük.Müh. Suat ÖZDEMİR, Zir.Yük.Müh. Savaş BELEN, Zir.Yük.Müh. Mustafa ÇAKMAK, Zir.Yük.Müh.A.Cevat SÖNMEZ, Zir.Yük.Müh. Yılmaz YILDIRIM, Zir.Yük.Müh. Soner YÜKSEL
Başlama-Bitiş Tarihi	01/10/2014 01/10/2019
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2015: 5.200 TL, 2016: 5.200 TL, 2017: 5.200 TL, 2018: 5.200 TL, 2019: 5.200 TL TOPLAM : 26.000 TL
Proje Özeti:	<p>Kuraklık, dünyanın Semi-Arid (yarı kurak) bölgelerinde, ülkemizde ise toplam buğday üretiminin %50 den fazlasını gerçekleştiren Orta Anadolu platosunda buğdayda tane verimini sınırlayan en önemli faktördür. Kuraklığa dayanıklılık, genotip x çevre etkileşiminin büyük etkisi altında ölçülebilen (kantitatif) bir karakter olduğu için, bu genotiplerin kuraklığa tepkisine katkı sağlayan bileşenleri tek tek araştırmak daha gerçekçi bir yaklaşımdır. Bu nedenle geleneksel fenolojik ve morfolojik özelliklere ek olarak fizyolojik özellikler ve bunların göreceli olarak kuraklığa toleranstaki önemi araştırılmalıdır. Bu çalışmanın amacı halen yürütülmekte olan buğday ıslah programının geliştirilerek kuraklığa toleransı yüksek olan genotiplerin seçilme şansını arttırmaktır. Bu çalışmada halen Enstitümüzde yürütülmekte olan buğday ıslah programındaki çeşit ve hatlar kullanılmaktadır.</p> <p>Bu amaçla; 2015-2016 üretim yılında Serin İklim Tahılları Birimi tarafından ekimi ve hasadı yapılan KVD(121), KÖVD(300), KGB(500) ve FGB(81)'dan oluşan materyal üzerinde ıslahla eşzamanlı olarak ölçüm ve gözlemler alınarak Islah Birimine iletilmiştir. Çalışmada kuraklığa toleransı belirleyen parametrelerden; toprak yüzeyini erken kapatma (NDVI), sapa kalkma dönemi yaprak alan indeksi (LAI-LiCor2000), bitki örtüsü sıcaklığı, fizyolojik olum süresi, karbonhidrat translokasyonu (antron), bitki boyu, hasat indeksi ve verim komponentleri belirlenerek bu materyalden seçilenler ve sayıları; Standart (10), FGB(43), KGB(9), KÖVD(9), KVD(10) olmak üzere toplam 81 genotipten oluşan materyal 2016-2017 yılı için FGB'ye aktarılmıştır. FGB'den seçilen 1 hat bir üst kademedeki ileri verim denemelerine alınmak üzere Buğday ıslah birimine iletilmiştir, ileriki yıllardaki performansı takip edilecektir. Ayrıca FGB'den seçilen 10 hat özel melezlemelerde kullanılmak üzere melez bahçesine alınmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik Buğday, Islah, morfoloji, fizyoloji

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P01/004
Proje Başlığı	Eskişehir Koşullarında Buğdayda Azotlu Gübre Kalibrasyonu
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Erdoğan SAVAŞLI
Yardımcı Araştırmacılar	Oğuz ÖNDER, Ramis DAYIOĞLU, Didem ÖZEN, Suat ÖZDEMİR, Yaşar KARADUMAN, Özgür ATEŞ, Nuri TUNCER, Mümtaz EKİZ
Başlama-Bitiş Tarihi	2015- 2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016:7 250TL, 2017:7 250TL, 2018:7 250 TL, 2019:7 250 TL,2020:7 250 TL
Proje Özeti:	<p>Dünyada son yıllarda giderek yaygınlaşan Mevsim-İçi azotlu gübre yönetim sistemlerini uygulamaya aktarmadan önce gerekli kalibrasyon çalışmaları sonucunda elde olunan kalibrasyon denklemleri kullanılmak suretiyle, çiftçi tarlalarında bu uygulamaların hem tane kalitesi hem de azot ekonomisi açısından etkilerinin belirlenmesi gerekmektedir.</p> <p>Bu amaçla, 2016 hasat döneminde kuru koşullarda Altay2000, Gerek79, Sönmez2001 ve Bezostayal buğday çeşitleri ile 0,3,6,9,12 ve 15 kg N/da azot dozlarında, sulanır koşullarda ise Alpu2001, Konya2002, KateA1 ve Bezostayal çeşitleri ile 0,4,8,12,16 ve 20 kg N/da olmak üzere 6 azot seviyesinde Tesadüf Bloklarında Faktöriyel deneme deseninde denemeler yürütülmüştür. Kuru ve sulu koşullar için bu 2016 yılına ait kalibrasyon denklemleri elde edilmiştir.</p> <p>Kuruda 3 yerde KKD25, KKD 26 ve KKD 27 azotlu gübre doz ortalaması en düşük ve en yüksek 117-339 kg/da, 275-361 kg/da ve 180-450 kg/da verim elde edilmiştir. Suluda 3 yerde SKD15, SKD 16 ve SKD 17 azotlu gübre doz ortalamasında en düşük ve en yüksek 192-659 kg, 191-656 kg/da ve 367-652 kg/da verim elde edilmiştir.</p> <p>Kuruda KKD25, KKD 26 ve KKD 27 azotlu gübre doz ortalaması en düşük ve en yüksek 0.158-0.540 NDVI, 0.581-0.702 NDVI ve 0.173-0.452 NDVI değeri elde edilmiştir. Suluda SKD15, SKD 16 ve SKD 17 azotlu gübre doz ortalamasında en düşük ve en yüksek 0.232-0.712 NDVI, 0.176-0.525 NDVI ve 0.492-0.700 NDVI değeri elde edilmiştir. İl Tarım Müdürlükleri ile birlikte sensör yardımıyla azotlu gübre tavsiyesi çiftçi şartlarında 1200 dekar alanda uygulanmaya başlamıştır. Bu sistem ile birlikte hem verim hem de protein artışı sağlanmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, kalibrasyon, azot

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Batı Akdeniz Bölgesi Sahil Koşullarında Ekmeklik Buğdayın (<i>Triticum aestivum</i> L.) Uygun Ekim Zamanı ve Sıklığının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Murat ÇALIŞKAN
Yardımcı Araştırmacılar	Ali KOÇ, Çetin SAYILĞAN, Fırat AYAS
Başlama-Bitiş Tarihi	01.09.2016 - 31.08.2019
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 1950, 2017: 6900, 2018: 7650, 2019: 8150 Toplam: 24.650 TL
Proje Özeti:	<p>Bu çalışma Batı Akdeniz Bölgesinin sahil kesiminde ekmeklik buğdayın (<i>Triticum aestivum</i> L.) uygun ekim zamanının ve sıklığının belirlenmesi amacıyla, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün Aksu birimindeki 8 nolu parselde ve Manavgat ilçesi Seydiler mahallesinde çiftçi arazisinde üç yıl süreyle yürütülecektir.</p> <p>Deneme tesadüf blokları deneme deseninde, bölünmüş parsellerde faktöriyel düzenlemeye göre üç tekerrürlü olarak deneme kurulmuştur.</p> <p>Denemede Osmaniyem, Meta 2002 ve Ziyabey 98 çeşitleri kullanılmıştır. Çeşitler dört farklı ekim zamanında (06 Ekimde 1. Ekim yapılmış, 26 Ekimde 2. Ekim yapılmış, 22 Kasımda 3. Ekim yapılmış ve 16 Aralıkta son ekim yapılmıştır. Beş farklı ekim sıklığında (200, 300, 400, 500 ve 600 tohum/m²) ekilmiştir. Ekim zamanları ana parsellerde, çeşit-ekim sıklığı kombinasyonları alt parsellerde yer almıştır.</p> <p>Deneme süresince bitkilerden verim, verim unsurları, fenolojik dönemler ve bazı kalite ile ilgili gözlemler ve ölçümler alınacaktır. Araştırma sonucunda tespit edilen uygun ekim zamanı ve sıklığı bölge çiftçisine tavsiye edilerek hem fazla tohumluk kullanımının önüne geçilecek, hem de buğdayın doğru zamanda ekilmesi sağlanarak verim ve kalitede artış sağlanacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, ekim zamanı, ekim sıklığı

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P01/010
Proje Başlığı	Konya İlinde Kuru Koşullarda Geleneksel ve Doğrudan Ekim Yöntemlerinde Farklı Münavebe Sistemlerinin Karşılaştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Fevzi PARTİGÖÇ
Yardımcı Araştırmacılar	İrfan GÜLTEKİN, Rifat Zafer ARISOY, Yasin KAYA, Serpil GÜLTEKİN, Mehmet ŞAHİN, Mustafa KAN, Seydi AYDOĞAN, Fatih ÖZDEMİR, Kazım GÜR, Şeref AKSOYAK, Gül İMRİZ, Alper TANER, Refik UYANÖZ
Başlama-Bitiş Tarihi	2015-2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 0, 2017: 120.000, 2018: 40.000, 2019: 40.000, 2020: 35.000, Toplam: 235.000
Proje Özeti:	<p>Projede 5'er yıllık periyotlar halinde 2 farklı sürekli çakılı tarla denemesi planlanmış, denemeler "Tesadüf Bloklarında Bölünmüş Parseller Deneme Deseninde" dört tekerrürlü olarak yürütülmektedir. Ana parsel konularını toprak işleme sistemleri (Doğrudan ekim(DE), Geleneksel ekim(GE)), Alt parselleri ise ikili ve dörtlü ekim nöbetleri oluşturmaktadır.</p> <p>İkili Ekim Nöbeti:</p> <ol style="list-style-type: none">Buğday-Nadas-Buğday-Nadas-BuğdayBuğday-Nohut-Buğday-Nohut-BuğdayBuğday-Mercimek-Buğday-Mercimek-BuğdayBuğday-Aspir-Buğday-Aspir-BuğdayBuğday-Fiğ-Buğday-Fiğ-Buğday <p>Dörtlü Ekim Nöbeti:</p> <ol style="list-style-type: none">Buğday-Nadas-Buğday-Nohut-BuğdayBuğday-Nadas-Buğday-Mercimek-BuğdayBuğday-Nadas-Buğday-Aspir-BuğdayBuğday-Nadas-Buğday-Fiğ-Buğday <p>(Fiğ ot amaçlı olup, tahıl karışımı ile ekilmiştir.)</p> <p>Çalışma yıl etkisini önlemek için çakılı alanlarda dönerli şeritler şekilde yürütülerek her yıl her uygulamanın tarlada bulunması esasına göre devam ettirilmektedir.</p> <p>Konya'nın Uzun yıllar yağış ortalaması 321,4mm iken 2015-16 sezonunda 241,8mm olmuştur.</p> <p>2015-2016 Yılına ait Deneme Sonuçları Verim Değerlendirilmesi</p> <ol style="list-style-type: none">Kuraklık nedeniyle Aspir ve Buğday dışında Nohut, Mercimek ve Macar fiğinden verim alınamamıştır.Aspir verimleri 2'li ve 4'lü münavebeden ortaklaşa olarak alınmış ve sadece 3 tekerrür olmuştur. İstatistiksel olarak verimler farklı değildir. (DK %41, DE'de 23 kg/da, GE'de 17 kg/da) <p>Buğday verimleri 2'li ekim nöbetinde geleneksel nadasta buğday hasadı yapılamadı doğrudan ekim kimyasal nadaslarında elde edilen verilerin ortalama değerleri ise: 156kg oldu. Dörtlü münavebede ise DK %10,7, DE 161 kg/da, GE 19 kg/da verim alınmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Münavebe, Konya, buğday, ekim yöntemi

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Yeni Geliştirilen Bazı Buğday Çeşitlerinin Ekim Zamanı ve Ekim Sıklığı ve Azota Olan Tepkilerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük Müh Recep KODAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Muzaffer AVCI, Zir. Müh Halil İbrahim Fırat KON, Zir. Müh Esra AKÇELİK, Zir. Müh Musa KARAÇAM, Dr.Alaattin KEÇELİ, Gıda Müh Dönüş ERMİŞER
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2015-- 31/12/2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2017: 20,000 TL 2018: 20,000 TL Toplam: 60,000 TL
Proje Özeti:	<p>Yeni tescil edilen çeşitlerin ekim zamanı ve tohum miktarları yönünden test edilmesi önemlidir. Doğru bir yetiştirme tekniği hem verimin hem de gelirin artmasına katkı sağlayacaktır. Bu amaçla yeni tescil edilmiş Tosunbey, Eminbey, Kenanbey Ank-24(Şanlı) çeşitlerimiz ekim zamanı ve sıklığı bakımından denemeye alınacaktır.</p> <p>Tosunbey buğday çeşidinde dört farklı ekim zamanı (25 Eylül, 10 Ekim, 25 Ekim ve 10 Kasım) ve dört farklı tohum miktarı (300, 400, 500, 600 ve 700 adet tohum m-2), Eminbey ve Ank-24, Kenanbey buğday çeşitleri beş farklı tohum miktarı (300, 400, 500, 600 ve 700 adet tohum m-2) denenecektir. Tosunbey çeşidinde uygun ekim zamanı ve tohum miktarı, diğer çeşitlerde de uygun tohum miktarları belirlenmeye çalışılacaktır. TARM araştırma Çiftliğinde 2015-2017 üretim yıllarında, nadas/tahıl yetiştirme sistemi içerisinde yürütülecektir. Böylece istenen kalite özellikleri, tohumluk üretimi ve fiziksel verim yönüyle ekonomik ve fiziki optimum tohum miktar istekleri saptanacaktır. Azotlu gübreleme denemelerinde her bir çeşit için 0, 3, 6, 9, 12 kg/da N olmak üzere 5 farklı gübre dozu uygulanacaktır. Ekim kontrol parseli hariç 12 kg/da DAP (5,5 kg/da N 2,1 kg/da P2O5)ile yapılacak eksik kalan dozlar ilkbaharda kardeşlenme döneminde tamamlanacaktır. Araştırmada çeşitlerin verim ve verim öğeleri, kalite parametreleri kalite, fiziki verim ve tohumluk üretimi yönünden optimum azot ihtiyaçları belirlenecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Çeşit, buğday, ekim zamanı, ekim sıklığı, azot

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/019
Proje Başlığı	Ankara Ekolojik Koşullarında Organik Olarak Yetiştirilen Ekmeklik Buğday Çeşitlerinin Verim ve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük Müh Recep KODAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Muzaffer AVCI, Zir. Müh Halil İbrahim Fırat KON, Zir. Müh Esra AKÇELİK, Zir. Yük Müh Rahmi TAŞÇI, Gıda Müh Asiye SEİS SUBAŞI, Gıda Müh Dönüş ERMİŞER, Kimyager Seda ÖZBAY
Başlama-Bitiş Tarihi	01/10/2012-- 31/12/2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2017: 11,000 TL 2018: 3,500 TL Toplam: 53,000 TL
Proje Özeti:	<p>Projede TİGEM'in İç Anadolu Bölgesindeki Tarım İşletmelerinde, 2010 yılında en fazla üretimi yapıp dağıtılan 6 buğday çeşidi (TOSUNBEY, BEZOSTAJA-1, BAYRAKTAR-2000, SÖNMEZ-2001, GÜN-91 ve İKİZCE-96) ile bölgede 1940'lı yıllarda kuru tarımda kimyasal gübre kullanılmadan yaygın olarak yetiştirilen 2 buğday çeşidi (KÖSE 220/39 ve SIVAS 111/33) olmak üzere 8 ekmeklik buğday çeşidi ele alınacaktır. Materyal olarak hiçbir kimyasal uygulamaya tabi tutulmamış buğday tohumları kullanılacaktır. Organik yetiştiricilikte 3 farklı uygulama [Sertifikalı Organik Ticari Gübre(AG), Yeşil Gübre(YG) ve Yeşil Gübre + Sertifikalı Organik Ticari Gübre(YG+AG)] kullanılacak ve kontrol için bu 8 çeşit konvansiyonel tarımda kimyasal gübreleme ile yetiştirilecektir. Organik ve konvansiyonel olarak yetiştirilen çeşitler verim ve kalite özellikleri bakımından karşılaştırılacaktır. Bölgede en fazla yetiştiriciliği yapılan çeşitlerin organik performansları ile organik olarak yetiştirilebilme olanakları belirlenecektir. Ayrıca toprak analizi yapılarak uygulamaların toprak yapısına, organik madde miktarı ve bitki besin maddeleri üzerine etkileri incelenecektir. Araştırma sonunda da ekonomik analizi yapılarak organik yetiştiricilik ile konvansiyonel yetiştiriciliğin maliyet ve kârlılığı karşılaştırılacaktır. Bölge çiftçisi için organik yetiştiriciliğe en uygun ve kârlı olan buğday çeşitleri tespit edilip alternatif üretim olarak tavsiye edilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Organik buğday, verim, kalite çeşit

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Yeni Geliştirilmiş Bazı Arpa Çeşitlerinin Azotlu Gübrelemeye Tepkilerinin Belirlenmesi ve Ekim Sıklığının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük Müh. Halil İbrahim Fırat KON
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Muzaffer AVCI, Musa KARAÇAM, Recep KODAŞ, Esra AKÇELİK, Dr. Safure GÜLER, Seda ÖZBAY
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2016-- 31/12/2018
Projenin Toplam Bütçesi	49.000 TL
Proje Özeti:	<p>Yeni tescil edilen çeşitlerin çiftçiye gitmeden önce önemli yetiştirme unsurlarından azotlu gübreleme ve tohum miktarları yönünden test edilmesi ilerde ortaya çıkabilecek problemlerin giderilmesi bakımından önem arz etmektedir. Bu amaçla yeni tescil edilmiş iki sıralı yemlik arpa Akar, Burakbey, Kışlık Kavuzsuz Arpa Yalın ve Yazlık Kavuzsuz Arpa Özen çeşitlerimiz farklı azotlu gübreleme koşullarında azota gösterdikleri tepki ve farklı tohum miktarı bakımından denemeye alınacaktır.</p> <p>Her bir tahıl çeşidi için 0, 3, 6, 9, 12 kg/da N olmak üzere 5 farklı gübre dozu uygulanacaktır. Ekim kontrol parseli hariç 12 kg/da DAP (5,5 kg/da N 2,1 kg/da P₂O₅) ile yapılacak eksik kalan dozlar ilkbaharda kardeşlenme döneminde tamamlanacaktır. Ekim sıklığı araştırması için çeşitlerde beş farklı tohum miktarı (300, 400, 500, 600 ve 700 adet tohum m²) denenecektir. Yalnızca Özen kavuzsuz arpa çeşidinde (350, 450, 550, 650 ve 750 t/m²) tohum miktarları denenecektir.</p> <p>Araştırmada yukarıda adı geçen çeşitlerin verim ve verim öğeleri, kalite parametreleri kalite, fiziki verim ve tohumluk üretimi yönünden optimum azot ihtiyaçları ve tohum miktarları belirlenecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Çeşit, arpa, ekim zamanı, ekim sıklığı, azot

SONUÇLANAN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P02/003
Proje Başlığı	Makarnalık Buğdayda Fizyolojik ve Morfolojik Parametrelerin Verim ve Kalite İle Olan İlişkisinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mehmet KARAMAN
Yardımcı Araştırmacılar	-
Başlama-Bitiş Tarihi	2015-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 16000 TL 2017: 15000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu çalışma; 25 adet makarnalık buğday genotipinde bazı fizyolojik ve morfolojik parametrelerin verim ve kalite ile ilişkisinin araştırılması amacıyla yapılmıştır. Çalışma GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi deneme alanında 2014-2015 ve 2015-2016 üretim sezonlarında yağışa dayalı (kuru) ve sulama yapılarak (sulu koşullarda), tesadüf blokları bölünmüş parseller deneme desenine göre 3 tekerrürlü olarak yürütülmüştür. Yapılan korelasyon analizi sonucunda; fizyolojik özellikler ile morfolojik özellikler ve kalite parametreleri arasında önemli bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Çalışmada tane verimi ile bayrak yaprak yeşil kalma süresi, antosiyanin, üst boğum arası uzunluk, metrekarede başak sayısı ve başakta tane sayısı arasında pozitif ve önemli ilişki olduğu belirlenirken, başak mumsuluğu ve yaprak dikliği ile negatif yönde önemli bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca elde edilen kuraklık hassasiyet indeksi (KHI) değerlerine göre mevcut genotipler içerisinde Fırat-93 çeşidinin en tolerant çeşit olduğu tespit edilmiştir. Fizyolojik parametreler ve tane verimi bakımından öne çıkan Diyarbakır-81 çeşidinin ıslah programlarında ebeveyn olarak kullanılabilmesi tespit edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, kaliyte, fizyoloji, morfoloji

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TA/03/03/03/005
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Aydın İMAMOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Seda PELİT, Hakan HEKİMHAN, Özge YILDIZ Ceylan BÜYÜKKİLEÇİ,
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2013-31/12/2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 15000 TL 2014: 17000 TL 2015: 18000 TL 2016: 18500 TL 2017: 18500 TL
Proje Özeti:	<p>Arpa ıslah çalışmaları 1968 yılında başlamış olup bu çalışmalar introduksiyon, melezleme, gözlem bahçeleri, açılan materyal, verim denemeleri ve tohumluk üretimleri ana başlıkları ile özetlenebilir.</p> <p>2015–2016 üretim sezonunda Yürütülen ıslah programında ,88 adet çeşit ve 177 adet hattan oluşan ETAE arpa melez bahçeleri, 175 adet hat ve çeşitten oluşan gözlem bahçesi, 73 adet hat ve çeşitten oluşan arpa elit melez bahçesi ve 700 adet hat ve çeşitten oluşan arpa hastalık gözlem bahçesi ekimleri yapılarak gerekli gözlemler alınmıştır.</p> <p>Melez programında 195 adet kombinasyon yapılmıştır. Melezlemeler yazlık x yazlık, yazlık x alternatif ve yazlık x kışlık kombinasyonlardan oluşmaktadır. Melezlemelerde verim unsurları, erkencilik ve tane kalitesinin iyileştirilmesi üzerinde durulmuştur.</p> <p>Islah programında kullanılan yöntem modifiye bulk yöntemidir. Açılan materyalde F2 kademesinden F7 kademesine kadar toplam 1849 adet materyal ekilerek gerekli gözlemler alınmış olup, 1075 adedi bir ileri kademede ekilmek üzere seçilmiştir.</p> <p>Yürütülen verim denemelerinde ise; Verim, 1000 tane ağırlığı, hektolitre ağırlığı, protein ve tane irilik sınıflamasına göre değerlendirilmiştir.</p> <p>AÖVD (Menemen Lok.) 80 hat ve 5 standart ile Augmented deneme desenine göre ekilerek değerlendirilmiştir. Verim, 1000 tane ağırlığı, hektolitre ağırlığı, protein ve tane irilik sınıflamasına göre yapılan değerlendirme sonucunda seçilen 40 hat verim denemesine alınmıştır.</p> <p>AÖVD (Menemen Lok.) 'de yer alan standartların ortalaması 514kg/da olup, deneme ortalaması ise 501 kg/da olarak gerçekleşmiştir. Denemede en yüksek standart 598 kg/da ile Troya olurken, en düşük standart 432 kg/da ile Hilal olmuştur. Deneme ortalamasını 43 hat geçerken 23, 09 ve 84 numaralı hatlar ilk 3 sırayı almıştır.. (Çizelge 3).</p> <p>Verim denemelerinin değerlendirilmesi sonucunda da AVD-1' den 24,12,8 ve 21 numaralı hatlar, AVD-2'den 13, 8, 5, 21, 12, ve 11 numaralı hatlar, seçilerek bir sonraki yıl bölge verim denemelerine alınmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, verim, protein, malt kalitesi, yemlik kalitesi ve tane

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TA/03/03/03/005
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Aydın İMAMOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Seda PELİT, Hakan HEKİMHAN, Özge YILDIZ Ceylan BÜYÜKKİLECI,
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2013-31/12/2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 15000 TL 2014: 17000 TL 2015: 18000 TL 2016: 18500 TL 2017: 18500 TL
Proje Özeti:	<p>Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünde (ETAE) arpa araştırmaları 1968 yılından beri devam etmektedir. Ege Bölgesinde yetiştirilebilen, ılıman yörelere uyumlu, yüksek verimli ve kaliteli yemlik ve maltlık arpa çeşitleri geliştirmek, bunların elit ve orijinal tohumluklarını üretmek; projenin amacını oluşturmaktadır.</p> <p>Rapor döneminde toplam 750 kombinasyon da melez yapılmıştır. F1 kademede 840 adet hat kademe atlattırılmıştır. F2-F7 kademelerin de 9933 hat değerlendirilmiş bunun 4951 adedi seçilerek bir ileri kademeye taşınmıştır. Proje döneminde 31 adet önverim, verim ve bölge verim denemeleri kurulmuş denemelerde 775 ileri hat ve çeşit denenerek çeşit adayları belirlenmiştir. Denemeler Menemen, Nazilli ve Karacabey lokasyonlarında yürütülmüştür. Koordinasyonu</p> <p>Ege Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları projesi kapsamında yürütülen Yazlık Dilim Arpa ıslah Araştırmaları yürüten GAPUTAEM, GAPTAEM ve DATAE müdürlüklerine F3 kademede toplam 1114 adet gönderilmiştir. Yine koordinasyon çerçevesinde ETAE ve GAPUTAEM enstitülerinin ileri çıkmış hatlarından oluşan Ortak Bölge Verim Denemesi seti hazırlanarak Menemen ve Diyarbakır lokasyonlarında denenerek çeşit adaylarının performansları farklı lokasyonlarda gözlenmiştir.</p> <p>2014 yılında 2 arpa hattı Bayrak ve Sancak ismi ile tescil olmuş yine aynı yıl 3 arpa hattı Troya, Bürküt ve Artemis kod isimleri ile tescile aday gösterilmiş ve üretim izinleri alınmıştır. Yeni çeşit ve adaylar tohumluk üretim programına dahil olarak üretici ile buluşturulmuştur.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, verim, protein, malt kalitesi, yemlik kalitesi ve tane

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Aydın İMAMOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Seda PELİT, Özge YILDIZ
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2018-31/12/2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 37750 TL 2019: 36450 TL 2020: 41200 TL 2021: 46400 TL 2022: 50700 TL
Proje Özeti:	<p>Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünde (ETAE) arpa araştırmaları 1968 yılından beri devam etmektedir. Bu çalışmalar sonucunda bu güne kadar 10 çeşit tescil edilmiş, 3 çeşide üretim izni alınmış ve tescil denemeleri tamamlanarak rapor yazım aşamasına gelinmiş, son olarak 2016 yılında 1 hat tescile aday gösterilmiştir.</p> <p>Ege Bölgesinde yetiştirilebilen, ılıman yörelere uyumlu, yüksek verimli ve kaliteli yemlik arpa çeşitleri geliştirmek, bunların elit ve orijinal tohumluklarını üretmek; projenin amacını oluşturmaktadır.</p> <p>MATERYAL:</p> <p>Islah programında yer alan arpa hat ve çeşitleri, bitki genetik kaynakları materyali ve uluslararası araştırma merkezlerinden temin edilen hat ve çeşitler proje materyali olarak kullanılacaktır.</p> <p>METOT:</p> <p>Bu materyallerden yapılan seleksiyonlar adaptasyon denemelerinde denendiği gibi varyasyon kaynağı olarak melez bahçelerinde de değerlendirilecektir.</p> <p>Yaratılan genetik varyasyon içerisinden bölgeye uyum sağlayan hatlar, modifiye bulk yöntemi ile seçilerek, durulmuş hatlar ön verim, verim ve bölge verim denemelerinde denenecektir.</p> <p>Verim denemeleri tesadüf blokları deneme deseninde 4 tekerrür veya Augmented deneme deseninde kurulacaktır.</p> <p>Bu çalışmalar sırasında gerekli bütün gözlemler alınacaktır. Gözlemler UPOV arpa tanımlama listesine göre yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, verim, protein, malt kalitesi, yemlik kalitesi ve tane

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/A12/P05/008
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Sinan BAYRAM
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet KARAMAN, Dr. Sertaç TEKDAL, Mahir BAŞARAN, Ferhat
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 - 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 15000 TL, 2014: 17000, 2015: 18000, 2016: 18500, 2017: 18500, Toplam: 87000
Proje Özeti:	<p>2015-2016 yetiştirme sezonunda F3, F4 ve F5 kademelerinde toplam 561 açılan materyal değerlendirilerek F3'ten 92 hat F4'e, F4'ten 58 hat F5'e ve F5'ten 194 adet tek başak F6'ya aktarılmak üzere seçilmiştir. 628 tek başak sırasından 84 tanesi Gözlem Bahçesi'ne aktarılmak amacıyla seçilmiştir. Gözlem Bahçesi'nden seçilen 35 hat, ICARDA'dan gelen IBON-HI setinden seçilen 50 ve GSBSN setinden seçilen 15 hat ile Ön Verim Denemesi'ne aktarılmıştır. ÖVD ve ICARDA'dan gelen verim denemeleri setleri üzerinde gerekli gözlem ve kalite analizleri yapıldıktan sonra seçilen hatlar ile Verim Denemesi oluşturulmuştur. İkinci yılında olan Bölge Verim Denemesi'nin sonuçları bir önceki yılın sonuçları ile birleşik analize tabi tutulmuş ve en yüksek kontrol çeşidini geçen hat olmadığı için denemeden tescile aday hat gönderilmemiştir. Birinci yılından olan BVD ise, ikinci yılına aktarılmıştır. Altıkat, Barış, Kendal ve Şahin-91 tescilli çeşitlerimizden toplam 615 kg Elit Tohumluk üretilmiştir. 2015-2016 yetiştirme sezonunda uzun yıllar ortalamasına göre yağış miktarının daha düşük olması tüm lokasyonlarda verimleri de olumsuz etkilemiş, bir önceki yıla göre verimler daha düşük olmuştur. En yüksek tane verimi Diyarbakır lokasyonundan elde edilmiş, Adıyaman ve Ceylanpınar lokasyonlarında ise yetiştirme sezonu nispeten daha kurak geçtiği için verimler düşük olmuştur. 2016-2017 yetiştirme sezonunda denemeler Diyarbakır, Adıyaman ve Kızıltepe lokasyonlarına kurulmuş olup arpa ıslah programına devam edilmektedir..</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, Islah, Yazlık kuşak, Güneydoğu Anadolu Bölgesi

ARA SONUÇ RAPORU

Proje No	TAGEM/TBAD/A12/P05/008
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Sinan BAYRAM
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet KARAMAN, Dr. Sertaç TEKDAL, Mahir BAŞARAN, Ferhat OĞURLU
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 - 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 15000 TL, 2014: 17000, 2015: 18000, 2016: 18500, 2017: 18500, Toplam: 87000
Proje Özeti:	<p>Güneydoğu Anadolu Bölgesi arpa ıslah araştırmalarının 2013-2016 yılları arasındaki 4 yıllık faaliyetleri, yıllara göre değişmekle birlikte Diyarbakır, Adıyaman, Ceylanpınar, Hazro ve Mardin lokasyonlarında yürütülmüştür. Bu 4 yıllık süreçte F3 kademesinde toplam 1400 hat değerlendirilmiş ve 691 tanesi bir sonraki kademeye aktarılmıştır. F4 kademesinde yaklaşık 780 hat değerlendirilmiş olup 541 tanesi sonraki kademeye aktarılmak üzere seçilmiştir. F5 kademesinde değerlendirilen 546 hattın 1814 tane tek başak seçilmiş ve tek başak sıralarına ekilmiştir. Tek başak sıralarından seçilen yaklaşık 530 hat, gözlem bahçesinde değerlendirilmek üzere ekilmiştir. Gözlem bahçesinden seçilen yaklaşık 130 hat ve ICARDA'dan gelen materyallerle kurulan gözlem bahçelerinden seçilen hatlarla ön verim denemeleri oluşturulmuştur. Ön verime alınan yaklaşık 475 hat arasından öne çıkanlar seçilerek verim denemelerinde değerlendirilmiştir. Verim denemelerinde değerlendirilen hatlar bölgenin farklı lokasyonlarında denemeye alınarak verimi yüksek, yemlik kalitesi iyi, kuru veya sulanabilen şartlarda yetişebilecek, biyotik ve abiyotik stres koşullarına dayanıklı veya toleranslı, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin ekolojik şartlarına uygun arpa hatları belirlenmeye çalışılmıştır. Projenin 2013-2016 yılları kapsamında iki adet arpa tescil edilmiştir ve tescilde iki adet aday hattımız bulunmaktadır. 2013 yılında altı sıralı olan "Kendal" çeşidi, 2015 yılında da iki sıralı olan "Barış" çeşidi tescil edilmiştir. 2014 yılında ıslah edilen "GAPUTAEM-04-A-2014" ve 2015 yılında ıslah edilen "GAPUTAEM-01-A-2015" tescil aşamasında bulunan aday hatlarımızdır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, Islah, Yazlık kuşak, Güneydoğu Anadolu Bölgesi

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Sinan BAYRAM
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet KARAMAN, Dr. Sertaç TEKDAL, Mahir BAŞARAN, Ferhat OĞURLU
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018 - 31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 29000, 2019: 30000, 2020: 30500, 2021: 32500, 2022: 33000, Toplam: 155000 TL
Proje Özeti:	<p>Dünyada ve ülkemizde nüfusun hızla artması nedeniyle insan beslenmesinde tahıllar önemli bir yer tutmaktadır. Arpa, hayvansal protein üretimi, un ve çeşitli sanayi kuruluşları ile insan beslenmesinde kullanılan önemli bir hammadde olmasının yanı sıra tuza karşı dayanıklı olması, buğdaya göre daha erkenci olması nedeniyle düşük ve düzensiz yağış alan yerler için önemli bir kültür bitkisidir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi, ülkemiz arpa üretimi içerisinde %14 gibi önemli bir paya sahiptir. Arpa ıslah projesinde kullanılacak materyal yurt içi (ETAE) ve yurt dışından (ICARDA) temin edilecektir. GAPUTAEM Arpa Islah programı, melezlemeden sonra F₃ kademesinden başlayıp gözlem bahçesi aşamasına kadar modifiye bulk yöntemi ile seleksiyon yapılarak devam edecek ve ileri kademelerde ön verim denemelerinden başlayıp bölge verim denemeleri ile sonuçlandırılacaktır. Seleksiyonun her aşamasında erkenci, yatmaya dayanıklı, stres faktörlerine toleranslı, hastalıklara tolerant, kaliteli, verimi yüksek ve alt bölgelere uyum sağlayan genotiplerin seçilmesine dikkat edilecektir. Bu proje çalışmaları ile bölgeye ve yazlık kuşakta bulunan alanlara yönelik tescil edilecek yeni çeşitlerle ülkenin arpa üretimini artırmak, bölgede çeşit sorununu gidermek ve dolayısıyla bölgenin küçükbaş hayvancılık potansiyelinin kesif yem ihtiyacını karşılamak mümkün olacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, Islah, Yazlık kuşak, Güneydoğu Anadolu Bölgesi

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM /TBAD/16/A12/P05/003
Proje Başlığı	GAP Bölgesi Arpa Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Hüseyin AYHAN
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama-Bitiş Tarihi	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	
Proje Özeti:	<p>2015 – 2016 üretim sezonunda açılan materyal, 4 gözlem bahçesi, 9 adet verim denemesi ve 4 adet bölge verim denemesinde 847 adet materyalin Tatlıca ve Serince lokasyonlarında ekimi yapılmıştır. Gelişme dönemi boyunca gözlemleri alınan denemelerin hasadı 2016 yılı Haziran ayı içerisinde tamamlanmıştır. Tartım ve kalite analizlerinden elde edilen değerlerin istatistiki analizleri yapılmış ve sonuçlar 2016 – 2017 üretim sezonu için denemelerin oluşturulmasında kullanılmıştır.</p> <p>Uzun yıllar lokasyon verimleri ve elde edilen malt kalite analizi sonuçları dikkate alınarak yapılan değerlendirme sonucunda, <u>GAP Maltlık Aday 1</u> adı altında 1 adet hattın tesciline başvurulmuştur. Ayrıca bölgemize uygun, erkenci, yatmaya dayanıklı, yüksek kalite ve verime sahip 2 ve 6 sıralı kavuzlu, kavuzsuz, siyah ve kılçıksız arpa hatlarının sayısı arttırılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Maltlık, arpa, ıslah, çeşit

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P05/01
Proje Başlığı	Çukurova Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Hasan AY
Yardımcı Araştırmacılar	Sait AYKANAT (ıslah), Dr. Murat Reis AKKAYA (Kalite) Ayşe ANAY(bitki koruma)
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2012 31/12/2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012 : 7000-TL, 2013: 5000-TL, 2014 : 5000-TL, 2015: 5000-TL, 2016: 5000-TL
Proje Özeti:	<p>2016 yılı için; ICARDA'dan ve koordinatör kuruluş olan Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünden gelen materyal ile daha önceki yıllardan aktarılan 374 adet materyal değerlendirilmiştir. Ön verim denemelerinde; 87, Verim denemelerinde; 139, BVD denemelerinde; 34 materyal denenmiştir. Açılan materyalde, F4, F5 ve F6 kademelerinde kademesinde 114 materyal ekilmiş 48 materyal seçilerek bir sonraki kademeye aktarılmıştır. Bu yıl tüm denemelerde Adana Doğankent lokasyonunda denenmiştir. Ekim 9-13 Kasım 2015 tarihlerinde yapılmıştır. Ekimin ardından yağışın olmaması nedeniyle tüm materyale 14-18 Aralık 2015 tarihleri arasında yağmurlama sulama yapılmıştır. Enstitü dışındaki lokasyonlara işçi ve alet ekipman sıkıntısı nedeniyle gidilememiştir.</p> <p>Adana-Doğankent lokasyonunda kurulan denemeler 24 Mayıs'ta hasada başlanmış fakat hasad dönemi yağışlı olduğundan deneme hasadı aralıklarla yapılarak 4 Haziran 2016 bitirilmiştir. Tüm materyalin hasat öncesi ve sonrası ölçüm ve gözlemleri tamamlanmıştır. Bu yıl yağış uzun yıllar ortalamalarının altında gerçekleşmiştir. Hastalıklar yönüyle, Adana Doğankent lokasyonunda; külleme, ağbenek hastalığı, arpa yaprak lekesi, hastalıklarının gözlemleri alınmıştır. Nisan ayında yağışın çok az olması geçen yıla göre hastalıkların şiddetinde azalmalara yol açmıştır.</p> <p>5 yıl çalışma süresi 31 Aralık 2016 itibariyle dolacak bu deneme; "Doğu Akdeniz Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları" adıyla yeni teklif olarak getirilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Maltlık, arpa, ıslah, çeşit

SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P05/01
Proje Başlığı	Çukurova Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Hasan AY
Yardımcı Araştırmacılar	Sait AYKANAT (ıslah), Dr. Murat Reis AKKAYA (Kalite) Ayşe ANAY(bitki koruma)
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2012 31/12/2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012 : 7000-TL, 2013: 5000-TL, 2014 : 5000-TL, 2015: 5000-TL, 2016: 5000-TL
Proje Özeti:	<p>2012 yılında başlayan ve 5 yıl çalışma süresi 31 Aralık 2016 itibariyle dolan bu denemede; 5 yıl boyunca toplam 6.027 materyal değerlendirilmiştir. Şu anda tescile aday hatlar mevcut olup tescil dosyası hazırlanarak gerekli işlemler yapılacaktır.</p> <p>2016 yılı itibariyle; ICARDA'dan ve koordinatör kuruluş olan Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünden gelen materyal ile daha önceki yıllardan aktarılan 374 adet materyal değerlendirilmiştir. Ön verim denemelerinde; 87, Verim denemelerinde; 139, BVD denemelerinde; 34 materyal denenmiştir. Açılan materyalde, F4, F5 ve F6 kademelerinde kademesinde 114 materyal ekilmiş 48 materyal seçilerek bir sonraki kademeye aktarılmıştır. Bu yıl tüm denemelerde Adana Doğankent lokasyonunda denenmiştir. Ekim 9-13 Kasım 2015 tarihlerinde yapılmıştır. Ekimin ardından yağışın olmaması nedeniyle tüm materyale 14-18 Aralık 2015 tarihleri arasında yağmurlama sulama yapılmıştır. Enstitü dışındaki lokasyonlara işçi ve alet ekipman sıkıntısı nedeniyle gidilememiştir.</p> <p>Adana-Doğankent lokasyonunda kurulan denemeler 24 Mayıs'ta hasada başlanmış fakat hasad dönemi yağışlı olduğundan deneme hasadı aralıklarla yapılarak 4 Haziran 2016 bitirilmiştir. Tüm materyalin hasat öncesi ve sonrası ölçüm ve gözlemleri tamamlanmıştır. Bu yıl yağış uzun yıllar ortalamalarının altında gerçekleşmiştir. Hastalıklar yönüyle, Adana Doğankent lokasyonunda; külleme, ağbenek hastalığı, arpa yaprak lekesi, hastalıklarının gözlemleri alınmıştır. Nisan ayında yağışın çok az olması geçen yıla göre hastalıkların şiddetinde azalmalara yol açmıştır.</p> <p>5 yıl çalışma süresi 31 Aralık 2016 itibariyle dolacak bu deneme; "Doğu Akdeniz Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları" adıyla yeni teklif olarak program değerlendirme toplantılarına getirilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Maltlık, arpa, ıslah, çeşit

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Hasan AY
Yardımcı Araştırmacılar	Sait AYKANAT (ıslah), Yeşim Şahin (bitki koruma), Dr. C. Aylin OLUK (kalite)
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2018 31/12/2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018 : 24.000-TL, 2019: 22.000-TL, 2020 : 22.000 -TL, 2021: 22.000 - TL, 2022: 22.000 -TL
Proje Özeti:	<p>Arpa, Dünya’da buğday, çeltik ve mısırdan sonra en fazla ekimi yapılan bir tahıl bitkisidir. Türkiye’de 2.774.725 hektar ekim alanı ve 8 milyon ton üretimi olup, ortalama verimi 2.883 kg/ha’dır (Tüik, 2015).</p> <p>Doğu Akdeniz Bölgesinde (Adana, Mersin, Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş ve Kilis) ekiliş alanı bakımından arpa; ekmeklik buğday, mısır, pamuktan sonra 4. sırada yer almaktadır. Üretim miktarı yönünden mısır, ekmeklik buğday, pamuktan ve makarnalık buğdaydan sonra 5. Sırada yer alan bitki olup, ekim alanı 76.087 hektar, üretim 220.344 ton olup, bölge verim ortalaması 2896 kg/ha olup, özellikle kırsal alanlarda yetiştirildiğinden verimi düşüktür Grafik 1., 2., 3. (Tüik, 2015).</p> <p>Ekim alanı ve üretim miktarı bakımından önemli bir bitki olan arpada; Enstitümüzde 2012 yılında “Çukurova Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları” adlı proje ile ıslah çalışmalarına başlanmış olup hâlihazırda tescile sunulmak üzere belirlenmiş hatlarımız mevcuttur. Ancak ıslah çalışmalarında süreklilik esastır. Çünkü geliştirilen çeşitler zamanla güncelliğini yitirmekte ve beklentileri karşılayamadığından yeni çeşitlerin geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır olup, proje kapsamında değişik kademelerde bulunan materyalin denemelerinin sürekli yapılması önem arz etmektedir. Arge yönünden özellikle kavuzsuz arpanın betaglukan içeriği yönüyle insan gıdasında kullanılmaya başlanmasıyla mevcut üretim ihtiyacı karşılamayacak olup, bölgeye uygun yeni çeşitlere bu alanda ihtiyaç doğacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Maltlık, arpa, ıslah, çeşit

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/002
Proje Başlığı	Ülkesel Kışık Dilim Maltlık ve Yemlik Arpa İslah Çalışmaları Koordinasyon Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	İsmail SAYIM
Yardımcı Araştırmacılar	Namuk ERGÜN, Sinan AYDOĞAN
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013-31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013:10.000TL 2014:10.000TL 2015:10.000TL 2016:10.000TL 2017:10.000TL Toplam: 50.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu çalışma ile arpa araştırmalarında Ülkesel Araştırma Projesi döneminde var olan koordinasyon ve işbirliğini yeniden oluşturmak, yapılmakta olan bazı benzer faaliyetlerde kaynak israfını önlemek, yeterli alt yapı ve işgücü olmayan kuruluşlara destek sağlamak amacıyla ülkemiz kışık yemlik ve maltlık arpa geliştirme çalışmalarının koordinasyonu ve düzenlenmesi amaçlanmıştır. Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü (TARM) koordinatörlüğünde yürütülen bu projede 2015–2016 yetiştirme sezonunda Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nden 97, Geçit Kuşağı TAE'den 183 adet olmak üzere toplam 280 adet F3 kademesindeki materyal kışık dilimde çalışan araştırma enstitülerine gönderilmiştir. Yine TARM'dan 33 ve GKTAE'den 50 adet olmak üzere toplam 83 hat/çeşitten oluşan gözlem bahçesi, aynı araştırma enstitülerine 2015-2016 sezonunda ekilmek ve değerlendirmek üzere iletilmiştir. Bunların yanında, kışık dilimde çalışan enstitülerin bölge verim denemelerinden seçtikleri ve tescil öncesi farklı lokasyonlardaki performanslarını test etmek istedikleri materyali içeren 24 hat ve çeşitten oluşan Ortak Arpa Bölge Verim Denemesi (OABVD) 11 lokasyonda ekilmek üzere enstitülere gönderilmiştir. 2015-2016 yetiştirme sezonunda Konya-Merkez ve İçeri Çumra lokasyonların dışında tüm deneme yerlerinden sonuç alınmış ve bu sonuçlar ilgili enstitülerle paylaşılmıştır. Denemelerin hasadından sonra verim değerleri istatistiki analize tabii tutulmuş, tüm lokasyonlardan genotipler arasında istatistiki olarak önemli farklılıklar bulunmuştur. Bu materyalin verim değerlerinin yanında arpa yaprak lekesi ve arpa çizgili yaprak lekesi hastalıklarına karşı sera ve tarla koşullarında hastalık testleri de yapılmıştır. Ayrıca hatların teknolojik özellikleri hakkında değerlendirme yapabilmek için her lokasyondan alınan tohum örnekleri tam analizler için Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesindeki kalite değerlendirme laboratuvarına gönderilmiştir. Projenin 2016-2017 yılı çalışmaları kapsamında değerlendirmek için TARM'dan 50 adet F3 kademesindeki materyal kışık dilimde çalışan enstitülere gönderilmiştir. Bununla birlikte, TARM'dan 25, GKTAE'den 64 adet olmak üzere toplam 89 hat/çeşitten oluşan gözlem bahçesi kışık dilimde çalışan araştırma enstitülerine iletilmiş ve ekimleri yapılmıştır. 2016-2017 yetiştirme sezonunda kışık dilimde arpa ıslahında çalışan araştırma enstitülerinin yeni hatlarıyla oluşturulan (24 hat/çeşit) OABVD denemesinin setleri ilgili enstitülere gönderilmiş ve bu enstitülerin lokasyonlarında (TARM 5, GKTAE 3, BDUTAE 2, TTAE 1) ekilmiştir</p>
Anahtar Kelimeler	Ülkesel Proje, Koordinasyon, Yemlik ve maltlık arpa, çeşit geliştirme, yüksek verim, kalite, arpa çizgili yaprak lekesi ve yaprak lekesi hastalıklarına dayanıklılık

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/002
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Dilim Maltlık ve Yemlik Arpa Islah Çalışmaları Koordinasyon Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	İsmail SAYİM
Yardımcı Araştırmacılar	Namuk ERGÜN, Sinan AYDOĞAN, Soner YÜKSEL, İbrahim KARA, İrfan ÖZTÜRK, Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01.01.2013-31.12.2017
Proje Toplam Bütçesi	2013:10.000TL 2014:10.000TL 2015:10.000TL 2016:10.000TL 2017:10.000TL Toplam:50.000 TL
Özet:	<p>Bu Çalışma ile arpa araştırmalarında Ülkesel Araştırma Projesi döneminde var olan koordinasyon ve işbirliğini yeniden oluşturmak, yapılmakta olan bazı benzer faaliyetlerde kaynak israfını önlemek, yeterli alt yapı ve işgücü olmayan kuruluşlara destek sağlamak amacıyla ülkemiz kışlık yemlik ve maltlık arpa geliştirme çalışmalarının koordinasyonu ve düzenlenmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Proje çerçevesinde yapılan koordinasyon çalışmaları sayesinde özellikle kışlık dilimde çalışan enstitüler arasında işbirliği ve materyal paylaşımı sağlanmıştır. Bu proje çerçevesinde melezlemeler Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (TARM) ve Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (GKTAE) tarafından yapılmıştır, Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (TTAE) kendi melez programını uygulamıştır. 2013-2016 Yılları arasında F₃ popülasyonlarından 1037 materyal, gözlem bahçelerinden 487 materyal denemelere alınarak değerlendirilmiştir. Buna ek olarak, projede yer alan her enstitünün bölge verim denemelerinden seçilen (TARM dan 10 hat, BDTAE den 8 hat, GKTAE den 10 hat ve TTAE den 9 hat) ileri kademe hatlardan oluşan Ortak Arpa Bölge Verim Denemeleri (OABVD) yürütülmüştür. Denemelerde standart olarak Tarm-92, Akar, Burakbey, Larende, Bolayır, ve İnce04 çeşitleri kullanılmıştır. Denemeler her yıl 11 lokasyonda toplamda ise 44 ayrı deneme halinde yürütülmüştür. OABVD materyallerinin Arpa Çizgili Yaprak lekesi ve Arpa Yaprak Lekesi hastalıklarına karşı reaksiyonlarını sera ve tarla koşullarında TARM patoloji bölümü tarafından test edilmiştir. Kalite testleri ise TARM'ın kalite laboratuvarında yapılmıştır. Bu süre içerisinde OABVD'de yer alan hatlardan verim, kalite ve hastalıklara dayanıklılık bakımından üstün olan 4 hat TTAE tarafından tescile verilmiş olup bu hatlardan bir tanesi HASAT ismiyle 2014 yılında, bir diğeri ise HAZAR ismiyle 2016 yılında tescil ettirilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler:	Yemlik arpa, maltlık arpa, çeşit geliştirme, yüksek verim, kalite, arpa çizgili yaprak lekesi ve yaprak lekesi hastalıklarına dayanıklılık.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Dilim Maltlık ve Yemlik Arpa Islah Çalışmaları Koordinasyon Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	İsmail SAYIM
Yardımcı Araştırmacılar	Namuk ERGÜN, Sinan AYDOĞAN, Soner YÜKSEL, İbrahim KARA, İrfan ÖZTÜRK, Vedat BEDİRHANOĞLU
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018:20.000TL 2019: 20.000TL 2020: 20.000TL 2021: 20.000TL 2022: 20.000TL Toplam:100.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje TAGEM tarafında sürekli projeler kapsamında desteklenen ve TAGEM/TBAD/13/A12/P05/002 numaralı projenin devamıdır. Bu Çalışma ile arpa araştırmalarında koordinasyon ve işbirliğini oluşturmak, yapılmakta olan bazı benzer faaliyetlerde kaynak israfını önlemek, yeterli alt yapı ve işgücü olmayan kuruluşlara destek sağlamak amacıyla ülkemiz kışlık yemlik ve maltlık arpa geliştirme çalışmalarının koordinasyonu ve düzenlenmesi amaçlanmaktadır. Bu proje çerçevesinde melezlemeler Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Geçit Kuşağı TAE tarafından yapılacaktır, TTAE kendi melez programını uygulayacaktır. F₃ popülasyonlarından ve gözlem bahçelerinden seçilmiş materyalin yeterli miktarda tohum örnekleri tarla defterleri ile birlikte ilgili kuruluşlara gönderilecektir. Buna ek olarak, projede yer alan her enstitünün bölge verim denemelerinden seçtikleri 3-4 adet ileri kademe hattının yer alacağı, kışlık dilimde çok lokasyonlu ve 2 yıllık olarak kurulacak Ortak Arpa Bölge Verim Denemeleri yürütülecektir. Materyallerin Çizgili Yaprak lekesi ve Yaprak Lekesi hastalıklarına karşı reaksiyonlarını sera ve tarla koşullarında TARM patoloji bölümü tarafından belirlenecektir. Kalite testleri TARM'ın kalite laboratuvarında yapılacaktır. Verim, kalite ve hastalıklara dayanıklılık bakımından üstün olan hatlar, çeşit olmaları için tescile teklif edileceklerdir</p>
Anahtar Kelimeler	Kışlık arpa, Islah, Koordinasyon, İşbirliği

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/001
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	İsmail SAYİM
Yardımcı Araştırmacılar	Namuk ERGÜN(İslahçı), Sinan AYDOĞAN(İslahçı), Gülden ÇETİN ÖZKAN (Biyoteknoloji)
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013-31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013:30.000TL 2014:30.000TL 2015:30.000TL 2016:30.000TL 2017:30.000TL Toplam:150.000 TL
Proje Özeti:	<p>1. Yemlik Arpa Islah Çalışmaları</p> <p>Yemlik Arpa Islahı çalışmalarında amaç, Orta Anadolu ve Geçit Bölgeleri için bölge şartlarında geniş ölçüde uyum sağlayan, kışa, kurağa, hastalıklara, yatmaya dayanıklı, üstün verimli, iç ve dış pazar isteklerine cevap verecek kaliteye sahip yemlik arpa çeşitleri geliştirmektir. 2015-2016 yetiştirme sezonunda, Açılan Materyal, Tek başak ve Ön verim denemesi kademesinde toplam 7041 adet materyalin İkizce (Gölbaşı-Ankara) lokasyonunda ekimi yapılmıştır. 24 hat/çeşitten oluşan Yemlik Arpa Verim denemeleri (YAVD 1-5) İkizce lokasyonunda, 24 hat/çeşitten oluşan Yemlik Bölge Verim denemeleri (YABVD 1 ve 2), kışlık olarak İkizce, Gözlü, Altınova, Ulaş ve Malya lokasyonlarında ekilmiştir. Gelişme dönemi boyunca gözlemleri alınan denemelerin hasadı, 2016 yılı Temmuz ayı içerisinde tamamlanmış ve deneme materyali tartımlarının yapılması için ambara taşınmıştır. Tartımları tamamlanan deneme materyalinden alınan veriler istatistiki analize tabi tutulmuş ve elde edilen verim sonuçları, hastalık testlerinin sonuçları ve kalite sonuçları tescile teklif edilecek hatların belirlenmesi ve 2016-2017 yılı denemelerinin oluşturulması için kullanılmıştır. Proje kapsamında verim bakımından öne çıkan üç hat ANKA-05, ANKA-06 ve ANKA-07 adıyla 2016 yılı Ağustos ayında tescile teklif edilmiştir.</p> <p>2. Maltlık Arpa Islah Çalışmaları</p> <p>Bu çalışmanın amacı Türkiye’de malt sanayinin iç ve dış pazar isteklerine uygun kalitede maltlık arpa çeşitleri geliştirmektir. 2015-2016 yetiştirme sezonunda, önceki yılların verim ve bölge verim denemelerinden fiziksel ve morfolojik gözlemler ışığında seçilen 24 hat/çeşitten oluşan Maltlık Arpa Bölge Verim Denemesinin (MABVD) 5 seti İkizce, Gözlü, Altınova, Ulaş ve Malya lokasyonlarında kışlık olarak ekilmiştir. 24’er hat/çeşitten oluşan Maltlık Arpa Verim Denemesi ise (MAVD 1) İkizce lokasyonunda yine kışlık olarak ekilmiştir. Gelişme dönemi boyunca gözlemleri alınan denemelerin hasadı, 2016 yılı Temmuz ayı içerisinde tamamlanmış ve deneme materyali tartımlarının yapılması için ambara taşınmıştır. Tartımları tamamlanan deneme materyalinden alınan veriler istatistiki analize tabi tutulmuş ve elde edilen verim sonuçları, hastalık testlerinin sonuçları ve kalite sonuçları tescile teklif edilecek hatların belirlenmesi ve 2016-2017 yılı denemelerinin oluşturulması için kullanılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Yemlik arpa, maltlık arpa, çeşit geliştirme, yüksek verim, kalite, arpa çizgili

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/001
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	İsmail SAYİM
Yardımcı Araştırmacılar	Namuk ERGÜN(Islahçı), Sinan AYDOĞAN(Islahçı), Gülten ÇETİN ÖZKAN (Biyoteknoloji)
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01.01.2013-31.12.2017
Proje Toplam Bütçesi	2013:30.000TL 2014:30.000TL 2015:30.000TL 2016:30.000TL 2017:30.000TL Toplam:150.000 TL

Özet:

Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmalarının amacı Orta Anadolu ve Geçit bölgelerinin biyotik ve abiyotik koşullarına iyi uyum sağlayan, yüksek verimli ve kaliteli yeni yemlik ve maltlık çeşitler ile genetik materyal geliştirmek, kışlık arpa ıslahı konusunda çalışan enstitüler arasında koordinasyon ve işbirliği sağlamaktır. Projenin 2013-2016 yılları arasında maltlık ve yemlik arpa geliştirme çalışmalarında, projenin amaçları doğrultusunda varyasyon oluşturmak amacıyla, uygun ebeveynler arasında melezlemeler yapılmış, açılan kademe materyali bulk (melezlemeden sonra toptan seçme) metoduna göre doğal seleksiyon şartlarında yetiştirilmiştir. F5 kademesine gelen materyalden tek başak seleksiyonu yapıldıktan sonra materyal tek sıralara ekilerek buradan seçilen genotipler ön verim denemelerinde tekrarlamasız olarak denemelere alınmıştır. Daha sonra tekrarlamalı olarak verim denemeleri ve Haymana, Altınova, Gözlü, Malya ve Ulaş gibi farklı lokasyonlarda bölge verim denemeleri kurulmuş, bölge verim denemelerinin sonuçlarına göre standart çeşitlerden verim, kalite ve hastalıklara dayanıklılık bakımından üstün olan hatlar çeşit olmaları için tescile teklif edilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda 2013 yılında Burakbey, 2014 yılında Yalın ve 2016 yılında Tosunpaşa çeşitleri tescil edilerek çiftçimizin hizmetine sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yemlik arpa, maltlık arpa, çeşit geliştirme, yüksek verim, kalite, arpa çizgili yaprak lekesi ve yaprak lekesi hastalıklarına dayanıklılık.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Namuk ERGÜN
Yardımcı Araştırmacılar	İsmail SAYİM (Islahçı), Sinan AYDOĞAN (Islahçı), Gülden ÇETİN ÖZKAN (Biyoteknoloji)
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018:102.000TL 2019:92.000TL 2020:89.000TL 2021:70.000TL 2022:72.000TL Toplam:425.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje TAGEM tarafında sürekli projeler kapsamında desteklenen ve TAGEM/TBAD/13/A12/P05/001 numaralı projenin devamıdır. Projenin amacı Orta Anadolu ve Geçit bölgelerinin biyotik ve abiyotik koşullarına iyi uyum sağlayan, yüksek verimli ve kaliteli yeni yemlik ve maltlık çeşitler ile genetik materyal geliştirmektir. Bu projenin sonucunda Orta Anadolu bölgesinin kuru ve destek sulu şartlarında mevcut çeşitlere göre yüksek verimli, yatmaya dayanıklı, hastalıklara toleranslı, yem ve malt kalitesi yüksek yeni arpa çeşitleri geliştirilip, bu çeşitlerin tohumluk üretim programına alınması, çiftçilere ulaştırılması ve üretim sürecine entegre edilmesi ile arpa üretiminde verimliliğin artırılması, çiftçinin gelirinin artırılması, dolayısıyla ülke içinde gerçekleştirilecek üretimin tüketimi karşılayacak hatta ihracat yapacak seviyelere ulaştırılması sağlanacaktır. Bu proje sonucunda elde edilecek ana çıktı olan yeni çeşitler ülkemizde yem ve malt sanayine ham madde sağlayacak ve ülke dışına ihraç edilebilecektir. Projenin amaçlarına uygun geniş varyasyon oluşturmak amacıyla, uygun ebeveynler arasında her yıl melezlemeler yapılacak, açılan kademe materyali bulk (melezlemeden sonra toptan seçme) metoduna göre doğal seleksiyon şartlarında yetiştirilecektir. F5 kademesine gelen materyalden tek başak seleksiyonu yapıldıktan sonra materyal tek sıralara ekilecek buradan seçilecek materyal ön verim denemelerinde tekrarlamasız olarak denenecektir. Daha sonra tekrarlamalı olarak verim denemeleri ve Haymana, Altınova, Gözlü, Malya ve Ulaş gibi farklı lokasyonlarda bölge verim denemeleri kurulacaktır. Bölge verim denemelerinin sonuçlarına göre standart çeşitlerden verim, kalite ve hastalıklara dayanıklılık bakımından üstün olan hatlar çeşit olmaları için tescile teklif edilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Yemlik arpa, maltlık arpa, çeşit geliştirme, yüksek verim, kalite, arpa çizgili yaprak lekeli ve yaprak lekeli hastalıklarına dayanıklılık.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/005	
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	A.Cevat SÖNMEZ	
Yardımcı Araştırmacılar	Soner YÜKSEL (Islah), Mustafa Çakmak (Islah), Savaş BELEN (Islah), (Islah), Yılmaz YILDIRIM (Islah), Kalite ve Teknoloji Birimi Çalışanları, Hastalık Birimi Çalışanları	
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 – 31.12. 2017	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 10.000 TL 2014: 11.000 TL 2015: 14.000 TL	2016: 15.000 TL 2017: 16.000 TL
Proje Özeti:	<p>Melez bahçesinde bulunan 220 hat-çeşit kombinasyon çalışmalarında kullanılmakta ve ıslah metodu olarak modifiye bulk yöntemi uygulanmaktadır. Melezlemede her kombinasyon için 3 başak kullanılmış olup 155 yeni melez kombinasyonu yapılmıştır.</p> <p>2015-2016 yılında F₁ kademesi olarak ekilmiş 80 kombinasyondan 52 tanesi seçilmiş ve ayrı ayrı hasat edilerek 2016-2017 yılı çalışmalarına F₂ kademesi olarak ekilmiştir. F₂ ve F₃ kademelerinde her kombinasyondan 150-160 başak seçilmiş, aynı kombinasyona ait başaklar bulk edilerek F₃ ve F₄ olarak ekimleri yapılmıştır. F₃ kademesinde 189, F₄ kademesindeki 171 kombinasyondan 92 tanesi seçilmiş ve bu 92 kombinasyondan 2190 tek başak seçilerek gelecek yıl çalışmalarına alınmıştır. F₅ tek-başak kademesinde bulunan 2190 tek başaktan 595 hat seçilerek önümüzdeki yıl için gözlem bahçesine alınmıştır.</p> <p>Tüm denemeler 2015 yılı ekim ayında ekilmiş, çıkışlar normal olmuştur. Konya Merkez ve Konya Çumra lokasyonlarında yaşanan kuraklık ile Hamidiye lokasyonunda yaşanan dolu zararı nedeni ile adı geçen lokasyonlar değerlendirmeye alınmamıştır. Verim denemeleri Eskişehir ve Hamidiye, bölge verim denemeleri bu lokasyonlara ilaveten Uşak, Afyonkarahisar, Konya Merkez – Çumra, Kütahya ve Ankara (İkizce) bölgelerinde kurulmuştur. Bölgede verimler 172-799 kg/da arasında değişmiştir.</p> <p>2015-2016 yılı arpa bölge verim denemesinde bulunan 2, 4, 6, 9, 11 numaralı hatlar OABVD'ne seçilmişlerdir. Ayrıca EsA4193-1 kodlu hat Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğüne çeşit adayı olarak teklif edilmiştir.</p>	
Anahtar Kelimeler	Arpa, Melez, Çeşit, Hat, Lokasyon	

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/005	
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	A.Cevat SÖNMEZ	
Yardımcı Araştırmacılar	Soner YÜKSEL (Islah), Mustafa Çakmak (Islah), Savaş BELEN (Islah), (Islah), Yılmaz YILDIRIM (Islah), Kalite ve Teknoloji Birimi Çalışanları, Hastalık Birimi Çalışanları	
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 – 31.12. 2017	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 10.000 TL 2014: 11.000 TL 2015: 14.000 TL	2016: 15.000 TL 2017: 16.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projede bölgemizin iklim ve toprak koşullarında verim, adaptasyon, kışa, yatmaya ve hastalıklara dayanıklılık kriterleri üzerinde durulmuştur. Bu kapsamda geniş adaptasyon kabiliyetine sahip yerel materyal ile verimli, hastalıklara ve yatmaya dayanıklı yabancı materyal melezlenmiştir.</p> <p>2013-2016 yılları arasında FYD testinden geçemediği için tescil edilemeyen 1007 Tübitak Maltlık Arpa Geliştirme Projesi kapsamında maltlık olarak üstün değerler gösteren YEA4193-1 kodlu hattımız Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğüne çeşit adayı olarak yeniden teklif edilmiştir. Halen Çeşit Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü tarafından gerekli testleri yapılmaktadır.</p>	
Anahtar Kelimeler	Arpa, verim, yatma, hastalık, adaptasyon	

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Geçit Kuşağı Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Soner YÜKSEL
Yardımcı Araştırmacılar	Ali Cevat SÖNMEZ Savaş BELEN Yılmaz YILDIRIM Mustafa ÇAKMAK Dr.Yaşar KARADUMAN Arzu AKIN Aysel YORGANCILAR
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2018 31/12/2022
Projenin Yıllara Göre Toplam Bütçesi	100.000 TL
Proje Özeti:	<p>1996 yılında Tarımsal Araştırmalar Projesi (TAP) içinde yürütülmeye başlanan arpa ıslah projesi sürecinde 1997 yılında hastalıklara ve yatmaya Tokak 157/37 çeşidinden daha dayanıklı ve verimli KALAYCI-97 çeşidi geliştirilmiştir. Çeşit Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğünce 2002 yılında ÇILDIR-02, 2004 yılında İNCE-04, 2005 yılında ÖZDEMİR-05, 2007 yılında KESER ve 2013 yılında ÜNVER çeşitleri tescil edilmiştir. 2016 yılında teklifi yapılan bir çeşit adayının (YEA 4193-1) halen Çeşit Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü tarafından gerekli testleri yapılmaktadır.</p> <p>Ülkemizde, arpa buğdaydan sonra en geniş ekim alanı ve üretimine sahiptir. Arpa en çok hayvan yemi olarak kullanılmaktadır. İkinci önemli kullanım alanı malt sanayiidir. Ülkemizde değişik agroekolojik bölgelerin bulunması bu bölgeler için değişik tipte yazlık-kışlık, yemlik-maltlık gibi arpa genotiplerin geliştirilmesine ihtiyaç vardır. Verimin iyileştirilmesi yanında yem ve malt kalitesinin iyileştirilmesi; bor toksisitesine ve çinko eksikliğine toleranslı; kışa, hastalıklara, kurağa ve yatmaya dayanıklılığın artırılması arpada yeni çeşitlerin geliştirilmesi ile mümkün olacaktır.</p> <p>Projenin 2018 yılından itibaren 5 yıl daha uzatılması ile mevcut veya elde edilecek yeni kombinasyonlara ait populasyonlardan arzu edilen hatların seleksiyonu ve bu hatların değişik lokasyon ve çevrelerde arzu edilen karakterler yönünden analiz edilmesi ve ileri çıkan hatların çeşit olarak üretim programlarına alınmalarını sağlamak açısından önemlidir.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, ıslah, çeşit, hat, yem, malt

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P05/05-001
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Arpa Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Vedat BEDİRHANOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR Berrin DURLU Ramazan SELÇUK Hatice CENGİZ
Başlama-Bitiş Tarihi	2012-2016
Projenin Toplam Bütçesi	54.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bölge genelinde arpa ekimleri yazlık olarak yapılmaktadır. Çünkü arpa genotipleri kıştan maksimum düzeyde zarar görmektedir. Hatta tamamen ölüm gerçekleşmektedir. Ancak Enstitümüz tarafından geliştirilen kışlık arpa çeşidi "OLGUN" kıştan zarar görmediği için yoğun olarak talep edilmektedir. Bu çeşidin tohumluk üretimleri özel bir tohumluk şirketince yapılmakta olup hızla bölgede yayılmaktadır. Bölgedeki kışlık ekimlerin yaklaşık %40'ı Eylül ayında yapılabilmiş, hasatların geç olması ve toprak hazırlığının tamamlanamaması nedeniyle geriye kalan % 60'lık kısım ise Ekim ayında yapılabilmektedir. Eylül ayında sıcaklık ve yağışın yeterli olması tohumların iyi bir çıkış yapmalarını sağlamıştır. Ekim ayı içinde de yağışlar yeterli olmakla birlikte sıcaklıkların düşük olması, hatta bazı lokasyonlarda gece sıcaklıklarının (-) °C'lerde olmasından dolayı yeterli nemi bulan tohumlar sıcaklığın düşük olmasından çıkış yapamamışlardır. Kasım ayı boyunca yağışlar istenilen seviyelerde olmuş, ancak gece sıcaklıkları uzun süre (-) °C'lerde seyretmiş, -10 °C'ye kadar düşmüştür. Kar örtüsü olmadığı için soğuğa dayanıklı genotiplerde sararmalar ve soğuk zararı gözlenmiştir. Aralık ayı boyunca Erzurum'da yağış olmamış, birçok ilimizde ise az miktarda yağış alınmış, Aralık ayının sonunda yoğun bir kar yağışı olmuş ve araziler 15-20 cm kalınlığında karla kaplanmıştır. Kar yağışı Ocak ayında da devam etmiş, hava sıcaklıkları Ocak ayı başında mevsim normallerinin üzerinde olmasına rağmen ay içinde sıcaklık -40 -45 °C'lere kadar düşmüştür. Bölgemizde kış öncesi bitkilerin çıkış yapması ve güçlü bir kök yapısıyla kışa girmesi kış zararı riskini önemli ölçüde düşürmektedir. Kar örtüsü olmadığı için soğuğa hassas genotiplerde sararmalar ve soğuk zararı gözlenmiştir. Kış aylarında 15-20 cm kar örtüsü oluşmuş ancak Şubat ayının son haftası tüm yurttaki gibi Doğu Anadolu Bölgesinde de hava sıcaklıkları mevsim normallerinin çok üzerine çıkmıştır. Mart ayında hava sıcaklıklarının tekrar (-) °C'lere düşmesi ve bu sıcaklıkların 2-3 gün devam etmesi kıştan sonra çıkış yapabilen bitkilerde soğuk zararının meydana gelmesine neden olmuştur. Bölge genelinde Mayıs ayı süresince yüksek miktarda yağış meydana gelmiş, yağışlarla birlikte hava sıcaklıkları da düşük seyretmiş, gece sıcaklıkları 4-5 °C'lerde seyrettiğinden yazlık ekim yapılan bitkilerin gelişmelerini olumsuz etkilemiştir. Yağış devam etmesine rağmen düşük sıcaklıklar Haziran ayı ortalarına kadar devam ettiğinden yazlık ekilen arparın başaklanma süresi uzamıştır. Bitkilerde vejetatif gelişmenin uzaması hasadı geciktirmiştir. 30 Ağustos'a kadar hasatlar devam etmiştir. Ilıca ve Pasinler lokasyonları yukarıda belirtilen olumsuz iklim koşullarından maksimum derecede etkilendiğinden bu lokasyonlardaki arpa verim ve bölge verim denemeleri değerlendirmeye alınamamıştır. Bu denemeler 2016-2017 ekim yılında tekrar kurulmuştur. Islah çalışmalarımızı yürütmekte olduğumuz lokasyonlarımızdan biri olan Muş'ta terör nedeniyle denemeler kurulamamıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	arpa, ıslah, verim

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P05/05-001
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Arpa İslah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Vedat BEDİRHANOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR Berrin DUMLU Ramazan SELÇUK Hatice CENGİZ
Başlama-Bitiş Tarihi	2012-2016
Projenin Toplam Bütçesi	54.000 TL
Proje Özeti:	<p>: 2012 yılında arpa gözlem bahçesi (AGB), AF3 ve AF5 Pasinler lokasyonunda kurulmuş ancak yalnızca AGB'den 3 hat çalışılmaya değer bulunmuştur. AF4 İlica lokasyonunda kurulmuş ve 17 hat seçilmiştir. Diğer gözlem bahçeleri 2m x 1 sıra şeklinde merkez lokasyonunda kurulmuş fakat soğuk zararının olmasından dolayı seçim yapılamamıştır.2013 yılında 371 hattan, F3 kademesinden 132 hat bulk yapılarak F4 kademesine; F5 kademesinden 179 tek başak seçilerek F6 kademesine çıkarılmıştır. Arpa Gözlem Bahçesinde bulunan 3 hat soğuktan zarar görmüş ve elemine edilmiştir. Bu hatların seçiminde diğer verim unsurları ve hastalık gözlemleri de dikkate alınarak seçimler yapılmıştır.2014 yılında 767 hattan, F1 'den 5 hat; F3 kademesinden 50 hat bulk yapılarak F4 kademesine; F4 kademesinden 242 tek başak seçilerek F5 kademesine; F6 kademesinden 89 hat bulk yapılarak gözlem bahçesine çıkarılmıştır. İcarda'dan temin edilen 242 genotipten oluşan gözlem bahçelerinden 30 hattan 14 tanesi Arpa Gözlem Bahçesine, 16 tanesi ise Arpa Verim Denemesine çıkarılmıştır. 2015 yılında F1'den 10 hat seçilip F2 kademesine, F2'den 5 hat seçilip F3 kademesine çıkarılmıştır. Ankara'dan gelen 100 tane F3 hattından 16'sı, Eskişehir'den gelen 171 tane F3 hattından 38 tanesi seçilip F4 kademesine çıkarılmıştır. F4 kademesindeki hatların tamamı F5 kademesine çıkarılmıştır. F5'den 95 tek başak seçilerek F6 kademesine çıkarılmıştır. AGB'den 20 hat seçilerek Ön Verim denemesine alınmıştır. 2016 yılında meydana gelen soğuk zararından dolayı hiçbir deneme değerlendirmeye alınamamıştır. 2012 yılında 7 genotip üzerinde çalışılmıştır. Pasinler ve Muş'ta kurulan denemelerde soğuk zararının etkileri sonucu verim alınamamış dolayısıyla değerlendirilememiştir. İlica lokasyonunda 5 numaralı genotip en yüksek verime sahipken, Erzincan lokasyonunda 2 numaralı genotipte en yüksek verim gözlenmiştir. 2013 yılında 9 genotip üzerinde çalışılmıştır. Bu deneme İlica, Pasinler, Erzincan ve Muş lokasyonunda kurulmuştur. Sonbahar ve kış aylarında iklim koşullarının çok sert olmaması bütün lokasyonların değerlendirilebilmesine imkan vermiştir. Kış ve soğuk zararı İlica lokasyonunda görülse de çok önemli bir zarara sebep olmamıştır. 2014 yılında 9 genotip üzerinde çalışılmıştır. Bu deneme İlica, Pasinler, Erzincan ve Muş lokasyonunda kurulmuştur. Ancak Erzincan lokasyonu değerlendirmeye alınmamıştır. Kış ve soğuk zararı bütün lokasyonlarda önemli verim kayıplarına neden olmuştur. 2015 yılında Erzincan, Pasinler ve İlica lokasyonlarında kurulan denemelerde 10 hat üzerinde çalışılmıştır. İlica'da kurulan Arpa Ön Verim denemesinde olumlu sonuç alınan 5 hat Bölge Verim denemesine çıkarılmıştır. 2016 yılında soğuk zararı meydana geldiğinden denemeler değerlendirilememiştir. Bölge Verim Denemelerinden 2012 yılında 114,8 kg/da, 2013 yılında 459,5 kg/da, 2014 yılında 214,5 kg/da ve 2015 yılında 448,2 kg/da ortalama verim elde edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	arpa, ıslah, verim

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/009
Projenin Adı	Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ÖZTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	Remzi AVCI, Vedat Çağlar GİRGIN, Dr. Bülent TUNA
Başlama - Bitiş tarihleri	Ekim 2012- Eylül 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 15.000 TL, 2014: 17.000 TL, 2015: 18.000 TL, 2016: 18.500 TL, 2017: 18.500 TL TOPLAM: 87.000 TL
Proje Özeti	<p>Projenin amacı; arpada verimli, yem ve malt kalitesi iyi, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip biyotik ve abiyotik strese dayanıklı çeşitler elde etmektir. Arpa ıslah çalışmalarında introüksiyon ve melezleme yöntemleri kullanılmıştır. Açılan materyalde modifiye bulk metodu kullanılmaktadır. Araştırmada; verim denemelerinde tesadüf blokları ve üçlü kare latis deneme desenleri kullanılmıştır.</p> <p>2015-2016 ekim yılında 140 genotipten oluşan melez bahçesinde toplam 144 melezleme yapılmıştır. Açılan materyalde farklı kademelerde toplam 4392 popülasyon üzerinde çalışılmış, yapılan seleksiyonu sonucunda toplam 458 popülasyon bulk edilirken F5A ve F6A kademelerinde 2290 tek başak ve durulma gösteren 155 hattın toptan hasadı yapılarak gözlem bahçesine alınmıştır. Toplam 16 verim denemesinde 436 genotip yer almış ve seleksiyon özelliklerine göre değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda verim denemelerinde toplam 123 genotip seçilmiştir. Hastalık ve diğer gözlem bahçesinde 163 genotip değerlendirilmiştir. Verim denemelerinde toplam 238 genotipin kalite analizleri tamamlanmıştır. Sladoran, Bolayır, Martı, Harman ve Hasat arpa çeşitlerinden elit ve orijinal kademelerde yaklaşık 13,75 ton tohumluk üretimi yapılmıştır. Bölgede üretimi yapılan çeşitlerle aday çeşitlerin tanıtımının yapıldığı demonstrasyon çalışmaları, tarla günleri, çiftçi toplantıları ve panellere devam edilmiştir. 2016 yılında Hazar çeşidi tescil edilirken, verimi yüksek, yatmaya dayanıklı iyi 2 yeni aday çeşidin tescil denemeleri başlamıştır.</p>
Anahtar Kelimeler:	Arpa ıslahı, genotip, verim, malt ve yemlik kalite, biyotik ve abiyotik strese dayanıklılık

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/009
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ÖZTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	Remzi AVCI, Vedat Çağlar GİRGİN, Dr. Bülent TUNA
Başlama-Bitiş Tarihi	Ekim 2012- Eylül 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 15.000 TL, 2014: 17.000 TL, 2015: 18.000 TL, 2016: 18.500 TL, 2017: 18.500 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı; arpada verimli, yem ve malt kalitesi iyi, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip biyotik ve abiyotik strese dayanıklı çeşitler elde etmektir. Arpa ıslah çalışmalarında introdüksiyon ve melezleme yöntemleri kullanılmıştır. Açılan materyalde modifiye bulk metodu kullanılmaktadır. Araştırmada; verim denemelerinde tesadüf blokları ve üçlü kare latis deneme desenleri kullanılmıştır.</p> <p>2012-2013 yılında 181 melez yapılmış, açılan materyalde (F1-F7) 5771 populasyonda çalışılmıştır. Toplam 15 verim denemesinde 373 genotip değerlendirilmiştir. Hastalık testlerinde 257, kalite analizinde 261 materyal üzerinde çalışılırken 4 çeşitten 12 ton tohumluk üretimi yapılmıştır. 2013-2014 yılında 134 melez yapılmış, açılan materyalde (F1-F7) 5813 populasyonda çalışılmıştır. Toplam 11 verim denemesinde 506 genotip değerlendirilmiştir. ICARDA'dan temin edilen 6 gözlem bahçesinde 381 genotip değerlendirilmiştir. Hastalık testlerinde 440, kalite analizinde 192 materyal üzerinde çalışılırken 4 çeşitten 35 ton tohumluk üretimi yapılmıştır. 2 çeşit tescile başvurulurken Hasat çeşidi tescil olmuştur. 2014-2015 yılında 129 melez yapılmış, açılan materyalde (F1-F7) 2726 populasyonda çalışılmıştır. Toplam 16 verim denemesinde 391 genotip değerlendirilmiştir. ICARDA'dan temin edilen 3 gözlem bahçesinde 164 genotip değerlendirilmiştir. Hastalık testlerinde 142, kalite analizinde 270 materyal üzerinde çalışılırken 5 çeşitten 4 ton tohumluk üretimi yapılmıştır. 1 çeşit tescile başvurulmuştur. 2015-2016 yılında 140 genotipten 144 melezleme yapılmıştır. Açılan materyalde farklı kademelerde toplam 4392 populasyon üzerinde çalışılmıştır. Toplam 16 verim denemesinde 436 genotip değerlendirilmiştir. Hastalık ve diğer gözlem bahçesinde 163 genotip değerlendirilirken, kalite analizinde 238 genotipin kalite analizleri tamamlanmıştır. 5 arpa çeşidinden 13,75 ton tohumluk üretimi yapılmıştır. 2016 yılında Hazar çeşidi tescil edilirken, 2 yeni aday çeşidin tescil denemeleri başlamıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa ıslahı, genotip, verim, malt ve yemlik kalite, biyotik ve abiyotik strese dayanıklılık

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. İrfan ÖZTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	Remzi AVCI, Vedat Çağlar GİRGİN, Tuğba Hilal ÇİFTÇİGİL, Banu TÜLEK
Başlama-Bitiş Tarihi	1 Ekim 2017- 1 Ekim 2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 23.900 TL, 2019: 28.650 TL, 2020: 35.850 TL, 2021: 41.700 TL, 2022: 48.150 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı; arpada yüksek verimli, malt kalitesi iyi, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, soğuk, kuraklık ve bölgede yaygın olan hastalıklara dayanıklı çeşitler elde etmektir. Arpa ıslah çalışmalarında introdüksiyon ve melezleme metotları kullanılacaktır. İntrodüksiyon metodunda; ICARDA ve diğer araştırma enstitülerinden temin edilecek materyaller; kışa ve kurağa dayanıklılık, yüksek verim, erkencilik, geniş adaptasyon kabiliyeti, yem ve malt kalitesi iyi, hastalıklara dayanıklılık (kahverengi pas, kök hastalıkları, külleme, rastık ve yaprak hastalıkları) yönünden test edilecektir. Seçilen çeşit ve hatlar melez bahçeleri ve verim denemelerine alınacaktır. Melezlemede, istenen özelliklere sahip iki ebeveyn arasında yapılacak melezden sonra açılan materyal kademelerinde modifiye bulk metodu kullanılacaktır. Gözlem bahçeleri ve açılan materyallerden bulk edilen hatlar verim denemelerine alınacaktır. Araştırma Trakya Bölgesi'nde 5 yıl süre ile yürütülecektir. Denemelerde genotipler; ön verim, verim ve bölge verim denemelerinde değerlendirilecektir. Melezleme, açılan materyal, gözlem bahçeleri ve verim denemeleri enstitü arazisinde tek lokasyonda, bölge verim denemeleri Trakya Bölgesi'nde 4 lokasyonda kurulacaktır. Verim denemelerinde tesadüf blokları, üçlü latis veya bölünmüş parseller deneme desenleri kullanılacak ve parseller 6 sıralı, sıra arası 17 cm, hasatta parsel alanı 6m² olacak şekilde düzenlenecektir. Araştırmada verim denemeleri ve gözlem bahçesinde; kardeşlenme sayısı, bitki boyu, başak uzunluğu gibi morfolojik özellikler inceleneceği gibi tane verimi, biyolojik verim, hasat indeksi ve bazı verim unsurları gibi karakterler de yer alacaktır. Ayrıca, başaklanma ve olgunlaşma gün sayıları, tane dolun süresi gibi fizyolojik karakterler incelenecektir. Araştırmada genotipler bin tane ağırlığı, hektolitreye ağırlığı, protein oranı ve elek analizlerine göre kalite açısından değerlendirilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa ıslahı, çeşit, verim, kalite, biyotik ve abiyotik strese dayanıklılık

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/003
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Dilim Arpa Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Safure GÜLER
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017

Proje Özeti:

Proje Özeti: Kışlık Dilim Ortak Arpa Bölge Verim Denemesi 2012-2013 ve 2013-2014 ürün yılında 18 lokasyonda yetiştirilen (İkizce, Malya, Gözlu, Altınova, Ulaş, Kütahya, Eskişehir, Afyon, İçeri Çumra, Konya- Merkez ve Edirne) 5 standart (Akar, Bolayır, İnce-04, Larende ve Tarm-92) ve 19 hat'tan oluşmuştur. En yüksek hektolitre ağırlığı BDUTAE-7 (71,0 g/hl), bin tane ağırlığı TARM-6 (43,8g), Tane proteinini en yüksek BDUTAE-17 (% 14,0), en düşük TTAE-22 (% 10,8), en yüksek 2,5 mm elek üstü Akar (% 86,2) ve TARM-6 (% 85,8) nolu hattı, en yüksek ince ekstrakt miktarı Bolayır (% 78,4) ve TTAE-19 (% 77,9) nolu hattı öne çıkmıştır.

2014-2015 yetiştirme sezonunda 9 lokasyonda (İkizce, Malya, Gözlu, Altınova, Ulaş, Kütahya, Eskişehir, Afyon, İçeri Çumra, Konya- Merkez ve Edirne) 5 standart (Tarm-92, Burakbey, İnce-04, Larende ve Bolayır) ve 19 hatta toplam 256 genotipte analiz yapılmıştır. Ortalama hektolitre ağırlığı değerleri hatlarda 63,1 kg/hl, çeşitlerde ise 62,7 kg/hl olarak belirlenmiştir. 20, 21, 9, 23, 4, 18, 3, 13(ABVD-11, ABVD-16, 13-14 BVD-8, ABVD-22, İKABVD Ç-2, KABVD1-20, İKABVD Ç-1, 13-14 BVD-24) nolu hatlar ise hat ve çeşit ortalamasının üzerinde değer almışlardır. Ortalama bin tane ağırlığı (g) değerleri hatlarda 38,9 g, çeşitlerde ise 39,0 g olarak belirlenmiştir. 3, 7, 18, 6, 17, 16, 23, 10 ve 5(İKABVD Ç-1, İKABVD Ç-10, KABVD 1-20, İKABVD Ç-7, KABVD 1-12, KABVD 2-9, ABVD-2, 13-14 BVD-14 ve İKABVD Ç-5) nolu hatlar ise hat ve çeşit ortalamasının üzerinde değer almışlardır. Genel olarak değerlendirildiğinde ise Bolayır çeşidi hektolitre ağırlığı, bin tane ağırlığı, 2,5 mm elek üstü, protein oranı, kavuz miktarı ve ince ekstrakt bakımından diğer çeşitlerden daha iyi değer vermişlerdir.

18 ve 20 (KABVD1-20(BDUTAE) ve ABVD-11(TTAE)) nolu hatlar belirtilen kalite analizleri bakımından Bolayır standardının üzerinde veya yakın değerler ile dikkati çekmişlerdir. 4 ve 22 (İKABVD Ç-2 (TARM) ve ABVD-19 (TTAE)) nolu hatlarda ise belirtilen kalite analizleri bakımından Bolayır standardından düşük değerler elde edilmiştir.

2015-2016 yetiştirme sezonunda 9 lokasyonda (İkizce, Malya, Gözlu, Altınova, Ulaş, Kütahya, Eskişehir, Uşak ve Edirne) 19 hat 5 standart çeşit (Tarm-92, Burakbey, İnce-04, Larende ve Bolayır)'te toplam 216 genotip analiz için gelmiştir. Gelen numunelerde fiziksel analizler (Hektolitre ağırlığı, bin tane ağırlığı, 2,5 mm elek üstü), ve protein oranı İkizce, Malya, Gözlu, Altınova, Ulaş, Kütahya, Eskişehir, Uşak, ve Edirne lokasyonlarında tamamlanmıştır. Diğer analizler devam etmektedir. En yüksek hektolitre ağırlığı İkizce (70,9) lokasyonunda elde edilmiş bunu sırası ile Malya ve Eskişehir (70,4), Kütahya (69,0), Gözlu (68,2), Ulaş (67,9), Altınova (67,5), Uşak (67,0) ve Edirne (65,1) takip etmiştir. İkizce lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 20, Malya lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 7, Eskişehir lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 18, Kütahya lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 4, Gözlu lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 20, Ulaş lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 4, Altınova lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 3, Uşak lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 5,6 ve Edirne lokasyonunda en yüksek hektolitre 20 nolu hatlarda tespit edilmiştir. Ortalama bin tane ağırlığı İkizce, Malya, Gözlu, Altınova, Ulaş, Eskişehir, Kütahya, Uşak ve Edirne'de sırası ile 43,0g, 41,8g, 40,9g, 40,6g, 42,0g, 41,1g, 41,4g, 43,3g ve 37,5g dir. Lokasyonlarda bin tane ağırlığı değişim aralığı aynı sıra 52,9-32,3g, 48,7-30,1g, 48,5-28,9g, 47,8-28,9g, 47,4-30,7g, 47,2-29,0g, 46,7-27,4g, 49,2-29,5g ve 46,9-31,2g arasında değişmiştir. İkizce lokasyonunda protein oranı % 14,8-9,5 arasında değişmiş, ortalama % 12,6 ve en yüksek değer 23 nolu hatta, en düşük değer ise Burakbey standardı nda tespit edilmiştir. Malya lokasyonunda protein oranı % 17,4-12,1 arasında değişmiş, ortalama % 14,9 ve en yüksek değer Tarm-92 standardı, en düşük değer ise Larende standardında belirlenmiştir. Gözlu lokasyonunda protein oranı % 17,1-13,6 arasında değişmiş, ortalama % 15,6 ve en yüksek değer 18 nolu hatta, en düşük değer ise Burakbey standardında tespit edilmiştir. Altınova lokasyonunda protein oranı % 17,0-14,4 arasında değişmiş, ortalama % 15,8 ve en yüksek değer 18 nolu hat, en düşük değer ise Burakbey standardında tespit edilmiştir. Ulaş lokasyonunda protein oranı % 14,0-9,2 arasında değişmiş, ortalama % 11,7 ve en yüksek değer Bolayır standardı, en düşük değer ise Burakbey standardında tespit edilmiştir. Eskişehir lokasyonunda protein oranı % 12,8-9,6 arasında değişmiş, ortalama % 11,0 ve en yüksek değer 18 nolu hat, en düşük değer ise Burakbey standardı nda tespit edilmiştir. Kütahya lokasyonunda protein oranı % 13,7-7,9 arasında değişmiş, ortalama %10,8 ve en yüksek değere 7 nolu hat, en düşük değere ise Larende standardı sahip olmuştur. Uşak lokasyonunda protein oranı % 15,9-10,2 arasında değişmiş, ortalama %12,3 ve en yüksek değer 17 ve 18 nolu hat, en düşük değer ise Burakbey standardında tespit edilmiştir. Edirne lokasyonunda protein oranı % 15,2-11,7 arasında değişmiş, ortalama %13,5 ve en yüksek değer 20 nolu hat, en düşük değer ise 23 nolu hatta belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Arpa, Maltlık Arpa, Yemlik Arpa, Kalite Kriterleri

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Arpa İslah Materyali Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dönüş ERMİŞER
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Safure GÜLER, Seda KÜLEN, Arzu ÖZER
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 59.000 TL, 2019: 19.000 TL, 2020: 17.000 TL, 2021: 17.000 TL, 2022: 17.000 TL, Toplam:129.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje kapsamında, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü bünyesindeki kışlık arpa ıslah materyalinin kalite çalışmaları "Kalite Değerlendirme ve Gıda Bölümü" tarafından yürütülecektir. Arpada Ön Verim Denemeleri, Bölge Verim Denemeleri ile ıslah çalışmaları kapsamında ihtiyaç duyulacak diğer denemelere ait materyalde kalite analizleri yapılacak ve sonuçları değerlendirilecektir. Bu proje ile sanayinin istediği kalite özelliklerine sahip yemlik ve malthık arpa çeşitlerinin geliştirilmesine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, Kalite, İslah

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM /TBAD/13/A12/P05/012
Proje Başlığı	Arpa Islah Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	İbrahim KARA
Yardımcı Araştırmacılar	Musa TÜRKÖZ, Sait ÇERİ, Dr. Telat YILDIRIM, Enes YAKIŞIR, Şah İsmail CERİT, Dr. Emel ÖZER, Meltem YAŞAR, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013:13 000, 2014:15 000, 2015:14 000, 2016:12 000, 2017:14 000 TL
Proje Özeti:	<p>Arpa Islahı Araştırmaları Projesi kapsamında 2015-2016 döneminde 196 adet melez bahçesi, 174 adet AF1, 116 adet AF2, 328 adet AF3, 383 adet AF4, 2784 adet başak sırası ve 390 adet gözlem bahçesi materyalleri Konya'da ekilmiştir.</p> <p>Ayrıca Arpa Ön Verim Denemesi 56' şar materyallik 2 deneme şeklinde 7x8 latis deneme deseninde 3 tekerrürlü olarak Konya ve Çumra'da, Arpa Verim Denemesi 42 materyalle 7x6 latis deneme deseninde 3 tekerrürlü olarak Konya, Çumra ve Gözlu'de, 24 materyallik Kuru Arpa Bölge Verim Denemesi Konya, Çumra, Gözlu, Aksaray, İkizce, Ulaş, Eskişehir'de, 20 materyallik Sulu ABVD ise Konya, Gözlu ve Eskişehir'de tesadüf blokları deneme deseninde 4 tekerrürlü olarak 6s x 7m parsel ebatlarında kurulmuştur. Denemelerde açılan materyal ve gözlem bahçesinde bitki çıkışından itibaren yapılan gözlem ve değerlendirmeler sonucunda seçilen materyaller bir üst kademeye aktarılmış ve 2016-2017 sezonu için uygun deneme desenlerinde ekimleri yapılmıştır. Verim kademesindeki denemelerde kuraklıktan dolayı sonuç alınamamış ve seçim yapılamamıştır. Bu denemeler aynı kademelerinde 2016-2017 sezonuna aktarılmıştır. Kuru Arpa Bölge Verim Denemesinden seçilen 4 hat Ortak ABVD'ne gönderilmiştir.</p> <p>2015-16 dönemi için Ülkesel Proje kapsamında diğer enstitülerden, TTSM'den ve ICARDA'dan gelen deneme setleri Konya ve Çumra lokasyonlarında ekilerek denemeye alınmıştır. Denemelerle ilgili yapılan gözlem, ölçüm ve değerlendirme sonuçları ilgili kurumlara gönderilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, Islah, Çeşit

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM /TBAD/13/A12/P05/012
Proje Başlığı	Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	İbrahim KARA
Yardımcı Araştırmacılar	Musa TÜRKÖZ, Sait ÇERİ, Dr. Telat YILDIRIM, Enes YAKIŞIR, Şah İsmail CERİT, Dr. Emel ÖZER, Meltem YAŞAR, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Dr. Seyfi TANER, Dr. Ramazan AYRANCI, İlker TOPAL, Seydi AYDOĞAN, Melek BAYRAKTAROĞLU
Başlama-Bitiş Tarihi	01.10.2012 - 31.10.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013:13 000, 2014:15 000, 2015:14 000, 2016:12 000, 2017:14 000 TL
Proje Özeti:	<p>Arpa Islahı Araştırmaları Projesinin 2013-2016 yıllarını kapsayan 4 yıllık döneminde; 751 adet melez bahçesi, 503 adet AF1, 260 adet AF2, 1171 adet AF3, 922 adet AF4, 11952 adet F5 başak sırası ve 2353 adet gözlem bahçesi materyalleri Konya’da ekilmiştir. Ayrıca bu dönemde 455 adet materyal Arpa Ön Verim Denemesi olarak Konya ve Çumra’da, 182 adet materyal Arpa Verim Denemesi olarak Konya, Çumra ve Gözlu’de, 180 adet materyal ise Arpa Bölge Verim Denemesi olarak materyal sayısına göre değişen deneme desenlerinde Konya, Çumra, Gözlu, Aksaray, İkizce, Ulaş ve Eskişehir lokasyonlarında ekimleri yapılmıştır. Denemelerde bitki çıkışından itibaren yapılan gözlem, ölçüm, analiz ve değerlendirmeler sonucunda amaca uygun olarak seçilen materyaller bir üst kademeye aktarılmıştır. Bu dönem içerisinde 2015 yılında 1 adet hat çeşit adayı olarak “AYRANCI” adıyla tescile sunulmuştur. Denemelerle birlikte proje kapsamında bu güne kadar tescil ettirilmiş olan arpa çeşitlerin “Islahçı Tohumu” ve Elit Tohumluk” üretimleri her yıl yapılmıştır.</p> <p>Yine bu dönemde “Ülkesel Arpa Islahı Projesi” kapsamında işbirliği yapılan Ankara TARM ve Eskişehir GKTAE enstitülerinden gelen Arpa Bölge Verim Denemeleri ile Ortak Arpa Bölge Verim Denemesi ve TTSM’den gönderilen Kuru, Sulu, Maltlık Arpa Tescil Denemeleri bu proje kapsamında her yıl ekilerek yapılan gözlem, ölçüm ve değerlendirme sonuçları ilgili kurumlara gönderilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, Islah, Çeşit

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Arpa Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	İbrahim KARA
Yardımcı Araştırmacılar	Musa TÜRKÖZ, Enes YAKIŞIR, Dr. Telat YILDIRIM, Şah İsmail CERİT, Meltem YAŞAR, Sait ÇERİ, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Muhammed GÖKALP, Dr. Emel ÖZER, Birol ERCAN, Berat DEMİR
Başlama-Bitiş Tarihi	2018-2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	295.000,00 TL
Proje Özeti:	<p>Ülkemizde buğdaydan sonra en fazla tarımı yapılan ürün olan arpa önemli bir ekim alanına sahiptir. Arpa başta yem olmak üzere bazı endüstri kollarında kullanılmaktadır. Ülkemiz için gerekli arpayı karşılayabilmek ve birim alandan en yüksek verim ve kalitede ürün elde edebilmek için yeni arpa çeşitlerine duyulan ihtiyaç her geçen gün artmaktadır.</p> <p>Ülkenin ve bölgenin ihtiyaçlarına cevap verecek, yüksek verimli, çevresel stres faktörlerine dayanıklı veya toleranslı kaliteli arpa çeşitleri geliştirmek bu projenin başlıca amaçlarındandır.</p> <p>Projede; melezleme çalışmalarından elde edilen melez populasyonlar, Ülkesel serin iklim tahılları arpa ıslah programından sağlanan F3 kademesindeki arpa populasyonları, yerel populasyonlar, inrodüksiyonla sağlanan çeşit, hat ve populasyonlar materyal olarak kullanılacaktır. Projede ıslah metotlarının tümünden faydalanılacaktır. Açılan generasyonların seleksiyonunda modifiye bulk yöntemi kullanılacaktır. Melezleme ıslahında F2-F4 kademelerinde seçilen popülasyonlar bulk edilerek bir üst kademeye aktarılacaktır. F5'de başak sırası, F6'da gözlem bahçesi, ön verim, verim ve bölge verim denemeleri şeklinde ölçme ve değerlendirmelere tabi tutularak yeni çeşit adayları belirlenmeye çalışılacaktır. Bu çalışmalarda Enstitüye ait iki sabit lokasyon ve ihtiyaca göre bölgeyi temsil eden daha fazla sayıda lokasyon kullanılacaktır.</p> <p>Proje amaçlarına uygun olarak geliştirilecek arpa çeşitleriyle; Ülkemizdeki çeşit ve tohumluk sektörüne yeni teknoloji kazandırmak, arpaya dayalı yem sanayinin ihtiyaçlarını karşılamak ve toplam arpa üretimini artırarak çiftçilerimizin gelir düzeyini artırmak beklenen yararlarındandır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, Islah, Çeşit

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TA/09 07/08/001
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Yulaf Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Aydın İMAMOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Seda PELİT, Hakan HEKİMİHAN, Ceylan BÜYÜKKİLECI, Özge YILDIZ
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2014-31/12/2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014: 27000 TL 2017: 34950 TL 2015: 28600 TL 2018: 38600 TL 2016: 32250 TL

Proje Özeti:

2015-2016 ekim döneminde 1'er adet Yulaf verim ve yulaf Bölge verim denemeleri hazırlanmış olup, bu denemeler Menemen ve Karacabey lokasyonlarında ekilmiştir. Verim ve YBVD 1, denemelerinde tane verimi, hektolitre ağırlığı, 1000 tane ağırlığı, tane iriliği, protein, bitki boyu, salkımların çıkma zamanı, olgunlaşma gün sayısı ve yatma oranına bakılmıştır.

YBVD-1 de kalite değerlerinden hektolitre ağırlığı, 1000 tane ağırlığı, tane iriliği, protein analizleri yapılmıştır. 2015-2016 üretim döneminde üzerinde çalışılan materyal listesi Çizelge 1'de, verilmiştir. Çizelge 1. Yulaf Islah Materyali -2013/2014.

Kaynağı	Çeşit Sayısı
F6	58*5
Yulaf Verim Denemesi	25
YBVD1 (triple (üçlü) latis(7x7=49)üç	49+49
TOPLAM	413

Verim açısından değerlendirecek olursak;

YVD'de yer alan çeşit ve hatların tane verimi 219 kg/da olurken, denemede yer alan hatların tane verimi 88-350 kg/da arasında gerçekleşmiştir. 37 numaralı hat 350 kgda ile en yüksek verimi verirken standartlar içerisinde Sarı322 kg/da ile ikinci sırada yer almıştır.

Tane verimi bakımından 10 hat deneme ortalaması değerini geçmiştir. Denemede yer alan standart çeşitlerin verim değerleri 695 ile 725 kg/da arasında gerçekleşmiş olup, en düşük değer Fetih, en yüksek değer Kahraman çeşidinden alınmıştır (Çizelge 3).

YBVD-1' Menemen de yer alan standartların ortalaması 595kg/da olup, deneme ortalaması ise 634 kg/da olarak gerçekleşmiştir. Denemede en yüksek standart 711 kg/da ile Kahraman olurken, en düşük standart 444 kg/da ile Haskara olmuştur. Deneme ortalamasını 25 hat geçerken 36, 45 ve 5 numaralı hatlar 1, 2 ve 3. Sırada yer almıştır(Çizelge 4).

Yapılan elek analizinde 2,2 mm ve üzerinde % 94 değeri ile sarı çeşidi ilk sırada yer alırken , bunu 6 ve 8 numaralı hatlar takip etmiştir. Bu denemeye ait hektolitre ağırlığı, 1000 tane ağırlığı ve protein % değerleri Çizelge 4'de, hastalık ve gelişme değerleri Çizelge 5'te verilmiştir.

YBVD-1 Karacabey de yer alan standartların ortalaması 281 kg/da olup, deneme ortalaması ise 279 kg/da olarak gerçekleşmiştir. Denemede en yüksek standart 360 kg/da ile Chekota olurken, en düşük standart 178 kg/da ile Haskara çeşidi olmuştur. Deneme ortalamasını 23 hat geçerken, 32 numaralı hat ilk sırada yer almış bunu standart chekota çeşidi takip etmiştir. (Çizelge 6).

Yapılan elek analizinde 2,2 mm ve üzerinde % 91 ile sarı çeşidi olurken bunu % 90 ile 36, 4 ve 14 numaralı hatlar takip etmiştir. Bu denemeye ait hektolitre ağırlığı, 1000 tane ağırlığı ve protein % değerleri çizelge 6'da verilmiştir.

Anahtar Kelimeler Yulaf, Islah, Çeşit

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A12/P08/002	
Proje Başlığı	Geçit Kuşığı Yulaf Islah Araştırmaları	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşığı Tarımsal Araştırma Enstitüsü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Ali Cevat SÖNMEZ	
Yardımcı Araştırmacılar	Savaş BELEN (Islah), Mustafa Çakmak (Islah), (Islah), Yılmaz YILDIRIM (Islah), Kalite ve Teknoloji Birimi	
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2014 – 31.12. 2018	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014: 5.000 TL	2017: 14.000 TL
	2015: 8.000 TL	2018: 15.000 TL
	2016: 10.000 TL	
Proje Özeti:	<p>BDUTAEM temin edilen F3 kademesinde 17 adet hat 5 metrelik parsellere makine ile f4 olarak ekimi yapılmıştır. 17 adet F4 kademesindeki materyalden 509 salkım seçilmiş ve 1 metre 1 sıra şeklinde F5 kademesinde elle ekimi yapılmıştır. F5 kademesindeki 48 hatta ait 1365 salkım sırasından 126 hat seçilerek hasat edilmiş ve Gözlem Bahçesi olarak Augmented düzende (6x25) 150 parsel olarak dört farklı standart çeşitle denemeye alınmıştır. Gözlem Bahçesinin makine ile ekilen kısmı 21 hat 4 standart çeşitten oluşan 25 parselli 6 bloktan ibarettir. Uludağ Üniversitesinden temin edilen dış kaynaklı 263 materyal Gözlem Bahçesinin elle ekilen kısmı olarak 1 metre 2 sıra şeklinde ekimi yapılmıştır. Gözlem Bahçesi kademesindeki 189 materyalden verim ve kalite özellikleri uygun olan 59 hat seçilmiştir. Bu seçilen hatlar Ön Verim Denemesi kademesinde 8x8 Triple Lattice düzende 5 adet standart çeşitle denemeye alınmıştır. Standart olarak ekilen çeşitler Sebat, Chekota, Kahraman, Kırklar ve Yeniçeri'dir. Ön Verim Denemesi üç tekerrürlü olup her bir tekerrürü 64 parselden ibaret olan toplam 192 parseldir. 2015-16 yılında TTSM tarafından kurumuza deneme kurulması amacıyla gönderilen 20 parsel materyal makinalı hasadı yapılmış sonuçlar gönderilmiş olup 2016-17 döneminde 20 parsel ekimi gerçekleştirilmiştir. Tüm ekimler Enstitü Merkez Yerleşkesi Arazisine yapılmıştır. Ekim'i yapılan tüm materyalde çıkışlar sağlanmış olup gözlemler alınmaya devam edilmektedir</p>	
Anahtar Kelimeler	Yulaf, Islah, Çeşit, Hat,	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A12/P08/001	
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Yulaf Islah Araştırmaları	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Dr. Turhan KAHRAMAN	
Yardımcı Araştırmacılar	Cengiz KURT , Remzi AVCI	
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2015-31.12.2019	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2015: 6.000 TL	2016: 5.000 TL
	2017: 6.000 TL	2018: 6.000 TL
	2019: 5.000 TL	Toplam: 28.000 TL
Proje Özeti:	<p>Trakya-Marmara bölgesi için geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, yüksek verimli, soğuğa, kurağa, yatmaya ve bölgede yaygın olan bazı hastalıklara dayanıklı insan beslenmesi ve hayvan yemine uygun alternatif-kışık çeşitler geliştirmektir. Islah çalışmasında melezleme, saf hat, seleksiyon ve introdüksiyon metotları kullanılmaktadır.</p> <p>2016 yılında 30 tekli melez kombinasyonu gerçekleştirilmiştir. Üç adet yulaf denemesi yürütülmüştür. 25 genotipten oluşan YVD (Yulaf Verim Denemesi) ve YBVD (Yulaf Bölge Verim Denemesi, Edirne ve Kırklareli) Tesadüf Blokları Deneme deseninde 4 tekerrürlü olarak kurulmuştur.</p> <p>YVD'de genotiplerin tane verimleri 683,1-1021,7 kg/da, 1000 tane ağırlıkları 24,5-50,1 g, hektolitre ağırlıkları 45,3-60,3 kg arasında olmuştur. YBVD Edirne lokasyonunda genotiplerin tane verimleri 571,3-793,4 kg/da, 1000 tane ağırlıkları 23,3-40,8 g, hektolitre ağırlıkları 42,0-58,7 kg, 2,2 mm elek üstü % 35,2-93,9 arasında değişim göstermiştir. YBVD Kırklareli lokasyonundaki genotiplerin tane verimi 691,1-865,5 kg/da, 1000 tane ağırlıkları 20,6-44,9 g, hektolitre ağırlıkları 48,8-61,9 kg, 2,2 mm elek üstü % 12,5-92,5 arasında değişmiştir.</p> <p>2015-16 yılında Kırklar çeşidinden 600 kg Elit, 5.300 kg sertifikalı-2 tohum üretilirken, Kahraman çeşidinden ise 700 kg elit, 9.150 kg orijinal-1 kademesinde tohum üretilmiştir.</p> <p>2016-17 yılında, 64 genotipten oluşan YÖVD (Yulaf Ön Verim Denemesi) 8x8 = 64 (59 hat + 5 st) üçlü latis deneme deseninde 3 tekerrürlü, YVD (Yulaf Verim Denemesi) Tesadüf Blokları Deneme deseninde 4 tekerrürlü olarak, 25 genotipten oluşan YBVD Yulaf Bölge Verim Denemesi (Edirne ve Kırklareli) Deneme deseninde 4 tekerrürlü Tesadüf Blokları olarak kurulmuştur. Ayrıca 15 genotipten oluşan Yulaf Yeşil Ot Verim denemesi Tesadüf Blokları Deneme deseninde 4 tekerrürlü olarak ekilmiştir.</p>	
Anahtar Kelimeler	Yulaf, Islah, Çeşit	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P09/001
Proje Başlığı	Ülkesel Yulaf Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Sait ÇERİ
Yardımcı Araştırmacılar	Telat YILDIRIM, Enes YAKIŞIR, Emel ÖZER, İbrahim KARA, Musa TÜRKÖZ, Şah İsmail CERİT, Meltem YAŞAR, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 8.000, 2014: 9.000, 2015: 11.000, 2016: 10.000, 2017: 12.000, Toplam: 50.000
Proje Özeti:	<p>Ülkesel Yulaf Islah Programının sürdürülebilirliğinin sağlanması, bölgemize uygun kışlık ve alternatif tabiatlı, adaptasyon kabiliyeti yüksek, kışa, kurağa, yatmaya ve hastalıklara dayanıklı yada toleranslı, yüksek verimli yeni çeşitler geliştirmesi amaçlanmıştır.</p> <p>2015-2016 döneminde denenen hatlar soğuğa, yatmaya, hastalığa dayanıklılık, tane özellikleri ve verimi, yaprak yapısı, gibi özellikleri ve standartlarla olan farklarına bakılarak performansı iyi veya amaca uygun özellikleri gösteren hatlar bir üst kademeye aktarılmıştır.</p> <p>2015-16 yetiştirme döneminde yapılan melezlemelerden 58 F1 elde edildi. Değişik kaynaklardan temin edilen toplam 362 hat ve çeşitten oluşan setin yapıldı. 31 F4 populasyonundan 48'er salkım sırası oluşturuldu. 780 hat ve çeşitten oluşan 3 farklı Gözlem Bahçesi kuruldu. 110 Hat ve çeşitten oluşan 3 tekerrürlü 3 farklı Yulaf Ön Verim Denemesi oluşturuldu. 50 hat ve çeşitten oluşan 3 tekerrürlü 2 farklı Yulaf Verim Denemesi oluşturuldu. 25 hat ve çeşitten oluşan 3 tekerrürlü Yulaf Verim Denemesi oluşturulmuştur.</p> <p>Ele Ekim, Salkım Sıraları, Gözlem Bahçeleri Konya merkez lokasyonunda yürütülmüştür. Yulaf Ön Verim Denemeleri Merkez ve İçeri Çumra lokasyonlarında; Yulaf Verim Denemesi Merkez, İçeri Çumra ve Gözle lokasyonlarında; Yulaf Bölge Verim Denemesi Merkez, İçeri Çumra ve Gözle ve Aksaray lokasyonlarında yürütülmüştür. BDMY 14/17K adıyla tescile sunduğumuz adayımızın TTSM' de TDÖ denemesi tamamlanmıştır. ŞEMS adıyla tescile sunduğumuz adayımızın ise TTSM' de TDÖ Denemesi devam etmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler	Yulaf, Hat, Çeşit, Islah

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P09/001
Proje Başlığı	Ülkesel Yulaf Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Sait ÇERİ
Yardımcı Araştırmacılar	Telat YILDIRIM, Enes YAKIŞIR, Emel ÖZER, İbrahim Kara, Musa TÜRKÖZ, Şah İsmail CERİT, Meltem YAŞAR, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Dr. Ramazan AYRANCI, Dr. Seyfi TANER, Melek BAYRAKTAROĞLU
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012-2013: 8000 TL 2013-2014: 9000TL 2014-2015: 11000 TL 2015-2016: 10000 TL 2016-2017:12000 TL TOPLAM: 50000TL

Proje Özeti:

Ülkesel Yulaf ıslah programının sürdürülebilirliğinin sağlanması, Bölgemize uygun Kışlık ve alternatif tabiatlı adaptasyon kabiliyeti yüksek çeşitler geliştirilmesi, Kışa, kurağa, yatmaya ve hastalıklara dayanıklı yada toleranslı, yüksek verimli yeni çeşitler geliştirmesi amaçlanmıştır.

2013-2016 Dönem Bulguları

Enstitümüz Yulaf Islah programımızda yer alan populasyon, hat ve çeşitler, yurt içi ve yurt dışı kaynaklı çeşit, hat ve açılan materyallerden yapılacak gözlemler sonucunda uygun görülen genetik materyal ile melezleme ve diğer ıslah metotlarının (ihtiyaca göre) kullanılmasıyla genetik varyasyon oluşturulması ve bu şekilde oluşturulan melezleme populasyonları genetik materyal olarak kullanılmıştır. Islah programının yürütülmesinde mevcut duruma göre; Konya-merkez lokasyonu ve İçeri Çumra lokasyonu sabit lokasyonlar olarak değerlendirilmiş; ileri kademedeki yer alan hatlardan oluşan bölge verim veya verim denemeleri ise, adı geçen lokasyonlara ilave olarak, bölgemizde ihtiyaca göre oluşturulan lokasyonlarda kurulmuştur.

Tablo1. 2013-2016 Proje Döneminde Çalışılan Materyal ve Parsel Sayıları

	2012-2013	2013-2014	2014-2015*	2015-2016*	Toplam
Çalışılan Materyal Sayısı	803	812	2024	1178	4817
Çalışılan Parsel Sayısı	1291	1092	2535	2343	7261

*2014-15 ve 2015-2016 Dönemlerinde önerilen TUBİTAK projeleri nedeniyle materyal sayısı fazla olmuştur.

No	Proje	Proje Adı	Pua
1	114O26 8	Orta Anadolu Bölgesi Koşullarına Uygun "Kışlık Yemlik Yulaf" Genotip/Cesitlerin Gelistirilmesi	D
2	114O96 1	--Sanayici, Çiftçi Ve Tüketici İstekleri Doğrultusunda Soğuğa Toleranslı Yüksek Verimli Ve Kaliteli Yulaf Hat Ve Cesitlerin Gelistirilmesi--	C
3	116O27 4	Orta Anadolu Bölgesi Koşullarına Uygun Kışlık Kavuzsuz Yulaf (Avena Sativa F.Sp. Nuda L.) Cesitlerinin Gelistirilmesi Ve Yeni Populasyonların	D

BDMY 14/17K adıyla tescile sunduğumuz adayımızın TTSM' de TDÖ Denemesi tamamlanmıştır. ŞEMS adıyla tescile sunduğumuz adayımızın ise TTSM' de TDÖ Denemesi devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler | Yulaf, Islah, Çeşit, Geliştirme

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ülkesel Yulaf Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Sait ÇERİ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Telat YILDIRIM, Enes YAKIŞIR, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Dr. Emel ÖZER, , İbrahim KARA, Şah İsmail CERİT, Musa TÜRKÖZ , Meltem YAŞAR, Muhammed GÖKALP, Gül İMRİZ, Aysun GÖÇMEN AKÇACIK
Başlama-Bitiş Tarihi	2018-2022
Projenin Toplam Bütçesi	300.500,00 TL
Proje Özeti:	<p>BDUTAE'nün yulaf ıslah materyali içerisinde yer alan hatlar, introduksiyon ve melezlemelerle elde edilen populasyonlar ve hatlar kullanılarak çiftçi, sanayici ve üreticinin ihtiyacı olan geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, yüksek verimli, yatmaya ve hastalıklara dayanıklı, teknolojik kalitesi yüksek, alternatif ve kışlık, kavuzlu, kavuzsuz dane yulaf ve ot amaçlı yemlik yulaf çeşitleri geliştirilmesi amaçlanmıştır. Proje, "Ülkesel Yulaf Islah Çalışmaları" Ana başlığı altında; 1-Dane Yulaf ve 2-Yemlik Yulaf Islah Çalışmaları olmak üzere iki alt çalışma konusundan oluşacaktır.</p> <p>Yulaf, insan ve hayvan beslenmesinde kullanılabilecek faydalı bir üründür. Son yıllarda ülkemizde ve dünyada yulafın insan beslenmesinde öneminin artması, endüstride kullanılmaya başlanması üretim alanlarının artmasına neden olmuştur. Yulaf tarımına ilgi ve talebin artmasına rağmen, üreticilerin ihtiyaçlarına cevap verecek yeterli sayıda geliştirilmiş ticari çeşitlerin bulunmayışı yulaf tarımının yaygınlaşmasını kısıtlamaktadır. Bu nedenle bölgeye adapte olacak yüksek verimli ve yüksek beslenme değerine sahip kaliteli dane yulaf çeşitlerine ihtiyaç vardır. Hayvansal üretimin artırılması için üretici için ucuz, her zaman kolay temin edilebilen ve istenilen miktarda bulunabilen yem kaynakları gereklidir. Bu artışın sağlanmasında yulaf önemli bir alternatif bitkidir. Kaba yem üretiminin artırılması, yem açığımızın kapatılması, yem araştırmalarında dünyadaki ileri ülkelerin normlarının yakalanması noktasında hayvan ve insan sağlığını riske sokmayacak yemleri üretmek için gerekli önlemlerin alınarak alternatif yem kaynaklarının araştırmalarına önem vermek gerekmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler	Yulaf, Hat, Çeşit, Islah

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM /TBAD/14/A12/P09/004
Proje Başlığı	Yulaf Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mehmet ŞAHİN
Yardımcı Araştırmacılar	Seydi AYDOĞAN, Aysun GÖÇMEN AKÇACIK, Berat DEMİR, Sümeyra HAMZAOĞLU, Sait ÇERİ
Başlama-Bitiş Tarihi	2014-2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014: 18.000, 2015: 4.000, 2016: 4.500, 2017: 4000, 2018: 4.500, Toplam: 35.000
Proje Özeti:	<p>2015-2016 yetiştirme döneminde kuru ve sulu koşullarda Konya- Merkez ve dış lokasyonlarda yetiştirilen farklı kademelerdeki (ön verim, verim ve bölge verim denemeleri) yulaf ıslah materyallerinin kalite analizleri yapılmış olup, sonuçlar ıslah materyalinin seçiminde kullanılmıştır.</p> <p>SYÖVD’de 30 hat 5 standart çeşit yer almış, yapılan kalite analizlerinde; bintane ortalaması 35.49(g), protein ortalaması 13.79(%), yağ ortalaması 5.41(%), hektolitre ortalaması 46.95(kg/hl), ADF ortalaması 19.44(%), NDF ortalaması 29.63(%), selüloz ortalaması 10.36(%), Beta glukan ortalaması 2.68(%) olarak tespit edilmiştir. Kavuzsuz YÖVD’de 19 hat, 6 standart çeşit yer almış, yapılan kalite analizlerinde; bintane ortalaması 29.40(g), protein ortalaması 16.52(%), yağ ortalaması 6.09(%), hektolitre ortalaması 50.07(kg/hl), ADF ortalaması 18.61(%), NDF ortalaması 24.76(%), selüloz ortalaması 8.18(%), B-glukan ortalaması 2.77(%) olarak tespit edilmiştir. Kavuzsuz YVD’de 19 hat 6 standart çeşit yer almış, yapılan kalite analizlerinde; bintane ortalaması 30.28(g), protein ortalaması 16.09(%), yağ ortalaması 5.91(%), hektolitre ortalaması 52.31(kg/hl), ADF ortalaması 17.80(%), NDF ortalaması 25.80(%), selüloz ortalaması 8.37(%), B-glukan ortalaması 2.88(%), olarak tespit edilmiştir.YBVD’de 21 hat 4 standart çeşit yer almış, yapılan kalite analizlerinde; bintane ortalaması 31.21(g), protein ortalaması 15.53(%), yağ ortalaması 5.11(%), hektolitre ortalaması 47.86(kg/hl), ADF ortalaması 17.81(%), NDF ortalaması 29.49(%), selüloz ortalaması 10.88(%), B-glukan ortalaması 2.95(%) olarak tespit edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Yulaf, Islah, Kalite

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P09/002
Proje Başlığı	Ülkesel Tritikale Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Emel ÖZER
Yardımcı Araştırmacılar	Şah İsmail ÇERİT, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Meltem YAŞAR, Sait ÇERİ, Enes YAKIŞIR, Musa TÜRKÖZ, İbrahim KARA, Dr. Telat YILDIRIM, Murat Nadi TAŞ
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012-2013:17.000 2015-2016:15.000 2013-2014:15.000 2016-2017:15.000 2014-2015:15.000
Proje Özeti:	<p>2002 yılından beri çalışmaları devam eden Ülkesel Tritikale Islah Araştırmaları sonucunda bugüne kadar 4 çeşit tescil ettirilmiştir: TATLİCAK-97, MELEZ-2001, MİKHAM-2002 ve ALPERBEY. 2015 yılında ÖZER ve İVRİZ adayları tescile sunulmuştur. Devam eden projenin 2015-2016 sezonuna ait genel değerlendirmesi ve 2016-2017 yılı çalışmaları hakkında bilgiler;</p> <p>2015-2016 yılında TMB sinde 89 adet hat ve çeşit kullanılmıştır. Yapılan melezleme çalışmaları sonucunda 113 adet F1 materyalinin 2016-2017 Ekim sezonu için ekim yapılmıştır. 107 adet TF1 elle ekim, 96 adet TF2, 111 adet TF3, 50 adet TF4, 20 popülasyon toplam 480 adet TF5, 183 adet TGB 6Sx7M makine ile ekimi yapılmıştır. 30 hat-6 çeşit toplam 36 materyal 3 tekerrürlü TÖVD-1 Merkez ve Çumra deneme tarlalarına ekilmiştir. 20 hat-5 çeşit 4 tekerrürlü olarak TVD (Merkez-Çumra-Gözlü)-TBVD (Merkez, Çumra Gözlü, Aksaray, İzmir, Eskişehir, Erzurum ve Sakarya) deneme setleri 6Sx7M makine ile ekimleri gerçekleştirilmiştir. Toplamda 2614 materyalde çalışmalar yürütülmüştür.</p> <p>Yapılan seleksiyonlar sonucunda TÖVD'den 19 adet (2-3-4-5-7-9-14-15-16-17-19-21-22-23-25-26-28-33-34) TVD deneme setinden 13 adet (TVD-1-2-3-4-6-8-9-13-14-16-21-22-23) TBVD deneme setinden ise 7 adet (TBVD-9-11-12-13-14-16-22) hat seçilmiştir.</p> <p>2016-2017 ekim sezonunda yapılan ekimler : TMB:101 adet, TF1:113 adet, TF2:115 adet, TF3;92 adet, TF4;111 adet,TF5:22 popülasyon 528 adet,TGB:488 adet, TÖVD iptal edildi, TVD; 100 adet, TBVD; 100 adet ekimleri gerçekleştirilmiştir. Toplamda 2128 adet materyalde çalışmalar yürütülecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Tritikale, Islah, Çeşit

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P09/002
Proje Başlığı	Ülkesel Tritikale Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Emel ÖZER
Yardımcı Araştırmacılar	Şah İsmail ÇERİT, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Meltem YAŞAR, Sait ÇERİ, Enes YAKIŞIR, Musa TÜRKÖZ, İbrahim KARA, Dr. Telat YILDIRIM, Murat Nadi TAŞ, Dr. Seyfi TANER, Ramazan AYRANCI, Melek
Başlama-Bitiş Tarihi	30/09/2012-30/10/2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012-2013:17.000 2015-2016:15.000 2013-2014:15.000 2016-2017:15.000 2014-2015:15.000
Proje Özeti:	<p>2002 yılından beri çalışmaları devam eden Ülkesel Tritikale Islah Araştırmalarına ilk olarak çeşit adaptasyonu ile başlanmış olup, 2002 yılında melezleme çalışmaları ilave edilerek çalışma alanı genişletilmiş ve halen çalışmalar melezleme ile devam etmektedir. Ülkemiz hububat üretiminde yer giderek artan tritikalenin yeni çeşit geliştirme ve farklı çevresel faktörlere uyumluluğunun araştırılması kapsamında çalışmalar yürütülmüştür. Yüksek verimli ve marjinal koşullara uygun çeşitlerin geliştirilmesi ve ülke çapında yayılması ana proje amacıdır. 1987 den günümüze 4 çeşit tescil ettirilmiştir: TATLİCAK-97, MELEZ-2001, MİKHAM-2002 ve ALPERBEY. 2012-2017 dönemi Proje kapsamında yapılan çalışmalar sonucunda 2015 yılında ÖZER ve İVRİZ adayları tescile sunulmuştur.</p> <p>Melezleme ile başlayan, acılan materyaller ve ileri kademe ıslah materyalleri olarak yürütülen tritikale ıslah çalışmalarında yıllar bazında; 2012-2013;817 adet, 2013-2014;1168 adet, 2013-2014;1053 adet, 2014-2015; 961 adet, 2016-2017; 1214 adet toplamda 5213 adet tritikale ıslah materyali ile çalışmalar yürütülmüştür.</p> <p>Tritikale ıslah çalışmalarıyla kapsamında yapılan faaliyetlerden elde edilen materyaller araştırmacılar tarafından yıllar bazında F3 ve Bölge verim denemesi bazında faydalanmaları sağlanmıştır. Proje de materyal değişimi kapsamında yer alan Eskişehir-GKTAE, Erzurum-DATAE, Sakarya-MAE ve İzmir-ETAE enstitülerine her yıl düzenli olarak Bölge verim deneme setleri yollanmış ve deneme sonuçları paylaşan Enstitülerden temin edilmiştir..</p> <p>Tatlicak-97 ve MİKHAM-2002 tritikale çeşitlerinin tohumluk üretim hakları tohum üretici kuruluşlara devredilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Tritikale, Islah, Çeşit

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ülkesel Tritikale Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Emel ÖZER
Yardımcı Araştırmacılar	Şah İsmail CERİT, Muhammed GÖKALP, Sait ÇERİ, Meltem YAŞAR, Mehmet Ali ÇAYIRÖZ, Enes YAKIŞIR, Musa TÜRKÖZ, İbrahim KARA, Dr. Telat YILDIRIM, Murat Nadi TAŞ, Sümeyra HAMZAOĞLU
Başlama-Bitiş Tarihi	2018-2222
Projenin Toplam Bütçesi	255.000,00TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje ile bölgesel olarak Enstitü bünyesinde 1987'den beri devam eden tritikale ıslah çalışmalarının devam ettirilmesi ve elde edilen materyallerden yüksek verimli ve marjinal koşullara uygun çeşitlerin geliştirilmesi ve ülke çapında yayılması amaçlanmaktadır.</p> <p>Tritikale ıslah çalışmaları kapsamında yapılacak faaliyetlerin, materyallerin araştırmacılar tarafından daha etkin kullanımı sağlanacaktır. Ayrıca elde edilen materyaller farklı lokasyonlarda denenerek, çevre şartlarına uyumları test edilecektir.</p> <p>Açılan kademelerde (F₂-F₅) çok sayıda materyal, tek başak ve başak sırası çeşitli gözlem ve ölçümler sonunda değerlendirmeye tabi tutularak, seçilenler bir üst kademeye veya gözlem bahçelerine aktarılmaktadır. Seçilen materyal ön verim denemelerinde, buradan seçilenler de verim ve bölge verim denemelerinde denenmektedir. 2010 yılından itibaren Melez bahçesi, TF1 ve tohum miktarına göre diğer açılan F kademeleri Konya merkezde sulu ve kuru şartlarda, Çumra lokasyonunda ise kuru şartlarda denemeye tabi tutulmaktadır.</p> <p>Bu güne kadar yapılan çalışmalar neticesinde, TATLİCAK 97, MELEZ 2001, MİKHAM-2002 ve ALPERBEY çeşitleri tescil ettirilerek, bölge ve Ülke çiftçisinin hizmetine sunulmuştur. Tatlicak 97 ve MİKHAM 2002 tritikale çeşitlerinin tohumluk üretim hakları tohum üretici kuruluşlara devredilmiştir. 2015 yılında ÖZER ve İVRİZ isimli 2 adet tritikale aday hattı tescile sunulmuştur. 2017-2022 yeni dönem tritikale çalışmalarına tritikale hat ve çeşit geliştirmenin yanında yerli tritikale hat ve çeşit geliştirme olarak devam edilmesi planlanmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Tritikale, Islah, Çeşit

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P08/001
Proje Başlığı	Tritikale Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Proje Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Aysun GÖÇMEN AKÇACIK
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet ŞAHİN, Seydi AYDOĞAN, Berat DEMİR, Sümeyra HAMZAOĞLU, Dr. Emel ÖZER
Başlama-Bitiş Tarihi	2016-2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 10.000, 2017: 8.000, 2018: 8.000, 2019: 7.000, 2020: 7.000, Toplam: 40.000
Proje Özeti:	<p>Bu projede Tritikale ıslah materyalinin bazı kalite özelliklerinin belirlenerek seleksiyonda etkin şekilde kullanılmasını sağlamak ve yeni çeşit geliştirme çalışmalarına katkıda bulunulması amaçlanmıştır. 2015-2016 yetiştirme döneminde Konya-merkez ve dış lokasyonlarında yetiştirilen farklı kademelerdeki (ön verim, verim ve bölge verim denemeleri) Tritikale ıslah materyallerinin örneklerinde 2 tekerrürlü olarak bazı kalite analizleri (Bintane ağırlığı, hektolitreye ağırlığı, protein oranı, SDS değeri, selüloz) ve istatistik analizleri yapılmıştır.</p> <p>Bu proje kapsamında elde edilen sonuçların tritikale ıslah materyalinin seleksiyonunda kullanılması sağlanmıştır. Ön verim, verim ve bölge verim denemelerindeki ortalama protein oranları; TÖVD’de % 13.28, TVD’de % 12.63, TBVD’de % 12.09 olduğu tespit edilmiştir. Bin tane ağırlıkları ise TÖVD’de 27.74 g, TVD’de 31.01 g ve TBVD’de 31.85 g olduğu belirlenmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Tritikale, Islah, Çeşit, Kalite

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P09/08-001
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Tritikale Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR
Yardımcı Araştırmacılar	Berrin DUMLU, Vedat BEDİRHANOĞLU Hatice CENGİZ, Ramazan SELÇUK
Başlama-Bitiş Tarihi	2012-2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: 5.000 TL 2013: 5.000 TL 2014: 5.000 TL 2015: 5.000 TL 2016: 5.000 TL
Proje Özeti:	<p>2016 yılında Bölge genelinde ekimlerden sonra yağışlar devam etmiş ancak hava sıcaklıkları geceleri (-) °C'lere düşmüştür. Yağışlardan sonra yapılan ekimlerde sıcaklıkların yeterli olduğu lokasyonlarda tohum yatağında yeterince nem olması bitkilerde çıkış sağlamıştır. Ancak Aziziye lokasyonunda zayıf bir çimlenme ile düşük sıcaklıklara yakalanan bitkiler büyük zarar görmüşlerdir. Kasım ayı boyunca yağışlar istenilen seviyede olmuş, ancak gece sıcaklıkları uzun süre (-) °C'lerde seyretmiş, -10 °C'ye kadar düşmüştür. Kış aylarında 15-20 cm kar örtüsü oluşmuş ancak ilkbaharda havaların aniden ısınması sonra tekrar (-) 0C'lere düşmesi ve bu sıcaklıkların 2-3 gün devam etmesi kıştan sonra çıkış yapan bitkilerde soğuk zararının meydana gelmesine sebep olmuştur. İlkbahar yağışları yeterli ancak hava sıcaklıkları mevsim normallerinin altında seyrettiğinden vejetasyon süresi uzamış 30 Ağustos'a kadar hasatlar devam etmiştir. Temmuz ayında yüksek nem ve sıcaklıkların mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi ile bitkilerde yoğun olarak kara pas meydana gelmiş ancak tritikalelerde etkili olmamıştır. Aziziye lokasyonu yukarıda belirtilen olumsuz iklim koşullarından maksimum derecede etkilenmiş, bu lokasyondaki buğday ve arpa denemeleri değerlendirilemeyecek durumda olmasına karşın tritikale denemelerinde yalnız bir miktar verim düşüklüğü meydana gelmiştir. Pasınlar lokasyonunda ise herhangi bir olumsuzluk gözlenmemiştir. Bir adet hattı ıslah süreci tamamlanmış ve 2017'de tescile sunulmasına karara verilmiştir. 2016 yılında açılan kademelerde 271 adet hat çalışılmış 154 adedi seçilmiş, gözlem bahçesinde yer alan 9 hat Ön verim Denemesine alınmıştır. Verim denemesindeki genotiplerin verimlerinin ortalaması 304,7 kg/da olup bu denemedeki bütün hatlar Verim Denemesi-2'ye alınmıştır. Bölge Verim Denemesinde 20 genotip üzerinde çalışılmış denemenin Aziziye lokasyonu verim ortalaması 226,5 kg/da, Pasınlar lokasyonu verim ortalaması ise 726,0 kg/da olmuştur. Bu denemeden ümitvar 10 hat tekrar Bölge Verim Denemesine alınmıştır. BDUTAE tarafından Enstitümüze gönderilen 25 hat ve çeşitten oluşan Konya Tritikale Bölge Verim Denemesi Aziziye lokasyonunda kurulmuş, ancak genotipler arasında kış ve soğuk zararı nedeniyle büyük varyasyonlar meydana gelmiş dolayısıyla bu deneme istatistiksel olarak değerlendirilememiştir. 11 hat verim denemesine aktarılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Tritikale, ıslah, yüksek verim

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P09/08-001
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Tritikale Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ümran KÜÇÜKÖZDEMİR
Yardımcı Araştırmacılar	Berrin DURLU, Vedat BEDİRHANOĞLU Hatice CENGİZ, Ramazan SELÇUK
Başlama-Bitiş Tarihi	2012-2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: 5.000 TL 2013: 5.000 TL 2014: 5.000 TL 2015: 5.000 TL 2016: 5.000 TL
Proje Özeti:	<p>Tahıllar ülkemizde olduğu gibi bölgemizde de en önemli ürün durumundadırlar. Doğu Anadolu hayvancılık açısından çok önemli bir bölge olduğundan kesif yem ihtiyacı da yüksek düzeydedir. Projenin amacı, Doğu Anadolu Bölgesi'nin hakim iklim ve toprak faktörlerine en iyi uyumu sağlayan, kışa, soğuğa, kurağa ve hastalıklara dayanıklı, istenilen nitelikte bir kaliteye sahip ve ekildiği her yörede ve şartta verim yönünden çok az dalgalanmalara maruz kalan yüksek verimli tritikale çeşitlerini geliştirmek ve çiftçinin dolayısıyla da bölgenin verim ve üretimini artırmaktır. Enstitümüz tarafından yürütülen bu çalışmada ıslah kendi melezleme çalışmalarımız sonucu ortaya çıkan materyal ve introduksiyon materyali ile kuru şartlarda çalışılmaktadır. 5 yıllık ıslah çalışmalarında toplam 590 açılan materyal üzerinde çalışılmış 497 genotip, gözlem bahçelerinde 59 adet genotipten 22 adet seçim yapılmıştır. Kuru şartlarda verim ve bölge verim denemelerinde 261 genotipten 177 adet genotip seçilmiş, bütün yıllarda lokasyonlar arasında önemli istatistiksel farklılıklar bulunurken, genotipler arasındaki farklılıklar 2012,2013 ve 2014 yıllarında önemli bulunmuştur. Lokasyon x genotip interaksiyonları ise 2014 yılı hariç diğer yıllarda önemli olmuştur. Bölge verim denemelerinden yıllar bazında lokasyon ortalaması olarak 2012'de 222,9 kg/da; 2013'te 410,7 kg/da; 2014'te 208,7 kg/da; 2015'te 538,1 kg/da; 2016'da 476,3 kg/da verim elde edilmiştir. Denemelerde bütün yıllarda şahit olarak kullanılan Ümranhanım çeşidinin yıllar ve lokasyonlar ortalaması verimi 397,3 kg/da; Tatlıcak çeşidinin ise 369,5 kg/da olduğu belirlenmiştir. Lokasyonlar değerlendirmesinde bütün lokasyonlarda en yüksek verim Ümranhanım çeşidinden elde edilmiştir. Enstitümüz tarafından tescil ettirilen Ümranhanım çeşidinden 5 yılda yaklaşık 40 ton orjinal-1 ve 2 kademedede tohumluk üretilerek sözleşme yapılan kurum ve kuruluşlara devredilmiştir.</p> <p>Özellikle bölgemizde yüksek verim alabilmek için soğuğa dayanıklılık karakterinin yeni çeşitlere aktarılması gerekmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler	Tritikale, ıslah, yüksek verim

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A12/P08/001
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Tritikale Islah Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Yılmaz Yıldırım
Yardımcı Araştırmacılar	Savaş BELEN (ıslah), Mustafa ÇAKMAK (ıslah), Soner YÜKSEL (ıslah), A.Cevat Sönmez (ıslah), Kalite ve Teknoloji Birimi(Yaşar KARADUMAN, Serap TÜRKÖLMEZ)
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2014 - 31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi	49.000 TL.
Proje Özeti:	<p>Tüm denemeler ve açılan kademeler 2015 yılı ekim ayında ekilmiş, çıkışlar normal olmuştur. Ocak Şubat dönemi sıcaklıkları mevsim normallerinin üstünde gerçekleşmiştir, bitki gelişimleri hızlı olmuştur. Sonradan gelen soğuklardan denemelerde hat bazlı bir fark oluşturmasa da az miktarda bir soğuk zararı tespit edilmiştir Haziran ayı sonlarına kadar 350 mm'yi bulan yağış, sezon boyunca eşit dağıldığı için kuraklık sorunu oluşmamıştır. Hamidiye lokasyonumuz haziran ayı içerisinde dolu yağışından dolayı iptal edilmiştir. Bu yılki denemeler verim ve kalite yönüyle değerlendirilmiştir.</p> <p>Projeye 2014 senesinde başlanıldığından itibaren açılan materyal olarak Bahri Dağdaş Uluslar arası Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Serin İklim Tahılları Biriminden 2015 yılında F3 kademesinde materyal gönderilmediğinden Eskişehir Merkez lokasyonunda ekimi yapılamamıştır. 2015 yılı F4 kademesindeki hatlardan 110 kombinasyondan 3300 tek başak sırası ekilmiştir. 2015yılı Tritikale F5 kademesinde 44 kombinasyondan ekilmiş 1400 tek başaktan 350 hat ve çeşitten oluşan Tritikale gözlem bahçesi ekilmiştir. 2015 yılı TGB kademesindeki denemeden 100 hat ve çeşitten oluşan TÖVD ekilmiştir. Tritikale bölge verim denemesinde değerlendirilen 4 hat verim yönüyle standartların üstünde bir değer vermediği için diğer yönleriyle değerlendirilmek amacıyla üretme parsellerine ekilişi yapılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Tritikale, Islah, Çeşit

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TA/09/07/09/002
Proje Başlığı	Buğday ve Arpada İleri Çıkmış Hatların Hastalıklara Karşı Test Edilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Birol ERCAN
Yardımcı Araştırmacılar	İlker TOPAL, Fatih ÖZDEMİR, Murat Nadi TAŞ, Dr. Gül İMRİZ, M. Sait KARACA, Oktay OKUR
Başlama-Bitiş Tarihi	2014-2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	40.000
Proje Özeti:	<p>Proje kapsamında 2015- 2016 ekim sezonu için nörseriler oluşturulmuş ve kasım ayında enstitü merkez arazisinde ekimleri yapılmıştır.</p> <p>Enstitü materyalinin özellikle pas hastalıklarına karşı tepkilerinin belirlenmesinde 2015-2016 gelişme sezonunda pas hastalıkları için uygun koşullar yeterli düzeyde oluşmamıştır. Bu yıl içerisinde kök çürüklüğü deneme parsellerinden alınan verilerin değerlendirilmesi sonucunda; toplamda 191 ekmeklik buğday hattından 105'i R düzeyinde reaksiyon göstererek dayanıklı sınıfta yer almıştır. Hatlardan 56'sı MR düzeyde reaksiyon göstererek orta dayanıklı, 20'si MS düzeyinde reaksiyon göstererek orta hassas 10'u ise S düzeyinde reaksiyon göstererek hassas sınıfta yer almıştır. İleri kademe arpa hatlarında ise hatların 2'si R düzeyinde, 12'si MR düzeyinde, 25'i MS düzeyinde ve 22'i ise S düzeyinde reaksiyon gösterdiği belirlenmiştir.</p> <p>Arpada ise doğal koşullarda Arpa çizgi yaprak lekesi ile Arpa Yaprak Lekesi gözlemleri tüm arpa ıslah kademelerinde yapılmış olup değerlendirme yapılacak düzeyde hastalık oluşmamıştır.</p> <p>Proje kapsamında 2016-2017 ekim sezonu için nörseriler Kasım ayında enstitü merkez arazisinde ekimleri yapılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, arpa, hastalık ,pas

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/17/A07/P01/009
Proje Başlığı	Serin İklim Tahılları Yazlık Dilim Hastalık Araştırmaları:Arpa (<i>Hordeum vulgare</i> L.) Hastalık Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Hakan HEKİMHAN
Yardımcı Araştırmacılar	İlker TOPAL, Fatih ÖZDEMİR, Murat Nadi TAŞ, Dr. Gül İMRİZ, M. Sait KARACA, Oktay OKUR
Başlama-Bitiş Tarihi	2017-2021
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	
Proje Özeti:	<p>Bu projede Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Arpa Islah Birimi tarafından geliştirilmiş olan arpa ıslah materyalinin önemli bazı fungal hastalıklara (Arpa yaprak yanıklığı (<i>Rhynchosporium secalis</i> (Oudem.) Davis), arpa çizgi hastalığı (<i>Pyrenophora graminea</i> S. Ito & Kurib.1931), arpa yaprak leke hastalığı (<i>Pyrenophora teres</i> f. <i>maculata</i> Smed.-Pet. 1971, ve <i>Pyrenophora teres</i> f. <i>teres</i> Drechsler 1923), külleme (<i>Blumeria graminis</i> (DC.) Speer) ile Arpa yaprak pası (<i>Puccinia hordei</i> G.H. Otth.)) karşı reaksiyonları belirlenerek arpa ıslah programının desteklenmesi amaçlanmaktadır.</p> <p>Islah programlarında geliştirilen materyallerin hastalıklar konusunda veri tabanı oluşturularak ve dayanıklı olarak tespit edilecek materyallerin ıslahta genitör olarak kullanımının sağlanarak çiftçi şartlarında karşılaşılabilecek problemlerin önüne geçilebilecektir. Hastalık etmenlerinde ırk değişimlerinin olması daha önce dayanıklı olarak tespit edilen genotiplerin hassas hale gelmeleri nedeniyle hastalık çalışmalarının sürekliliği de esas olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle entegre bir yaklaşımla yönetilmesi gereken ıslah programlarında materyalin hastalık reaksiyonlarının bilinmesi oldukça önemlidir. Çalışmalar neticesinde kabul edilebilir düzeyde dayanıklı materyal seçimi ile dayanıklılık kaynakları oluşturulacak ve ıslah programlarında kullanılmak üzere bu dayanıklı germplasm ıslah programlarına aktarılacaktır. Ege Bölgesinden toplanacak hastalıklı bitki materyalleri ve elde edilecek izolatlarla, ETAE Menemen’de sera ve tarla şartlarında doğal/yapay veya materyalin ekildiği tüm lokasyonlarda doğal epidemi altında belirtilen hastalıklara karşı arpa ıslah birimi tarafından geliştirilmiş olan arpa ıslah materyalinin reaksiyonları belirlenecektir. Irk ayırıcı setler ve dayanıklı bulunan materyallerin doğal epidemi altında hastalık gözlemleri alınacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	arpa, hastalık ,pas

DEVAM-ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P01/003
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Buğdayda Hastalıklara Dayanıklılık Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Berkan YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Aysel YORGANCILAR, Özcan YORGANCILAR, Zeynep SİREL Savaş BELEN, Soner YÜKSEL, Mustafa ÇAKMAK, Yılmaz YILDIRIM, Ali Cevat SÖNMEZ
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2016 – 31.12. 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 18.000 2017: 16.000
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı, Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Buğday ıslah çalışmaları kapsamında ileri kademedeki materyali bölgemizde görülen önemli buğday hastalıklarına karşı doğal ve yapay şartlarda test ederek dayanıklı genotiplerin belirlenmesi ve dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesinde katkıda bulunulması, ıslah çalışmalarında dayanıklı genotiplerin kullanılarak yeni geliştirilen materyale dayanıklılık genlerinin aktarılması ve konu ile ilgili bazı genetik ve temel araştırmaların yapılmasıdır.</p> <p>Bu amaçla buğday ıslah birimi tarafından geliştirilen ön verim, verim ve bölge verim kademelerindeki 484 hat sarı ve kara pasa, 509 hat sürmeye, 96 hat rastık hastalığına 509 hat kök ve kök boğazı çürüklüğü (<i>Fusarium culmorum</i>) hastalıklarına karşı doğal ve yapay şartlarda test edilmiştir. Kök çürüklüğü çalışmaları büyütme odasında kontrollü koşullarda yürütülmüştür.</p> <p>Sarı ve kara pas hastalıklarının değerlendirilmesinde Modifiye Cobb skalası kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; ileri kademedeki ekmeklik buğday materyalinde 135 hatta sarı pas hastalığı gözlenmemiştir. 37 hat dayanıklı grupta(1-5), 106 hat orta dayanıklı grupta (6-20) yer almıştır. Kara pas sonuçları değerlendirildiğinde; 54 hatta kara pas hastalığı gözlenmemiştir. 34 hat dayanıklı grupta(1-5), 129 hat orta dayanıklı grupta (6-20) yer almıştır.</p> <p>Sürme hastalığına karşı yapılan dayanıklılık testi çalışmaları sonucunda ileri kademedeki materyalin % 34'ü dayanıklı, % 8'i orta dayanıklı, %58'i hassas bulunmuştur. Rastık hastalığına karşı yapılan çalışmada ileri kademedeki ekmeklik buğdayın %47'si dayanıklı, %14'ü orta dayanıklı,% 34'ü hassas olarak belirlenmiştir. Kontrollü koşullarda yapılan kök çürüklüğü çalışmaları sonucunda ise test edilen materyalin 15'i orta dayanıklı bulunmuştur. Materyalin çoğu hassas olarak belirlenmiştir.</p> <p>Sonuç olarak; Çalışılan buğday hastalıkları yönünden elde edilen değerler, dayanıklı ve orta dayanıklı bulunan çeşit ve hatlar hastalıklar yanında diğer özelliklerine de bakılarak, daha ileri verim denemelerine seçilmiştir. Dayanıklı ve orta dayanıklı çeşitler ve hatlar ıslah çalışmalarında dayanıklılık kaynağı olarak kullanılmakta ve materyalin değişik kademelerindeki hat ve çeşitlerinin olumsuz yönleri de belirlenmiş olmaktadır.</p> <p>Projede Önerilen Değişiklikler: Proje liderliğine Aysel YORGANCILAR'ın getirilmesi, Asuman TORUN'un projeye dahil edilmesi</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, sürme, rastık, paslar, virüs, dayanıklılık, ıslah

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Kışlık Ekmeklik ve Makarnalık Buğday Islah Materyalinin Hastalıklar Yönünden Test Edilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Aysel YORGANCILAR
Yardımcı Araştırmacılar	Berkan YILMAZ, Asuman TORUN, Savaş BELEN, Özcan YORGANCILAR, Zeynep SİREL, Soner Yüksel, Mustafa ÇAKMAK, Yılmaz YILDIRIM, Ali Cevat SÖNMEZ
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018 – 01.01. 2023
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 24.500 2021: 32.000 2019: 27.000 2022: 34.500 2020: 29.500
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı; Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün buğday ıslah materyallerinin kontrollü ve tarla koşullarında bölgedeki yaygın buğday hastalıklarına karşı reaksiyonlarını belirlemektir. Böylece dayanıklı çeşit ıslahına ve üreticilere katkılar sağlanacaktır. Bu amaçla enstitümüzde buğday hastalık çalışmaları, 1969 yılından itibaren ıslah programıyla birlikte devam etmektedir. Islah materyalleri pas, sürme, rastık, toprak kaynaklı buğday mozaik virüsü (TKBMV)ve kök çürüklüğü hastalıklarına karşı test edilmektedir. Bu proje doğal ve yapay koşullarda enstitümüz merkez arazilerinde yapılacaktır.</p> <p>Ülkemizde 8,3 milyon hektar ekim alanına ve 20 milyon ton üretime sahip olan buğday (<i>Triticum aestivum</i> ssp. <i>aestivum</i>) için tarımı sınırlayan biyotik etmenler içinde pas hastalıkları en önemlisidir. Sürme ve rastık gibi hastalıkların kimyasal mücadele ile savaşımı mümkün olmasına rağmen, bu hastalıkların verim üzerine olumsuz etkilerini önlemek ve çevreye verilen zararı azaltmak amacıyla dayanıklı çeşit yetiştirmek en geçerli çözüm yolu olmaktadır. Buğdayın verimini ve büyüme dönemlerini etkileyen toprak kaynaklı buğday mozaik virüs hastalığına karşı kimyasal mücadele yoktur. Hastalık için dayanıklı çeşit ve hatların belirlenmesi son derece önem arz etmektedir. Dayanıklılığın genetik yol ile sağlanması üreticiye hem ekonomik, hem de iş gücü yönünden kolaylıklar sağlamakta ve çevre kirliliği de büyük oranda önlenmiş olmaktadır. Yapılacak dayanıklılık ıslahı çalışmaları sonucunda, dayanıklı olarak belirlenen materyal, seleksiyonda bir kriter olarak ve melezleme çalışmalarında dayanıklılık kaynağı olarak kullanılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, sürme, rastık, paslar, virüs, dayanıklılık, ıslah

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TABD/14/A12/P01/004
Proje Başlığı	Doğu ve Güney Marmara Serin İklim Tahıl Hastalıkları Araştırmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Mısır Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Vesile URİN
Yardımcı Araştırmacılar	Özge HELVACIOĞLU, Yavuz AĞI, Gamze CANİGENİŞ
Başlama-Bitiş Tarihi	2014-2018 (2016 gelişme raporu)
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014: 6800 2015: 5800 2016: 5800 2017: 5800 2018: 5800
Proje Özeti:	<p>Projeye bölgemiz serin iklim tahılları üretim alanlarında verim artışını engelleyen ve kalitenin düşmesine neden olan bazı önemli hastalık etmenlerinin ekonomiye verdiği zararın en aza indirgenmesi hedeflenmektedir. Proje çerçevesinde bazı hastalıklara karşı dayanıklı çeşitler geliştirilmesine yönelik olarak, önemli ve ümitvar görülen materyal, bölgemizde görülen önemli hastalıklara karşı doğal koşullarda dayanıklılık testlerine tabi tutulmaktadır. Bu şekilde hastalıklara karşı dayanıklılık özelliği taşıyan çeşit ve hatlar ıslah programında değerlendirilmektedir. Elde edilen sonuçlar “Güney Marmara Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları” projesi kapsamında kullanılmaktadır.</p> <p>2016 yılı itibari ile projede Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü’nde yürütülmekte olan ekmeklik buğday ıslah çalışmaları kapsamında verim denemelerinde yer alan 139 hat ve 15 çeşit yer almıştır. Çeşit ve hatların külleme, kahverengi pas ve sarı pasa karşı reaksiyonları belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre her iki pas hastalığına karşı 5 hat immun (0), 32 hat dayanıklı grupta (1-5), 21 hat ise orta dayanıklı (6-20) grupta yer almıştır. Nusrat çeşidi her iki hastalık yönüyle orta dayanıklı grupta yer alarak öne çıkmıştır. Sarı pasa karşı dayanıklılığı kırılan Tahirova-2000 çeşidi 100S seviyesine ulaşmıştır.</p> <p>Külleme gelişimi önceki yıllara göre daha az görülmüş, hatlardaki külleme seviyesi 1-3 değerini geçememiştir. Külleme gelişiminin sadece 8 hatta 7-9 seviyesinde olduğu görülmüştür.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, sarı pas, külleme, hastalık

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ekmeklik Buğdayda Kahverengi Pasa (<i>Puccinia recondita Roberge ex Desmaz. f.sp. tritici</i>) Dayanıklılık Genlerinin Kantitatif Özellik Lokus (QTL) Haritalaması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Vedat Çağlar GİRGİN
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Muzaffer TOSUN, Doç. Dr. Fatma AYKUT TONK
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2018 - 31/12/2019
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018:53000 TL, 2019:33000 TL TOPLAM: 86.000 TL
Proje Özeti:	<p>Buğday kahverengi pası (<i>Puccinia recondita Roberge ex Desmaz.f.sp. tritici</i>) dünya genelinde buğday üretiminde %50 'lere varan verim kayıplarına sebep olabilen ve kaliteyi olumsuz yönde etkileyen en önemli hastalıklardan biridir. Ülkemizde kahverengi pas ise Trakya bölgesinde şiddetli epidemi oluşturmakta buğday verimi ve kalitesini önemli ölçüde etkilemektedir.</p> <p>Bu çalışma tarla ve laboratuvar koşullarında olmak üzere iki aşamalı yürütülecektir. Bu amaçla Trakya Bölgesi'nin farklı lokasyonlarından kahverengi pas sporları toplanılarak bu proje kapsamında dayanıklılık testlerinde kullanılacaktır. Dayanıklılık testlerinde bölgemizde yaygın olarak yetiştirilen 7 adet ekmeklik buğday çeşidi (2 dayanıklı, 5 hassas) kullanılacaktır. Dayanıklı ve hassas genotipler arasında melezlemeler yapılacak ve bu kombinasyonların F₂ generasyonlarındaki her bir bitki ayrı ayrı olacak şekilde kahverengi pas ile inoküle edilecek ve hastalık skorlaması yapılacaktır. Aynı zamanda 1 adet melez kombinasyonun F₂ generasyonundaki her bir bitkiden yaprak örnekleri alınarak DNA'ları çıkarılacak ve moleküler çalışmalarda kullanılacaktır.</p> <p>Dayanıklı çeşit geliştirmenin en etkin yollarından birisi de dayanıklılıkla yakın ilişkili moleküler markörler belirlemek, bunları dayanıklılık ıslahının seleksiyon aşamasında kullanmaktır. Bu proje kapsamında F₂ populasyonu oluşturularak SSR (Simple sequence repeat) markörleri ile QTL (Kantitatif özellik lokus) analizi yapılacak ve dayanıklılık ıslahının seleksiyon aşamasında kullanılmak üzere uygun moleküler markörler ortaya konulacaktır.</p> <p>Çalışma sonucunda Trakya bölgesindeki kahverengi pasa dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesinde klasik ıslah yöntemleri yanında markör destekli seleksiyon yöntemi de kullanılmaya başlanılacaktır. Böylece açılma gösteren generasyonlarda daha fazla materyal daha kısa sürelerde dayanıklılık açısından ayımlanabilecektir. Bu durum ise kahverengi pasa dayanıklılık ıslahı çalışmalarında hem alandan ve hem de işgücünden tasarruf edilmesini sağlayacaktır. Aynı zamanda kahverengi pasa dayanıklılık açısından genotipler daha kesin olarak ayımlanmış olacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, Kahverengi pas, SSR, QTL

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A12/P01/002
Proje Başlığı	Ülkesel Serin İklim Tahıl Hastalıkları Araştırmaları Projesi (ÜSİTHAP)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Nilüfer AKCİ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Kadir AKAN, Neşe Keskin, Esra Karacif, Dr. Mikail Çalışkan, Dr. Ayşe Yıldız, Dr. Emin Dönmez, Selami Yazar, İsmail Sayım, Aysel Yorgancılar (P.Lideri), Berkan Yılmaz, Özcan Yorgancılar, Savaş Belen, Soner Yüksel, Mustafa Çakmak, Ali Cevat Sönmez, Yılmaz Yıldırım, Dr.Fatih Özdemir, Birol Ercan, İlker Topal, Dr.Gül İmriz, Murat Nadi Taş, Enes Yakışır, Musa Türköz, İbrahim Kara, Dr.Hakan HEKIMHAN (Lider), Uzm. Ramazan GENCER, Uzm. Ahmet KALIN, Uzm. Şerife Nergis , ELİK, Dr. Hasan Ay (P. Lideri), Yeşim Şahin, Dr. Adnan Tülek (Lider), Zir.Yük.Müh. Melis Seidi, Dr. Turhan Kahraman, Kemal Akın, Dr.İrfan Öztürk, Remzi Avcı, Vedat Çağlar Girgin, Zir.Yük.Müh. Hatice Cengiz, Vesile URİN (Proje lideri), Özge HELVACIOĞLU, Yavuz AĞI, Lütfü DEMİR, Mehmet Karaman, Hasan Orhan Bayramoğlu, Cemal Şermet, Ali İlhan, Aysin Bilgili, Cemil Yetkin, İ. Halil Cömert, Dr. Rukiye Kara, Hasan Gezginç, B. Ali Arıkan, A.Yasin Dalkılıç
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2014-31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi	272.000 TL
Proje Özeti:	<p>Serin iklim tahıllarında üretim ve verimin artırılmasının önündeki en büyük engellerden birisi de hastalıklardır. Hastalıklar epidemi durumlarında kaliteyi ve verimi etkileyerek çok önemli ekonomik kayıplara neden olabilmektedir. Sadece 1995 yılında Çukurova’da ortaya çıkan sarı pas epidemisinin %52 civarında verim kaybına ve en az yarım milyon ton üretim düşüklüğüne neden olduğu, kalite kayıpları ile birlikte değerlendirildiğinde bu zararın daha büyük olduğu bilinmektedir. Etkileri hissedilmeye başlanmış olan iklimsel değişikliklerin yeni sorunlar ortaya çıkarması olası görülmekte ve hastalıkların, serin iklim tahılları üretiminde gelecekte de dikkate alınması gereken önemli bir unsur olarak kalacağı düşünülmektedir. 2009-2013 yılları arasında yürütülen ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğüne desteklenen (TAGEM/TA/09/07/09/001) Ülkesel Serin İklim Tahılları Hastalık Araştırmaları Projesi tahıl hastalıklarının izlenmesi, değerlendirilmesi, araştırmacılar arasında işbirliği ve koordinasyonun sağlanması bakımından önemli bir birikime neden olmuştur.</p> <p>Bu proje ile serin iklim tahılları üretiminde verimliliğin artırılması ve kalitenin iyileştirilmesi için hastalıkların çevreye duyarlı ve sürdürülebilir bir yaklaşımla kontrol edilmesine olanak sağlayacak strateji ve uygulamaların belirlenmesi ve devamlılığı amaçlanmaktadır. Bu proje kapsamında pas hastalıklarında dayanıklılık genleriyle ilişkili olan bazı moleküler markörler kullanılarak çeşitlerde dayanıklılık genleri bakımından bir tarama yapılacaktır. Projenin gerçekleştirilmesiyle; serin iklim tahıllarında üretim, verim ve kalitenin sürdürülebilir bir şekilde iyileştirilmesi ve sonuç olarak üretici gelirlerini artırarak ülke ekonomisine katkıda bulunmak hedeflenmektedir.</p> <p>Projede Önerilen Değişiklikler: Proje liderliğine Nilüfer AKCİ’nin getirilmesi,</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, arpa, hastalık ,pas

DEVAM-ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P05/001
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Nilüfer AKCİ
Yardımcı Araştırmacılar	Neşe KESKİN İsmail SAYİM Namuk ERGÜN Sinan AYDOĞAN
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2016 31/12/2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 19.500 TL 2017: 19.500 TL
Proje Özeti:	<p>Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Arpa Islah Birimi tarafından yürütülen ve TAGEM tarafından desteklenen TAGEM/TBAD/13/A12/P05/001 kodlu “Orta Anadolu Arpa Islah Projesi” kapsamında (Maltlık/ Yemlik) farklı kademedeki arpa ıslah materyalinin başta önemli bazı fungal (Arpa yaprak lekesi (<i>Rhynchosporium secalis</i> (= <i>Rhynchosporium commune</i>)), arpa çizgili yaprak lekesi (<i>Pyrenophora gramineum</i>) ve arpa ağbenek hastalığı (<i>Pyrenophora teres f. maculata</i> ve <i>Pyrenophora teres f. teres</i>)) hastalıklara karşı reaksiyonları belirlenmiştir. Islah programlarınca geliştirilen materyal hakkında mümkün olduğunca fazla araştırma verisi elde edilerek daha sonra karşılaşılabilecek problemlerin çözümü daha kolay sağlanabilmektedir. Bu nedenle entegre bir yaklaşımla yönetilmesi gereken ıslah programlarında materyalin hastalık reaksiyonlarının bilinmesi oldukça önemlidir. Çalışmalar ile geliştirebilmesi durumunda kabul edilebilir düzeyde dayanıklı materyal seçimi ile dayanıklılık kaynakları oluşturularak yine ıslah programlarında kullanılmak üzere bu dayanıklı germplasm ıslah programlarına aktarılacaktır.</p> <p>Bu şekilde sürdürülebilir bir yaklaşımla, çevreye saygılı ve üreticinin isteklerine mümkün olduğunca uygun bir şekilde hastalıklar kontrol edilerek entegre ürün yönetimi çerçevesinde ıslah strateji ve uygulamaları hastalığın genetik dayanıklılık özelliği kullanılarak ıslah programlarında bu konuda devamlılığın sağlanması amaçlanmaktadır. Proje sonucunda Orta Anadolu bölgesi için hastalıkların genetik dayanıklılık kullanılarak kontrol edilebildiği, üretim, verim ve kalitenin sürdürülebilir bir şekilde iyileştirildiği, ıslah süreci sonucunda geliştirilen çeşitlerin üretimde kullanılması ile üretici gelirlerinin artırılarak ülke ekonomisine katkı sağlanması hedeflenmektedir.</p> <p>Projede Önerilen Değişiklikler: Proje liderliğine Nilüfer AKCİ'nin getirilmesi,</p>
Anahtar Kelimeler	Tahıllar, Arpa, Reaksiyon testi, Dayanıklılık ıslahı

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Nilüfer AKÇİ
Yardımcı Araştırmacılar	İsmail SAYİM Namuk ERGÜN Sinan AYDOĞAN
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2018 31/12/2022
Projenin Toplam Bütçesi	165.000 TL
Proje Özeti:	<p>Arpa tahıllar içerisinde en önemli ikinci üründür. Arpada üretimini sınırlandıran başlıca 3 fungal hastalık vardır. Projenin amacı; Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Arpa Islah Birimi tarafından yürütülen ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından desteklenen Orta Anadolu Bölgesi Arpa Islah Araştırmaları isimli proje kapsamında geliştirilen farklı kademedeki arpa ıslah materyalinin (Maltlık/Yemlik) başta Orta Anadolu olmak üzere üretim alanlarında görülen, verim artışını engelleyen ve kalitenin düşmesine neden olan bazı önemli fungal hastalık etmenlerine karşı reaksiyonlarının belirlenmesidir. Arpa yaprak lekesi (<i>Rhynchosporium secalis</i> (= <i>Rhynchosporium commune</i>)), arpa çizgili yaprak lekesi (<i>Pyrenophora gramineum</i>) ve arpa ağbenek hastalığı (<i>Pyrenophora teres f. maculata</i> (Nokta formu) ve <i>Pyrenophora teres f. teres</i> (Ağ formu)) gerek ülkemizde gerekse Orta Anadolu Bölgesinde arpanın verim ve kalitesini sınırlayan önemli hastalıklardır. Bu hastalıkların imkanlar dahilinde kısmen veya tamamen kontrol edilmesi sonucunda üretim ve kalite özelliklerinin istenilen seviyeye ulaşması mümkün olabilecektir.</p> <p>Proje kapsamında geliştirilmiş olan Maltlık/Yemlik arpa ıslah materyalinin Ankara-İkizce lokasyonunda tarla şartlarında yapay ve doğal epidemiyelerde, Ankara-Yenimahalle lokasyonunda ise sera şartlarında belirtilen hastalıklara karşı reaksiyonları belirlenecektir. Bu proje sonucunda tescil edilmesi planlanan genotipler üreticinin eline ulaşmadan hastalığa karşı reaksiyonları hakkında bilgi sahibi olunacaktır. Dayanıklı olarak seçilen genotiplerle hastalıklara dayanıklılık kaynakları oluşturularak ihtiyaç olması durumunda ıslah programlarının için genetik kaynak olarak paylaşılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Tahıllar, Arpa, Reaksiyon testi, Dayanıklılık ıslahı

DEVAM-ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P02/002
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Nilüfer AKCİ
Yardımcı Araştırmacılar	Esra Karagöz Neşe Keskin Selami YAZAR Dr. Emin Dönmez Ayten SALANTUR Bayram ÖZDEMİR
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2016 31/12/2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 29.500 TL 2017: 29.500 TL
Proje Özeti:	<p>Yetiştiricilik alanlarında hastalıkların görülme şiddetine göre farklı düzeylerde verim ve kalite kayıpları oluşabilmekte buna bağlı olarak da ekonomik zarar meydana gelmektedir. Hastalıklarla mücadelede dayanıklı çeşit kullanılması sıklıkla tavsiye edilmektedir. Projenin materyalini, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Buğday Islah Birim tarafından yürütülen ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından desteklenen Orta Anadolu Makarnalık Buğday Islah Projesinin (TAGEM/TBAD/13/A12/P01/002- 01.01.2013-31.12.2017) farklı kademedeki ıslah materyalinin başta Orta Anadolu Bölgesi sonrasında ise ülkesel düzeyde önemli sayılabilecek bazı fungal (Sarı pas (<i>Puccinia striiformis</i>), Kahverengi pas (<i>Puccinia triticina</i>), Kara pas (<i>Puccinia graminis f. sp. tritici</i>), Buğday Sürme Hastalığı (Adi Sürme [<i>Tilletia caries</i> (DC.) Tul., <i>Tilletia foetida</i> (Wallr.) Liro.]) hastalıklara karşı reaksiyonları belirlenmiştir. Islah programlarınca geliştirilen materyal hakkında mümkün olduğunca fazla araştırma verisinin elde edilmesi sonra karşılaşılabilecek problemlerin çözümüne katkı sunabilmektedir.</p> <p>Çalışma sonucunda makarnalık buğday genotiplerinin hastalıklara reaksiyonları ortaya konulacaktır. İstenen verim ve kalite özelliklerinin yanı sıra aynı zamanda hastalıklara dayanıklı materyal geliştirilmesi planlanmıştır. Proje sonucunda Orta Anadolu bölgesi için hastalıkların genetik dayanıklılık kullanılarak kontrol edilebildiği, üretim, verim ve kalitenin sürdürülebilir bir şekilde iyileştirildiği, ıslah süreci sonucunda geliştirilen çeşitlerin üretimde kullanılması ile üretici gelirlerinin artırılarak ülke ekonomisine katkı sağlanması hedeflenmektedir.</p> <p>Projede Önerilen Değişiklikler: Proje liderliğine Nilüfer AKCİ'nin getirilmesi,</p>
Anahtar Kelimeler	Tahıllar, Makarnalık buğday, Reaksiyon testi, Dayanıklılık ıslahı

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Araştırmaları Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Nilüfer AKÇİ
Yardımcı Araştırmacılar	Selami YAZAR Ayten SALANTUR M.Emin ALYAMAÇ, Gökhan KILIÇ
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2018 31/12/2022
Projenin Toplam Bütçesi	177.000 TL
Proje Özeti:	<p>Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Buğday Islah Birimi tarafından yürütülen ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından desteklenen projenin (sürekli) materyali olan farklı kademedeki makarnalık buğday ıslah materyalinin başta Orta Anadolu olmak üzere üretim alanlarında görülen, verim artışını engelleyen ve kalitenin düşmesine neden olan bazı önemli fungal hastalık etmenlerine karşı reaksiyonlarının belirlenmesidir. Sarı pas (<i>Puccinia striiformis</i>), Kahverengi pas (<i>Puccinia triticina</i>), Kara pas (<i>Puccinia graminis f. sp. tritici</i>), Buğday Sürme Hastalığı Adi Sürme [(<i>Tilletia caries</i> (DC.) Tul., <i>Tilletia foetida</i> (Wallr.) Liro.)] hastalıkları gerek ülkemiz de gerekse Orta Anadolu Bölgesinde buğdayın verim ve kalitesini sınırlayan önemli faktörler arasındadır. Bu hastalıkların imkanlar dahilinde kısmen veya tamamen kontrol edilmesi sonucunda üretim ve kalite özelliklerinin istenilen seviyeye ulaşması mümkün olabilecektir. Bu durum ekonomik olarak buğday ile ilgisi olan toplumun tüm kesimlerini her anlamda memnun edecektir.</p> <p>Proje kapsamında Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Buğday Islah Birim tarafından geliştirilmiş olan makarnalık buğday ıslah materyalinin Ankara-İkizce lokasyonunda tarla şartlarında yapay ve doğal epidemi altında, Ankara-Yenimahalle lokasyonunda ise sera şartlarında hastalık reaksiyon testleri yapılacaktır. Proje sonucunda test materyalinin hastalıklara karşı reaksiyonları belirlenecektir. Bu şekilde tescil edilmesi planlanan genotipin üreticinin eline ulaşmadan hastalığa karşı reaksiyonu hakkında bilgi sahibi olacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Tahıllar, Makarnalık buğday, Reaksiyon testi, Dayanıklılık ıslahı

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P01/002
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Nilüfer AKCİ
Yardımcı Araştırmacılar	
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2016 31/12/2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 39.500 TL 2017: 29.500 TL
Proje Özeti:	<p>Yetiştiricilik alanlarında hastalıkların görülme seviyelerine göre farklı düzeylerde verim ve kalite kayıpları oluşabilmektedir. Bu durumla bağlantılı olarak da ekonomik zarar ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle üretim alanlarında görülen hastalıklarla Zirai Mücadele Teknik Talimatında belirtilen şekilde mücadele edilmesi uygundur. Zirai Mücadele Teknik Talimatlarında hastalıklarla mücadelede dayanıklı çeşit kullanılması sıklıkla tavsiye edilmektedir. Projenin materyalini, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Buğday Islah Birim tarafından yürütülen ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından desteklenen Orta Anadolu Ekmeklik Buğday Islah Projesinin (TAGEM/TBAD/13/A12/P01/002- 01.01.2013-31.12.2017) farklı kademedeki ıslah materyalini ülkesel düzeyde önemli sayılabilecek bazı fungal (Sarı pas (<i>Puccinia striiformis</i>), Kahverengi pas (<i>Puccinia triticina</i>), Kara pas (<i>Puccinia graminis f. sp. tritici</i>), Buğday Sürme Hastalığı (Adi Sürme [<i>Tilletia caries</i> (DC.) Tul., <i>Tilletia foetida</i> (Wallr.) Liro.]) hastalıklara karşı reaksiyonları belirlenmiştir. Islah programlarınca geliştirilen materyal hakkında mümkün olduğunca fazla araştırma verisinin elde edilmesi sonra karşılaşılabilecek problemlerin çözümüne katkı sunabilmektedir.</p> <p>Çalışma sonucunda ekmeklik buğday genotiplerinin hastalıklara reaksiyonları ortaya konulacaktır. İstenen verim ve kalite özelliklerinin yanı sıra aynı zamanda hastalıklara dayanıklı materyal geliştirilmesi planlanmıştır. Proje sonucunda Orta Anadolu bölgesi için hastalıkların genetik dayanıklılık kullanılarak kontrol edilebildiği, üretim, verim ve kalitenin sürdürülebilir bir şekilde iyileştirildiği, ıslah süreci sonucunda geliştirilen çeşitlerin üretimde kullanılması ile üretici gelirlerinin artırılarak ülke ekonomisine katkı sağlanması hedeflenmektedir.</p> <p>Projede Önerilen Değişiklikler: Proje liderliğine Nilüfer AKCİ'nin getirilmesi,</p>
Anahtar Kelimeler	Tahıllar, Ekmeklik buğday, Reaksiyon testi, Dayanıklılık ıslahı

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Araştırmaları Materyalinin Bazı Fungal Hastalıklara Karşı Reaksiyonlarının Belirlenmesi
Proje Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	NİLÜFER AKÇİ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Emin DÖNMEZ Ayten SALANTUR Bayram ÖZDEMİR
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2018 31/12/2022
Projenin Toplam Bütçesi	177.000 TL
Proje Özeti:	<p>Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Buğday Islah Birimi tarafından yürütülen ve Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) tarafından desteklenen projenin (sürekli) materyali olan farklı kademedeki ekmeklik buğday ıslah materyalinin başta Orta Anadolu olmak üzere üretim alanlarında görülen, verim artışını engelleyen ve kalitenin düşmesine neden olan bazı önemli fungal hastalık etmenlerine karşı reaksiyonlarının belirlenmesidir. Sarı pas (<i>Puccinia striiformis</i>), Kahverengi pas (<i>Puccinia triticina</i>), Kara pas (<i>Puccinia graminis f. sp. tritici</i>), Buğday Sürme Hastalığı Adi Sürme [(<i>Tilletia caries</i> (DC.) Tul., <i>Tilletia foetida</i> (Wallr.) Liro.)] hastalıkları gerek ülkemiz de gerekse Orta Anadolu Bölgesinde buğdayın verim ve kalitesini sınırlayan önemli faktörler arasındadır. Bu hastalıkların imkanlar dahilinde kısmen veya tamamen kontrol edilmesi sonucunda üretim ve kalite özelliklerinin istenilen seviyeye ulaşması mümkün olabilecektir. Bu durum ekonomik olarak buğday ile ilgisi olan toplumun tüm kesimlerini her anlamda memnun edecektir.</p> <p>Proje kapsamında Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Buğday Islah Birim tarafından geliştirilmiş olan ekmeklik buğday ıslah materyalinin Ankara-İkizce lokasyonunda tarla şartlarında yapay ve doğal epidemi altında, Ankara-Yenimahalle lokasyonunda ise sera şartlarında hastalık reaksiyon testleri yapılacaktır. Proje sonucunda test materyalinin hastalıklara karşı reaksiyonları belirlenecektir. Bu şekilde tescil edilmesi planlanan genotipin üreticinin eline ulaşmadan hastalığa karşı reaksiyonu hakkında bilgi sahibi olacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Tahıllar, Ekmeklik buğday, Reaksiyon testi, Dayanıklılık ıslahı

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P02/001
Proje Başlığı	Makarnalık Buğday Genotipleri ile Yabani Makarnalık Buğdaylar Arasındaki Melez Hatlarının Kalite Özelliklerinin ve Gluten Elektroforegramlarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Aliye PEHLİVAN
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Saime ÜNVER İKİNCİKARAKAYA, Turgay ŞANAL, Dr.Asuman KAPLAN EVLİCE, Kazım KARACA, Selami YAZAR, Dr. Ayten SALANTUR, Dr. Ayşe YILDIZ
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2016-31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 123.000TL, 2017: 12.000 TL, Toplam: 135.000TL
Proje Özeti:	<p>Bu çalışmada; 2008-2009 yıllarında bazı makarnalık buğday genotiplerinin yabancı makarnalık buğdaylar (<i>Triticum dicoccoides</i>, <i>T. dicoccon</i> ve <i>T. araraticum</i>) ile yapılmış melezleri ve geri melezlerinden seçilen hatların kalite özelliklerinin belirlenmesi ve gluten proteinlerinin elektroforetik analizlerinin yapılması amaçlanmıştır.</p> <p>Birinci yıl ; 2013-2014 yetiştirme döneminde ön verim denemesinde bulunan 189 hat (131 adet F5 hattı ve 58 adet geri melez) ve standart çeşitlerin (Kızıltan 91, Altın 40/98, Çeşit 1252, Kunduru 1149, Yılmaz, Mirzabey 2000) kalite özelliklerini belirlemek için bin tane ağırlığı, rutubet miktarı, tane boyutu ve sertlik değeri, PSI sertlik analizi, protein miktarı, camsı tane oranı, un öğütme, SDS sedimentasyon, yaş gluten miktarı ve gluten indeks, kuru gluten miktarı, glutograf parametreleri, renk değeri belirlenmesi analizleri yapılmıştır. Analiz sonuçları standart çeşitlerin kalite özellikleri ile birlikte değerlendirilerek iyi özellikte olanlar ikinci yıl denemelerine alınmıştır.</p> <p>İkinci yıl ; Kalite özellikleri standart çeşitler ile aynı ve daha iyi özelliklere sahip olan 20 hat seçilerek ve standart çeşitler kullanılarak tesadüf blokları deneme deseninde 3 tekrarlamalı olarak verim denemesinde yetiştirilmiştir. Kalite özellikleri bakımından standart çeşitlerden daha yüksek değerdeki 46 hat ön verim denemesinde yetiştirilmiş olup kalite özellikleri melez bahçesi için incelenecektir.</p> <p>İkinci yıl materyalinin kalite analizleri, beta karoten analizi, makarna yapımı ve makarna pişirme özellikleri, makarna tekstür analizleri yapılacaktır. γ- 42 gliadin ve γ-45 gliadin protein bantları ve yüksek molekül ağırlıklı glutenin alt birimleri (YMAGAB)'nin belirlenmesi yapılacak ve tüm kalite analiz sonuçları ile aralarındaki korelasyon incelenecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, kalite,gluten

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/ TBAD/12/A12/P01/01-005
Proje Başlığı	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Kışlık Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Yaşar KARADUMAN
Yardımcı Araştırmacılar	Arzu AKIN, Serap TÜRKÖLMEZ, Savaş BELEN, Mustafa ÇAKMAK, Özcan YORGANCILAR, Zafer Şaban TUNCA
Başlama-Bitiş Tarihi	Ocak 2012-Aralık 2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012=31.800 TL 2013=7.000 TL 2014= 5.000 TL 2015=4.000 TL 2016=4.000 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı (i) Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (GKTAEM) ekmeklik buğday ıslah programının değişik kademelerindeki materyalin teknolojik kalitesini belirleyerek seleksiyona yardımcı olmak (ii) seleksiyondan katkının etkinliğini arttırmak (iii) değirmenci, unlu mamuller sektörü ve tüketicinin isteklerine uygun kalitesi yüksek ekmeklik buğday çeşitlerinin geliştirilmesine katkı sağlamak (iv) materyalin farklı tüketim ve uygulamalara uygunluğunu araştırmaktır. Bu amaçla kışlık ekmeklik buğday ıslah materyalinde Gözlem Bahçesi, Ön Verim denemelerinde 1000 tane ağırlığı, SKCS sertlik değeri, protein miktarı, CIMMYT SDS sedimentasyon değeri, rutubet miktarı analizleri; verim ve bölge verim denemelerinde ise bu analizlerin yanında hektolitreye ağırlığı, makro SDS sedimentasyon değeri ve gluten reolojik özelliklerinin belirlenmesi analizleri yapılmıştır. Bölge verim denemesi örneklerinde yüksek molekül ağırlıklı glutenin alt birimleri ve hamur reolojik özellikleri farinograf ile belirlenmiştir.</p> <p>Gözlem Bahçesi'nde kuruda 500 ve suluda 500; Ön Verim Denemesinde 300; Verim Denemesinde kuruda ve suluda 242 örnekte kalite analizleri yapılmıştır. Bölge Verim Denemesi'nde kuruda BVD-Kırmızı ve BVD-Beyaz toplam 192 örnek ve suluda SBVD-Beyaz ve SBVD-Kırmızı toplam 96 örnek değerlendirilmiştir. Analiz sonuçları zamanında Islah Bölümüne aktarılmış olup bir üst kademeye geçecek materyalin kalite yönünden değerlendirilmesinde etkin bir şekilde kullanılmıştır. Kalite açısından başarılı bazı kombinasyonlar Kalite Gözlem Bahçesine aktarılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, kalite, ıslah, hamur, GlutoPik, Near Infrared Spektroskopi

SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/ TBAD/12/A12/P01/01-005
Proje Başlığı	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Kışlık Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Yaşar KARADUMAN
Yardımcı Araştırmacılar	Arzu AKIN, Serap TÜRKÖLMEZ, Savaş BELEN, Mustafa ÇAKMAK, Özcan YORGANCILAR, Zafer Şaban TUNCA
Başlama-Bitiş Tarihi	Ocak 2012-Aralık 2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012=31.800 TL 2013=7.000 TL 2014= 5.000 TL 2015=4.000 TL 2016=4.000 TL
Proje Özeti:	<p>Buğday ıslahı uzun zaman ve emek isteyen, pahalı çalışmalardır. Islah çalışmalarında verim, hastalıklara dayanıklılık, agronomik özellikler yanında teknolojik kalite özelliklerinin de belirlenmesi ve seleksiyon kriteri olarak kullanılması son yıllarda oldukça önemli hale gelmiştir. Bu projede,Eskişehir Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Buğday Islah Bölümü kışlık ekmeklik buğday ıslah materyalinin verim ve hastalıklara dayanıklılık gibi özellikleri yanında teknolojik kalite özelliklerinin durumu erken generasyondan çeşit tescil aşamasına kadar belirlenmiştir.Bu amaçla; gözlem bahçesi, ön verim ve verim denemelerindenane ağırlığı, sertlik değeri ve rutubet miktarı,protein miktarı (NIR cihazı ile), CIMMYT-SDS sedimentasyon değeri (25 ml'lik tüplerde); bölge verim denemelerinde bu analizlerin yanında hektolitreye ağırlığı, makro SDS sedimentasyon değeri (100 ml'lik tüplerde), solvent tutma kapasitesi analizleri, gluten özellikleri (GlutoPik ile) değerlendirilmiştir. Aynı zamanda ümit var örneklerde kalite değerlendirmesinde alveo-konsistograf veya farinograf analizleri yapılmıştır. Sonuçta gözlem bahçesi kademesinde 7.077 adet; ön verim kademesinde 2.523 adet; verim denemesi kademesinde 1.412 adet ve bölge verim denemesinde 1.421 adet ve melez bahçesi kademesinden 316 adet olmak üzere toplam 12.749 adet materyal değerlendirilmiştir. Analizler zamanında tamamlanmış, materyalin teknolojik kalite yönünden değerlendirilmesi yapılmış ve Buğday Islah Birimine değerlendirmeler seleksiyondan önce iletilmiştir. Sonuçlar materyalin üst kademeye seleksiyonunda Birim tarafından kullanılmıştır. Proje sonuçları önümüzdeki yıllarda kalitesi yüksek çeşitlerin geliştirilmesine yardımcı olacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, kalite, ıslah, test, Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P02/03-001
Proje Başlığı	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Kışlık Makarnalık Buğday Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Yaşar KARADUMAN
Yardımcı Araştırmacılar	Arzu AKIN, Serap TÜRKÖLMEZ, Savaş BELEN, Mustafa ÇAKMAK, Soner YÜKSEL, Zafer Şaban TUNCA
Başlama-Bitiş Tarihi	Ocak 2012 -Aralık 2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012=5.000 TL 2013=3.325 TL 2014=4.050 TL 2015=4.500 TL 2016=5.250 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projenin amacı Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü yürütülen kışlık makarnalık buğday ıslah programlarındaki materyalin, materyal sayı ve kademesine göre değişik kalite testleri uygulayarak teknolojik kalitesini belirlemek ve kaliteli makarnalık çeşit ve germplasm geliştirmek için bu sonuçlara göre seleksiyon yapmada Buğday Islah Bölümüne katkıda bulunmaktadır. Ayrıca seleksiyonda katkının etkinliğini arttırmak için yeni kullanılabilir metotlar konusunda çalışmalar yapmak ve mevcut metotların etkinliğini arttırmak konusunda da çalışmalar yürütülmektedir.</p> <p>Bu amaçla raporun ilgili olduğu dönemde gözlem bahçesi kademesinden ortak bölge verim denemesine kadar toplam 859 adet materyalin kalite ve teknolojik özellikleri değerlendirilmiştir. Makarnalık buğday Gözlem Bahçesinden 474, Ön Verim Denemesinden 150, Verim Denemesinden 81, Bölge Verim Denemelerinden 96 adet ve Ortak Bölge Verim denemelerinden 58 adet örnekte 1000 tane ve hektolitre ağırlığı, CIMMYT SDS sedimentasyon değeri, makro SDS sedimentasyon değeri, protein miktarı, b*-sarı renk değeri ve gluten reolojik özellikleri (BEM-gluten maksimum direnç, PM-maksimumdan 15 s sonraki direnç-gluten yumuşama direnci, BM-maksimumdan 15 s önceki direnç-gluten başlangıç direnci) analizleri ile makarnalık buğdaylarda kalite özellikleri belirlenmiştir. Analiz sonuçları Islah Bölümü tarafından bir üst kademeye geçen materyalin kalite yönünden değerlendirilmesinde kullanılmıştır. Analiz sonuçları kalitesi yüksek yeni genotiplerin geliştirilmesinde önemli katkılar sağlayacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, makarna, kalite, ıslah, GlutoPik, Near Infrared Spektroskopisi

SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P02/03-001
Proje Başlığı	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Kışlık Makarnalık Buğday Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Yaşar KARADUMAN
Yardımcı Araştırmacılar	Arzu AKIN, Serap TÜRKÖLMEZ, Savaş BELEN, Mustafa ÇAKMAK, Soner YÜKSEL, Zafer Şaban TUNCA
Başlama-Bitiş Tarihi	Ocak 2012 -Aralık 2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012=5.000 TL 2013=3.325 TL 2014=4.050 TL 2015=4.500 TL 2016=5.250 TL
Proje Özeti:	<p>Makarna beslenmemizde büyük önemi olan bir gıda maddesidir.Kalitesi yüksek makarna üretimi ancak kalitesi yüksek hammadde yani buğday irmiği kullanımı ile mümkündür.Kalitesi yüksek buğday çeşitlerinin elde edilmesi için de ıslah çalışmaları temel faktördür.Buğday ıslahı uzun zaman ve emek isteyen, pahalı çalışmalardır. Islah çalışmalarında verim, hastalıklara dayanıklılık, agronomik özellikler yanında teknolojik kalite özelliklerinin de belirlenmesi ve seleksiyon kriteri olarak kullanılması son yıllarda oldukça önemli hale gelmiştir. Bu projede Eskişehir Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Buğday Islah Bölümü kışlık makarnalık buğday ıslah materyalinin verim ve hastalıklara dayanıklılık gibi özellikleri yanında teknolojik kalite özelliklerinin durumu erken generasyondan çeşit tescil aşamasına kadar belirlenmiştir. Bu amaçla; gözlem bahçesi ve verim denemelerinde tane ağırlığı, rutubet miktarı, b*-sarı renk değeri, protein miktarı (NIR cihazı ile), CIMMYT-SDS sedimentasyon değeri (25 ml'lik tüplerde), karotenoid pigment miktarı ve GlutoPik özellikleri (verim denemelerinde); bölge verim denemelerinde bu analizlerin yanında hektolitre ağırlığı, makro SDS sedimentasyon değeri (100 ml'lik tüplerde), gluten özellikleri (GlutoPik ile) değerlendirilmiştir. Sonuçta gözlem bahçesi kademesinden2.113 adet; ön verim denemesi kademesinden 150 adet, verim denemesi kademesinde 550 adet ve bölge verim denemesinde 1.096 adet ve melez bahçesi kademesinden 278 adet ve F3 kademesinden 75 adet olmak üzere toplam 4.262adet materyal değerlendirilmiştir. Analizler zamanında tamamlanmış, materyalin teknolojik kalite yönünden değerlendirilmesi yapılmış ve Buğday Islah Birimine değerlendirmeler seleksiyondan önce iletilmiştir. Sonuçlar materyalin üst kademeye seleksiyonunda Birim tarafından kullanılmıştır ve önümüzdeki yıllarda kalitesi yüksek çeşitlerin geliştirilmesine yardımcı olacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, kalite, ıslah, test, Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/016
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Turhan KAHRAMAN
Yardımcı Araştırmacılar	Ebru ÇULHACI, Dr. İrfan ÖZTÜRK, Remzi AVCI
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013-31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 30.000 TL 2014: 4.000 TL 2015: 4.500 TL 2016: 5.000 TL 2017: 6.000 TL Toplam : 49.500 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı; bölgede yaygın olarak ekilen Flamura-85, Pehlivan, Aldane, Selimiye gibi kaliteli çeşitlerden daha yüksek ekmeklik kalitesine sahip yeni çeşitlerin geliştirilmesine katkıda bulunmaktır. Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü ekmeklik buğday ıslah programındaki durulmuş kademelerdeki materyale bazı kalite testleri uygulayarak kaliteleri belirlenmiştir.</p> <p>Buğday ıslah programından üst kademeye alınan farklı kademelerdeki materyalden; 64 adet ÖVD-1, 49 adet ÖVD-2, 25 adet EBVD, 25 x 5 lok. =125 adet BBVD, 8 özel deneme, 104 adet Tek Parsel, 81 adet ÇGB (Çeşit Gözlem Bahçesi) ve 33 adet farklı denemelerden toplam 489 materyalin 1000 Tane Ağırlığı, Hektolitire Ağırlığı, Protein Oranı, Rutubet, Zeleny-Sedimentasyon, Gluten, Gluten İndeksi, Rutubet ve Tane Sertliği analizleri yapılmıştır.</p> <p>Genotiplerin hektolitire ağırlığı geçen yıla göre artarken, 1000 tane ağırlığı, protein oranı, gluten, gluten indeksi ve zeleny-sedimentasyon değerleri ise geçen yıldan daha düşük olmuştur. Durulmuş hatların 1000 tane ağırlığı; 23,6-58,3 g, hektolitire ağırlığı; 70,9-88,9 kg, protein oranı; % 9,3-14,0, gluten ; % 21,1-49,0, gluten indeksi; % 10,8-97,9, zeleny sedimentasyon; 11-72 ml arasında olurken, standart çeşitlerin 1000 tane ağırlığı; 30,5-50,7 g, hektolitire ağırlığı; 79,8-87,7 kg, protein oranı; % 9,2-14,0, gluten ; % 26,0-40,8, gluten indeksi; % 17,6-96,7, zeleny sedimentasyon; 30-69 ml arasında olmuştur. Denemelerdeki 325 materyalin 1000 tane ağırlığı, hektolitire ağırlığı, protein oranı ve sedimentasyon değeri ile 291 materyalin glüten ve glüten indeks analizleri, standart olarak ise 44 materyalin kalite analizleri yapılmıştır. Durulmuş hatların; 92'si (% 24,1) 1000 tane ağırlığı yönünden, 67'si (% 18,2) hektolitire ağırlığı yönünden, 157'si (% 42,7) protein oranı yönünden, 135'i (% 40,3) gluten yönünden, 115'i (% 34,3) gluten indeksi yönünden, 91'i (% 24,7) zeleny sedimentasyon yönünden standart çeşitlerin ortalamalarını geçmiştir.</p> <p>2016 yılında, BBVD12-2016 (15.99/3/Pehl//Rpb8-68/Chrc/4/Chatelet TE 6411-2T-0T-9T-5T-3T-0T) ve BBVD17-2016) nolu genotip (Flm85/7/Kç66/Bez//Sup/3/Wrm/2*Hua/4/ Dons/5/Kate/MvM/6/Presl TE6295-2T-0T-13T-1T-6T-0T) nolu genotipler tescile verilmiştir.</p> <p>BBVD12'nin 1000 tane ağırlığı; 37,5-46,4 g, hektolitire ağırlığı; 76,5-84,1kg, protein oranı; % 10,3-13,3, gluten % 29,2-37,8, gluten indeksi % 75,0-93,7, zeleny sedimentasyonu 41-50 ml arasında değişirken BBVD17'nin 1000 tane ağırlığı; 33,7-48,0 g, hektolitire ağırlığı; 79,0-87,8 kg, protein oranı; % 10,2-13,0, gluten % 27,2-36,8, gluten indeksi % 65,9-95,8, zeleny sedimentasyonu 41-62 ml arasında değişim göstermiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday ıslahı, buğday kalitesi, zeleny sedimentasyon, gluten, gluten indeksi, protein oranı, 1000 tane ağırlığı, hektolitire ağırlığı, uzayabilirlik, maksimum direnç, enerji (alan) .

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/016		
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi		
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü		
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü		
Proje Yürütücüsü	Dr. Turhan KAHRAMAN (Proje Lideri)		
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. İrfan ÖZTÜRK, Remzi AVCI		
Başlama-Bitiş Tarihleri	2013-2016		
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 30.000 TL	2016: 5.000 TL	
	2014: 4.000 TL	2017: -	
	2015: 4.500 TL	Toplam : 49.500 TL	
<p>Proje Özeti: Projenin amacı; bölgede yaygın olarak ekilen Flamura-85, Pehlivan, Aldane, Selimiye gibi kaliteli çeşitlerden daha yüksek ekmeklik kalitesine sahip yeni çeşitlerin geliştirilmesine katkıda bulunmaktır. Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü ekmeklik buğday ıslah programındaki durulmuş kademede; 2013 yılında 562, 2014 yılında 445, 2015 yılında 460 ve 2016 yılında 489 toplam 1956 materyalin 1000 Tane Ağırlığı, Hektolitre Ağırlığı, Protein Oranı, Rutubet, Zeleny-Sedimentasyon, Gluten, Gluten İndeksi, Rutubet ve Tane Sertliği analizleri yapılmıştır.</p> <p>2013 yılında durulmuş hatların; 1000 tane ağırlığı; 25,4-52,5 g, hektolitre ağırlığı; 65,6-86,1 kg, protein oranı; % 7,3-13,5, gluten; % 15,5-42,3, gluten indeksi; % 31,3-99,9, zeleny sedimentasyon; 18-59 ml arasında olurken, standart çeşitlerin 1000 tane ağırlığı; 29,8-50,0 g, hektolitre ağırlığı; 75,4-84,6 kg, protein oranı; % 7,9-12,0 gluten; % 14,5-33,1 gluten indeksi; % 52,6-98,9, zeleny sedimentasyon; 23-60 ml arasında olmuştur. Durulmuş hatların; % 20,2'si 1000 tane ağırlığı yönünden, % 21,7'si hektolitre ağırlığı yönünden, % 55'i protein oranı yönünden, % 65,8'i gluten yönünden, % 35,5'i gluten indeksi yönünden, % 35,0'i zeleny sedimentasyon yönünden standart çeşitlerin ortalamalarını geçmiştir.</p> <p>2014 yılında durulmuş hatların 1000 tane ağırlığı; 28,1-53,8 g, hektolitre ağırlığı; 70,1-83,5 kg, protein oranı; % 6,9-14,0 , gluten ; % 10,4-39,7, gluten indeksi; % 7,6-99,6, zeleny sedimentasyon ; 11-66 ml arasında olurken, standart çeşitlerin 1000 tane ağırlığı; 35,8-52,4 g, hektolitre ağırlığı; 73,3-83,3 kg, protein oranı; % 7,6-15,0, gluten ; % 14,5-41,1 gluten indeksi; % 51,9-99,3, zeleny sedimentasyon ; 26-58 ml arasında olmuştur. Durulmuş hatların; 55'i (% 16 'sı) 1000 tane ağırlığı yönünden, 78'i (% 22,7'si) hektolitre ağırlığı yönünden, 115'i (% 33,4'ü) protein oranı yönünden, 105'i (% 30,5'i) gluten yönünden, 188'i (% 54,7'si) gluten indeksi yönünden, 87'si (% 25,3'ü) zeleny sedimentasyon yönünden standart çeşitlerin ortalamalarını geçmiştir.</p> <p>2015 yılında durulmuş hatların 1000 tane ağırlığı; 25,9-53,0 g, hektolitre ağırlığı; 68,4-84,8 kg, protein oranı; % 9,4-15,8, gluten ; % 18,7-49,7, gluten indeksi; % 43,7-99,7, zeleny sedimentasyon ; 26-73 ml arasında olurken, standart çeşitlerin 1000 tane ağırlığı; 26,1-49,3 g, hektolitre ağırlığı; 74,1-84,1 kg, protein oranı; % 9,7-15,0, gluten ; % 25,8-42,7, gluten indeksi; % 63-98,7, zeleny sedimentasyon ; 38-70 ml arasında olmuştur. Durulmuş hatların; 64'ü (% 23,8 'i) 1000 tane ağırlığı yönünden, 64'ü (% 23,8'i) hektolitre ağırlığı yönünden, 167'si (% 62,1'i) protein oranı yönünden, 156'sı (% 58,9'u) gluten yönünden, 135'i (% 50,9'u) gluten indeksi yönünden, 86'sı (% 32'si) zeleny sedimentasyon yönünden standart çeşitlerin ortalamalarını geçmiştir.</p> <p>2016 yılında durulmuş hatların 1000 tane ağırlığı; 23,6-58,3 g, hektolitre ağırlığı; 70,9-88,9 kg, protein oranı; % 9,3-14,0, gluten ; % 21,1-49,0, gluten indeksi; % 10,8-97,9, zeleny sedimentasyon; 11-72 ml arasında olurken, standart çeşitlerin 1000 tane ağırlığı; 30,5-50,7 g, hektolitre ağırlığı; 79,8-87,7 kg, protein oranı; % 9,2-14,0, gluten ; % 26,0-40,8, gluten indeksi; % 17,6-96,7, zeleny sedimentasyon; 30-69 ml arasında olmuştur.</p> <p>2014 yılında 2, 2015 yılında 1, 2016 yılında 2 toplam 5 aday genotip tescile verilmiştir. 2014 yılında Saban, 2015 yılında Köprü ve 2016 yılında Yüksel adında/olarak toplam 3 buğday çeşidi tescil ettirilmiştir.</p>			
Anahtar Kelimeler: Buğday kalitesi, zeleny sedimentasyon, gluten, gluten indeksi, protein oranı, 1000 tane ağırlığı, hektolitre ağırlığı, enerji (alan) .			

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/010	
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Dr.Turhan KAHRAMAN	
Yardımcı Araştırmacılar	Ebru ÇULHACI, Dr. İrfan ÖZTÜRK, Remzi AVCI	
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013- 31.12.2017	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 7.000 TL	2016: 6.000 TL
	2014: 5.000 TL	2017: 6.500 TL
	2015: 5.500 TL	Toplam: 30.000 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı; yemlik ya da maltlık kaliteli çeşitlerin geliştirilmesine katkıda bulunmaktır. Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü arpa ıslah programındaki değişik kademelerdeki materyalin kalite özellikleri erken generasyonlardan (F5, F6 ve F7) başlayarak çeşit tescil aşamasına kadar belirlenmektedir. Bölgemizde yemlik olarak ekilen Sladoran, Bolayır, Epona ve Martı çeşitlerinden daha yüksek kaliteli çeşitlerin geliştirilmesine katkıda bulunmaktır.</p> <p>Arpa ıslah programından gelen farklı kademelerdeki materyalden; 64 adet AÖVD, 25 adet AVD, 25 x 3 lok. = 75 adet ABVD, 52 adet AGB (Arpa Gözlem Bahçesi) ve 38 adet diğer denemelerden toplam 254 genotipin 1000 tane ağırlığı, hektolitre ağırlığı, nem, protein oranı ve elek analizleri yapılmıştır.</p> <p>Genotiplerin hektolitre ağırlığı, 1000 tane ağırlığı, protein oranı, 2,8+2,5 elek üstü ve irilik sınıfı geçen yıldan daha düşük olmuştur.</p> <p>Durulmuş hatların 1000 tane ağırlığı; 24,0-52,8 g, hektolitre ağırlığı; 58,0-79,9 kg, protein oranı; % 7,7-12,6, 2,8+2,5 mm elek üstü; % 26,7-97,5, 2,2 mm elek altı % 04-44,1 irilik sınıfı; 2-16 arasında olurken, standart çeşitlerin 1000 tane ağırlığı; 23,5-45,3 g, hektolitre ağırlığı; 64,7-75,4 kg, protein oranı; % 7,8-13,5, 2,8+2,5 mm elek üstü; % 23,5-85,4, 2,2 mm elek altı % 3,7-43,7, irilik sınıfı; 4-16 arasında olmuştur. Denemelerdeki 187 materyalin 1000 tane ağırlığı, hektolitre ağırlığı, protein oranı, 2,8+2,5 elek üstü, 2,2 mm elek altı ve irilik sınıfı analizleri, standart olarak ise 29 materyalin kalite analizleri yapılmıştır. Durulmuş hatların; 113'ü (% 60,4) 1000 tane ağırlığı yönünden, 73'ü (% 39,0) hektolitre ağırlığı yönünden, 64'ü (% 34,2) protein oranı yönünden, 122'si (% 65,2) 2,8+2,5 elek üstü yönünden, 139' u (% 74,3) 2,2 mm elek altı yönünden, 118'i (% 63,1) irilik sınıfı yönünden standart çeşitlerin ortalamalarını geçmiştir.</p> <p>2016 yılında, ABVD6-2016 nolu (Slad/5/Yrm/4/Yky387/3/Api/cm 67//Manch/6/ Slad/7/Yky387/3/Api/Cm67//Manch/5/Yky387/3/Api/Cm67//Manch/4/Dmn/Rhod"S" TEA1980-0T0T-0T-3T-0T) ve ABVD9-2016 nolu (Slad//HB 854/Ast/3/Osk4.39/2-84/4/ Obz/Rod/5/Bar TEA2324-0T-0T-1T-5T-1T-0T) genotipler tescile verilmiştir.</p> <p>ABVD6'nın 1000 tane ağırlığı; 24,4-40,8 g, hektolitre ağırlığı; 62,4-72,2 kg, protein oranı; % 9,2-12,4, 2,8+2,5 mm elek üstü; % 14,6-71,2, 2,2 mm elek altı; % 5,6-53,8, irilik sınıfı 7-16, ABVD9'un 1000 tane ağırlığı; 40,8-54,3 g, hektolitre ağırlığı; 68,1-76,2 kg, protein oranı; % 9,1-11,4, 2,8+2,5 mm elek üstü; % 71,6-92,2, 2,2 mm elek altı; % 0,8-9,3, irilik sınıfı 2-7 arasında değişmektedir.</p>	
Anahtar Kelimeler	Yemlik arpa, protein oranı, 1000 tane ağırlığı, hektolitre ağırlığı, elek analizi	

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/010	
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Dr. Turhan KAHRAMAN	
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. İrfan ÖZTÜRK, Remzi AVCI	
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2016	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 7.000 TL	2016: 6.000 TL
	2014: 5.000 TL	2017: 6.500 TL
	2015: 5.500 TL	Toplam: 30.000 TL

Proje Özeti:

Projenin amacı; Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü arpa ıslah programından gelen materyalin kalite özellikleri belirlenerek bölgede yemlik olarak ekilen Sladoran, Bolayır, Epona ve Martı çeşitlerinden daha yüksek kaliteli çeşitlerin geliştirilmesine katkıda bulunmaktır.

Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü arpa ıslah programındaki durulmuş kademede; 2013 yılında 281, 2014 yılında 249, 2015 yılında 277 ve 2016 yılında 254 toplam 1061 materyalin 1000 Tane Ağırlığı, Hektolitire Ağırlığı, Protein Oranı, Rutubet ve elek analizleri yapılmıştır. 2013 yılında, hatların 1000 tane ağırlığı; 21,2-54,2 g, hektolitire ağırlığı; 57,9-77,4 kg, protein oranı; % 6,6-12,4, 2,8+2,5 elek üstü; % 2,9-98,2, irilik sınıfı ; 2-16 arasında olurken, standart çeşitlerin 1000 tane ağırlığı; 27,1-50,8 g, hektolitire ağırlığı; 67,6-77,5 kg, protein oranı; % 8,2-11,5, 2,8+2,5 elek üstü; % 35,2-95,6, irilik sınıfı ; 2-15 arasında olmuştur. Hatların; % 60,5'i 1000 tane ağırlığı yönünden, % 54,1'i hektolitire ağırlığı yönünden, % 49,3'ü protein oranı yönünden, % 56,6'sı 2,8+2,5 elek üstü yönünden, % 61,5'i irilik sınıfı yönünden standart çeşitlerin ortalamalarını geçmiştir.

2014 yılında, durulmuş hatların 1000 tane ağırlığı; 29,0-59,8 g, hektolitire ağırlığı; 63,9-76,3 kg, protein oranı; % 7,5-12,0, 2,8+2,5 elek üstü; % 14,4-98,1, irilik sınıfı ; 2-16 arasında olurken, standart çeşitlerin 1000 tane ağırlığı; 33,7-47,7 g, hektolitire ağırlığı; 66,6-75,0 kg, protein oranı; % 7,5-11,1, 2,8+2,5 elek üstü; % 50,9-94,0, irilik sınıfı ; 2-11 arasında olmuştur. Durulmuş hatların; 131'i (% 72'si) 1000 tane ağırlığı yönünden, 105'i (% 57,7'si) hektolitire ağırlığı yönünden, 88'i (% 48,4'ü) protein oranı yönünden, 145'i (% 79,7'si) 2,8+2,5 elek üstü yönünden, 147'si (% 80,8'i) irilik sınıfı yönünden standart çeşitlerin ortalamalarını geçmiştir.

2015 yılında, durulmuş hatların 1000 tane ağırlığı; 27,5-59,7g, hektolitire ağırlığı; 64,5-82,2 kg, protein oranı; % 8,9-15,7, 2,8+2,5 mm elek üstü; % 30,8-99,3, 2,2 mm elek altı % 0,1-45,6 irilik sınıfı ; 2-15 arasında olurken, standart çeşitlerin 1000 tane ağırlığı; 31,9-50,4 g, hektolitire ağırlığı; 66,2-75,7 kg, protein oranı; % 9,0-12,4, 2,8+2,5 mm elek üstü; % 54,6-96,4, 2,2 mm elek altı % 0,4-12,6 irilik sınıfı ; 2-11 arasında olmuştur. Durulmuş hatların; 138'i (% 61,6'sı) 1000 tane ağırlığı yönünden, 110'u (% 49,1'i) hektolitire ağırlığı yönünden, 102'i (% 45,5'i) protein oranı yönünden, 152'si (% 67,9'u) 2,8+2,5 elek üstü yönünden, 155'i (% 69,2'si) 2,2 mm elek altı yönünden, 153'ü (% 68,3'ü) irilik sınıfı yönünden standart çeşitlerin ortalamalarını geçmiştir. 2016 yılında, durulmuş hatların 1000 tane ağırlığı; 24,0-52,8 g, hektolitire ağırlığı; 58,0-79,9 kg, protein oranı; % 7,7-12,6, 2,8+2,5 mm elek üstü; % 26,7-97,5, 2,2 mm elek altı % 04-44,1 irilik sınıfı; 2-16 arasında olurken, standart çeşitlerin 1000 tane ağırlığı; 23,5-45,3 g, hektolitire ağırlığı; 64,7-75,4 kg, protein oranı; % 7,8-13,5, 2,8+2,5 mm elek üstü; % 23,5-85,4, 2,2 mm elek altı % 3,7-43,7, irilik sınıfı; 4-16 arasında olmuştur. Durulmuş hatların; 113'ü (% 60,4) 1000 tane ağırlığı yönünden, 73'ü (% 39,0) hektolitire ağırlığı yönünden, 64'ü (% 34,2) protein oranı yönünden, 122'si (% 65,2) 2,8+2,5 elek üstü yönünden, 139' u (% 74,3) 2,2 mm elek altı yönünden, 118'i (% 63,1) irilik sınıfı yönünden standart çeşitlerin ortalamalarını geçmiştir.

2014 yılında 2 adet iki sıralı, 2015 yılında 1adet 6 sıralı, 2016 yılında 1 adet iki sıralı, 1 adet 6 sıralı olmak üzere toplam 5 aday genotip tescile verilmiştir. 2014 yılında 2 sıralı Hasat ve 2016 yılında 6 sıralı Hazar adında/olarak toplam 2 arpa çeşidi tescil ettirilmiştir.

Anahtar Kelimeler	Yemlik arpa, protein oranı, 1000 tane ağırlığı, hektolitire ağırlığı, elek analizi
--------------------------	--

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	TAGEM/TA/
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Arpa Islah Materyalinin Kalite ÖzelliklerininBelirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü- EDİRNE
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr.Turhan KAHRAMAN (Proje Lideri)
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. İrfan ÖZTÜRK ve Remzi AVCI
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 16.450 TL 2021: 10.800 TL 2019: 8.750 TL 2022: 11.600 TL 2020: 10.050 TL Toplam : 57.650 TL
Proje Özeti:	<p>Arpa gerek dünyada gerekse ülkemizde en fazla yetiştirilen serin iklim tahıllarından biridir. Yem ve gıda sanayinde geniş bir kullanım alanı olan arpaya talep gün geçtikçe artmaktadır. Hayvan varlığımızda görülen artışa rağmen, yem bitkileri ekim alanlarının istenilen seviyeye ulaşmaması ve çayır mera alanlarının aşırı otlatma ve bakımsızlıktan zayıf kalması, hayvanların yem ihtiyacını karşılamada, arpa gibi ürüne olan talebi gün geçtikçe artırmaktadır. Bu amaçla ekim alanlarını daha fazla genişletme imkanı olmadığına göre, mevcut alanlarda üretimi artırıcı tedbirlerin alınması, daha kaliteli ve değişik çevre şartlarında daha verimli çeşitlerin ıslah edilmesi gerekmektedir.</p> <p>Arpa tanesi, büyük çoğunlukla hayvan yemi, malt ve bira endüstrisinin hammaddesi olarak kullanılmakta, malt artığı olarak bazı maddelerin karışımına alınarak insan gıdası olan bazı maddelerin elde edilmesinde yararlanılmaktadır. Sapları; saman ve yataklık olarak hayvan besleme ve yetiştirilmesinde, malt artığı küspe ise yaş ya da kuru olarak hayvan beslenmesinde kullanılmaktadır. Malt şurubu, ekmekçilik ve şekerleme, dokuma endüstrisinde teskin edici etkisi nedeniyle tıpta, maltlı süt, alkol, sirke ve maya yapımında kullanılmaktadır (Demirliçakmak, 1992).</p> <p>Biralık arpalarda nişasta oranının yüksek, protein oranının düşük olması istenir. Protein oranının fazlalılığı ekstrakt oranını, dolayısıyla bira verimini düşürür. Ekstrakt oranı biralık arpalarda % 75-82 arasında olmalıdır. Bin tane ağırlığının yüksek olması tanelerin iriliği ve dolgunluğunu, nişastanın fazlalığını bildirir. İri taneli arpalarda çimlenme sırasında endospermde besin kaybı daha az olacağından, bira verimleri de yüksek olur. Biralık arpalarda 1000 tane ağırlığının en az 35 g olması istenir (Yürür, 1994) . Bu proje Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Buğday Islah Bölümünde sürdürülen arpa ıslah çalışmalarına paralel olarak yürütülecektir. Kışlık arpa ıslah materyalinin teknolojik kalite özellikleri belirlenerek, yemlik ve biralık kalitesi iyi olan arpa çeşitleri geliştirmektir. Bu amaçlarla; yemlik arpalarda:1000 tane ağırlığı, hektolitreye ağırlığı, protein miktarı, rutubet ve elek analizi enstitümüz tarafından yapılacaktır. Maltlık kalite özelliklerinin belirlenmesi ise TARM Kalite Değerlendirme ve Gıda Bölümü tarafından yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa ıslahı, yemlik arpa, protein oranı, 1000 tane ağırlığı, hektolitreye ağırlığı, irilik sınıfı.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P01/009
Proje Başlığı	Ekmeklik Buğday Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Seydi AYDOĞAN
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet ŞAHİN, Dr. Aysun GÖÇMEN AKÇACIK, Berat DEMİR, Sümeyra HAMZAOĞLU, Enes YAKIŞIR
Başlama-Bitiş Tarihi	2016-2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 12.500, 2017: 10.000, 2018: 10.000, 2019: 10.000, 2020: 11.500, Toplam:54.000
Proje Özeti:	<p>Bu projede gerek ithalatçı ülkeler gerekse iç tüketimin kalite isteklerine cevap verecek şekilde çeşitlendirilmesine katkıda bulunmak, yeni ve mevcut çeşitlerin kalite özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.</p> <p>2015-2016 yetiştirme döneminde kuru ve sululu koşullarda Konya-merkez ve dış lokasyonlarda yetiştirilen farklı kademelerdeki (ön verim, verim ve bölge verim denemeleri) ekmeklik buğday ıslah materyallerinin örneklerinde 2 tekerrürlü olarak bazı kalite analizleri (Bintane ağırlığı, hektolitre ağırlığı, protein oranı, zeleni sedimantasyon, miksograf, farinograf parametreleri ve ekmek denemeleri) ve istatistik analizleri yapılmıştır.</p> <p>Bu proje kapsamında elde edilen sonuçların ıslah materyallerinin seleksiyonunda kullanılması sağlanmıştır. Verim ve bölge verim denemelerindeki ortalama protein oranları; KEVD % 15.06, KEBVD % 14.83, SEVD % 14.00, SEBVD % 15.14 olduğu tespit edilmiştir. Zeleni sedimantasyon değerlerini incelediğimizde KEVD 45.07 ml, KEBVD 39.61 ml, SEVD 44.49 ml, SEBVD 39.99 ml olduğu tespit edilmiştir. Farinograf gelişme süresi ve su absorpsiyonu değeri ise KEVD 7.31 dk- % 60.66, KEBVD 7.87 dk-% 60.04, SEVD 6.20 dk - % 59.77 ve SEBVD 10.73 dk- % 61.50 olduğu tespit edilmiştir. Miksograf gelişme süresi, KEVD 3.11 dk, KEBVD 3.21 dk, SEVD 2.61 dk, SEBVD 3.80 dk. olduğu tespit edilmiştir. Ekmek hacim değeri ise KEVD de 472 cm³, KEBVD de 443 cm³,SEVD de 472 cm³ ve SEBVD de 505 cm³ olduğu tespit edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, kalite, çeşit,Konya

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P05/004
Proje Başlığı	Arpa Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Seydi AYDOĞAN
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet ŞAHİN, Dr. Aysun GÖÇMEN AKÇACIK, Sümeyra HAMZAOĞLU, Berat DEMİR, İbrahim KARA
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2016 – 31.12.2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 10500, 2017: 9000, 2018: 9000, 2019: 9000, 2020: 10000, Toplam: 47.500
Proje Özeti:	<p>Bu projede gerek ithalatçı ülkeler gerekse iç tüketimin kalite isteklerine cevap verecek şekilde çeşit geliştirilmesine katkıda bulunmak, yeni ve mevcut çeşitlerin kalite özelliklerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır.</p> <p>2015-2016 yetiştirme döneminde kuru ve sulu koşullarda Konya-merkez ve dış lokasyonlarda yetiştirilen farklı kademelerdeki(ön verim, verim ve bölge verim denemeleri) arpa ıslah materyallerinin örneklerinde 2 tekerrürlü olarak bazı kalite analizleri (bintane ağırlığı, hektolitre ağırlığı, protein oranı, elek üstü değerleri, selüloz oranı ve beta glukan oranı) ve istatistik analizleri yapılmıştır. Bu proje kapsamında elde edilen sonuçların ıslah materyallerinin seleksiyonunda kullanılması sağlanmıştır. KABVD'deki ortalama protein oranları; % 11.19 ve SABVD % 12.43 olarak tespit edilmiştir. Bin tane ağırlığı ortalaması KABVD' de 41.85 g ve SABVD 43.62 g, elek analizi ise (% 2,5+2,8) üzeri KABVD de % 51.57 ve SABVD % 76.46, Hektolitre ağırlığı KABVD 61.39 kg/hl ve SABVD 61.70 kg/hl, Beta glukan değeri KABVD % 4.84 ve SABVD'de ise 4.38 olarak tespit edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, kalite, çeşit,Konya

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/003
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Dilim Arpa Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Safure GÜLER
Yardımcı Araştırmacılar	Turgay ŞANAL, Dr. Asuman Kaplan EVLİCE, Aliye PEHLİVAN, Kazım KARACA, Dr. Tülin ÖZDEREN, Dr. Alaettin KEÇELİ, Dönüş ERMİŞER, Ramazan AVCIOĞLU, Asiye SEİS SUBAŞI, Oğuz ACAR, Seda KÜLEN, Buket ÇETİNER, Ferda ÜNSAL, Arzu ÖZER
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	73.000 TL
Proje Özeti:	<p>: Kışlık Dilim Ortak Arpa Bölge Verim Denemesi 9 lokasyondan materyal analize gelmiştir. Gelen numunelerde fiziksel analizler (Hektolitre ağırlığı, bin tane ağırlığı, 2,5 mm elek üstü, ve protein oranı İkizce, Malya, Gözlu, Altınova, Ulaş, Kütahya, Eskişehir, Uşak, ve Edirne lokasyonlarında tamamlanmıştır. Diğer analizler devam etmektedir. En yüksek hektolitre ağırlığı İkizce (70,9) lokasyonunda elde edilmiş bunu sırası ile Malya ve Eskişehir (70,4), Kütahya (69,0), Gözlu (68,2), Ulaş (67,9), Altınova (67,5), Uşak (67,0) ve Edirne (65,1) takip etmiştir. İkizce lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 20, Malya lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 7, Eskişehir lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 18, Kütahya lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 4, Gözlu lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 20, Ulaş lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 4, Altınova lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 3, Uşak lokasyonunda en yüksek hektolitre ağırlığı 5,6 ve Edirne lokasyonunda en yüksek hektolitre 20 nolu hatlarda bulunmuştur. Ortalama bin tane ağırlığı İkizce, Malya, Gözlu, Altınova, Ulaş, Eskişehir, Kütahya, Uşak ve Edirne'de sırası ile 43,0g, 41,8g, 40,9g, 40,6g, 42,0g, 41,1g, 41,4g, 43,3g ve 37,5g olmuştur. Lokasyonlarda bin tane ağırlığı değişim aralığı aynı sıra 52,9-32,3g, 48,7-30,1g, 48,5-28,9g, 47,8-28,9g, 47,4-30,7g, 47,2-29,0g, 46,7-27,4g, 49,2-29,5g ve 46,9-31,2g arasında değişmiştir. İkizce lokasyonunda protein oranı % 14,8-9,5 arasında değişmiş, ortalama % 12,6 olmuş ve en yüksek değere 23 nolu hat, en düşük değere ise Burakbey standardı sahip olmuştur. Malya lokasyonunda protein oranı % 17,4-12,1 arasında değişmiş, ortalama % 14,9 olmuş ve en yüksek değere Tarm-92 standardı, en düşük değere ise Larend standardı sahip olmuştur. Gözlu lokasyonunda protein oranı % 17,1-13,6 arasında değişmiş, ortalama % 15,6 olmuş ve en yüksek değere 18 nolu hat, en düşük değere ise Burakbey standardı sahip olmuştur. Altınova lokasyonunda protein oranı % 17,0-14,4 arasında değişmiş, ortalama % 15,8 olmuş ve en yüksek değere 18 nolu hat, en düşük değere ise Burakbey standardı sahip olmuştur. Ulaş lokasyonunda protein oranı % 14,0-9,2 arasında değişmiş, ortalama % 11,7 olmuş ve en yüksek değere Bolayır standardı, en düşük değere ise Burakbey standardı sahip olmuştur. Eskişehir lokasyonunda protein oranı % 12,8-9,6 arasında değişmiş, ortalama % 11,0 olmuş ve en yüksek değere 18 nolu hat, en düşük değere ise Burakbey standardı sahip olmuştur. Kütahya lokasyonunda protein oranı % 13,7-7,9 arasında değişmiş, ortalama %10,8 olmuş ve en yüksek değere 7 nolu hat, en düşük değere ise Larend standardı sahip olmuştur. Uşak lokasyonunda protein oranı % 15,9-10,2 arasında değişmiş, ortalama %12,3 olmuş ve en yüksek değere 17 ve 18 nolu hat, en düşük değere ise Burakbey standardı sahip olmuştur. Edirne lokasyonunda protein oranı % 15,2-11,7 arasında değişmiş, ortalama %13,5 olmuş ve en yüksek değere 20 nolu hat, en düşük değere ise 23 nolu hat sahip olmuştur.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, Maltlık Arpa, Yemlik Arpa, Kalite Kriterleri

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Dilim Maltlık ve Yemlik Arpa Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Safure GÜLER
Yardımcı Araştırmacılar	Dönüş ERMİŞER, Seda KÜLEN, Arzu ÖZER
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 81.000 TL, 2019: 12.000 TL, 2020: 14.000 TL, 2021:18.000 TL, 2022: 12.000 TL, Toplam: 137.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu Proje TAGEM tarafından sürekli projeler kapsamında desteklenen Ülkesel Kışlık Dilim Maltlık ve Yemlik Arpa Kalite Araştırmaları projesidir. Ülkesel boyutta ortak bölge kışlık dilim Arpa Kalite çalışmaları Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsünde Kalite Değerlendirme ve Gıda bölümünde yürütülecektir. Proje TAGEM bünyesinde faaliyet gösteren ve kışlık dilim arpa konusunda araştırma yapan tüm araştırma enstitülerinin ileri kademe materyallerinden seçilmiş hatlarından ve standartlarından oluşan deneme setinde yapılacaktır. Kışlık dilimde çalışan enstitülerce oluşturulacak ortak deneme seti uygun bölgelerde ekilecek ve kalite analizleri için Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsüne gönderilecektir. Bu proje ile materyal sadece yemlik yönü ile değil aynı zamanda maltlık yönü ile de değerlendirilerek çeşit tescil ettirmeye katkı sağlanacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, Maltlık kalite, Yemlik kalite, Çeşit, Çevre

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/005
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Dilim Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Turgay ŞANAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kalite Değerlendirme ve Gıda Bölümü Araştırmacıları
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	
Proje Özeti:	<p>2015 yılında Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü ekmeklik buğday ıslah programına ve Ülkesel Kışlık Dilim Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmalarına ait Beyaz Ekmeklik Ön Verim Denemesi, Kırmızı Ekmeklik Ön Verim Denemesi, Beyaz Ekmeklik Verim Denemesi-1, Ekmeklik Bölge Verim Denemesi-2,3,4, Kırmızı Ekmeklik Verim Denemesi-1,2,3, Kırmızı Verim Denemesi-15, Sulu Bölge Verim Denemesi 1,2, Sulu Verim Denemesi 21, 22, 23, 24, Verim Denemesi-1,2, Kuru Ekmeklik Ortak Bölge Verim Denemesi ve Sulu Ekmeklik Ortak Bölge Verim Denemesi olmak üzere 18 denemeye ait materyalde kalite analizleri yürütülmüştür.</p> <p>Kırmızı Ön Verim Denemesinde 562 adet hat yer almıştır ve Zeleny sedimentasyon değerine göre 37 adet hat standart çeşitlere göre eşit veya daha yüksek sonuç vermiştir. Bu hatların analiz sonuçları 55-70 ml arasında değişmiştir. Beyaz Ön Verim Denemesinde 232 adet hat içerisinde 26 adet hat standart çeşitlere göre eşit veya daha yüksek sonuç vermiştir. Bu hatların analiz sonuçları 43-70 ml arasında değişmiştir.</p> <p>Ortak Bölge Verim Denemesi - Kuru Ekmeklik bin tane ağırlığı sonuçları incelendiğinde, sonuçlar 23,1 – 44,5 g arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Uşak lokasyonunda Ank20 (26,1 g), en yüksek sonuç ise Pasinler lokasyonunda Ank26 (44,5 g) hattından elde edilmiştir. Hektolitreye ağırlığı sonuçları incelendiğinde, sonuçlar 71,5 – 81,2 g arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Amasya lokasyonunda Kenanbey standardı (71,5 kg/hl), en yüksek sonuç ise Eskişehir lokasyonunda Esk9 (81,2 kg/hl) hattından elde edilmiştir. Protein analiz sonuçları incelendiğinde, sonuçlar % 8,6 – 19,3 arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Ulaş lokasyonunda Esk7 hattı (% 8,6), en yüksek sonuç ise Ulaş lokasyonunda Ank20 standardından (%19,3) elde edilmiştir. Zeleny sedimentasyon analizi sonuçları incelendiğinde, sonuçlar % 16 – 71 ml arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Ulaş lokasyonunda Sönmez standardı (16 ml), en yüksek sonuç ise Altınova lokasyonunda Bezostaja-1 standardından (71 ml) elde edilmiştir.</p> <p>Sulu Ekmeklik Ortak Bölge Verim Denemesi (OBVD-SE) için Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü, Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından, Edirne, Eskişehir, İkizce ve Pasinler lokasyonlarında kurulan denemelerden materyal gelmiştir. Bin tane ağırlığı sonuçları incelendiğinde, sonuçlar 27,2 – 44,5 g arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Edirne lokasyonunda Sultan standardı (27,2 g), en yüksek sonuç ise Eskişehir lokasyonunda 20142015 OBVDSE-2 hattı (44,7 g) hattından elde edilmiştir. Tane sertliği sonuçları incelendiğinde, sonuçlar % 28,6 – 95,0 arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Edirne lokasyonunda Sultan standardı (% 28,6), en yüksek sonuç ise İkizce lokasyonunda Erzurum standardından (% 95,0) elde edilmiştir. Protein analizi sonuçları incelendiğinde, sonuçlar % 8,4 – 17,6 arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç İkizce lokasyonunda Sultan standardı (% 8,4), en yüksek sonuç ise Pasinler lokasyonunda Ank24 hattından (% 17,6) elde edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, Ekmeklik, Kalite

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/005
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Dilim Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Turgay ŞANAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kazım KARACA, Aliye PEHLİVAN, Tülin ÖZDEREN, Asuman Kaplan EVLİCE, Alaettin KEÇELİ, Ramazan Avcıoğlu, Safure GÜLER, Dönüş ERMİŞER, Asiye SEİS SUBAŞI, Oğuz ACAR, Seda KÜLEN, Buket ÇETİNER, Ferda ÜNSAL
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013-31.12.2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	115.000

Proje kapsamında 2013-2014 üretim yılında analiz edilen materyalin değerlendirilmesinde: Kırmızı Ön Verim Denemesinde 617 adet hat yer almıştır ve Zeleny sedimentasyon değerine göre 118 adet hat bisküvilik (18-31 ml), 186 adet hat ise ekmeklik (42-67 ml) olarak olarak seçilmiştir. Beyaz Ön Verim Denemesi-1 de 198 adet hat içerisinde 113 adet hat bisküvilik (15-30ml), 47 adet hat ekmeklik (35-68 ml), Beyaz Ön Verim Denemesi-2 de ise 180 adet hat içerisinde 64 adet hat bisküvilik (20-29 ml), 42 adet hat ekmeklik (35-48 ml) olarak seçilmiştir. Double Haploid Ön Verim Denemesinde 56 adet hat içerisinde 24 adet bisküvilik (18-29ml), 22 adet ekmeklik (32-40ml) hat seçilmiştir.

Kuru Ekmeklik Ortak Bölge Verim Denemesi Haymana Fakülte, Altınova, Ulaş, Eskişehir, Hamidiye, Konya, Pasinler, Ilıca lokasyonlarında yürütülmüştür. Konya %16,8 protein ve 49 ml Zeleny Sedimentasyon değeri ile lokasyonlar içerisinde en yüksek, Ulaş ise %11,2 protein ve 28 ml Zeleny Sedimentasyon değeri ile en düşük değer veren lokasyon olmuştur. 5 ve 16 nolu hatların her ikisi ortalama 56 ml Zeleny Sedimentasyon değeri ile standart çeşit ortalamalarından oldukça yüksek değer verirken bu hatları 23, 17, 1 ve 4 nolu hatlar izlemiştir. Arzu edilen kalitede ekmek yapımı için unun gluten kalitesini belirten diğer bir parametre olan alveograf enerji değeri (W) açısından ise 7, 23, 16 ve 17 nolu hatlar öne çıkmıştır.

Sulu Ekmeklik Ortak Bölge Verim Denemesi Eskişehir, Edirne, Pasinler, Konya, Samsun lokasyonlarında yürütülmüştür. Protein miktarı açısından 21, 19, 4 nolu hatlar öne çıkmıştır.

Kuru Ekmeklik Bölge Verim Denemesine ait lokasyonlardan gelen buğday materyallerinde yapılan kalite analizleri topluca değerlendirildiğinde; Tarla bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsünün 1, 2 ve 8 No'lun hatları, Geçitkuşuğu Tarımsal Araştırma Enstitüsünün 3 ve 4 No'lu hatları ve Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsünün 1 No'lu hattı yüksek kalite değerleri ile öne çıkan hatlar olmuştur.

Sulu Ekmeklik Bölge Verim Denemesine ait lokasyonlardan gelen materyallerde yapılan kalite analizleri sonuçları topluca değerlendirildiğinde; Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsünün 1 No'lu hattı, Geçit kuşuğu Tarımsal Araştırma Enstitüsünün 3 No'lu hattı, Tarla bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsünün 3, 4 ve 5 No'lu hatları iyi kalite değerleri ile öne çıkmışlardır.

Proje kapsamında 2014-2015 üretim yılında yapılan değerlendirmede; Beyaz Ekmeklik Ön Verim Denemesi, Kırmızı Ekmeklik Ön Verim Denemesi Beyaz Ekmeklik Verim Denemesi-1,2, Ekmeklik Bölge Verim Denemesi-2,3,4, Kırmızı Ekmeklik Verim Denemesi-1,2,3, Sulu Verim Denemesi 21, 22, 23, Verim Denemesi-1,2,3, Kuru Ekmeklik Ortak Bölge Verim Denemesi, Sulu Ekmeklik Ortak Bölge Verim Denemesi olmak üzere 18 denemeye ait materyalde kalite analizleri yürütülmüştür.

Kırmızı Ön Verim Denemesinde 343 adet hat yer almıştır ve Zeleny sedimentasyon değerine göre 12 adet hat standart çeşitlere göre eşit veya daha yüksek sonuç vermiştir ve bu hatların analiz sonuçları 68-72 ml arasında değişmiştir. Beyaz Ön Verim Denemesinde 125 adet hat içerisinde 22 adet hat standart çeşitlere göre eşit veya daha yüksek sonuç vermiştir ve bu hatların analiz sonuçları 48-69 ml arasında değişmiştir.

Kuru ekmeklik ortak bölge verim denemesi, Altınova, Ulaş, İkizce, Ilıca, Hamidiye ve Kütahya lokasyonlarında, 9 standart çeşit ve 15 hat ile yürütülmüştür. Bin tane ağırlığı ise 30,3-45,7 g arasında değişim göstermiş ve Kütahya lokasyonunda en düşük, Hamidiye lokasyonunda ise en yüksek değerler elde edilmiştir.

Proje Özeti:

Protein oranı % 8,5–16,9, Zeleny sedimentasyon değeri ise 14–69 ml arasında değişim göstermiş olup genelde Ilica lokasyonunda daha yüksek değerler görülmüştür. Zeleny sedimentasyon değeri, protein oranı ve Alveograf Enerji(W) değerleri bakımından standart çeşitleri geçen hat bulunmamaktadır.

Sulu ekmeklik ortak bölge verim denemesi, İkizce, Edirne, Pasinler ve Eskişehir lokasyonlarında, 10 standart çeşit ve 14 hat ile yürütülmüştür. Protein oranı % 8,4–19,3, Zeleny sedimentasyon değeri ise 26-72 ml arasında değişim göstermiş. Protein oranı bakımından Pasinler, Zeleny sedimentasyon değeri bakımından ise Edirne lokasyonunda daha yüksek değerler görülmüştür. Alveograf enerji değeri (W) açısından ise en iyi değerler Edirne lokasyonunda görülmüş olup Eskişehir-3 numaralı hat 381 ile en yüksek sonucu vermiş, ayrıca Konya-6, Eskişehir-3, Edirne-13ve Edirne-16 nolu hatlar öne çıkmıştır.

Proje kapsamında 2015-2016 üretim yılında Merkez Araştırma Enstitüsü ekmeklik buğday ıslah programına ve Ülkesel Kışlık Dilim Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmalarına ait Beyaz Ekmeklik Ön Verim Denemesi, Kırmızı Ekmeklik Ön Verim Denemesi, Beyaz Ekmeklik Verim Denemesi-1, Ekmeklik Bölge Verim Denemesi-2,3,4, Kırmızı Ekmeklik Verim Denemesi-1,2,3, Kırmızı Verim Denemesi-15, Sulu Bölge Verim Denemesi 1,2, Sulu Verim Denemesi 21, 22, 23, 24, Verim Denemesi-1,2, Kuru Ekmeklik Ortak Bölge Verim Denemesi ve Sulu Ekmeklik Ortak Bölge Verim Denemesi olmak üzere 18 denemeye ait materyalde kalite analizleri yürütülmüştür.

Kırmızı Ön Verim Denemesinde 562 adet hat yer almıştır ve Zeleny sedimentasyon değerine göre 37 adet hat standart çeşitlere göre eşit veya daha yüksek sonuç vermiştir. Bu hatların analiz sonuçları 55-70 ml arasında değişmiştir. Beyaz Ön Verim Denemesinde 232 adet hat içerisinde 26 adet hat standart çeşitlere göre eşit veya daha yüksek sonuç vermiştir. Bu hatların analiz sonuçları 43-70 ml arasında değişmiştir.

Ortak Bölge Verim Denemesi - Kuru Ekmeklik bin tane ağırlığı sonuçları incelendiğinde, sonuçlar 23,1 – 44,5 g arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Uşak lokasyonunda Ank20 (26,1 g), en yüksek sonuç ise Pasinler lokasyonunda Ank26 (44,5 g) hattından elde edilmiştir. Hektolitre ağırlığı sonuçları incelendiğinde, sonuçlar 71,5 – 81,2 g arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Amasya lokasyonunda Kenanbey standardı (71,5 kg/hl), en yüksek sonuç ise Eskişehir lokasyonunda Esk9 (81,2 kg/hl) hattından elde edilmiştir. Protein analiz sonuçları incelendiğinde, sonuçlar % 8,6 – 19,3 arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Ulaş lokasyonunda Esk7 hattı (% 8,6), en yüksek sonuç ise Ulaş lokasyonunda Ank20 standardından (%19,3) elde edilmiştir. Zeleny sedimentasyon analizi sonuçları incelendiğinde, sonuçlar % 16 – 71 ml arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Ulaş lokasyonunda Sönmez standardı (16 ml), en yüksek sonuç ise Altınova lokasyonunda Bezostaja-1 standardından (71 ml) elde edilmiştir.

Sulu Ekmeklik Ortak Bölge Verim Denemesi (OBVD-SE) için Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü, Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından, Edirne, Eskişehir, İkizce ve Pasinler lokasyonlarında kurulan denemelerden materyal gelmiştir. Bin tane ağırlığı sonuçları incelendiğinde, sonuçlar 27,2 – 44,5 g arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Edirne lokasyonunda Sultan standardı (27,2 g), en yüksek sonuç ise Eskişehir lokasyonunda 20142015 OBVDSE-2 hattı (44,7 g) hattından elde edilmiştir. Tane sertliği sonuçları incelendiğinde, sonuçlar % 28,6 – 95,0 arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç Edirne lokasyonunda Sultan standardı (% 28,6), en yüksek sonuç ise İkizce lokasyonunda Erzurum standardından (% 95,0) elde edilmiştir. Protein analizi sonuçları incelendiğinde, sonuçlar % 8,4 – 17,6 arasında değişim göstermiş olup en düşük sonuç İkizce lokasyonunda Sultan standardı (% 8,4), en yüksek sonuç ise Pasinler lokasyonunda Ank24 hattından (% 17,6) elde edilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Buğday Islah Çalışmaları Koordinasyonu Alt proje: Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Alaettin KEÇELİ
Yardımcı Araştırmacılar	Turgay ŞANAL, Kazım KARACA, Asiye SEİS SUBAŞI, Oğuz ACAR, Buket ÇETİNER
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 226.000 TL, 2019: 10.000 TL, 2020: 10.000 TL, 2021: 25.000 TL, 2022: 10.000 TL, Toplam: 281.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu Proje TAGEM tarafından sürekli projeler kapsamında desteklenen Ülkesel Serin İklim Tahılları Kışlık Dilim Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmaları projesidir. Ülkesel boyutta ortak bölge kışlık dilim Ekmeklik Buğday Kalite çalışmaları Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsünde Kalite Değerlendirme ve Gıda bölümünde yürütülmektedir. Proje TAGEM bünyesinde faaliyet gösteren ve kışlık dilim ekmeklik buğday konusunda araştırma yapan tüm araştırma enstitülerinin ileri kademe materyallerinden seçilmiş hatlarından ve standartlarından oluşan deneme setlerinde yapılacaktır. Kışlık dilimde çalışan enstitülerce oluşturulacak deneme seti uygun bölgelerde ekilerek kalite analizleri yapılacak ve değerlendirilecektir. Bu proje ile materyal sadece ekmeklik yönü ile değil aynı zamanda bisküvilik, baklavalık, düz ekmek (bazlama) yönü ile de gerekli analizlerle test edilip bu ürünlere yönelik üstün özelliklerde yeni ekmeklik buğday çeşitlerinin tescil ettirilmesi yönünde katkı sağlanması amaçlanmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P01/006
Proje Başlığı	Ülkesel Yazlık Dilim Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ceylan BÜYÜKKİLECI / Turgay ŞANAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kazım KARACA, Aliye PEHLİVAN, Tülin ÖZDEREN, Asuman Kaplan EVLİCE, Alaettin KEÇELİ, Ramazan Avcıoğlu, Safure GÜLER, Dönüş ERMİŞER, Asiye SEİS SUBAŞI, Oğuz ACAR, Seda KÜLEN, Buket ÇETİNER, Ferda ÜNSAL
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013-31.12.2014
Projenin Toplam Bütçesi	60.000

Proje kapsamında 2013-2014 üretim sezonunda, Ülkesel Serin İklim Tahılları Yazlık Dilim Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmaları Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü tarafından desteklenen sürekli projelerden olup 5 yılda bir revize edilmektedir. Proje 2013 yılında başlamış olup 2013-2014 döneminde projenin 2. Yıl araştırmaları yapılmıştır. Projede, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Karadeniz Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, Antalya Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve Mısır Araştırma İstasyonu Müdürlüğü olmak üzere 5 enstitü yer almaktadır. Proje deneme seti 20 materyalden oluşup 4 tanesi standart çeşittir (Ceyhan 99, Tahirova 2000, Cemre ve Kayra). Deneme toplam 6 lokasyonda (Dalaman, Menemen, Samsun, Antalya, Sakarya ve Pamukova) kurulmuştur. Yazlık Dilim Ekmeklik Bölge Verim Denemesinde tüm lokasyonlar içerisinde bin tane ağırlığı 25,9-50,6 (g), hektolitre ağırlığı 67,0-80,8 (kg/hl), tane sertliği 3-60,1 (%), un verimi 60,9-75,4 (%) protein oranları 9,9-17,4 (%), Zeleny sedimentasyon değerleri 20,0-58,0 (ml), Alveograf enerji değerleri 95,0-338,0 (Joule), Alveograf P/G 1,5-12,0, Farinograf su absorpsiyonu değeri 57,4-66,2 (%), Farinograf yumuşama derecesi değeri 0,0-180,0, Farinograf gelişme süresi 1,3-17,6 (dk), Farinograf stabilite değeri 2,4-16,6 (dk), Ekmek hacmi değeri 400-545 (ml) ve Ekmek ağırlığı değeri 130,4-145,2 (g) arasında değişim göstermiştir. Yazlık Dilim Ekmeklik Buğday Bölge Verim Denemelerinde; 6 lokasyondan gelen buğday örneklerinde yapılan kalite analizlerinin tamamı birlikte değerlendirildiğinde Standartlar arasında Karatopak çeşiti yüksek kalite değerleri ile öne çıkan çeşit olmuştur. Denemede yer alan hatlar arasından ise; HAT-15, HAT-18, HAT-21, HAT-22 VE HAT-23 iyi kalite değerleri ile ümitvar hatlar olarak öne çıkmışlardır. Proje kapsamında 2014-2015 üretim sezonunda, Ülkesel Serin İklim Tahılları Yazlık Dilim Ekmeklik Buğday Kalite Araştırmaları sürekli projedir. Proje deneme seti 20 materyalden oluşup 4 tanesi standart çeşittir (Ceyhan 99, Tahirova 2000, Cemre ve Kayra). 2015 yılında Dalaman, Menemen, Sakarya, Pamukova ve Antalya olmak üzere 5 lokasyondan materyal gelmiştir. GAP Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi, Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünden materyal gelmemiştir. Dalaman lokasyonunda 1000 tane ağırlığı bakımından Diyarbakır-11, Diyarbakır-14, Antalya-15 nolu hatlar, Zeleny sedimentasyon değerleri bakımından Sakarya-10, Diyarbakır-14, İzmir-19, farinograf absorpsiyon değerleri bakımından Adana-5, Adana-6, Sakarya-9 nolu hatlar alveograf enerji değeri (W) bakımından İzmir-19, protein oranı bakımından Diyarbakır-13 numaralı hat standart çeşitleri geçen hatlar olmuşlardır. Menemen lokasyonunda 1000 tane ağırlığı bakımından Diyarbakır-11, Diyarbakır-14, Antalya-15, Antalya-16, İzmir-18 nolu hatlar, Zeleny sedimentasyon değerleri bakımından Diyarbakır-13, İzmir-18, İzmir-20, farinograf absorpsiyon değerleri bakımından Adana-6, Sakarya-7, Sakarya-8, İzmir-19 nolu hatlar, alveograf enerji değeri (W) bakımından Diyarbakır-11, Diyarbakır-12, Diyarbakır-13, Diyarbakır-14, Antalya-15, İzmir-18, İzmir-19, İzmir-20, protein oranı bakımından Adana-6, Sakarya-7, Sakarya-8, Diyarbakır-14, İzmir-18 numaralı hatlar standart çeşitleri geçen hatlar olmuşlardır. Antalya lokasyonunda 1000 tane ağırlığı bakımından Diyarbakır-11, Diyarbakır-14, Antalya-15, İzmir-18, Zeleny sedimentasyon değerleri bakımından Sakarya-9, Sakarya-10, Diyarbakır-13, Antalya-15, İzmir-18, İzmir-19, İzmir-20, farinograf absorpsiyon değerleri bakımından Sakarya-7 ve Sakarya-9, farinograf yumuşama derecesi (BU) bakımından İzmir-18 ve Diyarbakır-13 numaralı hatlar standart çeşitleri geçen hatlar olmuşlardır. Sakarya ve Pamukova lokasyonlarına ait materyal geç geldiği için kalite analizleri devam etmektedir. Proje kapsamında 2015-2016 üretim sezonunda proje paydaşlarından materyal gelmemiştir.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ülkesel Yazlık Dilim Ekmeklik Buğday Ortak Bölge Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Özge YILDIZ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Ceylan Büyükkileci, Nihan BAŞ ZEYBEKOĞLU, Dr. Aleattin KEÇELİ, Turgay ŞANAL, Kazım KARACA, Asiye SEİS SUBAŞI, Oğuz ACAR, Buket ÇETİNER
Başlama-Bitiş Tarihi	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	
Proje Özeti:	<p>Bu Proje, TAGEM tarafından sürekli projeler kapsamında desteklenen Ülkesel Serin İklim Tahılları Yazlık Dilim Ekmeklik Buğday Araştırmaları projesinin devamıdır. Ülkesel boyutta ortak bölge yazlık dilim Ekmeklik Buğday Kalite çalışmaları Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsünde (TARM) Kalite Değerlendirme ve Gıda bölümünde yürütülmekte idi. Serin iklim tahılları grup toplantısında Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün (ETAE) yazlık dilimde kalite analizlerini yapacak merkez olması kararlaştırılmıştı. Bu proje ile ETAE'de ekmeklik buğdayda tam kalite analizlerini yapacak alt yapı tamamlanacaktır. Proje materyalini, TAGEM bünyesinde faaliyet gösteren ve yazlık dilim ekmeklik buğday konusunda araştırma yapan tüm araştırma enstitülerinin ileri kademe materyallerinden seçilmiş hatları ve standartlarından oluşan deneme seti oluşturacaktır. Yazlık dilimde çalışan enstitülerce oluşturulacak deneme seti uygun bölgelerde ekilerek kalite analizleri yapılacak ve değerlendirilecektir. Tam kalite analizlerinin yapılabilmesi için gerekli cihazların alınıp sitemlerinin oturtulmasına kadar ETAE'de yapılamayan analizler (alveograf, farinograf, ekmek yapımı) TARM Kalite Değerlendirme ve Gıda Bölümünde yapılacaktır. Bu proje ile, söz konusu materyal sadece ekmeklik yönü ile değil aynı zamanda bisküvilik, baklavalık, düz ekmek (bazlama) yönü ile de gerekli analizlerle test edilip bu ürünlere yönelik çeşit tescil ettirilmek amaçlanmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, kalite, yazlık

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/007
Proje Başlığı	Ülkesel Yazlık Dilim Arpa Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Safure GÜLER
Yardımcı Araştırmacılar	Turgay ŞANAL, Dr. Asuman Kaplan EVLİCE, Aliye PEHLİVAN, Kazım KARACA, Dr. Tülin ÖZDEREN, Dr. Alaettin KEÇELİ, Ramazan AVCIOĞLU, Dönüş ERMİŞER, Asiye SEİS SUBAŞI, Oğuz ACAR, Seda KÜLEN, Buket ÇETİNER, Ferda ÜNSAL, Arzu ÖZER
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2016 - 31/12/2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	116.000 TL
Proje Özeti:	<p>Yazlık Dilim Ortak Arpa Bölge Verim Denemesi 1 lokasyondan materyal analize gelmiştir. Gelen numunelerde fiziksel analizler (Hektolitre ağırlığı, bin tane ağırlığı) ve protein oranı Menemen lokasyonunda tamamlanmıştır. Diğer analizler devam etmektedir. Menemen lokasyonunda; Hektolitre ağırlığı 66,6-51,5 kg/hlt arasında değişmiş, ortalama 61,2 kg/hlt olmuştur ve en yüksek değeri (Avd-2)-1 nolu hat almıştır. , Menemen lokasyonunda bin tane ağırlığı 58,1-34,3g arasında değişmiş, ortalama 43,2g 48,3-30,1 g arasında değişmiş, ortalama 38,8 g olmuştur. Menemen lokasyonunda protein oranı % 17,0-9,2 arasında değişmiş, ortalama %12,9 olmuş ve en yüksek değere Troya standardı, en düşük değere ise GATAE-1 nolu hat sahip olmuştur.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, Maltlık Arpa, Yemlik Arpa, kalite kriterleri

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/007
Proje Başlığı	Ülkesel Yazlık Dilim Arpa Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Safure GÜLER
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2016 - 31/12/2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	116.000 TL

Proje Özeti:

Yazlık Dilim Ortak Arpa Bölge Verim Denemesi 2012-2013 ürün yılında numune gelmemiştir. 2013-2014 ve 2014-2015 ürün yılında 4 lokasyonda yetiştirilen (Menemen ve Diyarbakır) 4 standart (Kendal, Sancak, Akhisar 98 ve Hilal) ve 13 hat toplam 68 genotipte analiz yapılmıştır. 2013-2014 yılı hektolitre ağırlığı hat ortalaması 61,0 kg/hl, standart ortalaması 62,5 kg/hl, 2014-2015 yılı hektolitre ağırlığı hat ortalaması 62,8 kg/hl, standart ortalaması 63,1 kg/hl dir. Her 2 ürün yılında GAPUTAEM-3, ETAE-3, GAPUTAEM-5, ETAE-1 nolu hatlar ise hat ve çeşit ortalamasının üzerinde değer almışlardır. 2013-2014 yılı bin tane ağırlığı hat ortalaması 35,4 g, standart ortalaması 36,4 g, 2014-2015 yılı bin tane ağırlığı hat ortalaması 40,8 g, standart ortalaması 37,9 g dir. Her 2 ürün yılında ETAE-3, ETAE-2, ETAE-4, GAPUTAEM-4, ETAE-6 nolu hatlar ise hat ve çeşit ortalamasının üzerinde değer almışlardır. 2013-2014 yılı protein oranı hat ortalaması % 13,1, standart ortalaması % 12,8, 2014-2015 yılı protein oranı hat ortalaması % 13,2, standart ortalaması % 13,4 tür. Her 2 ürün yılında ETAE-2, ETAE-1, GAPUTAEM-3, GAPUTAEM-4, ETAE-3, GAPUTAEM-1, GAPUTAEM-5 ve ETAE-4 nolu hatlar ise hat ve çeşit ortalamasının üzerinde değer almışlardır. 2013-2014 yılı 2,5 mm elek üstü hat ortalaması % 67,4, standart ortalaması % 64,7, 2014-2015 yılı 2,5 mm elek üstü hat ortalaması % 82,3, standart ortalaması % 73,1 dir. Her 2 ürün yılında ETAE-2, ETAE-4, GAPUTAEM-5, ETAE-3, ETAE-1, ETAE-5, ETAE-6, GAPUTAEM-2 ve ETAE-7 nolu hatlar ise hat ve çeşit ortalamasının üzerinde değer almışlardır. 2013-2014 yılı ince ekstrakt miktarı hat ortalaması % 75,2, standart ortalaması % 73,9, 2014-2015 yılı ince ekstrakt miktarı hat ortalaması % 75,2, standart ortalaması % 75,6 dir. Her 2 ürün yılında GAPUTAEM-2, ETAE-4, ETAE-5, ETAE-8, , ETAE-1, GAPUTAEM-5 ve GAPUTAEM-3 nolu hatlar ise hat ve çeşit ortalamasının üzerinde değer almışlardır. Genel olarak değerlendirildiğinde ise Hilal çeşidi hektolitre ağırlığı, bin tane ağırlığı, 2,5 mm elek üstü, protein oranı, kavuz miktarı ve ince ekstrakt bakımından diğer çeşitlerden daha iyi değer vermişlerdir. ETAE-4, ETAE-5, GAPUTAEM-3 ve GAPUTAEM-4 nolu hatlar belirtilen kalite analizleri bakımından Hilal standardının üzerinde veya yakın değerler ile dikkati çekmişlerdir. 2015-2016 yetiştirme sezonunda 1 lokasyonda (Menemen) yetiştirilen 5 standart (Sancak, Bürbüt, Troya, Barış, Kendal) ve 12 hat toplam 17 genotipte analiz yapılmıştır. Gelen numunelerde fiziksel analizler (Hektolitre ağırlığı, bin tane ağırlığı) ve protein oranı tamamlanmıştır. Diğer analizler devam etmektedir. Menemen lokasyonunda; Hektolitre ağırlığı 66,6-51,5 kg/hlt arasında değişmiş, ortalama 61,2 kg/hlt olarak tesbit edilmiştir ve en yüksek değeri (Avd-2)-1 nolu hat almıştır, bin tane ağırlığı 48,3-30,1g arasında değişmiş, ortalama 38,8 g olarak belirlenmiştir. Protein oranı % 17,0-9,2 arasında değişmiş, ortalama %12,9 ve en yüksek değere Troya standardı, en düşük değer ise GATAE-1 nolu hattında tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Arpa, Maltlık Arpa, Yemlik Arpa, Kalite Kriterleri

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ülkesel Yazlık Dilim Arpa Ortak Bölge Kalite Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Özge YILDIZ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Ceylan Büyükkileci, Nihan BAŞ ZEYBEKOĞLU, Dr. Safure GÜLER, Turgay ŞANAL, Dönüş ERMİŞER, Seda ÖZBAY, Arzu ÜNVER
Başlama-Bitiş Tarihi	01/07/2018 31/12/2022
Projenin Toplam Bütçesi	117.000,00 TL
Proje Özeti:	<p>Bu Proje TAGEM tarafından sürekli projeler kapsamında desteklenen Ülkesel Serin İklim Tahılları Yazlık Dilim Arpa Kalite Araştırmaları projesidir. Ülkesel boyutta ortak bölge kışlık ve yazlık dilim Arpa Kalite çalışmaları Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsünde Kalite Değerlendirme ve Gıda bölümü tarafından yürütülmekteydi. Ancak ülkesel boyutta ortak bölge yazlık dilim Arpa Kalite çalışmaları Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Teknoloji Laboratuvarı ve Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Kalite Değerlendirme ve Gıda Bölümü ile ortak yürütülmesi istenmektedir. Proje TAGEM bünyesinde faaliyet gösteren ve yazlık dilim arpa konusunda araştırma yapan tüm araştırma enstitülerinin ileri kademe materyallerinden seçilmiş hatlarından ve standartlarından oluşan deneme setinde yapılacaktır. Yazlık dilimde çalışan enstitülerce oluşturulacak deneme seti uygun bölgelerde ekilerek kalite analizleri yapılacak ve değerlendirilecektir. Bu proje ile materyal sadece maltlık yönü ile değil aynı zamanda yemlik yönü ile de gerekli analizlerle test edilip bu ürünlere yönelik çeşit tescil ettirilmek amaçlanmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, Maltlık kalite, Yemlik kalite, Çeşit, Çevre

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Ekmeklik Buğday Islah Materyali Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Turgay ŞANAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kazım KARACA, Dr. Alaettin KEÇELİ, Asiye SEİS SUBAŞI, Oğuz ACAR,
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 215.000 TL, 2019: 10.000 TL, 2020: 10.000 TL, 2021: 24.000 TL, 2022: 9.000 TL, Toplam: 268.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje kapsamında, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü bünyesindeki kışlık dilim ekmeklik buğday ıslah materyalinin kalite çalışmaları “Kalite Değerlendirme ve Gıda Bölümü” tarafından yürütülecektir. Ekmeklik Buğday Ön Verim Denemeleri, Verim Denemeleri, Bölge Verim Denemeleri ile ıslah çalışmaları kapsamında ihtiyaç duyulacak diğer denemelere ait materyalde kalite analizleri yapılacak ve sonuçları değerlendirilecektir. Bu proje ile Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü buğday ıslah birimine üstün özelliklerde yeni ekmeklik buğday çeşitlerinin tescil ettirilmesi yönünde katkı sağlanması amaçlanmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	Ekmeklik buğday, buğday kalitesi

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Makarnalık Buğday Islah Materyali Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Asuman KAPLAN EVLİCE
Yardımcı Araştırmacılar	Aliye PEHLİVAN, Dr. Tülin ÖZDEREN, Turgay ŞANAL, Ferda ÜNSAL, Ramazan AVCIOĞLU
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 216.000 TL, 2019: 18.000 TL, 2020: 18.000 TL, 2021: 17.000 TL, 2022: 17.000 TL, Toplam: 286.000 TL
Proje Özeti:	<p>Makarnalık buğday, hem çok sayıda üreticiyi ilgilendirmesi hem de makarna ve bulgur sanayinin hammaddesini oluşturması bakımından, dünya ve ülkemiz tarımında çok önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle verim ve kalitesi yüksek yeni çeşitlerin geliştirilmesi için ıslah çalışmaları yürütülmektedir. Bu proje kapsamında, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü bünyesindeki kışlık dilim makarnalık buğday ıslah materyalinin kalite özellikleri Kalite Değerlendirme ve Gıda Bölümü tarafından belirlenecektir. Çalışmada; Makarnalık Buğday Ön Verim Denemeleri, Verim Denemeleri ve Bölge Verim Denemelerinden gelen materyalde kalite analizleri yapılarak sonuçları değerlendirilecektir. Bu proje ile sanayinin istediği kalite özelliklerine sahip makarnalık buğday çeşitlerinin geliştirilmesine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, kalite, ıslah

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P02/005
Proje Başlığı	Makarnalık Buğday Islah Materyalinin Bazı Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Proje Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Aysun GÖÇMEN AKÇACIK
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet Şahin, Seydi AYDOĞAN, Berat DEMİR, Sümeyra HAMZAOĞLU, Musa TÜRKÖZ
Başlama-Bitiş Tarihi	2016-2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 13.500, 2017: 9.000, 2018: 9.000, 2019: 9.000, 2020: 10.500, Toplam: 51.000
Proje Özeti:	<p>Bu projede Makarnalık buğday ıslah materyalinin bazı kalite özelliklerinin belirlenerek seleksiyonda etkin şekilde kullanılmasını sağlamak ve yeni çeşit geliştirme çalışmalarına katkıda bulunulması amaçlanmıştır. 2015-2016 yetiştirme döneminde kuru ve sulu koşullarda Konya-Merkez ve dış lokasyonlarda yetiştirilen farklı kademelerdeki (ön verim, verim ve bölge verim denemeleri) makarnalık buğday ıslah materyallerinin örneklerinde 2 tekerrürlü olarak bazı kalite analizleri (Bintane ağırlığı, hektolitre ağırlığı, protein oranı, renk (b), SDS sedimantasyon) ve istatistik analizleri yapılmıştır. Bu proje kapsamında elde edilen sonuçların makarnalık buğday ıslah materyalinin seleksiyonunda kullanılması sağlanmıştır.</p> <p>Ön verim, verim ve bölge verim denemelerindeki ortalama protein oranları; KMVD'de % 14.85, KMBVD'de % 15.24, SMÖVD'de % 14.27 SMVD' % 13.46 ve SMBVD'de % 13.94 olduğu tespit edilmiştir. SDS sedimantasyon incelediğimizde KMVD'de 18.81 ml, KMBVD'de 23.62 ml, SMÖVD'de 20.00 ml, SMVD'de 21.54 ve SMBVD'de 21.98 ml elde edilmiştir. Renk (b) değerlerinin KMVD'de 21.74, KMBVD'de 19.59, SMÖVD'de 21.18, SMVD' 21.40 ve SMBVD'de 21.61 olduğu tespit edilmiştir. Makarnalık buğday örneklerinde bin tane ağırlığı, hektolitre ağırlığı gibi fiziksel analizlerde yapılabilecek materyallerin değerlendirilmesinde kullanılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, Makarnalık buğday , Kalite Kriterleri

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P02/002
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Dilim Makarnalık Buğday Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Turgay ŞANAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kazım KARACA, Aliye PEHLİVAN, Tülin ÖZDEREN, Asuman Kaplan EVLİCE, Alaettin KEÇELİ, Ramazan Avcıoğlu, Safure GÜLER, Dönüş
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 – 31.12.2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	83.000
Proje Özeti:	<p>Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü makarnalık buğday ıslah programından ve Ülkesel Kışlık Dilim Makarnalık Buğday Kalite Araştırmaları projesi kapsamında yürütülen Makarnalık Ortak Bölge Verim Denemesi (OBVD-KM) gelen numunelerde kalite analizleri yapılmıştır. Denemelerdeki hatların analiz sonuçları aynı denemede ki standart çeşitlerin sonuçları ile karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü tarafından Makarnalık Buğday Ön Verim Denemesi, İleri Kademe Makarnalık Verim Denemesi 51-52, Makarnalık Bölge Verim Denemesi 2-3, Kuru Makarnalık Ortak Bölge Verim Denemesi olmak üzere 6 denemeye ait materyalde kalite analizleri yürütülmüştür.</p> <p>Makarnalık Ön Verim Denemesinde 369 hat ve 40 standart çeşit analiz edilmiştir. SDS sedimentasyon analizine göre 6 hat Eminbey standardına göre daha yüksek sonuç vermiştir. Tüm hatların analiz sonuçları 8-77 ml arasında değişmiştir. Un b sarılık değerine göre 101 hat Kızıltan standardını geçmiştir. Hatların un b sarılık değerleri 26,11-16,11 arasında değişmiştir.</p> <p>İleri Kademe Makarnalık Verim Denemesi 51 iki lokasyonda ekilmiştir. Hektolitre ağırlığı 71,6-78,9 kg/hl arasında değişmiş ve 2, 3, 7, 19 nolu hatlar standardı geçmiştir. Bin tane ağırlığı 28,4-36,1 g arasında değişmiş standardı geçen hat bulunmamıştır. Camsı tane oranı % 96-100 arasında olmuş ve 1, 3, 9 22 nolu hatlar standardı geçmiştir. Protein oranı %7,1-18,8 arasında olmuş ve 2, 21 nolu hatlar standardı geçmiştir. b Sarılık değeri 16,98-23,88 arasında olmuş ve 1, 5, 15, 16, 19 nolu hatlar standardı geçmiştir. Sds sedimentasyon 11-66 ml arasında değişmiş 10 ve 23 nolu hatlar standardı geçmiştir.</p> <p>İleri Kademe Makarnalık Verim Denemesi 52 iki lokasyonda ekilmiştir. Hektolitre ağırlığı 72,9-77,3 hl/kg arasında değişmiş ve 17 ve 21 nolu hatlar standardı geçmiştir. Camsılık oranı % 93-100 arasında değişmiş ve 3, 9, 13,15, 17, 19 nolu hatlar standardı geçmiştir. Bin tane ağırlığı 31,8-38,6 g arasında değişmiş ve standardı geçen hat olmamıştır. Protein oranı % 14,7-17,6 arasında olmuş ve 10, 11 nolu hatlar standardı geçmiştir. b Sarılık değeri 17,05-21,63 arasında olup 17 nolu hat standardı geçmiştir. Sds sedimentasyon 13-60 ml arasında değişmiş ve standardı geçen hat bulunmamıştır.</p> <p>Makarnalık Bölge Verim Denemesi-2 beş lokasyonda ekilmiştir. Hatların Hektolitre ağırlığı 72,8-76,7 kg/hl arasında değişmiş ve 1, 2, 3, 18, 19, 22, 24 nolu hatlar standardı geçmiştir. Bin tane ağırlığı 33,9-40,3 g arasında değişmiş 6, 11, 13, 14, 19, 22, 24 nolu hatlar standardı geçmiştir. Camsılık oranı % 81-99 arasında değişmiş ve hiçbir hat standardı geçememiştir. Protein oranı % 12,7-15,9 arasında olmuş ve bütün hatlar standardı geçmiştir. b Sarılık değeri 17,48-22,02 arasında değişmiş 1, 7, 10, 11, 21, 24 nolu hatlar standardı geçmiştir. Un Sds sedimentasyon 22-70 ml arasında değişmiş ve 3 nolu hat standardı geçmiştir.</p> <p>Makarnalık Bölge Verim Denemesi-3 bir lokasyonda ekilmiştir. Hektolitre ağırlığı 73,4-77,8 kg/hl arasında değişmiş ve 2, 4, 5, 7, 8 nolu hatlar standardı geçmiştir. Bin tane ağırlığı 31,1-35,6 g arasında değişmiş hiçbir hat standardı geçememiştir. Camsılık oranı % 86-100 arasında değişmiş ve hiçbir hat standardı geçememiştir. Protein oranı % 11,7-15,9 arasında olmuş ve hiçbir hat standardı geçememiştir. b Sarılık değeri 18,32-23,35 arasında değişmiş 10-11 nolu hatlar standardı geçmiştir. Un Sds sedimentasyon 16-63 ml arasında değişmiş ve hiçbir hat standardı geçememiştir.</p> <p>Ortak Bölge Verim Denemesinde Altınova, Ulaş, İkizce, Eskişehir, Kütahya lokasyonlarından materyaller analize gelmiştir. Hektolitre ağırlığı 61,2-77,9 kg/hl arasında değişmiş ve Eskişehir-2 hattı standardı geçmiştir. Bin tane ağırlığı 34,8-42,3 g arasında değişmiş ankara-9 hattı standardı geçmiştir. Camsılık oranı değeri % 88,8-97,6 arasında değişmiş, Ankara-11 hattı standardı geçmiştir. Tane proteini % 13,2-14,9 arasında değişmiş ve standardı geçen hat bulunmamıştır. İrmik b Sarılık değeri 21,70-27,53 arasında değişmiş Eskişehir-2 ve Eskişehir-3 hatları standardı geçmiştir. İrmik Sds sedimentasyon 10-27 ml arasında değişmiş ve hiçbir hat standardı geçememiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğday, Makarnalık buğday , Kalite Kriterleri

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P02/002
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Dilim Makarnalık Buğday Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Turgay ŞANAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kazım KARACA, Aliye PEHLİVAN, Tülin ÖZDEREN, Asuman Kaplan EVLİCE, Alaettin KEÇELİ, Ramazan Avcıoğlu, Safure GÜLER, Dönüş ERMİŞER, Asiye Seis SUBAŞI, Oğuz ACAR, Seda KÜLEN, Buket CETİNER, Ferda ÜNSAL
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 – 31.12.2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	83.000

Proje kapsamında 2013-2014 üretim yılında, durum ön verim denemesi, Yabani durum ön verim denemesi, Makarnalık Bölge Verim Denemesi, İleri kademe 51, 52, 53 denemelerinde hatlar Junior un değirmeninde öğütülmüştür. Unlarında SDS sedimentasyon ve renk b sarılık değeri analizleri yapılmıştır. Durum ön verim denemesi, SDS sedimentasyona göre 7 hat Eminbey ve 17 hat b sarılık sonuçlarına göre Kızıltan standardını geçmiştir. Yabani Durum Buğdayı Ön Verim Denemesinde SDS sedimentasyon analizinde hiçbir hat Eminbey'i geçememiş, renk analizinde ise 16 hat Kızıltan standardını geçmiştir. MBVD denemesinde, 6 lokasyon ortalamasına göre Protein oranı bakımından 3 nolu hat Ankara-98 standardını geçmiştir. Un rengi b sarılık yönünden 1, 2, 5, 6, 7, 9, 14, 21 nolu hatlar Kızıltan standardını geçmiştir. SDS sedimentasyon değerine göre, hiçbir hat Eminbey standardını geçememiştir. İKMVD-51 denemesinde iki lokasyon ortalamasına göre Protein oranı bakımından 3, 6, 8, 11, 13, 18, 22, nolu hatlar Eminbey standardını geçmiştir. Un rengi b sarılık yönünden 3 nolu hat Kızıltan standardını geçmiştir. SDS sedimentasyon analizi sonuçlarına göre hiçbir hat Eminbey standardını geçememiştir. İKMVD-52 denemesinde protein oranı bakımından 4, 6, 8, 9, 11, 12, 14, 16, 18, 19, 21, 22 nolu hatlar Altın standardını geçmiştir. SDS sedimentasyon analizi sonuçlarına göre hatlar Eminbey standardını geçememiştir. b Sarılık Değerine göre 6, 9, 18, 19 nolu hatlar Kızıltan standardını geçmiştir. İKMVD-53 denemesinde üç lokasyon ortalamasına göre, protein oranı bakımından 4, 11, 13, 16, 17,19, 21 nolu hatlar standardı geçmiştir. SDS sedimentasyon değerlerine göre standardı geçen hat bulunmamıştır. b sarılık değeri: 1, 4, 7, 8, 16, 22, nolu hatlar Kızıltan standardını geçmiştir. Makarnalık Ortak Bölge Verim Denemesinde tüm örnekler Bühler irmik değirmeninde irmiğe öğütülmüştür. Hektolitreye Ağırlığına göre MBV-18 dışında tüm hatlar standardı geçmiştir. Bin tane ağırlığı analizine göre, MBV-04-17-18-19 nolu hatlar standardı geçmiştir. Protein oranı bakımından MBV-12 hattı standardı geçmiştir. SDS Sedimentasyon analizine göre standardı geçen hat olmamıştır. İrmik b sarılık değeri bakımından standardı geçen hat bulunmamıştır. Proje kapsamında 2014-2015 üretim yılında, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü makarnalık buğday ıslah programından ve Ülkesel Kışlık Dilim Makarnalık Buğday Kalite Araştırmaları projesi kapsamında yürütülen Makarnalık Ortak Bölge Verim Denemesi (OBVD-KM) gelen toplam 1047 numunede kalite analizleri yapılmıştır. Denemelerdeki hatların analiz sonuçları aynı denemede standart çeşitlerin sonuçları ile karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Durum ve yabani durum ön verim denemelerinden gelen 735 numunede miktar az olduğundan ve irmik elde edilmesine yeterli olamayacağından renk ve SDS sedimentasyon analizleri unda diğer ileri kademe, bölge ve ortak bölge verim denemelerinde irmikte yapılmıştır. Bu denemelerdeki 68 hat kalite özellikleri bakımından standart çeşitlerden daha iyi bulunmuştur. İleri Kademe Makarnalık Verim Denemesi-51 iki lokasyon, 19 hat 5 standart çeşit analiz sonuçları değerlendirildiğinde 1,2,3,5,9,10 ve 14 numaralı hatlar renk ve protein kalitesi bakımından en iyi olan Eminbey standart çeşidi ile aynı ve daha iyi sonuç vermişlerdir. İleri Kademe Makarnalık Verim Denemesi-52 denemesi protein kalitesi daha düşük hatlardan oluşmuş ve 3 lokasyon, 19 hat 5 standart çeşit analiz sonuçları değerlendirildiğinde hatların SDS sedimentasyon değerleri Eminbey standart çeşidinden daha düşük bulunmuştur. Altınova lokasyonunda kalite sonuçları daha düşük bulunmuştur. İrmik rengi bakımından 1, 3, 6 ve 13 numaralı hatlar Kızıltan 91 standart çeşidinden daha iyi sonuç vermiştir.

Makarnalık Bölge Verim Denemesi-2 Gözlü, Altınova, Malya, Ulaş, İkizce (Fakülte) lokasyonlarından gelen 120 numunede kalite analizleri yapılmıştır. Ulaş lokasyonunda hektolitreye ağırlığı, bin tane ağırlığı, ırmık verimi, ırmık rengi bakımından en yüksek protein oranı ve SDS sedimentasyon değeri bakımından düşük değer bulunmuştur. Hatlar genel olarak değerlendirildiğinde bir ileri kademeye aktarılan 15 numaralı hat ümitvar bulunmuştur. Makarnalık Ortak Bölge Verim Denemesi'nde İkizce-Fakülte, Ulaş, Altınova, Uşak, Eskişehir, Hamidiye lokasyonlarından gelen 72 numunede analizler yapılmıştır. Altınova protein oranı ve SDS sedimentasyonun en düşük olduğu, Ulaş ırmık rengi ve SDS sedimentasyonun en iyi olduğu Hamidiye hektolitreye ağırlığı ve bin tane ağırlığı en yüksek lokasyonlar olmuştur. SDS sedimentasyon değerinde Konya-2 hattı Eminbey çeşidinden yüksek diğer hatlar düşük bulunmuştur. SDS sedimentasyonu en iyi olan Konya-2 hattı ümitvar bulunmuştur. Ankara-2 ve 4, Eskişehir-3 ve hatları standart çeşit Eminbey kadar iyi kalitede olmasa da diğer standart çeşitlerden daha iyi kalite ümitvar bulunmuştur.

Proje kapsamında 2015-2016 üretim yılında, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü makarnalık buğday ıslah programından ve Ülkesel Kışlık Dilim Makarnalık Buğday Kalite Araştırmaları projesi kapsamında yürütülen Makarnalık Ortak Bölge Verim Denemesi (OBVD-KM) gelen numunelerde kalite analizleri yapılmıştır. Denemelerdeki hatların analiz sonuçları aynı denemedeki standart çeşitlerin sonuçları ile karşılaştırılarak değerlendirilmiştir. Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü tarafından Makarnalık Buğday Ön Verim Denemesi, İleri Kademe Makarnalık Verim Denemesi 51-52, Makarnalık Bölge Verim Denemesi 2-3, Kuru Makarnalık Ortak Bölge Verim Denemesi olmak üzere 6 denemeye ait materyalde kalite analizleri yürütülmüştür.

Makarnalık Ön Verim Denemesinde 369 hat ve 40 standart çeşit analiz edilmiştir. SDS sedimentasyon analizine göre 6 hat Eminbey standardına göre daha yüksek sonuç vermiştir. Tüm hatların analiz sonuçları 8-77 ml arasında değişmiştir. Un b sarılık değerine göre 101 hat Kızıltan standardını geçmiştir. Hatların un b sarılık değerleri 26,11-16,11 arasında değişmiştir.

İleri Kademe Makarnalık Verim Denemesi 51 iki lokasyonda ekilmiştir. Hektolitreye ağırlığı

71,6-78,9 kg/hl arasında değişmiş ve 2, 3, 7, 19 nolu hatlar standardı geçmiştir. Bin tane ağırlığı 28,4-36,1 g arasında değişmiş standardı geçen hat bulunmamıştır. Camsı tane oranı % 96-100 arasında olmuş ve 1, 3, 9 22 nolu hatlar standardı geçmiştir. Protein oranı %7,1-18,8 arasında olmuş ve 2, 21 nolu hatlar standardı geçmiştir. b Sarılık değeri 16,98-23,88 arasında olmuş ve 1, 5, 15, 16, 19 nolu hatlar standardı geçmiştir. Sds sedimentasyon 11-66 ml arasında değişmiş 10 ve 23 nolu hatlar standardı geçmiştir. İleri Kademe Makarnalık Verim Denemesi 52 iki lokasyonda ekilmiştir. Hektolitreye ağırlığı

72,9-77,3 hl/kg arasında değişmiş ve 17 ve 21 nolu hatlar standardı geçmiştir. Camsılık oranı % 93-100 arasında değişmiş ve 3, 9, 13,15, 17, 19 nolu hatlar standardı geçmiştir. Bin tane ağırlığı 31,8-38,6 g arasında değişmiş ve standardı geçen hat olmamıştır. Protein oranı % 14,7-17,6 arasında olmuş ve 10, 11 nolu hatlar standardı geçmiştir. b Sarılık değeri 17,05-21,63 arasında olup 17 nolu hat standardı geçmiştir. Sds sedimentasyon 13-60 ml arasında değişmiş ve standardı geçen hat bulunmamıştır. Makarnalık Bölge Verim Denemesi-2 beş lokasyonda ekilmiştir. Hatların Hektolitreye ağırlığı 72,8-76,7 kg/hl arasında değişmiş ve 1, 2, 3, 18, 19, 22, 24 nolu hatlar standardı geçmiştir. Bin tane ağırlığı 33,9-40,3 g arasında değişmiş 6, 11, 13, 14, 19, 22, 24 nolu hatlar standardı geçmiştir. Camsılık oranı % 81-99 arasında değişmiş ve hiçbir hat standardı geçememiştir. Protein oranı % 12,7-15,9 arasında olmuş ve bütün hatlar standardı geçmiştir. b Sarılık değeri 17,48-22,02 arasında değişmiş 1, 7, 10, 11, 21, 24 nolu hatlar standardı geçmiştir. Un Sds sedimentasyon 22-70 ml arasında değişmiş ve 3 nolu hat standardı geçmiştir. Makarnalık Bölge Verim Denemesi-3 bir lokasyonda ekilmiştir. Hektolitreye ağırlığı 73,4-77,8 kg/hl arasında değişmiş ve 2, 4, 5, 7, 8 nolu hatlar standardı geçmiştir. Bin tane ağırlığı 31,1-35,6 g arasında değişmiş hiçbir hat standardı geçememiştir. Camsılık oranı % 86-100 arasında değişmiş ve hiçbir hat standardı geçememiştir. Protein oranı % 11,7-15,9 arasında olmuş ve hiçbir hat standardı geçememiştir. b Sarılık değeri 18,32-23,35 arasında değişmiş 10-11 nolu hatlar standardı geçmiştir. Un Sds sedimentasyon 16-63 ml arasında değişmiş ve hiçbir hat standardı geçememiştir. Ortak Bölge Verim Denemesinde Altınova, Ulaş, İkizce, Eskişehir, Kütahya lokasyonlarından materyaller analize gelmiştir. Hektolitreye ağırlığı 61,2-77,9 kg/hl arasında değişmiş ve Eskişehir-2 hattı standardı geçmiştir. Bin tane ağırlığı 34,8-42,3 g arasında değişmiş ankara-9 hattı standardı geçmiştir. Camsılık oranı değeri % 88,8-97,6 arasında değişmiş, Ankara-11 hattı standardı geçmiştir. Tane proteini % 13,2-14,9 arasında değişmiş ve standardı geçen hat bulunmamıştır. İrmik b Sarılık değeri 21,70-27,53 arasında değişmiş Eskişehir-2 ve Eskişehir-3 hatları standardı geçmiştir. İrmik Sds sedimentasyon 10-27 ml arasında değişmiş ve hiçbir hat standardı geçememiştir.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ülkesel Kışlık Buğday Islah Çalışmaları Koordinasyonu Alt proje: Makarnalık Buğday Kalite Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Aliye PEHLİVAN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Asuman KAPLAN EVLİCE, Dr. Tülin ÖZDEREN, Turgay ŞANAL, Ferda ÜNSAL,
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 114.000 TL, 2019: 35.000 TL, 2020: 35.000 TL, 2021: 35.000 TL, 2022: 35.000 TL, Toplam: 254.000TL
Proje Özeti:	<p>Makarnalık buğday, hem çok sayıda üreticiyi ilgilendirmesi hem de makarna ve bulgur sanayinin hammaddesini oluşturması bakımından, dünya ve ülkemiz tarımında çok önemli bir yere sahiptir. Kaliteli makarnalık buğday talebinin karşılanabilmesi için, verim ve kalitesi yüksek yeni çeşitlerin geliştirilmesi için ıslah çalışmaları devam etmektedir. Bu Proje TAGEM tarafından sürekli projeler kapsamında desteklenen Ülkesel Serin İklim Tahılları Kışlık Dilim Makarnalık Buğday Kalite Araştırmaları projesinin devamıdır. Ülkesel Kışlık Dilim Makarnalık Buğday Kalite çalışmaları Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsünde Kalite Değerlendirme ve Gıda bölümünde yürütülmektedir. Proje ile TAGEM bünyesinde faaliyet gösteren ve kışlık dilim makarnalık buğday konusunda araştırma yapan tüm araştırma enstitülerinin ileri kademe materyallerinden seçilerek farklı lokasyonlarda yetiştirilen Ortak Bölge Verim Denemelerinden gelen ıslah materyalinin kalite özellikleri belirlenecek ve sonuçları değerlendirilecektir. Sanayinin istediği kalite özelliklerine (protein miktar ve kalitesi ve irmik rengi yüksek) sahip makarnalık buğday çeşitlerinin geliştirilmesine katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	Makarnalık buğday, kalite, irmik rengi, gluten kalitesi

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/006
Proje Başlığı	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Arpa Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Arzu AKIN
Yardımcı Araştırmacılar	Yaşar KARADUMAN, Soner YÜKSEL, Ali Cevat SÖNMEZ, Oğuzhan ULUCAN, Safure GÜLER, Dönüş ERMİSER
Başlama-Bitiş Tarihi	Ocak 2013 -Aralık 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013= 10.000 TL 2016=15.000 TL 2014= 11.000 TL 2017=16.000 TL 2015= 14.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projenin amacı Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Arpa Islah Birimi arpa ıslah materyalinin verim ve hastalıklara dayanıklılık gibi özellikleri yanında yemlik ve maltlık açısından kalite özelliklerinin durumu erken generasyonlardan, çeşit tescil aşamasına kadar belirlemektir.</p> <p>Bu amaçlarla; 2015-2016 üretim yılında AÖVD kademesinden 250 hatta 1000 tane ağırlığı, protein miktarı, elek analizi yapılmış ve ıslah birimi tarafından 114 hat seçilmiştir. AVD kademesinde ıslah biriminden gönderilen Eskişehir lokasyonuna ait 121 hatta 1000 tane ağırlığı, SKCS analizleri, protein miktarı analizleri yapılmıştır. ABVD kademesinde Hamidiye lokasyonu iptal edilmiş, Eskişehir, Uşak, Kütahya ve Afyonkarahisar lokasyonlarından gelen 96 hatta 1000 dane ağırlığı, hektolitreye, SKCS analizleri, protein miktarı, beta glukan miktarı, ham selüloz oranı ve ADF, NDF analizleri yapılmıştır. AVD ve ABVD kademesinden, SKCS analizleri sonucunda 2,8 mm den fazla çapa sahip olan hatlar malt üretilmesi, yapılan maltharda friabiliteye göre seçilenlerde ince ve kalın ekstrakt oranı tayini analizleri için Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Kalite ve Gıda Bölümüne gönderilmiştir.</p> <p>Bütün analiz sonuçları zamanında Islah Bölümüne aktarılmış olup bir üst kademeye geçecek materyalin kalite yönünden değerlendirilmesinde kullanılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, kalite, ıslah, protein, beta glukan miktarı, ham selüloz oranı, kavuz oranı

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P05/006
Proje Başlığı	Geçit Kuşığı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Arpa Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşığı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Arzu AKIN
Yardımcı Araştırmacılar	Yaşar KARADUMAN, Soner YÜKSEL, Ali Cevat SÖNMEZ, Oğuzhan ULUCAN, Safure GÜLER, Dönüş ERMİŞER
Başlama-Bitiş Tarihi	Ocak 2013 -Aralık 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013= 10.000 TL 2014= 11.000 TL 2015= 14.000 TL 2016=15.000 TL 2017=16.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projenin amacı Geçit Kuşığı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Arpa Islah Birimi arpa ıslah materyalinin verim ve hastalıklara dayanıklılık gibi özellikleri yanında yemlik ve maltlık açısından kalite özelliklerinin durumu erken generasyonlardan, çeşit tescil aşamasına kadar belirlemektir.</p> <p>Proje ile, 2013-2017 yıllarında Eskişehir Geçit Kuşığı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Buğday Islah Bölümü arpa ıslah materyalinin teknolojik kalite özelliklerinin durumu erken generasyondan çeşit tescil aşamasına kadar belirlenmiştir. Sonuçlar zamanında tamamlanmış, değerlendirmeler yapılmış, sonuçlar seleksiyon için buğday ıslah bölümüne aktarılmıştır. Önümüzdeki yıllarda kalitesi yüksek genotiplerin geliştirilmesine büyük katkı sağlanmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Arpa, kalite, ıslah, protein, beta glukan miktarı, ham selüloz oranı, kavuz

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Arpa Kalite Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Arzu AKIN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Yaşar KARADUMAN Soner YÜKSEL Ali Cevat SÖNMEZ Gülser YALÇIN Kadriye TAŞPINAR
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2018 01/01/2023
Projenin Toplam Bütçesi	164.100,00 TL
Proje Özeti:	<p>Arpa ıslah çalışmaları uzun zaman ve emek isteyen pahalı çalışmalardır. Islah çalışmalarında kışa ve hastalıklara dayanıklı, yatmayan, verimli çeşitlerin yanında beslenme kalitesi (insanlar ve hayvanlar için) ve maltlık kalitesi iyi çeşitlerin ıslahı ön plana çıkmaktadır. Bu proje ile Eskişehir Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Arpa Islah Birimi arpa ıslah materyalinin verim ve hastalıklara dayanıklılık gibi özellikleri yanında beslenme kalitesi ve maltlık açısından kalite özelliklerinin durumu erken generasyonlardan, çeşit tescil aşamasına kadar belirlenecektir. Bu amaçlarla;</p> <p>Gözlem Bahçesi: Seçilen ümit var hatlarda 1000 tane ağırlığı, protein miktarı, ADF NDF, beta glukan miktarı</p> <p>Ön Verim Denemelerinde: 1000 tane ağırlığı, protein miktarı, ADF NDF, beta glukan miktarı</p> <p>Verim ve Bölge Verim Denemelerinde: 1000 Tane ağırlığı, hektolitre ağırlığı, protein miktarı, beta glukan miktarı, ADF, NDF, çeşitli mineral madde miktarı (P, K, Ca, Mg, Fe, Cu, Mn, Zn gibi), miktarı analizleri yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	Mineral element içeriği, 1000 tane ağırlığı, Hektolitre ağırlığı, ADF, NDF, beta glukan, arpa kalitesi, beslenme kalitesi.

**SICAK İKLİM TAHİLLARİ ARAŞTIRMALARI
PROJE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI
(27 ŞUBAT-2 MART 2017)**

27 ŞUBAT 2017 PAZARTESİ

**ORTAK AÇILIŞ
09:30-12:30**

**YEMEK ARASI
12:30-14:00**

**I. OTURUM
14:00 - 15:30**

Türkan AYDEMİR	Açılış	TAGEM
----------------	--------	-------

Başkanlık Divanının Oluşturulması ve Gündem Hakkında Görüşmeler

Proje lideri/Sunan	Proje/Sunum Adı	Kurum	Projenin Durumu
Prof. Dr. Temel GENÇTAN	NKÜ Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü'nde Tahıllar Konusunda Yapılan Çalışmalar	Namık Kemal Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Dr. Halil SÜREK	Ülkesel Çeltik Islah Araştırmaları	TTAE	Bilgi

ARA

15:30-15:50

**II. OTURUM
15:50-18:00**

ÜLKESEL ÇELTİK ENTEGRE ÜRÜN YÖNETİM ARAŞTIRMALARI

Ülkesel Çeltik Islah Araştırmaları

Proje lideri/Sunan	Proje/Sunum Adı	Kurum	Projenin Durumu
Doç. Dr. İsmail SEZER	Ondokuz Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü Çeltik Çalışmaları	Ondokuz Mayıs Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Dr. Halil SÜREK	Trakya Marmara Bölgesi Çeltik Islah Araştırmaları	TTAE	Devam- Ara sonuç 13-17
Dr. Halil SÜREK	Trakya Marmara Bölgesi Çeltik Islah Araştırmaları	TTAE	Yeni Teklif 18-21

28 ŞUBAT 2017 SALI

I. OTURUM			
09:00-10:30			
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin GÜNGÖR	Çeltikte Çimlenme, Fide Gelişimi ve Su Alımı Üzerine NaCl'nin Etkileri	Düzce Üni. ZDBF	Bilgi
Serkan YILMAZ	Karadeniz Bölgesi Çeltik Islah Araştırmaları	KTAE	Devam-Ara Sonuç 12-17
Serkan YILMAZ	Karadeniz Bölgesi Çeltik Islah Araştırmaları	KTAE	Yeni teklif 18-21
Burak ÇAKMAK	Trakya-Marmara Bölgesi'nde Çeltikte (Oryza Sativa L.) Genotip x Çevre İnteraksiyonları ve Stabilite Analizleri	TTAE	Devam 17-18
ARA			
10:30-10:50			
II. OTURUM			
10.50-12.30			
Dr. Halil SÜREK	Çeltik Yanıklık Hastalığına (<i>Magnaporthe grisea</i>) Dayanıklı Çeltik Islahı Çalışmaları	TTAE	Sonuç 12-16
Dr. Halil SÜREK	Yabancı Ot İlaçlarına Dayanıklı Çeltik Islahı	TTAE	Devam 13-17
Rasim ÜNAN	Çeltik (Oryza sativa L.) Genotiplerinin Soğuğa Tolerans Yönünden Değerlendirilmesi (Doktora Tez Projesi)	KTAE	Sonuç 14-15
Rasim ÜNAN	Hibrit Çeltik (Oryza sativa L.) Islah Araştırmaları	KTAE	Devam
YEMEK ARASI			
12:30-14:00			
III. OTURUM			
14:00-15:30			
ÜLKESEL SICAK İKLİM TAHİLLARI ENTEGRE ÜRÜN YÖNETİMİ ARAŞTIRMALARI			
Ülkesel Mısır Islah Araştırmaları			
Prof. Dr. Süleyman SOYLU	Dünya ve Türkiye'de Mısır Üretimi ve Orta Anadolu Bölgesinde Mısır Tarımındaki Gelişmeler	Selçuk Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Dr. Faheem Shahzad BALOCH	Bazı Örneklerle Moleküler Markörlerin Bitki Islahında Kullanımı: Yeni Eğilimler ve Gelecekteki Sorunlar	Abant İzzet Baysal Üni. ZDBF	Bilgi
Rahime CENGİZ	Ülkesel Mısır Islah Araştırmaları	MAEM	Devam 14-18

Rahime CENGİZ - M. Cavit SEZER	Marmara Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları	MAEM	Devam 14-18
Mehmet PAMUKÇU	Akdeniz Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları	BATEM	Devam 14-18
ARA 15:30-15:50			
IV. OTURUM 15:50-18:00			
Erkan ÖZATA	Karadeniz Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları Mısrda Yeni Çeşitlerin Adaptasyonu ve Yetiştirme Tekniklerinin Geliştirilmesi	KTAE	Devam 14-18
Özel Sektör İle İşbirliği Projeleri			
Rahime CENGİZ	Özel Sektör-Enstitü İşbirliği İle Yerli Hibrit Mısır Çeşit Geliştirme Projesi (2007/1)	MAE	Bilgi
Dr. İbrahim CERİT	Özel Sektör-Enstitü İşbirliği İle Yerli Hibrit Mısır Çeşit Geliştirme Projesi (2007/1)	DATAE	Bilgi
Mehmet PAMUKÇU	Cin Mısrında Adaptasyon Yeteneği Yüksek, Kaliteli, Verimli, Yerli Hat ve Çeşitlerin Geliştirilmesi (TÜBİTAK 1003)	BATEM KTAE	Bilgi
Dr. Erkan ÖZATA	Silajlık Mısır Çeşit (Samada-07) Ve Çeşit Adaylarının Orta Karadeniz Bölgesi Üreticilerine Tanıtılması Ve Performanslarının Belirlenmesi	KTAE	Bilgi
01 MART 2017 ÇARŞAMBA			
I. OTURUM 09:00-10:30			
Doç. Dr. Faruk TOKLU	Çukurova Koşullarında I. Ürün Olarak Yetiştirilen Bazı Danelik Mısır (Zea mays indentata Sturt.) Çeşitlerinin Dane Verimi, Verim Komponentleri ve Kimi Agromorfolojik Karakterler Yönünden Değerlendirilmesi”	Çukurova Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Dr. İbrahim CERİT	Çukurova Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları	DATAE	Devam 14-18
Mehmet TEZEL	Orta Anadolu Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları	BDUTAE	Devam- Ara Sonuç 13-17
Mehmet TEZEL	Orta Anadolu Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları	BDUTAE	Yeni Teklif (18-21)
ARA 10:30-10:50			
II. OTURUM 10.50 – 12.30			

Dr. Hüseyin ÖZPINAR	Ege Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları Silajlık Mısır Çeşit Geliştirme Islahı	ETAE	Devam 17-21
Timuçin TAŞ	GAP Bölgesine Uygun Mısır Hat ve Çeşitlerinin Belirlenmesi	GAP TAE	Devam 14-18
Şehmus ATAKUL	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Mısır Adaptasyon Araştırmaları	GAP UTAEM	Devam 14-18
Nedim ACAR	Ülkesel Mısır Adaptasyon Projesi Bazı Mısır Çeşitlerinin Kahramanmaraş Koşullarına Adaptasyonun Belirlenmesi	DAGKAE	Sonuç 12-16
YEMEK ARASI 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:30			
Prof. Dr. Nuh BOYRAZ	Bitki Hastalıklarıyla Mücadelede Yeni Bir Yaklaşım: Konukçu Bağlantılı Gen Susturma	Selçuk Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Dr. M. Cavit SEZER	Bazı Şeker Mısır Genotiplerinin Genetik, Morfolojik ve Teknolojik Olarak Tanımlanması	MAE	Devam 16-17
Mesut ESMERAY	Ülkesel Mısır Islah Biyoteknoloji Araştırmaları	MAE	Devam 15-18
Bülent CENGİZ	Ülkesel Mısır Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	MAE	Devam 15-18
ARA 15:30-15:50			
IV. OTURUM 15:50-18:00			
Ahmet DUMAN	Ülkesel Mısır Islah Materyallerinde Silaj Kalite Değerlerinin Belirlenmesi	MAE	Devam 15-18
Mehmet Ali TÜRKAY	Çukurova Bölgesinde Mısır Koçan Kurdu (<i>Sesamia Nonagrioides Lef.</i>) ve Mısır Kurdu (<i>Ostrinia Nubilalis Hübn.</i>)'na Dayanıklı Mısır Islahı	DATAE	Devam 14-18
Dr. GÖNÜL CÖMERTPAY	Heterotik Grupları ve Pedigrileri Belirli Bazı Mısır Gen Kaynaklarına Ait Saf Hatlar ile Yerel Mısır Populasyonlarının Melez Mısır Geliştirmede Kullanılması	DATAE	Devam 16-20
Dr. İbrahim CERİT	Melez Mısır Islahında In-Vivo Katlanmış Haploid Tekniği İle Homozigot Hatların Geliştirilmesi (TÜBİTAK)	DATAE	Bilgi
02 MART 2017 PERŞEMBE			

I. OTURUM 09:00-10:30			
Timuçin TAŞ	Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Bazı Mısır Hatlarının Yüksek Sıcaklık ve Kuraklık Stresine Toleranslarının Belirlenmesi (Doktora)	GAP TAE	Devam 15-16
Dr. Recep YAVUZ	Mısır Hatlarının Herbisitlere Toleransının Belirlenmesi	MAE	Devam 17-18
Ahmet ÖZTÜRK	Mısırdaki Kuraklık Stresine Toleranslı Çeşit Islahı	BATAEM	Devam 17-21
Erdal GÖNÜLAL	Konya Şartlarında Dallı Darı Çeşitlerinin Farklı Su Streslerinde Verim, Bazı Morfolojik, Fenolojik ve Fizyolojik Özelliklerinin Belirlenmesi (Doktora Tezi)	KTSCMAE	Devam 16-17
ARA 10:30-10:50			
II. OTURUM 10:50-12:30			
ÜLKESEL MISIR YETİŞTİRME TEKNİĞİ ARAŞTIRMALARI			
Sevda KILINÇ	Diyarbakır Koşullarında Farklı Ekim Sıklığı ve Azot Dozlarının Mısır (<i>Zea mays L.</i>) Bitkisinde Verim ve Verim Unsurları Üzerine Etkisi	GAP UTAEM	Yeni teklif
Özlem AVŞAR	Fertigasyon Yöntemiyle Farklı Miktarlarda Azot Uygulamalarının Şeker Mısır Verim ve Verim Parametreleri Üzerine Etkilerinin Belirlenmesi	GAP UTAEM	Devam 14-16
Sevda KILINÇ	Ana Ürün ve İkinci Ürün Olarak Bazı Şeker Sorgum Çeşitlerinin Verim ve Verim Öğelerinin Belirlenmesi	GAP UTAEM	Devam 15-16
Betül KOLAY	Mısırdaki Farklı Dar Sıra ve Çift Sıra Yetiştirme Tekniğinin Verim, Verim Bileşenleri ve Bazı Toprak Özelliklerine Etkisi	GAPUTAEM	Devam 15-16
YEMEK ARASI 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:30			
YENİ ARAŞTIRMA KONULARI VE PROJE FİKİRLERİNİN BELİRLENMESİ			
ARA 15:30-15:50			
IV. OTURUM 15:50-18:00			
DİLEK VE ÖNERİLER, KAPANIŞ			

SICAK İKLİM TAHİLLARİ ARAŞTIRMALARI
PROJE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI PROGRAMI KİTAPÇIĞI
27 Şubat-2 Mart 2017
ANTALYA

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P04/003
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Çeltik İslah Araştırmaları
Proje Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr Halil SÜREK
Yardımcı Araştırmacılar	Rasim ÜNAN, Burak ÇAKMAK, Dr. Bülent TUNA
Başlama - Bitiş tarihleri	01.01.2013-31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 20.000 TL 2016: 32.000 TL 2014: 25.000 TL 2017: 35.000 TL 2015: 30.000 TL TOPLAM: 142 000 TL

Proje Özeti:

Projenin amacı; farklı olgunlaşma gruplarında, kısa boylu ve makineli hasada uygun, yüksek verim ve tane kalitesine sahip, hastalık ve zararlılara dayanıklı, düşük sıcaklıklara toleranslı çeltik çeşitleri geliştirmektir. Ayrıca, geliştirilen çeşitlerin elit ve orijinal tohumlarını üretmekte, proje hedefleri arasında yer almaktadır. Araştırmada introdüksiyon ve melezleme-seleksiyon ıslah yöntemleri kullanılmaktadır. Melezleme olarak, her yıl 50-150 arasında tekli, üçlü ve çift melez şeklinde melezleme yapılmaktadır. Açılan materyalin seleksiyonunda, kısmi bulk yöntemi uygulanmaktadır. Seçilen hatlar, önce gözlem bahçesi ve ön verim denemelerinde, daha sonra verim denemelerinde değerlendirilerek, standartlardan daha üstün özelliklere sahip hat veya çeşitler tescile aday gösterilmektedir.

Enstitümüzde, 1970 yılında başlatılan çeltik ıslah çalışmaları sonucunda, bugüne kadar introdüksiyon yolu ile 8, melezleme ile 37 ve mutasyonla 2 çeltik çeşidi geliştirilerek tescil ettirilmiştir. 2014 yılı çalışmaları sonucunda 4 yeni hat, tescile aday gösterilmiştir. 2016 yılında yürütülen ıslah çalışmaları kapsamında, 142 adet melez yapılmıştır. Açılan materyal olarak 1811 açılan materyal ekilmiş ve bunlardan 1476 adedi, bulk veya tek bitki ve saf hat şeklinde seçilmiştir. Gözlem bahçesinde toplam 398 hat veya çeşit değerlendirilmiş ve bunlardan 115 adedi farklı amaçlar için seçilmiştir. 2016 yılında, bu proje çerçevesinde, 3 ön verim, 4 verim ve 1 bölge verim denemesi yürütülmüştür. Verim denemelerinde 35 hat, çeltik verimi bakımından, en yüksek verimli standart çeşidi geçmiştir. Balıkesir'in Manyas, Çanakkale'nin Biga ilçeleri ile Bolu ilinde çeşit demonstrasyonu çalışmaları yürütülmüştür. 2016 yılında, 25 çeşidin 8950 kg elit ve 195 700 kg orijinal kademedede tohumları üretilmiştir.

2015 yılı başında, 2003043-TR2271-2-1-1, 2004010-TR2301-2-1-1, 2004039-TR2330-3-1-1 ve 2004044-TR2335-3-2-1 pedigri nolu hatlar ile 2016 yılı başında 2005004-TR2347-5-1-1-1, 2005043-TR2386-2-1-1-1 ve YRF-204-Mut 19-1-1-3-1 hatlar tescile aday gösterilmişlerdir. 2016 yılı sonunda bir erkenci ve bir de kısa boylu hattın tescile aday gösterilmesi planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çeltik (*Oryza sativa* L.), çeltik ıslahı, çeltik çeşidi

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P04/003	
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Çeltik Islah Araştırmaları	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Dr. Halil SÜREK	
Yardımcı Araştırmacılar	Rasim ÜNAN, Burak ÇAKMAK, Dr. Bülent TUNA	
Başlama - Bitiş tarihleri	01.01.2013-31.12.2017	
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 20.000 TL	2016: 32.000 TL
	2014: 25.000 TL	2017: 35.000 TL
	2015: 30.000 TL	TOPLAM: 142 000 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı; verim potansiyeli yüksek, kısa boylu ve makineli hasada uygun, hastalık ve zararlılara dayanıklı, farklı yetiştirme devrelerinde, soğuğa toleranslı, erkenci veya orta erkenci olgunlaşma süreli, dane kalitesi bakımından Türk tüketicisinin tercihine uygun, yüksek pirinç randımanı veren, düşük veya orta amiloz içerikli, düşük veya orta jelatinleşme sıcaklığına sahip, azotlu gübrelemeye iyi cevap veren çeltik çeşitleri geliştirmektir. Aynı zamanda, mevcut veya geliştirilecek yeni çeşitlerin elit ve orijinal tohumluklarını üretmekte proje amaçları arasında yer almaktadır.</p> <p>Bölgemizde çeltik ıslah çalışmaları, 1965 yılında, Yeşilköy Zirai Araştırma Enstitüsü tarafından başlatılmıştır. Çeltik çalışmaları, o zamanlar Yeşilköy Enstitüsüne bağlı, bir alt istasyon olan Enstitümüzde yürütülmüştür. 1970 yılında, Edirne Zirai Araştırma Enstitüsünün kurulmasından sonra, çeltik çalışmaları, bu kuruluşa devredilmiştir. Çalışmalar, 1982 yılına kadar bölgesel sorunlar üzerinde yoğunlaştırılmıştır. 1982 yılında ülkesel projeye dönüştürülmüş ve Enstitümüz proje merkezi olmuştur. Trakya yanında, diğer bölgelerde bulunan araştırma kuruluşları da projede görev almışlardır. Çalışmalar, 1996 yılına kadar Ülkesel Proje olarak yürütülmüştür. 1996 yılından sonra tekrar bölgesel projeye dönüştürülmüştür. Enstitümüzde çeltik ıslah çalışmaları, günümüze kadar, farklı zaman dilimlerinde, ıslah veya çeşit geliştirme çalışmaları şeklinde devam ettirilmiştir. Bölgede, çeltik ıslah çalışmaları, 1 Ocak 2013 ve 31 Aralık 2017 tarihleri arasında, "Trakya-Marmara Bölgesi Çeltik Islah Çalışmaları" projesi altında devam ettirilmektedir.</p> <p>Bu zamana kadar çeltik ıslah çalışmalarında, intyroduksiyon, melezleme-seleksiyon ve mutasyon ıslah metotları kullanılmıştır. Melezleme ve mutasyonla elde edilen açılan materyalin seleksiyonunda, kısmi bulk metodu kullanılmaktadır.</p> <p>Introduksiyon ve seleksiyon yoluyla elde edilen hatlar, önce gözlem bahçesinde, daha sonra ön verim ve verim denemelerinde denenmektedir.</p> <p>Bugüne kadar yürütülen çalışmalarda, 1979 yılından bu yana, 3874 kombinasyon melez yapılmıştır. 1981 yılından bu yana 42224 açılan materyal değerlendirilmiştir. Gözlem bahçelerinde 8683 hat veya çeşit denenmiştir. 3294 materyalin tohum yenileme işlemi gerçekleştirilmiştir. 1973-2016 yılları arasında 340 verim denemisinde, 7025 hat veya çeşit denenmiştir. 381 lokasyonda, çeşit demonstrasyonu çalışması yürütülmüştür.</p> <p>Günümüze kadar, introduksiyon yolu ile 8, melezleme ile 37 ve mutasyonla 2 olmak üzere, toplam 47 çeşit geliştirilip tescil ettirilmiştir. Bu çeşitlerden 8'i 2013 ve 4'ü de 2015 yılında, yani proje dönemi içerisinde tescil edilmiştir. Tescil edilen çeşitlerden Osmancık-97, Edirne, Efe, Kızıltan, Çakmak, Halilbey, Yatkın ve Gönen gibi çeşitler, üretimde geniş alanlarda kullanılmaktadır.</p> <p>Ayrıca, 2014 yılı sonunda, 2003043-TR2271-2-1-1, 2004010-TR2301-2-1-1, 2004039-TR2330-3-1-1 ve 2004044-TR2335-3-2-1 pedigrisi nolu hatlar ile 2016 yılı sonunda 2005004-TR2347-5-1-1-1, 2005043-TR2386-2-1-1-1 ve YRF-204-Mut 19-1-1-3-1 hatlar ve 2016 yılı sonunda ise 2007083-TR2563-4-1-2 ve 2007122-TR2602-3-1-1 hatlar tescile aday gösterilmişlerdir.</p>	
Anahtar Kelimeler:	Çeltik (<i>Oryza sativa</i> L.), çeltik ıslahı, çeltik çeşidi	

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Trakya-Marmara Bölgesi Çeltik Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr Halil SÜREK
Yardımcı Araştırmacılar	Rasim ÜNAN Dr. Bülent TUNA, Burak ÇAKMAK, Melis SEİDİ
Başlama - Bitiş tarihleri	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 111 550 TL 2021: 102 850TL 2019: 96 400 TL 2022: 112 550TL 2020: 92 750 TL TOPLAM: 516 100 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı, erkenci veya orta erkenci, kısa boylu ve makineli hasada uygun, farklı yetiştirme dönemlerinde soğuğa toleranslı, hastalık ve zararlılara dayanıklı, yüksek verimli ve kaliteli çeltik çeşitleri geliştirmek, bu çeşitlerin elit ve orijinal tohumluklarını üretmektir. Araştırmada, introduksiyon ve melezleme ıslah yöntemleri kullanılacaktır. IRRI veya ülkemiz ekolojisine uygun ülkelerden materyal temin edilecektir. Bu materyaller öncelikle, yeni varyasyonlar elde etmek için melezleme çalışmalarında kullanılacaktır. Bölgemiz koşullarına adapte olanlar, tescil ettirilecektir. Melezleme çalışmaları sonucunda elde edilecek açılan materyalin seleksiyonunda, kısmi bulk metodu kullanılacaktır.</p> <p>Elde edilen ümit var hatlar, önce gözlem bahçesi ve ön verim denemelerinde değerlendirildikten sonra, verim ve bölge verim denemelerinde deneneceklerdir. Mevcut çeşitlerden daha üstün performans gösterenler, tescile aday gösterileceklerdir.</p> <p>Gözlem bahçesi ve ön verim denemeleri, kuru şartlarda sıraya ekilecektir. Gözlem bahçeleri 5 m uzunluğunda ve sıra arası 25 cm olan 4 sıraya ve ön verim denemesi 7 metre uzunluğundaki, sıra arası 25 cm olan parsellere ekilecektir. Ön verim denemelerinde hasat alanı 1x6= 6 m² olacaktır. Verim denemeleri için ekim, ön çimlendirme işlemi yapılmış tohumların su içerisine elle serpilmesi şeklinde olacaktır. Ekimde parsel alanı 4x5=20 m² ve hasatta ise 3.5x4.5=15.75 m² olarak alınacaktır. Kuruya ekimlerde m²'ye 500 ve su içerisine yapılacak ekimlerde ise 450 tane kullanılacaktır. Denemeler tesadüf blokları deneme deseninde üç tekerrürlü olarak kurulacaktır.</p> <p>Materyalin değerlendirilmesinde, çiçeklenme ve olgunlaşma gün sayısı, bitki boyu, salkım uzunluğu, fide gücü, m²'de salkım sayısı, başakçık sterilitesi, hastalık ve zararlılara dayanıklılık, tane verimi, çeltik ve pirinç 1000 tane ağırlığı, tane boyutları ve pirinç randımanı gibi özellikler bakımından gözlem ve analizler yapılacaktır. Ayrıca, elde edilecek ileri seviyedeki hatlar, bölgemizde çeltik yanıklık hastalığının sıklıkla görüldüğü yörelerde, tarla şartlarında hastalık testine tabi tutulacaktır.</p> <p>Tescil ettirilen çeşitlerin tanıtımı ve yayımı amacıyla, farklı lokasyonlarda demonstrasyon çalışmaları yürütülecektir. Aynı zamanda, bu çeşitlerin elit ve orijinal tohumlukları üretilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler:	Çeltik (<i>Oryza sativa</i> L.), çeltik ıslahı, çeltik çeşidi

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/03/03/06/01
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Çeltik Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Serkan YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Melih ENGİNSU
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2013 / 31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	2012: 15.000 TL 2013: 16.000 TL 2014: 17.000 TL 2015: 18.000 TL 2016: 19.000 TL

Proje Özeti:

2016 yılı çalışmaları; farklı kombinasyonlarda melezleme, açılan materyalde seleksiyon çalışmaları, verim denemesi, bölge verim denemeleri, fyd ve çeşit tescil denemelerinden oluşmuştur. Açılan materyaller enstitümüzde yapılan melez materyal ve Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından enstitümüze gönderilen materyallerden oluşmaktadır. Açılan materyallerden bu sene 16 adet F1, 17 adet F2, 8 adet F3, 4 adet F5, 2 adet F6 ve 12 adet F7 materyali seleksiyon yapılarak bir üst kademeye alınarak değerlendirilmiştir.

Verim denemesinde 3'ü standart olmak üzere 8 adet genotip denemede değerlendirilmeye alınmıştır. Çizelge 3 incelendiğinde tüm karakterler bakımından hat ve çeşitler arasında istatistiki olarak çok önemli farklılıklar bulunmaktadır. Verim denemesinde ortalama tane verimi 567 kg/da olarak elde edilmiştir.

Bölge verim denemesindeki hatlar arasında tane verimi bakımından hat ve çeşitler arasında istatistiki olarak önemli derecede farklılıklar tespit edilmiştir. Tane verimi bakımından değerlendirildiğinde en yüksek verimi 750 kg/da ile KA677 nolu hattın, en az tane verimi 490 kg/da ile KA-1011 nolu hattın elde edilmiştir. Denemenin ortalama tane verimi 622 kg/da olarak belirlenmiştir. Denemedeki ortalama 1000 tane ağırlığı 30,6 g, ortalama randıman ise % 58,4 olarak tespit edilmiştir. KA-677, KA-768, KA-996, KA-753, KA-1005, KA-1003-1, KA-775, KA-668, KA-716, KA-029 ve KA-759 gelecek sene Gelemen, Terme ve Bafra lokasyonlarında tekrar deneneceklerdir.

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/03/03/06/01
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Çeltik Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Serkan YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Melih ENGİNSU
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2013 / 31.12.2017
Proje Özeti:	<p>2013-2016 Yılları arasında enstitümüzde toplam 44 melez yapılmıştır. 2013-2016 yılları arasında toplam 680 hat ve çeşit üzerinde çalışılmıştır ve bunlardan 310 tanesi tek bitki olarak, 154 tanesi bulk olarak hasat edilmiştir. Yurt dışından sağlanan genotiplerle gözlem bahçeleri kurulmuştur. Gözlem bahçeleri Samsun lokasyonunda yürütülmüştür.</p> <p>Verim Denemeleri :2013-2017 yılları arasında 4 adet verim denemesi kurulmuş, toplam 42 hat ve çeşit denemeye alınmış ve bunlardan 17 tanesi seçilmiştir. 2013 yılında 1 adet Verim Denemesi kurulmuş, 3 hat ve çeşit denemeye alınmış ve 2 tanesi seçilmiştir. KA 716 çeşidinden 921 kg/da ile en yüksek verimi vermiştir. 2014 yılında 1 adet Verim Denemesi kurulmuş, 11 hat ve çeşit denemeye alınmış ve 7 tanesi seçilmiştir. KA 693 hattından 853 kg/da ile en yüksek verimi verirken, en düşük verim ise 191 kg/da ile 20072-KA002 hattından elde edilmiştir. 2015 yılında 1 adet Verim Denemesi kurulmuş, 8 hat ve çeşit denemeye alınmış ve 8 tanesi seçilmiştir. En yüksek verim, 537 kg/da ile KA 029 hattından elde edilirken, en düşük verim ise 412 kg/da ile KA-1003-2 çeşidinden elde edilmiştir. 2016 yılında 1 adet Verim Denemesi kurulmuş, 8 hat ve çeşit denemeye alınmış ve 1 tanesi seçilmiştir. En yüksek verim, 680 kg/da ile KA 933 hattından elde edilirken, en düşük verim ise 325 kg/da ile KA 926 hattından elde edilmiştir.</p> <p>2013-2016 yılları arasında Samsun ve Bafra’da 8 adet Bölge Verim Denemesi kurulmuş, toplam 57 hat ve çeşit denemeye alınmış ve bunlardan 38 tanesi seçilmiştir.</p> <p>2013 yılında Samsun ve Bafra’da Bölge Verim Denemesi kurulmuş, 9 hat denemeye alınmış ve 8 tanesi seçilmiştir. Birleştirilmiş Analiz sonuçlarına göre en yüksek verim 919 kg/da ile KA 759 hattından elde edilirken, en düşük verim ise 761,22 kg/da ile KA 754 hattından elde edilmiştir. 2014 yılında Samsun ve Bafra’da olmak üzere 2 lokasyonda Bölge Verim Denemesi kurulmuş, 10 hat ve çeşit denemeye alınmış ve 8 tanesi seçilmiştir. Birleştirilmiş analizde KA759 hattı 754 kg/da ile en yüksek verimi verirken, KA 710 hattı 418 kg/da ile son sırada yer almıştır. 2015 yılında Samsun ve Bafra’da olmak üzere 2 lokasyonda Bölge Verim Denemesi kurulmuş, 15 hat ve çeşit denemeye alınmış ve 15 tanesi seçilmiştir. Birleştirmiş analiz sonuçlarına göre en yüksek verim 573 kg/da ile 2007KA-005 hattından elde edilirken, en düşük verim ise 466 kg/da ile KA 661 hattından elde edilmiştir. 2016 yılında Samsun’da Bölge Verim Denemesi kurulmuş, 26 hat ve çeşit denemeye alınmış ve 10 tanesi seçilmiştir. Ka 677 hattı 750 kg/da ile en yüksek verimi verirken, KA1011 hattı 490 kg/da ile son sırada yer almıştır.</p>

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	TAGEM/03/03/06/01
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Çeltik Islahı Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Serkan YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Melih ENGİNSU
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2013 / 31.12.2017
Proje Özeti:	<p>Çeltik Islahı Araştırma Projesi, Ülkemizin ve Karadeniz Bölgesinin farklı ekolojik çeltik üretim alanlarına mevcut çeşitlere göre daha üstün verim ve kaliteye sahip, özellikle sahilde sorun olan çeltik yaprak yanıklığı (<i>Piricularia oryzae</i>), kök çürüklüğü (<i>Fusarium spp.</i>) hastalığına ve yatmaya dayanıklı veya toleranslı, düşük başakçık kısırılığı olan, erkenci veya orta erkenci, makinalı hasada uygun, gelişmenin farklı devrelerinde düşük sıcaklıklara dayanıklı, tuzluluğa toleranslı çeşit yada çeşitler geliştirmek amaçlamaktadır. Bu amaçlara ulaşmak için introdüksiyon, melezleme ve seleksiyon ıslah metodları uygulanacaktır. Materyal F3 kademesinde yurt içi ve yurt dışı kuruluşlardan temin edilecektir. Ayrıca Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü ile koordineli bir şekilde melezleme programı oluşturulup melezleme çalışmalarına devam edilecektir. Seleksiyonda kısmi bulk veya toptan seçme metodu kullanılarak, hastalıklara mukavemet, verim ve kalite göz önüne alınacaktır. Bölgenin farklı iklim ve toprak yapısına sahip yerlerinde verim denemeleri kurulacaktır. Ayrıca çeşit tescil denemeleri ve bölge verim denemeleri de yürütülecektir.</p> <p>Karadeniz Bölgesinde (Samsun, Tokat, Çorum, Çankırı, Kastamonu ve Sinop) 2015 yılı verilerine göre, 28,095 hektar ekim yapılmış, 226.758 ton üretim gerçekleştirilmiştir (TÜİK, 2015). Ülkemiz çeltik ekim alanlarının % 24'i bu bölgemizde yer almaktadır. Bölgede çeltik ekilen önemli iller başta Samsun olmak üzere, Çorum, Çankırı, Sinop ve Kastamonu'dur.</p> <p>Materyal ve Metod: Proje çalışmalarında, Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nden temin edilecek olan açılan materyaller ve hatlar ile yurtdışından temin edilecek olan introdüksiyon materyalleri kullanılacaktır. Ayrıca bölgemizden toplanacak olan yerel popülasyonlar veya yurt dışı kaynaklı çeşit veya hatlar ile tescilli çeşitler arasında kombinasyonlar oluşturulacak ve melezleme programına alınacaklardır. Elde edilen açılan materyalin seleksiyonunda modifiye bulk metodu kullanılacaktır. Modifiye bulk metodunda; F1 ve F5'de bulk ekimi yapılır F5 hasadından sonra tek bitki seleksiyonuna başlanmaktadır. Bu kademelerde istediğimiz ıslah kriterlerine uygun seleksiyon yapılarak bulk ekim yapılacaktır. F5 kademesinin hasadında seçilen salkımlardan her birinden tek bitki sıraları oluşturulacaktır. Tek bitkiler 5 m²'lik barlara ekilmektedir. F6 kademesinde durulmuş hatlar Ön Verim Denemesine aktarılacaktır. F6 kademesindeki durulmamış hatlar ise negatif seleksiyon yapılarak F7 kademesine aktarılacaktır. Ön Verim Denemesi Augmented ya da Dengeli Latis Deneme desenine göre kurulacaktır. Ön verim Denemesinde öne çıkan hatlar Verim Denemelerine aktarılacaktır. Verim Denemeleri Tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekerrürlü olarak kurulacaktır. Verim Denemesinden öne çıkan hatlar ile Bölge Verim denemeleri Tesadüf Blokları Deneme desenine göre en az 2 lokasyonda kurulacaktır. Bu denemelerde verim ve diğer tarımsal özellikler yönünden üstün vasıflara sahip olanlar belirlenerek, çeşit tescil denemelerinde denenmek üzere tescile teklif edileceklerdir.</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/17/A07/P02/004
Projenin Adı	Trakya-Marmara Bölgesi'nde Çeltikte (Oryza sativa L.) Genotip x Çevre İnteraksiyonları ve Stabilite Analizleri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Burak ÇAKMAK
Başlama - Bitiş tarihleri	01/01/2017 – 31/12/2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2017: 7.800 TL, 2018: 7.800 TL TOPLAM: 15.600 TL
Proje Özeti:	<p>Bu araştırma projesinin amacı, bazı çeltik genotiplerinin Trakya-Marmara Bölgesi'nde farklı çevrelerdeki (Edirne, İpsala ve Gönen lokasyonlarında) performanslarını incelemek ve incelenen karakterler yönünden stabilitelerini tespit etmektir. 7 ileri çeltik hattının, bölgenin farklı ekolojilerinde tescilli çeşitlerle kıyaslanarak verim ve kalite yönünden performansları ortaya konulacaktır. Yapılacak istatistiksel analizlerle Trakya-Marmara Bölgesi'ne uygun yüksek verimli ve kaliteli genotiplerin belirlenmesine çalışılacaktır.</p> <p>Denemeler Edirne'nin Merkez ve İpsala ile Balıkesir'in Gönen ilçesi olmak üzere 3 lokasyonda 4 tekrarlamalı olarak tesadüf blokları deneme deseninde 2016'da yürütülmüştür. Çalışmada, bölgede yaygın olarak yetiştirilen Osmançık, Halilbey, Kızıltan, Edirne çeşitleri, Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü ıslah programlarına ait 7 adet ileri çeltik hattı ve özel sektöre ait 1 adet çeşit materyal olarak kullanılmıştır. Ekim, metre kareye 450 adet ön çimlendirme işlemi yapılmış tohumun su içerisine elle serpilmesi şeklinde yapılmıştır. Ekimde parsel alanı $4 \times 5 \text{ m} = 20 \text{ m}^2$ ve hasatta $3.5 \times 4.5 \text{ m} = 15.75 \text{ m}^2$ olarak tutulmuştur.</p> <p>Araştırmada, çiçeklenme gün sayısı, olgunlaşma gün sayısı, bitki boyu, salkım uzunluğu, bitkide salkım sayısı, salkımda başakçık sayısı, salkımda tane sayısı, kısır başakçık oranı (%), çeltik verimi, bin tane ağırlığı, hektolitreye ağırlığı, kırıklı randıman, kırksız randıman ve tane boyutları incelenmiştir.</p> <p>Edirne'de 7 nolu, İpsala ve Manyas lokasyonlarında 3 nolu çeşit çeltik verimi yönünden ilk sırayı almıştır. Edirne Merkez ilçede çeltik verimleri 600-800 kg arasında, İpsala'da 500-800 kg arasında ve Manyas'ta 650-750 kg arasında değişmiştir.</p> <p>Denemeler, ikinci yıl olan 2017'de tekrarlanacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler:	Çeltik, Oryza sativa L., verim, kalite, stabilite, çevre x genotip interaksiyonu.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P04/01
Proje Başlığı	Çeltik Yanıklık Hastalığına (<i>Magna porthe grisea</i>) Dayanıklı Çeltik Islahı Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr Halil SÜREK
Yardımcı Araştırmacılar	Rasim ÜNAN, Dr Adnan TÜLEK , Melis SEİDİ
Başlama - Bitiş tarihleri	01.01.2012-01.01.2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012: 15.000 TL 2015: 22.000 TL 2013: 17.000 TL 2016: 24.000 TL 2014: 20.000 TL TOPLAM: 98 000 TL

Proje Özeti:

Bu projenin amacı, geri melezleme ve marker destekli seleksiyon yardımı (MAS) ile ülkemizde yaygın olarak ekilen Osmancık-97 ve yüksek verimli Halilbey çeltik çeşitlerini, çeltik yanıklık hastalığına (*Magna porthe grisea*) dayanıklı hale getirmektir. Bunun yanında, Enstitümüzde farklı dayanıklılık kaynakları kullanılarak, yeni dayanıklı çeşitler geliştirmektir. Bu çalışma iki ayrı Enstitüde yürütülmektedir.

I. Çalışmada, IRRİ'de (Uluslararası Çeltik Araştırma Enstitüsü) Osmancık-97 ve Halilbey çeltik çeşitleri, 2010 yılında başlatılan bir çalışma sonucunda, yanıklık hastalığına dayanıklılık sağlayan Pi40 geni aktarılmıştır. 2014 yılında başlayan ve 3 yıl devam edecek projenin ikinci aşamasında, dayanıklı hale getirilen bu materyal veya hatlara, bazı yeni dayanıklılık genleri de ilave edilerek, bir gen pramidi oluşturma çalışması başlatılmıştır. Bu çalışmalara 2016 yılında da devam edilmiştir. Ayrıca, elde edilen Halilbey ve Osmancık-97 geri melez hatlarında hastalık ve diğer özellikler bakımından değerlendirmeler yapılmıştır. Bunun yanında, 2016 yılında 22 Halilbey ve Osmancık-97 ger melez hattı değerlendirilmek üzere, Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsüne gönderilmiştir.

II. Çalışma, Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsünde yürütülmektedir. Bu çalışmada ise, IRRİ'den gönderilen materyallerde, seleksiyon ve değerlendirme işlemleri gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda, dayanıklılık çalışmasında, Pi40 geni yanında, Pi20, Pib, Pi7, Pi12, Pita-2, Pita, Piz-5, Pil, Pik ve Pik-s gibi dayanıklılık genleri kullanılmaktadır. Bu bağlamda, 2016 yılında Enstitümüzde, dayanıklılık geni taşıyan çeşit ve hatlar ile Enstitü çeşitleri arasında, 93 tek melez ve 2 adet G₃ kademesindeki geri melez çalışmasına devam edilmiştir. F₂ ve F₆ generasyonları arasında, farklı generasyonlarda, ekilen toplam 354 açılan materyalden 276 adet materyal bulk veya tek bitki şeklinde seçilmiştir. Ayrıca, 14 adet hat gözlem bahçesinde, 2 hat ise ön verim denemesinde değerlendirilmek üzere, seçilmiştir. Gözlem bahçesinde değerlendirilen toplam 166 materyalden 39'u gözlem, 28 ön verim denemesi için seçilmiştir.

2016 yılında gerçekleştirilen bir ön verim denemesinde 20 ve bir verim denemesinde ise 13 hat değerlendirilmiştir. Ön verim ve verim denemesinde ikiyeşer hat en yüksek verimli standardı verim yönünden geçmişlerdir. Ayrıca, Edirne'nin İpsala, Çanakkale'nin Biga ve Balıkesir'in Gönen ilçelerinde 3 lokasyonda, Pi40 geri melez hatları ve Enstitümüzde geliştirilen bazı çeşitler kullanılarak bir hastalık test bahçesi yürütülmüştür.

2015 yılında yılı sonunda, TR-7-3-2-1-2, IR99599-1-12-B, IR99598-2-8-10-1 ve IR99586-3-7-14-B hatları tescile aday gösterilmiştir. 2016 yılı sonunda, bir veya iki hattın tescile aday gösterilmesi planlanmaktadır

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P04/002
Proje Başlığı	Yabancı Ot İlaçlarına Dayanıklı Çeltik Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr Halil SÜREK
Yardımcı Araştırmacılar	Rasim ÜNAN
Başlama - Bitiş tarihleri	01.01.2013-31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	2013: 8.500 TL 2016: 10.000 TL 2014: 9.000 TL 2017: 11.000 TL 2015: 9.000 TL TOPLAM: 47.500 TL
Proje Özeti:	<p>Projenin amacı; 2007-2012 yılları arasında yürütülen çalışmalarda; elde edilen IMI gurubu yabancı ot ilaçlarına dayanıklı farklı açılan materyaller, geri melez popülasyonları ve saf hatlar kullanılarak, IMI gurubu yabancı ot ilaçlarına dayanıklı çeltik çeşitleri elde etmektir. Bu çeşitler, çeltiğin yakın akrabası olan, kırmızı çeltik ve konvansiyonel çeltik yabancı ot ilaçlarına direnç gösteren bazı yabancı otların kontrolünde kullanılacaktır.</p> <p>2016 yılında, 2015 yılında üzerinde çalışılan 35 BC6F2 ve 38 BC6F3 kademesindeki geri melez ve açılan materyal popülasyonlarından seçilen 100 adet hat gözlem bahçelerinde ve 17 hat ise ön verim denemesinde değerlendirilmiştir. Gözlem bahçesinden 28 IMI hattı seçilmiştir. Bir 2017 yılında, ön verim denemelerinde değerlendirilecektir. 2016 yılında, 20 çeşitli bir ön verim denemesi ile 17 çeşitli bir verim denemesi yürütülmüştür. Ön verim denemesinde 8 IMI hattı, verim denemesinde ise 6 IMI hattı, standart çeşitler, IMI Çeşit ve Luna'yı çeltik verimi yönünden geçmişlerdir. IMI geni taşıyan çeşit ve hatlar ile konvansiyonel çeşit ve hatlar arasında 38 adet melez yapılmıştır.</p> <p>Ayrıca, Edirne Merkez ve İpsala ilçeleri ile Balıkesir'in Gönen ilçesi olmak üzere, toplam 3 lokasyonda, IMI Çeltik Çeşit Denemesi yürütülmüştür.</p> <p>2014 yılında, 5 çeşit adayı IMI hattı için tescile müracaatta bulunulmuştur. Bunlar, TR2521-1-2-1 IMI, TR2521-5-3-1 TR2554-2-2-1, TR2524-4-1-1 I ve TR2530-4-1-1'dir. 2015 yılı sonunda, iki IMI hattı, 2007050-TR2530-2-1-3 ve 2011154-TR3091-1 içinde tescile aday gösterilmiştir. 2016 yılı sonunda, seçilen 3 IMI hattı için tescile müracaat edilmesi düşünülmektedir. Üretim iznli, IMI 2521'den 4400 kg ve IMI 2554 çeşidinden ise 13 800 kg orijinal tohum üretilmiştir. IMI hatlarından toplam 1200 kg elit tohum üretilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler:	Çeltik (<i>Oryza sativa</i> L.), IMI çeltik, kırmızı çeltik, IMI grubu yabancı ot ilacı

SONUÇ PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A12/P04/001
Proje Başlığı	Çeltik (Oryza sativa L.) Genotiplerinin Soğuğa Tolerans Yönünden Değerlendirilmesi (Doktora Tez projesi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Rasim ÜNAN
Yardımcı Araştırmacılar	Prof. Dr. Temel GENÇTAN
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2014 – 31/12/2015
Projenin Toplam Bütçesi:	25.900 TL

Proje Özeti:

Bu çalışma; soğuk stresinin çeltik genotipleri üzerine etkilerini belirlemek amacıyla laboratuvar ve tarla denemeleri şeklinde yürütülmüştür. Çimlenme, fide gelişme ve sapa kalkma dönemlerini içeren laboratuvar çalışmalarında 237 adet genotip denenmiştir. Tarla çalışmalarında 13 genotipin doğal koşullarda soğuk stresine tepkilerini belirlemek amacıyla 2013, 2014 ve 2015 yıllarında deneme kurulmuştur. Çimlenme döneminde; genotiplerin % 20'si toleranslı, % 53'ü orta toleranslı, % 22'si hassas ve % 5'i çok hassas olarak belirlenmiştir. Fide döneminde; genotiplerin % 4'ü yüksek toleranslı, % 23'ü toleranslı, % 37'si orta toleranslı, % 25'i hassas ve % 11'i çok hassas bulunmuştur. Sapa kalkma döneminde Tunca, Hamzadere ve IR50 çeşitleri hassas olarak belirlenmiştir. Çimlenme döneminde 1, fide gelişme döneminde 2 ve sapa kalkma döneminde 3 QTL bölgesinin taranması sonucu genotipler hassas, orta toleranslı ve toleranslı olarak gruplara ayrılmıştır. Tarla denemeleri üç farklı ekim zamanında bölünmüş parseller deneme desenine göre üç tekrarlamalı olarak kurulmuştur. Erken ekimler 30 Nisan, normal ekimler 20 Mayıs ve geç ekimler 10 Haziran tarihlerinde yapılmıştır. Erken ekimlerde metrekarede bitki sayısı, metrekarede salkım sayısı, normal ve geç ekimlerde sterilite oranı tane verimini etkileyen en önemli faktörler olarak belirlenmiştir. Soğuk stres koşullarında Mevlütbey, Paşalı ve Halilbey çeşitlerinin yetiştirilmesi önerilebilir. Ayrıca soğuğa toleranslı olarak belirlenen genotipler ıslah çalışmalarında kullanılmak üzere önerilebilir.

Anahtar kelimeler: Çeltik, çimlenme, ekim zamanı, fide gelişme, sapa kalkma, soğuk toleransı.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P04/001																																
Projenin Adı	Hibrit Çeltik (Oryza sativa L.) İslah Araştırmaları																																
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü																																
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	TAGEM																																
Proje Yürütücüsü	Dr. Rasim ÜNAN																																
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Halil SÜREK, Melis SEİDİ, Dr. Nur KOYUNCU																																
Başlama - Bitiş tarihleri	01.01.2016 - 31.12.2020																																
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	<table border="1"><thead><tr><th rowspan="2"></th><th colspan="6">YILLARA GÖRE DAĞILIM</th></tr><tr><th>1.Yıl</th><th>2.Yıl</th><th>3.Yıl</th><th>4.Yıl</th><th>5.Yıl</th><th>Toplam</th></tr></thead><tbody><tr><td>Kalan</td><td>-</td><td>35000</td><td>40000</td><td>37000</td><td>42000</td><td>154000</td></tr><tr><td>Kullanılan</td><td>35000</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>-</td><td>35000</td></tr></tbody></table>							YILLARA GÖRE DAĞILIM						1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	Toplam	Kalan	-	35000	40000	37000	42000	154000	Kullanılan	35000	-	-	-	-	35000
	YILLARA GÖRE DAĞILIM																																
	1.Yıl	2.Yıl	3.Yıl	4.Yıl	5.Yıl	Toplam																											
Kalan	-	35000	40000	37000	42000	154000																											
Kullanılan	35000	-	-	-	-	35000																											
Proje Özeti	<p>Bu proje ülke ekolojisine ve ülke pazarına uygun hibrit çeltik ıslah etmek maksadıyla, A, B ve restorer hatların geliştirilmesini amaçlamaktadır. CMS erkek kısırlık, maintainer ve restorer hatlar geliştirmek üzere melez, geri melez, introdüksiyon ve seleksiyon çalışmaları yapılmaktadır. Ön çalışmalar yapılmış 2015 yılında proje haline getirilmiş ve 2016 yılında proje başlatılmıştır, bu rapor projenin ilk yılını ve ön çalışmaları içermektedir. 2012 yılında 8, 2013 yılında 33, 2014 yılında 43, 2015 yılında 60 ve 2016 yılında 66 adet melez kombinasyonu ve geri melez yapılmıştır. 2016 yılında bir önceki yılda IRRI gen bankasından getirilen 18 CMS ve maintainer hattı, 7 adet TGMS, 63 adet restorer hat değerlendirilmiştir. Ayrıca Filipinler'de seçilen 40 adet restorer hat ve 5 adet B hattı Edirne şartlarında değerlendirilmiştir. 2016 yılı melezleme çalışmalarında 7 kombinasyon maintainer melezi, 3 kombinasyon BC4, 2 kombinasyon BC3, 6 kombinasyon BC2, 4 kombinasyon BC1, 9 kombinasyon F1, 20 kombinasyon test melezi, 6 kombinasyon B-F1, 8 kombinasyon restorer F1 melez ve geri melezi yapılmıştır. F2 kademesinde 23, F3 kademesinde 10, F4 kademesinde 19, F5 kademesinde 34 adet açılan materyal bulunmaktadır. Restorer hat ıslahında RF4 geni için MAS seleksiyon uygulanmaktadır. Biyoteknoloji çalışmasında F1 ve F2 kademesindeki hatlardan salkım alınarak anter kültürü için Ankara, TARM Biyoteknoloji merkezinde gönderilmiştir.</p>																																
Anahtar Kelimeler:	CMS, erkek kısırlık, hibrit çeltik, restorer.																																

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM /TBAD/ 14/A12/P03/006	
Proje Başlığı	Ülkesel Mısır Entegre Ürün Yönetimi Projesi	
Projeyi Yürüten Kuruluşlar	Mısır Araştırma İM, Batı Akdeniz TAE, Doğu Akdeniz TAE, Karadeniz TAE, Bahri Dağdaş Uluslararası TAE, Ege TAE, GAP Uluslararası TAEM, GAP TAE, Adana Biyolojik Mücadele MAE. Ankara Zirai Mücadele MAE	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Dr.Rahime CENGİZ	
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.İbrahim CERİT, Mehmet PAMUKÇU, Dr.Şekip ERDAL, Dr.Hüseyin ÖZPINAR, Mehmet TEZEL, Dr.Erkan ÖZATA, Dr.M.Cavit SEZER, Gazi Özcan, Mesut ESMERAY, Timuçin TAŞ, Şehmuz ATAKUL	
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2014-31.12.2018	
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 95.000 TL 2015: 80.000 TL 2016: 75.000 TL	2017: 80.000 TL 2018: 85.000TL Toplam : 415.000 TL

Proje Özeti:

Ülkesel Mısır Entegre Ürün Yönetimi projesi ıslah, biyoteknoloji, yetiştirme tekniği, bitki sağlığı, tescil, tohumluk, sanayi ve tarımsal ekonomi konularını kapsamaktadır.

Bölgesel Mısır Islah Projeleri enstitülerin yoğunlaştıkları çalışma alanlarına bağlı olarak Melez Mısır Islahı (Tane, Silaj, Şeker, Waxy, Cin) ve Populasyon Islahı şeklinde sürdürülmüştür. Enstitüler sahip oldukları kaynak materyallerde çalışmalarına devam ederken koordinatör enstitü tarafından oluşturulan 20-22 adet yeni kaynak materyal bu enstitülere gönderilmiştir. Ayrıca katlanmış haploid hatların elde edilmesi için 4 Enstitüye haploid tohum gönderilmiştir. Kromozom katlaması yapılarak kendilemeleri yapılacaktır. Kendilenmiş hatların elde edilmesi çalışmaları enstitülerdeki ıslah programlarında devam etmektedir. Islah çalışmalarını yürüten enstitülerin hatları arasında melez kombinasyonları 2009 yılından beri yapılmaktadır. Verim denemelerinde yer alan ve yeni ortak melezlerin toplam 85 adedinde tohum çoğaltımı yapılmıştır. Ortak melez mısır çeşitleri tane ve silaj amaçlı olarak çoklu lokasyonlarda 2016 yılında denemelere alınmıştır. Enstitülerin kendi hatları ile oluşturdukları tane mısır ve silaj mısır çeşitleri ise yine ortak denemelerde ve çoklu lokasyonlarda ekilmiştir. Islah çalışmalarının bir parçası olan yoklama melezleri gözlem bahçeleri Sakarya, Şanlıurfa ve Samsun lokasyonlarında değerlendirilerek ümitvar hatlar seçilmiştir.

Ülkesel anlamda tane kalitesinin belirlenmesi çalışmaları ve kendilenmiş hatların silaj kalitelerinin belirlenmesi çalışmaları 2016 yılında da yürütülmüştür.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/ 14/ A12/P03/007	
Proje Başlığı	Marmara Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü	Dr. Rahime CENGİZ	
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. M. Cavit SEZER, Dr. Mesut ESMEYAY, A. Eşref ÖZBEY, Niyazi AKARKEN, Ahmet DUMAN, Bülent CENGİZ (Kalite), Zekeriya KARABULUT (Kalite), Vesile URİN (Bitki Sağlığı)	
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2014-31.12.2018	
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 45.000 TL 2015: 35.000 TL 2016: 30.000 TL	2017: 32.000 + 44.250 TL 2018: 35.000 TL Toplam : 221.250 TL
Proje Özeti:	<p>Marmara Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları; Tane Mısır Islah Araştırmaları, Silajlık Mısır Islah Araştırmaları, Şeker Mısır Islah Araştırmaları ve Populasyon Islah Araştırmaları olarak yürütülmüştür.</p> <p>Tane, silajlık mısır ve şeker mısır ıslah araştırmaları; kendilenmiş hat geliştirme (klasik yöntem ve in vivo maternal haploid tekniği), sentetik kaynak materyallerin oluşturulması, melez mısır yapımı ve çeşit verim denemelerinin değerlendirilmesi biçimindedir. Tane ve silaj amaçlı, 441 adet materyalde kendileme çalışmaları yapılmıştır. Bu materyaller 207 farklı genetik yapı içermektedir. Kendilenmiş hatların karakterizasyon ve durulma çalışmasında 833 adet hat adayında çalışmalar yapılmış, 16 adet durulmuş hat tohum çoğaltımı ve melez yapımında kullanılmak üzere seçilmiştir. 2016 yılında 276 adet durulmuş kendilenmiş hattın tohum çoğaltımı yapılmıştır. Melezleme çalışmalarında denemelerdekiler ve yeni 167 adet melez kombinasyonu yapılmıştır. Silaj kalitesi konusunda sentetik kaynak materyallerin oluşturulması çalışması ADASİLAJSYN S1 (C1) elde edilmiştir. Şeker mısır ıslah çalışmaları; kendilenmiş hat geliştirme, kaynak materyallerin oluşturulması, yoklama melezi yapımı ve yoklama melezi verim denemelerinin kurulup değerlendirilmesine devam edilmektedir. Şeker mısır ıslah çalışmaları; kendilenmiş hat geliştirme, kaynak materyallerin oluşturulması, yoklama melezi verim denemelerinin kurulması biçiminde devam etmiştir. Şeker mısır ıslah çalışmasında 435 adet materyalde kendileme yapılmıştır. Söz konusu materyaller 58 adet farklı genotipten gelmektedir. Yoklama melezi verim denemelerinde seçim ve değerlendirmeler devam etmektedir. Çeşit adayı Verim Denemesi” 4 lokasyonda kurulmuştur. 147 adet kendilenmiş şeker mısır hattının tohum çoğaltımı yapılmıştır. 1 adedi iptal edilmiştir.</p> <p>Populasyon Islahında; Adapop 9b, Adapop 9c, Adapop 9d, Adapop 11a ve Adapop 12 adlı populasyonlarımızda çalışmalar sürdürülmüştür.</p>	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A12/P03/005
Proje Başlığı	Ülkesel Mısır Entegre Ürün Yönetimi Araştırmaları Projesi, Ülkesel Mısır Islah Araştırmaları, Akdeniz Bölgesi Mısır Islah Çalışmaları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Mehmet PAMUKÇU
Proje Yürütücüleri	Şekip ERDAL, Ahmet ÖZTÜRK, Mustafa SOYSAL
Başlama- Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi	136.000 TL

Proje Özeti :

2016 Yılı proje hedefleri doğrultusunda çalışmalar sürdürülmüştür.

Proje kapsamında bulunan; Tanelik Mısır Islah Çalışmaları, Cin Mısır Islah Çalışmaları, Silajlık Mısır Islah Çalışmaları devam ettirilmiştir.

Atdışı mısır varyete grubunda 49 adet melez, populasyon aşamasında 9, S₀ kademesinde 165, S₁ kademesinde 160, S₃ kademesinde 6, S₄ kademesinde 12, S₅ kademesinde 9, durulmuş kademe 65 toplamda 426 adet, cin mısır varyete grubunda; populasyon aşamasında 1, S₁ kademesinde 4, S₃ kademesinde 318, S₅ kademesinde 4, S₆ kademesinde 9, durulmuş kademe 52 toplamda 388 adet hatta tohum çoğaltma ve generasyon atlatma işlemi gerçekleştirilmiştir.

Mevcut beş adet tescilli hattın ve bir adet çeşidin tohumluk üretimleri gerçekleştirilmiştir.

Ülkesel Mısır Çalışmaları kapsamında Koordinatör Enstitü tarafından gönderilen 4 standart 22 melezin tanelik ve 5 standart 7 melezin kullanıldığı silajlık mısır verim denemeleri kurulmuş, sonuçları değerlendirilmiş ve Koordinatör Enstitüye sunulmuştur.

2015 yılında, Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünün ve Enstitümüzün cin mısır hatları ile melez çalışması yapılmıştır. Elde edilen 44 adet melez ve 5 standart çeşidi içeren Verim Denemesi Antalya ve Samsun lokasyonlarında kurulmuştur.

Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğünce gönderilen 2 adet Ana Ürün Hibrit ve 1 adet Silajlık Mısır Tescil Verim Denemesi kurulmuştur.

Ülkesel Mısır Entegre Ürün Yönetimi Araştırmaları Projesi kapsamında yapılan çalışmalar sonucu Mısır Araştırma Enstitüsü ve Enstitümüze ait hatların ortak melezi olan SASA-5 çeşit adayı OLİMPOS adı ile tescile sunulmuştur.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TA/14/A12/P03/010
Proje Başlığı:	Karadeniz Bölgesi Mısır Islahı Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü:	Dr. Erkan ÖZATA
Yardımcı Araştırmacılar	Halil KAPAR
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2016-31/12/2016 (III. Gelişme Raporu)
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 18.000 TL, 2015:18.500 TL, 2016:19.000 TL,2017: 19.500 TL 2018:20.000 TL

Proje Özeti:

Bu projede bölgenin mısır ekim alanları için özellikle geleneksel mısır tarımının uygulandığı alanlarda yerli çeşitlerin yerini alabilecek üstün verimli, geniş adaptasyon kabiliyetine sahip, kaliteli melez mısır çeşitleri geliştirilerek üreticinin hizmetine sunmak amaçlanmaktadır.

Karadeniz Bölgesi Mısır Islahı Araştırmaları projesi kapsamında 2016 yılında Enstitü'nün Çarşamba'da bulunan deneme arazisinde;

- 5 adet Tane Mısır Ön Verim Denemesi,
 - 1 adet Tane Mısır Verim Denemesi,
 - 1 adet Adawaxy Verim Denemesi,
 - 1 adet Ege F1 Verim Denemesi,
 - 1 adet Ülkesel Mısır Islah Araştırma Projesi Melez Mısır Verim Denemesi,
 - 5 adet Silajlık Ön Mısır Verim Denemesi,
 - 1 adet Silajlık Mısır Verim Denemesi,
 - 2 adet Yoklama Melezi Verim Denemesi
 - 1 adet Ana Ürün Silaj Mısırı Çeşit Tescil Denemesi,
 - 2 adet Ana Ürün Tane Mısır Çeşit Tescil Denemesi
 - 2 adet Özel firma Silajlık Mısır Verim Denemesi (Çarşamba-bafra)
- ; olmak üzere toplam 22 adet deneme kurulmuştur.

Denemelerden Ön verim ve Verim denemeleri tesadüf blokları deneme desenine göre 3 veya 4 tekerrürlü, Yoklama Melezi Verim denemeleri 2 tekerrürlü Latis deneme desenine göre kurulmuştur. Denemeler ve materyallerin hasadı Ekim ayı içerisinde tamamlanmıştır. Denemelerde hasatta parsel alanı 7 m²'dir. Hasatta çeşitlerin nem oranları (%) ve tane/koçan oranları alınarak verimler % 15 nem üzerinden düzeltilerek hesaplanmıştır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	2007/1 projesi
Proje Başlığı	Özel Sektör-Enstitü İşbirliği İle Yerli Hibrit Mısır Çeşit Geliştirme Projesi (2007/1 Tebliğ Kapsamında)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Mısır Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü, Özel Sektör (May Agro Tohum Şti., TAREKS A.Ş ve Polen Tohum Şti.
Proje Yürütücüsü	Özel Sektör
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Rahime CENGİZ, Dr. M.Cavit SEZER, Dr. Mesut ESIMERAY, Niyazi AKARKEN, Ahmet DUMAN, Bülent CENGİZ (Kalite)
Başlama-Bitiş Tarihleri	15.04.2015-31.12.2019 ve 15.04.2015-31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	280.500 280.500 151.000

Proje Özeti :

Yerli mısır çeşitlerinin üretimdeki payını arttırmak için yerli çeşit sayısının artırılması ve bunların çok sayıda yerli Özel Sektör Tohumculuk Şirketi tarafından büyük miktarlarda daha ucuz ve daha kaliteli üretilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmada Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünün mısır ıslah çalışmaları kapsamında geliştirilen, genetik yapısı durulmuş ve UPOV standartlarında özellikleri belirlenmiş hatları ile May Agro Tohum Şti., TAREKS A.Ş. ve Polen Tohum Şti. nin geliştirdiği durulmuş hatlar arasında her bir firma ile ayrı ayrı melez kombinasyonları oluşturularak, kısa sürede hibrit mısır çeşitlerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Melezlemede kullanılacak hatlar, daha önceden özel ve genel kombinasyon yetenekleri belirlenmiş hatlar arasından seçilmiştir. Projenin başlangıç yılında Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğünün 20 hattı ile firmaların 3-5 saf hattı arasında heterotik grupları, çiçeklenme ve olum süreleri gibi agronomik özellikleri de dikkate alınarak melez kombinasyonları oluşturulmuştur. 2016 yılında ise MAE'nin 12 mısır hattı ortak melez oluşturmak için firmaların melez kombinasyonlarını oluşturduğu lokasyonlarına gönderilmiştir.

Firmalar ile oluşturulan ortak melezler 2016 yılında Sakarya, Adana, Altınova lokasyonlarında ekilmiştir. Karşılıklı tarla ziyaretleri yapılarak çeşitlerin gözlemleri alınmıştır. Deneme sonuçları değerlendirilerek seçilen çeşitler 2017 yılında bölge verim denemelerine alınacaktır. 2016 yılında elde edilen yeni aday çeşitler 2017 yılında ön verim denemelerinde en az iki lokasyonda değerlendirilecektir.

Proje sonucunda geliştirilecek çeşitler Firmalar tarafından tescil ettirilecektir. Geliştirilecek yerli hibrit mısır çeşitleri ile hem mısır tohumluğu içerisinde yerli mısır çeşitlerinin payı yükselecek hem de ülke ekonomisine önemli katkı sağlanacaktır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	2007/1 Projesi
Proje Başlığı	Özel Sektör-Enstitü İşbirliği İle Yerli Hibrit Mısır Çeşit Geliştirme Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Polen Tohumculuk Ltd.Şti./MANİSA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Dr.İbrahim CERİT
Proje Yürütücüleri	Dr. Gönül CÖMERTPAY, Rüstem OYUCU
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2013-2018
Projenin Toplam Bütçesi	305.500
Proje Özeti: Bu çalışmada Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün mısır ıslah çalışmaları kapsamında geliştirilen, genetik yapısı durulmuş ve özellik belgesi UPOV standartlarında doldurulmuş hatlar ile Polen Tohumculuk firmasının geliştirdiği farklı heterojenite gruplardan gelen durulmuş hatlar arasında melez kombinasyonları oluşturularak, daha kısa sürede hibrit mısır çeşitlerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Melezlemede kullanılacak hatlar, daha önceden özel ve genel kombinasyon yetenekleri belirlenmiş hatlar arasından seçilecektir. Bu kapsamda projenin başlangıç yılında Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitü'nün 14 hattı ile Polen Tohumculuk Ltd.Şti. firmasının 4 hattı arasında toplam 18 hat arasında, heterojenite grupları, çiçeklenme ve olum süreleri gibi agronomik özellikleri dikkate alınarak melez kombinasyonu (resiproksuz) oluşturulmuştur. Melezleme çalışmaları, Polen Tohumculuk Ltd. Şti.'nin Bergama'daki tesislerinde yapılmıştır. Projenin sonraki yıllarında proje süresince homozigot hale gelen hatlar arasında yeni melez kombinasyonları oluşturulacaktır. Bu çalışmadaki esas amaç her iki kurumdaki hatların farklı kaynaklardan gelmiş olmaları, dolayısı ile daha yüksek heterozis gösterebilecekleri, bu sayede Tohumculuk Endüstrisine uygun yeni yüksek verimli ve kaliteli çeşitlerin elde edilebileceğidir. Bu çalışmayla Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Mısır Islah Araştırmaları Projesi kapsamında geliştirilen hatlar (ana olarak kullanılacak) ile Polen Tohumculuk firmasının geliştirdiği durulmuş (homozigot) hatlar (baba olarak kullanılacak) melezlenerek, yüksek verimli ve kalite değerleri yüksek çeşitler geliştirilmeye çalışılacaktır. Böylece geliştirilecek yerli hibrit mısır çeşitleri ile de ülke ekonomisine önemli katkı sağlanacaktır.	

BİLGİ
TÜBİTAK 1003 PROJESİ

Proje Başlığı	Cin Mısırında Adaptasyon Yeteneği Yüksek, Kaliteli, Verimli, Yerli Hat ve Çeşitlerin Geliştirilmesi
Proje Lideri	Mehmet PAMUKÇU
Projeyi Yürüten Kuruluş	BATEM ve KTAE
Proje Yürütücüleri	Dr. Erkan ÖZATA (İş Paketi Sorumlusu), Doç. Dr. Ahmet ÖZ Halil KAPAR, Yrd. Doç. Dr. Yalçın COŞKUNER
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2015-31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	861.220 TL

Proje Özeti:

Planlanan proje ile, cin (patlak) mısırında adaptasyon yeteneği yüksek, verimli, kaliteli ve uluslararası çeşitlerle rekabet edebilecek yerli hibrit çeşit/çeşitleri geliştirmek, aynı zamanda yeni hibritlerin elde edilmesi için popülasyonlardan ümitvar ileri kademedeki (S5-S6) hatları ıslah etmek amaçlanmıştır.

Araştırmada 2015 yılında elde edilen melez kombinasyonlarından seçilen 59 melez ve 5 standart çeşitten oluşan verim denemeleri 4 lokasyonda (Samsun, İzmir, Çankırı Isparta) kurulmuş ve yürütülmüştür. Denemeler 8x8 Latis deneme deseninde kurulmuş hasatlar lokasyonlara bağlı olarak Eylül- Kasım ayları arasında yapılmış, tüm gözlem ve ölçümler sağlıklı bir şekilde alınmıştır. Aralık itibarıyla numuneler kalite analizleri yapılması için Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Gıda Mühendisliği bölümüne gönderilmiştir.

Proje ile; Türkiye’de cin mısır varyete grubunda adaptasyon yeteneği yüksek, kaliteli, verimli çeşitlere olan ihtiyacının karşılanması, ülkesel olarak kendimize yeterlilik oranının en kısa sürede artırılması için yerli hibrit çeşit ve hat geliştirmesi hedeflenmektedir.

BİLGİ
E. Y.Y.D. BAŞKANLIĞI PROJESİ

Proje Başlığı	Silajlık Mısır Çeşit (Samada-07) Ve Çeşit Adaylarının Orta Karadeniz Bölgesi Üreticilerine Tanıtılması Ve Performanslarının Belirlenmesi
Proje Lideri	Dr. Erkan ÖZATA
Projeyi Yürüten Kuruluş	KTAE VE SAMSUN-TOKAT GİDA, TARIM VE HAYVANCILIK İL MÜDÜRLÜĞÜ
Proje Yürütücüleri	Dr. Erkan ÖZATA, Halil KAPAR, Mustafa Rasi UYSAL, Tufan AYDIN
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2014-31.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi	52.000 TL

Proje Özeti:

Ülkemiz de hayvancılığın istenilen seviyeye ulaşamamasında ki en önemli sorun, kaliteli, ucuz ve bol kaba yem ihtiyacının düzenli olarak karşılanamamasıdır.

Hayvancılıkta en önemli maliyet unsurunu yemleme masrafları oluşturmaktadır.

Mısır silajı, yüksek enerji değeri, kolay sindirilebilmesi, nispeten de sürekli ve kaliteli yem olması ile silolama kolaylığı avantajlarından dolayı ruminantlar için önemli bir besin kaynağıdır.

Mısır, gerek yeşil olarak, gerekse silaj olarak yem zincirinde, en önemli kaba sulu yemlerden biri olup bugün dünyada silaj yapımında en yaygın kullanılan bitkidir.

Bu çalışmada; Araştırmacı-Yayımcı-Üretici arasında koordinasyon bağının güçlendirilmesi ve Silajlık Hibrit Mısır Çeşidi SAMADA-07 ile çeşit adaylarının üreticilere tanıtılması amaçlanmaktadır.

2016 yılında Samsun Çarşamba Lokasyonun da Tarla günü düzenlenmiştir. Silajlık mısır tarımı ve önemi ile önerilen çeşitlerin özellikleri hakkında katılımcılara bilgiler verilmiştir. Bunun yanın da sonuç raporu yazılmış gerekli öneriler bakanlığa sonuç raporunda bildirilmiştir.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TA/09/07/03/10
Proje Başlığı	Çukurova Mısır Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Dr. İbrahim CERİT
Yardımcı Araştırmacılar	M. Ali TURKAY, Dr. Gönül CÖMERTPAY, Rüstem OYUCU
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 25000 TL 2015: 27000 TL 2016: 26000 TL 2017: 28000 TL 2018: 30000 TL

Proje Özeti

Bu araştırmada Melez Mısır Çeşit Geliştirme Islah Programı uygulanmaktadır. Uygulanan ıslah programında kısaca; Çukurova Mısır Islah Araştırmaları Projesi kapsamında geliştirilen değişik kademedeki hatlar, Sakarya Mısır Araştırma İstasyonu Müdürlüğünden gönderilen hatlar ve USDA'dan getirilen publik hatlar kullanılacaktır. Materyal üzerinde elle tozlama yöntemi kullanılarak kendilenmiş homozigot hatlar elde edilecek, yoklama melezi ile hatların genel ve özel kombinasyon kabiliyetleri belirlenecektir. Yoklama melezinde Tester olarak FrMo17 (LC), B73 (SSS) ve ADK 451(Leaming) hatları kullanılacaktır. Kombinasyon kabiliyeti iyi olan hatlar arsında melez kombinasyonları oluşturularak, incelenecek özelliklere ilişkin melezlerin heterosis seviyeleri belirlenecektir. Elde edilen melezler ön verim ve bölge verim denemelerine alınarak Çukurova bölgesi ve diğer mısır üretim bölgeleri için yüksek verimli, hastalık ve zararlılara dayanıklı, kaliteli I. ve II. Ürün şartlarına uygun çeşit geliştirmek suretiyle, üretimde kullanılan yerli çeşit oranı arttırılmaya çalışılacaktır.

Dönem Bulguları: Proje ile ilgili başlıca dönem bulguları aşağıda verilmiştir.

1-Kendileme ve Seleksiyon: Bu dönem içerisinde S₇ kademesinde 205 hat, S₆ kademesinde 135 hat, S₅ kademesinde 28 hat, S₄ kademesinde 42 hat, S₃ kademesinde 147 hat, S₂ kademesinde 72 hat, S₁ kademesinde 64, S₀ kademesinde 18 ve USDA'dan getirilen 282 hat olmak üzere toplam 993 adet hattın ekimi yapılmıştır. Hatlar içerisindeki tip dışları alınarak, generasyon ilerlemesini sağlamak amacıyla kendileme işlemi devam ettirilmiş ve gerekli agronomik ölçümleri yapılmıştır. Melezleme kombinasyonlarında kullanılacak durulmuş hatların tohum çoğaltma işlemleri yapılmıştır.

2-Melezleme ve Yoklama Melezi : Durulmuş hatlar arasında 45 adet yeni melez kombinasyonu oluşturulmuştur. S₄ kademesindeki 42 adet hat FrMo17 (LC), B73 (SSS) ve ADK 451(Leaming) test ediciler ile yoklama melezine tabi tutulmuştur. Melezleme işlemi elle tozlama yöntemiyle yapılmıştır. Bu melezler 2017 yılı içerisinde verim denemelerine alınacaktır.

3-Melez Verim Denemeleri : 2015 yılında durulmuş hatlar arasında yapılan 59 adet melez 2016 yılında 3 tekerrürlü iki sıralı olarak verim denemelerine alınmıştır.

ÜMEÜYP' gelen toplam 26 adet melez 3 tekerrürlü iki sıralı olarak verim denemelerine alınmıştır.

4-Yoklama Melez Verim Denemeleri: 2015 yılında S₄ kademesindeki 28 hattın FrMo17 (LC), B73 (SSS) ve ADK 451(Leaming) test edicilerle yapılan melezleri 3 tekerrürlü 3 standart çeşit ile verim denemelerine alınmıştır. Gerekli ölçümler ve analizler yapılmıştır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P03/001
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Mehmet TEZEL
Yardımcı Araştırmacılar	Gazi ÖZCAN, R. Çağatay ARICI, Mehmet ŞAHİN
Başlama - Bitiş Tarihleri	01/01/2013 - 31/12/2017
Projenin Toplam Bütçesi	93.000 TL
Proje Özeti :	<p>Ülkesel Mısır Islah Araştırmaları Projesi kapsamında Koordinatör enstitü olan Sakarya Mısır Araştırma Enstitüsü'nden materyal olarak 2016 yılında çeşitli kendileme kademelerinden 22 adet materyal ve 350 adet haploid tohum gelmiştir. Mayıs ayının ilk haftasında 385 adet materyal tek koçan sırasına ekilerek her sırada en az 3'er adet kendileme yapılmıştır. Ayrıca hatlarda tohum çoğaltma işlemleri devam etmiştir. Bazı hatlarla melezleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Haploid tohumlar katlama yapılarak 10 adet DH elde edilmiştir. 2016 yılında 65 adet şeker mısır materyali yine koçan sırası şeklinde ekilip her sırada en az 3'er adet kendileme yapılmıştır. Kasım ayının ilk haftasında kendilenen ve melezlenen mısır koçanlarının hasadı yapılmıştır.</p> <p>Ülkesel Mısır Islah Projesi kapsamında;</p> <ul style="list-style-type: none">• 20 adet tek melez ve 5 şahit çeşitten oluşan bölge verim denemesi (ÜMİAP1),• 12 adet tek melez ve 5 şahit çeşitten oluşan bölge verim denemesi (ÜMİAP2),• 7 adet tek melez ve 5 şahitten oluşan bölge verim denemesi (ÜMİAPSİLAJ) <p>3 tekerrürlü ve 4 sıralı olarak enstitümüz arazisinde ekilmiş, 2 sıralı olarak hasat yapılmıştır.</p> <ul style="list-style-type: none">• Ayrıca Sakarya Mısır Araştırma İstasyonu'ndan gelen 11 adet Melez Şeker Mısırı ile 3 adet standart çeşit 4 sıralı ve 3 tekerrürlü ekilmiştir. 2 sıra yaş koçan verimi, 2 sıra dane verimi için hasat edilmiştir.• Bölge verim denemeleri için varyans analizleri yapılarak değerlendirilmiştir.

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A12/P03/001
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları (Maize Breeding Researchs for Middle Anatolian Region of Turkey)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Mehmet TEZEL
Yardımcı Araştırmacılar	Gazi ÖZCAN, R. Çağatay ARICI, Mehmet ŞAHİN
Başlama - Bitiş Tarihleri	01/01/2013 - 31/12/2017
Projenin Toplam Bütçesi	93.000 TL

Proje Özeti:

Ülkesel Mısır Islah Araştırmaları Projesi kapsamında Koordinatör enstitü olan Sakarya Mısır Araştırma Enstitüsü'nden materyal olarak 2013 yılında 110 adet, 2014 yılında 32 adet, 2015 yılında 50 adet, 2016 yılında çeşitli kendileme kademelerinden 22 adet materyal ve toplam 700 adet haploid tohum gelmiştir. Ayrıca hatlarda tohum çoğaltma işlemleri devam etmiştir. Bazı hatlarla melezleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Yoklama melezi çalışmaları ve yoklama melezi gözlem bahçelerinde çalışmalarımız devam etmiştir. Orta Anadolu Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları Projesi kapsamında 2013 yılında 388 adet, 2014 yılında 506 adet, 2015 yılında 279 adet ve 2016 yılında 385 adet materyal tek koçan sırasına ekilerek her sırada en az 3'er adet kendileme yapılmıştır. Şeker Mısır Islahı alt çalışmamız kapsamında ise 2013 yılında 150 adet, 2014 yılında 164 adet, 2015 yılında 145 adet ve 2016 yılında 65 adet şeker mısır materyali yine koçan sırası şeklinde ekilip her sırada en az 3'er adet kendileme yapılmıştır. Ülkesel Mısır Islah Projesi kapsamında; 2013-2016 yılları arasında 4 adet (ÜMİAP1), 4 adet (ÜMİAP2), 3 adet (ÜMİAPSİLAJ), 1 adet (WAXY) ve 4 adet (ŞEKER) denemeleri kurulmuştur. Bölge verim denemeleri için varyans analizleri yapılarak değerlendirilmiştir.

YENİ TEKLİF PROJE

Proje Adı	Orta Anadolu Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları
Proje Lideri	Mehmet TEZEL
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüleri	Gazi ÖZCAN, R. Çağatay ARICI, Cevat ESER, Mehmet ŞAHİN, İlker TOPAL
Başlama - Bitiş Tarihleri	01.01.2018-31.12.2022
Projenin Toplam Bütçesi	284.250,00 TL.

Proje Özeti :

Bu proje ile verim, üretim ve kalitenin sürdürülebilir bir şekilde iyileştirilmesi, üstün özelliklere sahip hibrit veya kompozit mısır çeşitleri geliştirilmesi, aynı zamanda da germplazm kaynağı oluşturarak gelecek yıllarda yapılacak mısır çalışmalarında varyasyon oluşturulması ve üretici gelirlerini artırarak ülke ekonomisine katkıda bulunulması hedeflenmektedir. İç Anadolu Bölgesi şartlarına uygun adaptasyon kabiliyeti ve verim potansiyeli yüksek, kaliteli, hastalık ve zararlılara mukavim öncelikle atdışi dane yapısında olmak üzere değişik dane yapısında melez mısır çeşitleri ile uzun boylu, yaprak sayısı ve yaprak oranı fazla ve koçan ağırlığı yüksek silajlık melez mısır çeşitleri geliştirmek projenin ana hedefidir.

Araştırmada temel amaç melez çeşit geliştirme olduğu için çeşit geliştirmede sürekliliği sağlama ve genetik ilerlemeyi devam ettirme gayeleriyle saf hatların elde edilmesi ve saf hatların çekileceği yarı yol materyallerinin temini önem arz etmektedir. Bu yüzden saf hat elde edilmesi ve melezlemeler yanında yarı yol materyalleri temini için gerekli çalışmalar da yapılacaktır.

Orta Anadolu Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları Projesi,

1. Orta Anadolu Bölgesi Tane Mısır Islah Araştırmaları,
2. Orta Anadolu Bölgesi Şeker Mısır Islah Araştırmaları,
3. Ülkesel Mısır Entegre Ürün Yönetimi Bölge Verim Ve Adaptasyon Araştırmaları
4. Orta Anadolu Bölgesi Mısır Kalite Araştırmaları

olarak 4 alt çalışma şeklinde yürütülecektir.

Anahtar Kelimeler: melez mısır, şeker mısır, yoklama melezi, kendilenmiş hat, adaptasyon verim ve verim unsurları

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P03/01-006
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Mısır Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Hüseyin ÖZPINAR
Yardımcı Araştırmacılar	Ergül AY, A. Alptekin ACAR
Başlama - Bitiş Tarihleri	2012-2016
Projenin Toplam Bütçesi	2012 : 3 000 TL 2015 : 6 000 TL 2013 : 3 800 TL 2016 : 5 000 TL 2014 : 4 000 TL

Proje Özeti

- Alt Proje: Silajlık Mısır Çeşit Geliştirme Islahı

a) Kendilenmiş hat geliştirme çalışmaları: kendileme programında bulunan 420 adet değişik kademedeki ıslah materyalinin 365 adedinde kademe ilerlemesi sağlanmıştır.

S₃ kademelerinde, 28 adet ara kademe hattı ile farklı heterotik grupta 2 tester (FRMo-17 ve FRB-73) kullanılarak ve ekimde mesafe izolasyonu uygulanarak 2 adet top-cross test melezi çalışması yapılmıştır.

Bir önceki sene yoklama melezlerinde seçilen 7 adet hat ile melezleme yapılarak özel kombinasyon testi için tohumlar elde edilmiştir.

b) Verim denemeleri :

Islah çalışmaları sonunda geliştirilen hibrid çeşit adaylarının denenmesi için 3 tekerrürlü özel melez kombinasyon silaj verim denemesi ve tane verim denemesi ana ürün olarak kurulmuştur. Denemelerde 22 adet aday F₁ melezleri ile 6 adet standart çeşit kullanılmıştır.

ÜMIAP kapsamında;

2 adet ana ürün tane çeşit verim denemesi ve 1 adet 2. ürün silajlık mısır çeşit verim denemesi "Ege Lokasyonu" olarak Enstitümüz arazisinde kurulup değerlendirilmiştir.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TA/09/07/03/005
Proje Başlığı	GAP Bölgesine Uygun Mısır Hat ve Çeşitlerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Timuçin TAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	-
Başlama - Bitiş Tarihleri	01.01.2014 – 31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi	61.000 TL

Proje Özeti :

Bu proje kapsamında 5 ayrı deneme yürütülmüştür. Bu denemeler; ÜMİAP Melez Mısır Tane Verim Denemesi, ÜMİAP Silaj Mısır Verim Denemesi, Dataem Melez Mısır Denemesi, Şanlıurfa Yeni Melez Tane Mısır Verim Denemesi Yoklama Melezi Gözlem Bahçesi (FRM-017) denemesidir. Bu denemeler, tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekerrürlü olarak enstitümüz Talat Demirören Araştırma İstasyonunda yürütülmüştür.

Ekimler 15-25.06.2016 tarihleri arasında yapılmıştır. Hasatlar ise tane mısır için 14.11.2016 tarihinde, silaj mısır için tanede süt çizgisi $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{3}$ olduğu dönemde her çeşit ayrı ayrı yapılmıştır. Yapılan toprak tahlilinin akabinde denemede uygulanacak gübre, 25 kg/da saf azota (10 kg/da N ekimden hemen önce 20.20.0 formunda, 15 kg/da N ise %33 A.N. formunda üst gübre olarak) ve 10 kg /da saf fosfora (tamamı ekimden hemen önce 20.20.0 formunda) tamamlanmış olup, karık usulü olarak tane mısır denemeleri 7 defa, silaj mısır denemesi ise 6 defa sulanmıştır.

Dar ve geniş yapraklı yabancı otlar ve zararlılara karşı kimyasal mücadele yapılmıştır. Ekimde parsel büyüklüğü tane mısır ve silaj denemelerinde; 5 m x 0.7 m x 4 sıra = 14 m² olarak, hasatlar ise 7 m² (2 sıra) alandan yapılmıştır. Ekimde sıra arası 70 cm. ve sıra üzeri 20 cm olarak gerçekleştirilmiştir.

Silaj denemesinde ise ekimde sıra üzeri mesafe 15 cm olarak ayarlanmıştır. Tane mısır denemelerinde, tane verimi yanında çeşitlerin; Çiçeklenme gün sayısı, bitki boyu, koçan yüksekliği, hasatta tane nemi ve tane/koçan oranı gibi özellikler incelenmiştir. Silaj denemesinde ise silaj verimi yanında kuru madde oranı, bitki boyu, koçan/bitki oranı, yaprak/sap oranı gibi parametrelere bakılmıştır.

Anahtar Kelimeler : GAP Bölgesi, Tane Mısır, Silajlık Mısır

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A12/P03/002
Projenin Adı	Ülkesel Mısır Entegre Ürün Yönetimi Bölge Verim ve Adaptasyon Araştırmaları Ana Ürün Tane Mısır Verim Denemesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Projenin Başlangıç-Bitiş Tarihi	01.01.2014 / 31.12.2018
Proje Lideri	Şehmüs ATAKUL
Yardımcı Araştırmacılar	Şehmus ATAKUL, Şerif KAHRAMAN, Sevda KILINÇ
Raporun Ait Olduğu Dönem	2016
Projenin Toplam Bütçesi	150.000,00

Proje Özeti

Deneme, GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü deneme arazisinde 2016 yılında yürütülmüştür.

Deneme, tesadüf blokları deneme desenine göre 3 tekrarlamalı olarak kurulmuştur. Parseller; sıra arası 70 cm. ve sıra üzeri 20 cm. olacak şekilde 3 sıralı ve 5 m. uzunluğunda oluşturulmuştur.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar JMP istatistik paket programı kullanılarak varyans analizine tabi tutulmuş, ortalamalar arasındaki fark LSD (%5)'e göre yapılmıştır.

Projenin Dönem Bulguları Özeti:

Çiçeklenme gün sayısı, Bitki boyu, İlk koçan yüksekliği, Hasat nemi, Tane/koçan oranı, Bin tane ağırlığı ve Tane verimi.

Deneme 24 çeşit/çeşit adayı ile Materyal ve metoduna uygun olarak ekimi yapılmıştır.

%50 Çiçeklenme gün sayısı bakımından değerlerin 73,67 gün ile 65,33 gün arasında değiştiği, çeşit/hatlar kendi aralarında %1, düzeyinde önemli farklılık gösterdiği ve en yüksek değeri ADA 12.20 ve en düşük değeri ise SASA-132 Çeşit/ hattı almıştır.

Tane/Koçan özelliği bakımından değerlerin % 90,84 ile % 80,30 arasında değiştiği, çeşit/hatlar kendi aralarında %1, düzeyinde önemli farklılık gösterdiği ve en yüksek değeri ADA 351 ve en düşük değeri ise ADA 12.1 hattı almıştır.

1000 tane özelliği bakımından değerlerin 370,33 g ile 246,00 g arasında değiştiği, çeşit/hatlar kendi aralarında %1, düzeyinde önemli farklılık gösterdiği ve en yüksek değeri ADA 12.20 ve en düşük değeri ise ADA 14.26 hattı almıştır.

Verim özelliği bakımından değerlerin 1406,30 kg/da ile 789,40 kg/da arasında değiştiği, çeşit/hatlar kendi aralarında %1, düzeyinde önemli farklılık gösterdiği ve en yüksek değeri P.31G98 ve en düşük değeri ise SASA-133 hattı almıştır.

SONUÇ PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/12/A12/P03/02-001
Proje Başlığı	Ülkesel Mısır Islah Projesi Kahramanmaraş Koşullarına Uygun Tane ve Silajlık Mısır Çeşitlerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Nedim ACAR , Fatih YILMAZ
Başlama – Bitiş Tarihleri	2012-2016 (2015 4. Yılı)
Projenin Toplam Bütçesi	17.000 TL

ÖZET:

Ülkesel Mısır Islah Projesi altında Kahramanmaraş koşullarında 2012-2016 yılları arasında 5 yıl süre ile yürütülmüştür. Denemede materyal, Ülkesel Mısır Entegre Ürün Yönetimi Projesi çerçevesinde mısır ıslah projesi yapan enstitülerin her yıl kendi hatlarıyla elde ettiği melez (ADA, TTM v.b.) veya ortak melez (SASA) mısır hibrid çeşit adayı genotipler ve kontrol çeşitlerinden oluşmuştur. Deneme tesadüf blokları deneme deseninde 3 tekrarlamalı yürütülmüştür. 5 m uzunluğundaki parseller 70 cm sıra arası ile 3 sıralı olarak oluşturulmuş, hasat 2 sıradan yapılmış olup, hasatta parsel alanı: 1,4 m x 5,0 m = 7 m² şeklinde belirlenmiştir.

Tane Mısır Denemelerinde, 5 yıllık sonuçlara göre; erkek çiçeklenme süresi 62.0-67.7 gün, bitki boyu 204-310 cm, koçan yüksekliği 61-132 cm, hasatta tane nemi % 8.2-18.6, tane/koçan oranı % 75-90, tane verimi 842-1730 kg/da arasında değerler almıştır.

Silajlık Mısır Denemelerinde ise, erkek çiçeklenme süresi 62.7-70.0 gün, bitki boyu 228-322 cm, koçan/bitki oranı % 19.0-45.1 yaprak/sap oranı % 38.3-57.0, yeşil bitki verimi 5.26-10.68 ton/da arasında değerler almıştır. Sonuç olarak; incelenen özellikler birlikte değerlendirildiğinde, çalışmada ele alınan genotiplerin tane veya silajlık mısır olarak ve yıllara göre farklı tepkiler gösterdiği saptanmıştır. Tane mısır çeşitleri olarak ADA 351, P.31A34, P.31G98 çeşitleriyle birlikte tescil olması halinde SASA 76 genotipi tavsiye edilebilir. Silajlık mısır çeşitleri olarak ise önceki yıllardaki denemelerde de çeşit adayı genotip olarak yer alan ve 2016 yılında tescil olan AGA çeşidi başta olmak üzere, BURAK, SAMADA-07 tescilli çeşitleri yanında, tescil olması halinde SASA 05 genotipi tavsiye edilebilir.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P03/002
Proje Başlığı	Bazı Şeker Mısır Genotiplerinin Genetik, Morfolojik ve Teknolojik Olarak Tanımlanması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Mısır Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	M. Cavit SEZER
Yardımcı Araştırmacılar	-
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2016-31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	2016: 20.000 TL

Proje Özeti :

Bu projede materyal olarak Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nün şeker mısır ıslah programında ıslah edilen kendilenmiş şeker mısır hatları, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsünden sağlanacak kendilenmiş şeker mısır hatları ile toplamda 50 adet şeker mısır hattı kullanılacaktır. Söz konusu materyalin 40 adedi su tip şeker mısır ve 10 adedi sh tip şeker mısır hatlarıdır. Moleküler çalışma kapsamında DNA izolasyonu, PCR uygulaması, allel görüntülerin alınması, genetik analizler yapılacaktır. Ancak halen Kapillar ekipmanın alınması gerçekleşmemiştir. Tarla çalışmaları; Morfolojik karakterlerin belirlenmesi (UPOV gözlem bahçesi), melez yapımı (melez bloğu / 6-11 adet arasında yarım diallel), tarla denemesinin kurulması (Tesadüf Blokları 3 tekrar, 6 sıra), diallel analiz yöntemi ile biyometrik genetik analizlerin yapılması aşamaları biçiminde gerçekleştirilecektir. Bu aşamalardan morfolojik karakterlerin belirlenmesi tamamlanmış olup değerlendirmeleri devam etmektedir. Diğer aşamalar ise moleküler çalışmalar sonuçlarına göre belirlenecektir. Duyusal tat değerlendirmeleri de genetik anlamda en uzak olarak belirlenecek materyallerin belirlenmesi sonrasında hem kendilenmiş hatlarda hem de melezlerinde belirlenmeye çalışılacaktır.

Kalite çalışmaları; Bu kapsamda kendilenmiş hatlar ve melezlerinde toplam şeker (%), protein (%), nişasta (%), ham yağ (%), 1000 tane ağırlığı (g) özellikleri iş yüküne göre azar azar yapılmaya çalışılacaktır. Yine kalite kapsamında yeme kalitesi açısından şeker mısır kendilenmiş hatlarında tohum kabuğu kalınlığı ölçümü için "mikrometre" ile ölçüm yapılmaktadır. Henüz tohum kabuğu kalınlığı ölçümü tamamlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: şeker mısır, genetik uzaklık, SSR markör, tohum kabuğu

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A12/P03/01-002
Proje Başlığı	Ülkesel Mısır Biyoteknoloji Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Mısır Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr.Mesut ESMERAY
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Mehmet Cavit SEZER, Dr. Rahime Cengiz, Mehmet PAMUKÇU, Dr. Şekip ERDAL, Dr. Erkan ÖZATA, Mehmet TEZEL, Dr. Gönül CÖMERTPAY
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2015-31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi	2015: 15.000 TL 2016: 7.000 TL + (81.000 TL ek bütçe) 2017: 6.000 TL 2018: 4.000 TL Toplam : 113.000 (ek bütçe dahil)

Proje Özeti

Mısır bitkisi günümüzün vazgeçilmez bir hammaddesi olma yolunda hızla ilerlemektedir. İnsan beslenmesinin yanı sıra biyoyakıt, biyoplastik gibi sanayi alanlarında da kullanılması önemini bir kat daha arttırmıştır.

Bu bitkiden en faydalı bir şekilde yararlanabilmek için yüksek verim ve kalite potansiyellerinin ıslah programlarıyla ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Günümüzde verim artışı sağlamak için klasik bitki ıslahı programlarını tamamlayan ve destekleyen yeni biyoteknolojik yöntemlerin kullanılması alternatif olarak ortaya çıkmıştır.

Yüksek verimli melez mısır çeşitlerinin ıslahı için yüksek uyum yeteneği gösteren genetik olarak birbirinden uzak olan kendilenmiş hatlar arasındaki melezlerden elde edilmesi olasılığı yüksek olduğu bilinmektedir. Kendilenmiş hatların genetik olarak uzak olmalarının tespiti için o hatların hangi heterotik gruba dahil olduğu ile sıkı bir ilişki içerisinde. Farklı heterotik grupların melezlemeye alınması yüksek verimli melez mısır çeşitlerinin ıslahında büyük rol oynamaktadır. Geliştirilen kendilenmiş hatların hem morfolojik hem de DNA düzeyinde genetik farklılıklarının saptanması üzerine ayrıntılı bilgilerin ortaya konması hatlar arasında var olan genetik potansiyelin ortaya çıkarılmasına olanak sağlayacaktır.

Moleküler genetik markırlar, hatlar arasındaki genetik uzaklıkların belirlenmesi ve heterotik gruplarını tahminlemek için kullanılan güçlü araçlardır.

Bu çalışma ile Enstitüler tarafından elde edilmiş olan kendilenmiş hatların genetik uzaklıklarının belirlenmesi, heterotik gruplarının tahmin edilmesi ve bu bilgiler ile melez kombinasyonlarının oluşturulmasında ıslah programlarına katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

2016 yılında kapillar elektroforez alımı için verilecek olan 81 bin TL ek bütçe yılsonunda geldiği için moleküler çalışmalar 2017 yılında yapılacaktır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A12/P03/005
Proje Başlığı	Ülkesel Mısır Islah Materyalinin Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-sakarya
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Bülent CENGİZ
Yardımcı Araştırmacılar	Zekeriya KARABULUT
Başlama-Bitiş Tarihleri	2015-2018
Projenin Toplam Bütçesi	2015: 12.000 TL 2016: 8.000 TL 2017: 5.000 TL + 280.000 TL Ek Bütçe 2018: 3.000,00TL

Proje Özeti

Bu proje ile Ülkesel Mısır Islah Araştırmaları Projesi kapsamında yürütülen Mısır ıslah materyalinin verim ve hastalıklara dayanıklılık gibi özellikleri yanında teknolojik kalite özelliklerinin durumu belirlenmeye çalışılmıştır.

2016 yılı itibari ile proje kapsamında Sakarya Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından Kalite laboratuvarına analizleri yapılmak amacıyla 200 adet materyal gönderilmiştir. Materyal akışı ve analizler devam etmektedir.

Gönderilen tüm materyallerde klasik metotla (Etüv) rutubet analizleri yapıldıktan sonra Kuru madde de Ham yağ (%), Nişasta (%) ve Protein (%) analizleri yapılacaktır.

Proje çalışmaları kapsamında Nır cihazı alınması için 280.000 TL ek bütçe talebimiz 2017 yılı için 2016 yılı Araştırma Tavsiye Komitesi Kararları doğrultusunda “Ülkesel proje koordinatörlüğü MAEM’de olması ve tüm enstitülere ait materyalde analizlerin yapılacak olması nedeniyle bu cihazın alınması uygun görülmüştür ”şeklinde kabul edilmiş olup, 2017 yılı için 280.000 TL ek bütçe gönderilmediği için Nır ile ilgili çalışmalara başlanamamıştır.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM / TBAD/15/A12/P03/003
Proje Başlığı	Ülkesel Mısır Islah Materyallerinde Silaj Kalite Değerlerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ahmet DUMAN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr.Rahime CENGİZ,Dr.M.Cavit SEZER, Niyazi AKARKEN
Başlama-Bitiş Tarihleri	2015-2018
Projenin Toplam Bütçesi	2015: 10000 TL 2016: 7000 TL 2017: 3000 TL (+50000 ek bütçe) 2018: 3000 TL

Proje Özeti

Silaj verimi ve kalitesini artırmaya yönelik uygun çeşitlerin geliştirilmesi ile beraber ülkemizde sınırlı sayıda bulunan kaliteli silajlık mısır çeşitlerinin çoğaltılması, mısır genetik kaynaklarını zenginleştirebilecek germplasmin oluşturulması gibi amaçları olan projemizin 2016 yılı vejetasyon dönemi gözlem ve verileri eksiksiz olarak elde edilmiştir.

MAE'nden 15 mısır hattı, DATAE'nden 3 hat, KTAE'nden 10 hat, ETAE'nden 1 hat ve BATAEM'den 1 hat bu çalışmada yer almıştır. Denemede 4 adet silajlık standart çeşit bulunmaktadır. Bu kendilenmiş hatların 8 adeti Doubled Haploid hat olup diğerleri klasik ıslahla elde edilmiş hatlardır. Kendilenmiş hatlar ve çeşitlerin yer aldığı projede, silajlık mısır verim denemesinde alınabilecek morfolojik gözlemler alınmış olup istatistik analizleri yapılmıştır. Gözlem parametreleri Tohum Tescil Sertifikasyon Test Müdürlüğü'nün belirlemiş olduğu Mısır Teknik Talimatnamesine göre alınmış ve değerlendirilmiştir.

Bunlardan bazıları çiçeklenme süresi, bitki boyu, bitkide koçan oranı, yaprak sap oranı, yeşil bitki verimi gibi komponentlerdir. Her hat ve çeşitten tekerrür bazında örnek bitki numuneleri alınmıştır. Alınan numunelerin Müdürlüğümüzde 2011 yılında kurulan silaj kalite laboratuvarında analizleri yapılmaya başlanmıştır. Çok kısa süre içerisinde kalite analizleri bitirilerek Proje Değerlendirme Toplantılarında sunulacaktır. Yapılan kalite analizleri sırasıyla Kuru Madde Oranı, Kuru Madde verimi, ADF, NDF, ADL, Ham Selüloz, Hemi Selüloz ve Ham Kül'dür. Sonuçlar gelişme raporunda belirtilecektir.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TA
Proje Başlığı	Mısır Koçan Kurdu (<i>Sesamia nonagrioides Lef.</i>) ve Mısır Kurdu (<i>Ostrinia nubilalis Hübn.</i>)'na Dayanıklı Çeşit Geliştirme Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ADANA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Mehmet Ali TURKAY
Yardımcı Araştırmacılar	Ayşe ANAY
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi	85.000

Proje Özeti:

1. Mısır Koçan Kurdu (*Sesamia Nonagrioides Lef.*) ve Mısır Kurdu (*Ostrinia Nubilalis Hübn.*)'na Dayanıklı Hat Geliştirme: 2015 yılında 5 ayrı mısır populasyonundan seçilen 32 ayrı hatta 620 adet kendileme işlemi yapılmıştır. Hasat sonu dayanıklılık değerlendirmesine göre 32 ayrı hattın 33 adet koçan seçilmiştir.

2. Durulmuş Hatların Mısır Koçan Kurdu (*Sesamia Nonagrioides Lef.*) ve Mısır Kurdu (*Ostrinia Nubilalis Hübn.*)'na Dayanıklılık Testi Denemesi:

a. Doğal Zararlı Populasyonu Etkisi Altında Dayanıklılık Testi: Mısır Araştırma İstasyonu Müdürlüğüne ait, doğal populasyon etkisi altında dayanıklılık testi denemesine alınan hatların Delik Sayısı / 100 İternodi değerleri 87,8 ile 16,2 arasında değişmiştir. 49,0 ile 16,2 arasında değişen 7 adet hattın 2018 yılında suni aşılama şartlarında değerlendirilmesine karar verilmiştir.

b. Suni Aşılama Şartlarında Dayanıklılık Testi: Suni aşılama şartları altında dayanıklılık testi için kurulan denemeden elde edilen. Delik Sayısı / 100 İternodi değerleri 116,2 ile 51,2 arasında değişmiştir.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P03/001
Proje Başlığı	Heterotik Grupları ve Pedigrileri Belirli Bazı Mısır Gen Kaynaklarına Ait Saf Hatlar ile Yerel Mısır Populasyonlarının Melez Mısır Geliştirmede Kullanılması.
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Dr.Gönül CÖMERTPAY
Proje Yürütücüleri	Dr. İbrahim CERİT, Bülent ÇAKIR, Rüstem OYUCU,
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2016-2020
Projenin Toplam Bütçesi	78.000
Proje Özeti:	<p>Bu proje kapsamında üç farklı iş paketi bulunmaktadır. 1.) USDA'dan gelen materyallerde heterotik grupları belirli populasyonlar (sentetik populasyonlar) geliştirilecek, 2.) Pedigrileri bilgilerine dayalı heterotik grupları belirli heterosis gösteren hatlar elde edilecek, 3.) Ülkemiz gen bankasında bulunan yerel mısır populasyonlarını aşama aşama alıp birçok özellik bakımından tanımlayarak ıslah amacımıza uygun populasyonlar seçilecektir. 1. İş paketimizde heterotik grupları farklı 3 popülasyongeliştirecektir.</p> <p>Popülasyonlar,USDA'dan gelen homozigot hatlar kullanılarak geliştirilecektir. Bu kapsamda hem elle tozlama,hemde izlasyon mesafesine dikkat edilerek açık tozlama gerçekleştirilecektir. Elde edilecek generasyonlarda seleksiyon yapılarak tekrar tozlama yapılarak popülasyon döngülerinde ilerleme kaydedilecektir. 2. İş paketinde heterotik grupları belirli 3 farklı grupta hatlar geliştirilecektir. Heterotik grupları belirli homozigot hatlarUSDA'dantemin edilen hatlar kullanılarak gerçekleştirilecektir. Hatlar geliştirilirken, genel ve özel kombinasyon yetenekleri GKY ve ÖKY) yoklama melezi ile belirlenecektir. Tester olarak LH198, LH185, LH119 ve PH207 hatları kullanılacak ve iyi performans gösteren hatlar bir üst kademeye aktarılarak kendilemelerine devam edilecektir. Tamamen durulmuş hatlarda ise hibrit performanslarını belirleyebilmek için North Caroline-II melezeleme deseni kullanılacaktır. 3. İş paketinde ise ülkemiz gen bankasında yer alan yerel mısır populasyonları her yıl alınıp tanımlanacak ve amaca uygun olanlar seçilerek mısır germplazmı zenginleştirilecektir. Bu proje kapsamında elde edilecek populasyonlarve hatlar, yüksek heterosis gösteren kaliteli melez mısır çeşitleri geliştirmek amacıyla kullanılacaktır.</p>

BİLGİ

Proje No	1130916
Proje Başlığı	Melez Mısır Islahında In-Vivo Katlanmış Haploid Tekniği İle Homozigot Hatların Geliştirilmesi(TÜBİTAK/1001)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TÜBİTAK
Proje Lideri	Dr.İbrahim CERİT
Proje Yürütücüleri	Dr. Gönül CÖMERTPAY, Rüstem OYUCU,Bülent ÇAKIR
Proje Danışmanları	Prof. Dr. Rüştü HATİPOĞLU Prof. Dr. Hakan ÖZKAN
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2014-2017
Projenin Toplam Bütçesi	471.700 TL
Proje Özeti:	<p>Mısır, insan ve hayvan beslenmesinde, ayrıca endüstride ham madde olarak kullanılan önemli bir tahıl bitkisidir. Türkiye’de mısırın ekim alanı 2012 yılı itibariyle 622.000 ha, üretimi 4.600.000 ton ve verim 739 kg/da’dır (TUIK, 2012). Ülkemizde hibrit mısır tohumluğunun yaklaşık % 95’ini yabancı çeşitler oluşturmakta, yerli çeşitlerimizin payı % 5’i geçmemektedir. Bundan dolayı yabancı çeşitler için her yıl yurtdışına önemli oranda royallite bedeli ödenmektedir. Mısırın günümüzdeki verim düzeyine yüksek verimli melez mısır çeşitlerinin geliştirilmesi ve modern tarım tekniklerinin kullanılmasıyla ulaşılmıştır. Klasik ıslah yöntemleriyle, mısırın verim ve kalitesinde önemli artışlar sağlanmıştır.Mısır bitkisinde ticari bir çeşidin geliştirilmesi klasik bitki ıslahıyla ortalama 10-14 yıl sürmektedir. Kültür bitkilerinin ıslah çalışmalarında biyoteknolojik yöntemlerin kullanılması önemli avantajlar sağlamıştır. Son yıllarda mısır ıslah çalışmalarında yoğun olarak kullanılan biyoteknolojik yöntemlerden birisi, in vitro veya in vivo haploid bitki üretme teknikleridir. Bu tekniklerin kullanılmasıyla ıslah süreci kısalmakta, ıslah çalışmalarının etkinliği arttırılmakta ve girdi maliyeti azaltılmaktadır. Mısırın çiçek yapısı monoiktir, erkek ve dişi çiçekler bitkide farklı yerlerde yer almaktadır. Bu çiçek yapısı nedeniyle bitki yabancı olarak tozlanır. Klasik mısır ıslahında çeşit elde edilebilmesi için, öncelikle var olan materyalde kendileme yapılarak bitkinin homozigot duruma getirilmesi gerekmektedir. Homozigotlaştırma işlemi 6-7 yıl sürmesine rağmen kendileme sonucu erişilen homozigotluk düzeyi yine de % 100 değildir. Mısır bitkisinde % 100 homozigot hatları, <i>in-vivo</i> haploid bitki üretme tekniği ile kısa bir sürede elde etmek mümkündür.Bu proje kapsamında, <i>in-vivo</i> maternal haploid tekniği yöntemiyle iki yıl gibi kısa bir sürede % 100 homozigot katlanmış hatlar geliştirilecektir. Haploid bitki elde etmek için yapılacak çalışmalarda, Hohenheim Üniversitesi Bitki Islahı Enstitüsü’nde geliştirilmiş olan, adaptasyon kabiliyeti ve haploid embriyo oluşumunu indüklenme oranı yüksek olan RWS X RWK-76 melez inducer genotipi baba (toz verici) olarak kullanılacaktır. Başlangıç materyali için melezlemede ana (toz alıcı) olarak ise, Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü mısır ıslah çalışmaları kapsamında elde edilen F₁ melezlerden seçilen 66 adet F₂ açılan materyal ve 9 adet ticari çeşidin açıkta tozlanan F₂ döllerinden seçilen birer adet materyal olmak üzere toplam 75 adet F₂ açılan materyal ana (toz alıcı) olarak kullanılacaktır. Bu kapsamda <i>In-vivo</i> maternal haploid tekniği yöntemiyle Inducer genotiplerle F₂ melezleri melezlenerek haploid tohumlar elde edilecek, bu tohumların çimlendirilmesiyle haploid bitkiler elde edilecek, bu bitkilere kolchisin uygulamasıyla iki yıl gibi kısa bir sürede % 100 homozigot katlanmış hatlar geliştirilecektir. Bu geliştirilen hatların birbirlerine olan uzaklık dereceleri ve heterotik grupları 100 adet SSR (simple sequence repeat) primer çifti kullanılarak belirlenecektir. Buradan elde edilecek verilerin Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü mısır ıslah çalışmalarında kullanılmasıyla hızlı, güvenli ve çok kısa sürede çeşit ve hatlar geliştirilerek, ıslah çalışmalarının etkinliğinin arttırılmasında ve maliyetin düşürülmesinde de önemli avantajlar sağlanacaktır</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A12/ P03/006
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Bazı Mısır Genotipleri'nin Yüksek Sıcaklık ve Su Kısıntısı Stresine Toleranslarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Timuçin TAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	M. Davut ŞAHİN, A.Suat NACAR
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2015-2016
Projenin Toplam Bütçesi	11.000

Proje Özeti:

Araştırmamız, tesadüf bloklarında bölünmüş parseller deneme desenine göre 3 tekrarlamalı olarak yürütüldü. Ana Konular: S1:Tam sulama (eksik nemin tarla kapasitesine getirilmesi (Kontrol) S2:Kısıntılı sulama (S1 konusuna verilen suyun yarısının uygulanması (% 50 kuraklık) Alt Konular Gen1-Gen2-----Gen20

Morfolojik, Fizyolojik ve Biyokimyasal olmak üzere Araştırmada 38 adet parametre incelenmiştir. Korelasyon analiz tablosunda Tane verimi ile Bitki boyu, Yaprak Sayısı, Koç Uzunluğu, Koçanda Tane say, Bindane Ağı, yaprak oransal su içeriği Fotosentez verimi, Stoma İletkenliği, Polen Canlılık Oranı, Klorofil-a arasında %1 düzeyinde olumlu ve önemli ilişkiler saptanmıştır. Korelasyon analiz tablosunda Tane verimi ile Tepe püskülü çiçeklenme süresi, yaprakta kuruma oranı, membran stabilite index arasında %1 düzeyinde olumsuz ve önemli ilişkiler saptanmıştır. Korelasyon analiz tablosunda Tane verimi ile Yaprak alan index'i, Prolin, ABA, Total Fenol Bileşikler arasında olumlu ve önemsiz ilişkiler saptanmıştır. Tane verimiyle bazı agronomik ve fizyolojik parametrenin pozitif korelasyon içerisinde olduğu belirlenmiştir. Biyo-kimyasal parametrelerin tane verimiyle pozitif korelatif bir ilişki içinde olduğu; fakat istatistiksel olarak önemsiz olduğu belirlenmiştir.

Tam sulama (%100) konusunda verim ve verim unsurları; kısıntılı konuya nazaran değerlerinin daha yüksek çıktığı görülmüştür. % 100 konusu her ne kadar % 50 su kısıntısı konusuna nazaran daha iyi olsada 15 mayıs ekimlerinden dolayı tam sulama konusunda bile verim ve verim unsurları açısından kayıplar yaşanmıştır. Verim unsurları ile fizyolojik parametreler arasında pozitif bir korelasyon olduğu söylenebilir. Yapılan bazı biyo-kimyasal analizlerde; kısıntılı Su (%50) uygulamasında mısır genotiplerinin Fenol bileşik değerleri ve prolin seviyelerinin yükseldiği, "belirli bir düzeyde tolerant gösterdiği" fakat bu yükselmenin verim unsurlarına yansımalarının olmadığı tespit edilmiştir. Ekstrem şartlarda bitkiler verim unsurlarından ziyade hayatiyetlerini devam ettirmek için çaba sarf etmişlerdir. Hücre Membran stabilitesi ve Fotosentez Verimi analizleri stres seviyesini ölçümde en pratik ve en ucuz yöntemler olarak öne çıkmıştır. Tolerant düzeyini ölçmede biyo-kimyasal analizler(prolin, ABA) doğru yöntemler olmuştur. ADA-9516 GENOTİPİ YÜKSEK TOLERANSLI genotip olarak öne çıkarken, FRB-73, B-106 gibi genotipler hassas olarak belirlenmiştir. FAMASO ve T-83 çeşitleri orta düzeyde toleranslı olduğu belirlenmiştir. Verim düşüşlerini anlatan en önemli ipuçları polen canlılıkları olmuştur.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/17/A07/P02/003
Proje Başlığı	Mısır Hatlarının Herbisitlere Toleransının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Mısır Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Recep YAVUZ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Mesut ESMERAY, Zir. Yük. Müh. Vesile URİN (Bitki Sağlığı)
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2017-31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi	2017: 25.000 TL 2018: 20.000 TL Toplam: 45.000 TL
Proje Özeti	<p>Mısır üretiminde yabancı otlar ile mücadele yapılmazsa verimde önemli kayıplar ortaya çıkmaktadır. Yabancı otlarla etkili ve yaygın mücadele herbisitler kullanılarak yapılmaktadır.</p> <p>Bu araştırma ile yabancı ot kontrolünde etkili ancak mısır için tavsiye dışı olan, glyphosate, imazamox ve glufosinate etken maddeli herbisitlerin önerilen dozlarına mısır hatlarının ve melezlerinin toleransının belirlenmesi amaçlanmaktadır.</p> <p>2016 yılında önce viyollerde 790 mısır hattı, daha sonra bu hatlar içinden toleranslı olduğu değerlendirilen 25 hat ve 5 çeşitle yapılan ön çalışmalar sonucunda 12 mısır hattının mısır için tavsiye dışı olan herbisitlere toleranslı olabileceği değerlendirilmiştir.</p> <p>2017 yılında proje bütçesi ile alınacak ilaçlama kabininden de yararlanılarak 790 mısır hattının herbisitlere toleransı viyollerde tekrar test edilecektir. 2017 ve 2018 yıllarında tesadüf blokları deneme deseni ile 4 tekerrürlü, parsel büyüklükleri 20 m², bloklar arasında 1 m, parseller arasında 0,5 m bırakılarak, herbisitlere toleranslı olduğu değerlendirilen Enstitümüze ait mısır hatları ve melezleri ile herbisit uygulamaları yapılarak tarla denemeleri yürütülecektir.</p> <p>Araştırma sonucunda yabancı ot mücadelesinde etkin kullanılacak herbisitlere toleranslı mısır hatları ile verimi ve kalitesi yüksek melez mısır kombinasyonlarının ortaya çıkarılması ve çeşit geliştirme kaynaklarının zenginleştirilmesi, hedeflenmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler:	mısır, herbisit, tolerans, yabancı ot.

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/17A07/P02/002
Proje Başlığı	Mısırdaki Kuraklık Stresine Toleranslı Çeşit Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Ahmet ÖZTÜRK
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Şekip ERDAL, Mehmet PAMUKÇU, Dr. Köksal AYDIN ŞAKİR, Niyazi AKARKEN, Gazi ÖZCAN
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01/01/2017 -31/12/2021
Projenin Toplam Bütçesi	112.600 TL
Proje Özeti:	<p>İklim değişikliği ve son dönemlerdeki yağış rejimlerinin değişmesi nedeniyle su kaynaklarının azalması, kuraklık ve çölleşme, ülkemizi olumsuz bir şekilde etkilemekte ve önümüzdeki süreçte bu olumsuzluğun devam edeceği beklenmektedir. Kuraklık stresi tüm dünyada mısır verimi ve kalitesini olumsuz şekilde etkileyen en önemli abiyotik streslerin başında gelmektedir. Kuraklık; su kaynaklarının azalması ve yüksek sıcaklıkla birlikte ülkemiz mısır üretimini ve kalitesini olumsuz bir şekilde etkilemektedir.</p> <p>Mısırdaki kuraklık stresi ile mücadele etmek için kuraklığa toleranslı çeşitlerin geliştirilmesi önemli bir çalışma konusunu oluşturmaktadır. Bu çalışmayla, kuraklık koşullarında başarılı kendilenmiş hatların ve aday çeşitlerin geliştirilmesi amaçlanmıştır.</p> <p>2017 ile 2021 yılları arasında yürütülecek olan bu çalışmada; genetik materyal olarak önceki dönemlerde kuraklık stresine tepkileri belirlenen saf hatlar, oluşturulan kaynak populasyonlar ve populasyonlardan çekilen aday mısır hatları kullanılacaktır. Araştırmada klasik melez mısır ıslahı yöntemi ve bu yöntemle entegre edilecek <i>in-vivo</i> maternal haploid tekniği kullanılacaktır. Çalışmada yoklama melezi ve çeşit verim denemeleri kurak ve normal (sulu) koşullarda Antalya ve Konya lokasyonlarında yürütülecektir. Araştırma sonucunda ileri kademe ve saf hat düzeyinde aday kendilenmiş mısır hatları ile kuraklığa tolerant mısır çeşitlerinin geliştirilmesi ve ülkemiz tarımına sunulması hedeflenmiştir.</p> <p>Not: Proje 2017 yılında başlayacağı için 2016 yılında herhangi bir çalışma yapılmamıştır.</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A12/P09/001
Proje Başlığı	Konya şartlarında Dallı Darının Farklı Su Streslerinde Verim,Bazı Morfolojik, Fenolojik ve Fizyolojik Özelliklerinin Belirlenmesi (Doktora Tezi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Toprak Su ve Çölleşme ile Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	Erdal GÖNÜLAL
Yardımcı Araştırmacılar	-
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2016-2017
Projenin Toplam Bütçesi	2016 yılı 65.000.TL 2017: 16.000 TL
Proje Özeti:	<p>Çalışmada 6 adet dallı darı çeşidi materyal olarak kullanılmıştır. (Shelter , Alamo, Shawne, Kanlow, Trailblozer, Cave In Rock)</p> <p>Araştırma Konya İli Karapınar ilçesi sınırları içerisindeki Çölleşme ve Erozyon Araştırma Merkezi arazilerinde yürütülmektedir.</p> <p>Çalışma alanının yer aldığı Karapınar bölgesinin iklimi yarı-kurak karasal iklimi olup, yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve yağışlıdır. Ortalama yağış 280 mm'dir ve bunun çoğunluğu kış aylarında düşmektedir.</p> <p>Araştırma yeri bazı toprak özellikleri</p> <p>Projenin yürütüleceği Karapınar Araştırma istasyonu arazilerinin toprakları genellikle orta bünyeli (killi-tın) topraklardır.. Genel olarak alkalın karakterdeki yöre toprakları kireç bakımından zengindir. Organik madde bakımından genellikle fakir olan yöre toprakları, potasyumca zengin durumdadır. Yöre topraklarında yaygın olarak tuzluluğa rastlanmamıştır. Çinko ve demir noksanlığının yaygın görüldüğü yöre topraklarında, bakır ve mangan noksanlığı yok denecek kadar azdır.</p> <p>Araştırma tesadüf blokları bölünmüş parseller deneme desenine göre 2015 yılı Temmuz ayında ekimi yapıp çıkışı sağlanan dallı darı çeşitlerine ait parsellerde 2 yıl yürütülecektir. Araştırmanın 1.yılı tamamlanmıştır. Araştırmada sulama konuları ana parselleri ,çeşitler alt parselleri oluşturmuştur.</p> <p>Araştırmada 6 çeşit (Shelter , Alamo, Shawne, Kanlow, Trailblozer, Cave In Rock) ve 5 su konusu (Tam su,%75 su,%50 su, %25 su, Sıfır sulama) kullanılmıştır. Her blokta herhangi bir ekimin yapılmayacağı boş kontrol parseli bırakılmıştır.</p> <p>Deneme 5 su konusu x 6 çeşit x 3 tekrür = 90 deneme parselinden oluşmuştur. Parseller 1,5 m*5 m =7,5 m² ebatındadır. Her parselde 10 sıra vardır.</p> <p>Yanal sızmaları önlemek için parseller ve bloklar arası 3 m boşluk bırakılmıştır. Deneme çakılı olarak yürütülecektir.</p>

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No /	
Proje Başlığı	Diyarbakır Koşullarında Farklı Ekim Sıklığı ve Azot Dozlarının Mısır (<i>Zea mays L.</i>) Bitkisinde Verim ve Verim Unsurları Üzerine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Sevda KILINÇ
Yardımcı Araştırmacılar	Şehmus ATAKUL, Şerif KAHRAMAN, Betül KOLAY Ramazan CEYLAN, Ahmet DUMAN
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01.01.2018 / 31.12.2019
Projenin Toplam Bütçesi	1.Yıl :30.000 TL 2. Yıl: 21.500 TL Toplam: 51.500 TL

Proje Özeti:

Mısır ışığı çok iyi değerlendiren bir C4 bitkisi olup, kısa zamanda yüksek miktarda kuru madde oluşturma yeteneğine sahiptir. Bu özelliğinden dolayı Güneydoğu Anadolu Bölgesi gibi sıcak iklimlerde ve sulu koşullarda yetiştirilebilecek önemli bir tarla bitkisidir. Bölgemiz mısır yetiştiriciliğinde en hızlı artış gösteren bölgeler arasındadır. Bu çalışma ile çiftçilere tavsiye edilebilecek en uygun azot dozunun ve ekim sıklığının belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Denememiz, Diyarbakır GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi arazisinde 2018-2019 yıllarında 2 yıl süre ile yürütülecektir. Bitki materyali olarak ADASA 16 çeşidi kullanılacaktır. Ekimler 15 Nisan – 1 Mayıs tarihleri arasında yapılacaktır. Deneme, tesadüf bloklarında bölünmüş parseller deneme desenine göre 3 tekerrürlü olarak yürütülecektir. Ana faktör olarak gübre dozları, alt faktör olarak ekim sıklığı ele alınacaktır.

Denemede 12, 14, 16, 18 ve 20 cm sıra üzeri mesafeleri ile 15, 20, 25, 30, 35 kg N/da dozları kullanılacaktır. Toprak analiz sonucuna göre fosforun tamamı, azotun ise belirlenen miktarının yarısı ekimle birlikte bütün parsellere uygulanacaktır. Azotun belirlenen dozunun diğer yarısı bitkiler 40-50 cm olduğu dönemde, boğaz doldurma ile birlikte verilecektir.

Anahtar kelimeler: mısır, azot dozu, ekim sıklığı.verim

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A12/P03/002
Proje Başlığı:	Fertigasyon Yöntemiyle Farklı Miktarlarda Azot Uygulamalarının Şeker Mısırdaki Verim ve Verim Parametreleri Üzerine Olan Etkisinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş:	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü:	Özlem AVŞAR
Yardımcı Araştırmacılar:	-
Başlama-Bitiş Tarihleri:	01/01/2014-31/12/2016
Projenin Toplam Bütçesi	22.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi koşullarında farklı dozlarda azot uygulamalarının ana ürün şeker mısırın verim ve bazı verim unsurlarına olan etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.</p> <p>Deneme tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak düzenlenmiş ve çeşit olarak BATEM tatlı mısır çeşidi kullanılmıştır. Deneme; 0-7.5-15-22.5-30 kg/da saf azot dozlarının uygulandığı konulardan oluşmuştur.</p> <p>2015-2016 yılları birleşik analiz sonuçları şu şekildedir:</p> <p>Kavuzlu verim değerlerinin 1181 ile 1918 kg/da, kavuzsuz verim değerlerinin 817 ile 1342 kg/da, taze tane verim değerlerinin 650 ile 1100 kg/da arasında olduğu, en yüksek kavuzlu, kavuzsuz ve taze tane verim değerlerinin 15 kg/da saf azotun uygulandığı konudan, en yüksek bitki boyunun 7.5 kg/da saf azotun, en düşük bitki boyunun 0 kg/da azotun uygulandığı konudan, en yüksek klorofil içeriğinin 22.5 kg/da saf azotun, en düşük klorofil içeriğinin 0 kg/da azotun uygulandığı konudan elde edildiği görülmüştür.</p>

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A12/P03/001
Proje Başlığı	Ana Ürün ve İkinci Ürün Olarak Bazı Şeker Sorgum Çeşitlerinin Verim ve Verim Ögelerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Sevda KILINÇ
Yardımcı Araştırmacılar	Şehmus ATAKUL, Şerif KAHRAMAN, BelgizarÇAM
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01.01.2015 / 31.12.2017 (2016 yılı gelişme raporu özeti)
Projenin Toplam Bütçesi	54.000TL
Proje Özeti: <p>Şeker sorgum bitkisinin, ana ürün ve ikinci ürün olarak bazı genotiplerin verim ve verim ögeleri belirlemek, ülkemizin sürdürülebilir biyoetanol üretimine katkı sunmak amaçlanmıştır. Araştırmada elde edilen verilere varyans analizi uygulanarak önemli bulunan veriler LSD testine tabi tutulmuştur.</p> <p>Araştırmada toplam 21 parametre incelenmiş olup bütün parametreler önemli bulunmuştur. Yeşil ot verimi: ana üründe 9736 kg/da-5037 kg/da arasında, II. üründe 8936 kg/da - 4338 kg/da arasında değişim göstermiştir.</p> <p>Yaprağı soyulmuş sap verimi 8138 kg/da – 3687kg/da arasında, II. üründe 7174kg/da -3030 kg/da arasında değişim göstermiştir. Yeşil ot verimi ve yaprağı soyulmuş sap verimi yönünden ana üründe en yüksek değer dale çeşidinden elde edilirken II. üründe en yüksek değer Gülşeker çeşidinden elde edilmiştir.</p> <p>Özsu verimi ana üründe 2094 L/da- 563 L/da arasında, II. üründe 1975 L/da-413L/da arasında değişim göstermiştir. En yüksek verimler her iki dönemde Gülşeker çeşidinden elde edilmiştir.</p> <p>Teorik etanol verimi ana üründe 97,03 L/da- 21,03 L/da arasında, II. üründe 92,0 L/da- 20,3 L/da arasında değişim göstermiştir. Her iki dönemde en yüksek verim SUGARDRİP çeşidinden, en düşük verim ICSR 196 çeşidinden elde edilmiştir.</p>	
Anahtar Kelimeler: Şeker sorgum, ana ürün, ikinci ürün, verim, biyoetanol	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No:	TAGEM/TBAD/15/A12/P03/002
Proje Başlığı:	Mısırdaki Farklı Dar Sıra Ve Çift Sıra Yetiştirme Tekniğinin Verim, Verim Bileşenleri Ve Bazı Toprak Özelliklerine Etkisi
Projeyi Yürüten Kuruluş:	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü:	Betül KOLAY
Yardımcı Araştırmacılar:	Özlem AVŞAR, Uğur BİLGE, Şehmus ATAKUL, Kudret BERKATOĞLU, Yrd.Doç.Dr. Abdullah EREN, Sevda KILINÇ, Yener ÇELİK, Ferhat OĞURLU
Başlama-Bitiş Tarihleri:	01/01/2015 - 31/12/2017
Projenin Toplam Bütçesi	16000 TL
Proje Özeti:	<p>ADA 351 çeşidinde koçan çapı, koçan uzunluğu, protein oranı ve sap kalınlığı parametreleri yönünden istatistiksel olarak fark bulunmuştur. En yüksek koçan çapı Kontrol 1 uygulamasından, en düşük koçan çapı çapraz çift sıra uygulamasından elde edilmiştir. Kontrol 1 uygulamasından en yüksek koçan uzunluğu elde edilirken, diğer uygulamalar istatistiksel olarak aynı grupta yer almıştır. Basit çift sıra uygulamasında protein oranı en yüksek bulunurken, Kontrol 1 uygulamasında en düşük bulunmuştur. Kontrol 1 uygulamasında sap kalınlığı en yüksek bulunurken, basit çift sıra uygulamasında en düşük bulunmuştur.</p> <p>Sakarya çeşidinde ise, 100 tane ağırlığı ve sap kalınlığı parametreleri yönünden istatistiksel olarak farklılık bulunmuştur. 100 tane ağırlığı, basit dar sıra uygulamasında en düşük, Kontrol 1 uygulamasında en yüksek bulunmuştur. Sap kalınlığı ise Kontrol 1 uygulamasında en yüksek bulunurken, diğer uygulamalar aynı grupta yer almıştır.</p>

**ÇAYIR MERA ve YEM BİTKİLERİ ARAŞTIRMALARI
PROJE DEĞERLENDİRME TOPLANTISI
27 ŞUBAT-02 MART 2017**

27 ŞUBAT 2017 PAZARTESİ

ORTAK AÇILIŞ

09:30-12:30

YEMEK ARASI

12:30-14:00

I. OTURUM

14:00-15:30

Ayfer ŞAHİN

Grup Koordinatörü Sunusu

TAGEM

Başkanlık Divanının Oluşturulması ve Gündem Hakkında Görüşmeler

**Proje Lideri /
Sunan**

Proje / Sunum Adı

Kurum

**Projenin
Durumu**

Şerafettin ÇAKAL
AFA Koordinatörü

2016 yılı Çayır Mera ve Yem Bitkileri Çalışmalarının
Değerlendirmesi

Doğu
Anadolu
TAE

Bilgi

TTSM

2016 Yılı Çayır Mera - Yem Bitkileri ve Yeşil Alan
Çim Bitkileri Çeşit Tescil Denemeleri

TTSM

Bilgi

BÜGEM

Çayır - Mera Daire Başkanlığının Çalışmalarının Genel
Değerlendirmesi

BÜGEM

Bilgi

Metin AYDOĞDU

Mera Varlığının ve Mera Durum Sınıflarının
Belirlenmesi Projesi

TARM

Bilgi

ARA

15:30-15:50

II. OTURUM

15:50-18:00

Prof. Dr. Esvet
AÇIKGÖZ

Adi Fiğde Alt Türler Arası Melezlemeler ile Yeni
Varyasyonların Oluşturulması

Uludağ Üni.
Zir. Fak.

Bilgi

Prof. Dr. Rüştü
HATİPOĞLU

İklim Değişikliğinin Çayır-Meralar Üzerindeki Etkileri

Çukurova
Üni. Zir. Fak

Bilgi

Necda ÇANKAYA

Karadeniz Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları

KTAE

Devam-
Ara
Sonuç

Necda ÇANKAYA

Karadeniz Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları

KTAE

Yeni
Teklif

28 ŞUBAT 2017 SALI

I. OTURUM

09:00-10:30

Prof. Dr. Yaşar
KARADAĞ

Yem Bitkilerinde Kaliteyi Etkileyen Faktörler ve
Yemlerdeki Bazı Maddelerle İlişkili Hayvan Hastalıkları

Bozok Üni.
Zir.Fak.

Bilgi

Dr. Celal CEVHER	“Türkiye’de Islah Edilmiş Meraların Sürdürülebilirliği Üzerine Bir Araştırma” ve “Yem Bitkisi Desteklerinin Yem Bitkisi Üretimi ve Sürdürülebilirliğine Etkisi”	TARM	Bilgi
Dr. Sabahaddin ÜNAL	Orta Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Islah Araştırmaları -Tek Yıllık Baklagil Yem Bitkileri Islahı	TARM	Devam
Dr. Sabahaddin ÜNAL	Orta Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Islah Araştırmaları -Yonca Islah Araştırmaları	TARM	Devam
ARA 10:30-10:50			
II. OTURUM 10:50-12:30			
Doç. Dr. Mustafa AVCI	Yonca Tohumluk Üretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri	Niğde Üni. Tar. Bil. ve Tek.Fak.	Bilgi
Feyza Döndü GÜNDEL	Çok Yıllık Sıcak Mevsim Buğdaygil Yem Bitkileri Islahı	Doğu Akdeniz TAE	Devam
Dr. İlker İNAL	Yonca Islah Araştırmaları	Doğu Akdeniz TAE	Devam
Uzm. A. Alptekin ACAR Dr. Hüseyin ÖZPINAR	Ege Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları -1. Alt Proje: Yonca Islah Çalışmaları -2. Alt Proje: Fiğ Islah Çalışmaları - 3. Alt Proje: İtalyan Çimi Islah Çalışmaları - 4. Alt Proje: İskenderiye Üçgülü Islah Çalışmaları	Ege TAE	Devam- Ara Sonuç
Uzm. A. Alptekin ACAR Dr. Hüseyin ÖZPINAR	Ege Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları -1. Alt Proje: Yonca Islah Çalışmaları -2. Alt Proje: Fiğ Islah Çalışmaları - 3. Alt Proje: İtalyan Çimi Islah Çalışmaları - 4. Alt Proje: İskenderiye Üçgülü Islah Çalışmaları	Ege TAE	Yeni Teklif
YEMEK ARASI 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:30			
Prof. Dr. Binali ÇOMAKLI	Çayır-Mera Yönetimi ve Islahı Projelerinin Ülkemizdeki Durumu	Atatürk Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Erdal AKSAKAL	Doğu Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Islah Araştırmaları -Korunga Islah Çalışması	Doğu Anadolu TAE	Devam- Ara Sonuç
Erdal AKSAKAL	Doğu Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Islah Araştırmaları -Korunga Islah Çalışması	Doğu Anadolu TAE	Yeni Teklif

Ayten TAVLAŞ	Doğu Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Islah Araştırmaları -Buğdaygil Yem Bitkileri Islah Çalışmaları	Doğu Anadolu TAE	Devam-Ara Sonuç
Ayten TAVLAŞ	Doğu Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Islah Araştırmaları -Buğdaygil Yem Bitkileri Islah Çalışmaları	Doğu Anadolu TAE	Yeni Teklif
ARA 15:30-15:50			
IV. OTURUM 15:50-18:00			
Prof. Dr. Adnan ORAK	Trakya Bölgesi Doğal Florasında Fiğ (Vicia Sp.) Türlerinin Belirlenmesi Toplanması Karakterizasyonu ve Değerlendirilmesi	Namık Kemal Üni. Zir. Fak.	Bilgi
Pınar UYSAL	Doğu Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Islah Araştırmaları -Tek Yıllık Baklagil Yem Bitkileri Islahı	Doğu Anadolu TAE	Devam-Ara Sonuç
Pınar UYSAL	Doğu Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Islah Araştırmaları -Tek Yıllık Baklagil Yem Bitkileri Islahı	Doğu Anadolu TAE	Yeni Teklif
Pınar UYSAL	Doğu Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Islah Araştırmaları -Gazal Boynuzu (Lotus Sp.) Islah Projesi	Doğu Anadolu TAE	Devam-Ara Sonuç
Pınar UYSAL	Doğu Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Islah Araştırmaları -Gazal Boynuzu (Lotus Sp.) Islah Projesi	Doğu Anadolu TAE	Yeni Teklif
01 MART 2016 ÇARŞAMBA			
I. OTURUM 09:00-10:30			
Doç. Dr. Selahattin ÇINAR	Çok Yıllık Sıcak Mevsim Buğdaygil Yem Bitkilerinin Önemi	Kilis 7 Aralık Üni. Meslek YO	Bilgi
Dr. Sabahaddin ÜNAL	Korunga Islah Projesi	TARM	Devam
Berna BİLEN	Macar Fiği (<i>Vicia panoca</i> Crantz.) Bitkisinde Gama Işını Uygulaması İle Mutasyon Islahı	TARM	Devam
Ülfet ERDAL	Ege Bölgesi Koşullarında Organik Hayvan Yemi Üretiminde Farklı Münavebe Sistemlerinin Karşılaştırılması	Ege TAE	Devam
ARA 10:30-10:50			
II. OTURUM 10:50-12:30			
Doç. Dr. Mustafa SÜRME	Ülkemizdeki Çim Alan Potansiyeli, Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri	Adnan Menderes Üni.Zir. Fak.	Bilgi
Uzm. Ali Alptekin ACAR	Çim Bitkilerinde Çeşit Geliştirme	Ege TAE	Devam

Hakan CEBECİ	Doğu Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Islah Araştırmaları -Yonca Islah Çalışmaları	Doğu Anadolu TAE	Devam
YEMEK ARASI 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:30			
Doç. Dr. Ösmetullah ARVAS	Doğu Anadolu Bölgesinde Suni Mera Tesisinde Karşılaşılan Problemler ve Çözüm Önerileri	Yüzüncü Yıl Üni. Zir.Fak.	Bilgi
Dr. İlker ERDOĞDU	Buğdaygil Yem Bitkilerinde Çeşit Geliştirme Çalışmaları	Geçit Kuşağı TAE	Devam
Gazi ÖZCAN	Fiğ Islah Araştırmaları	BDUTAE	Devam
Sezai GÖKALP	Tokat ve Sivas Ekolojik Koşullarında Farklı Sıra Arası Mesafesi ve Tohumluk Miktarlarının Gazal Boynuzu (Lotus Corniculatus L.) Verim ve Kalitesi Üzerine Etkileri	OKGKTAE	Devam
ARA 15:30-15:50			
IV. OTURUM 15:50-18:00			
Ramazan Çağatay ARICI	Orta Anadolu Şartlarına Uygun Mürdümük (Lathyrus sativus L.) Çeşitlerinin Geliştirilmesi	BDUTAE	Devam
Dr. Reşat DEĞİRMENCİ	KKTC Koşullarına Uygun Fiğ Hatlarının Geliştirilmesi ve Fiğ Tescili	KKTC TAE	Bilgi
Ahmet Korhan ŞAHAR	Çukurova Koşullarında İkinci Ürün Olarak Yetiştirilen Soya Çeşitlerinde Farklı Hasat Dönemlerinin Kuru Ot ve Hasıl Verimleri ile Katkı Maddelerinin Soya Silaj Kalitesi Üzerinde Etkileri	Doğu Akdeniz TAE	Devam
02 MART 2017 PERŞEMBE			
I. OTURUM 09:00-10:30			
Dr. Erol KARAKURT	Ülkesel Yem Bitkileri Yetiştirme Tekniği Araştırmaları 1. Alt Proje: Orta Anadolu Koşullarında Fiğ-Buğday Ekim Nöbetinde Azaltılmış Toprak İşleme Yöntemlerinin Araştırılması 2. Alt Proje: Orta Anadolu Koşullarında Tahıl ve Fiğ Alt Bitki Ekim Olanaklarının Araştırılması	TARM	Sonuç
Uzm. A.Alptekin ACAR	Bazı Baklagil ve Buğdaygil Yem Bitkisi Türlerinde Çeşit Geliştirilmesi ve Mera Islahında Kullanılma Olanaklarının Araştırılması	Ege TAE	Devam

Dr. Hüseyin ÖZPINAR	- 1. Alt Proje: Kılçıksız Brom Islah Çalışmaları -2. Alt Proje: Domuz Ayrığı Islah Çalışmaları -3. Alt Proje Sarı Çiçekli Gazalboynuzu Islah Çalışmaları- 4. Alt Proje: Mavi Ayrık Islah Çalışmaları -5. Alt Proje: Kamışsı Yumak Islah Çalışmaları		
ARA 10:30-10:50			
II. OTURUM 10:50-12:30			
Dr. Sabahaddin ÜNAL	Orta Anadolu Bölgesi Meralarının Islahında Kullanılabilecek Bazı Bitki Türlerinde Germplasmı Geliştirmek	TARM	Devam
Cengiz KURT	Trakya Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları -1. Alt Proje: Fiğ Islah Çalışmaları Alt Projesi -2. Alt Proje: Yem Bezelyesi Çalışmaları Alt Projesi	TTAE	Devam
Mustafa UZUN	Doğu Anadolu Bölgesi Çayır Mera Alanlarında Bulunan Yem Bitkilerinin Kültüre Alınma Olanaklarının Araştırılması	Doğu Anadolu TAE	Devam
YEMEK ARASI 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:30			
Yrd. Doç. Dr. Faheem Shahzad BALOCH	Bazı Örneklerle Moleküler Markörlerin Bitki Islahında Kullanımı: Yeni Eğilimler ve Gelecekteki Sorunlar	Abant İzzet Baysal Üni. Zir. ve Doğa Bil. Fak.	Bilgi
Dr. İlker ERDOĞDU	Dört Kanatlı Tuz Çalışımın Sivrihisar-Ertuğrul Köyünde Uygulanması	Geçit Kuşağı TAE	Bilgi
ARA 15:30-15:50			
IV. OTURUM 15:50-17:30			
Kadir TERZİOĞLU	Erzurum Koşullarında Kışlık ve Yazlık Olarak Ekilen Bazı <i>Brassica</i> Türlerinin Ot Ve Tohum Verim Performansları Üzerinde Bir Araştırma (Proje 2017 Yılı Başlangıçlı olduğu için sunum yapılmayacak)	Doğu Anadolu TAE	Devam
Seyithan SEYDOŞOĞLU	Diyarbakır Koşullarında Suni Mera Tesisinde Kullanılabilecek Bazı Çok Yıllık Buğdaygil Yem Bitkilerinin Verimi ve Kalitesinin Belirlenmesi (Proje 2017 Yılı Başlangıçlı olduğu için sunum yapılmayacak)	GAP UTAEM	Devam
Seyithan SEYDOŞOĞLU	Diyarbakır Koşullarında Karışım Oranı ve Biçim Zamanının Yem Bezelyesi + Tahıl Karışımında Verim ve Kalitesi Üzerine Etkileri (Proje 2017 Yılı Başlangıçlı olduğu için sunum yapılmayacak)	GAP UTAEM	Devam
DİLEK VE ÖNERİLER			
KAPANIŞ			

**ÇAYIR MERA ve YEM BİTKİLERİ ARAŞTIRMALARI PROJE DEĞERLENDİRME
TOPLANTISI PROGRAMI KİTAPÇIĞI
27 Şubat-2 Mart 2017
ANTALYA**

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TA/00/11/01/009
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Necda ÇANKAYA
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir İSPİRLİ, Fatih ALAY
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2013- 31/12/2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	60.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu çalışmanın materyalini oluşturan kamışsı yumak (<i>Festuca arundinaceae</i> Schreb.), ak üçgül(<i>Trifolium repens</i> L.) ve domuz ayrığı (<i>Dactylis glomerata</i>) türlerine ait genotiplerin tohumları Samsun, Tokat, Ordu ve Sinop illerinden 2013 yılının haziran- eylül ayları arasında toplanmıştır. Kamışsı yumaktan 930, domuz ayrığından 952 ve ak üçgülden 1159 genotip toplanmış olup, toplama yaparken toplama yeri, enlem, boylam, rakım gibi özellikler kaydedilmiştir. Her türe ait her popülasyonun tohumları kendi içinde karıştırılarak, 2013 yılının eylül-kasım ayları arasında Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Çarşamba deneme istasyonundaki araziye ayrı ayrı sıralara ekilmiştir. Damızlık bahçesinde yetişen popülasyonlar, 2014 yılının mart-mayıs ayları arasında da kamışsı yumak ve domuz ayrığında her popülasyona ait 20'şer adet genotip rastgele seçilerek 70x70 cm ve ak üçgülden 120 cmx140 cm olacak şekilde gözlem bahçesine tek bitki sıralarına şaşırtılmıştır. 2015 ve 2016 yıllarında gözlem ve ölçümler alınarak her iki yılın ortalaması değerlendirilmiştir.</p> <p>Ot tipi genotiplerin belirlenmesinde tartılı derecelendirme metodu kullanılmıştır (Gebeyahou ve ark.,1982; Yazgan, 1989; İslam ve ark., 2012) Tartılı derecelendirme metoduna göre üç tür de yaklaşık % 97 negatif seleksiyona tabi tutulmuş ve yaklaşık 40'ar genotip seçilmiştir. Sulamasız şartlarda yetiştirilen bu türlerde yabancı ot temizlikleri ve temizleme biçimleri yapıldı. Mayıs böceğine karşı da toprak altına carbofuran, toprak üstüne de Lambda-cyhalothrin etkili kimyasallar kullanıldı.</p>
Anahtar Kelimeler	

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TA/00/11/01/009
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Necda ÇANKAYA
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir İSPİRLİ, Fatih ALAY, Sezai GÖKALP
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013 / 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 15.000 TL 2014: 12.000 TL 2015: 12.000 TL 2016: 11.000 TL

Proje Özeti:

Projenin amacı; projenin önceki diliminde bölge verim denemeleri sonucunda üstün performans gösteren yem bitkisi hatlarında çeşit tescil ettirmek; bölgemizin iklim ve topografya bakımından birbirinden farklılık arz eden sahil ve iç kesiminde farklı yem bitkisi cins ve türlerine ait çeşitler geliştirmek ve bölgede yeni yem bitkisi türlerinden materyal temin etmektir.

“Karadeniz Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları” projesi kapsamında 2015 yılında tek yıllık buğdaygillerden İTA01-09; tek yıllık baklagillerden GLMN01-08 ve çok yıllık baklagillerden ÇYR01-09 numaralı yem bitkisi hatları ile Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Test Müdürlüğü’ne tescil için başvuru yapılmıştır. Enstitü’nün Çarşamba’da bulunan deneme arazisinde; tescile başvurusu yapılan hatların ebeveynlerinin muhafazası için, tek yıllık baklagil (Gelemen üçgülü= *Trifolium meneghinianum* Clementi), çok yıllık baklagil (Çayır üçgülü= *Trifolium pratense* L.) ve tek yıllık buğdaygil (İtalyan çimi= *Lolium multiflorum* L) yem bitkilerine ait tohumların ekimi yapılarak izolasyon kabinlerine alınan bitkilerden tohum hasatları yapılmış ve Ekim ayında bitki gruplarının yeniden ekimleri, Çarşamba istasyonundaki araziye yapılmıştır. Ayrıca tescile başvurusu yapılan hatların tohum çoğaltma çalışmaları 2015 yılında Çarşamba, 2016 yılında da Bafra deneme istasyonlarında gerçekleştirilmiştir.

Samsun, Tokat, Amasya ve Ordu illerinden toplanan iki adet çok yıllık buğdaygil yem bitkisi (Domuz ayrığı=*Dactylis glomerata*, Kamışsı yumak=*Festuca arundinacea*), bir adet çok yıllık baklagil yem bitkisi (ak üçgül= *Trifolium repens* L.) genotiplerinde morfolojik gözlemler alınarak tartılı derecelendirme yöntemine göre hem ot özelliğinde hem de mera özelliğinde olabilecek bitkiler belirlenmiştir. Çok yıllık buğdaygil yem bitkilerinde; bitki boyu (cm), kardeşlenme kapasitesi (güçlü, orta, zayıf), habitus (dik, yarı dik, orta, yarı yatık, yatık), yeniden gelişme (çok hızlı, hızlı, orta, zayıf, çok zayıf), %50 çiçeklenme gün sayısı (gün) ve kuru ot verimi (g) gözlemleri; çok yıllık baklagil yem bitkilerinde; yaprak boyutu (ufak, orta, iri), kaplama alanı (cm), habitus (dik, yarı dik, orta, yarı yatık ve yatık), yaprak yoğunluğu (seyrek, orta ve yoğun), %50 çiçeklenme gün sayısı (gün) ve kuru ot verimi (g) gözlemleri alınmıştır. 2017 yılından itibaren bu bitki gruplarında “sentetik varyete ıslah yöntemi” ne göre çeşit geliştirme çalışmalarına başlanacaktır.

Anahtar Kelimeler

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	TAGEM/TA/00/11/01/009
Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Necda ÇANKAYA
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir İSPİRLİ, Fatih ALAY, Sezai GÖKALP
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018 / 31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2018: 37.000 TL 2019: 41.000 TL
Proje Özeti:	<p>“Karadeniz Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları” projesinin amacı; projenin önceki diliminde öne çıkan hatlarda çeşit tescil ettirilerek bunlara ait tohumluk üretimlerinin gerçekleştirilmesi, bölgemizin iklim ve topografya bakımından birbirinden farklılık arz eden sahil ve iç kesiminde hem mera karışımlarında hem de hayvancılıkla uğraşan çiftçilerimizin kullanabileceği yem bitkisi çeşitleri geliştirmektir. Bu amaçlar doğrultusunda; projenin önceki diliminde yarı kardeş aile seleksiyonu ıslah yöntemiyle geliştirilen tek yıllık buğdaygil yem bitkisi (İtalyan çimi= <i>Lolium multiflorum</i> L.), tek yıllık baklagil yem bitkisi (Gelemen üçgülü= <i>Trifolium meneghinianum</i> Clementi) ve çok yıllık baklagil yem bitkisi (Çayır üçgülü= <i>Trifolium pratense</i> L.) hatlarının ana ve babalarının muhafaza (kendileme) ve tohum çoğaltma çalışmalarına devam edilmektedir. Ayrıca, Samsun, Amasya, Tokat ve Ordu illerinin doğal mera vejetasyonundan toplanarak morfolojik özellikleri bakımından sınıflandırılan çok yıllık buğdaygil yem bitkilerinden domuz ayrığı (<i>Dactylis glomerata</i> L.) ve kamışsı yumak (<i>Festuca arundinacea</i>) ile çok yıllık baklagil yem bitkilerinden ak üçgül (<i>Trifolium repens</i> L.) popülasyonlarında sentetik çeşit geliştirme ıslahı yöntemi ile, hem ot tipi hem de mera tipi olabilecek çeşitler için, ıslah çalışmalarına devam edilecektir.</p> <p>Ülkemizde ve özellikle de bölgemizde verimliliklerini kaybetmiş mera alanlarında, bilinen ıslah metotlarının sonuç vermemesi sonucu kurulacak yapay meralarda ve yem bitkisi tarımı içerisinde hayvancılığın gereksinim duyduğu kaba yem açığının kapatılmasında ihtiyaç duyulan yem bitkileri tür ve çeşitlerinin tohum sıkıntısı gidermek için yeni çeşitler tescil ettirilebilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A03/P02/003
Proje Başlığı	Tek Yıllık Baklagil Yem Bitkileri Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Sabahaddin ÜNAL
Yardımcı Araştırmacılar	Berna EFE
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2014-31.12.2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2017: 5900 TL 2018: 5900 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projenin amacı bölge şartlarına adapte olan dane ve ot verimi yüksek, kaliteli çeşit geliştirmektir. Bu çalışma 1988 yılında başlatılmış olup yurtiçi ve yurtdışı kaynaklardan temin edilen oldukça geniş materyal üzerinde çalışılmış ve 14 adet çeşit geliştirilmiştir. Bu çalışmada introüksiyon ve seleksiyon ıslah yöntemleri uygulanmıştır. Beyaz çiçekli Macar fiğinde 2013 yılında KANSUR ismiyle yeni bir çeşit tescil edilmiştir. Bu programa melezleme çalışmalarıyla devam edilmektedir. Bu çerçevede yaygın fiğ ve Macar fiğinde melezleme çalışmalarına başlanmıştır. Yaygın fiğde bakla çatlatmayan çeşit geliştirmek için geri melezleme işlemi yürütülmektedir. Dolayısıyla ana bitki olarak Alınoğlu 2001 ve Ayaz 2008 çeşitleri, baba bitki olarak bakla çatlatmayan L-1731, L-1732 hatları ile Dicle çeşidi kullanılmıştır. Macar fiğinde ise melezleme ve toptan seçme ıslah yöntemi olarak uygulanmaktadır. Macar fiğinde ise melezlemede ana ve baba bitki olarak, tohum verimi düşük, 1000 dane ağırlığı düşük (45 gr), ot verimi yüksek, beyaz çiçekli, geçici olan Tarm Beyazı-98 çeşidi ile tohum verimi yüksek, 1000 tane ağırlığı yüksek (55 gr), pembe çiçekli, erkenci olan Anadolu Pembesi-2002 çeşidi kullanılmıştır. Melezleme çalışmalarıyla elde edilen F1 ve F2 tohumları gözlem bahçelerine ekilmiştir. 2014 yılında melezleme çalışmaları sürdürülmüş ve gözlem bahçelerindeki bitkiler incelenmiştir. Aynı yılın sonbaharında F1 ve açılan materyalin ekimi yapılmıştır. 2014-2015 sezonunda, kışlık melezleme çalışmaları çerçevesinde melezleme çalışmalarına devam edilmiş ve gözlem bahçesindeki mevcut F1 ve açılan materyal incelenmiştir. Aynı sezonun sonbaharında F1 ve açılan materyalin ekimi yapılmıştır. Yazlık melezleme çalışmaları çerçevesinde de gözlem bahçesine F1 ve açılan materyal ekimi yapılmıştır. Melezleme çalışmalarına devam edilmiş ve gözlem bahçesindeki bitkiler incelenmiştir. Bu dönemde Alınoğlu-2001 ve Ayaz-08 çeşitlerine ilk geri melezleme yapılmıştır. 2015-2016 sezonunda, yazlık melezleme çalışmaları çerçevesinde sera koşullarında melezleme çalışmaları yapılmıştır. Gözlem bahçesine açılan materyal incelenmiş ve F3 kademesinden F6'ya kadar götürülecek materyal ve ikinci geri melezlemede kullanılacak materyal seçimi yapılmıştır. Kışlık melezleme çalışmalarında ise melezlemeye devam edilmiş, açılan materyal incelenmiş ve F3 kademesinde seçim yapılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A03/P01/006
Proje Başlığı	Yonca Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Sabahaddin ÜNAL
Yardımcı Araştırmacılar	Berna EFE
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2015-31/12/2019
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2017 6 100 TL 2018 6 400 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projenin amacı bölgemiz şartlarına iyi adapte olabilecek kuru ot verimi yüksek, kaliteli çeşitler geliştirmektir. Bu çalışma, Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'nün Gölbaşı/İkizce Araştırma ve Uygulama Çiftliğinde yürütülmüştür. Aynı çalışma, yurtiçi ve yurtdışı gen bankalarından, tohum toplama gezilerinden temin edilen materyal üzerinde yapılmıştır. Yabancı döllenmiş bitkilerde uygulanan ıslah metodlarından toptan seleksiyon ıslahı uygulanmaktadır. Gözlem bahçesindeki materyallerden seçilen hat ve klonların yeterli tohum üretimi 2012 yılında gerçekleştirilmiş olup verim denemesi tesis etme aşamasına gelinmiştir. 2013 yılı ilkbaharında Haymana ve Yenimahalle lokasyonlarında verim denemesi kurulmuştur. Bu denemeler 4 tekerrürlü olup tesadüf blokları deneme deseninde Bilensoy-80, Gözlü, Savaş ve Plato kontrol çeşitleriyle tesis edilmiştir. 2014-2015 sezonunda sulu koşullardaki bölge verim denemelerinde morfolojik ve tarımsal özellikler ile teknolojik özellikler incelenmiş, iki yıl ve iki lokasyon sonuçlarına göre çeşit adayları yeşil ot ve kuru ot verimleri açısından Bilensoy-80, Savaş ve Plato kontrol çeşitlerini geçmişlerdir. Bu görülen olumlu performansları nedeniyle çeşit adaylarının tescil edilmesi için Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğüne başvuru yapılmıştır. Bu çerçevede Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkez Müdürlüğü tarafından planlanan tescil denemesi 2016 sezonunda tesis edilmiştir. Mera ıslahında kullanılacak bitkilerde germplazmı geliştirme projesinde yürütülen mera tipi yonca çalışmaları bu proje içerisinde yürütülmektedir. 2012 yılı ilkbaharında ikizce lokasyonunda tesis edilen verim denemesi çalışmasında iki yıllık (2013 ve 2014 dönemleri) sonuçlar alınmış ve istatistiksel analizleri tamamlanmıştır. Kuru şartlar için uygun 2 adet materyal ile 3 kontrol çeşidi 2015 yılı tesadüf blokları deneme deseninde dört tekerrürlü olarak Ankara-İkizce ve Konya lokasyonlarında tesis edilmiştir. Bu sezon bu bölge verim denemelerinde morfolojik, fenolojik, tarımsal ve kalite özellikleri ile ilgili gözlemler yapılmıştır. Bu denemelerden 2017 yılında aynı gözlemlerin alınması planlanmıştır. Bu projeye devamlılığını sağlamak için yeni materyal dahil edilmiştir. Bu materyallerle oluşturulan gözlem bahçelerinde 2015 ve 2016 fenolojik, morfolojik ve tarımsal gözlemler alınmış ve değerlendirilmiştir. Bu gözlem bahçesinde 2016-2017 sezonunda da bahsedilen gözlemler tekrar alınacaktır. Aynı zamanda tohum toplama çalışmalarına devam edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	

Proje No	TAGEM/TA/10 /11 /02/003
Proje Başlığı	Çok Yıllık Sıcak Mevsim Buğdaygil Yembitkileri Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğu
Proje Yürütücüsü	Zir.Yük. Müh. Feyza Döndü GÜNDEL
Yardımcı Araştırmacılar	Zir.Yük.Müh. Arif AKTAŞ Dr. İlker İNAL Dr. Efkan AKÇALI Dr. Celile Aylin OLUK Danışman-Prof.Dr. Rüştü HATIPOĞLU Danışman- Yrd. Doç. Dr. Selehattin ÇINAR Danışman -Doç.Dr. Mustafa AVCI
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2017 - 31/12/2021
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	35.000 TL
Proje Özeti	<p>Bu araştırma ile Çukurova ekolojik koşullarına uygun, ot verimi ve kalitesi yüksek, mera tesisinde kullanılabilen Rodos otu (<i>Chloris gayana</i> Khunt) ve adi yalancıdarı (<i>Paspalum dilatatum</i> Poir.) çeşitlerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle, tescil edilmiş çeşitler, doğal vejetasyondan toplanacak ekotipler ve diğer kaynaklardan sağlanacak materyal kullanılarak yeterli genetik varyasyon oluşturulacaktır. Bunlardan ıslah amacına uygun olanlardan seleksiyon yapılarak çeşit tescil işlemleri ile tohumluk üretimi aşamalarına geçilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler:	Rodos otu, adi yalancıdarı, ıslah, sıcak mevsim buğdaygiller

Proje No	TAGEM/TA / 03 / 04 /01/003
Proje Başlığı	Yonca Islah Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğu
Proje Yürütücüsü	Dr. İlker İNAL
Yardımcı Araştırmacılar	Celal YÜCEL, Arif AKTAŞ, Hatice YÜCEL, Feyza Döndü GÜNDEL
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013- 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 94.000, TL 2014: 5.000 TL 2015: 5.000 TL 2016: 5.000 TL 2017:5.000 TL Toplam 114.000 TL
Proje Özeti:	<p>Sürekli proje özelliğinde olan ‘‘<i>Yonca Islah Araştırmaları</i>’’ projesi (TAGEM/TA/03/04/01/003) bölgemizin farklı ekolojisine uygun ve farklı amaçlar için kullanılabilir yonca çeşitlerinin geliştirilmesi amacıyla 2002 yılında başlatılmıştır. Başlangıçtan bu yana, öncelikle ihtiyaç duyulan ve tarla tarımı içerisinde ot üretimi amacıyla kullanılabilir bir çeşit geliştirilmiştir. Geliştirilen bu çeşit tescil denemelerine alınmış ve 2011 yılında tescil edilerek ‘‘Nimet’’ ismiyle milli çeşit listesine girmiştir. Bu projenin III. 5 yıllık dilimi ile geliştirilen çeşidin orijinal kademedede tohumluk üretimi yanında, yine yeni çeşitlerin geliştirilmesi amacıyla bu projenin sürdürülmesi talep edilmektedir. Yine bu proje kapsamında planlanan suni mera tesisi ve doğal meralarının ıslahında kullanılabilir otlatmaya uygun (mera tipi) yonca çeşitlerinin de geliştirilmesi amacıyla geçmiş yıllarda başlatılan ve halen otlatma baskısı altında devam ettirilen çalışmalarla uygun çeşitlerin geliştirilmesi amaçlanmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Sentetik yonca, verim, kalite

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TA/00/11/01/011
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Hüseyin ÖZPINAR
Yardımcı Araştırmacılar	Ali Alptekin ACAR Ergül AY Dr. Ceylan BÜYÜKKİLECI
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	195.000 TL.

Proje Özeti:

Bu proje dört alt proje; Yonca Islah Çalışmaları, Fiğ Islah Çalışmaları, İtalyan Çimi Islah Çalışmaları ve İskenderiye Üçgülü Islah Çalışmaları'ndan oluşmaktadır. Ege Bölgesi ekolojik koşullarına uygun, ot ve tohum verimleri yüksek ve hastalıklara dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesi projelerin amacıdır.

1967 yılında başlayan ıslah çalışmaları sonucu bugüne kadar; sekiz adet adi fiğ Ürem 79, Kubilay 82, Bergama 97, Ulucak 97, Cumhuriyet 99, Selçuk 99, Soner, Alper, Doruk ve Ürkmez; iki adet tüylü fiğ Menemen 79 ve Efes 79, bir adet Macar fiği Egebeyazı 79; bir adet tek yıllık üçgül Demet 82, bir adet yıllık çim (Efe 82), iki adet koca fiğ Bozdağ ve Dikili, iki adet yonca Alsancak ve Özpınar tescil ettirilmiştir. Soner ve Alper 2010 yılında Doruk ve Ürkmez ise 2013 yılında tescil ettirilmiştir. 2013 yılında, aynı zamanda Özpınar yonca çeşidi de tescil edilen çeşit listesine eklenmiştir. Aynı zamanda 2 adet adi fiğ çeşit adayımızın (ETAE VS 6 ve ETAE VS 8) çeşit tescil denemeleri devam etmektedir.

I. ALT PROJE: YONCA ISLAH ÇALIŞMALARI Alt Proje Lideri: Uzm. Ali Alptekin ACAR

Alsancak ve Özpınar çeşitlerimize ait elit bahçemiz yenilenmiştir. Bölge verim denemelerinde başarılı sonuçlar alan ETAE MS 4 ve ETAE MS 5 sentetik çeşit adaylarının elit bahçesi kurulmuştur.

II. ALT PROJE: FİĞ ISLAH ÇALIŞMALARI Alt Proje Lideri: Dr. Hüseyin ÖZPINAR

Adi fiğ bölge verim denemesinde yüksek performans gösteren ETAE VS 6 ve ETAE VS 8 no'lu hatlar tescil denemelerine alınmıştır. Tescilli çeşitlerimizden Alper, Cumhuriyet, Selçuk ve Ürkmez'in tohumluk üretimleri gerçekleştirilmiştir.

ETAE VP 4 ve ETAE VP 7 no'lu Macar fiğ çeşit adaylarının çeşit tescil denemelerinin 2. yılı yürütülerek tamamlanmıştır.

III. ALT PROJE: İTALYAN ÇİMİ ISLAH ÇALIŞMALARI Alt Proje Lideri: Dr. Hüseyin ÖZPINAR

İtalyan çimi ıslah çalışmalarında ETAE LM 80 ve ETAE LM 60 çeşit adaylarına ait elit tohumluk üretimleri yapılmıştır. ETAE LM 80 ve ETAE LM 60 no'lu adaylarımız çeşit tescil denemelerine alınmıştır.

IV. ALT PROJE: İSKENDERİYE ÜÇGÜLÜ ISLAH ÇALIŞMALARI

Alt Proje Lideri: Dr. Hüseyin ÖZPINAR

Proje çerçevesinde yürütülen çalışmalarda İskenderiye üçgülünde geliştirilen yüksek verimli, çok biçimli populasyon ETAE TA 30 no'lu adayımızın çeşit tescil denemelerinin ilk ikinci yılı yürütülmüştür.

Adayımıza ait elit tohumluk üretimi yapılmıştır

Anahtar Kelimeler

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TA/00/11/01/011
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Hüseyin ÖZPINAR
Yardımcı Araştırmacılar	Ali Alptekin ACAR, Ergül AY, Dr. Firdevs NİKSARLI İNAL, Serhat AKSU, Dr. Ceylan BÜYÜKKİLEÇİ
Başlama-Bitiş Tarihi	2013-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	195.000 TL.
Proje Özeti:	<p>Bu proje dört alt proje; Yonca Islah Çalışmaları, Fiğ Islah Çalışmaları, İtalyan Çimi Islah Çalışmaları ve İskenderiye Üçgülü Islah Çalışmaları'ndan oluşmaktadır. Ege Bölgesi ekolojik koşullarına uygun, ot ve tohum verimleri yüksek ve hastalıklara dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesi projelerin amacıdır. 1967 yılında başlayan ıslah çalışmaları sonucu bugüne kadar; sekiz adet adi fiğ Ürem 79, Kubilay 82, Bergama 97, Ulucak 97, Cumhuriyet 99, Selçuk 99, Soner, Alper, Doruk ve Ürkmez; iki adet tüylü fiğ Menemen 79 ve Efes 79, bir adet Macar fiği Egebeyazı 79; bir adet tek yıllık üçgül Demet 82, bir adet yıllık çim (Efe 82), iki adet koca fiğ Bozdağ ve Dikili, iki adet yonca Alsancak ve Özpınar tescil ettirilmiştir. Soner ve Alper 2010 yılında Doruk ve Ürkmez ise 2013 yılında tescil ettirilmiştir. 2013 yılında, aynı zamanda Özpınar yonca çeşidi de tescil edilen çeşit listesine eklenmiştir. Aynı zamanda 2 adet adi fiğ çeşit adayımızın (ETAE VS 6 ve ETAE VS 8) çeşit tescil denemeleri devam etmektedir.</p> <p>1.ALT PROJE: YONCA ISLAH ÇALIŞMALARI Alt Proje Lideri: Uzm. Ali Alptekin ACAR 2013 yılında çeşit tescil denemeleri tamamlanan 'Özpınar' yonca çeşidi tescil ettirilmiştir. Çeşit adaylarımız ETAE 3, ETAE 4 ve ETAE 5'e ait bölge verim denemeleri yürütülmüş ve elit tohum üretimleri yapılmıştır. Alsancak ve Özpınar çeşitlerinin elit bahçelerinden izolasyonlu koşullarda S₀ tohumu alınmıştır. Özpınar çeşidinin orijinal tohumluk üretimi yapılmıştır. Alsancak ve Özpınar çeşitlerimize ait elit bahçemiz yenilenmiştir. Bölge verim denemelerinde başarılı sonuçlar alan ETAE 4 ve ETAE 5 sentetik çeşit adaylarının elit bahçesi kurulmuştur.</p> <p>2.ALT PROJE: FİĞ ISLAH ÇALIŞMALARI Alt Proje Lideri: Dr. Hüseyin ÖZPINAR 2013 yılında 'Doruk' ve 'Ürkmez' adları ile fiğ çeşitleri tescil edilmiştir. Adi fiğ bölge verim denemesinde yüksek performans gösteren ETAE VS 6 ve ETAE VS 8 no'lu hatlar tescil denemelerine alınmıştır. Tescilli çeşitlerimizden Alper, Cumhuriyet, Selçuk, Doruk ve Ürkmez'in tohumluk üretimleri gerçekleştirilmiştir. ETAE VP 4 ve ETAE VP 7 no'lu Macar fiğ çeşit adaylarının çeşit tescil denemeleri tamamlanmıştır.</p> <p>3. ALT PROJE: İTALYAN ÇİMİ ISLAH ÇALIŞMALARI Alt Proje Lideri: Dr. Hüseyin ÖZPINAR Bölge verim denemelerinde yüksek performans gösteren ETAE LM 80 ve ETAE LM 60 no'lu italyan çimi hatlarının çeşit tescil denemeleri kurulup elit tohum üretimleri yapılmıştır.</p> <p>4. ALT PROJE: İSKENDERİYE ÜÇGÜLÜ ISLAH ÇALIŞMALARI Alt Proje Lideri: Dr. Hüseyin ÖZPINAR Yüksek verimli, çok biçimli populasyon olan ETAE TA 30 nolu genotipin çeşit tescil denemeleri yürütülmüş elit tohum üretimi yapılmıştır.</p> <p>Yem bezelyesi ıslah çalışmalarında, ICARDA kaynaklı erkenci yem bezelyesi populasyonlarının gözlemleri ve tohum üretimleri yapılmıştır. Ayrıca yeterli tohumluğa ulaşan hatlardan verim denemesi yürütülmüştür.</p> <p>Arı otu ıslah çalışmalarında, ETAE AO 5 no'lu aday çeşidin çeşit tescil denemeleri tamamlanmış olup elit tohum üretimleri yapılmıştır.</p> <p>Ayrıca bu rapor döneminde bazı çeşitlerimize ait elit ve orijinal tohum üretimleri yapılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	TAGEM/TA/00/11/01/011
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Hüseyin ÖZPINAR
Yardımcı Araştırmacılar	Ali Alptekin ACAR, Ergül AY, Dr. Hülya OKKAOĞLU, Ahmet KALIN, Dr. Ceylan BÜYÜKKİLECI
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2018 - 31/12/2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	329 600 TL
Proje Özeti:	<p>Adaptasyon yeteneği iyi, yüksek verimli yem bitkileri çeşitleri geliştirmek projenin amacıdır. 1967 yılında başlayan ıslah çalışmaları sonucu bugüne kadar; sekiz adet adi fiğ Ürem 79, Kubilay 82, Bergama 97, Ulucak 97, Cumhuriyet 99, Selçuk 99, Soner, Alper, Doruk ve Ürkmez; iki adet tüylü fiğ Menemen 79 ve Efes 79, bir adet Macar fiği Egebeyazı 79; bir adet tek yıllık üçgül Demet 82, bir adet yıllık çim (Efe 82), iki adet koca fiğ Bozdağ ve Dikili, iki adet yonca Alsancak ve Özpınar tescil ettirilmiştir. Sürekli projede şu ana kadar değişik türlerine ait 20 adet çeşit tescil ettirilmiştir. Aynı zamanda 2 adet adi fiğ çeşit adayımızın (ETAE VS 6 ve ETAE VS 8) çeşit tescil denemeleri devam etmektedir. Projenin beş yıllık bu diliminde; yonca, adi fiğ, italyan çimi ve yem bezelyesi çeşit geliştirme çalışmalarına devam edilecektir. Yurt içi veya yurt dışından değişik kaynaklardan sağlanmış ve sağlanacak yem bitkileri materyalinde, yabancı döllenmiş çok yıllık bir bitki yoncada sentetik çeşit geliştirme, tek yıllık kendine döllenmiş fiğ türlerinde ve yem bezelyesinde döl kontrollü teksel seleksiyon ve melezleme çalışmaları, tek yıllık yabancı döllenmiş türler İtalyan çimi fenotipik tekrarlamalı seleksiyon (toplu seleksiyon) uygulanacaktır. Yonca ıslah çalışmalarında; ETAE MS 4 ve ETAE MS 5 aday çeşitlerinin elit tohumluk üretimleri yapılacak, adayların bölge verim denemeleri tamamlanarak çeşit tescil başvuruları yapılacaktır. Adi fiğ ıslah çalışmalarında; İki adet yeni adi fiğ çeşit adayımızın (ETAE-VS 6 ve ETAE-VS 8) çeşit tescil denemeleri devam edecektir. Diğer çeşitlerimize ait elit ve orijinal tohumluk üretimleri yapılacaktır. İtalyan çimi çeşit adaylarımızdan ETAE-LM 60 ve ETAE-LM 80 populasyonlarının çeşit tescil denemeleri yürütülecektir. Yem bezelyesinde Ulusal Gen Bankasından temin edilen 102 adet populasyon ve yurt içi ve yurt dışı kaynaklardan elde edilecek deneme materyalleri ile gözlem ve ıslah bahçeleri oluşturulacak, ıslah bahçesinden seçilecek bölge koşullarına uygun, yüksek performans gösteren tek bitkilerden hatlar oluşturulacaktır. Ayrıca tescil edilmiş çeşitlerin elit ve orijinal tohumlukları üretilecek ayrıca yetiştirme tekniğine yönelik araştırmalar planlanacaktır.</p> <p>Proje 4 alt projeden oluşmaktadır:</p> <p>I. Alt Proje: Yonca Islah Çalışmaları Alt Proje Lideri: Ali Alptekin ACAR</p> <p>II. Alt Proje: Fiğ Islah Çalışmaları Alt Proje Lideri: Ergül AY</p> <p>III. Alt Proje: İtalyan Çimi Islah Çalışmaları Alt Proje Lideri: Dr. Hüseyin ÖZPINAR</p> <p>IV. Alt Proje: Yem Bezelyesi Islah Çalışmaları Alt Proje Lideri: Dr. Hülya OKKAOĞLU</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM / 1Y-96 /11.01.010
Proje Başlığı	Korunga Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Erdal AKSAKAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir TERZİOĞLU, Şerafettin ÇAKAL, S. Emre DURLU, Dr. Pınar UYSAL, M. UZUN, Ayten TAVLAŞ, Ayşe YAZICI, Murat ATICI, M. Merve ÖZGÖZ, Hakan CEBECİ,
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013– 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	47,000 TL.
Proje Özeti:	<p>Ortalama verilere göre bitki boyu 35-122 cm, sap sayısı 7-122 cm, yan dal sayısı 4-8 adet, ana sap kalınlığı 1,64 ile 8,59 mm arasında değiştiği gözlemlenmiştir. Ayrıca çiçek rengi pembe-eflatun, bitki habitusunun ise 1, 2, 8 nolu hatlarda dik diğerlerinin ise yarı yatık olduğu tespit edilmiştir. Yapılan çalışmada Bitki boyu, dal sayısı, sap kalınlığı, sap sayısının büyük bir değişim aralığına sahip olduğu görülmüştür. Bu durum yapılan ıslah çalışmasında seleksiyon kriteri olarak büyük önem taşımakta ve amaca uygun bitkilerin seçimine olanak sağlamaktadır. Bitki boyu açısından 14 nolu popülasyon (107,6 cm) birinci sırada yer almıştır. 35 nolu popülasyon ise son sırayı almıştır. Yüksek sap sayısına sahip tek bitkiler (81,86) 7 nolu popülasyon içerisinde çıkmıştır. En düşük sap sayısına sahip tek bitkiler ise (36 adet) 5 nolu popülasyondan çıkmıştır. Sap kalınlığı açısından ise 6,86 mm ile 7 numaralı popülasyon en yüksek, en düşük ise 4,8 mm ile 9 nolu hat olmuştur. Dal sayısı bakımından ise 10 numaralı hat (6,5 adet) en yüksek değere sahip olmuştur. Çalışmamız tek bitki üzerinden yürütüldüğü için hatların verim potansiyeli değerlendirilirken bitki başı tartım yapmak yerine gözle değerlendirme yapılmıştır. Bu değerlendirme için 1-5 skalası kullanılmış bitki boyu, taç genişliği gibi özelliklere dikkate alınmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	Korunga, Islah, Çeşit, Mera,

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM / 1Y-96 /11.01.010
Proje Başlığı	Korunga Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Erdal AKSAKAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir TERZİOĞLU, Şerafettin ÇAKAL, S. Emre DUMLU, Dr. Pınar UYSAL, M. UZUN, Ayten TAVLAŞ, Ayşe YAZICI, Murat ATICI, M. Merve ÖZGÖZ, Hakan CEBECİ,
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013- 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	47,000 TL.
Proje Özeti:	<p>Deneme alanında 2013-2014 verim yıllarında alınan gözlemler sonucunda öne çıkan hatlar tespit edilmiştir. Öne çıkan bu hatlar 2015 yılında bir ileri islah kademesine aktarılmıştır. 2016 yılında yapılan gerekli gözlemler sonucunda (bitki boyu, sap kalınlığı, dal sayısı, yan dal sayısı); bitki boyu 35-122 cm, sap sayısı 7-122 cm, , yan dal sayısı 4-8 adet, ana sap kalınlığı 1,64 ile 8,59 mm arasında değiştiği gözlemlenmiştir. Ayrıca çiçek rengi pembe-eflatun, bitki habitusunun ise 1, 2, 8 nolu hatlarda dik diğerlerinin ise yarı yatık olduğu tespit edilmiştir. 2017 yılında gerekli gözlemler alınmaya devam edecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Korunga, Islah, Çeşit, Mera,

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Korunga Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Erdal AKSAKAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir TERZİOĞLU, Şerafettin ÇAKAL, S. Emre DUMLU, Dr. Pınar UYSAL, M. UZUN, Ayten TAVLAŞ, Ayşe YAZICI, Murat ATICI, M. Merve ÖZGÖZ, Hakan CEBECİ,
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018– 31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	
Proje Özeti:	<p>Baklagil yem bitkilerinden ot tipi çeşitlerin mera şartlarına uyumları çok güçtür. Meraya iyi adapte olabilecek mera tipi baklagil yem bitkisi ıslahı bu nedenle önem arz etmektedir. Günümüzde henüz tescillenmiş mera tipi korunga çeşidi mevcut değildir. Projenin bu diliminde meraların ıslahında kullanılabilir yatık ve yarı yatık formda yüksek verimli ve kaliteli, korunga çeşitlerinin ıslah edilmesi amaçlanmaktadır. Araştırma materyali Doğu Anadolu Bölgesi Çayır Mera Alanlarında Bulunan Yem Bitkilerinin Kültüre Alınma Olanaklarının Araştırılması Projesi kapsamında toplanmıştır. 2 yıl gen bahçesinde performansı izlenmiş korunga hatları araştırmanın materyalini oluşturacaktır. Proje kapsamında yabancı döllen bitkiler için ana hat seleksiyonu yöntemi uygulanacaktır. 15 hat üzerinden yapılan ölçüm ve gözlemler sonucunda öne çıkan hatlar üzerinden değerlendirme yapılacaktır. Yeterli tohum miktarına ulaşıldığı dönemde ön verim denemeleri tesis edilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Korunga, Islah, Çeşit, Mera,

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A03/P01/007
Proje Başlığı	Buğdaygil Yembitkileri Islah Çalışmaları <ul style="list-style-type: none">• Koyun yumağı (<i>Festuca ovina</i>) Islahı Çalışması• Çayır Kelp kuyruğu (<i>Phleum pratense</i>) Islahı• Otlak ayrığı (<i>Agropyron cristatum</i>) Islahı Çalışması• Adi parlak ot (<i>Koeleria cristata</i>) Islahı Çalışması• Domuz ayrığı (<i>Dactylis glomerata</i>) Islahı Çalışması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh. Ayten TAVLAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Zir. Müh. Erdal AKSAKAL, Zir. Yük. Müh. S.Emre DURLU, Zir. Müh. M. Merve ÖZGÖZ, Zir. Müh. Mustafa UZUN, Zir. Müh. Kadir TERZİOĞLU, Zir. Yük. Müh. Pınar UYSAL, Zir. Müh. Murat ATICI
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.20013 - 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	71.000 TL
Proje Özeti:	<p>Doğu Anadolu Bölgesi, iklim özellikleri ve topoğrafik yapısı itibarıyla oldukça yüksek hayvancılık, çayır-mera ve yem bitkisi yetiştiriciliği potansiyeline sahiptir. Ancak bölgedeki çayır ve meralar erken ve aşırı otlatıldığı için büyük oranda zayıflamıştır ve bunun sonucunda da ot verimleri oldukça düşüktür. Bu durumda mevcut meraların ıslah edilmesine ve otlatma kapasitesi yüksek suni mera tesislerinin kurulmasına gereksinim duyulmaktadır. Bu gereksinimin karşılanabilmesi için bölgedeki mevcut zengin gen kaynaklarının değerlendirilerek yerel çeşitlerin ıslah edilip kullanılmasının büyük bir zorunluluk olduğu açıkça görülmektedir. Bu zorunluluktan yola çıkılarak planlanan bu projede 2016 yılına ait proje hedefleri gerçekleştirilmiştir.</p> <p>Koyun Yumağı (<i>Festuca ovina</i>) Islahı Çalışması : Bu çalışmada, 75 adet koyun yumağı genotipi kullanılmaktadır. Bu genotiplerden ploidi seviyeleri esas alınarak 14X14, 13X13 ve 7X7 olmak üzere üç farklı polikros parseli oluşturulmuştur. 2014-2015 yıllarında ise bir sonraki ıslah kademesinde kullanabilmek için bu polikros parsellerinden tohum üretimi yapılmıştır. Elde edilen tohumlar kullanılarak 2016 yılında Erzurum ve Pasinler lokasyonlarında bölge verim denemeleri kurulmuştur.</p> <p>Çayır Kelp kuyruğu (<i>Phleum pratense</i>) Islahı Çalışması: Bu çalışmada, 47 adet Çayır kelp kuyruğu genotipi kullanılmaktadır. Bu genotiplerden ploidi seviyeleri esas alınarak ikişer adet 12X12 ve 9X9 olmak üzere dört farklı polikros parseli oluşturulmuştur. 2014-2015 yıllarında ise bir sonraki ıslah kademesinde kullanabilmek için bu polikros parsellerinden tohum üretimi yapılmıştır. Elde edilen tohumlar kullanılarak 2016 yılında Erzurum ve Pasinler lokasyonlarında bölge verim denemeleri kurulmuştur.</p> <p>Otlak ayrığı (<i>Agropyron cristatum</i>) Islahı Çalışması: Bu çalışmada, 16 adet otlak ayrığı genotipi kullanılmaktadır. Bu genotiplerden ploidi seviyesi esas alınarak 8X8 ve 7X7 olmak üzere iki farklı polikros parseli oluşturulmuştur. 2014-2015 yıllarında ise bir sonraki ıslah kademesinde kullanabilmek için bu polikros parsellerinden tohum üretimi yapılmıştır. Elde edilen tohumlar kullanılarak 2016 yılında Erzurum ve Pasinler lokasyonlarında bölge verim denemeleri kurulmuştur.</p> <p>Adi parlak ot (<i>Koeleria cristata</i>) Islahı Çalışması : Bu çalışmada, 37 adet Adi parlak ot genotipi kullanılmaktadır. Bu genotiplerden ploidi seviyesi esas alınarak 10X10 ve 9X9 olmak üzere iki farklı polikros parseli oluşturulmuştur. 2014-2015 yıllarında ise bir sonraki ıslah kademesinde kullanabilmek için bu polikros parsellerinden tohum üretimi yapılmıştır. Elde edilen tohumlar kullanılarak 2016 yılında Erzurum ve Pasinler lokasyonlarında bölge verim denemeleri kurulmuştur.</p> <p>Domuz ayrığı (<i>Dactylis glomerata</i>) Islahı Çalışması: Bu çalışmada, 12 adet domuz ayrığı genotipi kullanılmaktadır. Bu genotipler kullanılarak 10X10 olmak üzere polikros parseli oluşturulmuştur. 2014-2015 yıllarında ise bir sonraki ıslah kademesinde kullanabilmek için bu polikros parselinden tohum üretimi yapılmıştır. Elde edilen tohumlar kullanılarak 2016 yılında Erzurum ve Pasinler lokasyonlarında bölge verim denemeleri kurulmuştur.</p>
Anahtar Kelimeler	

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A03/P01/007
Proje Başlığı	Buğdaygil Yem bitkileri İslah Çalışmaları <ul style="list-style-type: none">• Koyun yumağı (<i>Festuca ovina</i>) İslahı Çalışması• Çayır Kelp kuyruğu (<i>Phleum pratense</i>) İslahı• Otlak ayrığı (<i>Agropyron cristatum</i>) İslahı Çalışması• Adi parlak ot (<i>Koeleria cristata</i>) İslahı Çalışması• Domuz ayrığı (<i>Dactylis glomerata</i>) İslahı Çalışması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh. Ayten TAVLAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Zir. Müh. Erdal AKSAKAL, Zir. Yük. Müh. S.Emre DURLU, Zir. Müh. M. Merve ÖZGÖZ, Zir. Müh. Mustafa UZUN, Zir. Müh. Kadir TERZİOĞLU, Zir. Yük. Müh. Pınar UYSAL, Zir. Müh. Murat ATICI
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.20013 - 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	71.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projenin amacı, Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan zengin gen kaynaklarının kullanılarak yüksek verimli ve bölge şartlarına uygun buğdaygil yem bitkisi çeşitlerinin geliştirilmesi ve bu çeşitlerin bölge ve ülke tarımında etkin bir şekilde (kuru ot üretimi, mera ıslahı, suni çayır ve mera tesisleri) kullanılabilmesinin sağlanmasıdır. Bu amaca yönelik olarak Koyun Yumağı (<i>Festuca ovina</i>), Çayır Kelp Kuyruğu (<i>Phleum pratense</i>), Otlak Ayrığı (<i>Agropyron cristatum</i>), Adi Parlak Ot (<i>Koeleria cristata</i>) Domuz ayrığı (<i>Dactylis glomerata</i>) ve Kılçıksız brom (<i>Bromus inermis</i>) türleri ile ıslah çalışmalarının yürütülmesi hedeflenmektedir. Doğu Anadolu Bölgesi, iklim özellikleri ve topoğrafik yapısı itibarıyla oldukça yüksek hayvancılık, çayır-mera ve yem bitkisi yetiştiriciliği potansiyeline sahiptir. Ancak bölgedeki çayır ve meralar erken ve aşırı otlatıldığı için büyük oranda zayıflamıştır ve bunun sonucunda da ot verimleri oldukça düşüktür. Bu durumda mevcut meraların ıslah edilmesine ve otlatma kapasitesi yüksek suni mera tesislerinin kurulmasına gereksinim duyulmaktadır. Bu gereksinimin karşılanabilmesi için bölgedeki mevcut zengin gen kaynaklarının değerlendirilerek yerel çeşitlerin ıslah edilip kullanılmasının büyük bir zorunluluk olduğu açıkça görülmektedir.</p> <p>Koyun yumağı (<i>Festuca ovina</i>), Doğu Anadolu Bölgesinde kıraç ve meyilli yerlerde, ağır otlatılan meralarda çoğalan bir bitkidir. Tüm buğdaygiller arasında kumlu ve çakıllı topraklarda en iyi gelişebilen bir türdür ve kurak, çakıllı, kumlu ve fakir topraklarda kullanılabilecek değerli bir mera bitkisidir. Soğuğa ve kurağa oldukça dayanıklıdır. Ot verimi az olduğundan kuru ot üretimi için uygun değildir. Ancak otlatmaya çok dayanıklıdır. Bu nedenle eğimli, kıraç, taşlı, kumlu yerlerde, meralarda ve erozyonu önlemek amacıyla bitki örtüsü olarak kullanılır.</p> <p>Otlak Ayrığı (<i>Agropyron cristatum</i>), Taşlı çakıllı da dahil olmak üzere her türlü toprak şartlarında yetişebilmektedir. Soğuğa, kuraklığa ve otlatılmaya çok dayanıklıdır. İlkbahar da çok erken gelişmeye başlar, otu çok lezzetli ve besleyicidir. Otlakiye, kuru ot üretimi, suni mera tesisi, kıraç alanlarda yeşil saha tesisi ve erozyon kontrolü için kullanılır.</p> <p>Çayır Kelp Kuyruğu (<i>Phleum pratense</i>), Kuru, kumlu ve kireçli topraklarda yetişebilmektedir. Soğuğa ve kurağa çok dayanıklıdır. Çok iyi bir yem ve mera yem bitkisidir. Sığır, koyun, keçi ve atlar için çok lezzetlidir. Kuru ot, silaj ve otlatma için uygundur. Özellikle dağ meralarının ıslahında kullanılabilecek çok uygun bir türdür. Toprak ıslahı ve erozyon kontrolünde etkin bir şekilde yararlanılabilir.</p> <p>Adi Parlak Ot (<i>Koeleria cristata</i>), Doğu Anadolu Bölgesinde meralarda koyun yumağı ile birlikte bulunmakta ve benzer dağılışı göstermektedir. Bozkır, çalılık, taşlık, çayırılık ve dağ yamaçlarında gelişmektedir. Soğuğa çok dayanıklıdır. Çok soğuk kışlarda bile hayatta kalabilir. Kuraklığa toleranslıdır. Ot kalitesi iyi ancak verimi düşüktür. Kıraç meralarda ve özellikle koyun meralarında doğal olarak yetişen önemli bir mera yem bitkisi olduğundan bu meraların ıslahında başarılı bir şekilde kullanılabilir.</p> <p>Domuz Ayrığı (<i>Dactylis glomerata</i>), Ülkemizin hemen hemen bütün bölgelerinde doğal olarak yetişir. Gölgeye, sıcağa ve</p>
Anahtar Kelimeler	

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Buğdaygil Yembitkileri İslah Çalışmaları <ul style="list-style-type: none">• Koyun yumağı (<i>Festuca ovina</i>) İslahı Çalışması• Çayır Kelp kuyruğu (<i>Phleum pratense</i>) İslahı• Otlak ayrığı (<i>Agropyron cristatum</i>) İslahı Çalışması• Adi parlak ot (<i>Koeleria cristata</i>) İslahı Çalışması• Domuz ayrığı (<i>Dactylis glomerata</i>) İslahı Çalışması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh. Ayten TAVLAŞ
Yardımcı Araştırmacılar	Zir. Müh. Erdal AKSAKAL, Zir. Yük. Müh. S.Emre DUMLU, Zir. Müh. M. Merve ÖZGÖZ, Zir. Müh. Mustafa UZUN, Zir. Müh. Kadir TERZİOĞLU, Zir. Yük. Müh. Pınar UYSAL, Zir. Müh. Murat ATICI
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018 - 31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	89.000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projenin amacı, Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan zengin gen kaynaklarının kullanılarak yüksek verimli ve bölge şartlarına uygun buğdaygil yem bitkisi çeşitlerinin geliştirilmesidir.</p> <p>Koyun Yumağı (<i>Festuca ovina</i>) ıslahı çalışmasında, 75 adet koyun yumağı genotiplerinden ploidi seviyeleri esas alınarak 14X14, 13X13 ve 7X7 olmak üzere üç farklı polikros parseli, Çayır kelp kuyruğu (<i>Phleum pratense</i>) ıslahı çalışmasında, 47 adet çayır kelp kuyruğu genotiplerinden ploidi seviyeleri esas alınarak ikişer adet 12X12 ve 9X9 olmak üzere dört farklı polikros parseli, Otlak ayrığı (<i>Agropyron cristatum</i>) ıslahı çalışmasında, 16 adet otlak ayrığı genotiplerinden ploidi seviyesi esas alınarak 8X8 ve 7X7 olmak üzere iki farklı polikros parseli, Adi parlak ot (<i>Koeleria cristata</i>) ıslahı çalışmasında, 37 adet Adi parlak ot genotiplerinden ploidi seviyesi esas alınarak 10X10 ve 9X9 olmak üzere iki farklı polikros parseli, Domuz ayrığı (<i>Dactylis glomerata</i>) ıslahı çalışmasında, 12 adet domuz ayrığı genotipi kullanılarak 10X10 olmak üzere polikros parseli oluşturulmuştur. Elde edilen tohumlarla 2016 yılında Erzurum ve Pasinler lokasyonlarında bölge verim denemeleri kurulmuştur. Gerekli gözlemler alınarak değerlendirilecek ve belirlenen hat yada hatlar çeşit adayı olarak Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Kurumuna gönderilecektir. Kılçıksız Brom (<i>Bromus inermis</i>) İslahı Çalışmasına 2020 yılında bölgeden toplanmış genotiplerden 50x50 cm aralıklarla tek bitki parselleri kurularak başlanacaktır. 2021 ve 2022 yıllarında gerekli gözlemler alınarak bitki seçimi yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A03/P01/005
Proje Başlığı	Tek Yıllık Baklagil Yem Bitkileri Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Pınar UYSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir TERZİOĞLU, S. Emre DURLU, Hakan CEBECİ, Mustafa Merve ÖZGÖZ, Mustafa UZUN, Erdal AKSAKAL, Murat ATICI M. Merve ÖZGÖZ
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013– 31.12.2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	40.500 TL.
Proje Özeti:	<p>2016 yılında, denemeler 24A, 24B, 43, 45, 11 nolu hatlar Özkaynak, Töre, Taşkent ve Ürünlü çeşitleri ile iki lokasyonda (Erzurum ve ılıca) 4 tekerrülü metrekaareye 60 adet tohum gelecek şekilde Sıra arası 25 cm olacak şekilde kurulmuştur. Ancak ılıca lokasyonu kaymak bağladığı için deneme iptal edilmiştir. Aşağıdaki deneme sonuçları Erzurum lokasyonuna ait olmakla beraber 2016 yılında denemenin sulanamaması nedeniyle mecburen çalışma kıraç şartlarda yürütülmüştür.</p> <p>Gözlemlerden elde edilen değerlerin önemlilik testleri F testi ile ortalamaların farklılık gruplandırılması ise Duncan çoklu karşılaştırma yöntemine göre yapılmıştır. Varyans analiz sonuçlarına göre boğum sayısı, ana dal sayısı (adet), bitki başına bakla sayısı ve baklada tohum sayısı önemsiz ($P>0,05$), Yan dal sayısı önemli ($P<0,05$) ve diğer parametreler çok önemli ($P<0,01$) bulunmuştur.</p>
Anahtar Kelimeler	

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A03/P01/005
Proje Başlığı	Tek Yıllık Baklagil Yem Bitkileri Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Pınar UYSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir TERZİOĞLU, S. Emre DURLU, Hakan CEBECİ, Mustafa Merve ÖZGÖZ, Mustafa UZUN, Erdal AKSAKAL, Murat ATICI M. Merve ÖZGÖZ Serfettin ÇAKAL
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013– 31.12.2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	40.500 TL.
Proje Özeti:	<p>Bölge koşullarında yüksek verimli yem bezelyesi çeşitleri geliştirmek amacıyla ıslah programına 2009 yılında başlanmıştır. Yem bezelyesi ıslah çalışmalarında tek bitki seleksiyon metodu kullanılmaktadır. Projede materyal olarak yerel yem bezelyesi popülasyonlarından geliştirilen ve önceki yıllarda öne çıkan ümit var hatlar kullanılmaktadır. Tohum verim denemeleri tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekerrürlü, 6 sıralı, parsel boyu 5m, SA: 25cm, ve metre kareye 60 adet tohum gelecek şekilde ekilmiştir. Denemeler Ilıca ve merkez lokasyonlarında kurulmuştur. Ilıca lokasyonu her sene kaymak bağladığı için çıkışlar homojen olmamıştır. Bu nedenle değerlendirilmeye alınamamıştır.</p> <p>2016 yılı itibariyle Yerel popülasyonların değerlendirilmesi ile ileri çıkan 9 hat geliştirilmiştir. Yapılan denemeler sonucu ümit var olarak görülen 11,43 ve 45 nolu hatlar üzerinde çalışmalar yoğunlaştırılmış olup çeşit özellik belgeleri doldurulmuştur. 2017 yılında tescile sunulması düşünülmektedir. Geri kalan 4 ileri hattın (24A, 24B, 46, 6, 8 ve 14 nolu hatlar) 2 yıl daha standart çeşitlerle denenmesi ve tohum miktarlarının artırılması gerekmektedir.</p> <p>2015 yılı sonbaharında daha önceki yıllarda geliştirdiğimiz 15 hat ve 6 çeşit tesadüf blokları deneme deseninde 3 tekerrürlü olarak 2 lokasyonda (Erzurum- Ilıca 15-18 Eylül 2015 tarihlerinde) ekimleri yapılmıştır. Alınan gözlemlere göre genel olarak son bahar çıkışları iyi olmuştur. 2016 yılı içerisinde kıştan çıkan hattımız olmamıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Tek Yıllık Baklagil Yem Bitkileri Islahı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Pınar UYSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir TERZİOĞLU, S. Emre DURLU, Hakan CEBECİ, Mustafa Merve ÖZGÖZ, Mustafa UZUN, Erdal AKSAKAL, Murat ATICI M. Merve ÖZGÖZ Serfettin ÇAKAL
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018– 31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	40.000 TL.
Proje Özeti:	<p>Bu proje kapsamında, daha önceki yıllarda yapılan çalışmaların sonucunda 2010 yılında iki adet macar fiği çeşidi tescil ettirilmiştir. Fiğ ıslah çalışmaları sonuçlandırılmış olup 2009 yılında programa yem bezelyesi alınmıştır. Bu çalışma Tek Yıllık Baklagil Yem Bitkileri Islah çalışmaları projesi kapsamında 2009 yılından bu yana süre gelen yem bezelyesi ıslah çalışmalarının devamı şeklinde planlanmıştır.</p> <p>Bölge koşullarında yüksek verimli yem bezelyesi çeşitleri geliştirmek amacıyla 2009 yılında başlayan yem bezelyesi ıslah çalışmalarında “Tek Bitki Seleksiyon” metodu kullanılmaktadır. Projede materyal olarak yerel yem bezelyesi popülasyonları kullanılmıştır. Popülasyonlar Bayburt, Ardahan, Erzurum, Artvin illerinden toplanmıştır. Toplam 38 adet popülasyonla çalışmalar yürütülmüştür. 2016 yılı itibariyle ileri geçen 9 hat geliştirilmiştir.</p> <p>Projenin devam etmesi durumunda ilk etapta öne çıkan 9 hat üzerinden ıslah çalışmalarına devam edilmesi ve bunlardan 2 veya 3 tanesinin tescile sunulması ve tohum çoğaltımının yapılması planlanmaktadır. Yeni popülasyonların veya genotiplerin toplanabilmesi durumunda ıslah programına bunlarında dahil edilmesi de düşünülmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A03/P01/009
Proje Başlığı	Gazal Boynuzu Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Pınar UYSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir TERZİOĞLU, S. Emre DUMLU, Hakan CEBECİ, Mustafa Merve ÖZGÖZ, Mustafa UZUN, Erdal AKSAKAL, Murat ATICI M. Merve ÖZGÖZ Serefettin ÇAKAL
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013– 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	32500 TL.
Proje Özeti:	<p>Eldeki mevcut materyallerin morfolojik ve agronomik özellikleri belirlenerek ümit var görülen bitkiler belirlenmiş ve bunlardan klon alınmıştır. Policross parselleri tesis edilmiş, sentetik 0 tohumunu üretilerek verim denemelerine alınmıştır.</p> <p>Verim denemeleri 2015 yılı ilk baharında, sıra arası 20 cm, parsel sıra sayısı 8 sıra, parsel uzunluğu 5m ve dekara 2kg tohum olacak şekilde tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekrarlamalı olarak kurulmuştur. 2015 yılı tesis senesi olduğu için herhangi bir gözlem alınmamıştır. 2016 yılında gözlemler alınmıştır. Üstün performans gösteren hat yada hatlar için tohum çoğaltımları yapılacak ve yeterli tohum miktarına ulaşıldıktan sonra 2018 veya 2019 yılında tescil başvurusu yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	

ARA SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A03/P01/009
Proje Başlığı	Gazal Boynuzu Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Pınar UYSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir TERZİOĞLU, S. Emre DURLU, Hakan CEBECİ, Mustafa Merve ÖZGÖZ, Mustafa UZUN, Erdal AKSAKAL, Murat ATICI M. Merve ÖZGÖZ Sarıfettin ÇAKAL
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2013– 31.12.2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	32500 TL.
Proje Özeti:	<p>Doğu Anadolu Bölgesi, doğal vejetasyonlarında oldukça sık görülen, İklim ve toprak istekleri bakımından geniş bir adaptasyon yeteneğine sahip olan, yapay tohumlamada geniş bir uyum yeteneği gösteren, uzun ömürlü, besin değeri yüksek, şişme yapmayan, dipten dallanan, kendi kendini tohumlayarak varlığını uzun süre koruyan, yatık ve yarı-yatık gelişmesinden dolayı erozyonu önlemede büyük öneme sahip gazal boynuzu türleri ile ilgili yeterli çalışma yapılmamış olup mera ıslah çalışmalarında ve marjinal tarım alanlarının değerlendirilmesinde kullanılabilir tipleri ıslah edilememiştir. Yapılan literatür taramalarına göre, gazal boynuzu türleri ile ilgili yurdumuzda yapılan çalışmalar sınırlıdır ve henüz bir çeşidimiz yoktur. Bu çalışma, Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsünde 2008 tarihinden şimdiye kadar yürütülen gazal boynuzu ıslah çalışmalarının devamıdır. Araştırma materyalini, 1987-1999 yılları arasında Doğu Anadolu bölgesinin doğal florasından toplanan ve çeşitli kaynaklardan temin edilen 32 adet ekotip oluşturmuştur.</p> <p>2015 yılı içerisinde Pasinler lokasyonunda bulunan polikros parselinden tohum hasadı yapılmış ve geçen sene alınıp büyütülen çeliklerle gençleştirilmesi yapılmıştır. Ayrıca önceki yıllarda Polikros parsellerinden alınan tohumlar, sentetik çeşit ıslah yönteminin ön gördüğü şekilde karıştırılmıştır. Tohumların ekimi 2015 yılı ilk baharında tesadüf blokları deneme desenine göre 4 tekerrürlü olarak Erzurum ve Ilica lokasyonlarında yapılmıştır. 2016 yılında gözlemler alınmıştır. Üstün performans gösteren hat yada hatlar için tohum çoğaltımları yapılacak ve yeterli tohum miktarına ulaşıldıktan sonra tescil başvurusu yapılacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	

YENİ TEKLİF PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Gazal Boynuzu Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Pınar UYSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Kadir TERZİOĞLU,S. Emre DUMLU,Hakan CEBECİ ,Mustafa Merve ÖZGÖZ,Mustafa UZUN,Erdal AKSAKAL,Murat ATICI
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2018– 31.12.2022
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	44.000 TL.
Proje Özeti:	<p>Doğu Anadolu Bölgesi, doğal vejetasyonlarında oldukça sık görülen, İklim ve toprak istekleri bakımından geniş bir adaptasyon yeteneğine sahip olan, yapay tohumlamada geniş bir uyum yeteneği gösteren, uzun ömürlü, besin değeri yüksek, şişme yapmayan, dipten dallanan, kendi kendini tohumlayarak varlığını uzun süre koruyan, yatık ve yarı-yatık gelişmesinden dolayı erozyonu önlemede büyük öneme sahip gazal boynuzu türleri ile ilgili yeterli çalışma yapılmamış olup mera ıslah çalışmalarında ve marjinal tarım alanlarının değerlendirilmesinde kullanılabilecek tipleri ıslah edilememiştir. Yapılan literatür taramalarına göre, gazal boynuzu türleri ile ilgili yurdumuzda yapılan çalışmalar sınırlıdır ve henüz bir çeşidimiz yoktur. Bu çalışma, Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsünde 2008 tarihinden şimdiye kadar yürütülen gazal boynuzu ıslah çalışmalarının devamıdır. Araştırma materyalini, 1987-1999 yılları arasında Doğu Anadolu bölgesinin doğal florasından toplanan ve çeşitli kaynaklardan temin edilen 32 adet ekotip oluşturmuştur.</p> <p>Deneme materyalinde yapılan morfolojik ve fenolojik gözlem sonuçlarına göre öne çıkan bitkilere sentetik çeşit ıslah yöntemi uygulanmış ve sentetik 0 tohumu üretilmiştir. Elde edilen sınırlı miktardaki sentetik 0 tohumu ile 2015 yılında iki lokasyonda verim denemeleri kurulmuş ancak verim denemeleri tamamlanmamıştır. Projenin devam etmesi durumunda 2018 - 2022 yılları arasında sentetik 1 tohum üretiminin yapılması ve yeterli tohum miktarına ulaşılmasından sonra tescile sunulması planlanmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/ TBAD/17/A07/P7/002
Proje Başlığı	Korunga Islah Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Sabahaddin ÜNAL
Yardımcı Araştırmacılar	Berna BİLEN Turgay ŞANAL
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2017-31.12.2021
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2017 12 000 TL 2018 6 000 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projenin amacı geniş adaptasyon kabiliyetli, yüksek verimli ve kalitesi iyi korunga çeşidi geliştirilmesidir. Projede uygulanan ıslah metodu toptan seleksiyondur. Bu projenin ilk döneminde tohum üretimi yapılmış ve ön verim denemesi kurulmuştur. Çalışmanın başlangıcında 8 adet materyal izolasyon mesafesi dikkate alınarak ekilmiştir. Bu üretim parsellerinde bitki boyu, ana dal sayısı ve ana daldaki yaprak sayısı gibi özellikler incelenmiştir. Daha sonra bu özellikler baz alınarak pozitif seleksiyon yapılmıştır. Sonra bu materyaller ön verim denemesine alınmış ve kontrolü geçen materyaller belirlenmiştir. Belirlenen bu materyaller kontrol çeşitleriyle birlikte Ankara ve Konya lokasyonlarında 2015 ilkbaharında bölge verim denemelerine alınmıştır. Bu denemelerde 2016 yılında morfolojik, tarımsal ve kalite özellikleri ile ilgili gözlemler alınmıştır. Aynı gözlemler gelecek yılda alınacaktır. İki yıl iki lokasyon değerleri analiz edilip değerlendirilecek mevcut materyaller konusunda nihai karar verilecektir. Aynı zamanda gözlem sonucunda kök boğazı zararı daha az görülen materyaller daha yakinen takip edilecektir. Bu çalışmanın devamlılığı için projeye yeni materyallerin dahil edilmesi işlemine devam edilmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A03/P01/004
Proje Başlığı	Macar Fiği (<i>Vicia pannonica</i> Crantz.) Bitkisinde Gama Işını Uygulaması İle Mutasyon İslahı Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Berna EFE
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Sabahaddin ÜNAL Dönüş ERMİŞER
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2016 - 31/12/2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2017 8500 TL 2018 8500 TL
Proje Özeti:	<p>Bu projeye Macar fiğinde mutasyon ıslahı yolu ile genetik varyasyon oluşturmak ve bu varyasyon içerisinde yeni çeşitler geliştirmek amaçlanmıştır.</p> <p>Projede Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü tarafından geliştirilen, Anadolu Pembesi 2002, Oğuz 2002 ve Tarm Beyazı-98 Macar fiği çeşitleri materyal olarak kullanılmaktadır. İslah yöntemi olarak Mutasyon ıslahı uygulanmaktadır.</p> <p>Deneme materyaline fiziksel mutagen gama ışını Co⁶⁰ kaynağı ile 0,40, 60, 80 ve 100 Gy dozları uygulanmıştır. M₁ ile M₂ bitkilerinde bazı morfolojik gözlemler yapılmıştır. M₃ bitkilerinde M₁ ve M₂ sonuçları da dikkate alınarak bitki seçimi gerçekleştirilmiştir. M₄ bitkilerinde de morfolojik gözlem sonuçlarına göre bitki seçimi yapılmıştır. Aynı zamanda materyalin tohumluk üretim işlemi de yürütülmüştür.</p> <p>Gözlem bahçesinde 2014-2015 sezonunda mevcut M₅ materyali üzerinde yapılan gözlemler neticesinde seçilen materyaller performanslarının belirlenmesi için verim denemelerine alınmıştır. Bu denemelerde 2016 yılında bazı gözlemler alınmış ve analizleri yapılmıştır. Aynı yılın sonbaharında bu denemeler tekrar ikinci yıl gözlemlerini almak üzere tekrar tesis edilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	
Proje Başlığı	Ege Bölgesi Koşullarında Organik Hayvan Yemi Üretiminde Farklı Münavebe Sistemlerinin Karşılaştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ülfet ERDAL
Yardımcı Araştırmacılar	Nuri CANDAN, Bülent GÜRÜN, Şener ÖZÇELİK İlkay EKİNCİ, Dr. Hülya HANOĞLU Doç. Dr. İhsan YAŞA, Doç. Dr. Alev HALİKİ Doç. Dr. Hülya ÖZELÇAM, Prof. Dr. A. Esen ÇELEN Prof. Dr. Metin ALTINBAŞ, Yrd. Doç. Dr. Nedim ÇETİNKAYA
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2013 - 31/12/2017
Projenin Toplam Bütçesi	137 890 TL

Proje Özeti

Bu proje, organik hayvan yemi yetiştiriciliğinde aynı sezon içinde hayvanların tüm besin madde gereksinimlerini karşılayacak iki farklı münavebe sisteminden oluşmaktadır. Her iki sistemde de kaba yem, enerji yemi, protein yemi ve silaj olacak şekilde planlanmıştır. Deneme 4 tekerrürlü olarak tesadüf blokları deneme deseninde UTAEM'in Menemen Ovasında yer alan Ortaköy deneme arazisinde kurulmuştur. Parseller 2,8m X 5m = 14 m² olup, her parsel arasında 1,5 m mesafe bırakılmıştır. Parsellerden ekim öncesi toprak örneği alınarak verimlilik analizleri yapılmış ve her bitkiye ihtiyacı olan bitki besin maddesi uygulanarak her iki münavebe sisteminde bitkilerin hasatları yapıp, 4.yıl münavebe sistemine ait olan ilk bitkilerin ekim işlemleri tamamlanmıştır.

Deneme konuları

I.Münavebe Sistemi

I	II	III
1. Yıl Fiğ/yulaf+mısır(dane) ,	Fiğ/tritikale+pamuk ,	Üçgül+ mısır (silaj)
2. Yıl Arpa +2. Ürün mısır	Üçgül+Silaj mısır ,	Fiğ/tritikale+pamuk
3. Yıl Fiğ/yulaf+mısır(dane)	Fiğ/tritikale+pamuk	Üçgül+ mısır (silaj)
4. Yıl Arpa +2. Ürün mısır	Üçgül+Silaj mısır	Fiğ/tritikale+pamuk

II.Münavebe Sistemi

I	II	III
1. Yıl Fiğ/tritikale+soya	Üçgül+ silaj mısır	Fiğ/yulaf+mısır (dane)
2. Yıl Fiğ/yulaf+mısır (dane)	Tritikale +2.Ürün soya	Üçgül+ mısır (silaj)
3. Yıl Fiğ/tritikale+soya	Üçgül+ silaj mısır ,	Fiğ/yulaf+mısır (dane)
4. Yıl Fiğ/yulaf+mısır (dane)	Tritikale +2.Ürün soya	Üçgül+ mısır (silaj)

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TA/11/11/01/006
Proje Başlığı	Çim Bitkileri Çeşit Geliştirme Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ali Alptekin ACAR
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Hüseyin ÖZPINAR Ergül AY
Başlama-Bitiş Tarihi	2016-2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	90 000 TL.
Proje Özeti:	İngiliz çimi çeşit adayının ve diğer adayların saksılara klonlama ve bakım işlemleri yapılmıştır. Çeşit adayımızın (ETAELP 1) tescil denemeleri tamamlanmıştır.
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/17/A07/P7/006
Proje Başlığı	Yonca Islah Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Hakan CEBECİ (Zir.Yük. Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Zir.Yük. Müh. Süreyya Emre DUMLU, Zir.Müh. Mustafa UZUN, Zir.Müh. Erdal AKSAKAL,Zir.Müh. M. Merve ÖZGÖZ, Zir.Müh. Murat ATICI Zir.Müh. Kadir TERZİOĞLU, Dr.Şerafettin ÇAKAL,
Başlama-Bitiş Tarihi	Yonca Islah Çalışmaları
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	33.250 TL
Proje Özeti:	<p>Bu araştırma Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsünde 1987 tarihinde başlayan yonca ıslah çalışmalarının devamı niteliğindedir. 2012-2016 yılları arasında sentetik çeşit ıslah yöntemi esasları temel alınarak yürütülen çalışmada 30 adet ümit var mera tipi yonca hattın değerlendirilmiş ve çeşit adayı elde edilmiştir. 2012 yılında tesisi yapılan bu denemelerde mera tipi çeşit adayımız 3 farklı dik formulu çeşitlerle yarıştırmıştır. Ayrıca Amerika Birleşik Devletinden getirilen 2 farklı yarı yatık çeşitle karşılaştırılmıştır.Sonuç olarak dik formulu çeşitler ile kurulan denemede 2013-2015 yılları arasında yapılan ölçümler temel alınarak bitki boyu ve dal sayısı bakımından %1 seviyesinde farklılıklara rastlanmıştır. Çeşit adayı bitki boyu bakımından 73,073±1,918, dal sayısı bakımından 11,203±0,254 ile Savaş çeşidi ile aynı grupta yer almıştır. Birleşik devletlerden getirilen yarı yatık çeşitler ile kurulan denemede 2015-2016 yılları arasında yapılan birleştirilmiş analiz sonuçlarına göre yeşil ot verimi bakımından önemli derecede farklılığa rastlanmadığı tespit edilmiştir. Araştırmanın ilerleyen dönemlerinde yerli ve milli yarı yatık formda yonca çeşidi tescili için çoklu melez parsellerinden yeterli miktarda materyal üretilmesi planlanmaktadır.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A03/P01/003
Proje Başlığı	Buğdaygil Yem Bitkilerinde Çeşit Geliştirme Çalışmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. İlker ERDOĞDU
Yardımcı Araştırmacılar	A. Levent SEVER A. Kadir ATALAY, Celalettin AYGÜN, Prof. Dr. Hayrettin KENDİR (Danışman-Ank. Ün.), Prof. Dr. Metin TUNA (Danışman-Nam. Kem. Ün.)
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2015-31/12/2019
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2015: 12000 TL, 2016: 10000 TL, 2017: 9000 TL, 2018: 8000 TL, 2019: 7000 TL
Proje Özeti:	<p>2015 yılında çalışmalarına başlanan proje kapsamında 2013 yılı sonundan tamamlanmış olan “Eskişehir’de Doğal Alanlardan Bazı Buğdaygil Yem Bitkileri Türlerinin Toplanması ve Islah Yönünden Önem Taşıyan Özelliklerinin Belirlenmesi” konulu proje çalışmaları ile elde edilen materyal ve bilgi kullanılarak otlak ayrığı (<i>Agropyron cristatum</i>) ve domuz ayrığı (<i>Dactylis glomerata</i>) türlerinde ıslah çalışmaları yürütülmektedir.</p> <p>2016 yılında, 2015 yılında kurulan elit bahçelerindeki bitkilerden düzenli bakım ve sulama şartlarında tohum alınmıştır. Daha sonra elit bahçesine seçilen her bitkiden eşit miktarda tohum içeren tohum karışımı elde edilmiştir. Seçilen bitkilerin birbirini eşit olarak tozladıkları elit bahçelerinden alınan bu tohum karışımı 2016 grup kararları ve ATK kararları doğrultusunda 2. toptan seçmenin yapılacağı gözlem bahçelerini oluşturacak bitkileri yetiştirmek üzere 2016 Eylül ayında serada viyollere ekilmişlerdir. Yetiştirilecek fidelerle 2017 ilkbaharda kurulacak gözlem bahçelerinde aynı kriterlere göre seleksiyon yapılacak ve proje çalışmalarına devam edilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler	Buğdaygil, toplama, ıslah, klon, otlak ayrığı, domuz ayrığı

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/17/A07/P7/005
Proje Başlığı	Fiğ Islah Araştırmaları (Vetch Breeding Research)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Gazi ÖZCAN
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet TEZEL,Dr.Serkan ATEŞ, R.Çağatay ARICI, Berat DEMİR, M.Sait KARACA, Doç.Dr.Ahmet TAMKOÇ(Danışman)
Başlama-Bitiş Tarihi	2017 - 2021
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	110.500 TL
Proje Özeti:	<p>Bölge verim denemeleri kurulumu iki set halinde düzenlenmiştir. 10 hat ve 3 şahitten oluşan ilk set Merkez ve Gözlü lokasyonlarında, 8 hat ve 3 şahitten oluşan ikinci set ise tohum yetersizliğinden dolayı yalnızca Merkez lokasyonunda 15 Ekim 2015 tarihinde kurulmuştur. İklim şartlarından ve yağış yetersizliğinden dolayı çıkışlarda gecikme olduğu gözlenmiştir. Kış, İlkbahar ve Yaz dönemlerinde gerçekleşen kuraklık ve gece-gündüz sıcak farklılıklarından bitkiler olumsuz etkilenmiş, Mart ayı sonundan itibaren yapılan ilave sulamalar bitkinin normal gelişimine yeterli katkıyı sağlayamamıştır. Ortalama 15 cm boylanma düzeyinde çiçeklenen bitkilerden sağlıklı gözlem alınamayacağından dolayı denemelerin iptali yoluna gidilmiştir. 2016-2017 çalışmaları kapsamında, 18 hat ve 3 şahit materyalden oluşan deneme seti Konya Merkez (20 Ekim 2016) ve Karapınar (11 Kasım 2016) lokasyonlarında kurulmuştur.</p> <p>Adi fiğ çalışmaları kapsamında, 2016 yılında, seçimi yapılan 39 materyal 3 şahit ile birlikte 25 Nisan 2016 tarihinde ekilmiştir. Çıkışları muntazam olarak gerçekleşen denemenin sonraki periyotlarında, dönemselsel kuraklık ve gece-gündüz sıcaklık farkları nedeniyle yüksek düzeyde sararma ve kuruma tespit edilmiştir. İlave sulamalar denemeye yeterli katkıyı verememiştir. Adi fiğ verim denemesi, 2017 sezonunda aynı set ve deneme deseni ile tekrar kurulacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A03/P01/002
Proje Başlığı	Tokat ve Sivas Ekolojik Koşullarında Farklı Sıra Arası Mesafesi Ve Tohumluk Miktarlarının Gazal Boynuzu (<i>Lotus Corniculatus L.</i>) Verim Ve Kalitesi Üzerine Etkileri
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Sezai GÖKALP (Ziraat Yük. Müh.)
Yardımcı Araştırmacılar	Tahsin TAŞYÜREK, Hüseyin TOPAL, Levent YAZICI, Ö.Faruk NOYAN Özge KOYUTÜRK, Rahime KARATAŞ, Prof. Dr. Yaşar KARADAĞ (Danışman)
Başlama-Bitiş Tarihi	01/01/2016 – 31.12.2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 9 400 TL 2017: 9 900TL 2018: 11 000TL
Proje Özeti:	<p>Bu proje ile önemli bir baklagil yem bitkisi olan gazal boynuzunda, Sivas ve Tokat ekolojik koşullarında farklı sıra aralıkları ve tohum miktarı uygulamalarının ot verimi, tohum verimi ile kalitesi üzerine etkisi incelenerek optimal koşullar belirlenecektir.</p> <p>Ülkemiz genelinde olduğu gibi bölgemizde de gazal boynuzu yetiştiriciliğinde sürdürülebilir üretim sağlanmasına yönelik yetiştirme teknikleri konusunda yeterli bilimsel çalışma yapılmamış olması nedeniyle üreticilerimizin yem bitkileri otunun ve tohumunun kalitesi ile yetiştirme tekniklerinin önemi konularında yeterince bilinçli oldukları söylenemez.</p> <p>Genelde yem bitkilerinin ot ve tohumluk üretimi geleneksel yöntemlerle yapılmakta, bu nedenle önemli verim ve kalite kayıplarına neden olmaktadır.</p> <p>Bunun nedenle üstün vasıflı tür ve çeşitlerin tarımımıza kazandırılması ve Ülkemizde yem bitkileri yetiştiriciliğindeki en önemli sorunlardan birisi olan kaliteli tohumluk ve kaba yem üretimi için yörenin ekolojik koşullarına uygun yetiştirme yöntemleri belirlenerek uygulamaya aktarılmasına yönelik çalışmalar yapılması büyük önem arz etmektedir.</p> <p>Araştırma, tesadüf bloklarında bölünmüş parseller deneme desenine göre üç tekrarlamalı olarak Tokat ve Sivas lokasyonunda kurulmuştur. Araştırmada, gazal boynuzu (<i>Lotus corniculatus L.</i>) çeşit adayı bitki materyali olarak kullanılmıştır. Bu çalışmada; 20, 40, 60 ve 80 cm olmak üzere dört farklı sıra arası mesafesi ile dört farklı tohum miktarı (0,5, 1,0, 1,5, ve 2,0 kg/da) ele alınmıştır. Sıra arası mesafeler ana parsellere, tohum miktarları ise alt parsellere gelecek şekilde ekim yapılmıştır. Ekimde her bir parsel (3.20m x 5m) 16 m² alandan oluşmaktadır. Parsellerin yarısı ot, yarısı da tohum için hasat edilmiştir.</p> <p>Araştırmada gazal boynuzu bitkisinde incelenen tohum miktarları ve sıra arası mesafeler bakımından elde edilen yeşil ot ve tohum verimi ile bazı verim komponentleri arasındaki farklılıklar, istatistiki olarak önemli düzeyde bulunmuştur.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM//BAD/15/A03/P01/005
Proje Başlığı	Orta Anadolu Şartlarına Uygun Mürdümük (<i>Lathyrus sativus</i> L.) Çeşitlerinin Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ramazan Çağatay ARICI
Yardımcı Araştırmacılar	Mehmet TEZEL, Gazi ÖZCAN, Şaban IŞIK, M.Sait KARACA, Sümeyra HAMZAOĞLU
Başlama-Bitiş Tarihi	2015-2019
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2015:13.000, 2016:6.000, 2017:6.500, 2018:6.500, 2019:6.000, Toplam: 38.000
Proje Özeti:	<p>Çiçek rengi, gelişme tipi (ot veya tane tipi), kışa dayanıklılığa göre seçilen 312 adet tek bitkiler,16 Ekim 2015 tarihinde 5 m'lik sıralara 0,50 x 0,30 m ekim sıklığında her bir parsel 2 sıralı olarak ekilmiş, 128 adet materyal 2016-2017 yetiştirme sezonunda değerlendirilmek üzere Ön Verim Denemesi kademesine aktarılmıştır.</p> <p>128 adet Ön Verim Denemesi kademesine aktarılan materyalden;</p> <p>Tekerrürlü Dememe kurmaya yeterli miktarda tohumluğu bulunan 72 adet Hat ile 2 tekerrürlü, Tesadüf Blokları deneme deseninde, 4 standart ile deneme tertiplenmiş olup,5 m x 0.20 m x 6 sıra şeklinde; Tekerrürlü Deneme kurmaya yeterli miktarda tohumluğu bulunmayan 56 adet Hat ile de 3 blok 4 çeşit olacak şekilde Augmented deneme deseninde tertiplenmiş olup, 5 m x 0.20 m x 6 sıra şeklinde 20 Ekim 2016 tarihinde ekimleri yapılmıştır. Ekim de dekara 15 kg DAP atılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A03/P01/014
Proje Başlığı	Çukurova Koşullarında İkinci Ürün Olarak Yetiştirilen Soya Çeşitlerinde Farklı Hasat Dönemlerinin Kuru Ot ve Hasıl Verimleri ile Katkı Maddelerinin Soya Silaj Kalitesi Üzerinde Etkileri (Doktora Tezi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh. Ahmet Korhan ŞAHAR
Yardımcı Araştırmacılar	Tez Danışmanı Doç.Dr. Şeyda ZORER ÇELEBİ
Başlama-Bitiş Tarihi	2015-2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	11.000 TL.
Proje Özeti:	<p>Bu çalışma Adana İli iklim koşullarında ikinci ürün olarak yetiştirilen soya çeşitlerinde üç farklı olgunluk döneminde hasatın hasıl verimine ve silaj katkı uygulamalarının soya silaj kalitesi üzerine etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır. 2014-2015 yıllarında Doğu Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü deneme tarlasında yürütülen çalışmada Adasoy, Derry ve Yeşilsoy soya çeşitleri materyal olarak kullanılmıştır. Hasıl verim ve kalitenin belirlendiği tarla denemesi tesadüf blokları bölünmüş parseller deneme desenine göre dört tekerrürlü olarak kurulmuştur. Farklı soya çeşitleri, farklı hasat dönemlerinde (tam çiçeklenme R2, hızlı bakla oluşumu R4 ve maksimum tohum oluşumu R6) biçilen soya hasıllarına farklı katkı maddeleri (İnokulant, Melas ve Tahıl kırığı) ilavesi ile, silajın fermantasyon kalitesini, ham besin maddelerinin sindirilebilirlikleri tespit edilmiştir. Silaj fermantasyon özelliklerinin belirlenmesi aşamasında deneme, tesadüf parselleri deneme desenine göre dört tekerrürlü olarak yürütülmüştür. Silolanan materyal laboratuvar koşullarında 5 kg'lık plastik kaplarda 4 tekerrürlü olarak silolanmış ve 60 gün sonra açılarak silaj kalite analizleri yapılmıştır. Araştırma, hasat dönemleri ile silajın kalitesini ve soya çeşitlerinin yetiştirilme olanaklarını araştırmak ana hedeflerimiz arasında yer almıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	

SONUÇ PROJE

Proje No	TAGEM/TBDB/12/A03/P01/009
Proje Başlığı	‘‘Ülkesel Yem Bitkileri Yetiştirme Tekniği Araştırmaları’’ 1. Alt Proje: Orta Anadolu Koşullarında Fiğ-Buğday Ekim Nöbetinde Azaltılmış Toprak İşleme Yöntemlerinin Araştırılması 2. Alt Proje: Orta Anadolu Koşullarında Tahıl ve Fiğ Alt Bitki Ekim Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Erol KARAKURT
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Derya SÜREK,Zir. Yük. Müh. Aliye PEHLİVAN, Zir. Müh. Kazım KARACA,Dr.Celal CEVHER, Dr. Murat Reis AKKAYA
Başlama-Bitiş Tarihi	2012-2015
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	
Proje Özeti:	<p>1.alt proje: Proje 2011 yılı sonbaharında başlamış olup; kışlık Tarmbeyazı-98 Macar fiği Ekim 2011de ve yazlık Alınoğlu-2001 yaygın fiğ çeşidi ise Nisan 2012 de ekilmiştir. 2011-2012 yılı ekim dönemi deneme yeri başlangıç toprak analiz ve 2012 yılı buğday ekimi öncesi farklı toprak derinliklerinde nem analiz değerleri çalışmaları tamamlanmıştır. <u>2012 yılında fiğe gözlem</u> ve tarımsal değerleri alınarak istatistiki değerlendirme ve analiz yapılmıştır. 2012 yılı sonbaharında ekmeçlik buğday ekimi gerçeğleştirilmiş ve 2013 yılı temmuz ayında hasat yapılmıştır. Buğdaydan elde edilen veriler analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. <u>2013 yılında buğdayda</u> elde edilen veriler sunulmuştu. 2013 yılı sonbaharında kışlık fiğ ekimi, 2014 yılı mart ayında ise yazlık fiğ ekimi yapılmış ve <u>2014 yılında fiğlerde</u> alınan gözlem ve değerler sunulmuştu. 2014 yılı sonbaharında buğday ekimi yapılmış ve çıkış sağlanmıştır. <u>2015 yılında buğdayda</u> elde edilen veriler sunulacaktır.</p> <p>2. alt proje: Deneme; 2011 yılı Ekim ayında başlamış olup arpa ve buğdayda çıkış sorunları yaşanması nedeniyle 2012 yılı Ekim ayında materyal ve metoda uygun olarak tekrar kurulmuştur. Deneme yeri başlangıç toprak analiz değerleri ile tahıl ve fiğ alt bitki uygulaması ekim öncesi nem değerleri analiz çalışmaları tamamlanmıştır. 2013 yılı temmuz ayında arpa ve buğday hasadı birlikte yapıldı ve balyalama işlemi geciktiği için bazı aksamalar yaşandı. Buğday ve arpa anızından bitki numunesi alınarak analizleri yapıldı. <u>2013 yılında arpa ve buğdayda</u> elde edilen veriler değerlendirilerek sunuldu. 2014 yılı ilkbaharında da nadas bozumundan önce bitki numunesi alınmış ve analizleri yapılmıştır. 2013 yılı sonbaharında deneme kurulmuş olup kısmen çıkış görölmüştür. 2014 yılında <u>arpa ve buğday</u> alınan gözlem ve değerler sunuldu. 2014 yılı sonbaharda ekimi yapılan <u>arpa ve buğdayda</u> 2015 yılında alınan gözlem ve değerler sunulacaktır.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

AFA ADI : Çayır Mera ve Yem Bitkileri

PROGRAM ADI : Yem Bitkileri

Proje No	TAGEM/TA/01/04/01/003
Proje Başlığı	Bazı Baklagil ve Buğdaygil Yembitkisi Türlerinde Çeşit Geliştirilmesi ve Mera ıslahında Kullanılma Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ali Alptekin ACAR
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Hüseyin ÖZPINAR, Ergül AY, Dr. Ceylan BÜYÜKKİLEÇİ,
Başlama-Bitiş Tarihi	2014-2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	362.000 TL.

Proje Özeti:

Bu proje beş alt projeden (Kılçıksız Brom Islah Çalışmaları, Domuz Ayrığı Islah Çalışmaları, Mavi Ayrık Islah Çalışmaları, Kamışsı Yumak Islah Çalışmaları ve Sarı Çiçekli Gazal Boynuzu Islah Çalışmaları) oluşmaktadır. Her beş projenin de amacı; Ege Bölgesi ve benzeri ekolojik koşullara uyumlu ve yüksek verimli çeşit geliştirmek, geliştirilen çeşitlerin tohumluklarını üretmek ve mera ıslahında kullanılma durumlarını belirlemektir. Proje materyali 2014 yılında '113O121' numaralı TÜBİTAK projesine aktarılmış ve 2015-2016 yılında verim denemeleri tamamlanmıştır.

I. ALT PROJE: KILÇIKSIZ BROM ÇALIŞMALARI

Alt Proje Lideri: Uzm. Ali Alptekin ACAR

Bromus inermis bölge verim denemelerinin üçüncü yıl verileri alınmıştır. Elit tohum üretimi yapılmıştır.

II. ALT PROJE: DOMUZ AYRIĞI ISLAH ÇALIŞMALARI

Alt Proje Lideri: Dr. Hüseyin ÖZPINAR

Dactylis glomerata bölge verim denemelerinin üçüncü yıl verileri alınmıştır. Elit tohum üretimi yapılmıştır.

III. ALT PROJE: MAVİ AYRIK ISLAH ÇALIŞMALARI

Alt Proje Lideri: Dr. Hüseyin ÖZPINAR

Agropyron intermedium bölge verim denemelerinin üçüncü yıl verileri alınmıştır. Elit tohum üretimi yapılmıştır.

IV. ALT PROJE: KAMIŞSI YUMAK ISLAH ÇALIŞMALARI

Alt Proje Lideri: Dr. Hüseyin ÖZPINAR

Nilüfer isimli çeşidimize ait orijinal tohum üretimi yapılmıştır.

V. ALT PROJE: SARI ÇİÇEKLİ GAZALBOYNUZU ISLAH ÇALIŞMALARI

Alt Proje Lideri: Dr. Hüseyin ÖZPINAR

Gazal boynuzu (Lotus corniculatus L.) bölge verim denemelerinin üçüncü yıl verileri alınmıştır. Elit tohum üretimi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A03/P01/001
Proje Başlığı	Orta Anadolu Bölgesi Meralarının Islahında Kullanılabilecek Bitki Türlerinde Germplasmı Geliştirmek
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Dr. Sabahaddin Ünal
Yardımcı Araştırmacılar	Berna EFE
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2015-31.12.2019
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2017:4 700 TL 2018:4 700 TL
Proje Özeti:	<p>Bu çalışmanın amacı mera ıslahında kullanılabilecek yem bitkisi çeşidi geliştirmektir. Farklı kaynaklardan sağlanan çok sayıda materyalle yürütülen bu çalışmada, toptan seçme metodu uygulanmış ve çeşit adayları belirlenmiştir. Potansiyel öneme sahip yonca, otlak ayrığı ve kılçıksız brom bitki türlerinde çalışmalar yoğunlaştırılmış, tohum üretimleri ve verim denemeleri tesis edilmiştir. Kılçıksız bromda bir adet çeşit adayı tescile sunulmuş ve tescil denemesi 2013 yılında tesis edilmiştir. Bu denemede 2014 yılında morfolojik ve tarımsal özellikler ile ilgili gözlemler yapılmıştır.</p> <p>Otlak ayrığında üç çeşit adayı G-465, G-466 ve G-467 materyallerinin ilk ikisinde bölge verim denemeleri tamamlanmış nüve tohum üretim çalışmaları yürütülmektedir. Bu deneme neticelerine göre G-465 nolu materyalin tescile sunulması planlanmıştır. Ve G-466 rizomlu çeşit adayının tohum üretim çalışmaları tamamlandıktan sonra tescil işlemine başlanması gerçekleştirilecektir.</p> <p>Yumaklı gelişen çeşit adayı G-467 genotip ile İkizce lokasyonunda 2014 yılı ilkbaharında verim denemesi tesis edilmiştir. Ayrıca projenin devamlılığının sağlanması hususunda Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Türkiye Tohum Gen Bankası'ndan yeni materyal temin edilmiştir. Bu yeni materyalin bir kısmını gözlem bahçesine ekilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A03/P01/004
Proje Başlığı	Trakya Bölgesi Yem Bitkileri Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Cengiz KURT
Yardımcı Araştırmacılar	Şahinde ŞİLİ
Başlama-Bitiş Tarihi	Ekim 2013- Eylül 2017
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2013: 10.000 TL, 2014: 11.500 TL, 2015: 12.900 TL, 2016: 12.500 TL, 2017: 10.000 TL
Proje Özeti:	<p>Yapılması planlanan bu çalışmada tabii vejetasyonda bulunan arzulanen yem bitkilerinin tohumlarının toplanıp, muhafaza edilmeleri, bu türlerin etkili bir şekilde çoğaltılma yoluna gidilmesi ve bazı özelliklerinin geliştirilerek yine bölge meralarının ıslahında kullanılacak çeşitlerin ıslahı hedeflenmiştir.</p> <p>Bu projeye, yem bitkilerinde ortaya çıkan ve önümüzdeki yıllarda daha da artacak olan kaliteli tohumluk ihtiyacını karşılamak üzere ihtiyaç duyulan yem bitkileri çeşitlerinin geliştirilmesi ve kaliteli tohumluk talebinin karşılanması için tohumlukların üretimi amaçlanmaktadır.</p> <p>1998 yılında İcarda kanalıyla elde edilen 630 adet fiğ materyalinden, 2014-2016 üretim yılı içerisinde seçilen 4 ümitvar genotip standart çeşitler ekimi gerçekleştirilmiştir. Öne çıkan 2 Aday Çeşit 2016 yılı içerisinde tescile sunulacaktır. Seleksiyon yöntemiyle elde edilen aday (TTAE-YB2010) yem bezelyesi tescili sunulmuş olup, Çayır Mera Yem bitkileri Şubesi olarak devam eden yem bezelyesi melezleme çalışmaları devam etmektedir. Yem bezelyesinde 2016 yılında 64 adet melezleme yapılmış olup, bunların 36 adedinin ekimi gerçekleştirilmiştir. F5 kademedeki 22 genotip, F4 kademedeki 12 genotip melezlerinin ekimi gerçekleştirilmiştir. Yem bezelyesi denemesinde 4 standart çeşit 4 hattan oluşan verim denemesinde yeşil ot verim 2240 kg- 4880 kg arasında, kuru ot verimi 520 kg – 840 kg arasında değişim göstermiştir. Yaygın fiğ denemesinde ise 3 standart çeşit toplam 4 genotipten oluşan yaygın fiğ verim denemesi Tesadüf Blokları deneme desenini göre kurulmuş olup denemede yeşil ot verimleri 1820 kg - 3860 kg arasında, kuru ot verimleri ise 480 kg – 624 kg arasında değişim göstermiştir.</p> <p>2016-2017 üretim yılı içerisinde Yaygın Fiğ ümitvar 4 genotip, Yem Bezelyesinde de F5 kademedeki 22 genotip, F4 kademedeki olacak şekilde 12 genotip ekimi gerçekleştirilmiştir.</p>
Anahtar Kelimeler	yem bitkileri, ıslah, genotip, verim

DEVAM EDEN PROJE

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A03/P01/006
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Bölgesi Çayır-Mera Alanlarında Bulunan Yem Bitkilerinin Kültüre Alınma Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mustafa UZUN
Yardımcı Araştırmacılar	M. Merve ÖZGÖZ, S. Emre DUMLU, Erdal AKSAKAL, Şerafettin ÇAKAL, Kadir TERZİOĞLU, Murat ATICI, Ayten TAVLAŞ, Pınar UYSAL, Hakan CEBECİ
Başlama-Bitiş Tarihi	01.01.2016– 31.12.2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	88.500 TL.
Proje Özeti:	<p>Tarımsal etkinlikler, ormancılık, yapılaşma, sanayileşme, iklim değişikliği, ekosistem parçalanması gibi biyolojik çeşitlilik üzerine olumsuz etkilerde bulunan etmenlerin gelecekte biyoçeşitliliğin durumunu ne ölçüde etkileyeceği sorusunun yanıtını almak için hazırlanan bir takım senaryolarda 2000 yılında % 45 düzeyinde olan potansiyelin 2030 yılında % 34–42 arasındaki bir düzeye kadar düşeceği hesaplanmıştır. Ülkemizde makinelili tarımın gelişmeye başladığı 1950 yıllarından beri 12–13 milyon hektardan fazla çayır ve mera sürülerek tarla haline getirilmiştir. Biyolojik çeşitlilik, basta gıda olmak üzere insanların temel ihtiyaçlarını karşılama konusunda vazgeçilmez bir yere ve öneme sahiptir. İnsan faaliyetleri sonucu oluşan kirlilik kadar, doğal kaynakların sürekli ve yanlış kullanımı nedeniyle küresel biyolojik çeşitliliğin 2020 yılına kadar %20'sinin kaybedileceği tahmin edilmektedir. Doğu Anadolu Bölgesi çayır ve mera alanları birçok yem bitkisinin gen kaynağı durumundadır. Florada bulunan, buğdaygil ve baklagil yem bitkileri bozulmuş terk edilmiş çayır mera alanlarının iyileştirilmesi için önemli bir potansiyele sahiptir. Bu çalışma ile Doğu Anadolu Bölgesi çayır-mera alanlarında bulunan gerek ot gerekse mera tipi olarak değerlendirilebilecek yem bitkilerinin toplanması ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Projenin 2016 yılı çalışmalarında; baklagiller familyasından 30 adet, buğdaygiller familyasından 44 adet olmak üzere toplam 74 adet yem bitkisi türüne ait materyal toplanmıştır. Bu dönemde 6 cinse ait 44 adet türün çoğaltımı yapılmıştır. Gözlem bahçesinde bulunan bitkilerden gözlemler alınmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler	

**BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK VE GENETİK KAYNAKLAR ARAŞTIRMALARI PROJE
DEĞERLENDİRME TOPLANTISI PROGRAMI**

27 Şubat-03 Mart 2017

27 Şubat 2017 Pazartesi

I.OTURUM

14.00-15.40

Başkanlık Divanının Oluşturulması

Doç. Dr. Burcu TARIKAHYA HACIOĞLU	Biyolojik Çeşitlilik ve Genetik Kaynaklar Programı 2016 Değerlendirmesi	TAGEM	Sunu
---	--	-------	------

Proje Lideri / Sunan	Proje / Sunum Adı	Kurum	Proje Durumu
-----------------------------	--------------------------	--------------	---------------------

YENİ TEKLİF PROJELER

Dr. Necla TAŞ	Türkiye Yerel Çeşit Genetik Kaynaklarının Belirlenmesi ve Envanterinin Çıkarılması	İzmir ETAE	Yeni
Zir. Yük. Müh. Z.Selcen ÖZMEN	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Kuşburnu (Rosa canina) Genetik Kaynakları	Tokat OKGKTAE	Yeni
Dr. Aslı YILMAZ	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Kızılcık (Cornus mas L.) Genetik Kaynakları	Tokat OKGKTAE	Yeni
Kerem YÜKSEL	Serik (Antalya) İlçesinde Etnobotanik Araştırmalar	BATEM	Yeni

Kahve Arası

15:40-16:00

II.OTURUM

16:00-18:00

Doç. Dr. Serdar Gokhan ŞENOL	Bitkisel Çeşitlilik ve Koruma Biyolojisi	Ege Üni.Herb.Uyg .Arşt.Merk.	Sunu
Elif KÖKSALAN	Kahramanmaraş Merkez İlçeleri Doğal Florasında Bulunan Salep Orkide Türlerinin Teşhisi, Yayılış Alanlarının Tespiti ve Bunların Bitki Besin Maddesi Kapsamlarının Belirlenmesi	K.Maraş DAGKTAE	Yeni
Dr. İdris MACİT	Karadeniz Bölgesi Meyve Genetik Kaynakları Araştırmaları (Gelişme Raporu-Ara Sonuç-Yeni Teklif)	Samsun KTAE	Yeni
Zakine KADIOĞLU	Doğu Anadolu Bölgesinde Sebze Olarak Kullanılan Yabani Bitki Türlerinin Tespiti (Gelişme Raporu-Ara Sonuç-Yeni Teklif)	Erzincan BKAE	Yeni
Mustafa UZUN	Doğu Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi	Erzurum DATAE	Yeni

	(Gelişme Raporu-Ara Sonuç-Yeni Teklif)		
Dr. Gülay BEŞİRLİ	Soğan (<i>Allium cepa</i> L.) Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Yenilebilir Soğan (<i>Allium cepa</i> L.) Genetik Kaynaklarının Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi (Gelişme Raporu-Ara Sonuç-Yeni Teklif)	Yalova ABKMAE	Yeni
28 Şubat 2017 Salı			
I. OTURUM 09:00-10:30			
Doç. Dr. İsmail EKER	Türkiye Geofitleri ve Taksonomisi	Abant İzzet Baysal Üni.	Sunu
DEVAM EDEN PROJELER			
Bitki Genetik Kaynakları			
Uzm. Abdullah İNAL	Bitki Genetik Kaynaklarının Generatif (Ex Situ, Tohum) Muhafazası	İzmir ETAE	Devam
Dr. Erdinç OĞUR	Bitki Genetik Kaynaklarının Ultra Soğuk Koşullarda Dondurularak Muhafaza Edilmesi (Kryoprezervasyon) Araştırmaları	İzmir ETAE	Devam
Dr. Erdinç OĞUR	İzmir İlinde Bulunan Nadir, Endemik ve Tehdit Altındaki Bitki Türlerinin Toplanması, Ex Situ Muhafazası	İzmir ETAE	Devam
Dr. Kürşad ÖZBEK	Bitki Genetik Kaynaklarının Toplanması ve Muhafazası	Ankara TARM	Devam
Dr. Kürşad ÖZBEK	Türkiye Tohum Gen Bankası Ulusal DNA Barkotlama Projesi	Ankara TARM	Geçen yılın yeni teklifi
ARA 10:30-10:50			
II. OTURUM 10:50-12:30			
Uzm. Lerzan AYKAS	Bitki Genetik Kaynaklarının Dokümantasyonu	İzmir ETAE	Devam
Dr. Erdinç OĞUR	Ulusal Gen Bankası Herbariyumu Revizyonu	İzmir ETAE	Geçen yılın yeni teklifi
Bengü ESMER	Türkiye Bitkisel Ürün Çeşit/Tip Elektronik Veritabanı	Ankara TARM	Devam
Bengü ESMER	Ulusal Dijital Herbariyum Veritabanı	Ankara TARM	Geçen yılın yeni teklifi
Meyve-Asma Genetik Kaynakları			

Dr. Erol KÜÇÜK	Meyve Genetik Kaynakları Araştırma Projesi Alt Proje 1: Meyve Genetik Kaynakları Çalışmaları Alt Proje 2: Kocayemiş (<i>Arbutus spp.</i>) Genetik Kaynaklarının Muhafazası ve Karakterizasyonu (Ege Dilimi) Alt Proje 3: Badem (<i>Prunus communis L.</i>) Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirmesi	İzmir ETAE	Devam
YEMEK ARASI 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:40			
Prof. Dr. Hayri DUMAN	Türkiye Sideritis L. (Lamiaceae) Türleri	Gazi Üni.	Sunu
Dr. Erol KÜÇÜK	Kestane (<i>Castanea sativa Mill.</i>) Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası, Karakterizasyonu Ve Değerlendirmesi	İzmir ETAE	Devam
Dr. Adnan DOĞAN	Meyve Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi-II	Yalova ABKMAE	Devam
Erdal ORMAN	Bazı Kestane Çeşit ve Genotiplerinin Yalova Koşullarında Muhafazası ve Değerlendirilmesi	Yalova ABKMAE	Devam
Erdal ORMAN	Bazı Yerli Ceviz Genotiplerinin Agromorfolojik ve Moleküler Tanımlanması (Doktora Projesi)	Yalova ABKMAE	Devam
Hülya KAYA	Zeytin Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu	Bornova ZAE	Devam
ARA 15:40-16:00			
IV. OTURUM 16:00-18:00			
Dr.Şerif ÖZONGUN	Çatı Proje: Meyve Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi-II 1.Alt proje: Elma Genetik Kaynakları 2.Alt proje: Armut Genetik Kaynakları 3.Alt proje: Ayva Genetik Kaynakları 4.Alt proje: Kiraz Genetik Kaynakları 5.Alt proje: Vişne Genetik Kaynakları 6.Alt proje: Erik Genetik Kaynakları 7.Alt proje: Ceviz Genetik Kaynakları	Eğirdir MAE	Devam
Osman KAVAK Dr. Hasan PINAR Dr. Güçer KAFA M. Erdem KIRAZ Mustafa BİRCAN	Çatı Proje: Doğu Akdeniz Bölgesinde Meyve Genetik Kaynaklarının Muhafazası, Değerlendirilmesi, Morfolojik ve Moleküler Karakterizasyonu Alt Proje 1:Keçiboynuzu Alt Proje 2:Badem Alt Proje 3: Avokado Alt Proje 4:Yenidünya Alt Proje 5:Pikan Cevizi	Alata BKAE	Devam

Tijen BAHAR	Mersin İlinde Doğal Yayılış Gösteren <i>Stachys L.</i> ve <i>Salvia L.</i> Cinslerine Bağlı Bazı Türlerin Kültüre Alma Olanaklarının Araştırılması	Alata BKAE	Geçen yılın yeni teklifi
Nedim GÜLTEKİN Abdullah ERDOĞAN Tahir MACİT Makbule YANAR	Çatı Proje: Meyve Genetik Kaynaklarının Toplanması ve Değerlendirilmesi Alt Proje 1: Kayısı Alt Proje 2: Dut Alt Proje 3: Kızılcık Alt Proje 4: Alıç Alt Proje 5: İğde	Malatya KAE	Devam
Mehmet UZUN	Çatı Proje: Meyve Genetik Kaynakları Alt Proje 1: Antepfıstığı Alt Proje 2: Badem Alt Proje 3: Ceviz Alt Proje 4: Zeytin	Gaziantep AAE	Devam

01 Mart 2017 Çarşamba

**I. OTURUM
09:00-10:30**

Prof. Dr. Tuna EKİM	Prof. Dr. Tuna EKİM' in Akademik Hayatının Özeti	Emekli Öğretim Üyesi	Sunu
Ertuğrul İLİKÇİOĞLU	Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki <i>Amygdalus arabica</i> Olivier'in Toplanması, Karakterizasyonu ve Muhafazası	Gaziantep AAE	Devam
Ajlan YILMAZ	Gaziantep İlinde Tohumdan Yetişen Bademlerin (<i>Amygdalus communis L.</i>) Toplanması, Muhafazası ve Değerlendirilmesi	Gaziantep AAE	Devam
Arzu AYAR	İncir (<i>Ficus carica L.</i>) Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi	Aydın İAE	Devam
Mehmet ÇİÇEK	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Meyve Genetik Kaynakları Araştırma Projesi Alt Proje 1 : Güneydoğu Anadolu Bölgesi İncir (<i>Ficus carica L.</i>) Genetik kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi Alt Proje 2 :Güneydoğu Anadolu Bölgesi Badem (<i>Amygdalus communis L.</i>) Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi	Diyarbakır GAPUTAEM	Devam
Hüseyin VURGUN	Meyve Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası, Karakterizasyonu ve Değerlendirilmesi	Erzincan BKAE	Devam

**ARA
10:30-10:50**

**II. OTURUM
10:50-12:30**

Doç. Dr. Birol MUTLU	IUCN Tehlike Kategorileri ve Malatya Endemiklerine Uygulanması	İnönü Üni.	Sunu
----------------------	--	------------	------

Dr. İbrahim Kürşat ÖZYURT	Çatı proje: Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Meyve Genetik Kaynakları Araştırmaları Alt Proje 1: Elma Alt Proje 2: Armut Alt Proje 3: Kiraz Alt Proje 4: Erik	Tokat OKGKTAE	Devam
Hüseyin İrfan BALIK Selda KAYALAK BALIK	Çatı proje: Doğu Karadeniz Bölgesi Meyve Genetik Kaynakları Araştırmaları Alt Proje 1: Fındık Alt Proje 2: Karayemiş	Giresun FAE	Devam
Mehmet SAĞLAM	Uluslararası Asma Çeşit/Anaç Koleksiyonu Oluşturulması, Verimlilik ve Kalite Değerlerinin Belirlenmesi	Tekirdağ BAE	Devam
Tamer UYSAL	Türkiye Asma Genetik Kaynaklarının Belirlenmesi, Muhafazası ve Tanımlanması	Tekirdağ BAE	Devam
Metin KESGİN	Türkiye Asma Genetik Kaynaklarının Belirlenmesi, Muhafazası ve Tanımlanması	Manisa BAE	Devam
YEMEK ARASI 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:40			
Dr. Ayfer TAN	Beslenme ve Gıda için Biyolojik Çeşitlilik	Emekli Araştırmacı	Sunu
Osman ÖZATAR	Doğu Akdeniz Asma Gen Kaynaklarının Belirlenmesi ve Muhafazası	K.Maraş DAGKTAE	Devam
Hasan KOÇ	Malatya, Elazığ ve Adıyaman İllerindeki Asma Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Değerlendirilmesi	Malatya KAE	Devam
Kürşat Alp ASLAN	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Asma Genetik Kaynakları	Gaziantep AAE	Devam
İsmail ESMEK	Doğu Anadolu Bölgesi Asma Genetik Kaynakları	Erzincan BKAE	Devam
Duran KILIÇ	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Asma Genetik Kaynakları	Tokat OKGKTAE	Devam
Tamer UYSAL	Türkiye Asma Genetik Kaynakları Veritabanı ve Web Sitesinin Oluşturulması	Tekirdağ BAE	Geçen yılın yeni teklifi
ARA 15:40-16:00			
IV. OTURUM 16:00-18:00			
Sebze-Süs Bitkileri Genetik Kaynakları			
Uz. Seyfullah BİNBİR	Çatı Proje: Sebze Genetik Kaynakları Araştırma Projesi Alt Proje: Bazı Domates (<i>Solanum lycopersicum</i> L.) Genetik Kaynaklarının Agromorfolojik Karakterizasyonu ile Meyve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi	İzmir ETAE	Devam

Dr. Levent KESKİN	Bazı Yerel Hıyar (<i>Cucumis sativus</i>) Genotiplerinin Morfolojik ve Moleküler Karakterizasyonu ve Değerlendirilmesi	Antalya BATEM	Devam
Hüseyin NAMAL	Türkiye ve KKTC'deki Enginar (<i>Cynara spp.</i>) Genotiplerinin Toplanması ve Morfolojik Karakterizasyonlarının Belirlenmesi	Antalya BATEM	Geçen yılın yeni teklifi
Fatih ERDOĞAN	Çatı Proje: Yerel Sebze Genetik Kaynaklarının Toplanması Muhafazası Karakterizasyonu ve Değerlendirilmesi Alt Proje: Göller Bölgesinde Yerel Kavun Genotiplerinin Morfolojik ve Moleküler Karakterizasyonu ve Seleksiyon Yoluyla Islahı	Eğirdir MAE	Devam
İsmail KARA	Geçit Bölgesi Sebze Genetik Kaynakları	Eskişehir GKTAE	Devam
Kemal ÇUKADAR	Çatı Proje: Sebze Genetik Kaynakları Araştırma Projesi Alt Proje: Doğu Anadolu Bölgesi Sebze Genetik Kaynakları Araştırma Projesi	Erzincan EBKAE	Geçen yılın yeni teklifi
02 Mart 2017 Perşembe			
I. OTURUM			
09:00-10:30			
Prof. Dr. Hakan ÖZKAN	Ülkemizin Biyoçeşitlilik Potansiyeli: Bereketli Hilal'de Buğdayın Evrimi, Genetik Çeşitliliği ve Kültüre Alınması	Çukurova Üni.	Sunu
Mualla AYDIN	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Sebze Genetik Kaynakları Araştırmaları	Tokat OKGKTAE	Devam
Dr. Neşe ADANACIOĞLU	Makro Mantar Genetik Kaynakları Araştırma Projesi Ara Sonuç-Gelişme Raporu	İzmir ETAE	Devam
Mustafa Kemal SOYLU	<i>Pleurotus</i> Türlerinin Toplanması, Morfolojik Karakterizasyonu, Spor ve İzolatlarının Gen Kaynağı Olarak Muhafazası	Yalova ABKMAE	Devam
Dr. Gülden HASPOLAT	Süs Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi	İzmir ETAE	Devam
Halil İbrahim TUZLACI	İstanbul'un Doğal Geofitlerinin Yayılış Alanlarının Belirlenmesi ve Korunması İçin Çözüm Önerilerinin Geliştirilmesi	Beykoz BBGAMM	Devam
ARA			
10:30-10:50			
II. OTURUM			
10:50-12:30			
Halil İbrahim TUZLACI	Türkiye Geofitlerinin Muhafazası ve Etkin Değerlendirilmesi Türkiye Geofit Gen Kaynaklarının Beykoz Duplikasyonu	Beykoz BBGAMM	Geçen yılın yeni teklifi
Tahıl Genetik Kaynakları			

Prof. Dr. Adil GÜNER	Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi ve Türkiye'nin Bitki Çeşitliliğine Yönelik Faaliyetleri	Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi	Sunu
İsmail SEVİM	Tahıl Genetik Kaynakları Araştırma Projesi	İzmir ETAE	Devam
Dr. Eylem TUGAY KARAGÜL	Yemelik Tane Baklagil Genetik Kaynakları Araştırma Projesi	İzmir ETAE	Devam
Şenay BOYRAZ TOPALOĞLU	Lens Mill. (Leguminosae) Cinsinde Genetik Çeşitliliğinin Belirlenmesi ve Korunması	Ankara TARM	Geçen yılın yeni teklifi
Endüstri Bitkileri Genetik Kaynakları			
Dr. A. Şemsettin TAN	Endüstri Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi	İzmir ETAE	Devam
YEMEK ARASI 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:40			
Prof. Dr. Selim Sualp ÇAĞLAR	Biyçeşitlilik Araştırma Eğitim Merkezi	Hacettepe Üni.	Sunu
Dr. Erdiñç OĞUR	Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Genetik Kaynakları Araştırma Projesi	İzmir ETAE	Devam
Çiğdem BOZDEMİR	Bazı Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Karakterizasyonu ve Muhafazası	Ankara TARM	Devam
Muzaffer ÖZDEMİR	Doğu Akdeniz Florasında Bulunan; Ada Çayı (<i>Salvia</i> spp.), Oğul Otu (<i>Melisa officinalis</i> L. Subsp. <i>İnodora</i>) ve Dağ Çayı (<i>Sideritis</i> spp.) Türlerinin Toplanması, Karakterizasyonu ve Değerlendirilmesi	K.Maraş DAGKTAE	Devam
Dr. Fethullah TEKİN	Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki Bazı Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin <i>Ex-Situ</i> Muhafazası, Karakterizasyonu ve Ön Değerlendirilmesi	Diyarbakır GAPUTAEM	Devam
Yem Bitkileri Genetik Kaynakları			
Ergül AY	Yem Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi	İzmir ETAE	Devam
ARA 15:40-16:00			
IV. OTURUM 16:00-18:00			

Yrd.Doç.Dr. Faheem SHEHZAD BALOCH	Bazı Örneklerle Moleküler Markörlerin Bitki Islahında Kullanımı	Abant İzzet Baysal Üni.	Sunu
Şaban IŞIK	Orta Güney Anadolu Bölgesi Kıraç Alanlarda Yetişen Çok Yıllık Buğdaygil Yem Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi	Konya BDUTAE	Devam
Gazi ÖZCAN	Orta Anadolu ve Geçit Bölgeleri Baklagil Yem Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi	Konya BDUTAE	Geçen yılın yeni teklifi
Dr. Mehmet Fatih YILMAZ	K.Maraş Doğal Florasında Bulunan Bazı Baklagil Yem Bitkisi Türlerinin Toplanması ve Bitkisel Özelliklerinin Belirlenmesi	K.Maraş DAGKTAE	Devam

03 Mart 2017 Cuma

**I.OTURUM
09:00-10:30**

SONUÇLANAN PROJELER

Dr. Yusuf ARSLAN	Türkiye'nin <i>Crambe</i> L. (Brassicaceae) Türlerinin Taksonomik Olarak Değerlendirilmesi ve Yağ Asidi Kompozisyonlarının Belirlenerek Tarıma Uygun Türlerin Belirlenmesi	Ankara TARM	Sonuç
Dr. Kürşad ÖZBEK	Bazı Yerel Makarnalık Buğday Genotiplerinin Kuraklığa Toleransı Yönünden Morfolojik Karakterizasyonu, Kalite Özellikleri ve Sarı Pas Hastalığına Reaksiyonları ile Bazı Makarnalık Çeşitlerin Moleküler Özelliklerinin Belirlenmesi	Ankara TARM	Sonuç
Nurtaç ÇINAR	Batı Akdeniz Bölgesi'nde Yayılış Gösteren Alıç (<i>Crataegus</i>) Türlerinin Bazı Fiziksel ve Kimyasal Özelliklerinin Belirlenmesi	Antalya BATEM	Sonuç
Dr. Erol KARAKURT	Orta Anadolu Bölgesinden Toplanan Bazı Korunga (<i>Onobrychis sp. L.</i>) Türlerinin Karakterizasyonu	Ankara TARM	Sonuç
Dr. Sibel KADIOĞLU	Halk Tarafından Bilinen ve Değerlendirilen Bitki Genetik Kaynaklarının Belirlenmesi (Kop Geçidi)	Erzurum DATAE	Sonuç

**ARA
10:30-10:50**

**II. OTURUM
10:50-12:30**

Ajlan YILMAZ	Çatı proje: Ülkemizde <i>Pistacia</i> Türlerinin Tanımlanması ve Yayılım Alanlarının Belirlenmesi Alt proje: <i>Pistacia atlantica Desf</i> 'in Tanımlanması, Yayılımların Saptanması ve Bazı Tiplerinin Muhafazaya Alınması	Gaziantep AAE	Sonuç
--------------	---	---------------	-------

Tahir MACİT	Malatya Yöresinde Geleneksel Bağcılık Tekniklerinin Derlenmesi	Malatya KAE	Sonuç
İsmail KARA	Geçit Bölgesi Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Genetik Kaynakları	Eskişehir GKTAE	Sonuç
Celalettin AYGÜN	Batı Geçit Bölgesi Yem Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi	Eskişehir GKTAE	Sonuç
YEMEK ARASI 12:30-14:00			
III. OTURUM 14:00-15:40			
Genel Değerlendirme			
Dilek ve Temenniler			
Kapanış			

YENİ TEKLİF PROJELER

Proje Adı:	Türkiye Yerel Çeşit Genetik Kaynaklarının Belirlenmesi ve Envanterinin Çıkarılması
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Lideri:	Dr. Necla TAŞ
Proje Yürütücüleri:	Lerzan AYKAS; Dr. Gün KIRCALIOĞLU; Kader KURŞUN KIRCI; Umut ÖZER; Selay DOĞAN; Naif DENİZ; Soner MEŞREFOĞLU (Yardımcı Personel); Tefik TAYLAN (Yardımcı Personel); Erdinç OĞUR
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi :	01/01/2018-31/12/2022
Projenin Toplam Bütçesi (TL):	559590 2018: 110370 TL 2019: 181625 TL 2020: 86510 TL 2021: 85975 TL 2022: 95110 TL
Proje Özeti:	<p>Biyolojik çeşitlilik ve kültürel mirasın önemli bir bileşeni olan yerel çeşitler (YÇ) yetiştiği çevre koşullarına adapte olmuş, resmi ıslah programına alınmamış, yetiştiricinin kullanım, bilgi, alışkanlık ve gelenekleri ile yakından ilişkili değişken bir populasyon olarak tanımlanmaktadır. Yerel çeşitler coğrafik, ekolojik izolasyon ve tarımı yaygın olmayan türlere ait olmaları nedeniyle günümüze kadar süre gelebilmişlerdir. Yüksek verimli modern çeşitlerin doğrudan doğruya yerel çeşitlerin yerini alması, tescil edilmemiş tohumluk satışının yasak olması nedeniyle yerel çeşit yetiştiriciliği giderek azalmaktadır. Özellikle kendi öz tüketimleri için bu çeşitleri yetiştiren ve muhafaza eden kişilerin yaşlı olması nedeniyle de bu çeşitler onlarla birlikte kaybolmaktadır.</p> <p>Projenin genel amacı ülkemizdeki yerel çeşit envanterinin çıkarılarak Türkiye yerel çeşit (YÇ) çeşitliliğinin güncellenmesi; gelecekteki survey ve toplamaların daha verimli yürütülmesi, <i>ex situ</i> koleksiyonlarındaki eksik veya yeterli oranda temsil edilmeyen YÇ örneklerinin toplanarak kayıt ve muhafaza altına alınmasını sağlamaktır. Ayrıca güncel yerel çeşit envanterinin hazırlanması tarımsal biyoçeşitliliğin kullanımı ve korunmasında doğru strateji ve politikaların uygulanmasında karar vericilere yardımcı olacak, araştırmacılar ve araştırma kuruluşları yanında mevcut bitki genetik kaynakları (BGK) ağları içinde bilgi alış-verişi ve erişimine katkı sağlayacaktır.</p> <p>Yerel çeşit bilgi ve verilerinin derlenmesinde Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüklerindeki Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlükleri, kamu araştırma enstitülerinde ve üniversitelerde yürütülen yerel çeşitlerle ilgili proje sorumluları, ilgili Sivil Toplum Kuruluşları, çiftçi organizasyonları, yerel tarımsal ürünleri işleyen ticari şirketler belediyeler ve köy muhtarları ile iletişime geçilmesi planlanmaktadır. Ayrıca Ulusal Tohum Gen Bankası survey ve toplama verileri, Türkiye Tohum Gen Bankası kayıtları, medya yayınları (televizyon, radyo, basın ve internet) STK bültenleri, yerel çiftçilere ait yayınlar ve çiftçi kayıtları ile ilgili gri literatür, tarihsel literatürler, araştırma raporları, yerli ve yabancı istatistiklerden de yararlanılacaktır. Tüm bu veriler değerlendirilerek pilot yöreler seçilecektir. Seçilen pilot yörelerde anketler yürütülerek yerel çeşitler ve bunların bu günkü durumları, kullanımları ile ilgili bilgiler saptanarak bir veri tabanı oluşturulacaktır. Proje tamamlandıktan sonra da yeni verilerin ilavesi ile yerel çeşit envanterinde periyodik güncelleme yapılacaktır. Böylece yerel çeşit envanteri ülkemizde halen ekimi yapılan yerel çeşitlerin korunması ve muhafazası çalışmalarına hem ışık tutacak hem de koruma eylemlerinin etkinliğini değerlendirmede bir araç olabilecektir.</p>

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Kuşburnu (Rosa canina) Genetik Kaynakları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü/Tokat
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh. Z.Selcen ÖZMEN
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Aslı YILMAZ Dr.İ.Kürşat ÖZYURT
Başlama Bitiş Tarihleri	01.01.2018 - 31.12.2020
Proje Bütçesi	2018 - 12.650,00 TL 2019 - 8.900,00 TL 2020 - 5.000,00 TL
Proje Özeti	<p>Türkiye, insanların gıda ihtiyaçlarını karşılamak için yetiştirilen kültür bitkisi çeşitleri bakımından dünyanın en önde gelen gen kaynaklarından bir tanesidir. Türkiye aynı zamanda birçok meyvenin anavatanı olup, bu meyve türlerinin orjin yerlerinden bir tanesi Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Bölgesidir. Yabani formların birçoğunun zararlılara, ekstrem sıcaklıklara, dona veya kuraklığa karşı doğal dayanma mekanizmaları geliştirmiş olması, muhafaza ve değerlendirme çalışmalarının önemini daha da artırmaktadır.</p> <p>Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Bölgesindeki kuşburnu genetik kaynaklarının muhafazası ve değerlendirilmesi için yürütülecek olan bu çalışmada; bitki örneklerinin toplandığı her bir yerin coğrafik koordinatları “GPS” ile belirlenerek kayda geçirilecek ve örneklerden alınan materyaller çoğaltılarak, Enstitü arazisinde korumaya alınacaktır. Yabani formlar yeni çeşitlerin geliştirilmesinde temel başvuru kaynağı ve gelecek yüzyıllarda canlı kalabilmenin sigortasıdır. Diğer bir ifade ile sahip olunan yabani formlar ülkenin ulusal arşivleridir. Yapılacak alışma ile bu genetik miras, gelecek nesillere aktarılabilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler:	Meyve genetik kaynakları, muhafaza ve değerlendirme, kuşburnu, Tokat, Amasya

Proje No	
Proje Başlığı	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Kızılcık (<i>Cornus mas L.</i>) Genetik Kaynakları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü/Tokat
Proje Yürütücüsü	Dr. Aslı YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Zir. Yük. Müh. Z.Selcen ÖZMEN Dr.İ.Kürşat ÖZYURT Dr. Başak ÖZYILMAZ Danışman Prof. Dr.Resul GERÇEKÇİOĞLU
Başlama Bitiş Tarihleri	01.01.2018 - 31.12.2020
Proje Bütçesi	2018 - 12.650,00 TL 2019 - 8.900,00 TL 2020 - 5.000,00 TL
<p>Proje Özeti: Türkiye, bitki genetik kaynakları yönünden gerek coğrafi yapısı, gerekse değişik ekolojik koşulları nedeniyle, dünyanın önemli gen ya da orjin merkezlerinin örtüştüğü özel bir konumda bulunmaktadır. Ülkemizin mikrogen merkezleri arasında bulunan İç Anadolu-Karadeniz Geçit Bölgesi birçok meyvenin anavatanı ve bu meyve türlerinin orjin yerlerinden birisidir. Bölge kültürü ve geleneğinin bir parçası olan bu yerli materyaller tarımsal üretim artışını sağlayacak yeni çeşitlerin geliştirilmesi için mutlak gereklidir. Bu yönden yapılacak çalışmalarda ıslahçının en büyük yardımcısı gen kaynaklarıdır. Doğal olarak yetişen ve günümüze kadar ulaşan çok sayıda bölgesel çeşit ve tiplerin kaybolmaması için bunların toplanması, muhafazası, ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Milyonlarca yıllık gelişmenin kolektif bir ürünü olarak ortaya çıkan bu biyoçeşitlilik içerisindeki türler zararlılara, ekstrem iklim değişikliklerine karşı doğal dayanma mekanizmaları geliştirmiş, muhafaza ve değerlendirme çalışmalarında önemli bir yer tutmuştur. Ancak zaman içerisinde korunmaya alınmayıp kaybolan türler tekrar ortaya çıkarılamamaktadır. Dolayısıyla sahip olunan yabancı formlar ülkenin ulusal arşivleri olmuştur.</p> <p>Bölgemizdeki genetik kaynaklardan biri olan kızılcık, direk tüketimi ve sanayide yer almasıyla ekonomik anlamda önemli olup, yörede geniş bir popülasyona sahiptir. Bu geniş varyasyon bitkinin yabancı tozlanmasından kaynaklanmış ve özellikleri birbirinden farklı çok sayıda yeni tipleri oluşturmuştur. Bunların çoğu aşısız ve çekirdekten yetişen tiplerdir.</p> <p>Bölgemizde uzun süredir kızılcıkla ilgili bir çalışmanın yapılmadığı görülmektedir. Yapılması planlanan bu araştırma ile Orta Karadeniz Geçit Kuşağında yayılış gösteren çeşit, tip, ekotip ve yabancı formdaki kızılcıkların toplandığı her bir yerin coğrafi koordinatları GPS ile belirlenerek kayda geçirilecek ve örneklerden alınan materyaller çoğaltılarak, genetik zenginliğin kaybolmaması, gelecek nesillere aktarılması ve kullanılması için Enstitü arazisinde korumaya alınacaktır. Enstitü muhafaza bahçesinde yer alan bu kızılcık tiplerinden amaca uygun olanları bitki ıslah çalışmaları için kaynak niteliğinde olacaktır. Araştırma sonunda toplanan tiplerden elde edilen fidanlar kızılcık gen bankası bulunan Araştırma Enstitülerine gönderilecektir.</p>	
Anahtar Kelimeler: Meyve genetik kaynak, muhafaza ve değerlendirme, kızılcık, Tokat, Amasya	

Proje No:	
Proje Başlığı	Serik (Antalya) İlçesinde Etnobotanik Araştırmalar
Proje Türü	Akademik (Doktora Projesi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	BATEM
Proje Lideri	Kerem YÜKSEL
Proje Yürütücüsü/ Danışmanı	Prof. Dr. Ahmet AKSOY
Başlama- Bitiş Tarihleri	01/01/2018-31/12/2020
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2018: 35.050 TL 2019: 22.250 TL 2020: 5.250 TL Toplam: 62.550 TL
Proje Özeti	<p>Bu çalışma; Serik (Antalya) ilçesinde halkın faydalandığı doğal bitkileri belirlemek ve bu bitkilerin kullanım çeşitliliğini ortaya koymak amacıyla yapılacaktır. Çalışmanın Ocak 2018 ve Aralık 2020 tarihleri arasında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu proje ilk olarak Serik ilçesine bağlı mahallelerde yürütülmeye başlanacak daha sonra elde edilen veriler doğrultusunda başta Girit Türkleri ve Yörükler olmak üzere belirlenecek farklı etnik gruplara ait (Abdallar ve Tahtacı Türkmenleri) nüfusun bulunduğu mahalleler üzerinde yoğunlaşılacaktır. Bu etnik grupların enobotanik açıdan farklılıkları ortaya konulmaya çalışılacaktır. Araştırma esnasında kaynak kişiler ile görüşülecek ve ayrıca ilk ve ortaöğretim öğrencilerine anket çalışması uygulanacaktır. Arazi çalışmaları ve kaynak kişi görüşmeleri esnasında fotoğraf ve video çekimleri gerçekleştirilecektir. Araştırma alanında yapılan çalışmalarda toplanan bitkiler kurutularak herbaryum materyali haline getirildikten sonra tür teşhisi gerçekleştirilecektir. Bitki taksonlarının etnobotanik kullanımları (gıda, halk tıbbı, el sanatları, süs, hayvan yemi, yakacak, vb.) kayıt altına alınacaktır. Son yıllarda etnobotanik içerikli makale, tez, bildiri, vb. sayısı artmasına rağmen Akdeniz Bölgesinin sahip olduğu biyoçeşitlilik ve endemizm oranı düşünüldüğünde yapılan çalışmaların yetersiz olduğu düşünülmektedir. Akdeniz Bölgesinde yapılmış genel etnobotanik, tıbbi bitkiler, yenen bitkiler ve diğer (yakacak, boya, yem, süs vb.) konularını ele alan etnobotanik içerikli yayın sayısı 28, tez sayısı 12'dir. Bunlardan 3 tanesi Antalya'da yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiş olup bu konuda yapılmış olan bir doktora tezi mevcut değildir. Ayrıca Serik ilçesinde yapılmış genel etnobotanik içerikli bir çalışma bulunmaması yapılacak olan proje çalışmasının özgün değerini artırıcı niteliktedir. Yapılacak proje ile halkın geleneksel olarak kullandığı bitkiler saptanarak ve bu bitkilerin kullanım amaçları ortaya konularak, literatüre ve özellikle gıda, farmakoloji ve ziraat alanlarında yapılacak olan çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.</p>
Anahtar Kelimeler:	Etnobotanik, Serik, Antalya

Proje No:	
Proje Başlığı	Kahramanmaraş Merkez İlçeleri Doğal Florasında Bulunan Salep Orkide Türlerinin Teşhisi, Yayılış Alanlarının Tespiti ve Bunların Bitki Besin Maddesi Kapsamlarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	DAGTEM (Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma İstasyonu Müdürlüğü) KAHRAMANMARAŞ
Proje Yürütücüsü	Elif KÖKSALAN
Yardımcı Araştırmacılar	Esra Bulunuz PALAZ Yeşim BÜYÜKÇINGİL Cafer Hakan YILMAZ Halil AYTOP Hatice Mehtap ERAYMAN
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2018–31.12.2022
Projenin Toplam Bütçesi:	2018:44.500, 2019:18.000, 2020:18.000, 2021:8.500, 2022:500
<p>Proje Özeti: Türkiye Akdeniz Kuşağının en zengin biyoçeşitliliğine sahip bölgesidir. Türkiyede orkide florasında şimdiye kadar 240 tür tanımlanmıştır ve bu türlerin %23'ü Türkiye'ye endemiktir. Gösterişli olmalarının yanında tıp, ilaç ve gıda sanayi gibi birçok alanda ekonomik önemi yüksek salep orkide bitkilerinin yumrularının kullanılması nedeniyle doğal yayılış alanlarından sürekli kontrolsüz bir şekilde toplanmaktadır. Ayrıca ormanlık alanların insan kaynaklı tahribatı orkidelerin doğal habitatlarının yok olması, bu türlerin neslini tehlike altına sokmakta ve bu türlerin genetik kaynaklarının korunmasını zorunlu hale gelmektedir. Ülkemizde bulunan karasal orkidelerin birçoğu salep yapımında kullanıldığı için bu bitkiler kullanım amacına uygun olarak "salep orkideleri" olarak adlandırılmıştır. Kahramanmaraş'ın da içinde bulunduğu Doğu Akdeniz Bölgesi salep orkidelerinin büyük bir çoğunluğunun yayılış gösterdiği bölgelerden biridir.</p> <p>Bu çalışma, Kahramanmaraş ilinde doğal yayılış gösteren bazı salep orkide türlerinin yayılış alanlarını, yetiştiği toprak ve ekolojik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaçla proje boyunca yılda 2 farklı zamanda, farklı lokasyonlardan toplanacak salep orkide türlerin bulunduğu bölgelerin yerel olarak tespiti yapılarak koordinatlarının belirlenmesi GPS kullanılarak yapılacaktır. Ayrıca çiçeklenme dönemlerinde araziden toplanan bitki ve toprakların bitki besin elementi analizleri yapılacaktır.</p> <p>Toplanacak bu bitkilerin, yayılış alanları gözlemlenecek ve habitat özelliklerinin, ekolojik istekleri belirlenecek, bireyler etiketlenecek ve herbaryum tekniklerine uygun olarak arşivlenecektir. Araziden toplanacak türler "Flora of Turkey/Orchidaceae" ve güncel makalelere göre teşhis edilecektir.</p>	

GELİŞME RAPORU

Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Meyve Genetik Kaynakları Araştırmaları
Proje Numarası	TAGEM/TBAD/13/A01/P01/002
Yürütücü Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Lideri	Dr. İdris MACİT
Proje Yürütücüleri	Dr. Nejdet KAPLAN, Dr. Nilüfer AKSU USLU, Ercan ER, Erol AYDIN, Prof.Dr. Leyla DEMİRSOY, Prof. Dr. Hüsnü DEMİRSOY, Prof.Dr. Ümit SERDAR, Selda BALIK, Dr. Burhan ERENOĞLU, Erol KÜÇÜK
Proje Bütçesi	232.000,00 TL
Proje Süresi	2013-2017
İşbirliği Yapılan Kuruluş ve Katkısı	Fındık Araş. Enst. Müd., Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araş. Enst. Müd., Ege Tarımsal Arş. Enst. Müd., Ondokuz Mayıs Üniv.
Proje Özeti	<p>Karadeniz Bölgesi Meyve Genetik Kaynakları projesinin ilk dilimi Ocak-2008'de başlamış 2012 yılında da sonuçlanmıştır. 2013 yılında başlayan proje, 7 alt projeden oluşmaktadır. Bunlar Trabzon hurması, Kocayemiş, Kiraz-Vişne, Elma, Kestane, Anaç özellikli Kiraz, Vişne ve Mahlep ile Karayemiş türlerine ait alt projelerdir. Bunlardan Trabzon hurması ve kocayemiş, Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün 1. derecede sorumlu olduğu projelerdir. Kiraz-vişne tip ve anaçlık kiraz, vişne ve mahlep, elma ile kestane projesi bölgesel olarak yürütölmektedir. Karayemiş, Fındık Araştırma Enstitüsü'nün 1. derecede sorumlu olduğu, Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü arazi gen bankasında yedek parseli bulunan alt projedir.</p> <p>Bu çalışma ile, Karadeniz Bölgesi florasında var olan meyve türlerine ait farklı tiplerin belirlenmesinin yanı sıra ölkesel düzeyde de bu çalışmalar hedeflenmiştir. Bununla birlikte belirlenen materyalin çoğaltılarak arazi gen bankasında muhafaza altına alınması ve karakterizasyonlarının yapılması amaçlanmıştır.</p> <p>Meyve genetik kaynakları üzerinde yapılan bu çalışmalar sonucunda, muhafaza edilen özellikleri belirlenmiş materyaller değişik özellikler bakımından ıslah çalışmalarında kullanılabilir.</p> <p>2016 yılında tüm türlerde fenolojik gözlemler alınmıştır. Kestane fidanlarında çoğaltım işlemine devam edilmiştir. Diğer türlerden de aşılma da tutmayan eksik tip ve çeşitlerin çoğaltımı yapılmıştır. Trabzon hurması, kiraz, anaçlık kiraz-vişne-mahlepte yeni genetik kaynaklar parselleri kurulmuştur. Kirazda karakterizasyon çalışmasının büyük bir bölümü tamamlanmıştır. 2016 yılı grup toplantılarına sunulmak üzere ara sonuç raporu ve III. yeni teklif projesi hazırlanmıştır.</p>

ARA SONUÇ

Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Meyve Genetik Kaynakları Araştırmaları
Proje Numarası	TAGEM/TBAD/13/A01/P01/002
Yürütücü Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Lideri	Dr. İdris MACİT
Proje Yürütücüleri	Dr. Nejdet KAPLAN, Dr. Nilüfer AKSU USLU, Ercan ER, Erol AYDIN, Prof.Dr. Leyla DEMİRSOY, Prof. Dr. Hüsnü DEMİRSOY, Prof.Dr. Ümit SERDAR, Selda BALIK, Dr. Burhan ERENOĞLU, Erol KÜÇÜK
Proje Bütçesi	232.000,00 TL
Proje Süresi	2013-2017
İşbirliği Yapılan Kuruluş ve Katkısı	Fındık Araş. Enst. Müd., Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araş. Enst. Müd., Ege Tarımsal Arş. Enst. Müd., Ondokuz Mayıs Üniv.
Proje Özeti	<p>Anadolu coğrafi ve ekolojik yapısı nedeniyle birçok meyve türünün anavatanı ve yetişme alanı konumunda olup, büyük bir genetik çeşitliliğe ve zenginliğe sahiptir. Bu kaynaklar her geçen gün kaybolmaktadır. Bu yüzden sahip olduğumuz meyve gen kaynaklarının tarımsal gelişmenin devamlılığı için mutlaka muhafaza altına alınması gerekmektedir.</p> <p>Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nde meyve genetik kaynakları araştırmalarına 2004 yılında Trabzon hurması ve Karayemiş meyve türleri ile başlanmış, 2006 yılında Kocayemiş de çalışmalara ilave edilmiştir. Bununla birlikte arazi gen bankasında kiraz, elma ve kestane genotip ve çeşitleri mevcuttur.</p> <p>"Karadeniz Bölgesi Meyve Genetik Kaynakları" projesinin ilk dilimi 2008 yılı Ocak ayında başlamış olup 2012 yılında sonuçlanmıştır. Proje 7 alt projeden oluşmaktadır. Bunlar Trabzon hurması, Kocayemiş, Kiraz-Vişne, Elma, Kestane, Anaç özellikli Kiraz, Vişne ve Mahlep ile Karayemiş türlerine ait alt projelerdir. Bunlardan Trabzon hurması ve Kocayemiş Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün 1. derecede sorumlu olduğu projelerdir. Kiraz-vişne, elma, kestan ve anaçlık kiraz, vişne ile mahlep projesi bölgesel olarak yürütölmektedir. Karayemiş Fındık Araştırma Enstitüsünün 1. derecede sorumlu olduğu, Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü arazi gen bankasında yedek parseli bulunan alt projedir.</p> <p>Bu çalışma ile öncelikle Karadeniz bölgesi florasında var olan meyve türlerine ait farklı genotiplerin belirlenmesine, çoğaltılarak arazi gen bankasına alınmasına devam edilecektir. Mevcut koruma altına alınmış genotiplerin bir kısmının karakterizasyonu yapılmış ve materyal uygun duruma geldikçe karakterizasyon çalışmalarına devam edilecektir. Çalışma Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsünün koordinatörlüğünde Trabzon hurması ve kocayemiş türlerinde ölkesel bazda yürütölmektedir.</p> <p>Anahtar Kelimeler: Genetik Kaynak, Meyve, Karadeniz Bölgesi, Genetik Muhafaza, Karakterizasyon</p>

YENİ TEKLİF

Proje Başlığı	Karadeniz Bölgesi Meyve Genetik Kaynakları Araştırmaları
Proje Numarası	TAGEM/TBAD/13/A01/P01/002
Yürütücü Kuruluş	Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Lideri	Dr. İdris MACİT
Proje Yürütücüleri	Dr. Nilüfer AKSU USLU, Erol AYDIN, Ercan ER, Selda BALIK, Prof. Dr. Leyla DEMİRSOY, Prof. Dr. Hüsnü DEMİRSOY, Prof. Dr. Ümit SERDAR, Dr. Burhan ERENOĞLU, Dr. Erol KÜÇÜK
Proje Bütçesi	
Proje Süresi	2018-2022
İşbirliği Yapılan Kuruluş ve Katkısı	Fındık Araş. Enst. Müd., Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araş. Enst. Müd., Ege Tarımsal Arş. Enst. Müd., Ondokuz Mayıs Üniv.
Proje Özeti	<p>Anadolu coğrafi ve ekolojik yapısı nedeniyle birçok meyve türünün anavatanı ve yetiştirme alanı konumunda olup, büyük bir genetik çeşitliliğe ve zenginliğe sahiptir. Bu kaynaklar her geçen gün kaybolmaktadır. Bu yüzden sahip olduğumuz meyve gen kaynaklarının tarımsal gelişmenin devamlılığı için mutlaka muhafaza altına alınması gerekmektedir.</p> <p>Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nde meyve genetik kaynakları araştırmalarına 2004 yılında Trabzon hurması ve Karayemiş meyve türleri ile başlanmış, 2006 yılında Kocayemiş de çalışmalara ilave edilmiştir.</p> <p>Bu çalışmalar 2007 yılında hazırlanan "Karadeniz Bölgesi Genetik Kaynakları Araştırmaları" başlıklı ile 6 türü (Trabzon Hurması, kiraz-vişne, kocayemiş, karayemiş, kestane, elma) içeren 6 alt proje ile 2008 yılında yeniden düzenlenerek uygulamaya konulmuştur. Enstitü alt projelerden, Trabzon hurması ve kocayemiş türlerinde koordinatör olarak, karayemiş türünde ise 2. derecede sorumlu kurum olup yedek parselinin muhafazası ile görevlidir.</p> <p>Bu çalışma Doğu Karadeniz bölgesinden anaç ıslahı amacıyla seçilen kiraz- vişne materyalinin muhafazası çalışmasının ilavesi ile 7 alt projeden oluşmaktadır.</p> <p>Bu çalışma ile öncelikle Karadeniz bölgesi florasında var olan meyve türlerine ait farklı tiplerin belirlenmesine, çoğaltılarak arazi gen bankasına alınmasına ve mevcut koruma altına alınmış tiplerin morfolojik karakterizasyonlarının yapılmasına devam edilecektir.</p> <p>Anahtar Kelimeler: Genetik Kaynak, Meyve, Karadeniz Bölgesi, Genetik Muhafaza, Karakterizasyon</p>

GELİŞME RAPORU

Proje No:	TAGEM/TA/11/06/01/006
Proje Adı	Doğu Anadolu Bölgesinde Sebze Olarak Kullanılan Yabani Bitki Türlerinin Tespiti
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü- Erzincan
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Zakine KADIOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Kemal ÇUKADAR, Meral ASLAY, N. Nazan KALKAN, Hüseyin VURGUN, Nihal ERTÜRK
Başlama- Bitiş Tarihleri	2014-2016
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	1.Yıl; 5000TL 2. Yıl; 8000TL 3. Yıl; 9000TL 4. Yıl; 12.000 TL
Proje Özeti :	<p>Bu proje ile sebze olarak tüketilen doğal bitki türlerini tespit etmek, teşhislerini yaptırmak, kullanım şekillerini belirlemek, bitkilerden muhafaza amacı ile tohum örnekleri alınarak bu materyalleri erozyona uğratmadan gelecek nesillere aktarmak amaçlanmıştır.</p> <p>Bu amaçla yapılan çalışmalarımız; Iğdır, Ardahan, Kars ve Ağrı illerinde 2014-2016 yıllarında yürütülmüş, Erzurum ve Erzincan illerinde çalışmalar devam etmiştir. Bu dönemde bu illerde toplamda tür bazında 26 familyada 184 adet bitki türünün sebze olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Tespit edilen Bu bitki türlerinin daha çok Asteracea, Lamiceae, Polygonocea ve Apiceae familyalarına ait olduğu görülmüştür. Toplanan bitkilerin herbaryumları hazırlanıp teşhisleri yaptırılmıştır. Bu bitkilerin yöresel adları, bulunduğu yerin adresi, rakımı, enlem ve boylamları, yetiştikleri ortamın toprak yapıları, bitkinin kullanılan kısımları, kullanım şekilleri öğrenilerek kayıt altına alınmıştır.</p> <p>Çalışmamızda, Yöre halkı tarafından bu bitkilerin, kök, gövde, sürgün, çiçek, dal, yaprak, tohum ve yumru gibi kısımlarını sebze olarak tüketildiği, bitkinin yenilen kısımlarının yöreden yöreye farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bölgede tespit edilen bu bitki türleri taze olarak tüketildiği gibi, kurularak, salamura edilerek, turşuya işlenerek, dondurularak veya konserve şeklinde muhafaza ederek uzun süre tüketilmektedir. Yöre halkı tespit edilen bitkileri genellikle, çiğ (salata), yemek, sarma, çorba, börek içi, turşu, reçel olarak değerlendirmektedir. Bu bitki türlerinden bazılarının ise aynı zamanda, baharat olarak, tat ve koku vermek için, çay olarak ve tedavi amacı ile de kullanıldığı tespit edilmiştir.</p> <p>Çalışmalarımıza; 2018-2022 yılları arasında, Malatya, Sivas, Gümüşhane ve Bayburt illerinde sebze olarak kullanılan yabani bitki türlerin tespiti ile devam edilecektir.</p> <p>Anahtar Kelimeler: Doğu Anadolu Bölgesi, Yabani Bitkiler, Sebze</p>

YENİ TEKLİF

Proje No:	
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Bölgesinde Sebze Olarak Kullanılan Yabani Bitki Türlerinin Tespiti (Ara Teklif)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü- Erzincan
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Zakine KADIOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar	Kemal ÇUKADAR, N. Nazan KALKAN, Hüseyin VURGUN
Başlama- Bitiş Tarihleri	2018-2022
Projenin Toplam Bütçesi	2018 yılı; 9.850 TL 2019 yılı; 10.375TL 2020 yılı; 11.400TL 2021 Yılı; 12.425 TL 2022 Yılı; 14.450
Proje Özeti :	<p>Yabani bitkilerin bir kısmından gıda, diğere bir kısmından ise baharat, boyar madde veya ilaç olarak yararlanılmaktadır. Yabani Bitki türlerinin bu öneminin yanında dünya nüfusunun hızla artması, insanların gereksinmelerini karşılamak amacıyla bitkisel kaynakları bilinçsizce kullanması, üretim yapmak yerine doğadan sökerek tüketme, şehirleşme ve endüstrileşme bitki gen kaynaklarının azalmasına ve hızla kaybedilmesine neden olmaktadır.</p> <p>Bu proje ile ham madde durumundaki sebze olarak tüketilen doğal (yabani) bitki türlerini tespit etmek, teşhislerini yaptırmak, kullanım şekillerini belirlemek, bitkilerden muhafaza amacı ile tohum örnekleri alınarak bu materyalleri erozyona uğratmadan gelecek nesillere aktarmak amaçlanmıştır.</p> <p>Çalışmalarımız 2011 yılında başlamış olup, 2011-2013 yılları arasında Erzurum ve Erzincan illerinde sùrvey çalışmaları yapılmış 37 familyada 182 adet, 2014-2016 yılları arasında ise Ağrı, Iğdır, Kars ve Ardahan illerinde çalışmalar yürütölmüş, ayrıca Erzurum ve Erzincan illerinde de sùrvey çalışmaları sürdürölmüştür. Bu dönemde bu illerden 26 familyada 184 adet sebze olarak kullanılan yabani bitki türü tespit edilmiştir.</p> <p>Bu bitkilerin yöresel adları, bulunduğu yerin adresi, rakımı, enlem ve boylamları, yetiştikleri ortamın toprak yapıları, bitkinin kullanılan kısımları, kullanım şekilleri öğrenilerek kayıt altına alınmıştır.</p> <p>Bölgemizde sebze olarak kullanılan yabani bitki türlerinin tespiti ve toplama çalışmaları, 2018-2022 yılları arasında da Malatya, Sivas, Gümüşhane ve Bayburt illerinde yürütölecektir</p> <p>Toplanan bitkilerin herbaryumları hazırlanıp teşhisleri yapılarak kayıt altına alınacak Kayıt altına alınan bilgiler, herbaryum ve alınan tohum örnekleri Türkiye Tohum Gen Bankasına gönderilecektir.</p>

ARA SONUÇ

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A01/P01/012
Proje Başlığı	Doğu Anadolu Bölgesi Yem Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Anadolu Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Mustafa UZUN
Yardımcı Araştırmacılar	M. Merve ÖZGÖZ S. Emre DURLU Erdal AKSAKAL Şerafettin ÇAKAL Kadir TERZİOĞLU Murat ATICI Ayten TAVLAŞ Pınar UYSAL Hakan CEBECİ
Başlama – Bitiş Tarihleri	01.01.2013– 31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	87.000 TL.
<p>Ülkemizde makineli tarımın gelişmeye başladığı 1950 yıllarından beri 12–13 milyon hektardan fazla çayır ve mera sürülerek tarla haline getirilmiştir. Biyolojik çeşitlilik, başta gıda olmak üzere insanların temel ihtiyaçlarını karşılamaında vazgeçilmez bir yere ve öneme sahiptir. İnsan faaliyetleri sonucu oluşan kirlilik kadar, doğal kaynakların sürekli ve yanlış kullanımı nedeniyle küresel biyolojik çeşitliliğin 2020 yılına kadar %20'sinin kaybedileceği tahmin edilmektedir. Doğu Anadolu Bölgesi çayır ve mera alanları birçok yem bitkisinin gen kaynağı durumundadır. Florada bulunan, arzulanan buğdaygil ve baklagil yem bitkileri bozulmuş terk edilmiş çayır mera alanlarının rehabilitasyonu için önemli bir potansiyele sahiptir. Bu çalışma ile Doğu Anadolu Bölgesi çayır-mera alanlarında bulunan gerek ot gerekse mera tipi olarak değerlendirilebilecek yem bitkilerinin toplanması ve değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Daha önce yapılan çalışmalarda tespit edilen, yörede en fazla rastlanan ve yem değeri yüksek olan türlerin tohumlarının toplanmasına dikkat edilecektir. Projenin 2013-2016 yılları arasındaki diliminde 206 adet baklagil yem bitkisi, 213 adet buğdaygil yem bitkisi olmak üzere toplam 419 adet yem bitkisi türü toplanmıştır. Bu rapor döneminde gözlem parsellerinde yer alan bitkilerden gerekli gözlemler alınmıştır. 2015 yılında, buğdaygil familyasından, 16 adet türe ait tohumlar Ulusal Gen Bankasına transfer edilmiştir.</p>	

Proje No:	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/005
Proje Başlığı	SOĞAN (<i>Allium cepa</i> L.) YETİŞTİRİCİLİĞİNİN GELİŞTİRİLMESİ Yenilebilir Soğan (<i>Allium cepa</i> L.) Genetik Kaynaklarının Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-YALOVA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	-
Proje Yürütücüsü	Dr. Gülay BEŞİRLİ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. İbrahim SÖNMEZ Uz. Mehmet ŞİMŞEK Dr. Barış ALBAYRAK Uz. Erdal KAYA
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012-1016
Projenin Toplam Bütçesi:	2012: 30 000TL 2013:25 000 TL 2014:20 000 TL 2015: 20 000 TL 2016: 20 000L
Proje Özeti	<p>Bu projede amaç</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ülkemiz yenilebilir soğan materyallerini toplamak (Tohum ve soğan-baş) 2. Toplanan materyallerin UPOV kriterleri doğrultusunda özelliklerini belirlemek 3. Toplanan materyallerin tohum üretimini yapmak gen bankalarına paralellerini göndermek 4. Piyasaya hibrit çeşitlerin hakim olması ile kaybolmaya yüz tutmuş lokal çeşitlerin koruma altına alınmak 5. Türkiye soğanları veri tabanını oluşturmak 6. İleriye dönük, yapılacak çalışmalarda kullanılmak üzere saf hatların oluşturulmasıdır. <p>2012 yılında başlatılan projede Marmara, Ege, Orta Karadeniz ve İç Anadolu Bölgelerinde materyal toplama çalışmaları tamamlanmıştır.</p> <p>Toplanan materyallerin vejetatif materyal olması durumunda UPOV kriterleri doğrultusunda özellikleri belirlenerek baş dikimleri yapılmış ve tohum üretim çalışmaları başlatılmıştır. Tohum olarak toplanan materyallerde önce fide elde edilmiş bunlar araziye dikilerek baş üretim çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Soğan iki yıllık bir bitki olduğu için bir yıl baş üretimi ikinci yıl bu başlardan tohum üretimi gerçekleştirilmektedir. %100 yabancı tozlanan bir bitki olması nedeni ile izolasyon kabinlerinde böcek sirkülasyonu olmadığı için yeterli tohum alımı gerçekleştirilememektedir.</p> <p>2014-2015 yetiştirme döneminde tohumları elde edilen materyallerin 2016 yılında baş üretimi yapılmıştır. Elde edilen başlar, 2017 üretim yılında tohum üretimi gerçekleştirilmek üzere izolasyon kabinleri ölçüleri dikkate alınarak Kasım 2016 tarihinde araziye dikilmiştir.</p>

DEVAM EDEN PROJELER

Proje No	TAGEM/IY/96/17/02/007
Projenin Adı	Bitki Genetik Kaynaklarının Generatif (<i>Ex Situ</i> , Tohum) Muhafazası
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü:	Uzm. Abdullah İNAL
Yardımcı Araştırmacılar	Uz. Lerzan AYKAS, Dr. Necla TAŞ, Dr. Neşe ADANACIOĞLU, Biyolog Erdiñ OĞUR, Tefvik TAYLAN (Tekniker), Soner MEŞREFOĞLU (Laborant)
Başlama - Bitiş Tarihi	Sürekli proje (5 yıllık dilim, 2014-2018 dönemi)
Projenin Toplam Bütçesi	554.000 TL (2014: 100.000 TL 2015: 105.000 TL 2016: 111.000 TL 2017: 116.000 TL 2018: 122.000 TL)
Proje Özeti:	<p>Bu projenin temel amacı, Türkiye orijinli, ortodoks nitelikte tohumlara sahip Bitki Genetik Kaynaklarına (BGK) ait örnekleri, generatif olarak gen bankası ortamında, orta ve uzun süre muhafazasını sürdürmek için gerekli teknik ve bilimsel çalışmaları yürütmek, böylece araştırmacıların ve gelecek kuşakların kullanımına sunmak üzere elde bulundurmaktır. BGK'na ait tohum örnekleri, 0°C'de orta süreli aktif koleksiyon ve -20°C'de uzun süreli baz koleksiyon olmak üzere iki set halinde korunmaktadır.</p> <p>2015 yılı çalışmaları</p> <p>Muhafaza öncesi testler: Kurutmaya alınan 804 adet örnekte muhafaza öncesi rutubet ve çimlenme analizleri yapıp canlılık testleri yürütülmüştür. Muhafaza: Üretim-yenileme programlarından 346, toplama programlarından 21, diğer kuruluşlardan 437 adet olmak üzere toplam 804 adet tohum örneği, gen bankasına girişi yapılarak orta ve uzun süreli muhafazaya alınmıştır. Materyal Değişimi: Ulusal Gen Bankasından yurtiçi kuruluşlara 1.228 adet materyalin dağıtımı yapılmıştır. Dağıtımı yapılan materyalin 327 adedi, üretim-yenileme ve karakterizasyon amacıyla gönderilen materyaldir. Herbaryum: Herbaryum envanterinin yeniden düzenlemesi çalışmaları devam etmiştir. Yıl içerisinde toplanan 150 adet yeni bitki örneğinin herbaryumları hazırlanmış, toplam örnek sayısı 35.480'e ulaşmıştır. Eğitim: Enstitümüz ve Uluslararası Tarımsal Eğitim ve Araştırma Merkezi (UTAEM) işbirliğiyle 02-06 Mayıs 2016 tarihlerinde "4.Uluslararası Gen Bankası Yönetimi ve Biyolojik Çeşitliliğin Korunumu" eğitimi Cezayir, İran, Malezya, Mısır, Sudan, Pakistan'dan 14 araştırmacının katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Ulusal Gen Bankası ve ülkemiz bitki genetik kaynakları <i>ex situ</i> muhafaza çalışmalarını tanıtmak üzere hazırlanan "Bitki Genetik Kaynaklarının Yöresi Dışında Korunması" konulu proje EXPO 2016 Antalya Organizasyonu Kültürel Faaliyetler programı "Çiçek ve Çocuk" ana teması altında düzenlenen proje yarışmasına seçilmiş ve Antalya sergi alanında sergilenmiştir.</p>

Proje No:	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/004
Proje Başlığı:	Bitki Genetik Kaynaklarının Ultra Soğuk Koşullarda Dondurularak Muhafaza Edilmesi (Kryoprezervasyon) Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje yürütücüsü	Erdiñ OĞUR
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Neşe ADANACIOĞLU
Başlama – Bitiş Tarihleri	Sürekli proje (5 yıllık dilim, 2012-2016 dönemi)
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	80.000 TL 2012:40.000 TL 2013:10.000 TL 2014:10.000TL 2015:10.000 TL 2016:10.000 TL
<p>Proje Özeti</p> <p>Bu çalışmada, özellikle rekalsitrant tohumlu türlerin, tohumlarında çimlenme sorunu olan veya vejetatif olarak muhafaza edilmelerinde zorluklar yaşanan bazı kültür bitkilerinin dondurularak muhafaza edilme olanaklarının araştırılması amaçlanmıştır. Projenin öncelikli hedefi Türkiye nane (<i>Mentha</i> sp.) ve sarımsak (<i>Allium sativum</i> L.) genetik kaynaklarının kryoprezervasyon ile muhafaza altına alınarak kryobankada saklanmasıdır.</p> <p>2016 proje döneminde çalışma materyali olan ve <i>in vitro</i> ortamda geliştirilen üç nane (<i>Mentha</i> spp.) yerel çeşiti; Gömeç, Genotip 74 ve Çandarlı ile iki farklı sarımsak (<i>Allium sativum</i> L.) yerel çeşidi Kastamonu-Taşköprü ve Balıkesir-Savaştepe kullanılarak sürgün uçlarından alınan meristemler droplet-vitrifikasyon (damlacık dondurma) metoduna göre kriyoprezerve edilmiştir. Kriyoprezervasyon öncesi uygulamalarda (soğuğa alıştırma periyodu, sukroz ön kültür aşaması ve kriyokoruyucu solüsyon uygulamaları) kontrol amaçlı olarak rejenerasyon besiyerine aktarılmışlardır ve tümünde yaklaşık %100 rejenerasyon gözlenmiştir. Diğer taraftan kriyoprezervasyon uygulanan meristemlerde sıvı azot sonrası üç nane yerel çeşitinde 90 dakika PVS2 muamelesi sonrası en iyi rejenerasyon gözlenirken (Gömeç, % 33,3; G.74, %57,1 ve Çandarlı, %20), sarımsak bitkisinde ise kriyoprezervasyon sonrası sadece 90 dakika PVS2 uygulanan Balıkesir-Savaştepe çeşidinde 1 tane meristemde rejenerasyon gözlenmiştir. Bu sebeple sarımsak bitkisinde ilerleyen dönemlerde PVS2 vitrifikasyon tekniği ile tek aşamalı dondurma yapılacaktır. Ayrıca çalışmada rejenerasyon besiyerinde kullanılan aktif kömürün etkinliği de değerlendirilmiştir ve aktif kömür kullanılan ortamlarda sağlıklı bitkicikler elde edilirken, kullanılmayan ortamlarda morfolojik anomaliler ve vitrifiye gövdeler olduğu gözlenmiştir.</p>	

Proje No :-	
Proje Adı:	İzmir İlinde Bulunan Nadir, Endemik ve Tehdit Altındaki Bitki Türlerinin Toplanması, <i>Ex Situ</i> Muhafazası
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar:	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü:	Dr. Erdiñ OĞUR
Yardımcı Araştırmacılar:	Dr. Neşe ADANACIOĞLU, Uzm. Lerzan Gül AYKAS
Başlama-Bitiş Tarihi :	01.01.2014-31.12.2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi (TL):	170.000 TL 2014: 45.000 2015: 30.000 2016: 30.000 2017: 32.000 2018: 33.000
<p>Proje Özeti: İzmir farklı iklimsel özellikleri jeolojik ve jeomorfolojik oluşumları, kendine has toprak-kaya yapısı ve sulak alanlarıyla birçok endemik ve nadir bitkiye ev sahipliği yapmaktadır. İzmir ilinde ülkemiz flora kayıtlarına göre 1532 bitki taksonu kayıtlı olup, proje kapsamında nadir, endemik ve tehdit altında olan 197 takson ele alınmıştır.</p> <p>Projede İzmir yöresinde nadir, endemik ve tehdit altında olan bitki taksonlarının doğal yayılış alanları saptanacak ve tehlike kategorilerindeki değişiklikler belirlenecektir. Çalışma sonucunda elde edilen verilere göre, hedef türlerin <i>IUCN Kırmızı Liste Sınıfları ve Ölçütleri</i>'ne göre yeniden değerlendirilmesine katkı sağlanacaktır. Türler üzerinde tehdit oluşturan unsurlar belirlenerek, koruma önlemleriyle ilgili önerilerde bulunulacaktır.</p> <p>Projenin 2016 yılı çalışma döneminde, İzmir ili ve çevresinde survey ve toplama programları düzenlenmiş ve toplam 98 örnek toplanmıştır. Yayılış alanları, GPS verileri, lokasyonları, habitatları veri tabanına işlenmiştir. Toplanan 70 herbaryum örneği takson düzeyinde tanımlanmıştır. 28 adet örneğin tanımlama çalışması devam etmektedir. Tanımlanan örneklerden 27 adedi endemik, 2 adedi nadir, 3 adedi endemik yada nadir olmayıp farklı IUCN tehlike kategorilerinde olan toplam 29 adet hedef tür teşhis edilmiştir. Ayrıca Herbaryum örneği alınan yörelere, tohum bağlama döneminde yeniden gidilerek, 19 örneğe ait tohum örneği toplanmıştır.</p>	

Proje No	TAGEM-TA-03-09-01-07
Proje Başlığı	Bitki Genetik Kaynaklarının Toplanması ve Muhafazası
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Kürşad ÖZBEK
Yardımcı Araştırmacılar	Rukiye Murat Duran, Nurgül Sarı, Dr. Canan Yağcı Tüzün, Şenay Boyraz Topaloğlu, Dilek İnceköse Bağlan, Fatma Ruveyda Alkan, Durmuş Deniz, Bengü Esmer, Mine Aydin
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2014-2018
Proje Toplam Bütçesi	2014: 72.000 TL 2015: 100.000 TL 2016: 105.000 TL 2017: 110.000 TL 2018: 115.000 TL
Proje Özeti:	<p>Tarla Bitkileri Genetik Kaynaklarının Muhafazası Projesinin materyalini Türkiye’ de yetiştirilen tarla bitkileri genetik kaynakları materyali (yerel çeşitler/köy populasyonları, kültür bitkilerinin yabani akrabaları, doğada mevcut diğer yabani türler ve geçit formları), ıslah edilmiş/geliştirilmiş çeşitler ve bazı önemli karakterlere sahip ıslah hatları, yurt dışından introduksiyon yoluyla yurdumuza getirilen araştırma materyaline ait tohumlar ve bunlara ait herbaryum örnekleri oluşturmaktadır. Türkiye Tohum Gen Bankasının hizmete açıldığı 2 Mart 2010’ da muhafaza materyali ortalama 10.000 civarında iken 2016 yılı itibarı ile 62.220’ye ulaşmıştır.</p> <p>2016 yılında; TAGEM’e bağlı enstitülerden (TARM-BATEM ve Geçit Kuşağı TAE) 315, Üniversitelerden 56, EXPO Fuar alanından 37, Şahıslardan 26, Madencilik ve ÇED firmalarından 25 olmak üzere toplam 460 tohum örneği kabul edilmiştir.</p> <p>Üniversite ve bağımsız kuruluşların projeleri, EXPO 2016, Nezahat Gökyiğit Botanik Bahçesi ve Hacettepe Üniversitesi’nden gelen örneklerle birlikte TTGB Herbaryumu’nun örnek sayısı 6900’e ulaşmıştır.</p> <p>Türkiye bitki çeşitliliğinin araştırmacıların hizmetine sunulması amacıyla ve TAGEM’in talebi üzerine TTGB tarafından TAGEM Herbaryum kataloğu hazırlanmıştır. Bu bağlamda Türkiye Tohum Gen Bankasında ve Ulusal Gen Bankasında tür teşhisi tamamlanan toplam 5683 herbaryum örneklerinin fotoğrafları çekilmiş olup, dijital herbaryum kataloğuna aktarılmıştır. Söz konusu herbaryum yazılımına http://herbaryum.tagem.gov.tr/ adresinden erişim sağlanmaktadır.</p> <p>2016 üretim döneminde 1324 adet buğday, 482 adet yulaf materyali üretilmiştir.</p> <p>2016 yılı içerisinde canlılık testi yapılan materyal sayısı yaklaşık 3500 adettir.</p> <p>Bütün bu çalışmaların yanında Bütün bu çalışmaların yanında TTGB’ da çok sayıda eğitim ve toplantı faaliyetleri de gerçekleşmiştir. Bu faaliyetlerden bazıları; CIMMYT, FAO, IPGRI, ICARDA gibi yurtdışı heyetlerinin ziyaretleri, kamu kurumları ve uluslararası kuruluşların toplantı ve ziyaretleri, haber ve aktüel basın yayın organlarının TTGB çekimleri ve akademisyen, öğrenci katılımlarıdır.</p>
Anahtar Kelimeler:	Ex situ koruma, gen bankası, yerel çeşit, herbaryum.

Proje No	TAGEM/IY/96/17/05/002
Proje Başlığı	Bitki Genetik Kaynaklarının Dokümantasyonu
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Uzm. Lerzan AYGAS
Yardımcı Araştırmacılar	Abdullah İNAL, Dr. Necla TAŞ, Dr. Neşe ADANACIOĞLU, Dr. Erdiç OĞUR, Tefik TAYLAN (Tekniker)
Başlama- Bitiş Tarihi	Sürekli proje (5 yıllık dilim, 2014-2018 dönemi)
Projenin Toplam Bütçesi	377.000 TL 2014: 102.000 2015: 85.000 2016: 70.000 2017: 60.000 2018: 60.000

Proje özeti:

Bu projenin amacı; Bitki Genetik Kaynaklarının (BGK) sürvey, toplama, üretim-yenileme, muhafaza, karakterizasyon ve değerlendirme çalışmalarına ait bilgilerin derlenmesi, işlenmesi, saklanması, BGK konusunda yürütülen çalışma ve araştırmalardan elde edilen verilerin standart olarak kaydedilip dokümantasyonun yapılmasıdır. Muhafaza, pasaport, karakterizasyon ve değerlendirme verileri için farklı veri tabanları hazırlanmıştır. BGK dokümantasyon çalışmaları 1964 yılında başlamış olup, 1979 yılından itibaren projelendirilmiştir.

2016 yılında sürvey ve toplama programları sırasında toplanan ve üretim/yenileme programlarından gelen 596 adet BGK örneği yıl içerisinde esas kayda alınmıştır. Yurt içi ve yurt dışı kuruluşlara dağıtımı yapılan 1.228 adet örneğe ait bilgilerin dökümü yapılmıştır. 2016 yılında, muhafazaya alınan ve ilgili formlara işlenen 596 adet BGK örneğine ait muhafaza bilgileri derlenerek bilgi işlem çalışmaları yürütülmüştür. 2016 yılında dağıtımı yapılan 1.228 adet örneğin miktar değişiklik verileri ilgili formlara işlenmiştir. Bakanlığımıza bağlı Araştırma Enstitülerinin koleksiyon bahçelerinde muhafaza edilen meyve-bağ genetik kaynaklarının mevcut durumlarının tespiti, veri tabanının oluşturulması ve bu veri tabanının Ulusal Bitki Genetik Kaynakları Merkezi Veri Tabanı ile ilişkilendirilmesi çalışmalarına devam edilmiştir. Meyve-Bağ Veri Tabanında, mevcut durumlarının tespiti, güncellenmesi ve bu veri tabanının Ulusal Bitki Genetik Kaynakları Merkezi Veri Tabanı ile ilişkilendirilmesi çalışmalarına devam edilmiştir. Dünya Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Gıda ve Tarım için Biyoçeşitlilik Dünya Durum Raporunun [The State of the World's Biodiversity for Food and Agriculture (the SoWBFA Report)] hazırlanmasına katkıda bulunmak üzere tüm ülkeleri, kendi "Gıda ve Tarım için Biyoçeşitlilik Ülke Raporları"nı hazırlamaya davet etmiştir. Gıda ve Tarım için Biyoçeşitlilik Türkiye Ülke Raporu ["Country Report for the State of the World's Biodiversity for Food and Agriculture – Turkey"] hazırlanmıştır.

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A01/P05/001
Proje Başlığı	Türkiye Bitkisel Ürün Çeşit/Tip Elektronik Veritabanı
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Bengü ESMER
Yardımcı Araştırmacılar	-
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2015-2017
Proje Toplam Bütçesi	2015:3.000 TL 2016: 3.000 TL 2017: 3000 TL

Proje Özeti:

Proje materyali TAGEM bünyesinde yürütölen araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) çalışmaları sonucunda tescil ettirilen bitkisel çeşitleri kapsamaktadır. Tasarlanacak olan yazılım sistemi, anlık veri kayıt-sorgulama gibi işlemlerin hızlı, güvenli ve esnek yapılabilmesi için nesne tabanlı programlama dili olan Microsoft C# Asp.Net 4.0 ile geliştirilecektir.

Projenin 2016-2017 yılları arasında çalışma takviminde de belirtildiği gibi projenin Yönetici Panelinin taslak çalışmalarına başlanmış, menüleri oluşturulmuş ve kodlanma aşamasına geçilmiştir.

Yönetici Panelinde yer alacak menüler;

- **Kullanıcı Girişi**
- **Kullanıcı Bilgilerinin Güncelleme**
- **Veri Girişi**
- **Girilen Verilere Göre Arama Yapma- Veri Listeleme**
- **Veri Güncelleme**

Kısımlarından oluşmaktadır.

Proje dâhilinde verilen iş takvimine uyulmaktadır. Toplanacak bilgilerin girişleri kısmında sorunlar yaşanması ön görölmektedir. Tescilli bitkilere ait toplu bilgilere ulaşmakta kaynak zorluğu yaşanmaktadır. Kurumumuzun tescil edilmiş bitkilere ait bilgilerinin tescilli yapan araştırmacılar tarafından projede yapılacak olan Yönetici Paneli kısmı ile girişlerinin yapılmasının zorunlu tutması projenin devamlılığı ve güncel olması bakımından önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bilişim teknolojileri, Web Tabanlı Yazılım, Web Portalı, Bitkisel Ar-Ge Çalışmaları

Proje No:	
Proje Başlığı:	Meyve Genetik Kaynakları Araştırma Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş:	EGE TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
Proje Yürütücüsü:	Dr. Erol KÜÇÜK
Yardımcı Araştırmacılar:	Uzm. Andaç ÇAVDAR, Uzm. Celal ŞAFAK, Dr. Mehmet TUTAR, Deniz AKSOY, Fatih ÇAĞIR, Uzm. Müge ŞAHİN, Uzm.Salih GÖKKÜR,
Başlama-Bitiş Tarihleri:	01.01.2014-31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi:	298.000 TL 2016: 50.000 TL
<p>Proje Özeti: Anadolu; günümüzde yaygın olarak yetiştiriciliği yapılan meyve türlerinin önemli bir kısmının gen merkezi; bazı meyve türlerinin ise genetik çeşitlilik merkezidir. Meyve genetik kaynaklarındaki çeşitlilik; kültür çeşitlerinin kullanımının yaygınlaşması, yabani ve yerel çeşitlerde aşılama uygulamaları, ormancılık uygulamaları, şehirleşme gibi nedenlerden dolayı sürekli erozyona maruz kalmaktadır. Bu çeşitliliğin korunması ve gelecek nesillere aktarılması için, meyve genetik kaynaklarının surveyi, toplaması, yerinde (<i>in situ</i>) ve arazi gen bankalarında (<i>ex situ</i>) muhafaza edilmesi ve değerlendirmesi yönündeki çalışmalar Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nde (ETAE) 1964 yılından beri sürdürülmektedir.</p> <p>TAGEM bünyesinde meyve genetik kaynakları konusunda çalışan enstitüler arasında türler bazında muhafazadan birinci, ikinci derecede ve bazı türler için ise, yöresel muhafazadan sorumlu enstitüler belirlenmiş ve koordinasyon oluşturulmuştur. ETAE, erik, vişne, badem, kestane, nar ve ayva türlerinde muhafazadan 1. derecede sorumlu kuruluş; şeftali genetik kaynakları muhafazasında ise 2. dereceden sorumlu kuruluş olarak çalışmalarını sürdürmektedir. Bu araştırma projesi kapsamında ETAE'nin muhafazasından sorumlu olduğu türlerde, mevcut örneklerin arazi gen bankalarında muhafazası sürdürülmekte; yeni survey, toplama programları gerçekleştirilmektedir. Arazi gen bankasında mevcut olan ve yeni alınan bazı örneklerde de değerlendirme çalışmaları sürdürülmektedir.</p> <p>Proje kapsamında 2016 yılında;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arazi gen bankasında bulunan mevcut örneklerin muhafazası, bakımı, kültürel işlemleri, • Erik genotiplerinde parsel yenileme, aşılama materyalin sahaya dikimi, • Vişne genotipleri için parsel yenileme faaliyetleri kapsamında anaç üretimi, materyalin aşılama, • Ayva genotiplerinde materyalin bir bölümü için parsel yenileme faaliyetleri, • Ayva türünde, 2015 yılında gerçekleştirilen surveyde belirlenen örneklerin aşılama kalem toplama ve fidan üretimi gerçekleştirilmiştir. 	

Proje No:	
Proje Başlığı:	Kestane (<i>Castanea sativa</i> Mill.) Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası, Karakterizasyonu Ve Değerlendirmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş:	EGE TARIMSAL ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ
Proje Yürütücüsü:	Dr. Erol KÜÇÜK
Yardımcı Araştırmacılar:	Uzm. Andaç ÇAVDAR, Uzm. Celal ŞAFAK, Deniz AKSOY, Dr. Mehmet TUTAR, Fatih ÇAĞIR, Uzm. Müge ŞAHİN, Uzm. Salih GÖKKÜR Dr. N. Mükerrer ÇELİKER, Uzm. Barbaros ÇETİNEL, Dr. Tevfik TURANLI
Başlama-Bitiş Tarihleri:	01.01.2014-31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi:	188.000 TL <u>2016</u> : 35.000 TL
Proje Özeti: Kestane (<i>Castanea sativa</i> Mill.) Akdeniz havzasında yayılım gösteren bir türdür. Kestanenin anavatanı ile ilgili yapılan birçok yayında, bu türün orijin merkezinin Türkiye olduğu ve buradan kültüre alınmış tür olarak Avrupa'ya yayıldığı belirtilmektedir. Gen merkezi olduğumuz bu türde, mevcut çeşitlilik gerek ülkemizde gerekse yayıldığı diğer ülkelerde, zaman içerisinde tehlike altına girmiştir. Kestane kanseri (<i>Cryphonectria parasitica</i> (Murr.) Barr.) başta olmak üzere, ormancılık uygulamaları ve aşılama bu türün genetik çeşitliliğini etkileyen en önemli tehdit unsurlarıdır. Bu çalışma ile kestane genetik kaynaklarının toplanması, arazi gen bankalarında muhafaza altına alınması, karakterizasyonu, değerlendirme çalışmalarının yapılması ve bu türün genetik çeşitliliğinin korunması amaçlanmaktadır. Projede 2015 yılı çalışmalarında; <ul style="list-style-type: none">• Muhafaza edilen materyalin ve aşı fidanların bakım faaliyetleri,• 2015 yılında aşılama materyalin fidan sökümü ve saksılara şaşırtılması,• 15 genotipin fidan üretimi için aşılması,• Muhafaza edilen materyalden meyve tutumu gerçekleştirenlerden hasat ve meyve özelliklerine göre değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.	

Proje No:	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/003
Proje Başlığı	Meyve Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi-II
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Dr. Adnan DOĞAN
Proje Yürütücüleri	Dr. M. Emin AKÇAY, Selma ÖZYİĞİT, Dr. Mehmet BAŞ, Dr. Burhan ERENOĞLU, Erdal ORMAN, Dr. Zeynep ÖZDEMİR EROĞLU, Dr. Nesrin AKTEPE TANGU, Ayşe FİDANCI, Emre BİLEN, Sevgi POYRAZ ENGİN
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012-2016
Projenin Toplam Bütçesi:	250.000 TL 2012: 50.000 TL; 2013: 50.000 TL; 2014: 50.000 TL;2015:50.000 TL; 2016: 50.000 TL

Proje Özeti : Ülkemizde genetik kaynakların toplanması, muhafazası ve değerlendirilmesi amacıyla ülke çapınca ilk olarak genetik kaynakların belirlenmesi üzerine 1978 yılında çalışmalara başlanmıştır. Enstitümüzde ise bitki genetik kaynaklarının toplanması ve muhafazası çalışmalarına 1964 yılında başlanılmıştır.

Bu projenin ikinci dilimi 2012 yılında başlamış olup süregelen bir projedir. Projenin ikinci diliminin ara sonuç raporu 2016 yılında verilecektir. Proje, Elma, Armut, Kiraz, Şeftali-Nektarin, Ceviz, Kestane, Kızılcık, Üzümsü Meyveler, Zeytin ve Hünnap olmak üzere 10 alt proje olarak devam etmektedir.

2016 yılı dönem bulguları olarak tüm parsellerde kültürel bakım işlemlerine devam edilmiş olup, elma, armut ve kestane türlerinde yeni parseller oluşturulmuştur. Genotiplerin özelliklerini ortaya koymak amacıyla karakterizasyon çalışmalarına devam edilmiştir.

Çilek türünde genotiplerin fenolojik ve pomolojik özellikleri belirlenmiştir. Geçen sene parsele 2 yaşlı olarak ilave edilen frenküzümüne ait genotipte UPOV'a göre karakterizasyon çalışması yapılmıştır.

Proje No:	
Proje Başlığı	Bazı Kestane Çeşit ve Genotiplerinin Yalova Koşullarında Muhafazası ve Değerlendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakùltesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Proje Lideri	Erdal ORMAN
Proje Yürütücüleri	Özlem UTKU, Doç. Dr. Cevriye MERT
Başlama- Bitiş Tarihleri ve Bütçesi	01.01.2015- 01.12.2019 2015: 22.500 TL, 2016:12.000 TL, 2017: 14800, 2018:15700, 2019:14200
<p>Proje Özeti: Kestane de ilk bilimsel seleksiyon çalışmaları Marmara Bölgesinde 1975 yılında başlamıştır (Ayfer ve ark.,1977). Bu çalışmalardan farklı değerlendirme şekillerine göre seçilen 24 adet genotiple 1981 yılında Yalova Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsünde kurulan çeşit mukayese bahçesinden elde edilen ilk sonuçlar 1986 yılında yayınlanmış (Ayfer ve ark., 1988) ve 1994 yılında deneme sonlandırılmıştır (Soylu ve ark.,1994). Seleksiyonun bu ikinci kademe çalışması sonucunda erkencilik, kestane hamuruna uygunluk, meyve iriliği ve genel kalite özellikleri bakımından üreticiye önerilebilecek çeşit ve genotipler belirlenmiştir. Ancak bu deneme bahçesinde kestane kanserinin (<i>Cryphonectria parasitica</i>) zararlarına bağılı olarak önemli kayıplar da meydana gelmiştir. Bu araştırmanın öncelikli amacı, Enstitümüz kestane genetik kaynaklarının rehabilitasyonunu sağlamaktır. Ayrıca seleksiyon çalışmaları ile yeni bulunan genotiplerin ve yabancı kaynaklı bazı hibritlerle birlikte toplam 26 genotipin Yalova koşullarındaki verim ve kalite özelliklerini kıyaslayarak, üreticiye bazı yeni çeşitleri önermek ve yeni genotiplerin tescilini yapmaktır. İleriki yıllarda yapılması programlanan kestane yetiştiriciliğini geliştirmeye yönelik ıslah çalışmaları için de bir alt yapı oluşturulmasıdır. Projeye 2015 yılında bitkisel materyalin hazırlığı ile başlanacaktır. Fidanların elde edilmesiyle birlikte kestane plantasyonu tesis edilecektir. Tesis edilen kestane plantasyonunda fenolojik gözlemler; verim ve meyve kalitesine ilişkin gözlem, ölçüm ve değerlendirmeler yapılacaktır. Fidan üretiminde anaç olarak mürekkep hastalığına dayanıklı olduğu Fransız kaynaklarınca bildirilen (Solignat,1973) ‘Marigoule 15’ hibrit çeşidi kullanılacaktır. Bu amaçla geçtiğimiz yıl uygun harç karışımı tüplere ekilen anaçlara ilkbaharda Nisan sonu, Mayıs ayı başında, sürgün göz aşısı yapılarak aşılacaktır. Yaz boyunca gerekli bakım işlemleri (Sulama, gübreleme, yabancı ot temizliği v.b.) yapılarak böylece sonbaharda aşılı fidanlar elde edilecektir. 2015 yılı Sonbaharında, yukarıda belirtilen kestane çeşit ve genotiplerinden 8x8 m dikim mesafeleri ile 4 tekerrürlü ve her tekerrürde 1 fidan olacak şekilde kapama kestane bahçesi kurulacaktır. Kestane plantasyonunda gerekli teknik ve kültürel işlemler düzenli yapılacak ve sulamada damla sulama sistemi kullanılacaktır. Ayrıca verim ve meyve kalitesine ilişkin gözlem, ölçüm ve değerlendirmeler gerçekleştirilecektir. Değerlendirmelerde seleksiyon çalışmalarında daha önce kullanılmış olan seleksiyon kriterleri dikkate alınacak (Ayfer ve ark.,1977, 1988). Çeşitlerin tanımlanmasında UPOV (International Union for the Protection of New Varieties of Plants) (TG/124/,CHESTNUT) kriterlerinden de yararlanılacaktır.</p>	

Proje No:	
Proje Başlığı	Bazı Yerli Ceviz Genotiplerinin Agromorfolojik Ve Moleküler Tanımlanması (Doktora Tez Projesi)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü - YALOVA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM, Ege Üniversitesi Ziraat Fakùltesi
Proje Lideri	Erdal ORMAN
Proje Yürütücüleri	Danışman: Prof. Dr. Serra HEPAKSOY Bahçe Bitkileri Bölümü
Başlama - Bitiş Tarihleri	01.01.2014- 01.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 10.000 TL 2015: 10.000 TL
Proje Özeti	<p>Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü, 110 adet yerli ve yabancı ceviz genetik kaynağına sahiptir. Ülkemizde yapılmış olan çalışmalarda, ceviz meyvelerinin boyutlarının tanımlanmasında meyve yüksekliği, meyve eni, meyve boyu, sütür çapı, yanak çapı, en büyük çap vb. tanımlamalar kullanılmış olmasına rağmen, bu tanımların ceviz meyvesinde hangi boyutlara ait olduğunu gösterir bir şekil bulunmamaktadır. Ülkemiz 1995 yılında UPOV sözleşmesini imzalamış bulunmaktadır ve bundan sonra çeşit özelliklerinin belirlenmesinde UPOV kriterleri kullanılacaktır. Bu çalışmayla, doğal bitki gen kaynakları bakımından oldukça zengin olan ülkemizde, bizler için önemli bir meyve türü olan cevizde, enstitümüz ceviz genetik kaynakları parselinde yer alan toplam 42 adet yerli ceviz genotipinin, morfolojik olarak UPOV kriterlerine göre, fenolojik gözlemleri, pomolojik analizleri yapılacaktır. Ayrıca Enstitümüz biyoteknoloji laboratuvarında DNA (ISSR) parmak izi yöntemiyle de genetik yapıları ortaya konulacaktır.</p>

PROJE BAŞLIĞI	Zeytin Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu
PROJE NUMARASI	TAGEM/TA/08/06/01/012
PROJE LİDERİ	Hülya KAYA
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Zeytincilik Araştırma Enstitüsü
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞU DÖNEM	01/01/2016 ile 31/12/2016 arası
Proje Özeti: <p>Zeytin Genetik Kaynaklarıyla ilgili Enstitümüzde ilk çalışmalar 1968 yılında başlamıştır. 1980 yılından itibaren tiplerin tanımlama çalışmaları başlamıştır. 1974 yılında 28 çeşitten oluşan Yabancı Zeytin Çeşitleri Koleksiyon Bahçesi oluşturulmuştur. Zeytin Arazi Gen Bankasında 90 yerli, 32 yabancı çeşit ve surveylerden toplanan 31 adet zeytin tipi bulunmaktadır.</p> <p>Zeytin Genetik Kaynaklarının Toplanması Muhafazası ve Karakterizasyonu Projesi kapsamında 2008 yılından itibaren zeytinde ve genetik kaynağımızı koruma altına almak ve çeşit sayımızı artırmak için tekrar survey çalışmaları başlamıştır. Bu kapsamda Trabzon, Artvin, Samsun, Sinop, Eskişehir, Bilecik, Bursa, Çanakkale, Balıkesir, Aydın, Kahramanmaraş, Muğla illerinde survey çalışmaları gerçekleştirilmiş ve farklı olan tiplerden aş kalemeleri alınarak Enstitümüzde koruma altına alınmıştır.</p> <p>Ayrıca arazi gen bankasında bulunan zeytin çeşitlerinin Zeytincilik Araştırma Enstitüsünde 2011 yılında bitirilen Tübitak 1007 projesiyle moleküler karakterizasyonları tamamlanmıştır. Halen projede, Arazi Gen Bankasının muhafazası, dublikasyonu ve yenilenmesi gerçekleştirilmektedir. Zeytinde çeşit sayımızı artırmak ve genetik kaynağımızı koruma altına almak için survey çalışmaları devam etmekte ve getirilen tiplerin karakterizasyon çalışmaları yapılmaktadır. Belirli bir popülasyona sahip olan tiplerde tescil çalışmaları devam etmektedir. Çalışmalar sonucu getirilen tipler aşlanarak koruma altına alınmaktadır.</p>	

Proje No:	TAGEM/TBAD/13/A01/P01/003
Proje Başlığı	Çatı Proje: Meyve Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi-II 1. Alt proje: Elma Genetik Kaynakları 2. Alt proje: Armut Genetik Kaynakları 3. Alt proje: Ayva Genetik Kaynakları 4. Alt proje: Kiraz Genetik Kaynakları 5. Alt proje: Vişne Genetik Kaynakları 6. Alt proje: Erik Genetik Kaynakları 7. Alt proje: Ceviz Genetik Kaynakları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Meyvecilik Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Lideri	Dr.Şerif ÖZONGUN
Proje Yürütücüleri	Turgay SEYMEN, Figen AKYÜZ
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2013-31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi:	2013(30.000), 2014(30.000), 2015(20.000), 2016(25.000), 2017(20.000)
Proje Özeti	<p>Eğirdir Meyve Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi çerçevesinde bu yıl kurumumuz sorumluluğuna Bakanlıkta yapılan toplantı çerçevesinde dahil edilen ceviz türü ile birlikte yedi meyve türünde (elma, armut, ayva, vişne, erik, kiraz ve ceviz) ex-situ şartlarında koruma sağlanmaktadır. Kurumumuz elmada birinci diğer türlerde ikinci derecede sorumlu kuruluştur. Vişne ve ceviz hariç diğer 5 türde parsellerin hem yenilenmesi hem de çeşit/toplara ait fert sayısının 3'e çıkarılması amacıyla son 5 yılda çalışmalara bu yönde ağırlık verilmiş ve parsellerin yenileme işlemleri tamamlanmıştır. Mevcut eski parsellerden erik, vişne, elma ve armut bahçeleri tedbir amaçlı korunmaya devam etmektedir. Bu yıl vişne ve ceviz türlerine ait çoğaltma çalışmalarına başlanacaktır.</p> <p>Anahtar kelimeler: Türkiye, genetik kaynaklar, meyve, ex-situ muhafaza</p>

Proje No:	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/002
Proje Başlığı	Çatı Proje:Doğu Akdeniz Bölgesinde Meyve Genetik Kaynaklarının Muhafazası, Değerlendirilmesi, Morfolojik ve Moleküler Karakterizasyonu Alt proje:1- Keçiboynuzu 2- Badem 3- Avokado 4- Yenidünya 5-Pikan cevizi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi, Mustafa Kemal Üniversitesi.
Proje Yürütücüsü	Dr.Güçer KAFA (Avakado) (Koordinatör) Osman KAVAK (Keçiboynuzu) M.Erdem KİRAZ (Yenidünya) Mustafa BİRCAN(Badem, Pikan cevizi),
Yardımcı Araştırmacılar	Mustafa ÜNLÜ, Dr.Davut KELEŞ, Filiz BAYSAL, Yrd.Doç.Dr. Halit Seyfettin ATLI, Übeyit SEDAY, Onur UYSAL, Dr.Sefa POLATÖZ, Süleyman BAYRAM, Deniz SANAL, Halil GÜR, Bülent İŞÇİMEN, Nesrin KARATAŞ, Seyla TEPE, Mehmet ÖZDEMİR, Doç. Dr. Aydın UZUN, Prof.Dr. Aytekin POLAT, Doç Dr. Bilge YILDIRIM YILMAZ, Prof.Dr.Turgut YEŞİLOĞLU
Başlama- Bitiş Tarihleri	2012-2018
<p>Proje Özeti:1- Keçiboynuzu: 2016 yılında moleküler karakterizasyon çalışmaları yapılmıştır. Çoğaltma çalışmaları devam etmektedir.</p> <p>2- Badem: 2016 yılında araziye aktarılacak bitkilerin aşılması yapılmıştır. 2017 yılı sonbaharında araziye dikimi gerçekleştirilecektir.</p> <p>3- Avokado: Proje kapsamında moleküler karakterizasyon çalışmaları yapılmıştır. Çoğaltma çalışmalarına devam edilmektedir.</p> <p>4- Yenidünya: 2016 yılında aşılama çalışmaları gerçekleştirilmiştir ancak büyük oranda istenilen başarı sağlanamamıştır. Proje ortakları olan Antalya B.A.T.E.M. ve M.K.Ü. Ziraat Fakültesi'nden ilgili çeşitlere ait aşı kalemleri temin edilerek aşılama çalışmaları tekrarlanacaktır.</p> <p>5- Pikan cevizi: 2015 eylül ayında yapılan aşılama başarı sağlanamamıştır. 2017 şubat ayında Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nden 10, Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden 8 ve Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü'nden 13 genotipin aşılması tekrar yapılacaktır.</p>	

Proje No:	TAGEM/17/A07/P09/001
Proje Başlığı:	Mersin İlinde Doğal Yayılış Gösteren <i>Stachys</i> L. ve <i>Salvia</i> L. Cinslerine Bağlı Bazı Türlerin Kültüre Alma Olanaklarının Araştırılması
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	M.Ü. Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, MERSİN M.Ü. Teknik Bilimler MYO, Gıda Teknolojisi Bölümü, MERSİN
Proje Yürütücüsü:	Tijen BAHAR
Yardımcı Araştırmacılar:	Dr. Ayşen ULUN M. Murat HOCAGİL Yrd. Doç. Dr. Elif Ayşe (ERDOĞAN)ELİUZ Prof. Dr. Ayşe EVEREST(Danışman)
Başlama-Bitiş Tarihleri:	01.01.2017- 31.12.2019
Projenin Toplam Bütçesi:	26.000 TL
Proje özeti:	<p>Bu çalışma ile Mersin ilinde doğal yayılış gösteren <i>Stachys</i> spp. ve <i>Salvia</i> spp. cinslerine bağlı endemik 7 takson ile endemik olmayan 1 taksonun (toplamda 8 takson), doğal yayılış alanlarındaki mevcut durumunun belirlenmesi, kullanım olanaklarının araştırılması ve kültüre alma çalışmalarının yapılması amaçlanmıştır. Ön araştırmalar ve arazi çalışmaları neticesinde, ekonomik değeri olabilecek (gıda, tıbbi, boya vb.) bazı türlerin korunması ve kültüre alma çalışmaları gerçekleştirilmek istenmektedir.</p> <p>Bu konuda ülkemizde yapılmış çalışmalar taranarak mevcut durum tespiti yapılacaktır. Mersin ili florasında seçilen türlerin mevcut popülasyonlarının tespiti yapılacak, bitki toplama ve tür teşhisi çalışmalarından sonra türlerin, belirlenen lokasyonlara adaptasyonu, gözlenecektir. Ayrıca tohumlarda çimlenme ve çeliklerde köklendirme uygulamaları gerçekleştirilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler:	Lamiaceae, doğal bitkiler, endemik bitkiler, <i>Salvia</i> , <i>Stachys</i>

Proje No:	
Proje Başlığı	Meyve Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu
Projeyi Yürüten Kuruluş	Kayısı Araştırma Enstitü Müdürlüğü
Proje Lideri	1- Kayısı Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu: Nedim Gültekin 2- Kızılılık Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu: Tahir MACİT 3- Dut Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu: Abdullah ERDOĞAN 4- Alıç Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu: Makbule YANAR 5- İğde Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu: Makbule YANAR
Ba Tarihleri ve Bütçesi:	01/01/2016 - 31/12/2016 138.650 TL
<p>Proje Özeti :1-Kayısı Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu:2016 yılı içerisinde Kayısı Genetik Kaynaklar Parselinde yıllık bakım ve kültürel uygulamalar yapıldı. Gen kaynakları parsellerinde bulunan çeşit/tiplerin Akçadağ kampüsüne taşınması için yaklaşık 100 tip/çeşit alınan gözlerle fidanlar oluşturuldu. Merkez ve Battalgazi kampüslerinde eksik genotiplerin tamamlanması çalışmalarına devam edildi ve survey çalışmalarında belirlenen 1 genotip ve 7 çeşit parsel aktarıldı. 2016 yılı içerisinde genetik kaynaklar parselinde bulunan çeşit ve genotiplere ait fenolojik, morfolojik ve pomolojik analiz ve gözlemler düzenli olarak yapılmıştır.</p> <p>2-Kızılılık Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu:2016 yılı içerisinde aşılı fidan üretmek amacı ile çöğür üretim çalışmaları yapıldı. Gümüşhane illinde yapılan survey çalışmalarında da belirlenen 3 genotipten aşı kalemi alınarak, kızılılık genetik kaynaklar parseline aktarılmış ve düzenli olarak pomolojik, morfolojik analiz ve gözlemler yapılmıştır.</p> <p>3-Dut Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu:Dut Genetik Kaynaklar Parselinin yıllık bakım ve kültürel uygulamaları düzenli olarak yapılmıştır. Gümüşhane iline yapılan survey çalışmalarında işaretlenen bir genotipten aşı kalemi alınarak Genetik Kaynaklar Parseline aktarılmıştır. Parselimizde bulunan 76 genotipin pomolojik, morfolojik ve fenolojik gözlem ve analizleri yapılmıştır. Genotiplerin altı tanesinde tescil çalışmaları devam etmektedir. Proje kapsamında survey, toplama, muhafaza altına alma ve tanımlama çalışmaları devam edecektir.</p> <p>4-Alıç Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu: Gümüşhane ve Giresun illerinde daha önce yapılan çalışmalarda belirlenen 63-1, 63-2, 63-3, 65-1, 66-1,66-2, 66-3 ve 67-1 nolu genotiplerden aşı kalemi alınarak, genetik kaynaklar parseline aktarılmıştır. Çiçek döneminde; Aksaray ilinde survey çalışması yapılmıştır. Yapılan çalışmada daha önce tespit edilen 70-1, 70-2, 70-3, 71-1 nolu genotiplerden çiçek örnekleri alınıp, herbaryumlar hazırlanıp, tür tespitleri yapılmıştır. Malatya illi içerisinde belirlenen 2 genotipten pomolojik analizler yapılmıştır. Ayrıca Yapılan çalışmalar da belirlenen türleri içeren alıç tür kataloğu hazırlanmıştır.</p> <p>5-İğde Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Karakterizasyonu:Proje çalışmaları kapsamın da Malatya illin de (Yeşilyurt, Battalgazi, Arguvan, Dilek) survey çalışmaları yapılmış ve 10 genotip belirlenmiştir. Belirlenen genotiplerden meyve örnekleri alınarak herbaryum hazırlamak amacı ile meyve örnekleri kurutulmuş, pomolojik (meyve boyutları, yaprak boyutları, meyve rengi, çekirdek ağırlığı), morfolojik gözlemler (habitüs, yaprak dizilişi, dikenlilik, meyve şekli) ve kimyasal analizler (ph, fenolik bileşenler, c vitamini, şeker, organik asit) yapılmıştır.</p>	

Proje No:	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/008
Proje Başlığı	Meyve Genetik Kaynakları Alt Proje 1 : Antepfıstığı Genetik Kaynakları Alt Proje 2 : Badem Genetik Kaynakları Alt Proje 3 : Ceviz Genetik Kaynakları Alt Proje 4 : Zeytin Genetik Kaynakları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antepfıstığı Araştırma Entitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Mehmet UZUN
Proje Yürütücüleri	Ertuğrul İLİKÇİOĞLU, Kürşat Alp ASLAN, Uz. Kamil SAPKAYA
Başlama- Bitiş Tarihleri	2014 – 2017
Projenin Toplam	
Proje Özeti	
<p>Bitki Genetik Kaynakları Çalışma Grubu 1985 yılında Antepfıstığı Araştırma Müdürlüğünü; antepfıstığı, bağ ve badem çeşitlerinin koruma merkezi olarak görevlendirmiştir.</p> <p>Çalışma grubu 2001 yılı toplantısında; Ceviz ve mahalli Zeytin çeşitleri genetik kaynaklarının muhafazası görevini de Müdürlüğümüze vermiştir. Grubun kararı ile 2007 yılında projemiz “Bağ Genetik Kaynakları” ve “Meyve Genetik Kaynakları” olarak ikiye ayrılmıştır.</p> <p>Bu güne kadar 37 antepfıstığı dişi çeşiti, 17 antepfıstığı tipi, 8 antepfıstığı erkek çeşiti ile 9 Pistacia türü ve 1 melez tür bulunmaktadır.</p> <p>Bademin; 47 çeşidi ve çeşit adayı, 98 tipi ve 11 türü bulunmaktadır.</p> <p>Cevizin; 7 çeşidi,</p> <p>Zeytinin; 2 çeşidi muhafazaya alınmıştır.</p> <p>Bu kaynaklar yapılacak çalışmalara veri tabanı oluşturacaktır.</p> <p>2016 yılında Genetik kaynaklar parselinde eksilen genotipler 3 farklı pistacia türünde 14 farklı genotip aşılı olarak, parsele dikilmiştir. Kurumumuzda yürütülen farklı projelerde ve yapılan sörveylerde tür ve tipler gözlenmektedir. Projenin sonraki yıllarında dikkate değer olanlar, alınarak genetik parseline eklenmesi öngörülmektedir.</p> <p>Genetik kaynaklar parsellerinde bulunan çeşit ve tiplerin moleküler karakterizasyonu yapılacaktır. Daha sonra IPGRI kriterlerine göre bunların tanımlanması gerçekleştirilecektir.</p>	

Proje No	TAGEM/TA/11/06/01/005
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki <i>Amygdalus arabica</i> Olivier'in Toplanması, Karakterizasyonu ve Muhafazası
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Siirt Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Proje Lideri	Ertuğrul İLİKÇİOĞLU
Proje Yürütücüleri	Mehmet UZUN, Ali TEKİN, Ahmet ŞAHAN, Yrd. Doç. Dr. Halit Seyfettin ATLI
Başlama- Bitiş Tarihleri	2016-2019
Projenin Toplam Bütçesi:	2016: 7.796 TL 2017: 6.500 TL 2018: 6.500 TL 2019: 5.500 TL

Proje Özeti:

Ülkemizdeki doğal kaynakların önemi her geçen gün daha iyi anlaşılakta, doğal kaynakların kaybolmaması için yapılan çalışmalar artmaktadır.

Güneydoğu Anadolu'nun birçok ilinde görülen *Amygdalus arabica* Oliv. (Arap bademi) badem türü hakkında ülkemizde yapılan çalışmalar çok azdır.

Proje çalışmaları çerçevesinde Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki iller taranacak, *A. arabica*'nın yetiştiği yerler belirlenecek, değişik tiplerin UPOV kriterlerine göre tanımlaması yapılacaktır. Farklı özellikteki tipler Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Genetik Kaynaklar parselinde koruma altına alınacaktır.

Proje sonucunda, bu meyve türünün tanımlanması, dağılımlarının saptanması, bazı fizyolojik özelliklerinin belirlenmesi ve *Ex situ* korumaya alınması ile doğal kaynaklarımızdan birinin kaybolması önlenecek, proje çıktıları bundan sonra yapılacak çalışmalara veri tabanı olacaktır.

2016 yılı içerisinde Arap bademi tiplerinin yerlerinin belirlenmesi amacıyla Gaziantep, Kilis, Adıyaman illerinin tamamı, Kahramanmaraş ve Şanlıurfa illerinin bir kısmı taranmıştır. Belirlenen 49 tipin yerleri, koordinatları, bulunduğu yükseklikler ve bazı özellikleri kayıt altına alınmıştır.

2017 yılında Kahramanmaraş ve Şanlıurfa illerinde sörvey çalışmalarına devam edilecek belirlenen tiplerin fenolojik, morfolojik ve pomolojik ölçüm ve değerlendirmeleri yapılacaktır.

Proje No	Tagem/TBAD/15/A01/P01/002
Proje Başlığı	Gaziantep İlinde Tohumdan Yetişen Bademlerin (<i>Amygdalus communis</i> L.) Toplanması, Muhafazası ve Değerlendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Lideri	Ajlan YILMAZ
Yardımcı Yürütücüleri	Cem BİLİM, Sibel AKTUĞ TAHTACI, Hatice GÖZEL, Mehmet UZUN, Nergiz ÇOBAN, Ahmet ŞAHAN, Kamil SARP KAYA, Arş. Gör. Başak ÇINAR, Doç.Dr. İzzet AÇAR, Prof.Dr. Yeşim OKAY
Başlama-Bitiş Tarihleri	2015 – 2017
Proje Bütçesi	2015: 3 000 2016 :3 000 2017 : 3 000
<p>Proje Özeti : Bu çalışmada, Gaziantep ili merkez ve ilçelerinde doğal olarak yetişen bademlerde sert kabuklu ve iç meyve özellikleri açısından üstün özelliklere sahip genotiplerin toplanması, değerlendirilmesi ve muhafazası amaçlanmıştır.</p> <p>Bu amaçla, projenin doktora çalışması kapsamında Gaziantep ili Araban ve Yavuzeli ilçelerinde belirlenen tiplerde tekrar fenolojik gözlem, taze meyve, sert kabuklu ve iç meyve özellikleri belirlenmiştir. Gaziantep ilinin diğer ilçelerinde ise 2015 yılında belirlenen tiplerden tekrar meyve örnekleri alınmış ayrıca 2016 yılı hasat olum döneminde bölgede tekrar taramalar yapılarak tespit edilen genotiplerde sert kabuklu ve iç meyve özellikleri belirlenmiştir.</p> <p>2015 ve 2016 yılları içerisinde Gaziantep merkez ve ilçelerinde sert kabuklu ve iç meyve değerlendirmesinde toplam 373 genotip incelemeye alınmıştır. Yapılan değerlendirmeler sonucunda iç meyve randımanı %25 ve üzerinde, çift iç ve ikiz iç oranı % 0 olan Araban ilçesinde 3, Yavuzeli ilçesinde 3, Şehitkamil ilçesinde 8, Şahinbey ilçesinde 2, Oğuzeli ilçesinde 7 ve İslahiye ilçesinden ise 2 tip tespit edilmiştir.</p> <p>Projenin doktora çalışmasında yer alan Araban ve Yavuzeli ilçelerinde yapılan 3 yıllık gözlemler sonucunda bulunduğu rakım içerisinde daha geç çiçeklendiği belirlenen toplam 19 tip, taze meyve açısından kabuk parlaklığı parlak ve yarı parlak, gevreklik durumu iyi ve orta, meyve etinin tat durumu ekşi ve mayhoş ile tohumun tat durumu olan tatlı toplam 15 tip ve iç meyve açısından ise iç meyve randımanı %25 ve üzerinde, çift iç ve ikiz iç oranı % 0 olan toplam 6 tipten aşı kalemleri alınarak kurumumuz fidan üretim alanında aşılama işlemleri yapılmıştır.</p> <p>Şehitkamil, Şahinbey, Oğuzeli ve İslahiye ilçelerinde 2015 yılında yapılan gözlemler sonucu elde edilen toplam 8 tipe ait meyve örnekleri 2016 yılında yapılan değerlendirmeler sonucunda aynı özellikler göstermesi sebebiyle bu tipler muhafaza altına alınmıştır.</p> <p>2017 yılında Araban ve Yavuzeli ilçelerinin haricinde belirlenen tiplerde ve diğer doğal olarak yetişen bademlerin belirlenmesi ve değerlendirilme işlemlerine devam edilecektir.</p>	

Proje No	TAGEM/TA/10/06/01/01
Projenin Adı	İncir (<i>Ficus carica</i>) Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi
Proje Yürüten Kuruluş	İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü
Proje Destekleyen Kuruluşlar	GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma Eğitim Merkezi Müdürlüğü
Proje Lideri	Arzu AYAR
Proje Yürütücüleri	Mesut ÖZEN, AYTEKİN BELGE, SELİM ARPACI
Başlama – Bitiş Tarihleri	01/01/2016 - 31/12/2016
Proje Yıllara Göre Bütçesi	2016 / 13000 TL
<p>Proje Özeti : İncir genetik kaynakları 1975-1979 yılları arasında Anadolu’da; Karadeniz Bölgesi, Marmara Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi Geçit Kuşağı, Ege Bölgesi, Akdeniz Bölgesi ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yapılan surveylerle dişi incir koleksiyonu tesis edilmiştir. Daha sonra 2004 yılında Alata Bahçe Kültürleri Araştırma İstasyonundan 23, GAP Uluslararası Tarımsal Araştırma Eğitim Merkezi Müdürlüğünden (GAPUATAEMM) Diyarbakır yöresinde yapılan survey çalışmaları sonucunda 2 tipin 2009 yılında fidanları Müdürlüğümüz koleksiyon bahçesine dikilerek toplam 273 çeşit ve tipe ulaşmıştır. 2011 yılında Diyarbakır yöresinden elde edilen 9 tipin çelikleri getirilerek fidanları üretilmiş ve genetik kaynaklarına dahil edilmiştir. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümündeki koleksiyonunda bulunan 5 partenokarp tipin fidanları üretilerek 2012 yılında 2 yerli tip genetik kaynakları parseline 3 yabancı tip de koleksiyon bahçesine dahil edilmiştir. Yalova Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü tarafından selekte edilen Bursa Siyahı’nın 8 tipinin çelikleri getirilerek fidanları üretilmiş ve 2009 yılında Müdürlüğümüz araştırma parsellerine dikilmiştir. Diyarbakır ve Bursa illerinden getirilen tipler verim, kalite ve morfolojik ve genetik farklılıklar yönünden takip edilerek farklılık gösterenler incir genetik kaynaklarına dahil edilecektir.</p> <p>Erkek incir genetik kaynakları oluşturulmaya 1960’lı yıllarda başlanmış, 2013 yılına kadar (8’i Havran, 3’ü Bayındır’da yapılan surveylerden) 58 erkek incir tip ve çeşidi genetik kaynakları koleksiyon parselinde muhafaza edilmektedir.. Bu parselde 2014 yılından itibaren bütün tozlayıcıların morfolojik ve pomolojik özellikleri belirlenmeye başlanmıştır. Projenin incir genetik kaynakları koleksiyonundaki 5 adet dişi, 11 adet de erkek (2013), 10 adet dişi, 2 adet de erkek çeşit veya tipin eksik bireyleri (2015) tamamlanmıştır. İngiltere’den getirilen 3 dişi çeşit veya tip verim, kalite ve morfolojik ve genetik farklılıklar yönünden takip edilerek farklılık gösterenler koleksiyona dahil edilecektir. Bursa Siyahı incir çeşidine ait 8 tipin fenolojik gözlem ve pomolojik analizleri yapılmıştır.</p> <p>2015 yılında TAGEM Grup Toplantısında alınan karar gereği, Alata’da kurulması planlanan incir genetik kaynakları parseli için 273 adet dişi tip ve çeşitten 5’er adet incir fidanı üretilmiş, dinlenme periyoduna girdikten sonra bu fidanlar Alata Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsüne gönderilecektir. Ayrıca yine genetik kaynaklar parseli için 58 adet erkek çeşitten çelik alınarak 2017 yılı içerisinde fidanlar üretilip, ilgili enstitüye gönderilecektir. . Bursa Siyahı İnciri İçin tozlayıcı olarak düşünülen koleksiyonumuzdaki 9 erkek incir çeşidinin fenolojik ve pomolojik analizleri, Uygun İlek İncir Çeşit ve Tiplerinin Saptanması ve İlek Bahçesi Kurulması projesi dahilinde yapılmıştır.</p>	

Proje No:	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/009
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesi Meyve Genetik kaynakları Araştırma Projesi Alt Proje 1 : Güneydoğu Anadolu Bölgesi İncir (<i>Ficus carica</i> L.) Genetik kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi Alt Proje 2 : Güneydoğu Anadolu Bölgesi Badem (<i>Amygdalus communis</i> L.) Genetik Kaynakları Muhafaza ve Değerlendirme Araştırma Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Gap Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü-DİYARBAKIR
Projeyi destekleyen Kuruluş	İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü-AYDIN Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-İZMİR Dicle Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü-DİYARBAKIR
Proje Yürütücüsü	Mehmet ÇİÇEK
Yardımcı Araştırmacılar	Murat KAYA, Kenan ÇELİK, Songül ACAR, Kader ERÇİK, Hilmi KOCATAŞ, Dr. Erol KÜÇÜK, Yrd. Yrd. Doç. Dr. Zafer AKTÜRK
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2012-2016
Projenin Toplam Bütçesi	59.000 TL
Proje Özeti	Bu çalışma, 2012-2016 yılları arasında GAPUTAEM’de yürütülmüştür. Daha önce GAP Bölgesinde (Adıyaman, Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Gaziantep, Kilis, Siirt, Batman ve Şırnak) toplanan ve GAPUTAEM arazisinde dikimleri gerçekleştirilen, 25 adet dişi incir ve 21 adet badem tipinin bazı morfolojik ve pomolojik meyve karakteristikleri incelenmiştir. GAPUTAEM İncir genetik kaynakları arazi parselinde bulunan 16 tipten (02-TT-30, 02-TT-32, 02-TT-34, 21-05-026, 21-05-027, 27-OĞ-51 56-KU-13, 56-KU-14, 56-AY-18, 63-07-135, 63-07-138, 63-07-139, 63-07-140, 72-HA-20, 79-PLT-60, 79-PLT-63) çelikler alınarak koordinatör kuruluş olan İncir Araştırma İstasyonu Müdürlüğü’ne gönderilmiştir.

Proje No:	TAGEM/TA/11/06/01/007
Proje Adı	Meyve Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası, Karakterizasyonu ve Değerlendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - ERZİNCAN
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Hüseyin VURGUN
Yardımcı Araştırmacılar	H.Murat ÜNLÜ, İsmail ESMEK, Prof.Dr. Rafet ASLANTAŞ, Dr.Salih KESKİN, Zakine KADIOĞLU, Birol KARADOĞAN, Mürüvvet PAMİR, Özkan BOZBEK, Selahattin ALBAYRAK
Başlama - Bitiş Tarihleri	2016-2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 30.000 2017: 20.000 2018: 15.000 2019: 15.000 2020: 15.000
Proje Özeti	<p>Doğu Anadolu Bölgesi'nde yayılış gösteren ılıman iklim meyve türleri, geçit formları, yöresel veya gelişmiş çeşitlerin sürveyi, toplanması, muhafazası, değerlendirilmesi, üretimi, bilgilerin işlenmesi ve gerektiğinde bu bilgilerin araştırmacılara sunulması amacıyla proje çalışmalarına, 1994 yılında başlanılmış ve projeye ait 1998, 2004, 2010 ve 2015 yıllarında olmak üzere dört adet ara sonuç raporu sunulmuştur. Projenin başlangıcından bugüne kadar yapılan sürvey çalışmaları sonucu, Erzincan, Erzurum, Iğdır, Gümüşhane, Artvin, Van, Bitlis illerinde yayılış gösteren 137 armut, 118 elma, 43 dut, 38 erik, 27 kiraz, 12 kuşburnu, 12 badem, 10 kayısı, 9 ayva, 4 şeftali, 1 vişne genotip'inden Kuruluş (Bahçeliköy Beldesi) arazisinde her genotipten 3 ağaç olacak şekilde koleksiyon bahçelerine aktarılmıştır.</p> <p>Koleksiyon bahçesinde eksik olan bazı elma genotip(13/1, 1/4, 1/1, 18/6, 19/6, 18/7, , 19/1, 10/5, 14/9, 13/9, 13/8)' ve armut genotip(Ü6/7, Ü3/2, Ü4/1, Ü7/5, Ü12/2, Ü2/2, Ü11/5, Ü15/3, Ü2/6, Ü9/5, Ü11/2, Ü2/7, Ü5/4, Ü4/4, Ü11/1, Ü19/4, Ü14/6, Ü1/7, Ü4/5, Ü3/6, Ü17/3, Ü19/5, Ü9/3, Ü19/3, Ü11/3, Ü2/3, Ü3/4, Ü2/4, Ü15/1, Ü3/5, Ü14/1 ile A3/2, A5/1, A3/3, A9/2, A9/1, A3/5, A10/3, A12/6, A6/1, A3/1, A6/5, A4/6, A7/4, A2/5, A8/6, A11/4, A1/7, A1/1)' lerinde aşılama çalışması yapılmıştır. Koleksiyon bahçesinde bulunan armut örneklerinde <i>Erwinia amylovora</i>'nın sebep olduğu ateş yanıklığına karşı kimyasal mücadele çalışması yapılmıştır.</p> <p>Koleksiyon bahçesinde eksik olan bazı kiraz genotip(K2/2, K1/3)'leri, erik genotip(E9/3, E8/2, E3/4)'lerinde ve kayısı genotip(K4/3, K1/3, K4/2)'lerinde aşılama çalışması yapılmıştır. Koleksiyon bahçesinde bulunan genotiplerin gerekli bakım işlemlerine devam edilmiştir.</p>

Proje No	TAGEM/TA/11/06/01/016
Proje Başlığı	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Meyve Genetik Kaynakları Araştırmaları 1. Alt proje: Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Elma Genetik Kaynakları Araştırmaları 2. Alt Proje: Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Armut Genetik Kaynakları Araştırmaları 3. Alt Proje: Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Kiraz ve Mahlep Genetik Kaynakları Araştırmaları 4. Alt Proje: Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Erik Genetik Kaynakları Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. İ. Kürşat ÖZYURT
Başlama Bitiş Tarihleri	01.01.2016 – 31.12.2020
Proje Bütçesi	2016: 16.000 TL 2017: 16.000 TL 2018: 16.000 TL 2019: 16.000 TL 2020: 16.000 TL

Proje Özeti:Bu proje kapsamında 4 alt proje yürütülmüştür. Erken dönem meyve kısırlığı ve don zararı sebebiyle meyve örnekleri elde edilememiş ve karakterizasyon çalışmalarına başlanamamıştır. Survey, tespit ve muhafaza bahçelerine aktarma çalışmaları alt projeler bazında aşağıda sunulmuştur.

1. Alt Proje: Elma Genetik Kaynaklarının Muhafazası ve Değerlendirilmesi Projesi

Bu alt proje kapsamında 2016 yılı içerisinde yapılan survey çalışmaları sonucunda, 2 elma tipi tespit edilmiş ve 1 tanesi muhafaza bahçelerine aktarılacak için aşılacaktır. 2015 yılında aşılacak fidanlar sökülerek tasnifleri yapılmış ve muhafaza bahçesine dikilmiştir.

2. Alt Proje: Armut Genetik Kaynaklarının Muhafazası ve Değerlendirilmesi Projesi

Bu alt proje kapsamında yapılan survey çalışmaları sonucunda 2016 yılı içerisinde 2 armut tipi tespit edilmiş ve 1 tanesi muhafaza bahçelerine aktarılacak için aşılacaktır. 2015 yılında aşılacak fidanlar sökülerek tasnifleri yapılmış ve muhafaza bahçesine dikilmiştir.

3. Alt Proje: Kiraz Genetik Kaynaklarının Muhafazası ve Değerlendirilmesi Projesi

Bu alt proje kapsamında 2016 yılı içerisinde survey çalışmalarına çıkılmış, 2 kiraz tipi tespit edilmiş ve aşılacaktır. Ayrıca daha önceki yıllarda aşılacak ve yeterli fidan elde edilemeyen tiplerden bazıları yeniden aşılacaktır. 2015 yılında aşılacak fidanlar sökülerek tasnifleri yapılmış ve muhafaza bahçesine dikilmiştir.

4. Alt Proje: Erik Genetik Kaynaklarının Muhafazası ve Değerlendirilmesi Projesi

Bu alt proje kapsamında 2016 yılı içerisinde survey çalışmalarına çıkılmış ve 5 erik tipi tespit edilmiş ve tamamı muhafaza bahçelerine aktarılacak için aşılacaktır. Ayrıca daha önceki yıllarda aşılacak ve yeterli fidan elde edilemeyen tiplerden bazıları yeniden aşılacaktır.

PROJE BAŞLIĞI	Doğu Karadeniz Bölgesi Meyve Genetik Kaynakları Araştırmaları Alt Proje: Karayemiş Genetik Kaynakları Projesi
PROJE NUMARASI	TAGEM/TA/08/06/01/001
PROJE LİDERİ	Selda KAYALAK BALIK
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Fındık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
PROJE BAŞLANGIÇ YILI	01/01/2014
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞU DÖNEM	01/01/2016 ile 31/12/2016 arası
<p>Proje Özeti: Karayemiş Genetik Kaynakları Projesi ile ‘Karadeniz Bölgesi Karayemiş Seleksiyonu’ projesi sonucu elde edilen 78 karayemiş tipinin uzun yıllar muhafazası amaçlanmaktadır. Seleksiyon çalışmasıyla Karadeniz Bölgesi taranarak Artvin’den 3, Rize’den 6, Trabzon’dan 14, Giresun’dan 13, Ordu’dan 23, Samsun’dan 7, Bolu’dan 8 ve Sakarya’dan 4 farklı tip olmak üzere 78 karayemiş bitkisi belirlenmiştir. Belirlenen bu bitkilerden çelikler alınarak sera ortamında köklendirilmiştir. Elde edilen bitkilerden her tipten 3’er adet olmak üzere Fındık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (Giresun) ve Karadeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü (Samsun) bahçelerinde olmak üzere 2000 yılında farklı iki ekoloji de seleksiyon parselleri kurulmuştur. Bu proje ile Giresun ve Samsun’daki seleksiyon parsellerindeki bitkilerin korunması düşünülerek gelecek yıllarda Karayemiş konusunda yapılacak çalışmalara materyal olarak sunulması amaçlanmaktadır.</p> <p>Bu proje ile ülkemizde belirlenen farklı Karayemiş tipleri ve elde edilen yabancı çeşitler oluşturulan arazi gen bankalarında genetik kaynak olarak muhafaza altına alınmış olacaktır. Böylece ileride yapılacak olan ıslah çalışmaları başta olmak üzere çeşitli araştırmalar için de tanımlanmış kaynak materyal temin edilmiş olacaktır.</p> <p>Karayemişin ülkemizde ve dünyada yeni tanınan bir meyve türü olduğu düşünülürse bu projenin önemi daha iyi anlaşılacaktır. Proje ile tehdit altındaki doğal kaynaklarımızın korunması ve muhafazası sağlanacaktır. Proje sonucunda ümit var görülen tiplerin tescil çalışmaları yapılarak yetiştiricilere yeni bir ürün çeşidi kazandırılarak ekonomilerine katkı sağlayacaktır.</p> <p>Karayemiş Genetik Kaynaklar Projesi kapsamında 2016 yılında arazi gen bankasında bulunan bitkilerin yıllık bakım işlemleri eksiksiz olarak yerine getirilmiştir. Azotlu gübre uygulaması, kireç uygulaması, yabancı otlara karşı herbisit uygulaması, drenaj kanallarının temizliği, budama ve bitkilerde etiketleme çalışması yapılmıştır.</p> <p>31 Aralık 2015-1 Ocak 2016 günlerinde yaşanan şiddetli kar yağışında (80 cm) bahçedeki ağaçlar zarar görmüş ve 10 tane ağaç yıkılmıştır, 2016 yılında arazi gen bankasında eksilen tiplerden çelik alınarak, yeni fidanlar üretilmiştir.</p> <p>2016 yılında projede planlanan şekilde Rize ve Trabzon illerinde surveyler gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen surveylerde tespit edilen karayemiş genotiplerinden meyve ve yaprak örnekleri alınarak pomolojik analiz yapılmıştır. Yapılan surveylerde tespit edilerek örnek alınan karayemiş genotiplerine ait pomolojik analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.</p> <p>2017 yılında çalışmalara planlandığı şekilde devam edilecektir.</p>	

PROJE BAŞLIĞI	Doğu Karadeniz Bölgesi Meyve Genetik Kaynakları Araştırmaları Alt Proje: Fındık Genetik Kaynakları Projesi
PROJE NUMARASI	TAGEM/TA/08/06/01/001
PROJE LİDERİ	Hüseyin İrfan BALIK
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Fındık Araştırma Enstitüsü
PROJE BAŞLANGIŞ YILI	2014
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞU DÖNEM	01.01.2016 ile 31.12.2016 arası
<p>Proje Özeti: Yurdumuz fındığın anavatanı olması özelliğiyle oldukça zengin bir çeşitliliğe sahiptir. Bununla beraber, son yıllarda yalnızca ticari değeri olan çeşitlere yönelme, hızlı kentleşme, doğal afetler ve daha birçok farklı nedenlerle çok zengin olan fındık genetik kaynağı varlığımız hızla erozyona uğramaktadır. Bu nedenle, ülkemizde yayılış gösteren yöresel veya gelişmiş çeşitlerin ve yabancı tip veya formların surveyi, toplanması, muhafazası ve değerlendirilmesi oldukça önemlidir. Fındık Araştırma Enstitüsü'nde fındık genetik kaynakları ile ilgili çalışmalar 1969 yılında başlamıştır. Bugüne kadar yapılan çalışmalar sonucu tespit edilen, farklı özelliklere sahip fındık genotiplerinden 430 tanesi Fındık Araştırma Enstitüsü Arazi Gen Bankasında muhafaza edilmektedir. Arazi gen bankasına aktarılan genotiplerin karakterizasyonu UPOV kriterlerine göre yapılmaktadır.</p> <p>1.1. Geçmiş Dönem Bulguları:2015 yılı çalışmaları: Giresun Merkez, Dereli ve Güce ilçelerinde survey yapılmıştır. Fındık Genetik Kaynakları projesi kapsamında karakterizasyonu yapılan 'Allahverdi' yerel çeşidinin tescil denemeleri sonuçlanmış ve 2015 yılında ülkemizin 18. fındık çeşidi olarak tescil edilmiştir. Fındık genetik kaynakları içerisinde yer alan standart fındık çeşitlerinde pomolojik analizler yapılmış ve fındık çeşit kataloğu hazırlıkları tamamlanmıştır. Arazi gen bankasında budama, gübreleme, hastalık ve zararlılarla mücadele, drenaj kanallarının temizliği ve etiketleme yapılmıştır.</p> <p>1.2. Dönem Bulguları: Trabzon'un Beşikdüzü, Vakfıkebir, Çarşıbaşı ve Yomra ilçeleri ile Rize Merkez ve Ardeşen ilçelerinde survey yapıldı. Yöresel adı Zango (Mincane), Damat, Siyah ve İri (Çakıldak klonu) olan 4 fındık tipi belirlendi.</p> <p>Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi koleksiyonunda bulunan yabancı fındık çeşitlerinden (Mortarella, Tonda di Giffoni, Barcelona, Hall's Giant, Gem, Ennis, Tonda Gentile delle Langhe, Casina, Willamette, Pauetet) Enstitümüz arazi gen bankasına aktarılmak üzere kök sürgünü ve çelik alınarak çoğaltıldı.</p> <p>Arazi gen bankasında budama, gübreleme, hastalık ve zararlılarla mücadele gibi kültürel bakım işlemleri yapıldı</p>	

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A01/P01/010
Proje Başlığı	Uluslararası Asma eşit/Anaç Koleksiyonunun Oluşturulması, Verim ve Kalite Değerlerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	
Proje Yürütücüsü	Mehmet SAĞLAM
Yardımcı Araştırmacılar	Tamer UYSAL Ahmet Semih YAŞASIN Gürkan Güvenç AVCI Mehmet GÜLCÜ Gamze UYSAL SEÇKİN Turgay KIRAN Bekir AÇIKBAŐ Dr. Yılmaz BOZ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2013-2017
Projenin Toplam Bütçesi	80.000 TL
Proje Özeti	2016 yılında koleksiyona 7 üzüm çeşidi ile 15 anaç çeşidi dahil edilmiştir. Yıl içerisinde bağın kültürel bakımları yapılmış ve destek sistemi oluşturulmaya devam edilmiştir.
Anahtar Kelimeler:	

Proje No	TAGEM/TBAD/15/A01/P01/005
Proje Başlığı	Türkiye Asma Genetik Kaynaklarının Belirlenmesi, Muhafazası ve Tanımlanması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü
Proje Yürütücüsü	Tamer UYSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Ahmet Semih YAŞASIN Onur ERGÖNÜL Zeliha ORHAN ÖZALP Mehmet SAĞLAM
Başlama-Bitiş Tarihleri	2015 – 2019
Projenin Toplam Bütçesi	40.000 TL
Proje Özeti	<p>Ülkemizin bitkisel çeşitlilik açısından mevcut potansiyeli, ıslah çalışmalarına ve araştırma çalışmalarına kaynak sağlamaktadır. Bu projede ülkemizin asma genetik kaynaklarının belirlenmesi, toplanarak milli koleksiyon bağında muhafaza altına alınması, üzüm çeşit ve tiplerinin kayıt altına alınarak veri tabanına işlenmesi, ampelografik ve moleküler tanımlamalarının yapılması ve başta ıslah olmak üzere bitkisel araştırmalara materyal temin edilmesi amaçlanmaktadır.</p> <p>2016 yılı içerisinde Mazrune üzüm çeşidinin kendi yetişme bölgesi olan Batman ili Gercüş ilçesinde gözlerin sürmesi, çiçeklenme/genç yaprak ve olgun yaprak/ olgunlaşma dönemleri olmak üzere toplam 3 dönemde tanımlama çalışmaları gerçekleştirilmiştir.</p> <p>Dönem içerisinde Tekirdağ, Çanakkale, Çankırı, Niğde ve Bursa illerine survey düzenlenmiştir. Tekirdağ'dan 3 çeşit/tip, Çanakkale'den 17 tip, Çankırı'dan 1 tip, Niğde'den 15 tip ve Bursa'dan 2 tip tespit edilerek kayıt altına alınmış, gelecek yıl aşı kalemlerinin alınması amacıyla işaretlemeleri yapılmıştır.</p> <p>2015 yılında düzenlenen surveyde kayıt altına alınan genotiplerden aşı kalemleri alınmış, fidan elde etmek amacıyla anaç üzerine aşılama yapılmıştır. Elde edilen fidanların sökümü yapılmıştır. 2017 yılı Şubat-Mart aylarında arazi gen bankalarına dikimleri gerçekleştirilecektir.</p> <p>Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü'nde kurulmakta olan dublikasyon bağı için önceki yıldan fidan edilememiş çeşitlerden aşı kalemleri alınmıştır.</p> <p>Koleksiyon bağlarımızda yıllık her türlü bakım ve onarım işleri yapılmıştır.</p>
Anahtar Kelimeler:	Asma, Üzüm Çeşidi ve Tipi, Genetik Kaynak, Koleksiyon Bağı

Proje No:	TAGEM-TBAD-16.A01.P01.012
Proje Başlığı	Türkiye Asma Genetik Kaynaklarının Belirlenmesi, Muhafazası ve Tanımlanması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Manisa Bağcılık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Lideri	Metin KESGİN
Proje Yürütücüleri	Ebru T.ÖZCAN, Yıldız DİLLİ, Naci YILDIZ, M. Sacit İNAN, Akay ÜNAL, R. Oğuzhan SOLTEKİN, Turcan TEKER, Şermin ÇELİK, Fulya KUŞTUTAN
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2016 - 31.12. 2020
Projenin Toplam Bütçesi:	135 000,00 TL
Proje Özeti:	<p>Türkiye'nin hemen her yerinde yetişebilen asma, çok zengin ve değişik özelliklere sahip yerel çeşit/tip olarak genetik kaynağa sahiptir. Bu çeşit/tiplerin tespit edilmesi, muhafazası, tanımlanması ve genetik materyal olarak özellikle ıslah çalışmaları olmak üzere uygulamaya konulması büyük bir öneme sahiptir.</p> <p>Bu amaçla değişik bölgelerde bulunan ve tehdit altında olan bitki gruplarından asmanın yetiştirme alanlarının belirlenmesi, toplanması ve muhafazası sağlanmaktadır. Mevcut olan asma genetik koleksiyonunun yanında yeni asma genotipleri tespit edilerek bu koleksiyona dahil edilebilecektir.</p> <p>2016 yılı içerisinde proje faaliyeti kapsamında; Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsünde bulunan "Türkiye Asma Genetik Koleksiyonu Bağı"nın dublikasyon çalışmaları kapsamında 305 adet tipden alınan kalemlerden 1103 Paulsen asma anacı üzerine aşılı asma fidanı elde edilmeye çalışıldı. 251 adet tipden yeterli sayıda fidan elde edilebildi. Milli Koleksiyon Bağına 242 tipten, her çeşitten 6'şar omca olacak şekilde parsele dikimi gerçekleştirildi.</p> <p>Milli Koleksiyon Bağına, kurumda mevcut bulunan 52 çeşitten fidan dikildi.</p> <p>Ege Bölgesi Genetik Kaynaklar parselimizde bulunan tiplerin fenolojik ve morfolojik tanımlamalarına, yaprak ve çekirdek herbaryumlarının oluşturulmasına ve moleküler tanımlama çalışmalarına devam edilecektir.</p>

Proje No:	TA/ TBAD/ 11/ 06/ 01/ 010
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Asma Gen Kaynaklarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	DAGTEM (Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğu) KAHRAMANMARAş
Proje Yürütücüsü	Osman ÖZATAR
Yardımcı Araştırmacılar	Serkan ARAS Muhammet GÜNDEşLİ
Başlama- Bitiş Tarihleri	Ocak 2017-Aralık 2021
Projenin Toplam Bütçesi:	2017:23.500, 2018: 23.500, 2019: 23.500 , 2020: 18.500 , 2021: 18.500 TOPLAM: 107.500
Proje Özeti:	<p>Ortadoğu ve Akdeniz gen merkezleri içerisinde yer alan Anadolu zengin bir genetik kaynak potansiyeline sahiptir ve bir çok meyve türünün orjini olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle bağcılık kültürü çok eski zamanlara dayanan ve başarılı şekilde yapılan bir tarımsal üretim koludur.</p> <p>Genetik kaynakların yok olmasını önlemek amacıyla ülkemizde genetik kaynakların toplanmasına yönelik çalışmalar son yıllarda büyük önem verilmiş ve bazı bölgelerimizde bu çalışmalar başarıyla yürütülmektedir.</p> <p>Bu çalışmalara yardımcı olmak amacıyla proje kapsamındaki bölgelerde belirlenen 132 adet yerel çeşitlerden alınan kalemler Milli koleksiyon bağına (Tekirdağ) gönderilecek ve aynı zamanda enstitü alanında korumaya alınacaktır. Muhafaza bağı tesis edilip omçalardan ürün alınmaya başladıktan sonra bunların sofralık, şıralık ve kurutmalık özellikleri incelenecektir. Ayrıca daha önce ampelografik çalışmaları yapılmamış çeşitlerde tescile esas olan karakterlerle ampelografileri yapılacaktır.</p>

Proje No	
Proje Başlığı	Malatya, Elazığ ve Adıyaman İllerindeki Asma Genetik Kaynaklarının Toplanması, Muhafazası ve Değerlendirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Kayısı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü-MALATYA
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM Manisa Bağ.Arş. Enst. Müd Tekirdağ Bağ.Arş. Enst.Müd Gaziosmanpaşa Üniversitesi Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi
Proje Yürütücüsü	Hasan KOÇ
Başlama-Bitiş Tarihleri	2014-2018
Proje Bütçesi	61.000 TL
Proje Özeti: Ülkemiz asmanın anavatanı içerisinde yer alması sebebiyle geniş bir asma çeşit varyasyonuna sahiptir. Ülkemizin farklı ekolojik bölgelerinde olduğu gibi Malatya, Elazığ ve Adıyaman İllerinde de çok sayıda yöresel üzüm çeşidi bulunmaktadır. Bu yöredeki mevcut çeşit zenginliği kanser başta olmak üzere, floksera, ormancılık uygulamaları, son zamanlarda önemi daha da artan değişen çevre koşulları ve küresel ısınma nedeniyle tehlike altına girmiştir. Bu faktörlerin etkisiyle geçmişte bağlarıyla, pekmez ve pestilleri ile ünlü olan bu yöredeki bağ alanları azalmış, verimlilik düşmüştür. Kaybolma riski ile karşı karşıya kalan yöresel çeşitlerimizin muhafaza altına alınarak, koleksiyon parseli oluşturmak üzere bu çalışma 5 yıllık çalışma şeklinde planlanmıştır. Proje kapsamında bu yöreler vejetasyon dönemi içerisinde gezilip, çeşitler tespit edildi. Oluşturulan koleksiyon parseline aktarıldı. Daha sonra koleksiyon parselinde çeşitlerin fenolojik, pomolojik ve verim kriterleri takip edilerek kaydedilecektir.1.Aşamada proje sahasında yapılan survey sonucunda farklılık gösteren omcaların koordinat bilgileri alınarak işaretleme yapılmıştır. Omcalara ait özellikler ön ampieografi değerlendirme formuna işlenmiştir. Yıllık gözlem sonuçları kayıt edilmiş ve kalemler araziden alınarak müdürlüğümüz Battalgazi kampüsündeki bağ fidanı aşılama ünitesinde aşılammıştır. Koleksiyon bağına dikimi yapılan çeşit ve tipler Çift T Telli terbiye sisteminde Guyot terbiye şeklinde tesis edildi. Bağ 3,5X2 m mesafe aralıklarında tesis edildi. 2016 yılı içerisinde Koleksiyon bağında yıllık bakım ve kültürel uygulamalar yapıldı. Kuruyan omcalar tesbit edilerek aşılama parseline aktarıldı..Terbiye şekline uygun budama ve bakım yapıldı.	

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/006
Proje Başlığı	Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Asma Genetik Kaynakları Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Lideri	Kürşat Alp ASLAN
Proje Yürütücüleri	Kamil SARP KAYA, Mehmet UZUN Yrd.Doç.Dr Ebru SAKAR
Başlama-Bitiş Tarihleri	2017-2021
Projenin Toplam Bütçesi	2017: 25000 TL
<p>Proje Özeti : Bitki Genetik Kaynakları Çalışma Grubu, 1985 yılında Antepfıstığı Araştırma İstasyonu Müdürlüğünü antepfıstığı, badem ve bölgesel bağ çeşitlerinin koruma merkezi olarak görevlendirmiştir.</p> <p>Bu projede genel amaç; ıslah ve diğer araştırma programlarınca kullanılacak materyalin toplanması ve korunması olduğundan, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan 128 üzüm çeşit ve tipi Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü Dr. Ahmet Münir Bilgen İşletmesinde muhafazaya alınmıştır.</p> <p>Bölgemizdeki Diyarbakır, Siirt, Şırnak, Adıyaman ve Mardin illerinden tip ve çeşitlerden aşı kalemleri alınarak fidan üretimi yapılarak yerlerine dikilmiştir. Bağ genetik kaynakları parseli 2011 yılında başka bir parselde telli terbiye sistemi kullanılarak yenilenmiştir.</p> <p>Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü tarafından 2010 yılına kadar bölge illerine ait toplam 40 adet üzüm çeşidi ve tipi muhafaza altına alınmış iken bu sayı 2015 yılında ise 117 e yükseltilmiştir.</p> <p>Ayrıca genetik kaynaklarında bulunan bunlardan 50 adet mahalli üzüm çeşidi ve tipinin Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Biyoteknoloji Bölümünde moleküler markör teknikleri ile tanımlanması yapılmaktadır. Geri kalan 67 adet mahalli üzüm çeşidi ve tipinin moleküler tanımlanması ise 2017 yılında yapılacaktır.</p> <p>Önümüzdeki yılda Adıyaman ve Diyarbakır illerine ait yerel çeşitlerden kalemler alınarak fidan üretiminden sonra Gen Kaynakları havuzuna dikim işlemleri gerçekleştirilecektir.</p>	

Proje No:	TAGEM/TA/11/06/01/008
Proje Adı	Doğu Anadolu Bölgesi Asma Genetik Kaynakları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - ERZİNCAN
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	TAGEM
Proje Yürütücüsü	İsmail ESMEK
Yardımcı Araştırmacılar	Nalan Nazan KALKAN, Birol KARADOĞAN, Hüseyin VURGUN, Hakan Murat ÜNLÜ, Selahattin ALBAYRAK
Başlama - Bitiş Tarihleri	2016-2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 9.000 2017: 9.000 2018: 9.000 2019: 9.000 2020: 9.000
Proje Özeti	<p>Proje çalışmalarına, 1994 yılında başlanılmış olup, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yayılış gösteren asma türleri, geçit formları, yöresel veya gelişmiş çeşitlerin sürveyi, toplanması, muhafazası, değerlendirilmesi, üretimi, bilgilerin işlenmesi ve gerektiğinde bu bilgilerin araştırmacılara sunulması amaçlanmıştır. Projeye ait 1998, 2004, 2010 ve 2015 yıllarında olmak üzere dört adet Ara Sonuç Raporu sunulmuş olup, 2006 yılından itibaren Doğu Anadolu Bağ Genetik Kaynakları Araştırma Projesi olarak devam etmektedir. Yapılan sürvey çalışmaları sonucu, Erzincan, Erzurum, Iğdır, Artvin ve Gümüşhane illerinde yayılış gösteren 68 üzüm tipi, Kuruluş (Bahçeliköy Beldesi) arazisinde 2x2 m mesafe ile her tipten 5 omca olacak şekilde koleksiyon bağına aktarılmıştır.</p> <p>Rapor döneminde yapılan sürvey çalışmaları neticesinde Erzincan İli Kemah İlçesi Koçkar Köyü'nde, Ahmetoğlu, Altuntas, Çavuş, Çemiş-1, Çemiş-2, Erkenci Çavuş, İzmir Siyahı, Kalduk, Mehmetoğlu, Meneşgir, Mor Amasya, Tutikoğlu ve Yer Çemici olmak üzere toplam 13 üzüm genotipi tespit edilmiş ve işaretlemeleri yapılarak, genotiplere ait bazı morfolojik özellikler, koordinat, rakım, bulunduğu toprak yapısı vb ön bilgiler sürvey formlarına işlenmiştir. İşaretlemesi yapılan genotiplerden 2017 yılı ilkbahar döneminde çoğaltma materyali alınacak olup, köklendirme çalışmaları tamamlanarak muhafaza bağına aktarılacaktır.</p> <p>Proje teklifinde belirtilen OIV kriterleri yönünden, ampelografi yapılmasına imkan sağlayan, Hanım Göbeği genotipinde ampelografik tanımlama çalışmaları ve muhafaza bağında gerekli kültürel bakım işlemleri yapılmıştır.</p>

Proje No:	TAGEM/TA/11/06/01/015
Proje Adı	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Asma Genetik Kaynakları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Duran KILIÇ
Yardımcı Araştırmacılar	Zir. Yük. Müh. Bülent BAŞARAN, Zir. Müh. Hüseyin TOPAL, Dr. İ. Kürşat ÖZYURT, Zir. Yük. Müh. Yalçın KAYA, Zir. Müh. Kaya ASTAN, Prof. Dr. Rüstem CANGİ, Yrd. Doç. Dr. Adem YAĞCI
Başlama - Bitiş Tarihleri	2016-2020
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016: 10.000 TL 2017: 10.000 TL 2018: 10.000 TL 2019: 10.000 TL 2020: 10.000 TL
<p>Proje Özeti Üzüm üreticileri genellikle son yıllarda bağlarında standart üzüm yetiştiriciliğini tercih etmektedir. Yöresel çeşitler bölgede filoksera zararlısının yayılması, köyden kente göç ve farklı nedenlerden dolayı yok olmaktadır. Son yıllarda ülkemizde genetik zenginliklerimizin yok olmasını önlemek amacıyla çalışmalar başarıyla yürütülmektedir.</p> <p>Bu proje ile kurumumuzun çalışma alanı içerisinde bulunan Tokat, Sivas, Çorum, Kayseri, Amasya ve Yozgat illerinde bağ genetik kaynakları toplanacaktır. Ayrıca; toplanan yöresel tip ve çeşitler genetik kaynak muhafaza bağına aktarılacaktır. Bu bağda hem üzüm çeşitleri koruma altına alınacak hem de çeşitlerin değerlendirilme özellikleri belirlenecektir.</p> <p>2016 yılında proje kapsamında Çorum ve Yozgat illerinde survey çalışmaları yapılmıştır. Çorum ilinde 21 adet, Yozgat ilinde 14 adet yöresel üzüm tipi belirlenmiştir. Belirlenen bu yöresel üzüm tiplerinden kış dinlenme döneminde kalemler alınarak 2017 yılında fidan üretimleri yapılacaktır.</p>	

Proje No	TAGEM/17/A07/P09/007
Proje Başlığı	Türkiye Asma Genetik Kaynakları Veritabanı ve Web Sitesinin Oluşturulması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tekirdağ Bağcılık Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Ankara Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Proje Yürütücüsü	Tamer UYSAL
Yardımcı Araştırmacılar	Bengü KOYUNCU Onur ERGÖNÜL Ahmet Semih YAŞASIN Turgay KIRAN Serkan CANDAR
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2017-31.12.2017
Projenin Toplam Bütçesi	22.500 TL
Proje Özeti	Proje 2017 Ocak ayı itibariyle başlayacaktır. Ocak-Şubat ayları içerisinde web sitesinin arayüz tasarımı yapılıması planlanmaktadır. Bu kısımda proje ve proje ekibi hakkında bilgi verilecek aynı zamanda arama seçeneği bulunacaktır.
Anahtar Kelimeler:	<i>Vitis</i> , Asma Genetik Kaynakları, Veritabanı, Web Sitesi

Proje No :	TAGEM/BB/98-17-02-003
Proje Adı:	Sebze Genetik Kaynakları Araştırma Projesi
Yürütücü Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi	TOPLAM: 165.000 TL
2016 Bütçesi:	33.000 TL
Proje Yürütücüleri:	Uz. Seyfullah BİNİR, Sevgi MUTLU, Uz. Mehmet Asım HAYTAOĞLU, Uz. Ayşe KAHRAMAN

Proje özeti: Gelişen tekniklerin yardımıyla ivme kazanan çeşit geliştirme çalışmaları ve son yıllarda izlenen tohumluk politikaları, yurdumuza birçok yeni çeşidin girmesine katkıda bulunmuştur. Yeni çeşitlerin, olumlu katkıları yanında köy çeşitlerinin ve primitif varyetelerin erozyona uğratılmasına neden olma gibi, çok önemli olumsuzlukları da bulunmaktadır. Çünkü primitif varyeteler ve köy çeşitleri gelecekteki araştırmalarda başvurulabilecek, bazı konulardaki potansiyelleri henüz aydınlatılmamış eşsiz kaynaklardır. Bu çalışma ile çeşitli nedenlerle kaybolma tehlikesi bulunan üretici elindeki sebze yerel populasyon veya çeşitlerinin toplanması, üretilmesi, muhafazası ve değerlendirilmesine çalışılacaktır. Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Ulusal Gen Bankası'nda toplanmış veya yeni toplanacak yerel sebze populasyon veya çeşitlerinin tanımlanması yapılacak, daha sonrada bunların değerlendirilerek ıslah programlarına aktarılmasına çalışılacaktır. Bu kaynaklara sahip çıkmak, onları özenle korumak, gelecek kuşaklara ve tüm insanlığa aktarmak projenin amacıdır.

Proje kapsamında 2016 yılında yapılan çalışmalar aşağıdaki gibidir.

Toplama Çalışmaları: 2016 yılı toplama programı çerçevesinde Uşak ve Manisa illerinden 27 türde toplam 289 bitki materyali toplanmıştır.

Üretim/Yenileme Çalışmaları: Bu yıl çalışmaları içinde 15 adet domates, 11 adet biber ve 6 adet patlıcan ile 8 adet kavun, 5 adet karpuz ve 2 adet hıyar materyalinde üretim-yenileme ve mevcut sarımsak materyalinin (53 adet) muhafazası çalışmaları yapılmıştır.

Karakterizasyon Çalışmaları: 2016 yılında üretim yenilemesi yapılan; 15 adet domates, 11 adet biber ve 6 adet patlıcan populasyonunun karakterizasyonu yapılmıştır.

Proje No :	TAGEM/TBAD/15/A01/P01/004
Proje Adı:	Çerçeve Proje Adı: Sebze Genetik Kaynakları Araştırma Projesi Alt Proje Adı: Bazı Domates (<i>Solanum lycopersicum</i> L.) Genetik Kaynaklarının Agromorfolojik Karakterizasyonu ile Meyve Kalite Özelliklerinin Belirlenmesi
Yürütücü Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bahçe Bitkileri Bölümü
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi :	2015-2017
Projenin Toplam Bütçesi (TL): 2016 Bütçesi:	TOPLAM: 15.000 TL 5.000 TL
Proje Yürütücüleri:	Uz. Seyfullah BİN BİR, Sevgi MUTLU, Uz. Mehmet Asım HAYTAOĞLU, Uz. Ayşe KAHRAMAN
Proje özeti:	<p>Bu çalışma ile eski köy domateslerinin tat ve lezzet bileşenleri ortaya koymaya çalışılacaktır. Bunun için de özellikle Ulusal Gen Bankası'nın başlangıç yıllarından bu yana (1973-2011) tüm yörelerden toplanmış domates tiplerinden yararlanılacaktır. Ulusal Gen Bankası'ndan temin edilen domates materyalinin morfolojik ve diğer bazı kalite özellikleri yönünden karakterizasyonu yapılacaktır. Ayrıca duyu analizlerle deneyimli panelistler tarafından tat, lezzet, aroma gibi özellikler yönünden öne çıkanlar belirlenecektir. Böylece domates genetik kaynakları arasındaki varyasyonlar belirlenerek hangi yörelerde hangi kalite özelliklerinin ön plana çıktığı saptanacaktır. Kimyasal analiz verileri ile duyu analiz verileri arasındaki ilişkiler araştırılacak, yüksek kaliteye etki eden etmenler belirlenecektir. Bu özelliklerin belirlenmesi geliştirilecek yeni çeşit ıslah çalışmalarına da ışık tutacaktır. Böylece ümitvar görülen populasyonlar ıslah programlarında değerlendirilmek üzere belirlenecektir.</p> <p>Proje kapsamında 2015 yılında yapılan çalışmalar aşağıdaki gibidir.</p> <p>Bir yıl önce 170 domates populasyonu içerisinde tat, lezzet ve aroma yönünden en beğenilen 25 adet ve en az beğenilen 2 adet ile 3 adet ticari çeşidin bulunduğu Tesadüf Blokları Deneme Deseni'ne göre 3 tekerrürlü olarak kuruldu. Her tekerrürden alınan domates örneklerinin kalite analizleri yapıldı. Elde edilen verilerin istatistiksel değerlendirilmesi yapıldı.</p>

Proje No:	
Proje Başlığı	Bazı Yerel Hıyar (<i>Cucumis sativus</i>) Genotiplerinin Morfolojik ve Moleküler Karakterizasyonu
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü (BATEM)
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Dr. Levent KESKİN
Proje Yürütücüleri	Dr. Volkan GÖZEN
Başlama- Bitiş Tarihleri	15/01/2016-15/01/2019
Projenin Toplam Bütçesi:	2016: 2.000 TL, 2017: 2.000 TL, 2018: 26.000 TL TOPLAM: 30.000 TL
Proje Özeti	<p>Bu çalışma 2016-2019 yılları arasında Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü (BATEM) Kocayatak Sebzeçilik ve Süs Bitkileri Bölümü seraları ve açık arazide yapılacaktır. Araştırmada bitkisel materyal olarak Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nün hıyar gen havuzunda bulunan 58 adet yerel hıyar genotipi, 2012 yılında itibaren gen havuzu genişletme kapsamında toplanan 32 adet yerel hıyar genotipleri kullanılacaktır. Bu genotiplerin tanımlanması için morfolojik karakterizasyon ve moleküler analizleri yapılacaktır. Tanımlanmış ve akrabalık düzeyleri belli olan yerel hıyar genotiplerinin gen havuzu oluşturulmuş olacaktır. Sonuçta, yerel genotiplerden oluşan gen havuzu morfolojik ve moleküler olarak tanımlanmış, ileriki dönemlerde yapılacak olan ıslahı çalışmaları için gen havuzu oluşturulmuş olacaktır.</p> <p>Projede bu yıl çalışma takvimine uygun olarak 90 adet genotipin ilkbahar ve sonbahar dönemlerinde tohum çoaltılması yapılmıştır. 2017 yılında ilkbahar ve sonbahar dönemlerinde genotiplerin 32 adet morfolojik gözlemleri yapılacaktır.</p>

Proje No:	TAGEM/17/A07/P09/005
Proje Başlığı	Türkiye ve KKTC'deki Enginar (<i>Cynara spp.</i>) Genotiplerinin Toplanması ve Morfolojik Karakterizasyonlarının Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (BATEM)
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Hüseyin NAMAL
Başlama- Bitiş Tarihleri	2017-2020
Projenin yıllara Göre Bütçesi	2017: 20.000 TL 2018: 10.000 TL 2019: 10.000 TL 2020: 5.000 TL
Proje Özeti	<p><i>Cynara</i> cinsi olan enginarın yabanilerinin kökeni buzul çağına kadar dayanmaktadır. Yabani enginar sahra çölünden Akdeniz havzasının güney bölgesine yayıldığı ve hala yabani tür ve formların buralarda bulunduğu bilinmektedir. Örneğin; <i>C. syriaca</i>, <i>C. cyrenaica</i>, <i>C. cornigera</i> <i>C. baetica</i>, <i>C. algarbienis</i>, <i>C. humilis</i> <i>C. auranitica</i>, Türkiye'de Güneydoğu Anadolu Bölgesinde ve Suriye'nin güney batısına özgü olan bu tür küçük bitkileriyle karakterize olmuştur ve Liberya yarımadasına has olan <i>C. syriaca</i> ile karıştırılmaktadır. Türkiye ve K.K.T.C literatürlerde enginarın gen kaynakları arasında gösterilmektedir. Sağlık açısından da son yıllarda önemli bir yere sahip olan Enginarın üretim alanı hızla artmaktadır. Daha önceki yıllarda <i>Cynara syriaca</i> Boiss, <i>Cynara cardunculus</i> L. ve <i>Cynara scolymus</i> L. Arasında melezlemeler yapılmış ve yüksek oranda hibritler elde edilmiştir.</p> <p>Çalışmada materyal olarak <i>Cynara auranitica</i> Post., <i>C.cardunculus</i> L.subsp.<i>cardunculus</i>, <i>C.cardunculus</i> L. subsp. <i>flavescens</i> Wiklund. taksonlarına ait Türkiye ve KKTC florasında doğal olarak yetişen ve köy tipi enginar bitkilerinin ovorileri (meme), dip sürgünleri ve tohumları kullanılacaktır. Projede Türkiye'den 18 lokasyon ve KKTC'den 3 lokasyon olmak üzere toplam 21 lokasyondan en az 21 populasyon BATEM'e ait Kocayatak Sebzeçilik birimindeki arazilerde dikimi yapılacaktır ve Her parselden 20 bitki seçilerek UPOV kriterlerine morfolojik olarak değerlendirilecektir. Ayrıca besin içeriklerine bakılacaktır. Genotiplerin morfolojik olarak birbirlerine benzerlik ve farklılık düzeylerinin belirlenmesi amacıyla, veriler çoklu karşılaştırma analizlerinden "Kümeleme Analizi" (Cluster Analizi) ve populasyonu temsil eden özellikleri ön plâna çıkartmak ve karakterize edilen özelliklere göre populasyonları 2 boyutlu olarak gruplandırmak amacıyla "Temel Bileşen Analizi" (Principle Component Analysis) NTSYS-pc versiyon 2.2 bilgisayar paket programı kullanılarak analiz yapılacaktır.</p> <p>Toplanacak materyallerin birer örneği pasaport bilgileri ile birlikte Ankara Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü'ndeki Türkiye Tohum Gen Bankası ve İzmir Menemen Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü'ndeki Ulusal Gen Bankasında Muhafaza edilmek üzere teslim edilecektir.</p>
Anahtar Kelimeler:	Enginar (<i>Cynara spp.</i>), Kardun, Gen Kaynağı, Morfolojik karakterizasyon

PROJE BAŞLIĞI	Proje: Yerel Sebze Genetik Kaynaklarının Toplanması Muhafazası Karakterizasyonu ve Değerlendirilmesi, Alt Proje: Gller Bölgesinde Yerel Kavun Genotiplerin Morfolojik ve Moleküler Karakterizasyonu ve Seleksiyon Yoluyla Islahı
PROJE NUMARASI	TAGEM/TBAD/15/A01/P01/003
PROJE LİDERİ	Dr. Fatih ERDOĞAN
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Meyvecilik Araştırma Enstitü Müdürlüğü
PROJE BAŞLANGIÇ YILI	01/01/2015
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞU DÖNEM	01/01/2016 - 31/12/2016

Projenin zeti:

Ülkemizin biyoçeşitlilik ve genetik kaynaklar bakımından önemli bir potansiyele sahiptir. Birçok bitki türünde olduğu gibi kavunda da dünyada ikinci gen merkezlerinden biridir. Var olan genetik kaynaklarımızın çeşitli nedenlerle kaybolma tehlikesi ile karşı karşıya kalmaktadır. ÇalıŐmamıza konu olan gller bölgesinin de geçiŐ bölgesi olması sebebiyle hem ekolojik hem de bölge halkının ticari kaygılardan uzak yetiştiricilik yapması bu bölgedeki genetik kaynaklarımızın korunmasına olanak sağlamıştır. Bizim amacımız bu bölgeden elde ettiğimiz materyalleri tanımlayarak gen bankalarında muhafaza altına alınması ve ıslah çalışmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

ÇalıŐmamızın materyalini Isparta (Tüm ilçe/köy), Burdur (Tüm ilçe/köy), Konya (AkŐehir, Tuzlukçu, Doğanhisar, Hyk, BeyŐehir), Afyonkarahisar, Denizli (ardak, Baklan, Güney, Çivril), Antalya (Korkuteli ve Elmalı) ilçe ve köylerinden proje kapsamından toplanan yerel kavun genotipleri oluşturmaktadır. Toplanan yerel materyallerin heterojenliğinin durulması için 1 yıl kendileme yapılmıştır ve 2 yıl daha kendileme yapılacaktır. S3 kademesine gelecek materyallerin morfolojik gözlemler için 48 IPGRI kriterlerine göre veriler alınacak ve bu materyalleri ISSR yöntemi ile moleküler karakterizasyon çalışması yapılacaktır.

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A01/P01/005				
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Sebze Genetik Kaynakları				
Proje İngilizce Başlığı	Vegetable Genetic Resources of Transitional Region				
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü-ESKİŞEHİR				
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM				
Proje Yürütücüsü	İsmail KARA				
Yardımcı Araştırmacılar	Nejla ÇALIŞKAN Dr. Sali FİDAN Şule SARIÇAM Lerzan Gül AYKAS A.Taner KILINÇ Nurten LÖKOĞLU				
Başlama Bitiş Tarihleri	01.01.2014-31.12.2018				
Projenin Toplam Bütçesi	186 000 TL				
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2014	2015	2016	2017	2018
	25 000	35 000	40 000	42 000	44 000
Proje Özeti: 2015 yılında Afyonkarahisar'ın merkeze bağlı köyleri ile Çay, Bolvadin, Şuhut ilçelerinin köylerinden toplanan ve miktarı az olan tohum örneklerinin tohum çoğaltma çalışmaları yapılmıştır. 2016 yılında tohum toplama çalışmaları yapılamamıştır.					

Proje No:	TAGEM–TBAD/16/A01/P01/004
Proje Adı	Sebze Genetik Kaynakları Araştırma Projesi Doğu Anadolu Bölgesi Sebze Genetik Kaynakları Araştırma Projesi(Alt proje)
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü - ERZİNCAN
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	---
Proje Yürütücüsü	Kemal ÇUKADAR
Yardımcı Araştırmacılar	Zakine KADIOĞLU, Mine AYDIN, Serdar TUNCER
Başlama- Bitiş Tarihleri	2016-2019
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2016 9200 TL 2017 9350 TL 2018 10600 TL 2019 4350 TL TOLAM 33500 TL
Proje Özeti	<p>Ülkemizde olduğu gibi bölgemizde de sebze genetik kaynakları bakımından zengin bir potansiyele sahiptir. Bölgemizde sebze üretimi, uzun yıllardan beri üreticilerin kendi elde ettikleri tohumlarla yapıldığı için, birçok karakter bakımından farklı yerel çeşit ve popülasyonların oluşmasına neden olmuştur. Ancak son yıllarda bu yerel çeşit ve popülasyonların yerini ticari çeşitler almaya başlanmıştır. Bu yüzden bu genetik kaynaklarımızın muhafaza altına alınmadığı takdirde kaybolup gitmesinin kaçınılmaz olduğu görülmektedir. Bu amaçla bölgemizde farklı projeler yürütülmüştür.</p> <p>Yapılacak olan bu proje Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından yürütülen “Sebze Genetik Kaynakları Araştırma Projesi” nin alt projesi olarak yürütülmektedir.</p> <p>İl Tarım Müdürlükleri ile yapılan görüşmeler sonucu belirlenen yerler dikkate alınarak hazırlanan programlar dahilinde; 2016 yılında Kars ve Ardahan illerinde surveyler yapılmış, Kars ilinden 29, Ardahan ilinden ise 9 materyal toplanmıştır. Toplanan materyallerle ilgili bilgiler toplama formlarına işlenmiştir. Ayrıca toplanan materyallerin tohumları muhafaza altına alınması amacıyla Menemen Tarımsal Araştırma Enstitüsü’ndeki Ulusal Gen Bankasına gönderilecektir.</p>

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A01/P01/006
Proje Başlığı	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Sebze Genetik Kaynakları Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Orta Karadeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü- TOKAT
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Mualla AYDIN-Ziraat Yüksek Mühendisi
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. İ. Kürşat ÖZYURT- Ziraat Yüksek Mühendisi Dr. Duran KILIÇ - Ziraat Yüksek Mühendisi Hüseyin TOPAL - Ziraat Mühendisi
Başlama-Bitiş Tarihleri	2016 – 2020
Projenin Toplam Bütçesi	2016: 6000 TL - 2017: 8000 TL - 2018: 8000 TL 2019: 7000 TL - 2020: 6000 TL

Proje Özeti

Tarımın gelişmesinde en önemli rolü oynayan bitki ıslahının esasını, genetik kaynaklardaki çeşitlilik oluşturmaktadır. Bir ülkenin sahip olduğu yerel köy çeşitleri, yeni çeşitlerin geliştirilmesi için gerekli ıslah materyalleridir. Özellikle son zamanlarda yaşanan çevre sorunları, toprak erozyonu, şehirleşme ve teknoloji gibi nedenlerle genetik materyallerin birçoğu yok olmuş ve yok olmaya devam etmektedir. Bitkisel üretimde devamlılık, bu materyallerin koruma altına alınmasıyla mümkün olacaktır. Bu nedenle zengin bir çeşitliliğe sahip olan ülkemizin bu kaynaklarını koruması sürdürülebilir tarım ve yaşam için mutlak bir gerekliliktir.

Bu çalışma ile Enstitünün görev ve sorumluluk alanına giren Tokat, Amasya illeri, ilçeleri ve bunlara bağlı köyler gezilerek üreticilerin ellerindeki kaybolma tehlikesi bulunan yerel sebze popülasyon veya çeşitlerinin toplanması ve muhafazası sağlanarak tanımlanması yapılacaktır. Bu çeşit veya popülasyonların değerlendirilmek üzere ıslah programlarına aktarılması sağlanacaktır. Aynı zamanda toplanacak materyalin bir kısmı Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsünde bulunan Gen Bankasına teslim edilerek Türkiye’de mevcut bitkisel çeşitliliğin günümüzden geleceğe aktarılmasına katkıda bulunulacaktır.

Proje kapsamında 2016 yılında Tokat ve Amasya illerinde yapılan survey çalışmalarında toplam 43 adet yöresel sebze popülasyonları toplanmış ve toplanan tohumlar Enstitüde muhafaza altına alınmıştır. 2017 yılında survey ve muhafaza çalışmalarına devam edilecektir.

Proje No :	TAGEM/TBAD/12/A01/P06/001
Proje Başlığı:	Makromantar Genetik Kaynakları Araştırma Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar:	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü:	Dr. Neşe ADANACIOĞLU
Yardımcı Araştırmacılar:	Dr. Erdiñ OĞUR, Uzm. Abdullah İNAL, Uzm. Lerzan AYKAS, Dr. Ümmügülsün YILDIZ, Tefvik TAYLAN
Başlama- Bitiş Tarihi :	Sürekli proje (ikinci 5 yıllık dilim, 2012-2016 dönemi)
Projenin Toplam Bütçesi :	72.500 TL 2012 :15.000, 2013 : 15.000, 2014 : 15.000, 2015 :15.000, 2016 : 12.500
<p>Proje özeti:</p> <p>Mantarlar gıda, kozmetik, endüstri, tıp ve ilaç sanayinde çok geniş kullanım alanına sahip olması yönüyle yüksek ekonomik değer taşımaktadır. Türkiye sahip olduğu flora ve iklim koşulları nedeniyle değişik ortamlarda yetişen doğa mantarları yönünden oldukça zengindir. Türkiye genelinde yaklaşık 2400 mantar türü tespit edilmiştir. Araştırmalara göre, ülkemizden 40'a yakın yenilebilir mantar türü toplanmakta ve 25'e yakın tür ticarete konu edilip iç pazarlarda satılmakta ya da yurt dışına ihraç edilmektedir. Ancak, ekonomik değeri ve pazar payı yüksek olan bazı doğa mantarlarının popülasyonları bilinçsiz toplama, kentleşme, tarım ve sanayileşme, çevre kirliliği vb. nedenlerle daralmaktadır.</p> <p>Türkiye makromikotasının halen daha tamamlanmaması, mantarların halk tarafından tanınmasını ve değerlendirilmesini sınırlandırmaktadır. Bu proje ile ülkemizdeki makromantar türlerinin ve yayılış alanlarının belirlenmesi, yenilebilirlik durumlarının ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Proje bünyesinde oluşturulan spor koleksiyonuyla ülkemiz mantar genetik kaynaklarının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması hedeflenmektedir.</p> <p>Projenin ilk beş yıllık diliminde (2006-2011), Türkiye genelinde anket çalışması yürütülerek yenilebilen mantarların envanteri çıkarılmış, 673 makro mantar örneği toplanarak 210 adedi teşhis edilmiştir. 2011-2015 yılları arasında 538 mantar örneği toplanmış, 410 örnek teşhis edilmiştir. 2016 yılında ETAE-Fungaryum'daki materyal sayısı 1230'a ulaşmıştır.</p>	

Proje No	
Proje Başlığı	<i>Pleurotus</i> Türlerinin Toplanması, Morfolojik Karakterizasyonu, Spor ve İzolatlarının Gen Kaynağı Olarak Muhafazası
Projenin İngilizce Başlığı	Collection of <i>Pleurotus</i> species, morphologic characterization and Preservation of Spores and Pure Cultures as a Genetic Resources
Projeyi Yürüten Kuruluş	Atatürk Bahçe Kùltürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Mustafa Kemal SOYLU
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Neşe ADANACIOĞLU Prof. Dr. Halil SOLAK Prof. Dr. Hulusi MALYER
Başlama- Bitiş Tarihleri	2016-2019
Projenin Toplam Bütçesi	65.000
Proje Özeti	<p>Ülkemiz birçok bitki türünde olduğu gibi doğal mantarlar bakımından da oldukça zengin bir genetik çeşitliliğe sahiptir. 2422 Makro mantar türü mevcuttur. Bunların büyük bir çoğunluğu kültürü yapılan mantarların da yer aldığı <i>basidiomycetes</i> sınıfına aittir.</p> <p>Dünya’da makroskopik mantar olarak tanımlanan tür sayısı 20.000’dir ve 20 mantar türünün yetiştiriciliği yaygın olarak yapılmaktadır. Türkiye doğal genetik zenginliğinin aksine kültüre alınan mantar türü sayısı birkaç türden ibarettir.</p> <p>Dünyada doğal ve kültürü yapılan mantarların kültürleri gen bankalarında saklanırken, ülkemizde yabancı mantar kültürlerin saklandığı kapsamlı bir gen kaynağı mevcut değildir.</p> <p>Proje kapsamında, Dünya’da ve Türkiye’de üretim miktarı bakımından ikinci sırada yer alan <i>Pleurotus</i> cinsine ait türler toplanmaktadır. Morfolojik özellikleri belirlenerek tür tespitleri yapılmaktadır. Mantar örneklerinin spor izleri alınmakta ve mantar örneklerinden dokularında saf kültürler elde edilmektedir.</p> <p>Ayrıca, Mantarlar kurutulularak, fungariumda saklanmaktadır. Spor izleri 4 °C’de, elde edilen kültürler 4 °C’de, düşük sıcaklıkta (-80 °C) ve ultra düşük sıcaklıkta (-196 °C) gen kaynağı olarak saklanmaktadır.</p>

Proje No:	TAGEM/TA/08/06/01/015
Proje Başlığı:	Süs Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Lideri	Dr. Gülden HASPOLAT
Proje Yürütücüsü:	Uzm. Ümran ŞENEL
Başlama-Bitiş Tarihleri:	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi:	2016: 20.500 TL
Proje Özeti:	<p>Projede; süs bitkisi olarak değerlendirilebilecek genetik varlığın saptanması ve muhafazası, ilerideki ıslah çalışmalarında yeni kullanım amaçlarına uygun genetik stok bulundurulması ve ekonomik öneme sahip, süs bitkisi olarak değerlendirilebilecek türlerin kullanılabilme olanaklarının araştırılmasına yönelik materyal temini amaçlanmaktadır. 2016 yılında muhafaza yastıklarında mevcut tüm vejetatif materyalin muhafaza, bakım, söküm (Temmuz ayı), temizleme ve tasnifleme çalışmaları yürütülmüş, Ekim ayında materyallerin dikimi gerçekleştirilmiştir. Tire Kaptan köyünden 2015 yılında alınmış horozibiği bitkisine ait tohumların üretimi yapılmış ve tohumlar Bitki Genetik Kaynakları Bölümü'ne teslim edilmiştir. Horoz ibiği ve kadife çiçeklerinde gözlemler yapılmıştır. İzmir, Urla Uzunkuyu ve Barbaros köyünden kasımpatı çelikleri ve tohumla çoğaltılan bitkilerin tohumları getirilmiştir. Tohumlar, Bitki Genetik Kaynakları Bölümü'ne teslim edilmiştir. Ekim ayında İzmir Urla'dan <i>Lilium candidum</i> soğanları temin edilmiştir. Ayrıca proje materyali olan mevcut geofitlerimizin bir kısmı Bitkisel Biyoçeşitlilik, Geofit Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü'ne gönderilmiştir.</p>

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A01/P01/003
Proje Başlığı	İstanbul'un Doğal Geofitlerinin Yayılış Alanlarının Belirlenmesi ve Korunması İçin Çözüm Önerilerinin Geliştirilmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bitkisel Biyoçeşitlilik, Geofit Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü	Halil İbrahim TUZLACI
Yardımcı Araştırmalar	Zir. Yük. Müh. Fatih KEBELİ Dr. Eda AKSOY Zir. Yük. Müh. Kemuran Ali TİMURAĞAOĞLU Zir. Yük. Müh. Mehmet YILMAZ Zir. Yük. Müh. Aylin Güçlü ÖZDEMİR Doç.Dr. İsmail EKER (Danışman)
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01/01/2016 ile 31/12/2018
Projenin Toplam Bütçesi	2016: 30 000 TL 2017: 25 000 TL 2018: 5000 TL
Proje Özeti	
<p>Bu çalışmada, 2016-2018 yıllarında İstanbul il sınırları içerisinde geofitlerin doğal yayılış alanları belirlenecek ve geofitlerin tür envanteri tespit edilecektir. Çalışma sahası temelde 8 bölgeye ayrılarak her bölgede arazi çalışmaları yürütülecektir. Bu bölgeler belirlenirken Ülkemizde bitkisel çeşitlilik açısından çok zengin, nadir ve/veya endemik türlerin zengin topluluklarını ve habitatlarını içeren 122 Önemli Bitki Alanı içerisinde İstanbul İl sınırları içerisinde bulunan 7 bölge bu bölgelere ek olarak adalar eklenmiştir.</p> <p>Proje 2016 yılı itibari ile başlamış olup, yıl boyunca toplam 52 gün arazi çalışması yapılmış, bu arazi çalışması sonucunda toplamda 575 bitki örneği toplanarak koleksiyon alanında <i>ex-situ</i> muhafazaya alınmıştır. Toplanan bitki örneklerinden teşhis amacıyla 3'er örnek yöntemine uygun bir şekilde kurutularak herbaryum materyali haline getirilmiş, yapılan teşhisler neticesinde 10 familyaya ait toplam 53 tür tespit edilmiştir. Canlı bitki materyalleri ise habitatına uygun olarak hazırlanmış karışımlar içeren pilastik saksılara dikimi gerçekleştirilmiştir. Yıl içerisinde saksıya dikilmiş olan bitki örnekleri ile ilgili gereken bakım işlemleri (sulama, yabancı ot mücadelesi vb.) gerçekleştirilmiştir.</p>	

Proje No	TAGEM/TBAD/17/A07/P09/008-01
Proje Başlığı	Türkiye Geofitlerinin Muhafazası ve Etkin Değerlendirilmesi - Türkiye Geofit Gen Kaynaklarının Beykoz Duplikasyonu
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bitkisel Biyoçeşitlilik, Geofit Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM)
Proje Yürütücüsü	Halil İbrahim TUZLACI
Yardımcı Araştırmalar	Fatih KEBELİ (BBGAEM) Kemuran Ali TİMURAĞAOĞLU (BBGAEM) Aylin Güçlü ÖZDEMİR (BBGAEM) Çağla ÇOLAK (BBGAEM) Dr. Eda AKSOY (BBGAEM) Mehmet YILMAZ (BBGAEM) Uzm. Erdal KAYA (ABKMAE) Dr. Suna BAŞER (ABKMAE)
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01/01/2017 ile 31/12/2021
Projenin Toplam Bütçesi	2017: 5000 TL 2018: 5000 TL 2019: 5000 TL 2020: 5000 TL 2021: 5000 TL
Proje Özeti	<p>Bu proje ile Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Geofit Araştırma Merkezinde bulunan Türkiye geofitleri koleksiyonundaki türlerin, İstanbul Beykoz da bulunan Bitkisel Biyoçeşitlilik, Geofit Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü arazisine duplikasyonu gerçekleştirilecektir.</p> <p>Proje kapsamında Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsü Geofit Araştırma Merkezinde, belirlenen 50 türe ait birey sayılarını arttırmak amacıyla iki yıl süre ile çoğaltımları yapılacaktır. Projede çoğaltılan yeni bireylerden her tür için 100 birey olmak üzere toplam 5000 adet geofit, ikinci yılın sonunda Eylül-Ekim aylarında Bitkisel Biyoçeşitlilik, Geofit Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğünde tesis edilecek olan koleksiyon bahçesine transfer edilecektir. Bitkiler hastalık ve zararlılara karşı ilaçlanarak, plastik saksılara dikimleri yapılacaktır. Duplikasyonu yapılan türlerin adaptasyon kriterleri iki yıl süreyle ölçülerek elde edilecek bulgular doğrultusunda adaptasyon yetenekleri belirlenecektir. Proje tamamlandığında türlerin adaptasyonun olumlu olması halinde, Atatürk Bahçe Kültürleri Merkez Araştırma Enstitüsünde bulunan Türkiye geofit koleksiyon bahçesindeki türlerin tamamının duplikasyonu için ek projeler gerçekleştirilecektir. Proje 2017 yılında başlayacağı için 2016 yılında herhangi bir faaliyet bulunmamaktadır.</p>

Proje No:	TAGEM / TA /08 / 06/ 01 / 014	
Proje Başlığı:	TAHİL GENETİK KAYNAKLARI ARAŞTIRMA PROJESİ	
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü	
Projeyi Destekleyen Kuruluş:	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü	
Proje Yürütücüsü:	İsmail SEVİM	
Yardımcı Araştırmacılar:	Uzm. Rıza ÜNSAL, Dr. Hatice GEREN, Aydın İMAMOĞLU, Seda PELİT, Ergül AY ÖZTÜRK	
Başlama-Bitiş Tarihleri:	2014 - 2018	
Projenin Toplam Bütçesi:	2014- 24.675 TL	2017- 30.285 TL
	2015- 26.125 TL	2018- 32.460 TL
	2016- 28.225 TL	
Proje Özeti:	<p>Bu projeye ait çalışmalar, Enstitü'nün kuruluş ile başlamış, 1979 yılından itibaren ayrı bitki guruplarına dayalı ülkesel proje şeklinde sürdürülmüştür. Proje çerçevesinde yapılan çalışmalar sonucunda yurdumuzdan toplanan on binden fazla örnek tanımlanarak uzun süreli muhafazaya alınmıştır. 1055 Zea mays tohum örneğinde karakterizasyon çalışması tamamlanmıştır. Ayrı bir proje olarak hazırlanmasına rağmen, bu proje içinde değerlendirilen 193 Avena sp. tohum örneğinde karakterizasyon/değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. 1997–1998 döneminde 119 Hordeum sp. tohum örneğinde karakterizasyon çalışması sonuçlandırılmıştır.</p> <p>Bu yıl, buğday genetik kaynakları çalışmaları kapsamında ulusal gen bankasından 162 adet tohum örneği alınmıştır. Çıkışı sağlanan 162 adet tohum örneğinden yeterli tohum sağlanmış olup uzun süreli muhafaza için ulusal tohum gen bankasına teslim edilmiştir.</p> <p>Bu örnekler üzerinde fenolojik gözlemler ve hastalık gözlemleri alınmıştır.</p>	

Proje No :	TAGEM / TA / 08 / 06 / 01 / 007
Proje Adı:	Yemelik Tane Baklagil Genetik Kaynakları Araştırma Projesi
Yürütücü Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Proje Başlama ve Bitiş Tarihi :	2014-2018
Projenin Yıllara Göre Bütçesi (TL):	2014: 12 950 TL 2015: 14 625 TL 2016: 17 200 TL 2017: 19 200 TL 2018: 22 050
Proje Yürütücüleri:	Dr. Eylem Tuğay Karagül Dr. Damla Uncuer Dr. Firdevs Niksarlı İnal
Proje Özeti:	<p>Yemelik tane baklagil genetik kaynakları, ıslah programlarının bugünkü ve gelecekteki ihtiyaçlarını karşılamak için gen bankalarında muhafaza altına alınmalı, karakterize edilerek morfolojik ve fizyolojik özellikleri belirlenmelidir. Projenin amacı, çiftçi elindeki baklagil yerel çeşitlerini toplayarak yok olmasını önlemek, bu genetik kaynakları Ulusal Gen Bankasında muhafaza etmek ve ıslah çalışmalarında değerlendirmek amacı ile karakterize etmektir. Proje materyalini bakla (<i>Vicia faba</i> L.), kuru fasulye (<i>Phaseolus vulgaris</i> L.), nohut (<i>Cicer arietinum</i> L.), börülce (<i>Vigna unguiculata</i> L.), bezelye (<i>Pisum sativum</i> L.) genetik kaynakları oluşturmaktadır. Projede Manisa, Balıkesir, Uşak, Kütahya illerine ait ilçe ve köylerden toplanan 18 yerel fasulye çeşidi Ödemiş Bozdağ'da ekilmiştir. Her örnek 6 m uzunluğundaki bir sıraya ekilerek üretim yenileme yapılmıştır. Yerel çeşitler içinde bodur ve sırk tipi olan örnekler belirlenmiştir. Ulusal Gen Bankasından sağlanan 45 adet bezelye örneğinin de Menemen Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü arazisinde üretim yenilemesi yapılmıştır.</p>

Proje No:	TAGEM/IY/96/17/05/001
Proje Başlığı:	Endüstri Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş:	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü,
İşbirliği Yapılan Kuruluş:	Gıda Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlükleri (Toplama Çalışmaları)
Proje lideri	Dr. A. Şemsettin TAN
Proje Yürütücüleri:	Uzm. Ayşegül ALTUNOK, Mehmet ALDEMİR, Dr. Ali PEKSÜSLÜ, İsmail YILMAZ, Hasan Kartal, ve Uzm. Lerzan AYKAS
Başlama-Bitiş Tarihleri ve Bütçesi	2014-2018 153000TL
<p>Proje Özeti: Ülkemiz, kültür bitkilerinin farklılaşma merkezlerinden "Ortadoğu Merkezi" ve "Akdeniz Merkezi" içinde yer almaktadır. Dolayısıyla, bir çok bitki türlerinde olduğu gibi, endüstri bitkileri grubuna giren türlerin bir kısmı da geniş bir varyasyon göstermektedir. Bu çeşitlilik ve varyasyon, gerek ıslah çalışmaları, gerekse diğer bitkisel araştırmalar için, genetik kaynak niteliği taşımaktadır. Bu nedenle, söz konusu genetik materyalin günümüzde ve gelecekte yararlanılmak üzere, kaybının önlenmesi ve korunması gerekmektedir. Bu proje ile, endüstri bitkileri grubuna dahil türlerin, öncelikler esas alınarak surveyinin yapılması, toplanması, miktar ve canlılığını arttırmak için üretilip/yenilenmesi, karakterizasyonu, özelliklerinin belirlenmesi, değerlendirilmesi ve uzun süreli muhafazası amaçlanmaktadır. Bitki Genetik Kaynakları çalışmalarının ilk kez ele alınarak başladığı 1964 yılından ülkesel projenin yürürlüğe girdiği 1977 yılı sonuna kadar Türkiye'nin çeşitli yörelerinden 1483 adet bitki örneği toplanmıştır. Endüstri bitkileri grubuna giren türlerin toplanması, üretilip yenilenmesi ve karakterizasyonu çalışmaları ise 1979 yılında projelendirilmiştir. ETAE Ulusal Tohum Gen Bankası koleksiyonlarında bulunmayan Türkiye orijinli toplam 139 adet keten (<i>Linum usitatissimum</i> L.) örneğinin introduksiyonu ETAE Ulusal Tohum Gen Bankası tarafından 2006 yılında yapılmıştır. Bu örneklerden 131 adedi ABD Ulusal Tohum Araştırma Laboratuvarından ve 8 adedi ise Kanada Bitki Genetik Kaynakları Enstitüsü'nden getirilmiştir. Projenin yürürlüğe girmesinden itibaren, 2015 yılı sonuna kadar toplanan endüstri bitkileri genetik kaynakları materyalleri türler üzerinden Ek Çizelge 1'de verilmiştir. <i>N. tabacum</i> L., <i>C. sativa</i> L., <i>B. napus</i> L., <i>H. annuus</i> L., <i>L. usitatissimum</i> L., <i>Beta sp.</i> L., <i>S. indicum</i> L., <i>Papaver sp.</i> L., <i>Carthamus sp.</i> L., <i>P. anisum</i> L. ve <i>A. hypogaea</i> L. türleri başta olmak üzere 1948-2015 yılları arasında toplam olarak 7312 tohum ve 273 herbaryum örneği toplanmıştır. İl Müdürlükleri ile 1998 yılında işbirliği yapılarak keten ve kenevir ile birlikte endüstri bitkileri grubundaki diğer türlere ait köy çeşitlerinin toplanmasına başlanmış olup, bu işbirliğine, gerekli görülen tüm türlerde, proje çalışmaları kapsamında devam edilmektedir. 1991-2015 yılları arasında <i>N. tabacum</i> L., <i>C. sativa</i> L., <i>H. annuus</i> L., <i>L. usitatissimum</i> L., <i>Beta sp.</i> L., <i>S. indicum</i> L., <i>Papaver sp.</i> L. ve <i>Carthamus sp.</i> L., türleri başta olmak üzere 3385 örneğin üretim / yenileme (Ü/Y) çalışmaları yapılarak, ETAE Ulusal Tohum Gen Bankasında uzun süreli muhafazaya alınmıştır. Karakterizasyon çalışmaları genelde üretim/yenileme aşamasında yapılmakta olan bazı morfolojik karakterlerin gözlemlerine dayanmaktadır. 1991-2015 döneminde 6 türde (<i>Beta</i> L., <i>H.annuus</i> L., <i>S. indicum</i> L., <i>L. usitatissimum</i> L., <i>P. somniferum</i> L. ve <i>N. tabacum</i> L.) toplam olarak 2382 örnekte yapılan karakterizasyon ve değerlendirme çalışmaları yapılmıştır.</p>	

Proje No	TAGEM/TBAD/16/A01/P01/008
Projenin Adı	Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Genetik Kaynakları Araştırma Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluşlar	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü:	Dr. Erdinç OĞUR
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Ünal KARİK, Fatih ÇİÇEK
Başlama - Bitiş Tarihi	2016-2020
Projenin Toplam Bütçesi	75.000 TL 2016: 15.000 TL 2017: 15.000 TL 2018: 15.000 TL 2019: 15.000 TL 2020: 15.000 TL
Proje Özeti	<p>Pek çok tıbbi bitki, doğadan toplanarak yerel halk tarafından kullanılmakta veya ihraç edilmektedir. Bu nedenle birçok endemik tıbbi bitki türü tamamen yok olmakta veya yok olma sınırına gelmiş bulunmaktadır. Tıbbi bitki zenginliklerimizi korumak, doğadan toplamaları engellemek için ekonomik olanlarını üretime almak, ayrıca tüm tıbbi bitki tür ve populasyonlarını toplayarak Ulusal Gen Bankasında muhafazaya almak gerekmektedir.</p> <p>Proje kapsamında, 2016 yılında İzmir, Muğla Aydın, Manisa ve Denizli illerinde survey ve toplama programı yürütülmüştür.</p> <p>Survey ve toplama programı çerçevesinde 57 adet herbaryum, 2 adet vejetatif ve 4 adet tohum örneği toplanmıştır. 25 herbaryum örneğinin tanımlaması yapılmıştır. Toplanan örneklerin çoğunluğunu tıbbi ve aromatik bitki olarak değerlendirilme potansiyeli yüksek olan Lamiaceae, <u>Hypericaceae</u> ve Apiaceae familyalarına ait türler oluşturmaktadır. Tıbbi ve aromatik olarak yaygın kullanılan bazı bitkilerin uçucu yağ oranları belirlenmiştir.</p>

Proje No	TAGEM/TBAD/14/A01/P01/009
Proje Başlığı	Bazı Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Karakterizasyonu ve Muhafazası
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Zir. Yük. Müh. Çiğdem BOZDEMİR
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Reyhan BAHTİYARCA BAĞDAT Gıda Müh. Nurettin ÇİNKAYA Dr. Kürşad ÖZBEK Zir Müh. Rukiye Murat DURAN Dr. Canan YAĞCI TÜZÜN
Başlama ve Bitiş Tarihleri	01/01/2014-31/12/2017
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 7000TL 2015: 5650TL 2016: 5350TL 2017: 4000TL TOPLAM: 22.000 TL
Proje Özeti:	
<p>Bir önceki yıl yetiştirilen çok yıllık TAB materyalinden eksik sırası olanlar 20 bitkiye tamamlanmış ve plantasyonun bakım işlerine devam edilmiştir. 2015 yılında tohumu olmayan yada çıkış göstermeyen 1 adet çok yıllık TAB materyali ile 13 adet tek yıllık TAB materyali tohumu Şubat-Mart aylarında torf dolu kasalara ekilmiştir. TAB' e ait serada bakıma alınmışlardır. Yaklaşık 8-10 cm boya ulaşan fideler Mayıs ve Haziran aylarında koleksiyon bahçesine çok yıllıklar 70x30 cm, tek yıllıklar 50x10 cm aralık mesafe ile 2 sıra olacak şekilde ekilmiş ve dikilmişlerdir. Tek yıllık bitkilerden olan <i>Satureja hortensis</i> de çıkış ve iklimden, çok yıllık bitkilerden olan <i>Lavandula intermedia</i> bitkisinde ise toprak ve hastalıktan kaynaklanan sıkıntılar nedeniyle gözlem alınamamış geriye kalan 69 bitkide ise alınmıştır. Yıl boyunca koleksiyon bahçesinin bakım işleri yapılarak gerekli olgunluğa ulaşan bitkilerde hasat ve tohum alımı gerçekleşmiştir.</p> <p>Mart ayı haricinde oldukça az gerçekleşen yağışlar nedeniyle bitkilerde vejetatif gelişmeler yavaşlamış buna bağlı olarak çiçeklenme ve tohum bağlama dönemlerinde sıkıntılar ortaya çıkmıştır. Genel olarak çiçeklenme dönemleri uzarken tohum bağlamaya dönemleri kısa geçmiş, tek yıllık bitkilerde çiçeklenme gün sayısı artmıştır. İlk ve % 50 çiçeklenme, ilk ve % 50 tohum bağlama, hasat zamanları 2015 yılındaki tarihlerden daha önce gerçekleşmiştir.</p>	

Proje No:	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/012				
Proje Başlığı	Doğu Akdeniz Florasında Bulunan; Ada Çayı (<i>Salvia</i> sbp.), Oğul Otu (<i>Melisa Officinalis</i> sbp. İnodora) ve Dağ Çayı (<i>Sideritis</i> sbp.) Türlerinin Toplanması, Karakterizasyonu Ve Değerlendirilmesi				
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Ens. Müd.				
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü				
Proje Yürütücüsü	Muzaffer ÖZDEMİR				
Yardımcı Araştırmacılar	Kerim KARATAŞ, M. Akif ÇINKIR				
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2011 – 31.12.2016				
Projenin Toplam Bütçesi:	2011-5000	2012-5000	2013-5000	2014-5000	2015-5000
Proje Özeti:	<p>Proje 2011-2016 yılları arasında Doğu Akdeniz Bölgesinde bulunan beş ilde (Kahramanmaraş, Adana, Mersin, Hatay ve Osmaniye) yürütülmüştür. Proje kapsamında yukarıda anılan illerin ilçe ve köylerinin kırsal alanlarına surveyler düzenlenmiştir. Survey esnasında bölgede daha önce çalışma yapmış olan kişi ve kuruluşlardan yardım alınmış ve TÜBİVES listesinde ismi geçen Adaçayı, Dağçayı ve Oğulotu tür ve türlerinin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır.</p> <p>Yapılan bu surveyler kapsamında 22 tür Adaçayı, 5 tür Dağçayı ve Oğulotu tür/türlerinin yerleri tespit edilmiştir. Bu türler çiçek açtıkları dönemde morfolojik karakterizasyonları yapılmıştır. Karakterizasyon bilgileri UPOV kriterlerine uygun yapılmış ve formlara işlenmiştir. Yine bu dönemde çiçekli bitkilerden herbaryum örnekleri hazırlanmış ve tür teşhislerinin çoğunluğu Sn. Yrd. Doç. Dr. Ahmet İLÇİM tarafından yapılmıştır.</p>				

Proje No	TAGEM/IY/96/17/02/002
Proje Başlığı	Yem Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ergül AY
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Hüseyin ÖZPINAR Ali Alptekin ACAR
Başlama - Bitiş Tarihleri	2014-2018
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 10000 TL 2017: 17000 TL 2015: 15000 TL 2018: 18000 TL 2016: 16000 TL
Proje Özeti:	<p>Çok çeşitli nedenlerle erozyona uğrayan ve kaybolma tehlikesi bulunan yem bitkisi türlerinin toplanması, üretilmesi ve uzun süreli muhafaza altına alınması, buna bağlı olarak var olan materyalin, bitki üzerinde çalışan araştırmacıların hizmetine sunulması ve daha ileri aşamalarda gelecek kuşaklara yem bitkileri bakımından zengin bir genetik stok bırakılması projenin amaçlarını oluşturmaktadır.</p> <p>Yem bitkilerinin toplanması, üretilmesi ve değerlendirilmesi çalışmaları 1964 yılında başlatılmıştır. 1978 yılından itibaren, Yem Bitkileri Genetik Kaynakları Projesi kapsamında çalışmalar sürdürülmektedir. 1964-2001 yılları arasında yaklaşık 10.070 adet farklı türlere ait yem bitkisi toplanmıştır. Miktar bakımından uzun süreli saklama için yeterli olmayanlar ile, generatif muhafaza ünitesinde miktarı azalan ya da çimlenme güçleri azalan 11.402 adet tohum örneğinde üretim yenileme çalışmaları yapılmıştır.</p> <p>2015-2016 üretim yenileme programına alınan <i>Lathyrus</i> cinsine ait 31 adet materyalin ekimi yapılarak üretim-yenileme programına alınmıştır. <i>Lathyrus</i> cinsine ait mevcut materyalden 19 tanesinde üretim yenileme gerçekleşmiş olup Ulusal Tohum Gen Bankasına aktarılmış, tohum üretimleri yeterli olmayan 12 adet materyal ise 2016-2017 üretim-yenileme programına alınmıştır.</p>

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/010
Proje Başlığı	Orta Güney Anadolu Bölgesi Kırac Alanlarda Yetişen okyıllık Buğdaygil Yem Bitkileri Genetik Kaynakları Araştırma Projesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Bahri Dağdaş Uluslararası Tarımsal Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Lideri	şaban IşIK
Proje Yürütücüleri	şeref AKSOYAK, Gazi ÖZCAN, Ahmet GüNEş
Başlama - Bitiş Tarihleri	01/01/2012- 31/12/2017
İlgili Olduğu Dönem	2016
Projenin Toplam Bütçesi	2012:15.000, 2013:12.000, 2014:10.000, 2015:10.000, 2016:10.000, Toplam: 57.000

Proje zeti:

Ülkemiz doğal florası yem bitkileri türlerince de oldukça zengin olmasına rağmen, ihtiyaç duyulan tohumlar büyük oranda yurt dışından ithal edilerek karşılanmaktadır. Ancak farklı iklim ve evre koşullarında üretilen bu tohumların Bölgemizde oluşturulan doğal ve yapay meralar için ne kadar uygun olduğu tartışmalıdır. Bu nedenle yem bitkileri türlerinin doğal alanlardan toplanması ve tohumlarının çoğaltılması, ıslah yönünden önem taşıyan özelliklerinin belirlenmesi ülkemiz için önemli bir konudur.

Bu projenin amacı Orta Güney Anadolu Bölgesi doğal alanlardan bazı önemli mera buğdaygil yem bitkisi türlerinin toplanması ve bunların çeşit geliştirme çalışmalarında kullanım olanaklarının araştırılmasıdır. 2012 yılında başlamak üzere Bu proje ile Enstitü sorumluluk alanına giren Orta Güney Anadolu Bölgesi doğal alanlardan bazı buğdaygil yem bitkileri türlerinin toplanması, bunların morfolojik karakterizasyonun belirlenmesi, bitki türlerinin tohumlarını çoğaltarak, bölgeye ve benzeri ekolojik koşullara uyumlu çeşit/çeşitler geliştirilmesi, korunması için ıslahçıların kullanımına ve gen kaynaklarına verilmesi hedeflenmiştir.

Proje No:	TAGEM/TBAD/14/A01/P01/008
Proje Başlığı	K.Maraş Doğal Florasında Bulunan Bazı Baklagil Yem Bitkisi Türlerinin Toplanması ve Bitkisel Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Doğu Akdeniz Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma İstasyonu Müdürlüğü
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Mehmet Fatih YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Rukiye KARA (Zir. Y. Müh.), Abdullah Yasin DALKILIÇ (Zir. Y. Müh.), Doç. Dr. Mahmut KAPLAN (Erciyes Üniv. Zir. Fak.)
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.201 – 31.12.2018
Projenin Toplam Bütçesi:	2014: 10.000 TL 2015: 10.500 TL 2016: 11.000 TL 2017: 11.500 TL 2018: 12.000 TL
Proje Özeti :	<p>Proje de önceki yıl (2015) K.Maraş İli ve İlçelerinde, farklı topoğrafik ve coğrafik özelliklere sahip lokasyonlarda survey çalışmaları ve yer tespiti yapılmış, bu çalışmalar sırasında yonca (<i>Medicago</i> sp. L.), korunga (<i>Onobrychis</i> sp. L.), fiğ (<i>Vicia</i> spp. L.), üçgül (<i>Trifolium</i> sp. L.), mürdümük (<i>Lathyrus</i> sp. L.), gazalboynuzu (<i>Lotus</i> sp.L.) ve çemen (<i>Trigonella</i> sp. L.) türlerine ait bitkiler çiçeklenme döneminde herbaryum amacıyla toplanmış, toplanan bitkilere ait koordinatlar alınarak daha sonra olgunlaşma döneminde tohum toplanmıştır. Projenin üçüncü yılında (2016) bitkisel materyal ve tohum toplama çalışmaları devam etmiştir. 2014 ve 2015 yılında toplanan bitkilerden elde edilen tohumlar 2016 yılının Mart ayından itibaren saksılara ekilmek suretiyle çoğaltılması sağlanmıştır. Çoğaltılması yapılan ve önceden toplanan tohumlar 2016 yılının Aralık ayında tarla koşullarında 1 x 0.40 metrelik sıralara tohum çoğaltma ve gözlem amacıyla ekilmiştir. Toplanan ve herbaryumları yapılan bitkiler, Kayseri Erciyes Üniversitesi Seyrani Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü ve Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Botanik Kürsüsü'nde cins ve tür teşhisi yaptırılması amacıyla gönderilmiştir.</p>

SONUÇLANAN PROJELER

PROJE BAŞLIĞI	Türkiye'nin <i>Crambe</i> L. (Brassicaceae) Türlerinin Taksonomik Olarak Değerlendirilmesi ve Yağ Asidi Kompozisyonlarının Belirlenerek Tarıma Uygun Türlerin Belirlenmesi
PROJE NUMARASI	TAGEM/TBAD/13/A01/P01/007
PROJE LİDERİ	Dr. Yusuf ARSLAN
PROJE YÜRÜTÜCÜSÜ KURULUŞ	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü (TARM)
RAPORUN İLGİLİ OLDUĞU DÖNEM	2013-2014
Proje Özeti: <p>Bitkisel yağların endüstride kullanım alanları biyodizel, motor ve makine yağlayıcıları, kayganlaştırıcı, biyoplastik, naylon, kozmetik ve boya sanayisi gibi endüstriyel ürünlerin üretimidir. <i>Crambe</i> tohumundan elde edilen sabit yağın % 56,4 erusik asit, % 17,6 oleik asit ve %10,9 linoleik asit olduğu bildirilmektedir (Strasil, 2010). Ayrıca <i>Crambe</i> L. tohumundan elde edilen sabit yağ, yapıştırıcı, kayganlaştırıcı, motor yağı, tekstil, parfüm, deterjan, pestisit endüstrilerinde, yazıcı mürekkebi yapımında ve plastik sanayinde kullanılmaktadır.</p> <p>Bu proje kapsamında <i>Crambe</i> türlerine ait bitkiler çiçeklenme dönemlerinde yapılacak olan arazi çalışmaları ile belirlenen lokalitelerden moleküler ve anatomi çalışmalarına uygun materyal oluşturmak üzere toplanacaktır. Tohum olgunlaşma döneminde yapılacak olan ikinci arazi çalışmaları ile de tohumları toplanarak yağ asidi kompozisyonu, protein oranı, küspedeki glukosinolat ve endojen hidrolazların oranı ve yağ verimi denemelerinde kullanılmak üzere materyal sağlanacaktır.</p>	

Proje No	TAGEM/TBAD/13/A01/P01/008
Proje Başlığı	Bazı Yerel Makarnalık Buğday Genotiplerinin Kuraklığa Toleransı Yönünden Morfolojik Karakterizasyonu, Kalite Özellikleri ve Sarı Pas Hastalığına Reaksiyonları ile Bazı Makarnalık Çeşitlerin Moleküler Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	TAGEM
Proje Yürütücüsü	Dr. Kürşad ÖZBEK
Yardımcı Araştırmacılar	Rukiye Murat Duran, Nurgül Sarı, Akın Aras, Dr. Ayten Salantur, Dr. Canan Yağcı Tüzün, Dr. Kadir Akan, Dr. Ayşe Yıldız, Turgay Şanal, Selami Yazar, Dr. Emin Dönmez, Bayram Özdemir, Dr. Tülin Özderen, Kazım Karaca, Doç. Dr. Alptekin Karagöz, Prof. Dr. Meral Yücel, Prof. Dr. H. Avni Öktem, Dr. Remziye Yılmaz.
Başlama ve Bitiş Tarihleri	2013-2015 (1 yıl uzatma alındı)
Proje Toplam Bütçesi	100.000 TL
<p>Proje Özeti: Ülkemizin İtalya'dan sonra dünyanın ikinci büyük makarna üreticisi olduğu düşünüldüğünde piyasa koşulları ile rekabet edebilecek kaliteye sahip, kuraklığa toleranslı / dayanıklı çeşitlerin geliştirilmesi ile ilgili çalışmalar daha da önem kazanmaktadır. Projenin temel amacı; Türkiye Tohum Gen Bankası stoklarında bulunan 12 ilden toplanmış 250 adet makarnalık yerel buğday popülasyonundan başak morfolojisine göre farklılık gösteren tek başaklardan kuraklığa toleranslı / dayanıklılık yönünden gösterge olarak kabul edilen morfolojik gözlemlerin alınması ve ex-situ muhafazasının gerçekleştirilmesi ve bitki ıslahında kullanılmak üzere seleksiyona tabi tutularak makarnalık sanayinin isteklerini karşılayabilecek, kuraklığa dayanıklı ve arzulanen kalitede makarnalık buğday çeşitlerinin geliştirilmesine katkıda bulunulmasıdır. Seçilen materyalin bazı kalite özellikleri ve sarı pas (<i>Puccinia striiformis f.sp. tritici</i>) hastalığına reaksiyonları da belirlenerek gen havuzu oluşturulmuştur. Diğer taraftan projeye kuraklığa toleranslı/dayanıklı olan Kızıltan 91 ve hassas olan Mirzabey 2000 makarnalık çeşitlerinde moleküler karakterizasyon yapılmıştır.</p> <p>Projede materyal ilk yıl üretilmiş ve başak morfolojisi göz önünde bulundurularak farklı olan genotipler seçilmiştir. Daha sonra bu genotiplerden başak verimi bakımından ümitvar olarak görülen 100 adet tek başak seçilmiştir. Bu materyalde morfolojik karakterizasyon tamamlanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda seçilen 100 adet tek başakta morfolojik olarak kuraklığa dayanıklı ve dayanıksız olduğu düşünülen 2 genotip, literatürde kuraklığa dayanıklı ve dayanıksız olarak bilinen T. dicoccoides ve Çeşit 1250 ile birlikte kontrollü şartlarda kuraklık stresine maruz bırakılarak gen ifade profillerindeki değişimler belirlenmiştir. Üretilen tek başak sıralarından doğal epidemide gelişen hastalık gözlemleri alınmıştır. Seçilen materyalde sarı pas hastalığına karşı sera ve tarla reaksiyon testleri gerçekleştirilmiştir. Genotipler üretilerek yeterli tohum miktarına ulaşıldığında; mikro kalite analizleri yapılmıştır. Projede yerel makarnalık buğday genotipleri gen bankasında muhafaza edilmek üzere çoğaltılarak aktif ve baz koleksiyonlar elde edilmiştir.</p>	

Proje No:	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/007
Proje Başlığı	Batı Akdeniz Bölgesi'nde Yayılış Gösteren Alıç (<i>Crataegus</i> spp) Türlerinin Bazı Fiziksel ve Kimyasal Özelliklerinin Belirlenmesi
Projeyi Yürüten Kuruluş	BATEM
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM
Proje Lideri	Nurtaç ÇINAR
Proje Yürütücüleri	Fatma UYSAL, Dr. Arzu BAYIR, Fırat AYAS, Bayram KOLAK
Başlama- Bitiş Tarihleri	01.01.2012- 31.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi:	2012: 4000 TL 2013: 9500TL 2014: 5000 TL 2015: - 2016: 1500TL

Proje Özeti (200 kelimeyi geçmeyecek şekilde)

Proje, Batı Akdeniz Bölgesi'nde yayılış gösteren yedi *Crataegus* (alıç) taksonunun, yaprak, çiçek ve meyve örneklerinde; morfolojik özelliklerin, fenolik/ flavonoid madde miktarları ve baskın fenolik komponent içeriklerinin belirlenmesi, antioksidan ve antimikrobiyal aktivite tayinleri ve türlerin generatif/ vejetatif çoğaltım ile korunması amacıyla yürütülmüştür. Araziden toplanan çiçek, yaprak ve meyve örneklerinde fiziksel analizler, antimikrobiyal-antioksidant aktivite analizleri ve LC-MSMS cihazı ile flavonoid içerik analizleri yapılmıştır. Sonuç olarak, taksonlar ve bitki kısımları arasında fenolik bileşenler ve antioksidan/ antimikrobiyal aktivite bakımından önemli farklılıkların bulunduğu saptanmıştır. Çiçek örneklerinde *C.orientalis*, meyve örneklerinde *C. monogyna*, yaprak örneklerinde *C. x sinaica* taksonları ön plana çıkmıştır. Vejetatif çoğaltımda yaşayan çelik ve kök oluşumu sadece *C. monogyna* ve *C. x sinaica* türlerinde olmuştur. Generatif çoğaltımda tohum çimlenmesinin 5-16 ay gibi uzun sürede gerçekleşmesi bazı problemlere neden olmuş, *C. monogyna* ve *C. azarolus* tohumlarında sağlıklı çimlenmeler gerçekleşmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Crataegus*, fenolik içerik, antioksidan/ antimikrobiyal aktivite, çoğaltım.

1. Proje No:	TAGEM/TBDB/12/A01/P01/015
2. Proje Adı:	Orta Anadolu Bölgesinden Toplanan Korunga (<i>Onobrychis sp. L.</i>) Bitkilerinin Karakterizasyonu
3. Projenin İngilizce Adı:	Characterization of Sainfoin (<i>Onobrychis sp. L.</i>) plants collected from Central Anatolia region
4. Yürütücü Kuruluş:	Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü-ANKARA
	Dr. Erol KARAKURT (proje lideri) Dr. Ayşe YILDIZ Uzm. Biyolog Şenay BOYRAZ TOPALOĞLU Dr. M. Ufuk ÖZBEK Zir. Müh. Ali Koç Zir. Müh. İbrahim SEVİNDİK Zir. Müh. Ertuğrul KILINÇ
6. İşbirliği Yapılan Kuruluşlar	1-Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü– Ankara 2-Gazi Üni. Fen Fak. Biyoloji Böl.-Ankara
7. Başlama ve Bitiş Tarihleri:	2012-2015
8. Proje Amacı:	Orta Anadolu Bölgesinden toplanan bazı korunga tek bitki ve popülasyonlarında morfolojik, fenolojik ve tarımsal özelliklerin karakterizasyonu ile üstün özellik gösteren tek bitki veya genotiplerin ise korunga ıslahı çalışmasında temel materyal olarak kullanılmasıdır.
9. Materyal ve Metot:	Orta Anadolu Bölgesinde toplanan 34 adet korunga materyalinden bitki elde edilen 26 adet tek bitkilerine ait tohum (meyve) kullanılarak gözlem bahçesi oluşturulmuştur. Deneme; Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü Polatlı TİM ve Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü Haymana/İkizce araştırma ve uygulama çiftliğinde kurulmuştur. Korunga fideleri deneme tarlasına ocakvari her sırada 10 adet bitki olacak şekilde, sıra üzeri ve sıra arası 0.70m olarak dikilmiştir.
10. Elde Edilen Bulgular:	Tarla çalışmaları (Polatlı TİM ve Haymana/İkizce lokasyonları), Tür teşhisi ve herbaryum çalışmaları, Biyoteknoloji çalışmaları ve Diğer çalışmalarda elde edilen ölçü, veri ve bilgiler sonuç raporunda sunulacaktır.

PROJE BAŞLIĞI	Halk Tarafından Bilinen ve Değerlendirilen Bitki Genetik Kaynaklarının Belirlenmesi (Kop Geçidi)
PROJE NO	TAGEM /TA/11/06/04/001
PROJEYİ YÜRÜTEN KURULUŞ	DATAE
PROJE LİDERİ	Dr. Sibel KADIOĞLU
PROJE YÜRÜTÜCÜLERİ	Dr. Sibel KADIOĞLU Uzm.GökhanTAŞĞIN Dr. Banu KADIOĞLU Uzm. Cemile KARAMAN GEZENOĞLU Dr. Sadrettin YÜKSEL Dr. Kevser KARAGÖZ
BAŞLAMA VE BİTİŞ TARİHİ	01/01/2013- 30/12/2014 uzatma ile 30/12/2015
<p>ÖZET: Kaybedilen değerlerin hızında olmasa bile ülkemizde bitki genetik kaynaklarının toplanması ve korunması çalışmaları yoğun olarak son otuz-kırk yıldır sürdürülmektedir. Ayrıca geleneksel bilgilerin kullanımı ile ekonomik değer oluşturmada giderek artmaktadır. Yerel halkın genetik kaynakları kullanım ve koruma bilgileri tarımsal verimliliğe önemli katkılar sağlayan değerli bir kaynaktır ve göz ardı edilmemelidir. Birçok yerel bitki gıda, insan ve hayvan tedavisi, doğal boya, oyuncak, süs gibi birçok amaç için kullanılmaktadır ancak bu bitkiler ve onlarla ilgili bilgiler gerek doğal yaşamdan uzaklaşma nedeniyle genç nesillerin bilgisizliği ve ilgisizliğinden gerekse bu konuda fazla araştırma çalışmalarının olmamasından dolayı günümüzde hızla yok olmaktadır. Değişik ekolojik şartlar, farklı iklimsel özellikler ve toprak yapısından dolayı Doğu Anadolu Bölgesi zengin bir floraya sahiptir. Bu çalışmanın özünü; farklı kültürlere sahip yöre halkının (Erzurum) halen alışkanlıklarını sürdürdüğü veya sürdürmeye çalıştığı zengin florada yer alan tecrübeli ve bilgili kişilerden yöresel bitkilere ait bilgilerin tespit edilmesi, geleneksel bilgilerin derlenmesi ve hem yöre bitkilerinin hem de halk bilgilerinin kayıt altına alınmasını ve korunmasını sağlayacak somut sonuçlar elde edilmesi oluşturmaktadır.</p> <p>Kop geçidinde yürütülen çalışmada geçidi tam olarak yansıtabilmesi amacı ile Kop'un Aşkale ve Bayburt sınırları içerisinde yer alan her iki yerleşimden yedi köyü hedeflenmiştir. Hedeflenen 14 köyde anket çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Her köyde en az beş kişi ile görüşülmüştür. Sürvey yapılmış ve herbaryum çalışmaları için materyal toplanmıştır. Toplanan materyaller ile herbaryum oluşturulmuştur. Çalışma alanında halen kullanılan bitkiler; familyaları, latince ve yöresel isimleri, kullanılan kısımları ve kullanım şekilleri ile birlikte verilmiştir. Kullanılan 46 familyaya ait 205 takson (1 mantar, ikisi endemik) belirlenmiştir. en çok takson içeren beş familya sırası ile asteraceae (26), Lamiaceae (25), Apiaceae (19), Fabaceae (16), Rosaceae (16) familyalarıdır. Taksonların 60'ının gıda, 49'unun tıbbi,33'ünün aromatik, 20'sinin yem, 26'sının farklı amaçlarla değerlendirildiği tespit edilmiştir. Çalışma süresince tohum toplama mevsimlerine bağlı olarak bazı bitki tohumları toplanmış ve gen bankalarına gönderilmiştir.</p>	

Proje No	Tagem/TA/11/06/01/005
Proje Başlığı	Çatı proje: Ülkemizde <i>Pistacia</i> Türlerinin tanımlanması ve Yayılım Alanlarının Belirlenmesi Alt proje: <i>Pistacia atlantica</i> Desf 'in Tanımlanması, Yayılımların Saptanması ve Bazı Tiplerinin Muhafazaya Alınması
Projeyi Yürüten Kuruluş	Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Ajlan YILMAZ
Yardımcı Araştırmacılar	Dr. Kamil SARP KAYA, Nergiz ÇOBAN, Prof. Dr. Canan CAN
Başlama- Bitiş Tarihleri	2014 – 2016
Projenin Toplam Bütçesi	2014: 11000 2015: 12000 2016:7 796
<p>Proje Özeti:Ülkemiz antepfıstığı yetiştiriciliği açısından dünyada önemli bir potansiyele sahiptir. Sahip olduğu üretim alanları yanı sıra antepfıstığının yabancı türleri açısından da zengindir. Diğer meyve türlerinde olduğu gibi antepfıstığından da mevcut doğal kaynakların önemi, bunların tanımlanması ve korunması ile ilgili çalışmalar ülkemizde olduğu gibi farklı ülkelerde de gerçekleştirilmektedir. Ülkemizin Akdeniz, Ege ve Marmara Bölgelerine ait birçok illerinde farklı rakımlarda taşlık ve kayalık alanlarında yayılım gösteren <i>Pistacia atlantica</i> Desf'in tek gövde üzerinde ve 2-3 m gibi farklı boylanan tipleri bulunmaktadır.</p> <p>Bu proje ile <i>P. atlantica</i>'nın değişik tiplerinin tanımlanması, yayılımları saptanması ve muhafazaya alınmasıyla ilgili korunmaya alınması amaçlanmıştır.</p> <p>Yapılan çalışmalar sonucunda ülkemizde; Mersin, Denizli, Aydın, İzmir, Manisa, Çanakkale ve Balıkesir illerinde <i>P. atlantica</i> Desf. 'nin yayılım tespit edilmiştir. Belirlenen tiplerden alınan yaprak ve meyve örnekleri ile 15 adet tipin <i>P. atlantica</i> Desf. olduğu tespit edilmiştir. Tespit edilen tiplerden alınan aşı kalemleri sera içerisinde antepfıstığı çöğürlerine aşılanmış ve aşısı tutan bitkiler kurumumuza ait Dr. Ahmet Münir BİLGİN İşletmesi'nde bulunan "Genetik Kaynaklar Parseli"ne dikimi yapılarak muhafaza altına alınmıştır. Aşı tutmayan tiplerin muhafazaya alınma işleminin tekrar yapılması gerektiğinden projenin bir yıl daha uzatılması talep edilmektedir.</p> <p>Yapılan çalışmalar sonucunda <i>P. atlantica</i> Desf. 'nin tanımlanması, dağılımının saptanması ve muhafazaya alınma işlemleri gerçekleştirilmiş olup sonraki çalışmalara veri tabanı ve materyal kaynağı olacaktır.</p>	

Proje No	
Proje Başlığı	Malatya Yöresinde Geleneksel Bağcılık Tekniklerinin Derlenmesi
Projenin İngilizce Başlığı	Compilation of traditional viticulture techniques in Malatya region
Projeyi Yürüten Kuruluş	Kayısı Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü- Malatya
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Yürütücüsü	Tahir MACİT
Yardımcı Araştırmacılar	Erdoğan ÇÖÇEN, Cemil ERNİM, Nedim GÜLTEKİN, Makbule YANAR
Başlama- Bitiş Tarihleri	2014-2016
Projenin Toplam Bütçesi	10.000TL
PROJE ÖZETİ İlimizde bağcılığın tarihi çok eskilere dayanmaktadır. Yapılan arazi çalışmalarında ve çiftçi ziyaretlerinde ilimizdeki geleneksel bağcılıkta çok farklı budama yöntemlerinin, dikim, hasat ve bakım tekniklerinin, kelime ve kavramların, kullanıldığı tespit edilmiştir. Ancak son zamanlarda geleneksel bağcılığa ait bu bilgilerin kaybolduğu gözlenmektedir. Geleneksel bağcılığa ait bu tekniklerin, kelime ve kavramların muhafaza edilerek kaybolmasının önlenmesi gerekmektedir. İlimizde geleneksel yöntemlerle üretim yapılan bağ alanları çalışmanın materyalini oluşturmaktadır. Bu çalışmada geleneksel bağcılığa ait bu bilgiler bilgi derleme formu ile kayıt altına alınacak ve uygulamalar fotoğraflanacaktır. Daha sonra elde edilen bilgiler kitap haline getirilecektir. Böylece geleneksel bağcılığa ait bu verilerin kaybolması önlenecektir.	

Proje No	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/013				
Proje Başlığı	Geçit Bölgesi Tıbbi ve Aromatik Bitkiler Genetik Kaynakları				
Proje İngilizce Başlığı	Medical and Aromatic Plants Genetic Resources of Transitional Region				
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü-ESKİŞEHİR				
Projeyi Destekleyen Kuruluş	TAGEM				
Proje Yürütücüsü	İsmail KARA				
Yardımcı Araştırmacılar	Nejla ÇALIŞKAN Dr. Ayfer TAN Lerzan Gül AYKAS Dr. Onur KOYUNCU				
Başlama Bitiş Tarihleri	01.01.2012-31.12.2016				
Projenin Toplam Bütçesi	154 000 TL				
Projenin Yıllara Göre Bütçesi	2012	2013	2014	2015	2016
	34 000	30 000	30 000	30 000	30 000
<p>Proje Özeti: Geçit Bölgesinde yer alan Afyonkarahisar, Uşak, Denizli, Eskişehir, Kütahya ve Bilecik illerinde yetiştiriciliği yapılan ve doğal olarak yetişen tıbbi ve aromatik bitkilerin araştırılması, yetiştirme yerlerinin belirlenmesi, yok olmalarını önlemek amacı ile toplanması, Ege Tarımsal Araştırma Enstitüsündeki (ETAE) Milli Gen Bankasında uzun süreli muhafazaya alınması, Karakterizasyonlarının yapılarak ıslahçıların kullanımına sunulması bu projenin amacını oluşturmaktadır.</p> <p>2016 yılında toplama çalışmaları yapılamamıştır.</p> <p>Projenin tamamlanabilmesi için 1 yıllık ek süre talep edilmektedir.</p>					

Proje No:	TAGEM/TBAD/12/A01/P01/014
Proje Başlığı	Batı Geçit Bölgesi Yem Bitkileri Genetik Kaynakları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enstitüsü Eskişehir
Proje Yürütücüsü	Celalettin AYGÜN
Yardımcı Araştırmacılar	İsmail KARA, A. Levent SEVER, Dr. İlker ERDOĞDU, Abdulkadir ATALAY
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2012-31.12.2016
Projenin Toplam Bütçesi	120.000 TL
<p>Proje Özeti: Dünyadaki tüm yaşamın bitkilere bağlı olduğunu, hızla artmakta olan nüfusa paralel olarak tarımsal üretiminde artırılması gerekmektedir. Tarımsal üretimin artırılması ise verim artışına bağlıdır. Verim artışının en emin yolu daha iyi yetiştirme teknikleri ve daha iyi çeşitlerin birleşimidir. Daha üstün kalite ve hastalık – zararlılara dayanıklılık için gerekli anahtar ise ıslahtır. Tüm bu istenenlerin yerine getirilmesi için ıslahçı bitki genetik kaynaklarını kullanmak zorundadır.</p> <p>Islah yolu ile ürünün geliştirilmesi işleminin yapılabilmesi için genetik varyabilitenin ıslahçılar tarafından kullanılması, primitif, yabani ve geçit akrabaların mutlaka toplanıp korunması ve buna özen gösterilmesi gerekir. Çünkü ıslah yolu ile çeşit geliştirme genetik varyasyon miktarı ile sınırlıdır.</p> <p>Yıllardan beri sürdürülen aşırı otlatma ve bilinçsiz kullanım, mera vejetasyonun da ki arzulanan türlerin yok olmasına ve biyo çeşitliliğin süratle daralmasına neden olmaktadır. Verimliliğin önemli ölçüde yitirmiş, potansiyel erozyon kaynağı haline gelmekte olan meralarla ilgili ıslah tedbirlerinin alınması kaçınılmazdır. Özellikle gerek mera ıslahında gerekse kaliteli kaba yem üretiminde kullanılacak bitki çeşitlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Bölgedeki mevcut bitki türleri, bölge koşullarına adaptasyon kabiliyetlerinin yüksek olmasından dolayı, bu çalışmanın odak noktasını oluşturmaktadır.</p>	